

ये पुस्तक छपावणेका कारण ये हे के सर्वजेन धर्मावलंबि साधसाध्वी आवकआधिका के पढ़णेसे ज्ञानकी दृष्टी होगी इस
 खातर ४५ आगमसूत्र और टीका और वालावोधसहित ५०० पुस्तक छपाके ५०० ठीकाने भंडार कीया इसमें महान् ज्ञानका
 दृष्टी होगी और पंडितजनोंसे एही प्रार्थना हेके अच्छीतरसे पढेपढावे शुणेशुणवे जयणाकरके और विनयकरके रक्खे और
 यह श्रीसिद्धान्त पंचागी प्रमाण संग्रहकीया और इसमें चरमचक्रु करके भलचक्रु रहगया होय तो मिष्टामिदुकडं देताऊ और
 श्रीसंघसे यह विनति हे की जीस वखत वाचे उस वखत जो भलचक्रु नीकसे तो पंडितजनोंसे संसोधन काराय लेवे मेरेपर छपा
 करके इह प्रार्थना अंगीकार करना और भंडारकरी भद्रे पुस्तक कोइ बेचना नही कोइ खरीद करेनही करेतो २४का गुनेगार
 संघका गुनागार होगा और मेरा परिचे के वाले अपना पूरव वंसावली लीखता ऊं पछिमदेसमे किसनगढ़के वासी प्रपिता
 मह श्रीलश्रीयुक्त दुगडगोत्री दहशाखा श्रीलश्रीवीरदासजी संवत् १८०२की सालमे परवदेसमे आए तत्पुत्र श्रीलश्रीयुक्त बुधसिंघ
 जी तत्पुत्र श्रीलश्रीयुक्त प्रतापसिंघ जी चतुर्थ सहधर्मचारणियीलालंकार विभुशित श्रीमहताव कुवरवीवीदादय व्रतधारिका
 तत्पुत्र लघु श्रीरायधनपतसिंघ वहादुरने बडा परिअससे संसोधन कारया हे और श्रीभगवान बीजेजीने संसोधन करा ।
 संवत १८३३मिति भादो शुदी ।

आजीमगंज

राय धनपतसिंहवाहादुर ।

ॐ नमोवर्द्धमानाय ॥ श्रीवर्द्धमानमानस्य व्याख्या काचिद्विधीयते । प्रश्नव्याकरणाङ्गस्यष्टद्वन्द्वान्यायानुसारतः ॥१॥ अत्रा वयं शास्त्र
 सिदंगभीरं प्रायोस्य कूटानिचपुस्तकानिखलं व्यवस्थाप्य ततो विश्वस्य व्याख्यानकल्पादितएवनेवर अथप्रश्नव्याकरणाख्यं दशमाङ्गं
 व्याख्यायते अथ कोस्याभिधानस्यार्थः उच्यते प्रश्नाः अंगुष्ठादिप्रश्नविद्यासाव्याक्रियंते अभिधीयंतेस्त्रिचिन्ति प्रश्नव्याकरणं क्वचित्प्रश्न
 व्याकरणदशादितिदृश्यते तत्रप्रश्नानां विद्याविशेषाणां यानिव्याकरणाणि तेषां प्रतिपादनपरादशादयाध्ययनप्रतिबद्धाः ग्रन्थपद्धतय
 इतिप्रश्नव्याकरणदशाः अयंच व्युत्पत्त्यर्थोस्यपूर्वकालेभूदितानीत्वाप्रयपंचकसंस्वरपंचकव्याधतिरेवेहोपलभ्यतेऽतिययानां पूर्वीचार्थरेदं
 युगीनां पुष्टालंबनप्रतिषेविपुरुषापेक्षयोत्तारितत्वादिति अस्यचत्रीमन्महावीरवर्द्धमानस्वामि संवंधीपंचमगणनायकः सुधर्मस्वामी

जंबूद्वीपमोत्रग्रहय संस्वरविणिच्छिद्यं प्रवयणस्यनिसंदंबोच्छामिनिच्छयत्यं सुभासिंयत्यं महेशीहिं

अहो जंबूप्रत्यक्षयात् जलरूपतद्भागनेविषेकसंजलश्रवैतेथाश्रवकर्म जलश्रावतोरूंधीयेतेसंस्वरः आश्रवसंस्वरनोनिश्चयकश्चियेच्छे
 द्वादशांगीखलतेहनो परमरससारभूत कश्चिसू निश्चयनेअर्थरूडीपरंकेवलज्ञानेअवलीकीभायौच्छेअर्थतीर्थेकरे पांचप्रकारे प्ररू

पुत्रतो जंबूस्थामिनं प्रतिप्रणयिनं चिकीर्षुः संबंधाभिधेयप्रयोजनप्रतिपादनपरां जंबूइत्यामन्त्रणपदपूर्वां इरणमोइत्यादिगाथासाह
 जंबू इत्यादिपुस्तकांतरे पुनरेवमुपोद्घातग्रन्थ उपलभ्यते तेषां कालेणं तेषंसमएणं चपाणामं णयरी होत्या पुणभदेचेइए वणखंडे
 थसोगरपराययेपुढुविसिलापट्टए तत्यणं चंपाएणयरीए कोणीए णामं रायाहोत्या धारिणीदेवी तेषंकालेणं तेषंसमएणं समणस्स
 भगवणो मणवीरस्स अंतवासी अज्जसुहम्मं णामं येरेजाइ संपन्ने कुलसंपन्ने बलसंपन्ने रूवसंपन्ने विणयसंपन्ने नाणसंपन्ने दंसण
 संपन्ने घरित्तसंपन्ने लज्जासंपन्ने लाववसंपन्ने उयंसीतियंसीवच्चं सीजसंसीजियकोहे जियमाणेजियमाए जियलोभे जियनिहेजियं
 दिएजियपरीसहे जीवियासमरणभयविप्यमुक्के तवप्यहाणे गुणप्यहाणे करणप्यहाणे चरणप्यहाणे निच्छयप्यहाणे अज्जवप्यहाणे
 मइवप्यहाणे लाववप्यहाणे खंतिप्यहाणे सुत्तिप्यहाणे संतप्यहाणे वंभप्यहाणे वयप्यहाणे नयप्यहाणे नियमप्यहाणे
 सच्चप्यहाणे सोवप्यहाणे णाणप्यहाणे दंसणप्यहाणे चरित्तप्यहाणेचोइसपुब्बीचउणाणोवगएणंचइंअणगारसएइंसइंसंपरिवुइ
 पुब्बाणुपुब्बिं चंरमाणे गमाणुगामं दूइज्जमाणेजेणेव चंपाणयरीतेणेव उवागच्छइजावअहापडिरूथं उगणं उगिण्हंतासंजमेणं
 तवसा अप्पाणं भावेमाणेविहरइ परिसानिग्गथाधम्मोकिह्थो जाभेवदिसिंपाउबभयातामेवदिसिं पडिगयातेणंकालेणंतेणंसमएणं

अज्जसुहस्यथेरस्स अंतेवासी अज्जजंबूणामंअणगारेकासवगोत्तेणंसत्तुस्से हेजापसंखित्तविलतेयलेसे अज्जसुहस्यथेरस्स अदूरसामंते
 उड्ढं जाणुजावसंजमेणं तवसाअप्याणं भावेमाणे विहरइ तएणंसे अज्जजंबूजायसड्ढे ३ उप्पन्नसड्ढे ३ संजायसड्ढे ४ समुप्प
 णसड्ढे ३ उट्ठाएउट्ठेइर जेणेव अज्जसुहस्ये येरेतेणेव उवागच्छइर अज्जसुहस्यं येरंतिक्खुत्तो आयाहिणं पयाहिणं करेइर यंदइ
 णमंसइर नञ्जासन्ने णाइदूरे विणएणं पंजलिउडे पज्जुवासमाणे एवंवयासी जइणंभंते समणेणं भगवथा महावीरेणं जावसंपत्तेणं
 णयमस्स अंगस्स अणुत्तरोववाइयदसाणं अयमट्टेपणत्ते दसमस्सणंभंते अंगस्सपह्हावागरणाणं समणेणं जावसंपत्तेणं केअट्टेपणत्ते
 जंबूदसमस्स अंगस्ससमणेणं जावसंपत्तेणं दोसुयखंधापणत्ता अएहवदारायसंवरदारायपढमस्सणं भंतेसुयखंधस्स समणेणं जावसंप
 त्तेणे कइअक्कयणापणत्ता जंबूपढमस्सणं सुयक्खंधस्स समणेणं जावसंपत्तेणं पंचअक्कयणापणत्तादोच्चस्सणंभंते एवंचेवएस्सिणंभंते
 अएहयसंवरणं समणेणं जावसंपत्तेणं केअट्टेपणत्ते तएणं अज्जसुहस्ये येरे जंबूणामेणं अणगारेणं एधंबुत्तेसमाणे जंबूअणगारं एवं
 वयासीजंबूइणमो इत्यादि अयंचतेणं कालेणमित्थादि कोयन्थ; पठ्ठांगप्रथमञ्जातावदवसेय; याचेइद्वियुतस्संधतोक्तास्समानरूढाएक
 युतस्संधतायाएव रूढत्वादिनिगाथाव्याख्यात्वेवं जंबुत्ति हे जंबूनामन् इणमोत्ति इदं वच्चमाणतया प्रत्यक्षासन्नं शास्त्रं अएहय

संश्रयविनिष्कृत्यति आभिविधिनाश्रौतिश्रवतिकर्म येभ्यसोश्चाश्रवाः प्राणातिपातादयः पंच तथा संश्रयतेनिरुध्यंते चाल
 तशरीरमज्जलं प्रविशेदेभिरिति संवराः प्राणातिपातविरमणादयः आश्रवाश्चसंवराश्च विनिश्चीयंते निर्णीयंते तत्स्वरूपाभिधानतो
 यगिंसादाश्रय संश्रयविनिश्चयं तथाप्रवचनं द्वादशांगं जिनयासनं तस्य खजूरादिसुंदरफलस्य निख्यन्दद्वपरमरससञ्चुतिरिव निख्य
 न्दोत्तलं प्रवचनफलनिख्यन्दताचास्यप्रवचनसारत्वात् तत्सारत्वं च चरणरूपत्वात् चरणरूपत्वाश्रवसंवराणां परिहारासेवालक्षणाशु
 ष्ठानप्रतिपादकत्वात् चरणस्यचप्रवचनसारतासामाश्रयमाश्रयसुयणांजावंबिंदुसाराश्रोतस्त्रविसारोचरणंसारोचरणस्रनिव्वाणनि
 तिषपनप्रामाण्यादितिवक्ष्ये भणियामिनिश्चयायनिर्णयायेदंनिश्चयार्थंनिश्चयोवार्थंप्रयोजनमस्येतिनिश्चयार्थं वक्ष्ये इत्येतस्याः क्रियायाः
 विगोपणं ययथानिर्गतकर्मचयोनिश्चयोमोक्षसुदर्थमित्येवंशास्त्रविशेषणमिदं सुष्टुकेवलालोककविलोकनपूर्वं तथायथावस्थितत्वेन भाषितो
 भणितोश्चर्योयंस्वतत्तथाकैः सुभाषितार्थमित्याहमहांतश्चेत्सर्वं ब्रह्मतीर्थप्रवर्त्तनाद्यतिसयवान्वाच्यपयश्चमुनयोमहर्षयस्तेतीर्थकरैरित्यर्थः
 अत्रचंरुद्रुत्यनेनजंवनान्नः सुधर्मस्वामिशिष्यत्वात्सुधर्मस्वामिनाप्रणीतमिदं सत्वतइत्यभिहितंमहर्षिभिरित्यनेन चार्थतत्त्वतीर्थकरैरिति
 इहचसुधर्मस्वामिनंप्रतिश्रीमन्महावीरेणार्थतोऽस्याविधानेपियुक्महर्षिभिरितिवज्जवचननिर्देशेनतीर्थकरान्तराभिहितत्वमस्य प्रतिपा

दितंतत्सर्वतीर्थकाराणां तुल्यमतत्वप्रतिपादनार्थं विषयमतत्वेच्छिते पामसर्व्वं ज्ञत्वप्रसंगादिति इह चम ह्यपि ग्रहणेन तदन्ये पामपिसंभवे यत्तीर्थ
 करे रिति व्याख्यातंततत्रत्यं भासइ चरहा सुत्तंगुंतिगणहरानि उणमिति वचनानुसारान्विरुपचरितमहच्छ्द्रप्रयोगस्य च ते ल्वेव युज्यमान
 त्वादिति एतेन चास्य शास्त्रस्योपक्रमाख्यानुयोगद्वारसंबन्धिनः प्रमाणाभिधानभेदस्यागमाभिधानप्रतिभेदस्याभेदभूतातीर्थकारापेक्षया र्वत
 यात्मागमतागणधरापेक्षयानंतरागमतातच्छिष्यापेक्षया परंपरागमता चोक्ता जंबू इत्यनेन तु सूत्रतः सुधर्मस्वाम्यपेक्षया आत्मागमता
 जंबूस्वाम्यपेक्षयानंतरागमतातच्छिष्यापेक्षया च परंपरागमतेति च यवाञ्चनुगमाख्यत्वात्तीयानुयोगद्वारस्य प्रभेदभूतो य उपोद्घातनिवृत्त्यनु
 गमस्वाम्यसंबन्धिनः पुरुषपद्वारस्य प्रभेदभूतार्थतत्तीर्थकारलक्षणभावपुरुषप्रणीतता सूत्रतो गणधरलक्षणभावपुरुषप्रणीतता चास्योक्ता तथा च
 गुरुपर्वकमलक्षणः सम्बन्धोऽप्यस्य दर्शितः एतदुपदर्शने चास्मिन् शास्त्रे आप्तप्रणीततया विसंवादि त्वेन ग्राह्यमेतदिति बुद्धिः प्रेक्षावतामाविर्भा
 धिता तथा आख्यसंबन्धरविनिश्चयमित्यनेनास्याभिधेयसुक्तेतदभिधाने चोपक्रमद्वारांतर्गतमर्थार्थधिकारद्वारंतद्विशेषभूतं स्वसमयवक्तव्यता
 द्वारेकदेशरूपमुपदर्शितमिति प्रवचनस्य निश्चयं दमनेन तु प्रवचनस्य प्रधानायथरूपत्वमस्योक्तं प्रवचनस्य च चायोपशमिकभावरूपत्वेनोप
 क्रमाख्यानुयोगद्वारस्य नामाख्यप्रतिभेदस्य पक्षमाख्ये प्रतिहारि स्यावतारच दर्शितः पक्षामद्वारेभ्यो ह्यौदधिकारादयपद्भावाप्ररूप्यं त

इति निवयार्थं मनेनत्वस्य ग्राह्यस्य निश्चयलक्षणमन्तरप्रयोजनसुक्तं तद्गुणेनहितदर्थिनः प्रेक्षावन्तोत्वप्रवर्तिता भयन्त्वितिनहिनिःप्रयो
 जनप्रेक्षावन्तः कर्त्तुं श्योतुं वा प्रवर्त्तते प्रेक्षावत्ताहानिप्रसंगात् एवं चानुगमाख्यतीयानुयोगद्वारस्योपीह्वतनिर्युक्त्यभिधानप्रतिद्वारस्य
 प्रतिभेदभूतं कारणद्वारमभिरहितं यत्कालेदं चिन्त्यते केनकारणेनेदमध्ययनसुक्तमिति ब्रूहापि चतस्रैव निश्चयरूपस्य ग्राह्यप्रतिपादनकार
 णस्य चिन्तितत्वात् नत्वाश्रयसंवरनिश्चयमित्युच्यमानमतिरिच्यमानमिवाभातियत्तद्वास्व संवराविनिश्चीयंते नतहिनि
 वयार्थं भयत्येवेति सत्यं किन्तु आस्रवसंवरविनिश्चयमित्यनेनाभिधेयविशेषाभिधायकत्वलक्षणं तस्वरूपमात्रमेव विवर्चितं निश्चयार्थमनेन त
 तत्फलभूतं प्रयोजनमितिनपुनरुक्ततेति प्रयोजनं च प्रदिपादयतोपायोपेयभावलक्षणोपि सम्बधोदर्थितो भवति यत्तद्दं ग्राह्यसुपायोनिश्च
 यस्यास्योपेयमित्येवं रूपएवासाविति यद्यपि चानुयोगद्वाराण्यध्ययनस्यै वावश्यकादावुपदर्श्यते तथापीहांगानुगतस्त्वयोरध्ययनसमुदा
 यरूपत्वात्कथंचिदुपक्रमादिद्वाराणां युज्यमानत्वाद्यथासम्भवंगाथावयवैर्दर्थितानि अतएवाचारांगटीककृतांगमुद्दिश्यतान्युपदर्शितानि
 अनन्तरमाश्रयसंवरा इहाभिधेयत्वेनोक्तास्तत्रचयथोद्देश्येनैदं इति न्यायादाश्रयत्परिणामतो नामतश्च प्रतिपादयन्वाश्रयं च विधि
 गाहापंचविधः पंच प्रकारः प्रज्ञप्तः प्ररूपितो जिनैरागादिजेतभिः इह प्रवचने लोकेवाश्राख्यः अनादिकः प्रवाहापेक्षयादिरहितः

उपलक्षणत्यादस्य नानाजीवापेक्षया अपर्ययवसितइत्यपि द्रव्यं सादित्येसपर्ययवसितत्वेचाश्रवस्यकर्मबंधाभावेनसिद्धानामिवसर्वसंसारि
 णांबंधाद्यभावप्रसङ्गः अथवा ऋणमधमरणेन देयं द्रव्यं तदतीतोतिदुरंतत्वेनातिक्रान्तः ऋणातीतः अणुवापापकर्मा आदिः कारणं
 यस्य सञ्चयादिकः नहिपापकर्मवियुक्तो आश्रवेप्रवर्तते सिद्धानामपितत्प्रवृत्ति प्रसङ्गादिति तमेव नामतथाहहिंसाप्राणवधःभोसन्ति
 ह्यपावादः अदत्तमदत्तद्रव्यग्रहणं अन्नह्यं मैथुनं परिग्रहस्यस्वीकारोन्नतपरिग्रहं चकारः समुच्चये एवशब्दोवधारणे एंपंचास्यसंबन्धः
 अन्नह्यपरिग्रहमेवचेति अवधारणार्थंचैवं हिंसादिभेदत एवं पंचविधः प्रकारान्तरेण तु द्विचत्वारिंशद्विधो यदाह इन्द्रियम् कसायम्
 अव्ययम् किरिया २५ पणचउरपंचपणवीसा जीगातिन्नेवभवे वायाल आसवो होइत्तिएवंचानयागाययास्य दशाध्ययनात्मकस्याङ्गस्य
 पञ्चानामाश्रवाणामभिधायकान्याद्यानिपञ्चाध्ययनानि सूचितानि तत्रप्रथमाध्ययनविनिश्चयप्रथमाखवक्तव्यतायुगतामिसांद्रांगाया

॥१॥ पंचविहोपन्नतो जिणेहिंइहअग्रहश्चोअणुदीवो हिंसामोसमदत्तंअवंभप्रिग्गहंचेव ॥२॥ जारि

योतीर्थंकरैएप्रवचनेनंविपं आश्रवआदिरहित प्राणवधपेहवोक्षेये प्राणवधनानेनांगं

मास आरिसयोगाया ह्यकोयत्स्वरूपकः यानिनामानियस्येतियन्नामायदभिधानमित्यर्थः यथा च द्रुतो निवर्त्तित प्राणिविनिर्
 तीति याह्यं यद्रूपं फलं कार्यं दुर्गतिगमनादिकं ददाति करोति येषिचकुर्वन्ति पापाः प्राणिनः प्राणाः प्राणिनसोमां नो
 यिनागः प्राणयपक्षंति तत्प्रदार्थपक्षकं निसामेहत्ति नियामयतश्रुणुतममकथयतइति शेषः तल तत्वभेदपर्यायव्याख्येति न्यायनाचिन्न
 याह्यकइत्यनेन प्राणवधस्य तत्वं निश्चयतया प्रतिज्ञातं यन्नामेत्यनेनतु पर्यायव्याख्यानंशेषद्वारात्प्रवेणतुभेदव्याख्या करणप्रकारो
 देनफलमेदेन घतस्यैवप्राणवधस्य भिद्यमानत्वात् अथवा याह्यो यन्नामाचित्यनेन स्वरूपतः प्राणिवधश्चिन्तितस्तत्पर्यायाणानभि
 ययार्थतयातत्स्वरूपस्यैवाभिधायकत्वात् यथाचकृतोयेच कुर्वंतीत्यनेनतु कारणतोसौचिन्तितः कारणप्रकाराणां कर्तृणांचितत्कारण
 त्यात् याह्यंफलंइदतीत्यनेनतु कार्यत्वासौ चिन्तित एवंचकालतवर्त्तितता तस्य निरूपिता भवतीति अथवा अतुयोगद्वारावयवभूतो

सञ्चोर्जनामाजहयकञ्चोजारिसंफलंइति जेवियकरिंतिपावा प्राणवहंतंनिसामेह ॥३॥ प्राणवहो

जेएनें रकारणं जैहवो। दुर्गतिगमनादिफलद्वैजेप्राणीहिंसाकरै पापिष्टप्राणनोहणवोते संभलजं नू हिंसानानामएप्रत्यक्ष सदायिता

पोहातनिर्युक्त्यनुगमस्य प्रतिद्वाराणां किंकर्तृवृत्तमित्यादीनां सध्यात्कानिचिदनया गाययातानि दर्शितानि तथाचि यादृशकद्रत्यनेन
 प्राणवध स्वरूपोपदर्शकं किमित्येतत्द्वारसुक्तं यन्नामेत्यनेन तु निरुक्तिद्वारं एकार्थसत्युत्पत्तिकं शब्दाभिधानरूपत्वात्तस्य संसदिष्टि
 असोहो इत्यादिना गाययुगेन सामायिकनिर्युक्तावपि सामायिकनिरुक्तिप्रतिपादनात् यथा च हातद्रत्यनेन कथमिति द्वारमभि
 श्रितं येषिचकुर्वन्त्यनेन कस्येति द्वारसुक्तं फलद्वारं त्वतिरिक्तमिहेति तत्र यथोद्देशे निर्देश इतिन्यायाद्यादृश इतिद्वाराभिधानाया
 हपाणवचोद्गत्यादि प्राणिवधो हिंसानामेत्यलंकारौ वाक्यस्य एपोधिद्वतत्वेनप्रत्यचो नित्यं सदान कदाचनपि पापचण्डादिकंपश्य
 सायं स्वरूपं परित्यज्य वर्त्तत इतिभावनीयंजिनैराप्तैर्भणितउक्तः किंविधद्रत्याहपापप्रकृतीनां वन्त्सहेतुत्वेन पापःकोपोल्लट'पुष्पकार्य
 त्वाच्चण्डः रौद्राभिधानरसविशेषप्रवर्त्तितत्वाद्रौद्रः क्षुद्राद्रौहका अधमा वातप्रवर्त्तितत्वात् क्षुद्राः सचसाध्यवितर्क्य प्रवर्त्तितइति

नामएसणिच्चंजिणेहिंभलियो पावोचंडोरुद्दोसाहसिओअणारिओ निगिधणोणिस्यंसो म

रागतेणैभायौपापप्रकृतिनावंधनोकारणचंडरीद्रक्षुद्र. अणविमास्यौप्रवत्यौम्बेच्छादिनाप्रवर्त्ताव्याधीअनार्य पापनीनिंदारहितसुगर

साष्टिकः पुरुषः तत्प्रवर्तितत्वात्साष्टिकः आराद्याताः पापकर्मभ्य इत्यार्यां स्तन्निषेधादनार्यां स्तेच्छादयः तत्प्रवर्तितत्वादनार्यः
 नक्षिद्यते घृणापापजगुसालक्षणा यत्नसनिर्दृशः दृशंसानिन्धूकास्तद्यापारत्वात्दृशंसः निःक्रांतो वागंसाक्षावायाइति निगंसामहृद्भयं
 यस्मादसीमहाभयः प्राणिनं प्राणिनं प्रति भयं यस्मात्प्रतिभयः भयान्यैहलौकिकादीन्यतिक्रान्तोतिभयः अतएवोक्तं सरणभयं चभवा
 णंतिवीक्षणउत्तिभापयति भयवन्तं वारोतीति भापनकः तासः आकस्त्रिकं भयं अक्रमोत्पन्नशरीरकंपमनः चोभादिलिङ्गं तत्कारक
 त्वाशयानकः अणुज्जोत्तितिनन्यायोपेतइत्यन्यायः उद्देगजनकः चित्तविलसवकारीउद्देगकरइत्यर्थः चकारः समुच्चयेणिरवयवज्योत्तिनिर्ग
 तापेद्यापरप्राणविपयापरलोकादिविपयावायस्त्रिन्वसौनिरपेचः निरवकांचोवानिर्गतोधर्माश्रुतचारितलक्षणदिदि निदुर्गमः निर्गत

हःभश्चोपद्रुभश्चोत्तिभश्चो वीहणश्चोतासणश्चो अणुज्जोउव्वेवणउयणिरयवयवखो निदुर्गमोयिषि

श्रितप्रणापापभणीमहाभयप्राणीरप्रतं भयजपजैतलाभयइहलोकमांहेछेतेथीअतिक्रांतजीवनेवीहाडणुचारआकस्त्रिकभयशरीरकं
 पमान जीवघातनोकिहांदेन्यायनथी चित्तनोविकल्पपणो नयीजेहनेविले प्राणीतयापरलोकादिकनीचपेचाये अतचारितवधर्मयकी

पिपासायाः कथं प्रतिस्त्रे षरूपाया इतिनिःपिपासः निर्गताकरुणाद्यायस्मादसौनिःकरुणः निरयो नरकः स एव यासो निरववा-
 सत्वगमनंतदेवनिधनं पर्यवसानं यस्य स निरयवासगमननिधनः तत्फलद्रुत्यर्थः मोहोऽभ्रुद्धतामहाभयमतिभीतिसायोः प्ररूपकः प्र-
 त्तकोयः समोऽमहाभयप्रकर्षकः क्वचिन्नोऽमहाभयप्रवर्धकद्रुतिपाठः मरणवेमणसोत्तिमरणेन हेतुनावैमनस्य दैन्यं देहिनां यस्मात्सम-
 णवैमनस्यः प्रथममाद्यं ह्यपावादादिद्वारपिच्छया अर्धमं द्वारमाश्रयद्वारमित्यर्थः तदेवमियताविशेषेण समुदायेनयाह्वयः प्राणिवधद्रुतिद्वा-
 मभिहित मधुनायन्नामेतिद्वारमभिधातुमाह तस्त्रे त्यादितस्योक्तस्वरूपप्राणवधस्य चकारः पुनरर्थः नामान्यभिधानानीमानिवच्यमार-

वासोऽणिक्लुणो निरयवासगमणनिधयो ओहमहभयपयदृश्रो मरणवेमणसोपदमं अहमसदारं
 तन्नयद्रुमाणिनामाणिगोणाणि ऊं तितीसंतं जहाप्राणवह १ उन्मूलणासरीराश्रो अवीसंभोहिं

रहितजेविणसयावाप्यैतेऽप्रतेऽपिपासास्त्रेऽरूपजिह्वानथी दयारहितप्रांणीनां वधनोकरणहारनरकने वासपामवानोऽहेहडोऽहेमूढ-
 णोमोटाभयनोकारण प्रवर्तवि मरणप्राणत्यागरूपेकरीवैमनदीनपशुं जीवने छे पच्छिंलुं अधर्मद्वारते प्राणवधनाद्यागलकहीस्थिनार-

साष्टिकः पुरुषः तत्प्रवर्तितत्वात्साष्टिकः आराद्याताः पापकर्मस्य इत्यर्थां सन्निपेधात्नार्थां स्तेच्छाद्यः तत्प्रवर्तितत्वादनार्थः
 नषिद्यते दृग्णापापजगुसालक्षणा यत्सनिर्दृग्णः दृग्ंसांनिभूकासाद्यापारत्वात्दृग्ंशंसः निःकांतो वाग्ंसाहावायाइति नियंंसामहइदं
 यन्नादमीमहाभयः प्राणिनं प्राणिनं प्रति भयं यस्मात्प्रतिभयः भयान्यैहलौकिकादीन्यतिक्रान्तोतिभयः अतएवोक्तं मरणभयं चंभया
 यंतिवीहणउत्तिभाप्रयति भयवन्तं करोतीति भाषनकः त्वासः आकस्मिकं भयं अक्रमोत्पन्नशरीरकंपमनः क्षोभादिलिङ्गं तत्कारक
 त्वात्प्रागनकः अणज्जोत्तितिनन्यायीपेतइत्यन्यायः उद्वेगजनकः चित्तविस्रवकारीउद्वेगकरइत्यर्थः चकारः समुच्चयेणिरवयवखोत्तिनिर्ग
 तापेद्यापरप्राणविषयापरलोकादिविषयावायस्त्रिन्सौनिरयेक्षः निरयकांचोयानिर्गतोधर्माद्धृतचारित्वलक्षणादिति निवृत्तः निर्गत

हःभश्चोपद्रुभश्चोत्तिभश्चो वीहणश्चोतासणश्चो अणज्जोउव्वेवणउयणिरयवयवकखो निइस्सोणिप्पि

शितशणापापभणीमहामयप्राणीरप्रतें भयऊमजैजेतलाभयइहलोकमाहेछेतेयीअतिक्रान्तवीवनें वीहाडणहारआकस्मिकभयशरीरकं
 पमान जीवयातनोकिहांइन्यायनयी चित्तनोविकल्पणो नयीजेहनेविखें प्राणीतथापरलोकादिकनीचपेचाये' अतचारित्वधर्मयकी

णाचप्रतीतेचकारः समुच्चयार्थएववहृणत्तिहननं८ लह्वणत्तिलपद्रवणमपद्रवणं९ तिवायणायत्तित्वयाणांमनोवाक्कायानामथवाति
 स्योदेहायुक्ते द्वियलक्षणेभ्यः प्राणेभ्यः पातनाजीवस्थम् शनान्निपातनाउक्तं चकायवद्भ्रमणोतिन्निउच्यहवादेहाउद्दिश्यस्पाणाश्रयादि
 अथवा अतिययतीपात । नाप्राणेश्चो जीवस्थेत्यतिपातनातीतपिधा नादिशब्देष्विवाकारलोपात् चकारोतापिसमुच्चयइति ॥१०॥
 आरंभसमारंभोत्तिआरंभतेविनाश्वं तद्धृतिआरंभाःजीवास्तेषां समारंभउपमर्देःअथवाआरंभः कृष्यादिव्यापारसोनसमारंभो जीवोप
 मर्दःअथवाआरंभोजीवानामुपद्रवणं तेन सहसमारंभः परितापनमित्यारंभसमारंभः प्राणवधस्य पर्यायइतिअथपेठारंभसमारंभय
 ब्दयोरिकतरएवगणनीवो बहुसमरूपत्वादिति१ आउयंकम्नसु बहुवोभेयनिष्ठवणगालणायसंवदृगसंखेयोत्ति आउःकर्मणउपद्रवइति

समारंभो११ आउयक्नसु बहुवोभेयिण्डुवणगालणायसंवदृगसंखेओ१२ मञ्जु१३ असंजमो१४ काङ्ग

कारसणादिव्यापारजीवनोउपमर्दन१ आउख्वाकर्मनोनीठाडवो आउखानोभेदपमाडवो आउखानोगालवो एकाठानोकारिवोसंखे
 पनोकारयो १२ खल्यु १३ संयमनोअभाव १४ सैन्यअथवापापाथेकारीमर्दवो १५ प्राणयकीजीवनो अंतकारयो १६ अनैरोभय परभ

तथाप्रत्यक्षासन्नानि गौणानिगुणनिष्पन्नानिभवन्ति श्रद्धयाप्राणानां प्राणिनां वधोघातः प्राणवधः । उन्मूलणासरीराउत्तिष्ठत्यस्यो
 मूलनेत्रेणमूलानानिःकासनंजीवस्यशरीराद्देहादिति । २ । अवीसंभोत्तिष्ठविश्र्वासः प्राणवधप्रवृत्तोहिजीवानामविभ्रंभणीयो भवतीति
 प्राणवधस्याविभ्रंभकारणत्वादविभ्रंभत्थपदेयद्दति हिंसविहिंसतिहिंसन्तद्दति हिंस्याजीवास्तेषांविहिंसाविघातोहिंस्यविहिंसा अजीव
 विघाते किलकथं चित्प्राणवधोनभवतीतिहिंस्यानामिति विशेषणं विहिंसायाउक्तमथवाहिंसाविहिंसाचेहग्राह्याहयोरुपादानेपिउड
 समत्वादिति अथवाहिंसनशीलोहिंस्रः प्रसक्तः जोहोद्दृश्यमत्तो अहिंसउहिंसउद्दयरोत्तिवचनादुत्कर्तृकाविशेषपवती हिंसाहिंस्रवि
 हिंसाः तद्वाचकिस्रं चत्तितथातेनैवप्रकारेण हिंस्याविषयमेवेत्यर्थः अकृत्यंचाकरणीयं चशब्दएकार्थिकसमुच्चयार्थः ५ घातनामार

सविहिंसाः ४ तद्वाचकिस्रंच ५ घायणायद् मारणाय ७ वहणात् उदवणात् तिवायणाय १० आरंभ

गोणिकरी नौपनाद्योवतीस यथाक्रमे प्राणवधे । शरीरार्थकी उन्मूलनादन्वनीपरं प्राणघातनीकरणश्चरजीवनेऽविश्र्वासनोकारण
 याद् ३ जीवनोविघातः तेषेप्रकारे अकरणीय ५ घातवोद् मारिवो ७ जीवनोवधवोत् प्राणनोउपद्रववो ८ मनवचनकायथी पाडिवो

णाचप्रतीचकारः समुच्चयार्थएववहणत्तिहननं च उद्भवणत्तिउपद्रवणमपद्रवणंवाऽतिवायणायत्तितयाणामनोवाकायानामयवाति
 स्योदिहायुक्ते द्वियलचयेभ्यः प्राणेश्चः पातनाजीवस्यञ्चं शनान्निपातनाउक्तं चकायवद्मयोतिन्निउच्चवादेहाउद्दुं दियप्पाणाइत्यादि
 अथवा अतिशयवतीपात । नाप्राणेश्चो जीवस्येत्यतिपातनातीतपिषा नादिशब्देष्विवाकारलोपात् चकारोत्रापिसमुच्चयइति ॥१०॥
 आरंभसमारंभोत्तिआरथंतेविनाशं तद्इतिआरंभः जीवास्तेषां समारंभउपमर्दः अथवाआरंभः दृष्यादिव्यापारसेनसमारंभो जीवोप
 मर्दः अथवाआरंभोजीवानामुपद्रवणं तेन सहसमारंभः परितापनमित्यारंभसमारंभः प्राणवधस्य पर्यायइतिअथवेहारंभसमारंभय
 द्दयीरेकतरएवगणनीयो बह्वसमरूपत्वादिति । आउयकंमसु वद्द्वेसेयनिदृवणगालणायसंवदृगसंखेवोत्ति आयुःकर्मणउपद्रवइति

समारंभो ११ आउयकंमसुवद्द्वेसेयनिदृवणगालणायसंवदृगसंखेओ १२ मसु १३ अत्रसंजसो १४ वाङ्ग

करसणादिव्यापारजीवनोउपमर्दन १ आउखाकर्मनोनीठाङ्गो आउखानोभेदपमाडवो आउखानोगालववो एकठानोकरिवोसंखे
 पनोकारवो १२ इत्यु १३ संयमनोअभाव १४ सैन्यअथवापापायोकेरीमर्दववो १५ प्राणयकीजीवनो अंतकारवो १६ अनेरोभव धरभ

वा तस्यै भेदइति वा तन्निष्ठापनमिति वातहालनेतिवाच सदुच्चये तत्त्वं वक्तव्यं इति वा इह स्वार्थे कः तद्संक्षेपइति वाप्राणवधस्य
 नाम एतेर्पापवधपदवादीनामेकतरस्यैवगणनेनान्ना विद्यत्प्राणीया आसुच्छेदलक्षणार्थापिच्ययासर्वपापेतेषामेकत्वादिति १२ मृत्यु
 १२ असंयमः १४ एतौ प्रतीतौ तथा कटकनसैन्येन किलिंजेनवा आक्रम्यमर्दनं कटकमर्दनं ततो हि प्राणवधो भवतीत्युपचारात्प्रा
 णवधः कटकमर्दनशब्देनव्यपदिश्यतइति १५। वोरमरणंतिव्युपरमणं प्राणेश्योजीवस्य व्युपरतिः अयंचव्युपरमणशब्देनान्तर्भूतकारि
 तार्थः प्राणवधपर्यायो भवतीतिभावनीयं १६ परभवसंस्कारकइति प्राणवियोजितस्यै वपरभवसंस्कारात्सद्भावात् १७ दुर्गतौनरका
 दिक्षायां कर्त्तारं प्रपातयतीतिदुर्गतिप्रपातः दुर्गतौवाप्रपातोयस्मात्सतथा १८ पावकोवोयत्तिपापमपुण्यप्रकृतिरूपं कोपयतिप्रमंचयति
 पुत्रातियः स पापकोपइतिअथवापापंचासौकोपकार्यत्वात्कोपश्चेति पापकोपः वससुच्चये १९ पावलोभोत्तिपापमपुण्यं लुस्यति प्राणिनि

महणं १५ वोरमणं १६ परभवसंस्कारको १७ दुर्गतिप्रवाओ १८ पावकोवोय १९ पावलोभोय २०

विंजाइ १७ दुर्गतिपडूच्छेजेथी १८ पापप्रकृतिनोविस्तारक १९ पापप्राणीयाने विषैलोभे २० शरीरनोच्छेदवो २१ जीवितत्रयनाभंतनो

सिद्ध्यति संक्षिप्यतीतियावत्पुत्रः सपापलोभः अथवापापंचासौलोभश्च तत्कार्यत्वात्पापलोभः २० छविच्छेदोक्ति छविच्छेदः शरीरच्छेदनं
 तस्य च दुःखोत्पादरूपत्वात् प्रस्तुतपर्यायविनाशकारणत्वेन चोपचारात्प्राणवधत्वमाह च तपज्जायविणासो दुःखुत्पातोयसंकिलेसो
 यएसबहोजिणभण्णश्चोवज्जे यव्बोपयत्तेण्णंति २१ जीवितांतकरणः २२ भयंकरश्चप्रतीतएव २३ ऋणंपापं करोतीतिच्छणकरः २४ वज्जो
 न्तिवज्जमिववज्जगुरुत्वात्तत्कारिप्राणिनामतिगुरुत्वेनाधोगतिगमनात्त्वज्ज्यैतेवाविवेकिभिरिति वज्ज्यः सावज्जोत्ति पाठांतरे सावद्यसं
 पापइत्यर्थः २५ परितावण अण्हओत्तिपरितापनापूर्वकं आस्त्रयः परितापनाश्रयः आश्रयोद्धि स्रषावादादिरपिभवति नचासौ प्राण
 वधइति प्राणवधसंग्रहार्थमाश्रयस्य परितापनेति विशेषणमिति अथवा प्राणवधशब्दं नामवंतं संस्थायशरीरोन्मूलनादीनि संकल्पं
 नीयानि ततः परितापनेति पंचविंशतितमं नाम । आश्रवइति तुषड्विंशतितममिति । २६ विनाशइति प्राणानामिति गम्यते २७

छविच्छेओ २१ जीवियंतकरणो २२ भयंकरो २३ अणकरो २४ वज्जो २५ परितावणअणहओ २६

करणहार २२ भयनोकरणहार २३ ऋणनोकरणहार २४ वज्जनीपरे भारी २५ परितापणारूपश्चाश्रय २६ प्राणीनोविनाश २७ जीव

पिञ्जवणत्ति निराधिक्खे न यांति । प्राणिनः प्राणास्त्रेयां निर्यातां निर्गच्छतां । प्रयोजकत्वं निर्यापना २८ लुंपणत्तिलोपनाच्छेदेन
 प्राणामिति २९ गुणानां विराधनेत्यपिचेतिहिंस्य प्राणिगणगुणानां हिंसकजीवचारित्रगुणानां वाविराधनाखंडना धृत्यर्थः इतिय
 ध्ववप्रदर्शने अपिचेति समुच्चयइति३० तस्मैत्यादि प्राणिवधनाम्ना निगमनवाक्यं एवमाद्र्णत्ति चादियद्देवत्व प्रकारार्थो यदाव
 रसामीप्ये च व्यवस्थायां प्राकारेक्यवे तथा चतुर्ष्वर्थेषु मेधावी चादियब्दं तु लक्षयेदिति तेनैवमादीन्येवं प्रकाराण्युक्तस्वरूपाणी
 त्यर्थः नामान्येवनामधेयानि भवन्ति । त्रिंशत्प्राणिवधस्य कलुपस्य पापस्य कटुकफलार्थकान्यसंस्कारार्थोपदर्शकानि ययार्थत्वात्तेषा
 मिति तदियता यन्नामेत्युक्त मयगाथोक्त द्वारनिर्देशकमागतं यथाच कृतमित्येतदुपदर्शयति तत्रच प्राणिवधकारण प्रकारेण प्राणि
 बधकट्टणामसंयतत्वादयो धर्माजलचरादयो वथासुखाविधानिमांसादीनि प्रयोजनान्ववतरंत्येतन्निपेधत्वात्प्राणवधप्रकारस्येतितानि

विणासो२७निज्जवणो२८ लुंपणा२९ गुणां३० विराहणेत्ति३० वियतस्सएवमाद्दणीणामधेज्जाण्डं

धीप्राणनोकाढववो २८ प्राणनोच्छेदवो २९ प्राणीयांनां गुणनीविराधना अथवाचारित्रादिगुणनीविराधनाचसमुच्चयार्थे३० तेवणा

क्रमेण दर्शयतुमाह तंचेत्यादि यस्य स्वरूपं नामानि चानंतरमुक्तानि तं प्राणवधमित्युत्तरेण पदेन संबन्धः चकारो वियेषणार्थः
 वियेषणंचकर्त्कारकं पुनःशब्दो भाषामात्रे कुर्वन्ति विदधतिकेचिदितिकेचिदे । वजीवानपुनः सर्व्वेकीदृशादृत्याह पापाः पातकिनः
 तएवविभिज्यन्ते । असंयताअसंजमवंतश्चविरतावियेषवतो नयेतवोनुष्टानेरताः अविज्य परिणामदुष्प्रयोगीति अविज्यतोनुष्टयमपरः*
 परिणामो येषां ते तथा । दुःप्रयोगादुष्टमनोवाक्याय व्यापारयेषां संति ते तथा ततः पदद्वयस्य कर्मधारयः प्राणवधं प्राणातिपातं
 किंभतं वज्रविधंभयंकरं । पाठांतरेण भयंकरं तथा वज्रविधावह्वः प्रकारायस्य स तथा सप्रभेदं भेदयुक्तमित्यर्थः किं भूतास्त्रेपर
 दुःखीत्यादनप्रशक्ताः तथा इमेहिंति एतेषु प्रत्यक्षेषु त्वसस्यावरेषु जीवेषु प्रतिनियिष्टास्त्वरक्षणतसोषु वस्तुतो द्वेषवंतः किंते

तितीसं२ प्राणवहस्रकलुसस्र कंडुयफलदेसगाद्रं तंचपुणकारंतिकेद्रपावा असंजयाअविरयाअणि

इत्यादिनामहोद्रीसर चिधे जिणैकारणेहिंसाकरैतेकश्चैह्प्राणवधेनोपेकरीडोहलभोकडुवादुर्गतिगमनादिदुःखसहिषारूपएहवा
 फलनोदेखाडणहारतेप्राणवधना आमंतणकरेकेद्रजीवपातिकी संयमरहितपञ्चखाणादिरहितअनुपश्रांत एहवोपरिणामनोशुभा

शिक्यं प्राणिवधं कुर्वतीत्यर्थः । तद्यथेतिवा पाठीयेत्यादिपाठीनामस्यविशेषास्त्रिभिर्गिलाश्च महामत्स्या महामत्स्यतमाः
 पनेकपा विविधमत्स्याः सूक्ष्ममत्स्यखलमत्स्ययुगमत्स्यादयः विविधजातयो नांजाजातीया मंडूकाद्विविधाः कच्छपा मांसकच्छपा
 यस्त्रिकच्छपभेदात् नका मत्स्यविशेषा एवमकरदुविहृत्ति मकरा जलचरविशेषाः सुंडामकरमत्स्यभेदेन द्विभेदाःग्राहाजलजंतु
 विशेषा एवदिलिषेष्टकः मडुकसीमाकारपुलकास्तु ग्राहभेदाएवसुंडुमारजलचरविशेषास्त एषां द्वंद्वः ततश्च ते वज्रप्रकारार्थेति
 कर्मधारयोक्तस्तान् प्रतीति वक्ष्यमाणेनयोगः इहच द्वितीया वज्रवचनेष्यकाराभावच्छांसत्वात् जलयरविहाणाकएयएवमाइति

इयपरिणामदुष्पञ्चोगीपाणवहंभयंकरंबंज्रविहवज्रप्पगारं परदुक्खुप्रायणपसत्ताइमेहिंतसथाव
 रेहिंजीवेहिं प्रङ्गिणिविद्विकिंतेपाठीणतिमिति मंगलअण्णेगकसविहजाइमंडुक्कादूविहकच्छम

एजेहनो मनवचनकायानादुष्टप्रयोगजेहना प्राणवधकरे भयनोकरणहार घणावहोतभेदघणे प्रकारे परजीवने दुःखउपजावे
 राताछैएत्थचत्तएथावर जीवांकरी हेपसहित्थे तेकिममांक्खिलाविशेष महामच्छमोटाभांछलानानाप्रकारनांमच्छ नानाप्रका

जलचराणां विधानानि भेदास्तान्येव विधानकानि तानि कृतानि विहितानि यैस्तेतथातान् जलचरविधानकृतांश्चद्द्वचकयद्दलोपे
नविधानशब्दस्यांतदीर्घत्व एवमादीनपांठीनादीस्तथाकुरंगाःस्रगाःरुरवस्त्रिभ्योपाः सरभामहाकायाटव्यपशुवियेपाःपरासरति पर्या
याः येहस्तिनमपिष्टे समारोपवति चमराः आरथ्यगवा संवरा येषामनेकशाले श्द'गेभवतः उरव्भेति उरस्त्रामेपाःशशाः शयका
लोमटकाकृतयः प्रशराद्विखुराटव्यपशुवियेपाः गोण्यागवः रोहिताश्चतुष्पदवियेपापाठांतरणतएवरोहिंसाहया अश्वगजाहस्तिनः

शकसगर दुविहगाहदिलिवेढय मंडुयसीमागारपुलुय सुसुमारवृहृप्पगारा जलयर विहाणक
एय एवमाद्रकुरंगशूरु सरभचसर संवर उरव ससय पसय गोणरोहिहयहयगयखर कारभखग

रनीजातिडेक बेभेदनाकाछिवा जलचरविशेष मच्छविड'भेदे'ग्राहक दिलिवेढकमंडूक सीमाकारग्राह पुलुकदिवाएहग्राहकनाभेद
सुसुमारनामामच्छविशेष घणांप्रकारनां जलचरकीषानानांतरने'भेदे'करी भेदघणापूर्वोक्तद्यगश्रटवीरुगविशेष अटापदजीवअर
खगायसंवरसिंगमीढाशसला द्विखुरचटवीनापयदुपम चतुःष्पदविशेष अश्वहस्तीरासभड'टगेडो जीव वांदरकंवलरहितनाहर

निकयं प्राणिवधं कुर्वतीत्यर्थः । तद्यथेति वा पाठीयेत्यादिपाठीनामस्य विशेषास्ति मयिस्ति मिंगिलाच्च महामत्या महामत्स्यतमाः
 धनेकया विविधमत्याः सूक्ष्ममत्स्यखलमत्स्यदुग्मत्यादयः विविधजातयो नानाजातीया मंडूकाद्विविधाः कच्छपा मांसकच्छपा
 यस्त्यरुच्छपभेदात् नका मत्स्यविशेषा एवमकरदुविहृति मकरा जलचरविशेषाः सुंडामकरमत्स्यभेदेन द्विभेदाः ग्राहाजलजंतु
 विशेषा एयदिलिवेटकः मदुकसीमाकारपुलकास्तु ग्राहभेदाएव सुंडुमारजलचरविशेषास्त एषां द्वंद्वः ततश्च ते वज्रप्रकाराश्चेति
 कर्मधारयोक्तस्तान् द्वंतीति बल्यमाणेनयोगः इहच द्वितीया वज्रवचनेत्येकाराभावश्चादसत्वात् जलयरविहाणाकएयएवमादिति

द्वयपरिणामदुष्पश्रीगीपाणवहंभयंकरंबज्रविहृत्तप्यगारं परदुक्खुप्पायणपसत्ताइमेहिंतसथाव
 रोहिंजीवेहिं पडिणिविद्यकिंतेपाठीणतिमिति मंगलश्रयेगभसविहजाइमंडुक्काद्रुविहकच्छम

यजेइतो मनवचनकायानादुष्टप्रयोगजेइना प्राणवधकरे भयनोकरणहार घणावहोतभेदघणे प्रकारे परजीवने दुःखुत्पज्जावे
 राताइएप्रत्यचत्वसथावर जीवांकरी द्वेषसहित्छै तेकिममांछिलाविशेष महामच्छमोटांछलानानाप्रकारनांमच्छ नानाप्रका

जलचराणां विधानानि भेदास्तान्येव विधानकानि तानि कृतानि विहितानि येस्तेतथातान् जलचरविधानकतांश्चद्दृष्ट्वा चकगद्दलोपे
नविधानगद्दस्यांतदीर्घत्वं एवमादीनपाठीनादीस्ताथाकुरंगाःसृगाःरुखस्ताद्विधेयाः सरभामहाकायाटव्यपशुविधेयाःपरासरेति पर्या
याः येद्विहितमपिष्टे समारोपयति चमराः आरस्थगवा संवरा येपामनेकशाखे ष्ट् गोभवतः उरव्भेति उरस्त्रामेपाःशयाः शयका
लोमटकाकृतयः प्रथराद्विबुराटव्यपशुविधेयाः गोण्यागवः रोहितश्चतुष्पदविधेयापाठांतरैणतएवरोहिंसाहया अष्टागजाहस्तिनः

शक्कमगर दुविहगाहदिलिवेढय मंडुयसीमागारपुलुय सुसुमारत्रुप्पगारा जलथर विहाणक
एय एवसाइकुरंगरू सरभचमर संवर उरव्व ससय पसच गोणरोहियहयगयखर कारभखग

रनीजातिडेइक वेभेदनाकाच्छिवा जलचरविशेष मच्छविद्धभेदे'शाहक दिलिवेढकमंडूक सीमाकारशाह पुलुकादि एहशाहकनाभेद
सुसुमारनामामच्छविशेष घणांप्रकारनां जलचरकीधानामांतरने'भेदे'करी भेदघणापपूर्वाक्ताद्यगद्यटवीचगविशेष पाटापदजीवथर
स्थगायसांवरसिंगमीढाशसला द्विबुरअटवीनापयूहपभ चतुःप्पदविशेष अश्वहस्तीरासभउंटगेडो जीव वांदरकांवलरहितनाहर

पतरासभाः करभातद्राखन्नायेयां पार्श्वयोः पचरवच्चर्माणिलंबतेष्टं गंचैकांथिरसिभवतिवानरामकैटागवयागावाकृतयोवर्तु लकंठाः
 एकाईषाखपर्यायाः नाखरवियेयाः शृगालाजंबुकाः कोलाचंडुराकृतयः पाठांतरेण कोकानाखरवियेयाः मार्जाराविरालाः कोल
 सुणगन्तिमहाभूकरा सथवा कोडाः भूकराः खानः कोलियकाः श्रीकंदलका आवत्तांच एकखुरवियेयाः कोकंतिकालोमटकायेरातौ
 कोकोइत्यंबरेवतिगोकर्षाद्विखुरचतुप्पदवियेयाः खगाः सामान्यहरियाः कुरंगादयस्तुप्रगभिहितः शृंगावर्षादिदियेययास्तद्वियेयाः
 सामर्थ्यादत्त गम्याः मच्चियाः प्रतीताः वियग्धत्तिथ्याप्रानखरवियेयाः कृगलाभजाहोपिकाश्चित्तिकाभिधानानाखरवियेया खानभाट

वानरगवयविग सीयालकोल मज्जारकोलसुणहृ सिरिकंदलगवत्त कोकंतिय गोकखुमिय महिस
 वियग्घ छगलदीवियसाण तरच्छ अच्छभल्ल सह, लसीह चिञ्जल चउप्पय विहाणा कएय एवमाइ

सीयालकोलजीववियेयः विलाडोमोटाखुरनीजाति खान श्रीकंदलक! आवत्तर एकखुरवियेयः जीवः लोकाकीजीवजेरातिबोले
 द्विखुर चतुःपदवियेयः सामान्यखगभइंसी नहरालाखलीचिक्वा खानजरखरौच्छरीवियेयः शार्दुल सींइ चिञ्जलजीव वियेयः

व्याएवकौलियकाः तरकाः अच्छभक्षाशाट्टूलाश्च व्याघ्रविशेषाः सिंहाहरयः चिञ्जलानाखरविशेषाः एवं पाठांतरेण चितलाहरिणा
 कृतयो द्विद्वुरविशेषास्त एषां कुरंगदीनां द्वंद्वः चउष्यविहाणाकण्य एवमायत्ति चतुष्प्रदविधानकानि तज्जातिविशेषाः कृतानि
 विहितानियैर्धृतिभूतैः कुरंगदिभिस्ते तथा ततः पूर्वपदेन कर्मधारयः तत स्त्रांश्च एवमादीन् कुरंगदि प्रकारान् तथा अजगराः
 शयुःपर्यायाः उरः परिसर्पविशेषाः गोणयानिः क्रयाहिविशेषाः वराहयोर्द्विद्विषादयः फणाकरणदक्षाः मुकुलिनोयैफणान् कुर्व
 न्ति काकोदराः दर्भपुष्पाश्च दर्वीकरसर्पविशेषाः आसालिकामहोरगाश्चौर परिसर्पविशेषाः तंत्रायालिकायच्छरीरंद्वादशयोजनप्रमा
 णसुल्कर्पतोभवति ज्यकालेचमहानगरस्कांधावारादीनामधउत्पद्यतेमहोरगास्तुमद्युच्चैत्रं वृश्चिर्भाविनोयच्छरीरं योजनसुदसुप्रमाण
 सुल्कर्पतथाख्याय इति तत एषां द्वंद्वः ततउरगविधानकानि कृतानि यैस्ते तथा ततः कर्मधारयः ततश्चतांश्चएवमादीनि तितितथाचौर

अयकरगोणसा वराहिसालिकाश्चोदरदम्भ पुष्पाया सालिय महोर गोरगविहाणा कण्य एव

षट्ःपदनीजातिकीषा इत्यादिकसर्पविशेषः फणिरचितदृष्टीविषफणनकरे' काकोदरकण्यसर्पदर्वीपुष्पफएदर्वीकरसर्पविशेषः आसा

लाः शारंगाय भुजपरिसर्पविशेषाः सेहास्तीक्ष्णशलाकाकुलयरीराः शल्याकायचर्मकर्तलकरंगरक्षकाविधीयंतगोषांठंडुरानकुलाद्य
 प्रतीताः शरटाः छक्रलाशाः जाहकाः कंटकावतनशरीराः सुगुंसाः खाड़िहिलाकृतयः खाड़िहिलागुल्लक्षणापट्टांकितशरीराः शून्यदेवकु
 लादिवासिन्यः वातोत्पत्तिकाकूड़ावसेयाः गृहकोकिलिकाः गृहगोधिकाः एतेषां द्वंद्वः ततएतेचतेशरीरुपगणायैतिकर्मधारयसतल्ले
 षाय एवमादीन्चौरलादिप्रकारानित्यर्थः तथाकादंबाद्यहंसविशेषाः कवकाश्चकोटाः वलाकाश्च विसकंटिकाः सारसाश्चदार्वाघटाः भाडा

माद्र छौरलसरंगसेह सेल्लगगोधूंदर एउल सरडजाहड मुंगुसा खाड़िहिलाचाउप्पद्रयधरोलिय
 सिरिसिव गणयएवमाद्र कादंबकवकबलाका सारसश्चाचाड़िसेतीय कुंलल वंजूलपरिप्पव कीव

लियावारहयोजनदेह उत्कृष्टसहस्रयोजनसर्पप्रमाण प्रकारकीषाएथादिदेईनें छौरला एयरंगभुजपरिसेहसर्पलो जेहनाचर्मने
 फातलें करीचंगरखीकरे गोहडं दरनकुलकाकडोजाहोतेकंटकावतशरीरपसकलीजेहनें शरीरिकांलीघोलीकीटङ्गद्रं लोककूटिं
 खसकलीजातिघीरोली भुजपरिनासमूहइत्यादिकनें कणें चंसविशेषः वगलापक्षीविशेषः सारसजीवः आडिपक्षीविशेषः कुललसंभ

सेटीकाश्चवंजुलाश्चखदिरचंयवःपारिलवपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मण
 शकुंताः कुलीकोसत्तिकुटीकोशाश्चक्रोवाश्चगदकतुं डाश्च देणिकालकाश्चशुचीसुखाश्चकपिलाश्च पिंगलाश्चकाश्च कारंडकाश्चकवाकाश्च
 रथांगाः उल्कोशाश्चकुरराः गरुडाश्चसुपर्णः पंशुलाश्चशुकाश्चकीरावर्हिणश्चकलापवन्मयूराः मदनसालाश्चसारिकाविशेषः नंदीसुखाश्च
 नंदमानकाश्चकोरंकाश्चभंगारिकाश्च सतिनिशेभूमौद्यङ्गुलशरीरा इत्येवंलक्षणाः कोणालकाश्च जीवंजीवकाश्च तित्तिराश्च वर्त्तकाश्च

सउणदीविद्यहंस धत्तरुह भासकुली कोसकुं चदगतुं डटेणियालगसूचीसुहकविल पिंगलवल्लगका
 रंड चक्रवागउक्कोस गरुलपिंगले सुयवरिहिएभयणसाला नंदीसुह नंदिमाणग कोरिंग भिंगा .

लीवंजुलजीव पारिलवपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मणपक्ष्मण
 कोशकौचदगतुं डटेणियाल डेलिविशेषः सूचीसुख कपिलपिंगलाश्चकौचरीकारंड चक्रवाक ऊंचोसुखकारीशब्दकरैतेकुरर गरुड
 पंखीपंखीविशेषः सुडोकलापसहितमोरकावर्न नंदीसुहनंदिमाणक पंखीविशेषः वैश्रंगुलप्रमाणशरीर कोणालगजीवंजीवकचकोर

लाः शारंगाय भुजपरिसर्पविशेषाः सेहास्तीक्ष्णशलाकाकुलशरीराः शल्याकायचर्मकतलकैरंगरक्षकाविधीयतेगोघातं दुरानकुलाद्य
 प्रतीताः शरटाः कृकलाशाः जाहकाः कंटकाहनशरीराः सुगुंसाः खाड़हिलाकृतयः खाड़हिलागुल्लक्षणपट्टांकितशरीराः सून्यदेवकु
 सादिवासिन्यः वातोत्पत्तिकाफूढावसेयाः गृहकोकिलिकाः गृहगोधिकाः एतेषां द्वंद्वः ततएतेचतेशरीरुपगणायैतिकर्मधारयस्तस्ते
 याव एवमादीनृशरीरादिप्रकारानित्यर्थः तथाकादंवाचसंविशेषाः कवकाचवकोटाः बलाकाच विसकंटिकाः सारसाद्यदावर्षाघटाः आडा

माद्र् छीरलसरंगसेह सेल्लगगोधंदूर एल्ल सरडजाहड भुंगुसा खाड़हिलाचाउप्पद्रयधरोलिय
 सिरौसिव गणैयएवमाद्र् कादंबकवकबलाका सारसआचाड़िसेतीय कुंलल वंजूलपारिप्पव कीव

लियवारहयोजनदेह उत्तल्लष्टसहस्रयोजनसर्पप्रमाण प्रकारकीषाएआदिदेईनें छीरला एयरंगभुजपरिसेहसर्पलो जेहनाचर्मने
 कातलें करीयंगरखीकरे गोहलंदरनकुलकाकडोजाहोतेकंठकाहतशरीरपसकलीजेहनें शरीरेकालीघोलीकीटङ्गं लोककूटिं
 वसकलीजातिघीरोली भुजपरिनासमूहइत्यादिकनें हणें हंसविशेषः बगलापक्षीविशेषः सारसजीवः आडिपक्षीविशेषः कुल्लसाम

सेटीकायंजुलायखदिरचंववःपारिसवपथकुनाथपीपीलिषिकारकाहंसाय खेतपचाधात्तराद्रिकायकृष्णचरणाननाहंसाएव भासाय
 यकुंताः कुलीकोसन्तिकुटीक्रोशाथकोवाथगदकठं डाय देणिकालकायशुचीमुखाथकपिलाथ पिंगलाचकाथ कारंडकाथचक्रवाकाथ
 रथांगाः उल्कोशाथकुरराः गरुडाथसुपर्णः पंशुलाथशुकाथकीरावर्हिणथकलापवन्मथूराः मदनसालाथसारिकाविशेषः नंदीमुखाथ
 नंदमानकाथकोरंकाथभंगारिकाथ सतिनियेभूमौद्युलशरीरा इत्येवं लक्षणाः कोणालकाथ जीवंजीवकाथ तित्तिराथ यर्तकाथ

सउणदीविद्यहंस धत्तरड् भासकुली कोसकुं चदगतुं डटेणियालगसूथीमुहकविल पिंगलक्खगका
 रंड चक्कवागउक्कोस गरुलपिंगले सुयवरिहिणमथणसाला नंदीमुह नंदिमाणग कोरिंग भिंगा .

लीवंजुलजीव पारिसवपचीविशेष कीवशकुणपीपीएहवाशब्दकरे धोलाहंसः मुखचरणकृष्णछेजेहनो कुंतनामांपचीकुलीहंसस्ये त
 क्रोशकौचदगतुं डटेणियाल डेलिविशेषः सूचीमुख कपिलपिंगलाचकौचरीकारंड चक्कवाक उं चोमुखकरीशब्दकरैतेकुशर गरुड
 पंखीपंखीविशेषः सुडोकलापसहितमोरकावरि नंदीमुहनंदिमाणक पंखीविशेषः वैशंगुलप्रमाणशरीर कोणालगजीवंजीवकचकोर

लावकाय फिजुलकाय कपोतकाय पारापतकाय चटकाय कलविकारेकाय कुकुंटाय ताम्रचुडाः वेसराय संयूरकाय कलापवर्जिता
 चकोरकाय द्रुपुंडरीकाय गालकाय पाठांतरेण करकरकाय चौराखाय खेनाएववाय साय काकाः विहंगभेदनायिताय चापाय किंकि
 रादीयिनः यलगुल्यय चम्प्रीस्थिलाय चर्मचटकाय विततपच्चिणय मनुष्यचेतवर्चिचिन इतिहंढः तेचतेखचरविहाणाकएयत्तिखचरविषा
 नरुलतायेति तथातांय एवमादीशुक्तप्रकारान् एतेषुचशब्देषु केचिदप्रतीयमानार्थाः केचिदप्रतीयमानपर्यायाः नामकोपेपिकेषांचि
 त्प्रयोगदभिधानादाश्च जीवजीवकपिंजलचकोरहाररीतवंजुलकपोताः कारंडवकादंवकपुराद्याः पच्चिजातयोश्चेयाद्भूतिपूर्वोक्ता तेच

रगकोणालगजीवजीवक तित्तिर वटुगलावग कविंजलग कवोतकाग पारेवयगचिड़गटिंक कुक्कुड़
 मेसरमयूरचउरग हयपोंडरीय करकचौरसुसेण वायसविहंग भेणसि चासवगुलि चमद्विलवित

तीतरवटेरहोलोकपिंजलकपोतककौवा पारेवो चिड़ा टिंकजीवविशेषः कुंकड़ाकालापारहितमोरमोरविशेषः चकोरकद्रुपौंडरीक
 करक चीरल सींचाणो काग पचीविशेषः भेणसिन नीलचांसवागुलि चमचेड विततपचीमनुष्यचेतने वाशिर पंखीयानां प्रकार

सग्रहवचनेगाह जलस्थलखचारिणश्च चशब्दोजलचरादिसामान्यसमुच्चयार्थः पंचेदियापंचेद्रियानुपशुगणान्क्विषधानुविद्यतियचउरिं
दित्तिहेचत्रीणिच चत्वारिचंद्रियाणि पञ्चेन्द्रियाणियेषां तेतथाद्वौद्रियात्तौद्रियाश्चउरिंद्रियाश्चेत्यर्थोतसान् विविधान् कुलभेदेनजी
यानुजन्तून् प्रियजीवितानभिमतप्राणधारणान् मरणलक्षणस्य दुःखस्य मरणदुःखयोर्वाप्रतिकुलाः प्रतिपद्यिनो ये ते तथातान् वरा
कान्तपस्थिनः किमित्यतश्चाह म्रंतिविनाशयंतिबहुसंक्षिष्टकर्माणः सत्वाद्भूतिगम्यते एवंतावद्वध्यद्वारेण प्राणबधस्य प्रकारउक्तो यप्र
योजनद्वारेण स उच्यते । एभिर्बुद्धिमात्रेण प्रत्यक्षैर्बिबिधैः कारणैः प्रयोजनैः किंचेत्किंचित्प्रयोजनं तद्यथेतिवाचर्मत्वकृष्याशारीरः

तपस्विस्व खहचरविहाणा कएय एवमाद्भुजतथलखगचारिणोय पंचिदिए पसूगणे विद्यतियचउ
रिंदिएय विविहेजीवेपियजीविए मरणदुक्खपडिक्खलेवराएहणंति बहुसंक्खिण्डुकम्माद्भुमेहिं विवि

जिणेभेदे जातिरनकीषाछै इत्यादिकजीवनेहणे जलचारी यलचारी आकायचारी च एहयापंचेद्रीपशुनागणसम्बद्धेद्रीतेद्रीचउ
रिंद्रीनानाप्रकारनानीव बाहलोजीवितव्य मरणानेदुःखतेह्यथकीचपरांठाराकएहवानेहणे तेहनाधर्णाक्रूरकर्महे षागलिकहि

लावकाय कफिफुलकाय कपोतकाय पारापतकाय चटकाय कलविकारिकाय कुकुंटाय ताम्रचुडाः वेसराय मयूरकाय कलापवर्जिता
 चकोरकाय क्रदपुंडरीकाय शालकाय पाठांतरिकाय करकाय चौराखाय खेनाएववायसाय काकाः विहंगभेदनायिताय चापाय किंकि
 रादीविनः वल्गुल्यय चर्मास्थिलाय चर्मचटकाय विततपचिण्यय मनुष्यचेत्ववर्हिर्वत्तिनद्रुतिहंहः तेचतेखचरविहाणाकएयत्तिलचचरविषा
 नकृतायेति तथातांश्च एवमादीनुक्तप्रकारान् एतेषुचशब्देषु केचिदप्रतीयमानार्थाः केचिदुप्रतीयमानपर्यायाः नामकोषेपिकेमांचि
 त्तयोगादभिधानाद्वाह्य जीवजीवकपिंजलचकोरच्छारीतवंजुलकपोताः कारंडवकादं वकजुराद्याः पचिजातयोश्चेयाद्भूतिपूर्वीक्ता तेच

रगकोणालगजीवजीवक तित्तिर वट्टगलावग कविंजलग कवीतकाग पारेवयगचिङ्गटिंक कुक्कुड
 मेसरमयूरचउरग हयपोंडरीय करकचौरस्रसिण वायसविहंग भेणसि चासवगुलि चमद्विलवित

तीतरपटरहोलीकपिंजलकपोतककौवा पारेवो चिह्वा टिंकजीवविशेषः शूकंडाकालापारहितं मोरविशेषः चकोरक क्रदपुंडरीक
 करक चीरल सींचाणो काग पक्षीविशेषः भेणसिन नीलचांसवागुलि चमचेड विततपक्षीमनुष्यचेत्तने वाहिर पंखीयानां प्रकार

विषाणं हस्तिदन्तः बालाः केशाण्तेषां दंढः ततस्तएवहेतुरित्येवं हेतुशब्दोयोज्यः ततः पथर्थेद्वितीयाततोयमर्थः अस्थिमिञ्जादिहेतो
 म्प्रंतीति प्रक्रमः तथाहिंसंतिच वज्रसंक्लिटकर्माणइति प्रक्रमः भ्रमराः पुरुषपतयालोकव्यवहृतामधुकथ्यं स्तुस्वीत्वव्यवहृतासादुगुणान्
 तस्यमूहान् रसेसुगृह्याः मधुग्रहणार्थमितिभावः तथैव हिंसंत्ये वेत्यर्थः त्रींद्रियान् यूकामरकुणादीन् सरीरोपकरणार्थं शरीरस्थोपका
 राययूक्तादिस्तदुःखपरिहारार्थं अथवाशरीराय उपकरणावचोपधये अयमर्थः शरीरसंस्कारप्रवृत्ता उपकरणसाधनसंस्कारप्रवृत्ताथ
 विविधचेटाभिस्तान् म्प्रंतीति किन्मतान् कृपणान् कृपास्सदभूतानिति तथा द्वीन्द्रियान् वज्रन् वत्योहरपरिमंडगणदृत्तिवस्त्राणिचीव
 राणिउचरन्ति उपगृह्याणि आश्रयविशेषोपस्तेषां परिमण्डणार्थं भूपाथं कृमिरागेणहि रज्यमानानि अयन्ते वस्त्राणि आश्रयास्तु
 मण्डनएव शङ्खशुक्तिचूर्णेनेति अथवा वस्त्रार्थमुपगृह्यार्थं परिमण्डनार्थं चेति तत्र वस्त्रार्थं पट्सूत्रसंपादनेकृमिचिंसासम्भवति आश्र

धुकरिणेरसेसुगिज्ञातहेवतेइंदिए सरीरोवध्कारणदृयाएकिवणेवेइंदिए वहवेवत्योहरपरिमंडण

गृह्यतिमजनेन्द्रीजुंमांकणादि शरीरनाउपगारने अर्थे कर्षणानाठाम वेइन्द्रीघणा वस्त्रने आश्रय विभूपाने अर्थे अनेराही एवमा

श्लेष्मवियेपः । मांसं पलं मेदो देहघातुवियेपः शोणितं रक्तं यत्तद्द्विचिण्डुचौ मांसं ग्रंथिफिफ्फससुदरमध्यावयववियेपः मसु लिंगं
 * फफालभेज्जकः हृदयं हृदयमांसं अंतं पुरीतत् पित्तं दोषवियेपः फोफसंशरीरावयववियेपः दंतादयनाः एतेषां द्वंद्वः ततएतेस्य दूदमि
 * त्येवं विगृह्यार्थगद्दयोजनीयाः चर्मादिनिमित्तमित्यर्थः तथास्योनिक्कीकशानिमिजातन्मध्यावयववियेपः नरवाः कारजाः नयनानि
 लोचनानि कर्णात्रिवणाः एहाश्चित्स्त्राद्युः नक्तं तिनार्शिकाधमन्योनाद्यः श्लङ्गं विषाणं दंष्ट्रादयनवियेपः पिच्छं पत्रं विपं कालकृटं

हृंहिकारणेहिं किंतेचमवसामंसमेय सोणियजगफिफिसमधुलिंगं हितयंतपित्तफोफसदंतडा अट्टि
 मिंजानहनयणकाखएहाखणि नक्वाधमणीसिंगदाट्टिपिच्छविसविसाण वालहेउहिंसंतियभमरम

स्ये नानाप्रकारना कारणेकरीहणे तेकारणकेहात्वचाशरीरमांहिलोचोपडमांसदेहनीघातुवियेप लोहिदाहिणीकूखेमांसनीगांठि
 सदरमांहिलो अवयवकपालनो भेजो हृदयमांस आंत पित्तदोषवियेपशरीरावयववियेपः दांतहाड हाडमाहिलीमींजी नखधांय
 कान नायाजालनाशिका नाडिश्लङ्ग दांतवियेपः पांखविष्व हस्तीदंत केयनेहेते जीवनेहणे अमंरअमरीनामूहने श्योरसनेविषे

विषाणं हस्तिदन्तः वालाः केशाएतेषां इंदुः ततस्त्राण्वहेतुरित्येवं हेतुशब्दोयोज्यः ततः पद्यर्थे द्वितीयाततोयमर्थः अस्थिमिच्छादिहेतो
 व्रंतीति प्रक्रमः तथाहिंसंति च वज्रसंक्लिकर्माणइति प्रक्रमः भ्रमराः पुरुषतयालोकव्यवहृतामधुकथ्यं सुखीत्वव्यवहृतासद्गुणान्
 तत्सम्बद्धान् रसेषुगृह्याः मधुग्रहणार्थमितिभावः तथैव हिंसंत्ये वेत्यर्थः त्रौद्रियान् यूकामत्कुणादीन् सरीरोपकरणार्थं शरीरस्योपका
 राययूकादिकतदुःखपरिहारार्थं अथवाशरीराय उपकरणायचोपधये अयमर्थः शरीरसंस्कारप्रवृत्ता उपकरणसाधनसंस्कारप्रवृत्ताथ
 विविधचेष्टाभिस्तान् व्रंतीति किम्बूतान् कृपास्यदभूतानिति तथा द्वीन्द्रियान् वज्रन् वत्योहरपरिमंडणदृत्तिवस्त्राणिचीव
 राणिउहरति उपगृह्याणि आश्रयविशेषोपासोपां परिमण्डणार्थं भूपाथं कर्मिरागेणहि रज्यमानानि अयन्ते वस्त्राणि आश्रयास्तु
 मण्डनएव शङ्खशुक्तिचूर्णेनेति अथवा वस्त्रार्थमुपगृह्यार्थं परिमण्डनार्थं चेति तत्र वस्त्रार्थं पट्सूत्रसंपादनेकमिच्छिसासम्भवति आश्र

धुकरिगणेरसेसुगिद्धातहवतेइंद्रि ए सरीरोवकरणदृयाएकिवणैवेइंद्रि ए वहवेवत्योहरपरिमंडण

गृह्यतिमजतेन्द्रीजुंमांकणादि शरीरनाउपगारने अर्थे करणानाठाम वेइन्द्रीषणा वस्त्रने आश्रय विभूपाने अर्थे अनैराही एवमा

श्रेष्ठविशेषः । मांसं पलं मेदो देहधातुविशेषः शोणितं रक्तं यत्तद्विचक्षणकुचौ मांसं ग्रथिक्लिफ्फसमुदरसमध्यावयवविशेषः सस्तु लिंगं
 १ कपालभेज्जकः हृदयं हृदयमांसं अंत्रं पुरीतत् पित्तं दोषविशेषः फोफसंशरीरावयवविशेषः दंतादयनाः एतेषां दंढः ततएतेस्य घृदमि-
 २ त्यं विगृह्यार्थयद्वायोजनीयाः चर्मादिनिमित्तमित्यर्थः तथास्थीनिकीकशानिमिजातन्मध्यावयवविशेषः नरवाः करजाः नयनानि
 लोषनानि कर्णात्रयवणाः गृह्णाशक्तिस्त्रायुः नक्तं तिनासिकाधमन्योनाद्याः शृङ्गं विषाणं दंष्ट्रादशनविशेषः पिच्छं पत्रं विषं कालकूटं

हृंहिकारणेहिं कितेचमवसामंसमेय सोणियजगफ्रिफिसमधुलिंग हितयंतपित्तफोफसदंतद्वा अट्टि
 मिंजानहनयणकणएहाखणि नक्वधमणौसिंगदाटिपिच्छविसविसाण वालहेउहिंसंतियभमरम

स्यै नानाप्रकारना कारणैकरीहणे तैकारणकेचालंचायरीरमांहिलोचोपडमांसदेहनीधातुविशेष लोहिदाहिणीकूखेमांसनीगांठि
 उदरमांहिलो धवयवकपालनो भेजो हृदयमांस आंत पित्तदोषविशेषशरीरावयवविशेषः दंततहाड हाडमांहिलीमौजी नखचांख
 कान नायाजालनाशिका नाडिशृङ्ग दंतविशेषः पांखविख हसीदंत केशनेहेतं जीवनेहणे अमरश्चमरीनामूहने हयोरसनेविषे

विषाणं हस्तिदन्तः बालाः केशाएतेषां इहः ततस्त्राण्वहेतुरित्येवं हेतुशब्दोयोज्यः ततः पथर्थे द्वितीयाततोयमर्थः अस्थिमिच्छादिहेतो
 म्प्रतीति प्रक्रमः तथाहिंसंति च वज्रसंक्लिटकर्माण इति प्रक्रमः भ्रमराः पुरुषपतया लोकाव्यवहृता मधुकव्यं स्तुस्त्रीत्वव्यवहृता सहृदुणान्
 तत्सम्बन्धान् रसेसुगृहाः मधुग्रहणार्थमितिभावः तथैव हिंसंत्ये वेत्यर्थः त्रौद्रियान् यूकामत्कुणादीन् सरीरोपकरणार्थं शरीरस्थोपका
 राययूक्तादिकतदुःखपरिहारार्थं अथवाशरीराय उपकरणायचोपधये अयमर्थः शरीरसंस्कारप्रवृत्ता उपकरणसाधनसंस्कारप्रवृत्ताश्च
 विविधचेष्टाभिस्तान् प्रतीति किन्मतान् कृपणान् कृपास्सदभूतानिति तथा हीन्द्रियान् वज्रन् बल्योहरपरिमंडगृह्णतिवस्त्राणिचैव
 राशिउहरन्ति उपगृहाणि आश्रयवियोगेपास्तेषां परिमण्डणार्थं भयार्थं कृमिरोगेणहि रज्यमानानि अयन्ते वस्त्राणि आश्रयास्तु
 मण्डनएव शङ्खशुक्तिचूर्णेनेति अथवा वस्त्रायेसुगृहाथं परिमण्डनाथं चेति तत्र वस्त्रार्थं पटसूत्रसंपादनेकमिहिंसासम्भवति आश्र

धुकरिणेरसेसुगिद्धातहवतिद्रुदिण सरीरोवधारणद्वयाएकिवरणेवेद्रुदिण वहवेवत्योहरपरिमंडण

गृह्णतिमजतेन्द्रीजुंमांकणादि शरीरनाउपगारने अर्थे कषणानाठाम वेद्वन्द्रीषणा वस्त्रने आश्रय विभूषणाने अर्थे अनैराक्षी एवमा

यार्थं चत्तिकाजलादिद्रव्येषु पुतरकादिधातो भवतिपरिमण्डणार्थं चारादिकरणे शुक्त्यादिद्वीन्द्रियाणामिति अन्यैश्चैवमादेकैर्वज्रभिः
 कारणयेतरुधावालिगाः इहहन्ति इहजीवलोके हिंसन्ति त्रसन् प्राणान् तथाइमांश्च प्रत्यक्षान् एकेन्द्रियान् दृथिवीकायि
 कादीन् वराकासपस्विनः समारभंतइतियोगः न केवलमेकेन्द्रियान्येव तसांचान्यां तदाश्रिताश्चैवंकिंभूतान् ततुयरीरान् अत्वाणान्
 धनर्यं प्रतिपातकाभावान् अथरणानर्थप्रापकाभावात् अतएव अनाथान् योगक्षेमकारिनायकाभावात् अवान्धवान् स्वजनसंमाद्यका

डाअण्येहियएवमाद्रएहिं वज्रहिंकारणसएहिं अबुहाद्रहहिंसंतिसेपाणेद्रुमेयएगिंदिए बह्वेव
 राएतसेयअण्येतदस्सिएचैव तणुशरीरेसमारंभंति अत्ताणेअसरणेअणहि अबंधवेकम्मनिगडवइअ

दिक् इत्यादिकारणं करी घणांकारणने सइकडेकरी ज्ञानरहितजीव इणेंसंसारे हणे तसप्राणीएप्रत्यक्षएकेन्द्रीघणांरांकजीव
 तस प्राण अनेरा एकेन्द्रियने आश्रितचेवनिश्चे सूक्ष्मशरीरजेहना तेहने घातकरे जेहनेवीजुवाणनथी जेहने शरणानोदणहार
 कोद्र नथी अनाथजीवहे स्वजनरहित कर्मरूप लोहवधे बांध्या दुष्टमननो अथवसाय चानबुद्धी विकललोकजाणतादोहिलादृथिवी

यांभावान्कर्मनिगडुवञ्चानितिव्यक्तं तथा अकुशलपरिणामोदयावर्जितत्वेन मन्दबुद्धिश्च मिथ्यात्वोदयाद्योजनीलोकसेन बुद्ध्यायेते तथा
 तान्दृथिव्याधिकाराः दृथिवीमयान्दृथिवीकाधिकानित्यर्थः तथा दृथिवीसंश्रितान्ध्रुवसादित्वसान् एवं जलमयानपृक्काधिकान्जलगतान्
 पृक्कादित्वसान् येवालादिवनस्पतिकाधिकान्श्च अनलस्तेजस्कायोऽनिलोवायुकायटणवनस्पतिगणोवादेवनस्पतीनां समुदायः एत
 न्निश्रितांश्च एतदुपजीवकांश्च तस्यानिति हृदयं तन्मयतज्जि एत्ति ते पा मनलानिलटणवनस्पतिगणानां विकारास्तन्मया अनलकायिदय एव
 तथा ते पा मेवानलादीनां जीवास्तज्जोवास्तद्यो निकात्सामूत्यर्थः तन्मयाश्च तज्जीवाश्चेति तन्मयतज्जीवास्ताश्चैव पाठांतरेण तन्मयजीवा

कुसलपरिणाममंदबुद्धिजणदुर्विजाणएपुटवीमएपुटवीसंसिएजलमएजलगएअणलाणिलतणवणस्स
 द्रगणनिस्सिएयतन्मयतज्जिएचेवतदाहारेतप्परिणतवस्सुगंधरसफासर्वोदिरूवेअचक्खुसेय चक्खुसेय

कायमय दृथिवीकायनीनिश्राये अपकायरूप पांणीनीनिश्राये अग्निवायुटण वनस्पतीना समूहनी निश्राये' तेऽग्निवायू वनस्पती
 रूप तेहनी जोनिथकी जपनांतेतसजीव तेजेहने आहारहे तेहनीपरिप्रणम्या वर्णगंधरसस्पर्श शरीरतेहनीं सरूप जेह्मस्थानी

सेतिक्रिभूतास्तान् तदाहरन्ति पृथिव्यादय आधारो येषां ते तदाधारास्तानिव वा पृथिव्यादीनाहारयन्तीतितदाधारास्तान् तेषां
 मेष पृथिव्यादीनां परिणतावर्णगंधरसस्पर्शैर्वोदीशरीरं संस्वरूपं स्वभावो येषां ते तथा तान् अचाक्षुषान् चक्षुषा दृश्यांश्चक्षुषांश्च
 चक्षुर्ग्रह्यान् कानिर्विधानित्याह तसकायस्वसनमकर्मोदयवर्त्तिजीवराशिसत्त्व भवास्वसकायिकाः तान् क्रियन्त इत्याह असंस्थान्
 तथा स्यावरकायांश्च भूज्ज्माश्च वादराश्च तन्नामकर्मोदयवर्त्तिनः प्रत्येकशरीरमिति नामकर्मविशेषा येषां ते प्रत्येकशरीरनामान
 शेषे साधारणाश्च साधारणशरीरनामकर्मोदयवर्त्तिन इन्वेऽतस्तान् क्रियन्तः अनन्तान् साधारणानियेषस्यावराथामसंस्थे
 यत्वात् जीवानितियोगः किमित्याह घ्नन्तिक्रिभूतान् अविजानतश्च स्ववधपरिजानतश्चसुखदुःखेभ्यस्तुभवतः एकेन्द्रियान्चयथास्ववधम

तसकाइएअसंखेघावरकाइएयसुडमवायरपत्तैयशरीरनामसाहारणे अणन्तेहणन्तिअविजांणिय

दृष्टीदं दृष्टीगोचर नचावे तसकायजीव असंस्थाना यावरकायनां समूह सूक्ष्म वादर प्रत्येकशरीर नामएकशरीरे अनन्ताजीविते
 साधारण अनन्तजीव हण्णे अज्ञानपणां धी एकेद्रिवेद्रियादिकत्वसजीव आगलीकहीस्थे नानाप्रकारने कारणे करीने हण्णे तेकेषां

ज्ञानतएकेन्द्रियान् तमेवपरिज्ञानतस्त्रसानिति जीवान् जंढन् एभिर्बिंविधैः कारणैःप्रयोजनैः विंतेत्ति किंतत् तद्यथेति वाक्यपणं
 क्षयिः पुष्करिणीः पुष्करवती चतुःकौणोवावापीति पुष्करावत्तीवावप्पिणत्ति केदाराः कूपसरसाङ्गाः प्रतीताः चित्तिर्भित्त्वादेश्ययनं
 स्रतकदहनार्थं दाशविन्यासे वा वेद्दिर्वितर्दिंकाखातिकापरिखा आरामोषाटिकाविहारो बौद्धाद्यात्रय सूपः चित्तिविशेषः प्राकारः
 शालद्वारं प्रतीतं गोपुरं प्रतीलीकपाटद्वत्यन्ये अट्टालकः प्राकारोपरिवर्त्त्याश्रयविशेषः चरिक्कानगरप्राकारयोरन्तरेषु अष्टस्रस्रप्रमा
 योमार्गः सेतुमार्गंविशेषः पालिब्बिसंक्रमोविषमोत्तरणमार्गः प्रासादो नरेन्द्राश्रयः विकल्पासद्भेदाः भवनानि चतुःशालादीनि

परिजाणत्तय जीवेद्दमेहिंविबिहे हिंकारणेहिं किंतेकरिसणपोक्खरणीवावीवप्पिण वृत्तसरतलाग
 चित्तिवेतिखातिय आराभविहार थूमपागार दारगोपुर अट्टालगचरियसेतुसंक्रमपासायविक्रम्य

क्षरिसणत्तसंन कमलसहितपोक्खरणी वापीते चत्तुंणी यथाराक्ष्यो अणखण्णो खण्णोयत्तो सत्तकवालणणोठाअचिताखाई वाङ्गी
 पीछादिकनोत्थानक थूमप्राकारगठ दारसामान्य गडनीपौलि गड्जपरिप्पिरणी जिहं रत्तीयुत्तरे नगरचने प्राकारविचालेऽष्ट

गृहाणि सामान्यानि शारणानि तृणमयानि लयनानि पर्व्वतानि कुट्टितगृहाणि आपणाहृदाचैत्यानि प्रतिमाः देवकुलानि पयिष्वरदेव
 प्रासादाः चित्रसभाचित्रकर्मबन्धुपः प्रपाजलदानस्थानं आयतनं देवायतनं आवसथः परिव्राजकाश्रयः भूमिगृहप्रतीतमंडपच्छाया
 द्युयः पटादिमय आश्रयविशेषः एतेषां द्वंद्वः ततएतेषां कृते निमित्ते पृथिवीचिंसन्ति इति संबंधः भाजनान्यमत्राणि सौवर्णादीनि भा
 र्णानितान्येव छस्मशानि क्रयाणकानि लवणादीन्युपकरणान्युदुखलादीनि एषां समाहारद्वन्द्वः ततस्तस्य विविधस्य चार्याय हेतवे

भवणवरसरणलेण अवरणचे तियदेवकुलचित्रसभा प्रवा आयतणअवसहभूमिधर मंडवाणयकर

भायण भंडोवगरणस विविहस्यअद्वए पुढविं हिंसंति संदुबुद्धियाजलंच मल्लणयपाणभोयणवत्य

इस्तमार्गं पाजविपमउतारिवानोमार्गं राजारोभवन धरनाभेद चउसाल सामान्यधर लृणमयधर पर्व्वतमहधर ष्टाट प्रतिमायिष्वर
 सञ्चित प्रासाद चित्रामणसहितसभावैसिवानी पञ्चनीयसाल देवनोस्थानक परिव्राजककनोआश्रय भूद्धरो वस्त्रनोआश्रयएतला
 नेत्राजिसवर्णादिभाजनमाटीनापात उपगरणजखलादिक नानाप्रकारने अर्थिद्दं पृथिवीकायनेरणे मिथ्यात्वनेउद्दे तत्वबुद्धिरचित

पृथिवीपृथिवीकायिकान् हिंसन्ति मन्दबुद्धिकाः तथा जलं चापुकायिकाश्चिंसन्ति इति वक्तॄन्ते सज्जनकं स्नानं पानं भोजनश्च प्रतीतं वक्ष्यमाणं
 नंवासः चालनं शौचमाचमनमेतदादिभिः कारणैः इति प्रकृतम् : तथा पचनं पाचनं चोदनादेः जलावर्णं तिष्ठतः परतो याग्नेरुद्दीपनं विदर्शनं
 मंधकारस्य वस्तु प्रकाशनमेतैः कारणैः च समुच्चये अग्निं हिंसन्ति तथा सूर्यं प्रतीतं च्यजनं वायुदीरकम् तालहन्तं तदेव द्विपुटादिः पेङ्गुणं
 तिमयूराङ्गं सुखमास्यं करतलं हस्तः सागपतं हृत्त्रयपतं वस्त्रं प्रतीतमेतदादिभिः वातोदीरणवस्तुभिः अनिलं वायुं हिंसन्ति इति तथा
 आगारं गेहं परिवारोत्ति परिवारोत्तिः खड्गादिको शोवा भक्ष्याणि सोदकादीनि खरविशदमथ्यवहायं भक्ष्यं इति वचनात् भोजनान्योद

धोवण सोयमाद् एहिं पयण पयावण जलण जलावण विदं सणे हिं अगणिं सुप्रवियण तालविंटपे
 ऊण सुह कारयल सागपत्त वत्यमाद् एहिं अणिलं आगारपरियार भक्त्वभोयण सयण सासण फलक

पाणी स्नान पीववुं आहारवस्त्रनोधोवणो शौचमाचमनादिक इत्यादिकारणे हर्षणे पचोपचावधो अग्निजालयो जलाववो दीवाने अर्थिद्
 अग्निकायने सूपडे वीजणे वेपटो वीजनो मोरपौष्ट सुखहस्तताली सागहचनोपान वस्त्रादिके करी हर्षणे वायुकायने हर्षणे धरनि

गृहाणि सामान्यानि शारणानि लक्षणमयानि लयनानि पर्व्व तनिकुट्टितगृहाणि आपणाच्छट्टाचैत्यानि प्रतिमाः देवकुलानि यथिखरदेव
 प्रासादाः चित्रसभाचित्रकर्मवन्मंडपः प्रपाजलदानस्थानं आयतनं देवायतनं द्यावसथः परिव्राजकाश्रयः भूमिगृहप्रतीतं मंडपच्छाया
 द्युयः पटादिमय आश्रयविवेपः एतेषां द्वंद्वः ततएतेषां कृते निमित्ते पृथिवीचिंसन्ति इति संबधः भाजनान्यमत्वाणि सौवर्णादीनि भा
 एडानितान्येव छद्मश्यानि क्रयाणकानि लवणादीन्युपकरणान्युदुखलादीनि एषां समाहारद्वंद्वः ततस्तस्य विविधस्य चार्याय हेतवे

भवणवरसरणलेण श्रवणचेतियदेवकुलचित्रासभा पवा आयतणश्रवसहभूमिखर मंडवाणयकाए
 भायण भंडोवगरणस्स विविहस्यश्रद्धाए पुठविं हिंसंति मंदबुद्धियाजलंच मज्जणयपाणभोयणवत्य

हस्तमार्गं पाजविपमउतारिवानोमार्गं राजारोभवन घरनाभेद चउसाल सामान्यधर लक्षणमयधर पर्यतमउधर षाट प्रतिमायिखर
 सधित प्रासाद चित्रामणसहितसभावैसिवानी पष्ठीनीयसाल देवनीस्थानक परिव्राजककनोआश्रय भूदूरो वस्त्रनोआश्रयएतला
 नेकाजिसुवर्णादिभाजनमाटीनापात उपगरणजखलादिक नानाप्रकारेने षर्थिद्वं पृथिवीकायनेहणे मिथ्यात्वनेउदें तत्वबुद्धिरहित

पृथिवीपृथिवीकायिकान्द्विष्मन्तिमन्दबुद्धिकाः तथाजलंचापूकायिकाश्चिंसन्तिइतिवर्त्ते ते मज्जनकंसनानंपानंभोजनश्चप्रतीतं वस्त्रधाय
 नंधासःद्यालनंशौचमाचमनमेतदादिभिःकारणैःइतिप्रकमः तथापचनंपाचनंश्रोदनादेः जलावणंतिस्वतः परतोयाग्नेरुद्दीपनं विदर्शन
 मंधकारस्थयस्तुप्रकाशनमेतैःकारणैः चसमुच्चयेद्यग्निं चिंसन्ति तथासूपं प्रतीतंयजनंवायुदीरकम् तालहन्तं तदेयद्विपुटादिः पेरुणं
 तिमयूराङ्गं सुखमास्थंकरतलं हस्तः सागपतंहृत्त्वविशेषपतंवस्त्रं प्रतीतमेतदादिभिः यातोदीरणवस्तुभिः अनिलंवायुं चिंसन्ति प्रतितथा
 आगारेणंपरिवारोन्निपरिवारोत्तिःखड्गादिकोशोवा भक्ष्याणिमोदकादीनिखरविशदसम्यवहार्यंभक्ष्यं इतिवचनात् भोजनान्योद

धोवण सोयमादृएहिं प्रयण प्रयावणजलण जलावणविदंसणेहिं अगणिं सुप्पविद्यण तालविंटपे
 ऊणमुह करयलसागपत्त वत्थमादृएहिं अणिलं आगारपरियार भक्त्वभोयण सयणासणफलक

पांणी स्नान पीववूं आहारवस्त्रनोंधोवणो शौचमाचमनादिकइत्यादिकारणेच्छणेपक्षोपचावधो अग्निजालयो जलाववीदीवानेअर्थिइं
 अग्निकायने सूपडे वौजणे वेपटोवौजनो मोरपीळ सुब्रह्मताली सागहृत्त्वनोपांन वस्त्रादिकेअरीच्छणे वायूकायनेहणेषरनि

नादीति गयनानि ग्रथाः आसनानि विष्टराणि फलकान्यवष्टंभनद्यूतादिनिमित्तानि मूयलान्युदुखलाश्च प्रसिद्धाः ततानिविषादी
निषित्तानि पटहादीनि ध्यातोद्यानि वाद्यानि वहनानि यानपात्राणि बाहनानियकटादीनि मण्डपाः प्रतीताः विविधभवनानि
चतुःयाजादीनि तोरणानि प्रतीतानि विटकः कपोतपालीदेवकुलं प्रतीतं जालकं छिद्रान्वितो गृहवायवविशेषः अर्द्धचन्द्रसोपानवि
शेषः निर्युक्तं द्वारोपरितनपाश्वर्ष्वविनिर्गतदारु चन्द्रयालिकाप्रासादोपरितनयालाः वेदिकावितर्दिका निःश्रेणिरुवतरणीद्रीणीनी

सुसल उखलतविततातोच्च बहणवाहण मंडवविविह भवण तोरण विडंग देवकुल जालद्वचंद्र
निञ्जुहग चंद्रसालियवेतिय निस्सेणियेदिणि चंगरी खिलीसेटक सभाप्पवावसह गंधमल्लायुलेवरणं

काजिदं खल्लादिकनापडियार मोदकअसनादि मंचकादि वाजवटपीठादिक उटिगंणलेवानोपाटियो मूंशलो उखलोवीणादिवा
जितपटहादिकजाजित यांनपात्रादिकयकटादिक मांडवाप्रसिद्धे नानाप्रकारचउयालादिक तोरणकपोतपालीदेहरानेअर्थेजाली
पावडीयां बारणानीवारसोथप्रासादजपरिंलीयालाहै उखलोवेदिका नीसरणीनावावेडीकथरोठीखीलीषोडाबलधवां धवानोठाण

षट्पदीमहतीकाष्ठपात्री वृहत्पटलिकावाकीलाः शंक्रवः भठकामुण्डका सभास्थायायिका प्रपाजलदानमण्डपः आवसथः परिव्राज-
 काश्रयः गन्वाचूर्णविशेषाः माल्यं कुसुमं अनुलेपनं विलेपनं अम्बराणिवस्त्राणि यूपोयुगं लांगलंसीरं सतिचत्ति सतिकंथेनकृद्धा
 क्षेत्वं सद्यते कुशिकं हलप्रकारः स्यन्दनोरथविशेषो यतोद्विविधो रथः सांग्रामिकोदेवयानरथश्च ततसंग्रामिकस्य कटीप्रमाणा वेदिका
 भवति शिविकापुरुषसहस्रवहनीयकूटकारथिखराच्छादितोजंपानविशेषः रथः प्रसिद्धः शकटं गन्त्रीयानन्तद्विशेषः युग्यं गोक्षदेश
 प्रसिद्धोद्विहस्तप्रमाणावेदिकोपसोभितोजंपानविशेष एव अट्टालकः प्राकारोपरिवर्त्तो आश्रयविशेषः चरिकानगरप्राकारान्तरालेऽ
 हस्तप्रमाणोमार्गः द्वारंप्रतीतंगोपुरं पुरद्वारः परिषा अर्गलायन्त्राणि अरषट्टादि यन्त्राणि न्यूलिकावध्यप्रोतनकाटं पाठान्तरेः सूत्रकः

अंबर जूयनं गलभद्रय कुलियसंदणसीथारहसगड़ जाणजोग अट्टालगचरियदारगो पुरफलिह

वैसवानांठाम पाणीनीथाला परिव्राजकनाठाम अवीरफूलमाला सूंकड़ि वस्त्रभूसरो हलजेणेक्षेत्रखेद्यामर्दिवेसुंहालाथाइ हलनो
 प्रकार संग्रामनोरथ पालखीरथ गाड़लो जानबलीएहजनोविशेष गोलदेशप्रसिद्धवेहायप्रमाणगड़कपरिणीफिरणी नगरनेगड़वि

कीलकवियेपः लउडन्ति लकुटः सुसुंदिप्रहरणविशेषः शतघ्नीमहतीयष्टिः वह्निचप्रहरणानि करवालादीनि आवरणानि स्तरकादीनिउपस्तरस्य महोपकरणं मंचकादि ततएतेषां द्वन्द्वः ततश्च एतेषां कृते अर्थीयद्यन्यैश्चएवमादिभिः षड्भिः कारणयतैः हिंसन्ति तद्गणान् तथाभणितभणितान् खंमादिकान् एवंप्रकारानसत्वान् सत्वपरिवर्जितान् उपपन्नानि दृढाश्च मूढाश्च ते दारुणमतयश्चेति तथाविधकोधात्मानात् मायालोभात् हास्यरतिश्चरतियोक्तात् इह पञ्चमौलोपोदृश्यः वेदार्थाश्च वेदार्थमनुष्ठानं क्षीवद्यजीवितं

नंतसूलय लउडसुसंदि सयगिष वह्निप्रहरणावरणु वक्खराणकए अखेहिय एवमाद्रएहिं वड्ढहिं कारणसएहिं हिंसन्ति तरुगणे भणिया अभणिएय एवमाद्रसत्ते सत्तपरिवज्जिए उवहएत्तिदढ

षालेऽ इस्तप्रमाणे मार्गवारणो मोलिनगरनीं आगलि तथा आंपो अरुष्टादिकसूली लाकडी हयियारवियेपः सौनरनेमारिभो दीयष्ठीषणा हयियार खेडांफरसीप्रमुखंवरवाखरादिएतलाने काले अनैरापिण इत्यादिककारणे षणांही कारणनेसेकडेकरीमंद बुद्धीनांषणीषणे दत्तनागणकचियेसमूहं कक्षाअथवा नधीकक्षा इत्यादिकसत्वनेप्राणीषणे सत्वपरिवर्जिततेकुणपुरुषं प्रवत्तपणेएखे

जीतं वाकस्य धर्मस्यार्थश्च कामश्चेत्येतेषां हेतोः कारणात् स्ववशाः स्वतन्त्राः अवशा स्तदितरे अर्थीय च अनर्थीय च तस्य प्राणान्
 स्वावराय हिंसन्ति मन्दबुद्ध्यः एतदेव प्रपञ्चयन्नाह स्ववशा म्रन्ति अवशा म्रन्ति स्ववशा अवशाश्चेत्येवं दुहडन्ति द्विविधा घृन्ति एव
 मर्थाय इत्याद्यालापकत्वयं एवं हास्यैव रतिभिरालापकचतुष्टयमेवं कुञ्चलुब्धसुग्धैः अर्थधर्मकामैश्चेति तदेवं यथाच इतद्भूति
 प्रतिपादितमधुना फलप्रधानाः क्रियाइति न्यायात् फलद्वारं द्वारगाथायां कर्तृद्वारान् प्रागुपन्यस्य समयुञ्जंष्य कर्तृधीनाक्रिया इति

मूढादारूणमतीकोहामाणा मायालोहाहासरती अरती सोयवेदत्थी जीयकामत्यधम्महेउं सवसा
 अवसा अद्वाए अण्ड्राएय तसेपाणे थावरेयहिंसंति मंदबुद्धीसवसाहणंति अवसाहणंति सवसा

आकरामूर्खरौद्रजेहनीमतिकहिद्येबुद्धिः क्रोधयकी मानयकी मायायकी लोभयकी हास्ययकी रतियकी अरतियकी सोक्तयकीवेदा
 र्थोऽनुष्ठानयवादीहोमे जीवितव्यनेऽर्थतथायाचारः विपैरधनश्रएत्वीणनेहणे धर्मने अर्थेहणेपोताने वसिपरवशिं अर्थेअनर्थेपरिणहणे
 वेध्द्रीयादिकत्वसजीव घृथिवीकायादिथावरने हणे तेबुद्धिरहित आपणेवसिहणेपरवशपद्याहणे आपवसिअनेवलीपरवसिवेप्रकारे

स्त्रीलक्षवियेपः अउडति लकुटः सुसुंदिप्रहरणविशेषः शतघ्नीमहतौघः वह्निचप्रहरणानि करवालादीनि आवरणानि स्तरका दीनिउपस्तरस्य म्बहोपकरणं मंचकादि ततएतेषां इन्द्रः ततश्च एतेषां कृते अर्यायचन्यै चण्वमादिभिः वज्रभिः कारणयतैः हिंसन्ति तद्गणान् तथाभणितभणितान् श्वंमादिकान् एवंप्रकारानसत्वान् सत्वपरिवर्जितान् उपपन्नान् दृष्ट्वाश्च मूढाश्च ते दारुणमतयश्चेति तथाविषकोधात्मानात् मायालोभात् हास्यरतिश्चरतियोकात् इह पञ्चमीलोपोदृश्यः वेदार्थाश्च वेदार्थमनुष्ठानं जीवद्यजीवितं

नंतसूलय लउडसुसंदि सयग्निव वल्लपहरणावरणु वक्वराणकए अश्वेहिहय एवमाद्रएहिं वज्रहिं कारणसएहिं हिंसन्ति तरुगणे भणिया अभणिएय एवमाद्रसत्ते सत्तपरिवज्जिए एवहएत्तिदृढ

चालेऽ इक्ष्मप्रमाणे मार्गवारणे पोलिनगरनीं आगलि तथा भापो अरहृष्टादिकसूली लाकडी हृदियारवियेपः सौनरनेमारिभो दीयष्ठीषणा श्रुदियार खेडांफरसीप्रमुखंवरवाखरादिएतलानि कानि अनैरापिण इत्यादिककारणे घणांहीं कारणनेसेकेइकरीमंद बुद्धीनांघणीश्रुते दृचनगणकश्चियेसमूहं कक्षाअथवा नथीकक्षा इत्यादिकसत्वनेप्राणीश्रुते सत्वपरिवर्जिततेकुण्यपुबंधप्रयत्नयश्रुते

न्यायेनकर्तुः प्रधानतया अल्पवक्तव्यत्वाद्वा येषिच कुर्वन्ति पापाः प्राणवधमित्येतदाह कथरेत्यादि तत्रकतरेल्लव्यादिकारणैः प्राणिनो
 पुन्यतीति प्रश्नः उ तत्रमाह जेतैसोयरिएइत्यादि तत्र शूक्तैः स्वगयां कुर्वन्ति धेतैगौकरिकाः मत्स्यवन्धाः प्रतीताः शकुनीन् ध्वन्ती
 तियाजुनिकाः व्याधाः लुब्धकवियेपाः क्रूरकर्माणा इत्येतैपामेव स्वरूपाभिधायकं विशेषणं वागुरियन्ति क्षचित्पाठः तत्र वागुरया
 ष्ठगंधगवियेपेण चरन्तीति वागुरिका इतितथाद्वीपिकश्चित्कोष्ठगमारणायवन्धनप्रयोगश्च वन्धोपायः तत्रच तरकांडुवियेपोमत्स्यग्रह
 णायं जलावतरणाय गलंच वडिगं जालंच मत्स्यवन्धनं चिरह्लुक्कश्च श्येनाभिधानः शाकुनिः शकुनिविनायाय आयसी लोहमयीदर्भ
 मयीचयाया गुराव्धगवन्धनवियेपः साचकूटे न यास्यायते चित्वाकादिग्रहणार्थं श्लैलिकाश्चासाकूटेष्वेलिकासाचअयवाकूटं च ष्ठगादि
 ग्रहणयन्तं श्लैलिकाचेतिहन्वसाहस्येपांतेतयादीवियन्तिक्वचित्पाठः तत्र द्वीपिकेनचित्केनचरन्तीति द्वैपिकाइतिततउत्तरपदेन हन्व

अवसा दुहश्चोहणंति अद्वाहणंति अणद्वाहणंति अणद्वा अद्वा दुहश्चोहणंति हस्वाहणंति वेराह

इणे पुत्रादिकने अर्थेइणे अनर्थर्थेइणे अनर्थे अर्थे वेङ्गप्रकारेइणे हास्येइणे वैरेइणे रतिइणे हास्यैवरएतिनोलोधीइणे कोधिइणे

लणानामुद्गततणानावक्षराणांचित्वाणां देवाग्निनावाङ्मिनेन निर्दयं यथाभवतीत्येवं पत्नीयगतिं प्रदीपकायेतेतथा क्रूरकर्मकारिणः
 इमेव हवे मिलकषु जाइति स्त्रेच्छजातीयाः किंतेति तद्वथाशकाः १ यवनाः २ शवरा ३ वर्वरा ४ कायाः ५ सुबं डाः ६ उड्डा ७ भंडडाः ८
 भित्तिकाः ९ पक्ष्णिकाः १० कुलाचाः ११ गौडाः १२ सिंहलाः १३ पारसाः १४ कौंचाः १५ चंघाः १६ द्रविडाः १७ चिल्लाः १८ पुलिन्द्राः १९
 आरोपा २० डोवाः २१ पोक्काणाः २२ गन्धहारकार ३ वहलीकाः २४ जस्कार २५ रोसाः २६ सापाः २७ वकुगाः २८ मलयाश्च २९ चंचुकाश्च ३०

विसगरस्सय दायगा उत्तण वस्सर दवग्णिण्ह्य पलिवका क्रूरकर्मकारीद्रमेय वहवे मिलुकषु
 जाइकिंते सक्का जवणासवरब्बर गायसुरं डोडुभडगभित्तिय पक्कणिया कुलकवा गौडसीं हल
 पारसकोच अंधदविल चिल्लल पुलिंद आरोस डोव पोक्काणगंधहारगवहलीय जस्सारीसामास

हार क्रूरकर्मनां करणहार आगलिकहिस्से घणां स्त्रेच्छनीजाति किंहां तेसक्कदेशनां यवनदेशनां सवरव्वरकायमरुडां उडुभडग
 भित्तिकपक्कणिककुलाचगौडसौं हलपारसकौंच अंधद्रविडविल्लकलपुस्सिंद आरोपडोवरपोक्कणगंधहारक वहलीकजस्सारीसमासवकुग

तथायनचरकाः सवरा लुब्धकाश्च व्याधाः मधुघातपोतघाताः मधुग्राहकाः शवग्राहकाश्चेत्यर्थः एणीयारत्ति एणीहरिणी मृगग्रहणार्थं धारयन्ति पोषयन्ति ये ते तथा एणीयारत्ति प्रकृष्टा एणीचाराः प्रैणीचाराः सरोजलाश्रयविशेषः क्रुद्धो नदः दीर्घिकाया र्णिती तडांगं प्रतीते पल्लवं नडुलमित्येतान् परिगालनेन च श्रुक्तिशंखमत्स्यादिग्रहणार्थं जलनिःसारणेन गलनेन च मर्द्दनेन च श्रीतोवन्धनेन च जलप्रवेगधारणेन सलिलाश्रयान् परिशोषयन्ति ये ते तथा विषस्य कालकूटस्य गरलस्य च द्रव्यसंयोगविशेषस्य दायकाः दातारो ये ते तथा चक्रतानासुक्रत

छेलिहत्या हरियसाउणियाय बीदंसगप्रासहत्या वणचरगा लुब्धकाय मज्जघात पोतघाया एणीयारापणियारा सरदहदीहिय तलाग पल्लल परिगालण मलय सोत्तबंधण सलिला सयसोसगा

पास छे जेइनेहाये भीलनीजाति लुब्धक लोभी मधुनाग्राहक पंक्षीनां बालकनें हणे हरिणीने राखे मृगग्रहियानि अर्थे मृगयियेय अणखणायौजलाश्रयसारणि खख्यौते तलागनान्होतलाव शंखमत्स्यादिग्रहणीगाले मर्द्दिको जलप्रदेयनां धारणकरणो जलशानकतेहना सोसणहार कालकूटवीपनादेणहार दायक लणजग्या छे जिहां तेत्तेने दवाग्निं करी निर्देयपणेवननां बालण

तणानामुन्नतणानावह्वराणां चैवाणां देवाग्निना वक्रिज्ज्वीलनेन निदंयथाभवतीत्येवं पत्नीवगतिं प्रदीपकायेतेतया कूरकर्मकारिणः
 दूमेवहवे मिलकुजाइति स्त्रेच्छजातीयाः किंतेति तद्यथाशकाः १ यवनाः २ शवरा ३ वर्षरा ४ कायाः ५ सुरंडा ६ उड्डा ७ भंडडाः ८
 भित्तिकाः ९ पक्कणिकाः १० कुलाचाः ११ गौडाः १२ सिंहलाः १३ पारसा १४ क्रौंचाः १५ अंधाः १६ द्रविडाः १७ चिल्लाः १८ पुलिन्द्राः १९
 आरोपा २० डोवाः २१ पोक्काणाः २२ गन्धहारका २३ वहलीकाः २४ जह्वार २५ रोसाः २६ मापाः २७ वकुशाः २८ मलयाश्च २९ चंचुकाश्च ३०

विसगरस्सय दायगा उत्तण वल्लर द्वग्गिणिइय पलिवका कूरकम्मकारौद्रमेय बह्वे मिलुक्खु
 जाइकिंते सक्का जवणासवरवब्बर गायसुरं डोडुभडगभित्तिय पक्कणिया कुलक्खा गौडसीं हल
 पारसकोच अंधदविल चिल्लल पुलिंद आरोस डोव पोक्काणगंधहारगवहलीय जह्वारोसामास

हार कूरकर्मनां कारणहार आगलिकचिह्नये घणां स्त्रेच्छनीजाति किंचां तेसकदेशनां यवनदेशनां सवरवब्बरकायमरुडां उडुभडग
 भित्तिकपक्कणिककुलाचगौडसीं हलपारसकोच अंधद्रविडविल्लकलपुल्लिंद आरोपडोवरपोक्काणगंधहारक वहलीकजह्वारोसमासवकुश

चूलिका:३१ कौकणगा:३२ मेदा:३३ पल्लवा:३४ मालवा:३५ मज्जरा:३७ अभाषिका:३८ चीना:३९ लासिका:४० खसा:४१
 खासिका:४२ नेट्टरा ४३ मरहट्टि महाराष्ट्रा: ४४ पाटांतरेण सुठी: ४५ मौट्टिका: ४६ थारवा: ४७ डोंधिलका: ४८ कुड्डणा ४९
 केक्या:५० ऊणा:५१ रोमका:५२ बंबो ५३ मरकाइति एतानिच प्रायोलुप्त प्रथमावज्जवचनानि पदानि तथाचिलातविययवासिनस

वउग अलयाय चुचुयाय चूलिय कौकणगामेय पल्लवमालव सज्जर आभासिया अणक्ख चीण
 लासिय खस खासिय नेट्टर मरहट्ट सुट्टिय आरव डोंधिलग कुहण कौकयहणरोमग रुण मरुग
 चिलाय विसय वासीय पावमइणो जलयर थलवर सणफ तोरग खहचर संडाणनेंडजीवोवधा

मलयचुंषुकचूलिक कौकणक मेदपल्लव मालवसज्जरआभाषिक अणक्खचीनलासिक खस खासिकनेट्टरमहाराष्ट्रमौट्टिकभारवडोंधि
 लक कुहणकौकय ऊणरोमक रुण मरुककिरायत एतलादेयनाजपनांवासी मनुष्य तेकेहा पापनेविपेजेइनीमति जलचर थलचर
 सिंहादिक सर्पआकायचारी संडासासरीखासुख छे जेइनांतेपंखी जेजीवनेउपघाते आजीविका करे तेकेहा संघीयसंघी पर्वासा

स्त्रे च्छ्देशवासिनः एतेचपापमतयः तथाजलचराश्च थलचराश्च सणफयत्ति सिंहादय उरगाश्च सर्पादयः खहयरसंडा
 सतुं डत्ति खचराः सदंशतुंडाश्च सदंसकार सुखपक्षिण इतिद्वन्द्वः तेच ते जीवोपघातजीविनश्चेति कर्मधारयः कथंभूताः संज्ञिनश्चा
 संज्ञिनश्च पर्याप्ताः अशुभलेश्याः परिणामा एतेचान्येचैवमादयः कुर्वन्ति प्राणतिपातकरणं प्राणिवधानुष्ठानं पापाः पापानुष्ठा
 यिनःपापाधिगमाः पापमेवोपादेयमित्यभिगमाः पापश्चयः पापमेवोपादेयमिति अदधानाः प्राणवधदतरतिकाः प्राणवधएव रूपा
 नुष्ठानाः प्राणवधकथास्त्रिभिरमतः तद्वापावं करेतुल्यंति यवज्जमगारंति पापं प्राणवधरूपं कृत्वा वज्जप्रकारं तुष्टाय भवन्ति येते

यजीवीसखीय असखिणोय पज्जत्ता असुभलेशपरिणामाएते अणोय एवसाइकरेइ पाणाइवांच
 करणं पावापावाभिगमा पावसइ पाणवहं करयइ पाणवहहूवाणुश्राणा पाणवहकहासु अभि

असुभलेश्याकृष्णादिचध्ववसायकै एतला अनेना इत्यादिपाडुवीलेस्थानाधणीकरे' प्राणतिपातकरे'तेकहेछे पापनाकरणहारपाप
 सासुहासदाईवरतेछे पापजपरिचरुचैहवाछे प्राणवधजपरेकीधी रतिप्राणवधकरे समाधि माने प्राणवधरूप क्रियाविशेषके तथा

कुर्वन्ति प्राणवधमिति प्रकृतं तदियता ये प्राणवधकुर्वन्ति ते प्रतिपादिता द्रव्यानीं यादृशं फलं ददाति प्राणवध एतदुच्यते तस्मैत्यादि तस्यच पापस्य प्राणवधरूपस्य फलविपाकस्य फलविपाकस्य साध्यमिव विपाकः कर्मणा मुदयः फलविपाकसंफलविपाकं यथाणमाणेति यजानतः वर्धयन्ति वृद्धिं नयन्ति नरकतिर्यग्योनिमिति योगः तद्वृद्धिश्च पुनः पुनस्ततोत्पादहेतुकर्मबंधनात् किंभूतां महद्भयं यस्यां सामहाभयातां महाभयं अविश्रामवेदनां विश्रान्तरहितामसातवेदनां दीर्घकालं यावत् वज्रभिः दुःखैः शारीरमानसैः यासंकाटासंक्रु लामादीर्घकालवज्रदुःखसंकाटानां नरकेषु तिर्यक्षु च या योनिरुत्पत्तिहेतुत्वात् सानरकतिर्यग्योनिस्तां ततश्च द्रुतो महययजानतः

रमंता तुष्टापावंकरिडं ऊं तिय वज्रप्रगारं तस्वयपायस्व फलविवागं अथाणमाणा वडुंति मह
अभयं अविस्सामवेयणं दीहकाल वज्रदुक्खसंकाडं नरथ तिरिक्खजोणि इत्थञ्चाउक्खएत्तुया असुभ

पापमयमनुष्ठानकरणहार प्राणवधनौवाक्तांकारे समाधिमानतावरत्ते हरखच्छता पापकर्मकरे होयधणेप्रकारेतेहने हिंसानाफलवि पाकद्वे यजाणताथकावधारेमहाभयविसामारहितवेदनाघणांकाललग्निघणेदुःखेसांकाडीनरकतिरयंच नीगतिवधारे एममुक्खभवना

सकाशादायुः च ये मरणेषु सति च्युतास्वन्तः तस्मै त्यादिच सूत्रं क्वचिदेवदृश्यते अशुभकर्मप्रचुराः उपपद्यन्ते जायन्ते
 नरकेषु उल्लियन्ति शीघ्रं महालयेषु चेतस्स्थितिभ्यां महत्सु कथंभूतेषु वज्रमयकुड्याश्चन्द्राविक्षीर्णानिखंघयोनिर्विवराः द्वारविर
 हिताः अद्वाराः निर्माईवभूमितलाश्च कर्कशभूमयः ये नरकास्ते तथा खराफर्णाः कर्कशस्यर्णाः विषमानिज्जोन्नताः निरयगृहसंब
 धिनो नारकाः कुच्यकुटानारकोत्पत्तिस्थानभूता येषु नरकेषु तेतथा ततः पदद्वयस्य कर्मधारयः अतस्तेषु तथा महोण्या अत्युण्याः
 सदाप्रतप्तः नित्यतप्ताः दुर्गन्धाः अशुभगन्धाः विन्त्राः आमगन्धयः कुधितेत्यर्थः उद्विज्यते उद्विग्नैर्भूयते यस्मिन् ते उद्वेजनकाशे ये ते

कम्भवज्जलाउववज्जंतिनरएसुज्जलितं महालएसुवद्वारमयकुडुरुदनिखंघिवारविरहियनिमद्भवभूमि
 तलखरामसविसम शिरयधरचारएसु महोसिण सथएतत्त दुर्गंधविखलुवेयणगेषु वीभच्छदरि

आउखाने चयकरि चव्याज्जतां अशुभकर्मघणांउपजे नरकनेविपे जतावलो तेनरककेहवाते अतिमोटाछे वज्रमयछे भीतियिखीर्णे
 संधिरहितछे वारणारहितछे महाकठोर भूमिनीतलो कठोरफरसविषम नरकनांधरवंदीखानो अतिउष्णसदाइतापयुक्तदुर्गंधकृत्वा

कुर्वन्ति प्राणवधमिति प्रकृतं तद्वियता ये प्राणवधकुर्वन्ति ते प्रतिपादिता इदानीं यादृशं फलं ददाति प्राणवध एतदुच्यते तस्मैत्यादि
 तस्यच पापस्य प्राणवधरूपस्य फलविपाकास्य फलविपाकास्य फलविपाकसंफलविपाकं यथाणमाणेति
 यजानतः वर्धयन्ति बृहिनयन्ति नरकतिर्यग्योनिमिति योगः तद्वद्विच पुनः पुनस्ततोत्पादहेतुकर्मबंधनात् किंभूतां महद्भयं यस्यां
 सामशाभयातो महाभयं अविश्रामवेदनां विश्रान्तरहितमसातवेदनां दीर्घकालं यावत् बद्धभिः दुःखैः शारीरमानसैः यासंकटासंक्रु
 लामादीर्घकालबद्धदुःखसंकटानां नरकेषु तिर्यक्षु च या योनिरुत्पत्तिहेतुत्वात् सानरकतिर्यग्योनिस्तां ततश्च इतो मनुष्यजन्मनः

रमंता तुष्टापावकरिणं ऊं तिय बद्धप्यगारं तस्यपापस्य फलविवागं अयाणमाणा वड्ढति मह
 ञ्भयं अविस्वामवेयणं दीहकाल बद्धदुक्खसंकडं नरथ तिरिक्खजोणि इलुआउक्खएत्तुया असुभ

पापमयप्रगुष्ठानकरणहार प्राणवधनौवात्तांकरे समाधिमानतावरेते हरखकता पापकर्मकरे होयषण्येप्रकारेतेहने चिंसानाफलवि
 पाकद्वे यजाणतायकावधारेमहाभयविशामारहितवेदनावशां काललगिंघण्येदुःखेसांकडीनरकतिरयंच नीगतिवधारे एमनुष्यभवना

ये अन्धकार प्रकर्षास्ते अतीव नित्यान्धकारतिभिसाः अथवा अतीव नित्यान्धकारेण तिभिर्सेवयेते तथा तेषु अतएवप्रति भयेषु वस्तुं वस्तुं प्रतिभयं येषु तेतथा तेषु व्यपगतग्रहचन्द्रसूर्यनक्षत्रज्योतिष्केषु द्रुहज्योतिष्कशब्देन तारकागृह्यन्ते सेदश्चशरीरधातुविशेषः यसाच शरीरस्त्रे हः मांसचपिणितं तेषांयत्पटलं दृन्दं पोच्चडन्ति अनिबिडंच पूयश्चिराभ्यां पक्करक्तगोणिताभ्यां उक्किण्यंतिउत्किण्यं मिश्रितं विलीनं जुगुप्सितं चिक्कणमाक्षेपवत् रसिकया शारीररसविशेषेण व्यापन्नं विनष्टं स्वरूपमतएव कुथितं कोथवत् तदेव चिक्कखलं प्रबलकर्हमः कर्हमश्च तदिदतरो येषु तेतथा तेषु कुक्कूलानलच कारीपाग्निः प्रदीप्तज्वालाच सुर्नुरश्च भस्माग्नि अस्सिच्चुर

तजोद्ग्रेसुमेयवसाभंस पडलपुञ्जडपूयश्चिहिर किण विलीण चिक्कणरसियावावण कुहियचिक्कखल
 कर्हमेसु कुकुला नलपलित्त जालसुम्भुरअसि खुरकरवत्तधारासुनिसितविच्छूयदंडकनिवातोवसफ

धातुमेदचरवी मांससम्बृहविचिल्यो पीरूलोही मिश्रितदुगंछणाचीकणों रसीतेणेव्याप्त कुहियोचीखलकर्दमच्छे जेहनेयिपे कारसनी अग्निदीपती जालासमान ज्वाला भोभरखड्गकुरीकरवतएतलानीधाराछे जेहने यिपे अतिहीतीच्छे वीधुनापुंछुनोडंकनिपातते

तथा तेषु तथा वीभत्सदर्शनीयेषु विरूपेषु नित्यं सदाहिमपटलमिव हिमदृन्दमिव शीतला येतेतथा तेषु च कालः आयभासः प्रभा
 येयां ते तथा कालावभासास्तेषु च भीमगम्भीराश्चते अतएव लोमहर्षणश्च रोमहर्षणकारिणो भीमगम्भीरलोमहर्षणस्तेषु निरभिरामे
 ष्वभिरमणौयेषु निःप्रतीकारा अचिकित्सा येव्याधयः कुटाद्याः जराचप्रतीता रोगाश्च सदोघातिनो ह्वरसूलादयः तैः पीडितायेते
 तथा तेषु इदं च नारकधर्माधारोपान्तरकाणां विशेषणमुक्तमतीव प्रकष्टं नित्यं श्राद्धतमन्वकारं येयु तेतथा तिमिसेवतिमिसगुहेषु

सण्ज्येसुनिच्चिंहिमपडलसिवलेसुयकालोभासेसुयभीमगंभीरलोममहरिसण्ज्येसुणिराभिरामेसु नि
 ष्पडियारजाहिरोगजरायीलिएसु अर्द्धवण्णिचंधयारतिमिसेसु प्रतिभएसुववगयगह चंदसूरणकव

उदवेगनावपजावणशारेतेहनेविषे सुगमणो दरिशणजेहर्नो सदाहिमपटलनीपरे शीतलटाद्विष्टे तेहनेविषे कालीकांतिष्ठे ऊं डा
 भंधारेकरी अप्रकायच्छे रोमवभाथाद्रुंदौठेयके रमणीयपयोनिथी प्रतीकार नथी टालवानो उपायनथी व्याधिरोगदृष्टावस्थापीद्या

कृता गादीशास्तो अंधकारयुफासरीखांके वस्तुप्रतेरभयके जिहानथी ग्रहचंद्रमा सूर्यं नक्षत्रताराप्रमुख ज्योतिषकनथी जेहनेविषे

ये अन्धकार प्रकर्षास्ते अतीव नित्यान्धकारतिभिसाः अथवा अतीव नित्यान्धकारेण तिमिचेवयेते तथा तेषु अतएवप्रति अयेषु वस्तुं वस्तुं प्रतिभयं येषु तेतथा तेषु व्यपगतग्रहचन्द्रसूर्यनक्षत्रज्योतिष्केषु दृढज्योतिष्कशब्देन तारकागृह्यन्ते मेदश्शरीरधातुविशेषः वसाच शरीररस्नेहः मांसचपिथितं तेषांयत्पटलं हृन्दं पोच्चडन्ति अनिचिडंच पूयरधिराभ्यां पक्करक्तयोणिताभ्यां उक्तिर्यंतिउत्किरणं मिश्रितं विलीनं जुगुप्सितं चिक्कणमाक्षेपवत् रसिकया शारीररसवियेपेण व्यापन्नं विनष्टं स्वरूपमतएव कुथितं कोथवत् तदेव चिक्कखस्रंप्रथलकर्हमः कर्हमद्य तदिदतरो येषु तेतथा तेषु कुशूलानलश्च कारीपाग्निः प्रदीपज्वालाच सुर्मुंरच भस्माग्नि असिच्युर

तजोदसेसुमेयवसामंस पडलपुच्चडपूयरुहिरु किम्प विलीण चिक्कणरसियावावण कुहियचिक्कखल
कर्हमेसु कुकुला नलप्रलित्त जालसुम्भुरअसि खुरकरवत्तधारासुनिसितविच्छुयदंडकनिवातोवमफ

धातुमेदचरवी मांससम्बद्धविचिचिल्यो पीरूलोही मिश्रितदुगंछणाचीकणों रसीतेणैव्याप्त कुहियोचीखलकर्दमच्छे जेहनेविपे कारसनी अग्निदीपती जालासमान ज्वाला भोभरखड्गुरीकरवतएतलानीधाराछे जेहने विपे अतिहीतीच्छे वीछुनापुंछनोडंकनिपातते

तथा तेषु तथा वीभक्षदर्शनीयेषु विरूपेषु नित्यं सदाहिमपटलमिव हिमवन्टमिव शीतला येतेतथा तेषु च कालः आवभासः प्रभा
 येषां ते तथा कालावभासासोषेषु भीमगम्भीराद्यते अतएव लोमहर्षणश्च रोमहर्षकारिणो भीमगम्भीरलोमहर्षणस्तेषु निरभिरामे
 ष्वभिरमणीयेषु निःप्रतीकारा अचिकित्सा येव्याधयः कुशद्याः जराचप्रतीता रोगाश्च सद्योघातिनो ज्वरसूलादयः तैः पीडितायेते
 तथा तेषु इदं च नारकधर्माध्यारोपान्तरकाणां विशेषणमुक्तमतीव प्रकष्टं नित्यं शाश्वतमन्वकारं येषु तेतथा तिमिसेवतिमिसगुहेव

सखिज्जेसुनिच्चं हिमपडलसियलेसुयकालोभासेसुयभीमगंभीरलोममहरिसखेसुखिराभिरामेसु नि
 ष्पडियारवाहिरोगजरापीलिसु अर्द्रवणिच्चंधयारतिमिसेसु प्रतिभएसुववगयगह चंदसूरणक्ख

उदयेगताउपजावणहारतेहेनेविषे सुगामणो दरियणजेहेनो सदाहिमपटलनीपरं शीतलटाट्टिक्के तेहेनेविषे कालीकांतिक्के ऊं डा
 बंधारेकरी अपकायक्के रोमउभाथाइं दीठेयके रमणीयपणेनथी प्रतीकार नथी टालवानो लपायनथी व्याधिरोगट्टावस्यापीया
 छता गाढोयासुतो बंधकारगुफासरीखांके वस्तुप्रतेरभयक्के जिहांनथी ग्रहचंद्रमा सूख्यं न च ततारामसुख ज्योतिषकनथी जेहेनेविषे

ये अन्धकार प्रकर्षास्ते अतीव नित्यान्धकारतिभिसाः अथवा अतीव नित्यान्धकारेण तिमिसेवयेते तथा तेषु अतएवप्रति
 वस्तुं वस्तुं प्रतिभयं येषु तेतथा तेषु व्यपगतग्रहचन्द्रसूर्यनक्षत्रज्योतिष्केषु इहज्योतिष्कशब्देन तारकागृह्यन्ते मेदथयरीरघातु
 वसाच यरीरस्त्रे हः मांसंचपिथितं तेषांयत्पटलं वृन्दं पोच्चडत्ति अनिचिडंच पूयरुधिराभ्यां पकरक्तयोणिताभ्यां उक्षिणंतिउ
 मित्रितं विलीनं जुगुप्सितं चिकणमाक्षेपवत् रसिकया शारीररसविशेषेण व्यापन्नं विनष्टं स्वरूपमतएव कुथितं कोयवत्
 चिक्खलं प्रथलकर्हमः कर्हमच्च तदितरो येषु तेतथा तेषु कुक्कूलानलश्च कारीपाग्निः प्रदीप्तज्वालाच सुर्मुख्य भस्माग्नि अग्निः

तजोइसेसुमेयवसांस प्रडलपुच्चडपूयरुहिरु किण विलीण चिकणरसियावावण कुहियचिक्खल
 कर्हमेसु कुकुला नलपलित्त जालसुम्भुरअसि खुरकरवत्तधारासुनिसितविच्छुयदंडकनिवातोवमफ

धातुमेदचरवी मांससम्बृहविचिल्यो पीरूलोही मित्रितदुगंछणाचीकणों रसीतेणैव्याप्त कुहियोचीखलकर्दमच्छे जेहनेयिपे कार
 अग्निदीपती जालासमान ज्वाला भोभरखड्गुरीकरधतएतलानीधाराछे जेहने यिपे अतिहीतीच्छण वीछुनापुंछनोडंकनिपा

करपत्तानां धारासु निश्रिताः दृशिकदण्डकस्य तत्पुच्छकण्डकस्य च निपातइति इन्द्रः एभिरीपस्यसुपमा यस्य स तथा तथाविधः
 सूर्यः अतिदुःसहो येषां तेतथा तेषु अत्राणा अनर्थप्रतिघातकवर्जिताः असरणास्वार्थप्रापकवर्जिताः कटुकदुःखैः दारुणैः
 दुःखैः परितायन्ते येषु ते अत्राणासरणकटुकदुःखपरितापनासौषु अनुबद्धनिरन्तराः अत्यन्तनिरन्तरावेदना येषु तेतथा तेषु
 यमस्य दक्षिणदिक्पालस्य पुरुषाः अम्बादयः असुरविशेषा यमपुरुषासौः संकुलायेषु तेतथातेषु ततच उत्पत्तौ सति अन्तर्मूर्च्छतश्च

रिसअतिदुःसहसुय अत्राणा असरणाकडुयदुक्ख परितावणेषु अणुबद्धनिरन्तरवेयणेषु जमपुरिस
 संकुलेसु तत्थय अंतो सुद्धत्तलद्धि भवपञ्चद्वयं निव्वत्ते तियतिसरीरं ऊं ऊं विभच्छदरिसणिज्जंती

णीउपमानारकीनिरकनीः भूमिकानोस्वर्यलागे अतिहिसहितादोहिला राखणहारकोनथी यरणकोइनोनथी सहितादोहिलो
 एइयेदुःखेकरी पीडाछेजेनरकने विपे पूर्वकृतकर्मथी पूठिलागीनिरन्तरवेदनां जेइनेविषे यमपुरुषपरमाधामीअंवरसादिकतेणेकरी
 थापितछेतेनरक तिहाअंतर्मूर्च्छतकालवैक्रियलवधि भवनांकारणकरे तियतेशरीरकेहवाछे ऊं उंसंस्थानछे गाढ़ोपाडुबोछे देखता

कालमातवियेषः लब्धश्च वैक्रियलब्धिर्भवप्रत्ययश्च भवलक्षणो हेतुरन्तर्भूक्तर्त्तलब्धिश्च भवप्रत्ययं तेन निर्वर्त्तयन्ति कुर्वन्ति ते पुनः
 पापाशरीरं किंभूतं छं डं सर्वत्रासंस्थितं बीभत्यदर्यनीयः दुदर्यनं वीहृणगंति भयजनकं अस्त्रिस्त्रायुनखरोमवर्जितम् अशुभगञ्च
 तत्तुः खविपहंचेत्यशुभगदुःखविपहं पाठान्तरेणाशुभदुःखविपयञ्च यत् तत्तया ततः शरीरनिर्वर्त्तनानन्तरं पर्याप्तिविन्द्रियपर्याप्ति
 आनन्दाणपर्याप्तिं भाषापपर्याप्तिमनः पर्याप्तिस् चोपगताः प्राप्ता इन्द्रियैः पञ्चभिर्वेदयन्ति अशुभवन्ति कांदुक्खं महाकुं भीपचं नादी
 निदुःखकारयानीतियोगः कयाकलितान्यसुभयावेदनयादुःखरूपयेत्यर्थः किंभूतयेत्याह उज्ज्वेत्यादि ततो ज्वलाविपक्षलेयेनाप्य

भरणं अट्टि एहा रूणह रोम वज्जियं असुभगदुक्खविसहं ततो अपज्जत्ति सुवगयाइं दिएहिं पंचहिं
 वेएइं असुभाएवेथणाए उळ्ळं लं लत्तिउल तिल्ल उक्कइ खरफरस पयं डधोरं वी हयगदा रूणाए किं

दरशय भवनेउपजावनहार हाड नसांजालनखरोमराजी वज्जिं तसौभाग्यरहितदुःखनीरुहणहार तिवारपच्छीपर्याप्तिभावपांस्स्यो
 इन्द्रियपांचे करी वेदेपाडूइ मीडाइवेदणाइ सुखरहितनिर्वर्त्ताववाअशयक्यव्यापित वेजनीयसिपीउल्लटकडोरफरस तत्कालव्यापित

कलङ्कितः प्रलावलवतीनिवर्त्तयितुमशक्याविपुलासर्व्वं शरीरावयवव्यापिनी पाठांतरेणतिउलंतिवीनुमनोवाक्कायां सुलवत्यभिभव
 तियासात्तुला उल्कटाप्रकर्षपर्यन्तवर्त्तिनीखरंमष्टदुशिलावत् यद्द्रव्यं तत्त्वस्यातजनिताखराः पर्यंपककयंश्चाण्डीदलमिवयद्द्रव्यंत
 तस्यातसंभवापरुषाः प्रचण्डाशीघ्रंशरीरव्यापिकाः प्रचण्डापरिवर्त्तितत्वाद्वाप्रचण्डाघोरज्वगितिजीवितचयकारिणी ऊदारिकवतां
 परिजीवितानपेक्षावायेतेतथाघोरास्तप्रवर्त्तित्वात् घोराइति वीहणगतिभयोत्यादिकाकिमुक्तं भयतिदाश्याततएतेषां कर्मधारयः अ
 तःतयायेदर्थतीति प्रकृतं किंतेति तद्यथा कंदुर्लोहीमहाकुं भीमहत्युखातयोः पचनं च भक्तस्येव पडलणंतिपचनविशेषस्य द्युकस्ये वतव
 गन्तापिका तवतलनंचसुकमारिकादेरिवच्चाष्ट्रे अंवरौषेवभर्जनंचपाकविशेषकरणं चणकादेरिवेतिद्वन्द्वे तस्मानिचलोचकटाहेकाय

तेकंदुमहाकुंभि पयणपडलणतवग तलण भट्ट भञ्जणणिय लोहकड़ाह कटणणिय कोट्ट बलिक

तत्कालमरीजाद् भयउपजावे रौद्र तेवेदनाकेहवी लोहमयभाजन मोटीकुंभीमाहि भातनीपरिंपचे चोलानीपरिंपचे तावडेतल
 णीषिकषोचणानीपरे लोहनेकड़ाहले द्रुसुरसनीपरेकटांहमांङ्किदिलतोकरे क्रोषिवलतोकरवो क्रीड़ाद्बलवाकुलनोकरवो उखल

नानिचेचुरसस्येवकोट्टन्तिकीडातेनवलिकरणंचखिक्कादेः पुरतोपस्वादेरिवोपहारविधानं पाठान्तरे कोट्टाकोट्टिकिरियादुर्गा तस्यैव
कोट्टायवामाकारायबलिकरणंतच्चकुटनंचकुटिलत्वकरणैवकल्पकरणंवाकुटनंवाचूर्णनंतानिचयाल्ल्याहृद्यविशेषस्य तीक्ष्णायाम्येलोच
कंटाकाइव लोचकण्टकास्तेष्वभिसरणंचापेक्षिकमभिमुखगमनमप्रशरणंच निवर्त्तनं शाल्मलीतीक्ष्णायबोहकण्टकाभिसरणापसर
णैस्फाटनंच सल्लहारणंचविदारणंचविविधप्रकारैरितितेचावकोटकबंधनानि वाह्यशिरसां यष्टदेशेबंधनानि यष्टिशतताडनानिचप्रती

रणकोट्टणाय सामलि तिवखग लोहकंटक अभिसरण प्रसारणणि फालण विदालणायणिय
अवकोडकबंधणायि लड्डिसयतालणायियगलगवलुसुं वणायि सुलगभेयणायिय आयसपवंच

स्रसलादिके चूर्णकारिवो शमलीहृद्य तीखाजे अग्रलोहमयकंटकसुं सांहर्मोकरीचिह्नं दिशिकाटामाहिं क्षीचकरे पक्खाडे फाडवो
विदारवोनानाप्रकारे माथुनींचोवालीवांहपाखीवालीवांधिवो लाकडीनायत तेणेतोडवा गलाने विपे वलात्कारिहं हृद्यनीयाखा
इउचोलांवाविबो सुलीनां अग्रश्रुभेदवो तेडीने विप्रतारीने मारे निंदवो अपमाननों करिवोए पापीने वधमुमिकानेविपे लेइजावो

तानिगलकेकण्ठे यलात् षठात् यान्युल्लंवनानिष्टचशाखादावुद्धंवनानिगलकंबलोल्लंवनानि श्रुलाग्रभेदनानिच व्यक्ताभ्यादेय
 प्रपद्यनान्यसत्यार्थादेयतो विप्रतारणानि खिंसनविमाननानिच तत्रखिंसनानि निंदनानि विमाननान्यप्रमानजनतानि विषुट्ट
 पण्ज्ज्याणित्तिविषुट्टानांतेपापाः प्राप्नुवन्ति स्वकृतं पापफलमित्यादिचग्निः संशुद्धितानां प्रणयनानि वध्यभूमिप्रापणानि विषुट्ट
 प्रणयनानि वध्ययतानि व्यक्तानितान्येवंमाता उत्पत्तिभूमिर्थातानिवध्ययतमाट्टकाणिवध्यायितदुःखानीत्यर्थः तानिचैवमित्युक्तकमे
 णतेपापकर्मकारिणद्रत्यनेनसंबधः पुब्बकम्मकयसंचश्रीवतत्तत्तिपूर्वकृतकर्मणां संचयेनोपतप्ताश्चापन्नसंतापायेतेतयानिरयएवचग्निर्नि

णाणिखिंसणविमाणणाणिय विषुट्टपण्ज्ज्याणिव वज्जसय मातिकाणिय एवते पुब्बकम्मकयसं
 चयोवतत्ता निरयग्नि महग्निं संपलित्ता गाढदुक्खं महक्खं असायंभारीरं माणसंचतिब्बं

पथवायोग्ययत दुःखनी उत्पत्ति नाठाम एणेप्रकारे तेनारकी पूर्वभवनाकर्मकीधा तेहने संचये करीने दूखपांसता ऊता नरकनी
 अग्निमहादवानलि वाल्या उत्कटो दुःखमोटोभयच्छे कर्कशचंसता सारीरी मानसी तीव्र वेज्जं प्रकारे सहितादोहिली चेदगापाप

र्याग्निस्ते नम एग्नितेव संप्रदीप्ताये ते तथा गण्डबुःखां गण्डबुःखरूपां द्विविधां वेदनावेदयन्तीति योगः किंभूतां मण्डप्यं यस्यां सा तथा
 तां कर्कशां कठिनद्रव्योपनिपातजनितत्वादसातामसाता एव वेदनीयकर्मभेदप्रभवां शरीरिं मानसीं च तीव्रां तीव्रा तु भागवंधजनितानि
 पापकर्मकारिणस्तथा बहूनि पल्योपमसागरोपमानिकरणादयासद्भूताः करुणां वा पालयंति ते इति पूर्वोक्ताः पापकर्मकारिणः अथा
 उच्यंति यथा बहुमायुष्कगदयापि वेदनयानोपक्रम्यत इति भावः तथा यमकायिकैः दृष्टिणादिक्पालदेवनिकाया अत्रैरस्त्रैरञ्चादिभिरित्यर्थः
 त्वसितोत्पादितभयायमकायिकत्वासितस्त्रोच्यञ्ज्दमार्त्तस्वरं कुर्वन्ति भीताः सन्तः किंते त्तितद्यथा अविभावति हे अयिभाव्ययविभावनीय

दुविहं वेद्व वेद्यं पावकम्भकारी बहूणि पलिश्रोवमसागरोवमाणि कलुणं पालेत्तिते अह्नालयं
 जमकातिय तासिताय सद्ं करेइ भीयाकिते अविभवसामिभाववप्यतायनियवं सुयमे मरामि

कर्मनाकरणहार वशाद्दपल्योपम सागरोपमलिंगं दीनपणो जावजीवलिंगं अनेदीनयकारहे आउखी जेतलोवाधोछे तालगिधूर
 माधामीके तासथ्याज्जता आर्त्तस्त्रेयञ्ज्दकरे वीहताज्जंता तेयञ्दकेका अयिभवनीय स्वरूप हेस्वामी हेभाई हेवाप हेतात जय

स्वरूपः सामिति हे स्वाभिन् भायति हे भ्रातः वप्यति हे वप्यः हे पितरि इत्यर्थः एवं हे तात जितवन्ति हे जितवन् प्राप्तजयजीवितं वामुयन्ति मुं च मेत्ति मां मरामिति म्रियेद् इच्छनारकाणां वल्लवचनप्रक्रमे पियदेकवचनंतदेकअपेक्षं तज्जातिअपेक्षं दसत्वाद्वा इतियतः दुर्बलो व्याधिपीडितोऽं किंदाणसिति किं इदानीं असि भवसि एवं दाणोत्ति एवं प्रकारोदारणो रौद्रो निर्दयचनिर्दुणयमादेहि मे मम प्रहारान् उस्मा येतं मुहुत्तगं मेदेहि त्ति उच्छ्रांसं उच्छ्वसने एतं अधिष्ठतं एकं वा सुहृत्तकं यावत् मेमह्यं मादेहि इति प्रसादं कुरुत मा कुरुष्व विप्रमामि

दुब्बलो वाहिपोलिओहं किंदाणसि एवं दाणो गिद्दओयमादेहि मे प्रहारे उस्मासेतं मुहुत्तगं मेदेहि प्रसायं करेह मारुस वीसमामि गिज्जं सुं च मे मरामि गाढं तरहाति ओअहं देहि पाणीयंता

यंतावत्तो मुक्कने म्को ह्रमरू छुं ऊं दुर्वलच्छं व्याधिपीडोछूं श्विगणां मुक्कमां हिस्सूं देवो ह्यो इणे प्रकारे रौद्र दयारहिते ह्ये मुक्कने प्रहारमदेस्यो जिहालिंगिं ऊं सासोसासलेद्द एकमुहुत्तलिंगि सुंकी मुक्कने ह्ये प्रसादकरि मुक्कउपरि रीसमकरि मुक्कउपरि ह्यणएकविश्रामकरि ग्रीवानों बंधमूको ऊमरूं छुं अतिघणी तथा लागी ह्ये मुक्कने ह्ये तं पाणीपीवाने आमंतण दीये पाणीतः

विद्यामं करोमि गोविज्जंति श्रेवेयकं श्रीवावंधनं सुंच मे सम यतोमरा मिति स्त्रिये तथा गाढं अत्यर्थं तण्हाइउत्ति तण्हादित्तः
 पियासित्तः अहं देहिस्सि दत्तपानीयं जलं इति नारकेण उक्तेसि नारकपालायदूभर्णंति तदाह ताइत्ति यदित्वं पियासित्तः ततः
 अहं ताहंइ इति चामन्त्रणे पिव इदं जलं विमलं शीतलं इति एतत् शब्दार्थः भर्णंतीति गम्यते गृहीत्वा च निरयपालाः तप्तं
 तपुकां सेतस्य ददति कलसेन अञ्जलिपु इक्षा च तज्जलं प्रवेपि ताइउपाङ्गाः कं पितसकलगावाः अञ्चुभिः प्रगलङ्गिः प्रसु ते अच्चिणी

हंतं पियइमं जलविमलसीयलंति धित्तूणयणरयपालातवियं तउयंसेदेति कलसेण अंजलीसुददुणय
 तंप्रदेवियंगमंगा अंसुपगलंतपप्पुयथा च्छिखातरहाइयमहेवालुणाणि जंपाणा विषेक्खत्तादिसो

पीव एप्रत्तचपाणीनिर्मलतादेठाढो धणो शीतल ग्रहीने परमाधामिकदेवतातपाब्धोरसकिधोवाघोतस्योनारकीनेदीयेकलशेकारीने
 अंजलीइक्षरीने तेदेखीने भयकारीने कम्पितहुवा गालशरीर आंङ्गलवे करी भीजाणीछे आंखिते नारकीया जीवानी पछेएम
 बोले छेदाणी तिरखाअमारनही पीवुं दयामणावचनबोलातां जीवतांअरुळं परळं दिशोदिशियिननर्धनोटाणहारकोइनयी शरणं

स्वरूपः सामितिहेस्वामिन्भायतिहेन्नातः वप्यतिहेवप्यः हेपितरिइत्यर्थः एवं हेतातजितवन्तिहेजितवन्प्राप्तजयजीवितंवासुयत्तिमुं च
 भेत्तिमांमरामित्तिम्वियेद्रुचनारकाणांबुडवचनप्रक्रमेपियदेकवचनंतदेकअपेचंतज्जातिअपेचंछांदसत्वाद्वाद्द्रुतियतः दुर्वलोव्याधिपी
 डितोषं किंदाणसित्तिकिंद्दानौं अस्मिभवसि एवं दावणोत्तिएवंप्रकारोदावणोरौद्रो निर्दयअनिर्दृणयमादेहिमेममप्रचारान् उष्मा
 सेतंमुडुत्तगं मेदेहिन्ति उच्छ्रांसंउच्छ्रंसनंएतं अधिदुतं एकंवा सुहृत्तकं यावत् मेमह्यं मादेहि इतिप्रसादं कुरुतमाकुरुष्वव्यविअमामि

दुव्वलो वाहिपोलिओहं किंदाणसि एवंदावणो णिइओयमादेहिमेप्रहारेउस्सासेतं मुडुत्तगंमेदे
 हिंपसायं करेह माखुस वीसमामिगेविज्जं सुं चमेमरामि गाढं तएहाति ओअहं देहिपाणीयंता

वंतावर्त्तो सुभने मूको ह्मरू कुं ऊं दुर्वलहं व्याधिपीओक्खूं शिवणां सुभममाहिस्सूं देखो छो इणे प्रकारे रौद्र दयारहित छे
 सुभने प्रहारमदेस्यो जिहांलगिं ऊं सासोसासलेइ एकमुडुत्तलगि सुंकी सुभने द्ये प्रसादकरिसुभउपरि रीसमकरि सुभउपरि
 क्षणएकविआमकरि ग्रीवानों बंधमूको ऊमरूं कुं अतिवणी तपया खागी छे सुभनेद्ये तं पाणीपीवाने आमंतवण दीये पाणीतः

विश्रामं करोमि गेविज्जंति श्रैवेयकं ग्रीयावंधनं सुंच मे मम यतोमरा मिति म्भिये तथा गाढं अलथं तण्हाइउत्ति त्ठण्णादित्तः
 पिपासितः अहं देह्दित्ति दत्तपानीयं जलं इति नारकेण उक्ते सति नारकपालायदूभर्णति तदाह ताइति यदित्वं पिपासितः ततः
 अहं ताहंइ इति चामन्त्तणे पिव इदं जलं विमलं शीतलं इति एतत् शब्दार्थः भर्णतीति गम्यते गृहीत्वा च निरयपालाः तप्तं
 तपुत्रं सेतस्य ददति कलसेन अञ्जलिपु हृदा च तज्जलं प्रवेपि ताङ्गुत्तपाङ्गाः अञ्चुभिः प्रगलद्भिः प्रस्रुते अञ्चिणी

हंतंपियइमंजलविमलसैयलंति वित्तूणयणरयपालातवियं तउयंसेदेति कालसेण अंजलीसुददुणय
 तंपदेवियंगमंगा अंसुपगलंतपप्पुयत्था च्छिणातरहाइयइकालुणाणि जंपसाणा विप्पेक्खत्तादिसे

पिव एप्रत्थच्चपाणीनिर्मलताढेठढो धणो शीतल ग्रहीने परमाधामिकदेवतातपाब्धोरसकिधोतापोतस्योनारकीनेदीयेकलयेकरीने
 अंजलीइजरीने तेदेखीने भयवरीने कम्मित्तडवा गात्रशरीर आंसुंगलवे करी भीजाणीछे आंखिते नारकीया जीवानी पछेएम
 बोले छेदाणी तिरखाअमारेनही पीबुं दयामणावचनबोलतां जीवतांअरुडं परुडं दिगोदिशियिअनर्धं नोटालणहारकोइनयी शरणं

येपतिषथुप्रगलत्सु ताद्याः छिन्नाः तस्यचएवं सखन्धः छिन्नाः तस्याः यत्न्याकं दृतिखंरूपाः ।
 करणानि वचनानिदृति गम्यतेलल्पन्तोपिपलायते च इतियोगः द्विशो दियंति एकस्यां द्विशः सकायात् अन्यो द्विशः
 पलायाप्यनर्थ प्रतिषातवर्जितत्वात् अक्षरणा अर्थकारकविरहिताः अनायाः योगक्षेमकारिविरहिताः अयान्धवाः सजनरद्विताः
 बंधुपिप्रक्षीणाः विद्यमानबंधवविप्रमुक्ताः कथञ्चिदेकार्थिकानि अपि एतानि पदानि न दोषाय अनायता प्रकर्षप्रतिपादकत्वादिति
 पिपलायंतेचनखन्तिच कथं खगाद्वेगेनभयोद्विग्नाइतिगृहीत्वाचवलात् चठात् इत्यर्थः नारकादिति गम्यतेतेपांचपिपलायमानानां

दिसिंअत्ताणा असरणा अणाहाअबंधवा बंधूविष्यरूपा विष्यलायंति मियाववेगेणंभयुविगाधित्तू
 णपलापलायनाणां निरणुक्रंपा सुहंविहाडित्तुलो हदंडेहिं कलकलणं वयणंसिं छुःभंति केइजम

पिणकोइनयो जिहा अनाथअबंधवभार्द्दिनहौं बंधववियुक्तयया बंधवन्हासे खगनीपरे वेगेकरी भयेकरी उद्देगपास्यायका अक्षीने
 यलात्कारे नांयतानारकीने अनुकंपारहित सुखलषाडी लोहदंडेकरी कलकलतो सुखनेविषेप्रक्षेपेकेईकपरमाधार्मिकदेवताससता

निरनुकंपायमक्राधिकाइतियोगः सुखंविषाद्यविदाथ्य लोहदंडैःकलकलहं तिकलकलयद्योगात्कलकलं पूर्वोक्तं त्रपुंकं दृष्टस्वयं ते
 ण्हंति वाश्यालंकारेवदनेमुले क्षिपन्तिकेचित्यमक्राधिकाचंवादयः किंभूताः हसन्तद्रुतिततो नारकायत्कुर्वन्तितदाहतेनचतप्तलपुणा
 दग्धाः संतोरसंतिच प्रलपन्तिच किंभूतानि वचनानीत्याह भीमानिभयकारीणि विस्वराणि विद्यतयद्दानितया रुदन्तिच करुण
 कानिकारुण्यकारीणि कइवेत्याहपारापताइवेति एवंप्रकारो निर्घोषः श्रूयतेइति संबन्धः प्रलपितं अन्यर्थकंभाषणं विलाप आर्त्त
 स्वरकरणं ताभ्यां करुणोयः सतथा तथाक्रंदितं ध्वनिविशेषकरणं वडंभ्रमंतरुणं तिअश्रुविमोचनं रुदितंति आराटीमोचनं एतेषां
 एतानि वायब्दः यत् सतथा तथा परिदेविनाच्च विलपितावाचनान्तरे परिवेपिताश्च प्रकंपिता रुदाश्च बहुकाश्च येनारकाः ते
 तथा तेषां य आरवः तेन यः संकुलं सतथा निरुद्धोनारकैः विमुक्तःआत्यन्तिकोवा तथारसिताःकृतयब्दाः भणितकृताव्यक्तवचनाः

काइया हसंतातिण्य दब्भासंति रसंतिय भीमाइं विस्वराइं रोवंतिकलुणगाइं पारिवतगावएवं

यका तेषे दाधाकृता प्रलापकारे भयकारी पाडुवास्वरे करी रोवैचाक्रंदकरे दीनदयामणा पारिवानीं परिंणशीपरे आलंपंपालवि

येपातिष्युप्रगलत्सु ताद्याः छिण्हातएहाइयह्यन्ति इयन्ति इतिभिन्नक्रमः तस्यचएवं सखन्धःछिन्नाः लृप्याःअत्र्याकं इतिएवंरूपाः
 करणानि वचनानिइति गम्यतेलल्यन्तोविपलायंते च इतिचोगः विप्रेचमाणाः दिग्गो दिग्यंति एकस्यां दिग्गः सकायात्अन्यां दिग्गं
 अवाणाअनर्थं प्रतिघातवर्जितत्वात् असरणा अर्थकारकविरहिताः अनायाः योगचोमकारिविरहिताः अयान्धवाःसुजनरहितताः
 बंधुप्रपत्तीणाः विद्यमानबंधवप्रसुक्ताःकयश्चिदेकार्थिकानि अपि एतानि पदानि न दोषाय अनायता प्रकर्षप्रतिपादकत्वादिति
 विपलायंतेचनश्चन्तिच कथं ह्यगाइववेगेनभयोद्विग्नाइतिगृहीत्वाचवलात् संठात् इत्यर्थःनारकादितिगम्यतेतेपांचविपलायमानानां

दिसिंअत्ताणा असरणा अणाहाअबंधवा बंधूविष्पङ्कणा विष्पलायंति मियाववेगेणंभयुविग्गाधित्तू
 णपलापलायनाणानं निरणुक्रंपा सुहंविहाडित्तुलो हदंडेहिं कालकलणं वयणंसि ह्युभंति केइजम

पिणकोइनोनयी जिहां अनायअबंधवभाईनहीं बंधववियुक्तयया बंधवन्हासे ह्यगनींपरे बेगेकरी भयेकरीउद्देगपास्यांयका प्रहीने
 यलाकारे नायतानारकीने अनुकंपारहित सुखलघाडी लोहदंडेकरी कलकलतो सुखनेविषेप्रक्षेपेकेईकपरमाधार्मिकदेवताहसता

निरनुकंपायमकायिकाद्रुतियोगः सुखंविषाद्यविदार्य लोहदंडैःकलकलहं तिकलकलशब्दयोगात्कलकलं पूर्वोक्तं त्रपुंक्तं इहस्यते
एहंति वाक्यालंकारेवदनेसुखे क्षिपन्तिकेचित्यमकायिकाश्वाद्यः किंभूताः हसन्तद्रुतिततोनारकायत्कुर्वन्तितदाहतेनचतप्रलपुणा
दग्धाः संतोरसंतिच प्रलपन्तिच किंभूतानि वचनानीत्याह भीमानिभयकारीणि विस्वराणि विह्वतशब्दानितया रुदन्तिच कर्षण
कानिकार्ष्यकारीणि कर्षयेत्याहपारापताइवेति एवंप्रकारो निर्घोषः श्रूयतेइति संबन्धः प्रलपितं अन्यर्थकभाषणं विलाप . अर्त्त
स्वरकरणं ताभ्यां कर्षणोयः सतथा तथाक्रंदितं ध्वनिविशेषकरणं वल्लभभूतंरणं तिश्चश्रुविमोचनं रुदितंति आराटीमोचनं एतेपा
एतानि वाग्दः यत् सतथा तथा परिदेविनाश्च विलपितावाचनान्तरे परिवेपिताश्च प्रकंपिता रुद्वाश्च वद्वकाश्च येनारकाः ते
तथा तेषां य आरवः तेन यः संकुलं सतथा निरुद्धोनारकैः विमुक्तःआत्यन्तिकोवा तथारसिताःकृतशब्दाः भणितकृतताव्यक्तवचनाः

काइया हसंतातिणय दञ्जासंति रसंतिच भीमाइ विस्वराइ रोविंतिकलुणगाइ पारेवतगावएवं

यका तेणे दाधाच्छता प्रलापकरे भयकारी पाडुवाखरे करी रौवैचाक्रंदकरे दीनदयामणा पारिषानी परिंएणीपरे आलंपपालवि

फुपिताकृतकोपाः उल्कूजिताः कृताऽव्यक्तमहाध्वनयोये निरयपालाः तेषां यत्तर्जितं त्र्यास्यसि रे प्रापा इत्यादि भणितं नारक
 विषयं गिरहन्ति गृह्याणः क्रामंलंघयेत्यर्थः प्रहारोलकुटादिनाच्छिंदिखड्गादिना भिंदिकुं तादिना उप्पाडे हिति उत्पाटयभूतला
 दुरिचपठखुणाहिसुतृखनाचिगोलकवाह्लादिकं कृत्तकत्तयनासादिकं विकृतस्रविविधप्रकारैः भुञ्जोत्तिभयः एकदाहंतं पुनरपि
 पाठोत्तरेभंजयामईयहनंताडयक्रियार्थोहनशब्दोनिपातः विश्रणन्ति विशेषेण ताडयविच्छुभन्तिविचेपत्रपुकादिकंसुखेविकीर्णंवा कुर

पलपितविलावकलुणो कंदियवऊरुन्न रुदियसहोपरिदेवियरुद्धकारवसंकुलोनीसद्वो रसियभग्नि
 यकुविय उकुइयणिरयपाल तज्जिय गिरह कसपाहरच्छिंदभिंद उप्पाडे उक्खणाहि कत्ताहिविक

लापकरे दयाणोठाम आकंदशब्द घणो आंसू सोचन चरडाट शब्दकरे हातातइत्यादिवचनविलापकारोहद्या बांध्या एहवानारकी
 तेहना आरवशब्द तेशेकरीव्याप्पो सुं क्वौ शब्दकरतां स्पष्टवचनकोष्यानारकीनो शब्दसांभली अख्यक्तमहाशब्दकरतां परमाधार्मिक
 हसे करीतर्जनाकरे रेजाणीसरेपापीआलीनेप्राक्रमे करीनेप्रहारसुं केखक्केकरीछेदेभालेकरीभेदेभूं इयीउपाडे आंखिनागेखक्क

याचनांतरे विच्छुभनिष्कर्षयद्दत्यर्थः उच्छु हन्ति आधिक्ये न क्षिप्रप्रवेशय इत्यर्थः आकृष्टयभिमुखं आकर्षणं कुरु विद्वयाविपरीतं
 विकर्षणं कुरु किं न जल्पसि वाचनांतरे तु किं न जानासि स्मर हे पापकर्माग्निदुःखतानि एयं अमुना प्रकारेण यद्ददनं नरकपाल
 प्रतिपादनं तेन महाप्रगल्भो स्फारोयस्य सतथा पडिसुयत्ति प्रतियुतः प्रतियुतः तद्दूरूपो यशब्दः तेन संकुलः त्वासकः वाचनान्त
 रेतु वीक्षणो तास्यो यद्दभ्यो चद्दभ्योति एकार्थाः सदा सर्वदा केपां त्वासक इत्याह निरयगोयराणां नरकवर्तिनां महानगराड

ताहिय भुज्जो हण विहण विच्छुय भोच्छुव आकट्टिकडुकिंणं पेसि समराहि प्रावकभाइं दुक्कयाइं
 एवं वयण महप्पगवो पडिसुया सहसं कुलो तास उसया निरयगोयराणं महानगराड ज्जमायसरि

खाडे वाहिर कादे वाडप्रमुखं गं कां पे विशेषे अंगने कापे वली रहणे विये पे हणे गले साही वाहिर काढी मां हि आणे सामुहो तां णे पाच्छो नां खे
 रेकानथी बोलतो संभारपूर्वला पापकर्म जेक ख्याहता आपणा दुःखत एणे प्रकारे वचनकहे असार दुःखह पड्छंदा शब्देकरीस संकुल
 छे त्वासनी उपजावणहार नरकमां हि वर्त्तता नारकी जीवने महानगरनो दाषजे हवो प्रबलतो तेसरीपो शब्द सांभलीइं पाडुवो

ता गुहाकांदरी सा ततो इन्द्रः ततो सिवनादिषु यन्निरोधनं प्रक्षेपणस्तथा उष्णोष्णे अत्युष्णे कंटइले त्ति कंटकवतिदुर्गमे कृष्ट
 गतिके रथशकटे यद्वीजनं गवामिव तत्तथातप्तं लोहपथे लोहमयमार्गे यद्गमनं स्वयमेवा वाहनं च परं गवामिव तत्तथा ततः पदतट
 स्य इन्द्रइमेहंति एतैर्बध्यमाणैर्विधैरायुधैपरस्परं देवतामुद्दीरयन्तीति योगकिंतेत्ति तद्यथा मुद्गरो योधनः सुसुंढि प्रहरणदि
 शेषः करकयंति क्रकचंकरपत्वं शक्तिः त्रिशूलं हलं लांगलं गदालकुटिविशेषः मुसलं चक्रं कुतं च प्रतीतं तोमरोवाणविशेषः मूलं प्रतीतं

कंटइल्ल दुर्गमरह जोयण तत्तलोह प्हगमणवाहिणणि इमेहिं बिविहेहिं आयुहेहिं किंतेमो
 ग्गरसुसंढिकरकयसत्ति हलगयसुसल चक्रकुं ततो मरसूललउडभिंडिमाल सवलपट्टिसचम्भेठु दु

धगती प्रज्वलितगुफामांहे प्रक्षेपे तथा तेरूंधीराखे अति उष्णतातीगुफानि विषे कंटकसच्चित दूर्गमरथ जोतरवो तप्तलोहमयपटे
 गमन अनैराने प्रेरणिजावो आगलिकहिंसी नानाप्रकारनां शस्त्रतेणे करीने कौणतेयशस्त्रघण हथियारविशेषः करवतशस्त्रत्रिशूल
 शक्तिहलगदा मूसलचक्रभालो वाणसूललाकड़ी शस्त्रविशेष छे मोटोभालो पाटो चर्मवींध्यो पापाणसुद्गराकारहथियारविशेषसुष्टि

भ्रमाणसरिसोत्ति दह्यमानमहानगरघोषसदृशोनिर्घोषोमहाध्वनिः श्रूयते अनिष्टःतर्हियति तत्रनरके केषां संवन्धीत्याचनेरइ
 याणं किंभूतानामित्याहयात्यमानानां कदर्थ्यमानानां यातनाभिःकदर्थ्यनाप्रकारैः कितेति कास्ता असिवनंखड्गाकारपत्रवनं दर्भवनं
 प्रतीतं दर्भपत्राणि छेदकानि तदग्राणि चभेदकानि भवन्तीति तद्यातनाहेतुत्वेनोक्तं यत्रप्रसाराघरट्टादिपापाण्यन्त्रमुक्तपापाणा
 वा यन्त्राणिच पापाणा येति या यन्त्रपापाणा सूचीतलमूर्द्धमुखसूचीकं भूतलं खारवायः चारद्रव्यमृतवाय कलकलंतत्तिकलकला
 यमानं यत् त्रपुकादितदुद्धता वैतरण्यभिधाना ता नदी सा कलकलायमानवैतरणी कदंबपुष्पाकारावालुकाकदंबवालुका ज्वलिता

सो निग्धोसो सुस्रए अणिद्धोतर्हियणे रइयाणं जातिज्जंताणं जातणाहिं किते असिवण दःभवण
 जंतपत्थरं सुईतल खारवावि कलकलित्तवेयरणि कलंबवालुया जलियगुहनिकं भण उसियोसिय

तेनरकने विषे कदर्थ्यनाये करी कदर्थ्यमानं शिष्यपूछे ते केही पीडा खड्गने आकारे वनदर्भवनयन्त्र पापाण सूचीअग्रएहवीभूमौ
 तल खरेद्रव्ये भरीभरीवावडी कलकलतो लोह एहवो पाणीतेणे भरी बईतरणीनामनदीनिविषे कदंबनांफूलमाआकारे बेलुछेधन

ता गुहाकंदरी सा ततो वृद्धः ततो सिवनादिषु यन्निरोधनं प्रक्षेपणस्तथा उष्णोष्णे अत्युष्णे कंटइस्त्रे त्ति कटकवतिदुर्गमे कृच्छ्र
 गतिके रथशकटे यद्योजनं गवामिव तत्तथातप्तं लोहपथे लोहमयमार्गे यद्गमनं स्वयमेवा वाहनंचपरैर्गवामिव तत्तथा ततः पदत्वय
 स्य हृद्धमेच्छंति एतेर्वच्यमाणैर्विविधैरायुधैरस्परं देवतासुहीरयन्तीति योगकिंतेत्ति तद्यथा मुद्गरो योधनः सुसुंढि प्रचरणापि
 श्रेयः कारकयति ककचंकरपत्रं शक्तिः त्रिशूलं हलं लांगलं गदालकुटिविशेषः सुसलंचक्रं कुतंच प्रतीतं तोमरोवाणविशेषः शूलंप्रतीतं

कंटइल्ल दुग्गमरह जोयण तत्तलोह प्हगमणवाहिणाणि द्रुमेहिंं बिबिहेहिंं आयुहेहिंं किंतेमो
 ग्गरसुसंढिकरकयसत्ति हलगयमुसल चक्रकुंततो मरसूललउडभिंडिमाल सब्वलपट्टिसचस्मेठु दु

धगती प्रच्चलितगुफामांहे प्रक्षेपे तथा तेरूंधीराखे अति उष्णतातीगुफाने विषे कंटकसहित दूर्गमस्य जोतरवो तप्तलोहमयपथे
 गमन अनेराने प्रेरणिजावो आगलिकहिंसी नानाप्रकारनां शस्त्रतेणे करीने कौणतेशस्त्रधण हथियारविशेषः कारवतशस्त्रत्रिशूल
 शक्तिहलगदा मूसलचक्रभालो वांणसूललाकडी शस्त्रविशेष के मोटीभालो पाटो चर्मवींद्यो पापाणमुद्गराकारहथियारविशेषसुट्टि

षष्ठ्याणसरिसोत्ति दह्यमानमहानगरघोषसहयोनिर्घोषमहाध्वनिः अयते अनिष्टः तच्चियंति तत्रनरके केषां संवन्धीत्याहनेरइ
 याणं किंभूतानामित्याहयात्यमानानां कदर्थ्यमानानां यातनाभिः कदर्थ्यनाप्रकारैः किंतेति काशा अस्मिन्नं खक्काकारपत्वघनं दर्भवनं
 प्रतीतं दर्भपत्राणि छेदकानि तदद्याणि चमेदकानि भवन्तीति तद्यातनाहेतुत्वेनोक्तं अत्रप्रक्षरारधराद्विपायाण्यन्वमुक्तयायाणा
 पा यन्त्राणिच पायाणा येति वा यन्त्रपायाणा सूचीतलमूर्द्धसुखसूचीकं भूतलं खारवायः चारद्रव्यभूतवाय कलकलंतत्तिकाकलकला
 यमानं यत् तपुकादितद्रुहता वैतरण्यभिधाना ता नदी सा कलकलायमानवैतरणी कदंबपुष्पाकारावालुकाकदंबवालुका क्वलिता

सो निग्घोसो सुस्रए अणिद्धोतहियंणे रइयाणं जातिज्जंताणं जातणाहिं किंते असिवण दम्भवण
 जंतपत्थर सूईतल खारवावि कलकलित्तवेयरणि कलंबवालुया जलियगुहनिर्भण उसियोसिण

तेनरकते विपे कदर्थ्यनाये करी कदर्थ्यमानं शिथ्यपूछे ते केही पीडा खक्कने आकारि वनदर्भवनयन्त्र पायाण सूचीअत्रएहवीभूमौ
 तल खरेद्रव्ये भरीभरीवावडी कलकलतो लोह एहवो पाणीतेणे भरी वईतरणीनामनदीनेविपे कदंबनांफलनाआकारे वेलुछेधन

परतो नरकपालानां गमनाभावात् तत्प्रयत्नि तत्र च परस्परभिहतनेन वेदनोदीरणेन सुज्ञप्रहारचूर्णितो सुसंदिग्धिः संभ्रमो मथितश्च विलोडितोदेहो येषां तेतथा यन्त्रोपीडनेन स्फुरन्तश्च कल्पिताश्च छिन्नाः यन्त्रोपीडनस्फुरकल्पिताः केदृच्छंति केचिदत्र नरके सचर्मकाश्मणा सहविकृताः उत्तन्ताः पृथक्कृतचर्मणा इत्यर्थः तथा निर्मूलोद्भूतकर्णोष्ठनासिकाच्छिन्नहस्तापादा असि ककचतीक्ष्णकुंतपरभूनां प्रहारैः स्फाटिताविदारिता ये तेतथा वास्या सन्तचित्तान्यं गोपाङ्गानि येषांतेतथा ततःपदद्वयस्य कर्म

अभिहणं तत्प्रय मोगर प्रहारचूर्णितो सुसंदिग्धिः संभ्रम महितदेवाजंतो पीलण फुरंतकप्पियकि इत्य सञ्चमकविगताणि मूलोद्भूणकखोर्ड नासिका छिन्न हत्यपाया असिकरकचितिकलकुंतपरसु प्रहार फालिय वासीसंतच्छित्तं गमंगाकलकलक्खार परिसित्तगाढडुभंतगतकुंतगभिखुजज्ज

सम्योतीव्रैर माहोमाहि वेदना उदीरे सामुद्वाधेधावमुंकीता तिहां सुज्ञ प्रहारे चूर्णकीधो प्रहरणविशेष भागोविण्णोदेह यन्त्रे पीडवे तडफडताकाष्या एकनारकी चर्मयरीरनोज्झोकीधो निर्मूलसमलधी काटा कांनचोठ नाशिका छेद्याहाय पांवतरवारि

लउडन्ति लकुटः भिंडिमालः प्रहरणविशेषः पट्टिसः प्रहरणविशेषः चम्पे दृष्टि चम्पे वेदितपापाणवियेषो द्रुघणोमुद्गर
 यिपेपः मौष्टिको मुष्टिप्रमाणपापाणएव असिखेटकं असिना सहफलकं खड्गःकेवलएव चापं धनुनाराच आयसोवाणः कणकोनाण
 विशेषः कल्पनीकर्त्तिकाविशेषः वासी काष्टतक्षकोपकरणविशेषः परशुः कुठारविशेषः तत एतेषां इन्द्रसतस्रो च तेटं कतीक्षा अग्र
 तीक्ष्णा निर्म्मलाद्येति कर्मधारयः ततसौरिति व्याख्येयं तृतीया वज्रवचनलोपदर्शनादिति अन्नैश्चैवमादिभिः अशुभैर्वैक्रियैः प्रह
 रणयतैरभिन्नंतः अनुवद्धतीव्रवैराअविच्छिन्नोत्कटवैरभावाःपरस्परमन्योन्यं वेदनामुदीरयन्ति नारकाण्य तिसृभ्यःनरकदृचिवीभ्यः

हणमुष्टिय असिखेडुग खगचावनाराय कणगकप्यणि वासि परसु टंक तिवख निम्मल अन्नेहिय
 एवमाइएहिं अशुभेहिं विउब्बिएहिं पहरणएहिं अशुवइ तिव्वेरा परोप्परं वेयणं उदीरेंति

प्रमाणपापाण खड्ग खेडो खेडारहितएकलोजचापधनुष लोहमयदंडवाण वाणविशेषछे कातरणी वांसोलो कुहाडो तेखणनाटी
 कनीपरितीक्ष्णनिर्मलं अनेरा एवमादिकइत्यादिककारी अशुभकारी विकुर्व्याहयियार शस्त्रनां सयकडे करीने अतिहियेणउप

परतो नरकपालानां गमनाभावात् तथ्ययत्ति तत्र च परस्परभिन्नतनेन वेदनोदीरणेन सुन्नरप्रहारचूर्णितो सुसंदिग्धिः संभगो मथितश्च विलोडितोदेहो येषां तेतथा यन्त्रोपीडनेन स्फारन्तश्च कल्पिताश्च छिन्नाः यन्त्रोपीडनस्फारकल्पिताः केदृच्छंति केचिदत्र नरके सचर्मकाश्चर्मणा सहविद्यताः उत्तत्ताः पृथक्कृतचर्मणा इत्यर्थः तथा निर्मूलोत्सूनकणोष्ठनासिकाच्छिन्नहस्तपादा असि क्रकचतीक्ष्णकुं तपरम्पूनां प्रहारैः स्नादिताविदारिता ये तेतथा वास्या सन्तचितान्यं गोपाङ्गानि येषांतेतथा ततःपदद्वयस्य कर्म

अभिहणं तथ्यय मोग्गर प्रहारचूर्णिय सुसंदि संभग महितदेवाजंतो प्रौलण फुरंतकाप्प्रिययाके इत्य सचर्मकविगत्ताणि मूलुत्सूणकणोष्ठु नासिका छिन्न हत्यपाया असिकरकचतिकवकुं तपरसु प्रहार फालिय वासैसंतच्छितं गमंगाकलकलक्वार परिसित्तगाठडुभंतगत्ताकुं तगगभिण्यज्ज

सम्योतीवैर माहोमाहि वेदना उदीरे सांमुहायेषावमुंकीता तिहां सुन्नर प्रचारे चूर्णकीधो प्रहरणविशेष भागोविणठोदेह यन्त्रे पीडवे तदफडताकाया एकनारकी चर्मगरीरनोज्ज्योकीधो निर्मूलसमूलथी काटा। कांनहोठ नाशिका छेद्याहाय पांवतरवारे

धारयः तथा कलन्ति कलकलायमान चारेण यत्परिपिक्तं परिषेकः तेनगाढमत्यर्थं उष्कं तन्ति दह्यमानं गात्रं येषां तेतयाकुं ता
 ग्रभिन्नाजर्जरितय सर्वोद्देशो येषां ते ततः कर्मधारयः विलोलन्ति विलुलन्ति लुठन्तीत्यर्थः महीतले भूतले विसृष्टियंगमंगत्तिजातश्च
 यथुकांगोपांगा वाचनान्तरे तुनिर्गताग्रजिह्वा तथ्यन्ति तत्र च महीतलविलोलेनेष्टकादिभिः विचिष्यन्ते द्रुतियोगः तत्र ट्कार्दृष्टा
 श्रगाः सुणगन्ति कौलेयकाः शृगालांगोमायवः काकाः वायसाः माज्जाराः विडालाः सरभाः परसराः द्वीपिकाश्चित्तकाः वियग्घन्ति
 वैयात्राः व्यात्रा पत्यानियार्दूलाव्यात्राः सिंहा प्रतीताः एतेच ते दर्पिताश्च दृष्टाः क्षुदभिभूता बुभुक्षिताः द्रुति ते तथा तैः नित्य

रियसव्वदेहाविलोलन्ति महीतले विसृष्टियंगमंगातथ्यवियगसुणग सियालकागमज्जारसरभदी

करयते तीव्रो भालो कुहाडो तेषेप्रहारकरी विदारीवांसलेकरी छेद्याचंगोपांगजेचना कलकलता लकलताखार तेषेकरीसीष्या
 अतिहीदाभक्तोयरीर कुंताग्रे भेद्योडो तेषेकरीजोजरीकीधी सारीदेहपोतानी विलोडि नारकी भमितले अतिहीसूषाच्छे पंगो
 पांग जेचनी तिहांहीजनाहार श्वानशृगालकौवा मांजार अथापदचीत्या व्याघ्र सार्दूलसिंघव्याध्रुविशेषः सौशकेयरी मदीकस

कालमनसितैः निर्भोजनेर्षीरादारुणक्रियाकारिणः आरगन्तः शब्दायमानाः भीमरूपाश्च येतेतथा तैः आक्रस्य दृढदंष्ट्राभिर्गीढम
त्यर्थं उक्त्वन्तिर्दष्टाः कङ्कित्यन्ति कृष्टाश्च आकर्षितायेतेतथा सुतीक्ष्णनखैः स्फाटितउद्ध्वेर्दिहो येषां ते तथा ततः पदद्वयस्य क्रमंधारयः
विचित्रियन्ते विक्रीयन्ते समंततः किंभूतास्ते विमुक्तसंधिबंधनास्रथीकृताङ्गसंधाना तथाव्यंगितानिविकलीकृतान्यङ्गानियेषां तेतथातथा
कंकाः पक्षिविशेषः कुररा उत्क्रोशाः गृध्राः शकुनिविशेषाः घोरकष्टा अतिकष्टाश्च ये वायसास्तेषां येगणास्तेश्च पुण्योत्तिससुसुद्धार्यः

विवयवश्च सदुलसीहृदप्यिय सुखुहाभिभूतिर्हिं णिञ्चकाल मणसिएहिं घोरारसमाण भीमरूवेहिं
अक्रमिता दृढदाटागाढ उक्ककष्टिय सुतिक्खनह फालिय उद्ददेहा विच्छिप्यंते समंतत्रो विमुक्कसं
धिबंधणा वियंगमंगा कंककुरर गिद्धघोरकष्ट वायस गणेहियपुणोखर थिरदृढ णक्खलोह तुंछेहिं

क्षुधाद्कारी परीभव्याच्छे नित्यकालभोजन रहितरौद्रदुष्टशब्दवीहंमणारूपे करी पगविचालिषालीचापे निवड्दति अतिहीकरब्धा
आकर्ष्यताण्णाच्छे अतिहीतीपानखेफ्राद्या विदास्या ऊर्ध्वदेहउपरिलो शरीरजेहनों विखेरीयेदिशोदिशे ढीलायवीशरीरनीसुंधि

धारयः तथा कलन्ति कलकलायमान चारेण यत्परिपिक्तं परिपेकः तेनगाढमत्यथं उज्ज्वलं तन्नि दक्षमानं गात्रं येषां तेतयाकुंता
 ग्रभिन्नाजर्जरितय सर्वोद्देशो येषां ते ततः कर्मधारयः विलोलंति विलुलंति लुठंतीत्यर्थः महीतले भूतले विसृष्टियंगमंगत्तिजातय
 ययुकागोपांगा वाचनान्तरे तुनिर्गताग्रजिह्वा तलयन्ति तत्र च महीतलविलोलनेष्टकादिभिः विचिष्यन्ते इतियोगः तत्र टकार्दृष्टा
 षगाः सुणगत्ति कौलियकाः शृगालांगोमायवः काकाः वायसाः मार्वारः विडालाः सरभाः परसराः द्वीपिकाश्चित्तकाः वियग्वन्ति
 पैयाम्राः व्याघ्रा पत्यानिशार्दूलाव्याघ्राः सिंहा प्रतीताः एतेच ते दर्पिताश्च हप्ताः क्षुदभिभूता वुभुक्षिताः इति ते तथा तैः नित्य

रियसव्वदेहाविलोलंति महीतले विसृष्टियंगमंगातत्ययविगसुणग सियालकागमज्जारसरभदी

करयते तीखो भालो कुहाड़ो तेणेप्रहारेकरी विदारीवांसलेकरी छेद्याअंगोपांगजेहना कलकलता उकलताखार. तेणेकरीसीष्या
 अतिहीदाभक्तोयरीर कुंताग्रे भेद्योड़ो तेणेकरीजोजरीकीधी सारीदेहपोतानी विलोड़ो नारकी भमितले अतिहीसूयाछे अंगो
 पांग जेहना तिहांहीजनाहार खानशृगालकौवा माजार अष्टापदचीत्या व्याघ्र सार्दूलसिंघव्याघ्रविशेषः सींघकेयरी मदीप्यत

मानाः पुरे कङ्गानिद्रु पूर्वभवकृतानि कर्माणि क्रियापापकानि प्राणातिपातादीनि ततः तद्द्विरते तस्यां रत्नप्रभादिकाद्य
 उत्कृष्टादिस्थितिकेनरके तादृशानि जन्मान्तरे उपार्जितानि परमाधार्मिकोदीरितः परस्परोदीरित चेतप्रत्ययरूपानि
 चिक्रणाद्दति उत्सर्णप्राचुर्येणचिक्रणाद्दुर्विमोचानिदुःखानिअनुभूयततद्यनिरयादायुः क्षयेणोहताः सन्तोवहयोगच्छन्ति
 तिर्यग्योनिं यतोल्याएवमनुष्ये प्रत्यद्यन्ते दुःखोत्तरां अनन्तोत्सर्पिस्त्वसर्पिणीकायस्थिति कलात्तस्यासुदारण्योदुःखात्रयत्व
 णजराव्याधीनां वापरिवर्तनापुनःपुनर्भवानि ताभिररघट्टोयासातथा तातिर्यग्वसतिं जलखलखचराणांपरस्परैर्णा

वगाद्दं तद्द्विर तारिसाणिश्रोसन्नचिक्रणाद्दं दुक्खाद्दं अणुभवित्ता तत्तो वाउक्खएणं उब्बट्टिः
 माणावहवे गच्छंति तिरियवससिं दुक्खत्ताणंसुदारणंजम्मणमरणजयावाहिपरियट्टुणा र्हट्टं

पूर्वलाकीषा कर्मपाडुवा तिच्छंर तेणेर भविरत्नप्रभादिकने योग्यप्राच्छिद्दं घणेंकालेभोगवेतेचीकणा दुःखने भोगवीकरी
 आउखानेचये नरकमाहिथीनीकल्याद्धंता घणाजाद्दतिर्यं चयोनेविपे जपजेदुःखेउत्तारखे जेहनीरौट्टे जेनमभरण

धराः कंकयाः स्थिरानिचला हृदाः अभंगुरा नखायेषां तैतथा तहेव सुण्डं येषां तैतथाततः कर्मधारयसौरयपत्यउपनिपत्यपक्षेरा
 षताः पचाहता तीक्ष्णनखैःविचित्राः आकृष्टा जिह्वाः आच्छिन्ते वा कृष्टे नयने लोचने निर्दयं च निहृपं यथांभवत्येव उलुग्रं तिष्ठव
 रगंति अवरुगं भग्नं विहृतं च वदनं येषां पाठान्तरे अवलुप्तानि छिन्नानि विहृतानि गावाणि येषां तैतथाउत्क्रोयन्तश्चक्रन्दं तद्य
 उत्पततो निपतंतो भ्रमन्तः पूर्वकर्मोद्दयोपगता इति चपदचतुष्टयं व्यक्तं पश्चादनुशयेन पश्चात्तापेन दह्यमानाः निन्दन्तो जुगुसु

उवत्तिता पक्खाहय तिक्लणक्व विक्लित्त जिभिंदिय नयणनिहयो भुगविगयत्रयणाउक्को संता
 यउप्पयंता निपतंता भमंता पुव्वकम्मोद्दयोवगया पच्छाणुसएण उक्कमाणा णिंदंता पुरेकडाइं पा

विकलकीधा अंगोपांग कंकपखीकुरपंखीग्टध्रपंखी रौद्रमोटाडोढकागतेहना समूहवलीकठोर निचल आकरा नखलोहमयमुखे
 करी आकायथीजतरीने राखेहणेतीखेनखेआर्कषेकांटेइ जिह्वांसहितकाठानयण निरदयपणेभग्नपसाखाहे मुखजिणां आकंद
 करता जकलतानीचापइता भमताउरहापरहा पूर्वकर्मना जन्मउदयआखाहे जेहने पश्चात्तापकरीसयकडां दाभक्ताडुगंजाकरता

मानाः पुरे कङ्कानिद्र पूर्वभवकृतानि कर्माणि क्रियापापकानि प्राणातिपातादीनि ततः तद्दिने तस्यां रत्नप्रभादिकायां पृथिव्यां
 उरुकादिस्थितिकेनरके तादृशानि जन्मान्तरे उपार्जितानि परमाधार्मिकोदीरितः परस्वरोदीरित चैवप्रत्ययरूपाणि उखणाय
 चिक्रणाद्गति उखणंप्राचुर्येणचिक्रणाद्दुर्विमोचानिदुःखानिअनुभूयततश्चनिरयादायुः चयेणोहृताः सन्तोवहवोगच्छन्तितिर्यग्बसंति
 तिर्यग्योनिं यतोल्याएवमसुष्ये यत्प्रद्यन्ते दुःखोत्तरां अनन्तोत्सर्पिण्यवसर्पिणीकायस्थिति कलात्तस्यासुदारुण्यादुःखाश्रयत्वात्जन्ममर
 ताधीनां चापरिवर्तनापुनःपुनर्भवानि ताभिरघट्टोयासातथा तांतिर्यग्बसंतिं जलखलखचराणांपरस्परैणविकिंसनस्य

गाद्रं तद्दिने तारिसाणिओसन्नचिक्रणाद् दुक्खाद् अणुभविता ततो वाउकखणं उव्वट्टियास
 माणावहवे गच्छंति तिरियवसंसिं दुक्खत्ताणंसुदारुणंजम्मणमरणजयावाहिपरियट्टुणा र्हट्टंजल

क्रीडा कर्मपाडुवा तिहारं तेषेण भविरत्नप्रभादिकने योग्यप्राहिद्दं षण्णकालेभोगवेतेचीकणा दुःखेने भोगवीकरी तिवारपक्की
 निचये नरकमांशियीनीकल्याड्डंता षण्णजाइतिर्यं चयोननेविपे ऊपजेदुःखेउत्तारुहेजेहनोरौट्टुहे जेनममरणजरोव्याधि

खराः कंकयाः स्थिरानिचला हृदाः अमंगुरा नखायेषां तैतथा तहेव सुखडं येषां तैतथांततः कर्मधारयसौरवपत्यउपनिंपत्यपचैरा-
 रताः पचाहता तीक्ष्णनखैःविचिप्ताः आकृष्टा जिह्वाः आच्छिते वा कृष्टे नयने लोचने निर्दयंच निक्षिपं यथांभवत्येव उलुग्रं तिअव
 र्गं ति अवरुगं भग्नं विद्वतंच वदनं येषां पाठान्तरे अबलुप्तानि छिन्नानि विद्वतानि गात्राणि येषां तैतथाउत्कीयन्तश्चक्रन्दं तश्च
 उत्पततो निपतंतो भ्रमन्तः पूर्वकर्मोदयोपगता इति चपदचतुष्टयं व्यक्तं पश्चादनुशयेन पश्चात्तापेन दह्यमानाः निन्दन्तो जुगुप्सु

उवत्सिता प्रकलाहय तिक्लृणक्ल विक्लित्त जिभिंदिय नयणनिहयो भुगविगयवयणाउक्को संता
 यउप्पयंता निपतंता भमंता पुव्वकर्मोदयोवगथा पच्छाणुसएण उक्कमाणा खिंदंता पुरेकडाइं पा

विक्रलकीधा अंगोपांग कंकपखीकुरपंखीगृध्रपंखी रौद्रमोटाडोढकागतेहना समूहवलीकठोर निचल आकरा नखलोहमयमुखे
 करी आकायथीजतरीने राखेहणेतीखेनखेअकार्पेकांटेइ जिह्वांसहितकाठानयण निरदयपणेभग्नपसाखाच्छे मुखजिष्णां आक्रंद
 करता उल्लतानीचापडता भमताउरहापरहा पूर्वकर्मना जन्मउदयआव्याच्छे जेहने पश्चात्तापकरीसयकडां दाभताडुगंकाकरता

गर्त्तादिप्रक्षेपणं अस्थिभङ्गनं कीकसामर्दनं नासाभेदोनासिकाविवरणं प्रहारैर्दमणं तिदमनमुपतापः छविच्छेदेन मययवकत्तनेन अ
 भियोगप्रापणं दृढाद्यापारप्रवृत्तनं कसश्चर्मा यष्टिका अंकुशसृष्टिः आराचप्रवपरांणीयणदंडांतवर्त्तिनीलोच्छलाका तासांनिपातः
 शरीरेनिवेशनं दमनं शिवाग्रहणं ततोद्वन्द्वस्ततः एतानि प्राप्नुवन्तीति प्रक्रमः बाहूनानि च भारस्थिति गम्यं मातापितृविप्रयोगः श्रोत
 संनासामुखादिरंध्राणांच परपीडनानिरज्वादिदृढबंधनेन बाधनानि यानितानि तथाशोकपरिपीडितानि वाततोद्वन्द्वः ततस्तानि
 च गच्छं चाग्निश्च विषं च प्रसिद्धानि तैरभिघातद्याभिहननं गलस्य कण्ठस्य गवलस्य श्लेष्मस्य गवलनं च मोटनमथवागलस्य बलादावल

णद्विभंजनानासाभेदप्यहारदमणच्छविच्छेयण अभिभ्रोगप्रावणं कसंकुसारनिवायदमणाणि वाहणा
 णियभ्रायापिति विष्यभ्रोगसोयपरिपीलणाणिय सत्यग्नि विसाभिघात गलगवलालणमारणाणि

करीदुखनोत्पलाववो कंबलादिकनेच्छेदेवो बलात्कारिमारीकार्यनेविषेप्रवर्त्ताविवो ताजणाचंकुशपरांणीशरीरसांक्षिप्रवेशवोभारनो
 बाह्विवोमातानो पितानो वियोगशोकनाशिकासुखादिकने रासडीद्रुकरीडृढबंधनबंधे गस्त्रश्मनिविषेकरीडृणे कंठश्लेष्मोडिवोमा

विविधथापादनस्य प्रपञ्चोविस्तारो यस्यां सा तथा तस्यां च इदं वक्ष्यमाणप्रत्यक्षं जगत्प्रकटं न केवलमागमपरम्यं किन्तु जन्म
जन्तूनां प्रत्यक्षप्रमाणसिद्धतया प्रकटमेवेति वराकाशपस्विनः प्राणवधकारिण इति प्रक्रमः दुःखं प्राप्नुवन्ति दीर्घकालं या च किंतेति तद्य
या शीतोष्णत्वाच्चुद्धिर्वेदना तथा अप्रतीकारं सूतिकर्मादिरहितं । अटवीजन्मकांतारजन्मनित्यं भयेनोद्दिग्मानां सृगादीनां वा
सोपस्थानं जागरणं च अनिद्रागमनं वधोमारणं बन्धनं संयमनं ताडनं कुट्टनं अङ्कनं तप्तायाः शलाकादिना चिक्रकरणं निपातनं

थलखहचरोप्सर विहिंसण प्रचंचद्रुमंचजगपागडं वरागदुकुवं पावंति दीहकालं किंतेसीउरणह
तरहलुहवेयण अप्पडीकार अडविजंमणाणिच्चभउव्विगवासजगणं बधबंधणतालणं कसुनिवाय

प्रवर्त्तिवो अर्धटयटीयंतनायेन अरहठ जलचरयलचरखेचरमाहिंमाहिं नानाप्रकारविनाशतेहनो विस्तारएप्रत्यक्षजगमां हिप्रगट
छे रांकगरीवदुःखमासे दीर्घकाललगे किमते शीतउष्णत्वाच्चुधुधावेदनाभोगवे नथी प्रकारजेहनो अटवीमाहिजनमनित्यसदाभये
उद्दिग्मचित्त वसवो जागवोमारिवोर्वाधिवो ताडिवो कूटणो चिक्रकरिवो गर्त्तादिके नाखिवो षाडनो भांजिवो नाकनो वींधवो प्रचारे

गर्तादिप्रक्षेपणं अस्थिभञ्जनं कीकसामर्दनं नासाभेदोनासिकाविवरकरणं प्रहारैर्दमणं तिदमनमुपतापः छविच्छेदनमथयवकर्तनं अ
 भियोगप्रापणं हठाद्यापारप्रवृत्तनं कसच्चक्ष्मयटिका अंकुशहृणिः आराचप्रवपराणीयणदंडांतवर्त्तिनीलोहयलाका तासांनिपातः
 शरीरेनिवेशनं दमनं शिवाग्रहणं ततोहृन्वसतः एतानि प्राप्नुवन्तीति प्रक्रमः वाहनानि च भारस्येति गम्यं मातापितृविप्रयोगः श्रोत
 सांसासामुखादिरंध्राणांच परपीडनानिरब्वादिहृदबंधनेन वाधनानि यानितानि तथायोक्तपरिपीडितानि वाततोहृन्वः ततस्तानि
 चशस्त्रं चाग्निच विषं च प्रसिद्धानि तैरभिघातश्चाभिहननं गलस्य कण्ठस्य गलस्य श्लेष्मस्य गलस्य मोटनमथवागलस्य यलादावल

णट्टिभंजणनासाभेदप्यहारदमणच्छविच्छेयण अभिभ्रोगपावणं कसंकुसारनिवायदमणायि वाहृणा
 णियमायापिति विष्यभ्रोगसोयपरिपीलणाणिय सत्यग्नि विसाभिघात गलगवलावलणमारणाणि

करीदुखनोत्पजाववो कंबलादिकनोच्छेदवो बलात्कारिमारीकार्यनेविषेप्रवृत्तववो ताजणअंकुशपराणीशरीरमांश्चिप्रवेशयोभारनो
 बाह्वयोमातानो पितानो वियोगशोकनाशिकासुखादिकने रासडीद्रुकरीडटबंधनबंधे शस्त्रअग्निविपेकरीहृणे कंठश्लेष्मोडिवोमा

नमारणं चेतितानिच गलेन वडिगेन जालेनवानायेनउच्छिपणाणिनि जलमथ्यान्मत्स्यादीनामुत्क्षेपणान्याकर्षणानि यानितानि तथापउलनंपचनं विकल्पनं छेदनं तेचजावज्जीविकबंधनानि पंजरनिरोधनानि चेतितपदद्वयं व्यक्तं स्वयूयान्निर्घाटनानिवास्वकीयनिफा यनिःकालनानीत्यर्थं धमनानि महिष्यादीनां वायुपूरणानि दोहनानि च प्रतीतानि कुदंडेन बन्धनविशेषेण गलेकखे यानियन्ध नानि तानि तथावाटेनवाटकेन हत्येत्यर्थः परिवारणानि निराकरणानि यानितानि तथातानि पङ्कजलनिमज्जनानि कर्द्दमप्राय

यगलजालुच्छिप्यणाणि पउलणविकप्पणाणिय जावज्जीवगबंधणाणि पंजरनिरोहणाणिय सज्जु
हनिद्वाडणाणि धम्मणाणिदोहणाणियकुदंडगलबंधणाणि वाडेपरिवारिणाणिय पंकजलनिमज्ज

रिवो गैलोवडिसजाली पांणीमांहिथी वाहिरकाडिवो पउखनींपरे पचवो छेदवोपामे जावज्जीवलगेबंधनपामे पौंजरामांहिधाली
राखवो आपणा जूयमांहिथी काडिवो पूंखधलेवायपूरे दोहवोबांकोलाकडोगलेवांधे वाडामांहिधणांकाजलगिरोकीमूके घणांका
दबयोडोपांणीतेरनेविषे तपानापीड्यापांणीपीवाने पेठाकचिरहैइ बलात्कारे पाणीमांहिपईसारिवो खाडमांहिनाखीने गाबने

जलेवोलनानि वारिप्रवेशनानि च जलेक्षेपः तथा उवायन्ति अथवापतेषु गर्त्तविशेषेषु उडकइत्येवं रूढे षपतनेन निभङ्गोभञ्जनंगा
 त्वाणामवपातनिभङ्गः सचविषमात्मवतटङ्कादेः निपतनं विषमनिपतनं तच्च द्वाग्निज्वालाभिर्दहनं चेतितानिआदिर्येषां तानितथा
 कर्माणिप्राप्तुवन्तीति योगः एवमुक्तन्यायेन तेप्राणघातनः दुःखशतसंप्रदीप्ताः नरकादागता इहतिर्यग्लोकेकिंभूताः सावशेषकर्मणः
 तिर्यक्पंचेन्द्रियेषु प्राप्तुवन्ति पापकारिणः कानीत्याहकर्माणिगुणकर्माजन्यानि दुःखानीति भावः प्रमादरागद्वेषैर्बह्वनि यानिसंचिता
 न्युपाज्जितानि तानि तथा अतीवात्यर्थमशतकर्कशाणि अशतेषु दुःखेषु मध्ये कर्कशाणि कठोराणि यानितानि तथाञ्चमरमशक

णाणि वारिष्पवेसणाणिय उवायनिभंग विसमणिवडणदवग्निजालदहणाद्र' एवंतेदुक्खसतसंप
 लित्तानरगाओ आगयाद्रहंसावसेसकम्मा तिरिक्खपंचिंदिएसु प्रावंतिपावकारीकम्माणि परमाद

भांजिवो विषमपर्वतादिकथकी पाडवो द्वाग्नि ज्वालेवालिवो एणीपरे तेनारकीने दुःखनाशततेणेकरीने संताप्यापीदुब्धानरकथकी
 आब्धा इहांतिर्यचनाभवमाहे सावशेषयाकताकर्मनेउदयेकरीने तिरिजंच पंचेद्रियनेविषे पामेपापनाकरणहार पापथकीकपना

मच्चिक्कादिपुचेतिसप्तम्याः पार्थयत्वाद्भमरादीनामितिथ्याख्यंचतुरिन्द्रियाणां भ्रमरादिपुजा
 तिकुलकोटीयतसहस्रेष्वेवंघटनीयमितिजातौचतुरिन्द्रियजातौयातिकुलकोटीसतसहस्राणितानितयातेषुनवसुतहिरचेवत्तित्तैवर
 चतुरिन्द्रियजातावित्यर्थः जननमरणान्यनुभवन्तः कालंसंख्यातकं संख्यातवर्षसहस्रलक्षणं भ्रमन्ति किंभूतानारकसमानतीव्रदुःखा
 स्यर्गनरसनघ्राणचक्षुः सहिताइन्द्रियचतुष्टयोपेताइत्यर्थः तथैवेतियथैव चतुरिन्द्रियेषु तथैव त्रीन्द्रियेषु जननान्यनुभवन्तीभवन्तीति
 प्रकृतं एतदेवप्रपंचयन्नाह कुंयुपिपीलिकाअवधिकादिकेषुच जातिकुलकोटियतसहस्राष्टेत्यादि द्वीन्द्रियगमान्तं चतुरिन्द्रियगमवन्नेयं

रागदोसवज्जसंचियाद् अतीवअस्साए कक्कसाद् भमरमसगमच्छिगाद् एसु जाईकुलकोडियसयस
 हसेहिंणवहिं चउरिंदियाणं तहिंतहिंचेव जम्भणमरणणि अणुभवंताकालं संखेज्जकंभमंति ने

दुःखप्रमादेनरीनेरागेकरीनेप्रणांसंचियाएकठामेल्यागादाघणां आयातानरकसकठोररुहितांदोहलाभमरामसामांखीइत्थादिकर्त्तव्यं
 छुप्रसुखजातिकुलकोडिनालाखमांहिद्दं एहवीवांणीवीतरांगदेवे प्ररूपणां करीछे नवचउरिंदियने तिहारातिहारांघनेकनिबेज्जज्जो

नपरस्मै द्रुलयति अलसीचंद्रगति अक्षाः तथापत्ताएर्गिदियत्तणं पियत्ति न केवलं पञ्चेन्द्रियादित्वमेव प्राप्ता एकेन्द्रियत्वमपि च
 प्राप्तादुःखसमुदयं प्राप्नुवन्ति योगः किंभूतमेकेन्द्रियत्वमित्याह षष्ठीजलज्वलनमाशतवनस्पतिसम्बन्धित् एकेन्द्रियत्वतदृथियव्याद्यै
 पोष्यते पुनः किंभूतं तत्सूक्ष्मं वादरंचतत्कर्मोदयसंपाद्यं तथापर्याप्तं अपर्याप्तं च तत्तत्कर्मणोत्पाद्यमेव तथाप्रत्येकशरीरनाम
 कर्म संपाद्यं प्रत्येकशरीरनामैवोच्यते साधारणशरीरनामकर्म संपाद्यं च साधारणं पर्याप्तादिपदानां कर्म धारयः चंकारसमुच्चये
 एवंविधं चैकेन्द्रियत्वं प्राप्ताः कियन्तं कालं भ्रमन्तीति भेदेनाह यत्तेथेत्यादि तत्त्ववित्ति तत्तायेकेन्द्रियत्वे प्रत्येकशरीरे जीवितंप्राण

तहिंद्रुचैवजन्मणमरणानि अणुभवंताकालसंखेज्जगंभमंतिनेरद्रुयसमाणतिक्वदुक्खाफरिसरसणसं
 पत्तापत्ताएर्गिदियत्तणंपियपुढविजल जलणमाहूयवनफति सुद्धमवायंचपज्जत्तमपज्जत्तंपत्तय

मरणानां दुःखभोगवतां कालसंख्यातोप्रमाणेकरीभमंति नारकीसमानतीवदुःखशरीरमुखसहितं पुं ऊं ताएकेन्द्रियपणे एकेद्रीतेकेह
 वाखे दथिवीरलच पाणील्लच्च अग्निरलाखे वानुपवनल्लाख वनस्पतीरल्लच्च खल्लवादरपर्याप्ताअपर्याप्ता प्रत्येकशरीरनाम

धारणं येषां ते प्रत्येकशरीरजीवितास्तेषु षड्विध्यादिषु चकार उत्तरवाक्यापेक्षया समुच्चयार्थः कालमसंख्यातं स्वमन्ति अनन्तकालं वा नन्तकाये साधारणशरीरेष्वित्यर्थः आह च अस्मिन् खोसप्यिणि उसप्यिण्डएगिंदियाणश्चोचउक्लं ताचेवथोचयंतायणस्रद्रएउवोधव्यति किंभूरास्तेस्यर्गनेन्द्रियभावेन परिणामेनतत्तया वासंप्रयुक्तायेतेतथादुःखसमुदयमिमं वक्ष्यमाणमनिष्टं प्राप्नुवन्ति पुनः २ तत्रैव एकेन्द्रियत्वे इत्यर्थः किंभूतोपरः प्रकृष्टसर्वोत्कृष्टकायस्थितिकत्वाद्भावे उत्पत्तिस्थानं तद्वर्णोद्वेगगुच्छादिदं दसम्बुहे यत्केन्द्रियत्वे पाठा न्तरेतु परभवतरुणैर्गर्हनं यत्तत्तथा तत्रदुःखसमुदयमेवाह कुद्दालोभूखनितं कुलिकं हलविशेषसास्यां दालणंतिविदारणं यत्तत्तथा

सरीरनामसाहारणं च पत्तयशरीरजीविएसुयतत्यविकालमसंखेज्जगंभमंति अणंतकालंमणंताए
काएफासिंदियभावसंपलत्ता दुक्खसंसुदएयं इमंअनिद्धंपावेति पुणेो २ तहिं २ चेवपरभवतरुणगण

साधारणवनस्पती प्रत्येकशरीरमाह्नि आवियाजीवतिके तिहाकितलोकालरहे असंख्याताकालममंति अणंतो कालसूरण अद्र कप्रसु खसांहिं एकेन्द्रियने एकेद्रीफरसरूपतणेभावेपुंजंता दुःखनोयज्जलपणेणं आगलिकहीसिअनिष्टपामे वारंवारतिहांतिहां एकेद्रीमां

नपरङ्गं द्रुलयन्ति अलसीचंद्रणगन्ति अचाः तथापत्ताएगिंदियत्तणं पियत्ति न केवलं पञ्चेन्द्रियादित्वमेव प्राप्ता एकेन्द्रियत्वमपि प्र
 प्राप्तादुःखसमुदयं प्राप्नुवन्ति। योगः किंभूतमेकेन्द्रियत्वमित्याह दृथीजलज्वलनमारुतवनस्पतिसम्बन्धित् एकेन्द्रियत्वतदृथिव्याद्यै
 वीष्यते पुनः किंभूतं तत्सूक्ष्मं वादरंचतत्कर्मोदयसंपाद्यं तथापर्याप्तं अपर्याप्तं च तत्तत्कर्मणोत्पाद्यमेव तथाप्रत्येकशरीरनाम
 कर्म संपाद्यं प्रत्येकशरीरनामैवोच्यते साधारणशरीरनामकर्म संपाद्यं च साधारणं पर्याप्तादिपदानां कर्म धारयं; चंकारसमुच्चये
 एवंविधं चैकेन्द्रियत्वं प्राप्ताः कियन्तं कालं भ्रमन्तीति भेदेनाह पत्तेयेत्यादि तत्त्वविच्छि तत्वाप्येकेन्द्रियत्वे प्रत्येकशरीरे जीवितंप्राण

तहिंरेचैवजन्मणमरणानि अणुभवंताकालंसंखेज्जगंभमंतिनेरइयसमाणतिव्वदुक्खाफरिसरसणसं
 पउत्तापत्ताएगिंदियत्तणंपियपुठविजल जलणमाहूयवनफति सुहुमवायरंचपज्जत्तमपज्जत्तंपत्तेय

मरणना दुःखभोगवतां कालसंख्यातोप्रमाणेकरीभमंति नारकीसमानतीव्रदुःखशरीरसुखसहित पुं ऊं ताएकेन्द्रियपणे एकेंद्रीतिकेह
 बाणे दृथिवी। रलच्च पाणींलच्च अग्निंलाखेके वायुपवनंलाख वनस्पतीरदलच्च सुखमवावरपर्याप्ताअपर्याप्तां प्रत्येकशरीरनाम

एवात्तदन्यनिमित्तं चयान्यौषधाहारदीनि तानितथातैः उरखनसुपाटनं उक्कत्यनंत्वचोपनयनं पचनं पाकः कुट्टनं चूर्णनं पेपणं घरक्षा
दिनादलनं पिट्टनं ताडनं भर्जनं श्राष्ट्रपचनं गालनं छालनं आमोटनमीपङ्गजनं श्राटनं स्वतएवविशारणं स्फुटनं स्वतएववृद्धीभाय
गमनं भञ्जनसामर्दनं ह्येदनं प्रतीतं तच्चणं काष्ठादेरिव वास्यादिना विलुञ्चनं लोमाद्यपनयनं अन्तःश्लाडनं तरुप्रान्तपल्लवफलादिपा
तनं अग्निदहनं प्रतीतं एतान्यादियेषां तानितथा दुःखान्येन्द्रियाणां भवतीति गम्यं एकेन्द्रियाधिकारं निगमयन्वाचएवसुक्तक्रमेणते एके

मित्तिं श्रोसही हारमादि एहिं उक्खरणे उक्कणप्रयणे कोट्टणपीसणपिट्टणभञ्जणगालणं अमोडण
सडणफुडण भंजणहेयणतत्थणविलुं चणप्रत्तः भोडण अग्निदहणाइयाइं एवंतेभवपरं परा दुक्ख

प्रयोजनेकरी दुःखभोगवेजिके उदीरणत्तिकापिणितिमहीजजांणवी कार्यकार्यनेप्रयोजनेकरीने दासादिक पशुनेनिमित्ते औपधी
दवाइआहारइत्यादिक उपणवो छालिनो उतारिवो पचावणो चूर्णकरिवो पीसणवो ताडवो सेकणो भुंजणो गालणो भांजिवो सडि
वो वेभागकरिवो भांजबुंहेदवो ताक्खूं रोमादिकनो त्थोडवो पलादिकनो पाडवो अगनीइं बालवो एणीपरते एकेट्टीइं भवपरं प

एतत् पृथिवीवनस्यत्यो दुःखकारणमुक्तं सलिलस्य मलनंच मर्दनं क्वमुभयंति क्षोभयंति रोषयंति सलिलमलन
 क्षोभणरोधनानि अनेनापुकाधिकानां दुःखमुक्तं अनलानिलयोग्निवातयो विविधैः शस्त्रैः स्वकायपरकायभेदैर्यद्दृष्टं संघटनं तत्तया
 धनेनच ते जीवाख्यादुःखमुक्तं परस्परभिहननेन यन्मारणंच प्रतीतंविराधनं ततथातेपाद्वन्द्वोऽतस्तानि दुःखानिभय
 न्तीतिगम्यं तानि किंभूतानि अकामकानिअनभिलपणीयानि एतदेवविशेषेणाहपरप्रयोगोदीरणाभिस्त्वयतिरिक्तजनव्यापारदुःखो
 त्यादनाभिर्निप्रयोजनाभिरिति हृदयंकार्यप्रयोजनैश्च अवश्यकरणीयप्रयोजनैः किंभूतैः प्रेष्यपशुनिमित्तं कर्मकरगवादिहेतोरुपलक्ष

गहणेकोद्दालकुलियदालणसलिलमलण क्वुभयखूं भण अणलाणिल विविहसत्थघट्टण परोपरा
 भिहणनमारण विराहणणिय अकामकादुं परप्रयोगोदीरणहिहय कळपउणे हियपेस्सपसुणि

पिंउत्कटउत्पत्तिठामद्वसमूहप्रहणनेविपे अगाधभूभिखणवानो शस्त्रकुदालो हलविशेष विदारवो पाणीजलमर्दन क्षोभवो रूंधवो
 अगनिवासुनानाप्रकारनां शस्त्रनो संघट्टवो सांघोसांहि हणवोमारण प्रतीतविराधिबोदुःखनोउपजांविबो अभिलांघरहितनिरर्थक

एत्वात्तदन्यनिमित्तं चयान्यौषधाहारदीनि तानितथातैः उरुखनसुप्ताटनं उकृत्यनंत्वचोपनयनं पचनं पाकः कुट्टनं चूर्णनं पेपणं घरुटा
दिनादलनं पिष्टनं ताडनं भर्जनं आद्रपचनं गालनं छालनं आमोटनमीपङ्कजनं शाटनं स्वतएवविधारणं स्फुटनं स्वतएववैधीभाय
गमनं भञ्जनमामर्दनं छेदनं प्रतीतं तद्यणं काष्ठादेरिव वासादिना विलुञ्चनं लोमाद्यपनयनं अन्तःश्लाडनं तरुप्रान्तपल्लवफलादिपा
तनं अग्निदहनं प्रतीतं एतान्यादिर्येषां तानितथा दुःखान्येन्द्रियाणां भवतीति गम्यं एकेन्द्रियाधिकारं निगमयन्नाद्यएवसुक्तकमेणते एके

मितिं आसही हारमादि एहिं उक्त्वाण उकच्छणपयण कोट्टणपीसणपिष्टणभज्जणगालणं अमोडण
सडणफुडण भंजणच्छेयणतत्थणविलुञ्चणपत्तम्भोडण अग्निदहणाद्रयाइं एवतेभवपरं परा दुक्ख

प्रयोजनेकरी दुःखभोगवेजिके उदीरणात्तिकापिणितिमहीजजांणवी कार्यकार्यनेप्रयोजनेकरीने दासादिक पशुनेनिमित्तं औषधी
दवाईआचारईत्यादिक उपणवो क्खालिनो उतारिवो पचावणो चूर्णकरिवो पीसणवो ताडवो सेकणो भुंजणो गालणो भांजिवो सडि
वो वेभागकरिवो भांजवुंछेदवो ताच्छू रोमादिकनो वोडवो पत्तादिकनो पाडवो अगनीइं बालवो एणीपरेते एकेट्टीइं भवपरं प

एतत् दृष्टिवीचनस्यत्यो दुःखकारणमुक्तं सलिलस्य मलनंच मर्दनं क्वुभण्यंति क्षोभण्यंति रूभण्यंति रोषण्यं च सलिलमलन
 क्षोभणरोषनानि अनेनापुकायिकानां दुःखमुक्तं अनलानिलयोग्निवातयो विविधैः शस्त्रैः स्वकायपरकायभेदैर्यद्दृष्टनं संघटनं तत्तया
 यनेनच ते जीवाख्यादुःखमुक्तं परस्परभिहननेन यन्मारण्यं प्रतीतंविराधनं तेतयातेपाद्दन्द्वाऽतस्तानि दुःखानिभय
 न्तीतिगम्यं तानि किंभूतानि अकामकानिअनभिलषणीयानि एतदेवविशेषेणाहपरप्रयोगोदीरणाभिस्वयतिरिक्तजनव्यापारदुःखो
 त्यादनाभिर्निप्रयोजनाभिरिति हृदयंकार्यप्रयोजनैश्च अवश्यकरणीयप्रयोजनैः किंभूतैः प्रय्यपशुनिमित्तं कर्म करगवादिहेतोरपलच्च

गहण्येकोद्दालकुलियदालणसलिलमलण क्वुभण्यं भण अणलाणिल विविहसत्यघट्टण परोपरा
 भिहणनमारण विराहणाणिय अकामकाद् परप्रयोगोदीरणाहिय कञ्जपुत्रये हियपेस्वपसुणिय

शिंठकटवत्पत्तिठामटचसमूहग्रहणनेविपे अगाधभूभिखणवानो शस्त्रकुदालो हलविशेष विदारवो पाणीजलमर्दन क्षोभवो रूंधवो
 षगनिवायुनानाप्रकारनां शस्त्रनो संघटवो मांघोमांघि हणवोमारण प्रतीतविराधिवोदुःखनोउपजाधिवो अभिलांपरद्वितनिरर्थक

कालानौचित्येनातिक्लृप्तदेहाः वधिराप्रतीताः काणाः दीपकाणाः फण्डाश्च विद्यतश्चापंगुलागमनासमर्थजङ्घाविकला
 द्यापरिपूर्णगात्रा सूकाश्चवचनासमर्थाः पंगुलाधियजलमूयत्ति पाठान्तरं अपिचेति समुच्चयेजलमूकाजलप्रविटस्येव वुवुदद्रुत्येयं
 रूपोध्वनिर्येषां मन्मनाश्च येषां जल्पतांस्खलतिवाणी अंधिहृत्तन्निहताः एकचक्षुर्विनिहताः सच्चिद्व्ययत्ति
 सर्वापचक्षुषी पाठान्तरे सपिसहस्रयत्ति तत्र सहस्रपिसहस्रेनपि शाचन वर्त्ततइतिसपिसहस्रया व्याधिभिः कुष्ठाद्येरोगेरादिभिर्विशिष्टा
 भिर्वा आधिभिर्मनः पीडाभिः रोगैश्च पीडिता ध्याधिरोगपीडिताः अल्पायुपसोकाजीविताः शस्त्रेण हन्यन्ते येतेयस्त्रयवध्याः यालाः

बहिरा काणाकुंठायपंगुला विडलाय मूयाय मन्मणाय अंधिहृत्तन्निहताः सपिसहस्रया
 हिरोगपीलिय अप्पाडियसत्तवक्षवालाकुलकवसुकिण्णदेह दुब्बलकुसंधयकुष्मण्ण कुसंठिचाकुल

वाकाहाड पांगुला हीनगात्रशरीरबोलवाने असमर्थ बोलतांवांणीवलगे चांधला अंधाएकनेत्रहृत्तै इणाणानेत्र चीपडनेत्रव्याधि
 कोष्ठादिकव्वरादिकपीड्याअंग अल्पयोडोष्ठाउलो हथियारे विनाशयपामता मूरखकुलचण्णेकरीने व्याप्योच्छेगरीर क्षयद्रुबलोशरीर

न्द्रियाः भवपरस्परसुखदुःखं तत्समनुबद्धमविच्छिन्नं येषां तैतथा अटन्ति संसारएववीक्षणं करन्ति भयङ्करस्तवनीवाः प्राणा
तिपातनिरताः अनन्तकालं यावदिति अथप्राणातिपातकारिणो नरकादुहत्तामनुष्यगतिगता यादृश्या भवन्ति तयोच्यते येषि चेहमन्त्रं
खोपेमानुष्यत्वमागताः प्राप्ताः कथञ्चित् कृच्छ्रादित्यर्थो नरकादुहत्ता अधन्यास्तेषु च दृश्यन्ते प्रायसः प्रायेण विकृतविकलरूपाः प्रायसो
प्रश्रणेन तीर्थकरादिभिर्भयंभिचारः परिरुद्धतः विकृतं विकलरूपत्वमेव प्रपंचयन्नाह कुलाः वक्रजङ्घाः चटकाश्च चक्रीपरिकायाः वामनाय

समणुबद्धा अडन्ति संसारे वीक्षणं करे जीवा प्राणाद्वायुणिरया अणंतकालं जेवियद्द्रहमाणुसत्तणं अत्रा
गयाकहविनरगाउवट्टिया अधणते वियदीसंति पायसो विक्रयविकलरूवा खुज्जावडम्माय वामणाय

रानेषिये दुःखञ्च विच्छिन्नं अंतराररहितपरिभ्रमणं करे संसारमांही वीहामणो करे जीवडाप्राणातिपातनेविये आंसक्तअणंताकाल
लगिद्दं जीकेकोद्दं जीवडा इहलोकमनुष्यपणे आवियाकेटेनरकमांहीयकी नीकल्या अधन्यपुण्यरहिते ते वापडादीयेछे प्राद्दं वाज्ज
त्यताद्दं विकारेकरीसहित विकलरूपजिणां रेतिके खूवंडाछे वकउपलोथरीरजेहनो वामणो अतिलघुवृहिरावोलाकांणाएकआंखि

पतञ्जलिः अधिगच्छन्तः प्राप्नुवन्ति अनन्तकानि दुःखानि पापकारिणः प्राणवधकाः वियोगेपेण निगमयन्नाह एपसप्राणिवधस्य
 फलविपाकः ऐहलोकिककमनुष्यापेक्षया मनुष्यभावाश्रयः पारलौकिककमनुष्यापेक्षयानरकगत्याद्याश्रितः अल्पसुखोभोगसुखलवसंपाद
 नात् अविद्यमानसुखोवा वज्रदुःखो नरकादिदुःखकारणत्वात् महव्भयोति महाभयरूपः वज्ररजः प्रभूतं कर्मप्रगाढं दुर्मोचयत्वस
 तथा दारुणो रौद्रः कर्कशः कठिनः असातः असातवेदनीयकर्मोदयरूपः वर्षसहस्रैर्मुच्यते ततः प्राणीतिथेयः नचनैयस्यवेदयित्वात्

एसोसोपाणवहस्य फलविवाश्रोगो इहलोद्रेण परलोद्रेण अप्सुहोवज्रदक्खोमहव्भयो वज्ररयप्प
 गाढोदारुणोक्कसो असाश्रो वाससहस्रैर्हिं सुच्चतीणय अवेदयित्ताश्रित्यज्जभोवसेत्ति एवमाहं

फलविपाकजाणिवो मनुष्यभवनीं अपेक्षायै इहलोके देवगत्यादिकनीगतिदं अत्यथोडोसोसुख घणावचोतदुःखमहाभयरूपजेवणी
 जेकर्मरजतेणेकरीगाढव्यापककठिनकहिदं दारुणकहिदुरौद्रजेहने कठिनवेदनीकरमरूपच्छे वरुणे सहस्रकहिदयेहजारवर्षेकरी
 नेजेमकायेनहींतेकर्मअणभोगय्ये मेहलाइनही छतोक्केनिश्चमोच्चकर्मजालथी छटवोक्के एणीपरेकहिदोक्के तेचतियकुलनोससृष्टिकर

पालियाः ततोऽन्धकादीनां हन्धः कुलञ्चणैरपलञ्चणैश्चकीर्णं आकीर्णोद्देहो येषां ततथा दुर्वलाः क्षयाः कुसंघननाष्वथिक्लाः कुप्र
 माणाः अतिदीर्घा अतिङ्गलाः कुसंस्थिताः कुसंस्थानासतो दुर्वलादीनां हन्धश्चतएवक्रूपाः क्रपणाश्चरंकाः अत्यागिनोवाहीनावा
 जात्यादिगुणैः हीनसत्वाश्चल्पसत्वानित्यं सौख्यपरिवर्जिताः अशुभशुभानुबंधियद्दुःखं तद्भागिनः नरकारुहृत्तात्मन्तः पूहमनुव्य
 लोकेदृश्यते सावयेपक्रमाणाद्भूति निगमनं अथयादृशं फलंददातीत्येतन्निगयन्नाश्च एवमुक्तक्रमेण नरकतिर्यग्योनी कुमानु

वाकिवणायहीणदीणसत्ता णिच्चंसोक्खपरिवर्जिता असुहृदुक्खभागी णरगाओ लवडित्ताइहंसा
 वसेसकम्मा एवंनरगतिरिक्खजेणिं कुमाणससंच हिंडमाणपावति अणंताइं दक्खाइं पावकारी

पादुषोसंषयण अतिदीर्घअतिङ्गल कुत्खिखं स्थानजेहनो कुरूपजिके रांकतथाक्षपणसूंमजिके हीणसत्त्व अल्पसत्त्वमित्यसदेवक्षेसो
 स्यत्वेतिणेकरीपरिवर्जित अशुभदुःखनाविभागी नरकथकी नीकल्याहंता मनुष्यलोकनें विषे जेषेपकर्मथाकताहंता एणेप्रकारे
 नरकनीतिरिजंचनीयोनिं कुमाणसपणे परिन्नमणकरता पामे अनंतादुःखपापकर्मनांकरणहार एजेपण्डिणुं कश्चिको प्राणवधनो

पत्वंचिंङमानाः अधिगच्छन्तः प्राप्नुवन्ति अनन्तकानि दुःखानि पापकारिणः प्राणवधकाः विशेषेण निगमयन्नाह एपसंप्राणिवधस्य फलविपाकः ऐहलोकिकमनुष्यापेक्षया मनुष्यभावाश्रयः पारलौकिकमनुष्यापेक्षयानरकगत्याद्याश्रितः अल्पसुखोभोगसुखलवसंपादनात् अविद्यमानसुखोवा वज्रदुःखो नरकादिदुःखकारणत्वात् महबुभ्योत्ति महाभयरूपः वज्ररजः प्रभूतं कर्मप्रगाढं दुर्मोचयतस तथा दारुणो रौद्रः कर्कशः कठिनः असातःअसातवेदनीयकर्मोदयरूपः वर्षसहस्रैर्मुच्यते ततः प्राणीतिशेषः नचनैयञ्चवेदयित्वात्

एसोसोप्राणवहस्र फलविवाओगो इहलोद्रे परलोद्रे अप्सुहोवज्रदक्खोमहबुभ्यो वज्ररयप्प
गाढोदारुणोक्कसो असाओ वाससहस्रे हिं सुच्चतीणय अवेदयित्ताअत्थिज्जसोवखोत्ति एवमाहं

फलविपाकजाणिवो मनुष्यभवनीं अपेक्षाये इहलोके देवगत्यादिकनीगतिदं अल्पथोडोसोसुख घणावचोतदुःखमहाभयरूपजेघणी जेकर्मरजतेणेकरीगाढव्यापककठिनकहिदं दारुणकहिद्रौद्रजेहने कठिनवेदनीकरमरूपेच्छे वरउने सहस्रकहिदेहजारवर्षेकरी नेजेमूकायेनहीतेकर्मअणभोगव्ये मेहलाद्गनही छतोच्छेनिथेमोचकर्मजालथी छटवोच्छे एणीपरेकहियोच्छे तेचत्रियकुलनोसखद्विकर

मितियोपः अस्मिन्मोचः अस्मादिति शेषः इति शब्दसमाप्तौ अयकेनायं द्वारपंचकप्रतिबद्धः प्राणातिपातलक्षणात्रयद्वारप्रतिपादनपरः प्रथमाध्ययनार्थः प्ररूपितइति जिज्ञासायामाह एवंति एवंप्रकारमतीन्द्रियभूतमख्यभविद्यदर्शविषयस्फुटप्रतिभासप्रकायनीयमभिहितवस्तु आहंसति आख्यातवान् ज्ञातकुलनंदनः ज्ञाताः चतियवियेषाः तद्वेशसखद्विकरः मच्छालेति प्रतीतं जितस्तुजितएव धीरश्वर नामधेयः धीरश्वरेति प्रशस्तनामाः तथाकथितवांच प्राणवधस्य फलविपाकं अध्ययनार्थस्य महावीराभित्तत्वे प्रतिपादितेपि यत् पुनरात्फलविपाकस्य धीरकथितत्वाभिधानं तत्राणिवधस्यैकान्तिकाशुभफलत्वेनात्यन्तपरिहाराधिकरणार्थमिति अथशास्त्रकारः

सुणायकुलणंदणो महप्याजिणोनुवीरवरणामधिष्णो कहेसीयप्राणवहस्य फलविवागं एसोसोप्राण
वहोपावोचंडोरद्वेक्व, द्वो अणारिओ निग्घणो निसं सो महकओ वीभणोतासणओ अणज्जोउ

महंतघातमाधूं रागद्वेपरहितजिके श्रीवीरश्वरमां नप्रधाननामच्छे जेहनोतिणे कहियो प्राणवधनोफलनोविपाक एपूर्वकितेप्राण
वधपापदुरितचंडकोपन रौद्रबौद्रचनार्थदयारहितजिके निखू गमहाभयवीचिकनोकारणहारजे . त्राशनोकारणषण्णव्यायउद्वे गनोहेत

प्राणवधस्य स्वरूपं प्रथमद्वारोपदृशितमपि निगमनाथं पुनर्दर्शयन्नाह षष्ठसप्राणवधोऽभिहितो योऽनन्तरं स्वरूपतः पर्यायतः विधानतः
 फलतः कर्तव्यं वक्तुं प्रतिघात आदावासीत् किंभूतः इत्याह चण्डकोपन तत्र दृष्टित्वा चण्डः रौद्ररसप्रयत्नित्वा द्रौद्रः क्षुद्रजनाच्चरित
 त्वात् क्षुद्रः अनार्यलोककरणत्वादनार्यः दृष्ट्यायाः अत्राविद्यमानत्वात् निर्दृष्टः निःश्रुकजनकृतत्वान्द्रुगंसः महाभयहेतुत्वात् महा
 भयः वीक्षणवृत्ति भयवन्तरप्रवृत्तित्वात् तासकः उत्तासहेतुत्वात् अन्यायो न्यायादनपेतत्वात् उद्वेजनकश्च उद्वेगहेतुत्वान्निखकाक्षः
 परप्राणपेक्षयावर्जितनिर्द्धर्मो धर्मादिपक्रांतः निःपिपासः बन्धं प्रतिस्नेहविरहाद्भिः करुणो विगतदयः निरयथासगमनं इतिव्यक्तं
 मोहमहाभयप्रकर्षक तत्प्रवर्त्तकमरणेन वैमनस्यं दैन्यं यत्नमरणैर्दमनस्य प्रथममधर्मद्वारं श्लेषावादाद्येपेक्षयेदमाद्यमाश्रय द्वारं समा

ब्वेवणञ्चोद्यणिरवयवखोणिद्वम्भो निष्पिवासो शिक्कलुणो निरयवासगमणो णिधणो मोहमहाभयप्र

कारणच्छे परप्राणराख्वानी उपेक्षारहितच्छे धर्मयकीनिःक्रांतच्छे, स्नेहकरीने रचितच्छे दयायेकरीपिणरहितच्छे नरकगतीनिविषे
 गमणजाइवोच्छे अवसानच्छे चढो मोहमहाभय प्रवर्त्तान्द्वार मरणेकरीदीनपणुं प्रथममधर्मद्वारसमाप्तमितिसुधर्मास्वामी १० जैले

सं तद्वक्तव्यतापेक्षया निरागतमिति शब्दः समाप्तौ त्रवीभि प्रतिपादयामि तीर्थकरोपदेशेन न स्वमनीषिकेयेति एतच्च सुधर्मास्वामीर्ज्वं
 स्वाभिनः स्ववचसि सर्वज्ञवचनाच्चित्तत्वेनाय्यभिचारीदमिति प्रत्ययोत्पादनार्थं तथा स्वस्य गुरुपरतन्त्रताविष्करणार्थं विनियानां चेत
 न्यायप्रदर्शनार्थं माख्यातवानिति प्रअव्याकरणस्य प्रथमाध्ययनविवरणं समाप्तं ॥ व्याख्यातं प्रथममध्ययनमथ द्वितीयमारभ्यते ॥
 अस्य चायमभिसंबंधः पूर्वस्वरूपादिभिः प्राणातिपातः प्रथमाश्रवद्वारभूतः प्ररूपितः इह तु सूत्रकमप्रामाण्याद्वितीयाश्रवद्वारभूतो
 घषाषादस्तयैव प्ररूप्यते इत्येवं सम्बन्धस्याध्ययनस्येदमादिस्त्वं जंबू रिति शिष्यामन्त्रणवचनं द्वितीयं च द्वितीयपुनराश्रवद्वारं अलीक
 वचनं घषापादः इदमपि पञ्चभिर्याहृशकादिद्वारैः प्ररूप्यते तत्र याहृशमिति द्वारमाश्रित्यालीकवचनस्य स्वरूपमाह लघुगुणगौरव
 रश्चितः स्वद्यामायेषां तेलघसकासोभ्योपि लघुस्वकलघवस्ते ते च चपलाश्च कायादिभिरिति कर्मधारयः तैरेवं भणितं यत्त

वदृश्रोभरणवेमणसो पदमं अहम्भदारं सम्भत्तं तिवेमि जंबूवितियं च अलियत्रयणं, लङ्सगलङ्गचव

अहोजंबूवीजोच्चाश्रवद्वार स्थावादनोबोलवो गुणश्चनेगौरवतेणेकरीरश्चितकायादिकेचपलचंचल बोलबूछे जेहमोभवमो करणहार

तथा तथाभयकरं दुःखकरमयशःकरं वैरकरं च यत्तत्तथा अरतिरतिरागद्वेषलक्षणं मनःसंक्लेशं वितरतियत्तत्तथा अलीकःशुभफला
 पेक्षयानिःफलोयोर्निकते बन्धनप्रच्छादनार्थवचनस्य सादृत्तिश्चाविश्वसवचनस्य योगोव्यापारसो नवकुलं प्रचुरं यत्तत्तथा
 नीचेर्जात्यादिहीनैः प्रायदूदं निषेवितं तत्तथावृथंरुंस्त्रुकावर्जितंनिःशंरुंवासाधारश्चितं अग्रयकारकंविश्वसविनाशकंइतःपदचतुष्टयं

लभणियं, भयंकरदहकर अयसकरवेर करगं, अरतिरतिरागदोसमणसंक्लिसवियरणं अलिय
 नियडिसाति जोयवडुलं शीयजणणि सेवियं, निससं अप्पञ्चयकारगं, परमसा हगरहणिल्लं, पर
 पीलाकारकं, परमकरहलेससहिदं, दुग्गतिविणियायं वडुणं, भवपुण्णभवकरं चिरपरिचितशरणयं

छेजिको दुखनोकरणहार अपययनोकरणहार, वैरनोकरणहार, चित्तनोद्वेषमननोसंतोप रागद्वेषमननो शंक्लेशनोद्वेषणहारवितर
 णशिलारशुभफलनीचपेक्षादूनीःफलमायाअविश्वस व्यापारिवो धणोनीचलोके सेव्यो सुगरश्चितअप्रतीति तेहनोकारणउत्कृष्ट
 साधूतणे नीडनीयच्छे जोपरजीवने पीडानो कारककर्त्ताछे उत्कृष्टकृष्णलेथासश्चितसंयुक्त नरकतिर्यंचादिकगतिने विपेजापूयोछे

कथं तथाभवे संसारे पुनर्भवं पुनः पुनर्जन्मकरोतीति न च पुनर्भवकरं चिरपरिचितमनादिसंसारिभ्यस्तं अनुगतं अविच्छेदेनानुवृत्तं
दुरंतविपाकदारुणं द्वितीयमधर्महारं प्राप्नोष्यति एतेन यादृशद्वृत्युक्तं अथयन्त्रामेत्यभिधातुकामआह तन्मेत्यादि सुगमं यावत्त
द्यथा अलीकं शठं यथस्यमायिनः कर्तृत्वात् अर्थवचनत्वादनार्थं माया लक्षणकपायानुगतत्वानुष्टयारूपत्वाच्चमायाश्चपाः असंत
गति असदर्थभिधानरूपत्वादसत्यं कूटकवडमवच्छृति कूटं परवचनार्थं न्यूनाधिकभाषणं कपटं भाषाविपर्ययकरणं अविद्यमान

दुरंतं कित्तिर्यवित्तियं अहम्मदारं तस्वयणामाणि गोण्याणि कुंतितीसं तं जहा अलियं १ सङ् २
अणिज्जं मायामोसोः असंतकंपू कूडकवडमवत्युं ६ निरत्ययमवत्यगंच ७ विद्दे सगरहणिज्जं ८

जिणां तेहनोवधारणहार संसारमाहे वलीवलीउपजवो चिरघणाकालनोपरिचितच्छे अनादनोकिडेचालेच्छे जेहनेच तेदुखपामे
कक्षीच्छे विजोअधर्मनोहारतेचनानामाणिनाम गुणेकरीनीपना कुवे वीसतेयथाक्रमे खवावाद १ मायावियानोकर्त्तव्यं यनार्थ
वचनं मायाश्चपाः अविद्यमानअर्थनाकहिवाथकीप्रअधिकाउणांनो कपटभाषा सर्वथापद्रवं अप्रार्थकपणोच्छे १० रहितपुनः फेर १० हेप

यस्वभिधेयोऽर्थो यत्तदवस्तुपदत्वस्याप्ये तस्य कथंचित् समानार्थत्वेनैकतमस्यैव गणतादिदमेकं नामद् निरत्ययमवत्ययंचेति निर
 र्थकं सत्यार्थान्निःक्रान्तं अप्यर्थकं अपगतसत्यायं इहापि द्वयोः समानार्थतया एकतरस्यैव गणनादेकत्वं० विद्दे सगरहृणिज्जंति
 विद्देपो मत्परसास्त्राहृति निन्दति येनचथवातलेव विद्देपादृष्टहृते साधुभिर्द्यत् तद्विद्देपगर्हणीयमिति० असुज्ज्वांश्वक्रमित्यर्थ० कल्कं
 पापंमायावातकारणं कल्कं मायापापंच० वंचनाच१ मिच्छापच्छाकडंबवृत्तिमित्यर्थे तिलत्वापद्यात्कृतं निराकृतंन्यायवादिभिर्यत्तत्तथा
 १२ सातिचिखुमा१३ उच्छन्नंति अपशदं विरूपंच्छत्वं स्वदोषाणां परगुणानां चावरणमपच्छत्वं यान्यूनत्वं१४ उत्कृलंबवृत्तिउत्कृ
 लयत्तिसन्मागीदपध्वंसयत्तिलकृलाद्वाहन्यायसरित्प्रवाहतादूहं यत्तदुत्कृलं पाठान्तरेणउत्कृलं ऊर्ध्वधर्गा कलाया यत्तत्तथा यत्तच्छत

अणुज्जगं८ कक्कणासाय१० वंचणाय११ मिच्छापच्छाकडंबच१२ साती१३ उच्छत्तं१४ उकृलंबच१५

मच्छरते ऊंथिग्रहानिंदाकरे एतावताविद्देपेकरीलोकनीनिंदाकरे० वक्रशरलपणेकरीरहित० कठिनपापनोकरिवो१० लोकनेयं च
 वो११ खोटोनिराकस्यो१२ अविखासी१३ जिमच्छत्वमस्तकनेटाके तिमच्चापणाद्रूपणपारकारुणढांके१४ जिमनदीप्रवाहताटयोउपरि

स्यपीडितस्येदं वचनमिति कृत्वा १६ अभ्याख्यानं च परमभिश्चसतां दोषाणामित्यर्थः १७ किल्बिषं किल्बिषस्यपापस्य हेतुत्वात् १८ वलय
यमिववलयं यकृत्वात् १९ गहनमिवगहनं दुर्लभ्यान्तस्तत्त्वात् २० मन्मनमिव मन्मनं चास्तु टत्वात् २१ भूमंतिप्रच्छादनं २२ निःकृतिर्मा
यायाः प्रच्छादनार्थं वचनं २३ अप्रत्ययः प्रत्ययाभावः २४ असमयोऽसस्यगाचार २५ असत्यमलीकंसंस्थातिकरोतीति असत्यसंधसद्भावो
सत्यसन्धत्वं २६ विपक्षः सत्यस्यसुकृतस्यचेतिभावः २७ अवहीयन्ति अपसदानिन्द्याधीर्यस्त्रिंसादपधीकं पाठान्तरेण अर्थाद्वयं आत्रा

अट्टं १६. अभक्खणं च १७ किल्बिसं १८ वलयं १९ गहणं च २० मम्मणं च २१ नूमं २२ नियती २३ अप
चओ २४ असमंओ २५ असच्चसंधत्तणं २६ विवक्खो २७ अवहीयं २८ उवहिअसुद्धं २९ अवलोवोत्ति ३०

षष्ठेतिमध्यपावादीन्यायप्रवाहमुंके १५ आर्त्तध्यान १६ अछतादोषनोउषाड्विवो १७ पापनोहेतुकारणत्वे १८ वलयङानीपरिवक्खं १९
वननींपरेगहन २० जिममूंमणोवोत्थी प्रगटनजांणीयेतिमअप्रगटत्वे २१ ग्रहाचारपणो २२ मायानोटांकवोएहवावचनवोले २३
तेहनांषचननींप्रतीतनथी २४ आचाररूडोनथी २५ खोटींप्रतिज्ञानोकरिवोस्यपावादीकूडालवाहादितथाअसत्यनोवधारवोषीख

जिनादेयमतिगच्छत्यतिक्रामतियत्तदाज्ञातिगं२८ उवहिंअसुद्धंति उपधिनामायया असुद्धं सावद्यसुपथसुद्धं२९ अवलोपोवस्तुसद्भाय
प्रच्छादनं इत्येवंप्रकारार्थः अपिचेति समुच्चयार्थः ३० तस्सएयाणि एवमाईणि नामधेज्जाणिङ् तित्तीसंसावज्जस्सअलियस्सवद्देजोगस्स
अणोगाइति इहवाक्खे एवमत्तरघटनाकार्या तस्यालीकस्य सावद्यस्यवाग्योगस्यएतान्यनन्तरोदितानिविंशत्एवमादीन्येवं प्रकाराणि
चानेकानि नामधेयानि नामानिभवन्तीति यन्नामेति द्वारंप्रतिपादितं अथये यथाचालीकंवदन्तितांसाथा चाहतेचेत्यादितत्पुनर्वद

तियतस्सएयाणि एवमाईणि णामधेज्जाणि ङ् तित्तीसंसावज्जस्स अलियस्स वद्देजोगस्स अणोगाइतं
चपुणवदंति केइअलियं पावा असंजयाअविरयाकवडकुडिल कडुयचवलचडूयभावा कुडालद्दाम

वो २६ मोटोविपत्तयत्तुजांणवो २७ सायानोआगार २८ सायायेकरीअशुद्ध २९ वस्तुसुभावनोढांकिवो ३० तेणेंदयावाद एवमा
दिकइत्यादिक नामध्येयहोय होय तीसनांमएहीज सावद्यपापसहितजोअलीकभूठा यचननेयोग्यजिके अनेकएतलेवणांहीज ते
अलीकवचनवलीबोले केतला अलीक पापी असंयमवंत पापथीअविरत्याहै कपटदंभ वांकी भोगवतांदाएण चपल अनेकवस्तुने

त्यलीकं केदृत्तिकेचिन्त्रसर्वेपि सुसाधूनामलीकवचननिदृत्तत्वात्किंचिशिष्टाः पापाः पापात्मानः असंयताअसंयमवन्तः अपिरताअनि
 रत्तासायाकवडुकुटिलकटुयचबलडुयभावत्तिकपटेन हेतुनाकुटिलोवक्रःकटुकाश्च विपाकदारुणत्वात् चटुलस्य विविधवस्तुपुञ्जणे रभाका
 द्यादिप्रवृत्तेर्भाष्यत्तं येपातेतया कुद्दालुब्धाइतिसुगमंभयायत्ति परेषांभयोत्पादनायअथवाभयाच्चृक्षवियायत्तिहासार्यिकाश्चहासा
 र्थिनःपाठान्तरेणहासार्यायसरिकत्तिसाच्चिणः चौराःचारभटाश्चप्रतीताखंडरक्वत्ति शुष्कपालाःनियजूकरायत्तिजित्तायत्तेपूतका

याय हस्त्रवियायसक्खीचोरा चारभडाखंडरक्खा जियजूतीकराय गहितगहणकक्कुरगकारिका
 कुलिंगाल्वहिया बांणीयगायजूडतुला कूडमाणा कूडकाहावणेवजीवी पडकारंकाकलांयकार

विषेक्षणरवाक्षा कोधी लोभी परनेभयोत्पादकच्छे हास्यथीब्रखानोले साखीयाचौरतसकर मांगणहारजिके दांणीमांडवीयाजीत्या
 जोयारीलाधाच्छे ग्रहणांनाराखणहार पापतेणेभारी मायानांकरणहार कुतीर्थी मायादूचालेच्छे बांणीयाप्रसिद्ध बाणीयांप्रसिद्धही
 जच्छे कूडातोला, कूडामापेविचरे कूडीसुद्राचलावीडपजीवकाकरेजिकेवस्त्रानांकारकसुवर्णकारच्छीपा गांकाप्रसुयजिके परनेबंधवा

राधेतिसमासः गच्छियग ह्यणत्ति गृहीतानिग्रहणकानियेस्ते तथा कक्कगुरुगकारगत्तिकक्कगुरुकंमायातत्कारकाकुलिंगत्तिकुलिंगि
 णः कुतोर्यिकाचवहियावाणियगत्तिजपधिकामायाचारिणः वाणियजकावाणियजः किंभूताः कूटतुलाः कूटमानिनः कूटकार्पापणोपकी
 विनद्रुतिपदद्वयं व्यक्तं नवरं कार्पापणो द्रुमः पडकारकलायकार इज्जद्रुत्ति पटकारकास्त्नुवाया कलादाः सुयर्णकाराः कारुकेपुवुरु
 टच्छिंपकादिपु भवाकारुकीयाः किंविधाएते अलीकं वदन्तीत्याह वञ्चनपराः तथाचारिकाचैरिकाचट्टुकाराः सुखमङ्गलकराः नगर
 गुप्तिकाः कोट्टमालाः परिचरिकायेपरिचारणां मैथुनाभिष्वेगं कुर्वन्ति काकुकाद्रुत्यर्थः दुष्टवादिनो सत्पत्न्यग्राहणः सूचकापिशुना
 अणयलभणियापत्ति ऋणेग्रहीतव्ये बलंत्यस्यास्यै ऋणबलोवलवावुत्तमर्णसे नभणिता अस्मद्द्रव्यं देहीत्येवसभित्ताये अधमर्णशि

इज्जानंचणपराचारिय चट्टयारनगरगुत्तिय परिचारक दुडुवायिसूयक अणवलभणियायपुव्वका

भणीसावधानछेजिके हेरेवालेहेरू सुखमंगलीयाभाटप्रमुखकोटबाल परस्त्रीनांसेवणस्सरजार म्हाखावादी पिशुनचुगलजोलहिणां
 नांसांगण्णचारपुरुपजिकेछेतिके जेकोईने छलधानेवांछे तेपेहिलुं वीले' बघनबोलवाविपेडाहाचातुर अविचास्यौभाखे तोच्छडोआ

त्यलीकं केद्रुत्तिकेचित्रसर्वेपि सुसाधूनामलीकचननिवृत्तत्वात्किंविशिष्टाः पापाः पापात्मानः असंयताश्रयसंयमवन्तः अपिरताद्यनि
 वृत्तासायाकषडकुटिलकटुयचवलडुयभावत्तिकपटेनहेतुनाकुटिलोवक्रः,कटुकाश्च विपाकदारुणत्वात् चटु,लघु विविधवस्तुपुञ्जगेरश्पाका
 द्यादिप्रवृत्तेर्भावयित्तं येपातेतथा कुट्टालुब्धाद्भ्रुतिमुगमंभयायत्ति परेपांभयोत्पादनायचयवाभयाञ्चहस्त्रवियायत्तिहासायिर्दिकाचशशा
 र्थिनःपाठान्तरेणहासायार्थिसरिक्तिसाच्चिणः चौराःचारभटाश्चप्रतीताखंडरक्वत्ति शुष्कपालाःजियजूद्रकरायत्तिजितायतेपूतका

याय हस्त्रवियायसक्वीचौरा चारभडाखंडरक्वा जियजूतीकराय गहितगहयकक्रकुरगकारिका
 कुलिंगाउवहिया बांणीयगायकूडतुला कूडमाणा कूडकाहावणेवजीवी पडकारंकाकलायकार्

पिषेचणरवांछा क्रोधी लोभी परनेभयोत्पादकच्छे हास्यथीश्चखाबोले साखीयाचौरतसकर मांगणहारजिके दांणीमांडवीयाजीत्या
 जोयारीलावाच्छे ग्रहणांनाराखणहार पापतेणेभारी मायानांकरणहार कुतीर्थी मायाद्दुचालेच्छे बांणीयाप्रसिद्ध बाणीयांप्रसिद्धी
 जच्छे कूडातोला, कूडामापेविचरे कूडीसुद्राचलावीडपजीवकाकरेजिकेचस्त्रानांकारकसुवर्णकारच्छीपा गांछामसुवजिके परनेवंचवा

भिप्रायेणसुक्तवाचः प्रयुक्तवचनाः अथवाच्छन्देन सुक्तवादिनः सिद्धवादिनस्तेभवन्ति केइत्याह अलीकाद्ये अविरतातथापरेउक्तेभ्यो
 न्येनास्तिकवादिनो लोकायतिकाः वामप्रतीपंलोकं वदन्तीयेसतां लोकवस्तूनामसत्वस्य प्रतिपादनात्ते वामलोकवादिनः भणंतिप्ररु
 पन्तिकिंनून्वमिति जगदितिगम्यते कथमुत्पाद्यभावादेतदाह नास्तिजीवस्तत्प्रसाधकप्रमाणाभावात् सच्चिनप्रत्यक्षग्राह्यातीन्द्रियत्वेन
 तस्याभ्युपगमत्वात् नायनुमानग्राह्योप्रत्यक्षाप्रष्टत्तावनुमानस्याप्यप्रवृत्तेः आगमानांचपरस्परतो विरुद्धत्वेनाप्रमाणत्वादितिअसयत्वा
 देवासौनयातिनगच्छति इहेति मनुष्यापेक्षया मनुष्यलोकिके परेवापरस्मिन् तदपेक्षेयैव देवादिलोकिकेनचकिंचिदपि स्पृशतियभ्राति
 पुण्यपापंशुभाशुभं कर्मनास्ति फलंसुकृतदुःकृतानां पुण्यपापकर्मणां जीवासत्वेन तयोरप्यसत्वात् तथापञ्चमहाभौतिकंयरीरंभापन्ते

णंति सुणंतिनत्थिजीवोनजाइ इहपरैच्चलोएनयकिंचिविफुसईपुणपावं नत्थिप्र.लं सुकयदुक्कयाणं

करेवोलेजलेपे अलीकवचनकीभूठावचनथीजिकेनिवर्त्यानही अपरेअनेराओरछे नासिकवादीवाचालजो विपरीतलोकनागवोलण
 हारदुष्टपरिनामियाजीवजिके कहेछे साभलेछे अरणपुटेकरी नथी जीवअजीवनोतत्वमनुष्यलोकजातिनथी इहलोकपरलोकदेवता

तयाततधारकादीनां बन्धः पुञ्जकालियवयणदच्छत्ति वक्तुं कामस्य वचतात्पूवर्तमभिप्रायं लक्षयित्वा तत्पूर्वकालिकं
 वचनं तत्र यत्कथ्ये दद्यात्ते तथावापूर्वकालिकानामर्थानां वचने अदत्त्वा निरतिशय निरागमास्ते तया सहसा अविश्वं भाषणे ये वर्तन्ते
 ते साहसिकाः लघुस्वकाः लघुकात्मानः असत्याः सदूय्योचिताः गौरविकाः ऋध्यादिगौरववयेण चरन्ति ये असत्यानामसदृभूतानां
 मर्थानां स्थापनप्रतिष्ठासधितिं येषां ते असत्यस्थापनाधिचित्ताः लज्जो महानात्कोत्कर्षणः प्रवणश्छन्दोऽभिप्रायो येषां ते सञ्जच्छन्दः
 धनिग्रहाः स्वैराः अनियतो अनियमवन्तोऽनवस्थिता इत्यर्थः अनिजकावा अविद्यमान स्वजनाञ्जलीकं वदन्तीति प्रकृतं तथा छन्दे न स्या

लियवयणदच्छा सहसिकावङ्गसंग असञ्जागारविया असञ्चथावणा हि चित्तालुञ्छंदा अणिरा
 हा अणियतच्छं देण सुक्कवादी भवति अलियाहिं जे अवरिया अवरिसत्थिक वा दिणो वामलो कवादी भ

त्वा असत्य हे दवा लच्छे जे हने ऋद्धिदूतगर्भसंयुक्त खोटा भावथापवानां विचारच्छे इं जिणारे चित्तकथिये जीवमां हे लं चोषाज्जामो
 दोउत्कर्षचढाई छे जे हनी एअभिप्रायच्छे खेच्छाचारी निरंकुय स्वजनादिके रचितवरजित 'स्वाभिप्राइ' चाले, सुक्कवचनयत्तत्प्रलापन

भिप्रायेणसुक्तवाचः प्रयुक्तवचनाः अथवाच्छन्देन सुक्तवादिनः सिद्धवादिनसोभवन्ति केइत्याह अलीकाद्ये अविस्तातथापरेउक्तेभ्यो
 न्येनास्तिकवादिनो लोकायतिकाः वामप्रतीपंलोकं वदन्तीयेसतां लोकवसूनामसत्वस्य प्रतिपादनात्ते वामलोकवादिनः भणतिप्ररू
 पन्तिकिंशून्यमिति जगदितिगम्यते कथमुत्माद्यभावादेतदाह नास्तिजीवसत्प्रसाधकप्रमाणाभावात् सच्चिनप्रत्यक्षग्राह्यातीन्द्रियत्वेन
 तस्याभ्युपगमत्वात् नायनुमानग्राह्योप्रत्यक्षाप्रवृत्तावनुमानस्याप्यप्रवृत्तेः आगमानांचपरस्परतो विरुद्धत्वेनाप्रमाणात्वादितिअसवत्वा
 देवासौनयातिनगच्छति इहेति मनुष्यापेक्षया मनुष्यलोके परेवापरस्मिन् तदपेक्षयैव देवादिलोकेनचकिंचिदपि स्पृशतियद्भाति
 पुण्यपापंशुभाशुभं कर्मनास्ति फलंसुश्रुतदुःखतानां पुण्यपापकर्मणां जीवासत्वेन तयोरप्यसत्वात् तथापश्चमहाभौतिकंयरीरंभापन्ते

णंति सुणंतिनत्थिजीवोनजाद् इहपरेच्चलोएनयकिंचिविफुसईपुणपावं नत्थिप्र.लं सुकयदुक्कयाणं

करेबोलेजलपे अलीकचचनथकीभाठवचनथीजिकेनिवत्यीनही अपरेअनेराओरछे नास्तिकवादीवाचालजो विपरीतलोकनाबोलण
 चारदुष्टपरिनामियाजीवजिके कहेछे साभलेछे श्रवणपुटेकरी नथी जीवअजीवनोतत्वमनुष्यलोकजातिनथी इहलोकपरलोकदेवता

शमिति निपातो वाक्यालङ्कारेवातयोगयुक्तं प्राणवायुना सर्वक्रियासु प्रवर्तितमित्यर्थः तत्रपंचमहाभौतिकमिति महान्तिष्ठतानि लोकात्थापकत्वाद्भूतानिच सदृभूतवस्तूनि महाभूतानि तानिचास्मिन् पृथिवीकठिनरूपा आपोद्रवलक्षणः तेजउष्णरूपं वायुचलनच घणःआकाशं शुषिरलक्षणमिति एतन्मयमेवशरीरं नापरशरीरवर्तीतन्निष्पादकोऽस्ति जीयइति विवक्षातयाहिभूतान्येवसन्ति प्रत्यक्षेण तेषामेवप्रतीयमानत्वात्तदितरस्यतु सर्वथाअप्रतीयमानत्वाद्यत्तु चैतन्यं भूतेषूपलभ्यते तद्रूभूतेष्वेवकायाकारपरिणतेष्वभि व्ययतेमद्याङ्गेषु समुदितेषु मदशक्तिवत्तथानभूतेभ्योऽतिरिक्तं चैतन्यं कार्यत्वात् शब्दोषटवदितिततोभूतानामेवचैतन्याभिव्यक्तिर्जलस्य बहुवृदाभिव्यक्तिवदिति अलीकवादित्वाच्चैपामात्मनः सत्त्वात्सर्वं च प्रमाणोपपत्तेः प्रमाणं च सर्वजनप्रतीतं जातिस्मरणाद्यन्ययानुपपत्ति

पंचमहभूतियशरीरं भासतिहंवागज्जोगजुत्तं पंचयखंधेभणंति केद्रमणंचमणुजोविकाबदंतिवाउ

दिकनेविषेनथी काईपरमार्थकिसपि फरसतोथकोजिको पुन्यओरपापनोविचारकरणो तेहनोफलनथीइतिइशोकश्रीके सुकृतनो दुःकृतदुरितनोपीछवो पांचमहाभूतएकठामिल्वां शरीरकश्चिवायेछे जिणरेविखे कश्चियेछे एहनोपरमार्थःप्राणरूपवावुनेबोनेच

लक्षणमेकधा यास्वान्तरप्रसिद्धं इति नचभूतधर्माश्चेतन्यं तद्भावेपि तस्याभावद्विवक्षितभूताभावेपि प्रेताद्यवस्थायां चैतन्यसद्भावा
 लक्षणपंचखंडे भणतिकेइति पंचचस्कन्धानुरूपवेदनाविज्ञानसंज्ञासंस्काराख्यानं भणतिकेचिदिति बौद्धातलरूपः स्कन्धषडथिबी
 धात्वादयोरूपादयश्चवेदनास्कन्धः पुनःसुखादुःखासुखदुःखेतिविधिवेदनास्वभावविज्ञानस्कन्धस्तुरूपादिविज्ञानलक्षणःसंज्ञास्कन्धश्च
 संज्ञानिमित्तोद्ग्राहणालोकः प्रत्ययःसंस्कारस्कन्धः पुनःपुण्यापुण्यादिधर्मसमुदायइति नचैतेभ्यो व्यतिरिक्तःकश्चिदात्माख्यः पदार्थो
 ध्यत्वादिभिरवसीयतइति तथामणंचमणजीवियावयंतिति नकेवलंपंचैव स्कंधान्मनश्च मनस्कारोरूपादिविज्ञानलक्षणानामुपादान
 कारणभूतयमाश्रित्यपरलोकैभ्युपगम्यते बोद्धैः मनएवजीवोयेषांतेतेमनोजीवास्तएवमनोजीविकाः अलीकवादिताचैपांसर्वयथाननु

जीवोति एवमाहंसुरौरंसाहियंसनिधणं इहभवेएगीभवेतस्सविप्पनांसंसि सव्वनासोत्ति एवंजंपं

हितच्छतो विज्ञानं वेदनां संज्ञां संस्कारं रूपं एव स्कंधिक एतावताका कोइमननेजजीवकहेच्छे तेमननेजजीवकेइमिथ्या
 त्वीजीवजिकेच्छेतिकेकहेच्छे सासोस्वासलक्षणतेहिजजीव एकजणोइमकहेएहवीवांणीइं प्रगट शरीरदेही आदिसहितच्छे संयुक्तच्छे

श्रमिति निपातो वाक्यालङ्कारेवातयोगयुक्तं प्राणवायुना सर्वक्रियासु प्रवर्तितमित्यर्थः तत्रपंचमहाभौतिकमिति महान्तिचतानि लोकायापकत्वाद्भूतानिच सदूभूतवस्तूनि महाभूतानि तानिचाश्नुनि ष्ठीविकठिनरूपा आपोद्रवलक्षणः तेजउष्णरूपं वायुश्चलनलक्षणःआकाशं शुण्पिरलक्षणमिति एतन्न्यायमेवशरीरं नापरशरीरवर्तीतन्निष्पादकोऽसि जीवइति विवक्षातथाहिभूतान्येवसन्ति प्रत्यक्षेण तेषामेवप्रतीयमानत्वात्तदितरस्थतु सर्वथाअप्रतीयमानत्वाद्यत्तु चैतन्यं भूतेषूपलभ्यते तदूभूतेष्वे वकायाकारपरिणतेष्वभिष्यद्यतेमद्याद्देपु समुदितेषु मदशक्तिवत्तयानभूतेभ्योऽतिरिक्तं चैतन्यं कार्यत्वात् शब्दोषटवदितिततोभूतानामेवचैतन्याभिव्यक्तिर्जलस्य बहुबुदाभिव्यक्तिवदिति अलीकवादित्वाच्चैपामात्मनः सत्वात्सत्त्वंच प्रमाणोपपत्तेः प्रमाणंच सर्वजनप्रतीतंजातिस्मरणाद्यन्यथानुपपत्ति

पंचमहभूतियशरीरं भासतिहंवागज्जोगजुत्तं पंचयखंधेभणंति केइमणंचमणजीविकावदंतिवाल

दिकनेविपेनथी काईपरमार्थकिमपि फरसतोथकोजिको पुन्यओरपापनोविचारकरणो तेहनोफलनथीइतिइसोकह्यौछे सुकतनो दुःकतदुरितनोपीछवो पांचमहाभूतएकठामिल्यां शरीरकहिवायेछे जिणरेविखे कहियेछे एहनोपरमार्थःप्राणरूपवायूनेयोगेस

लक्षणमनेकधा यास्त्वान्तरप्रसिद्धं इति नचभूतधर्माश्चेतन्यं तद्भावेऽपि तस्याभावद्विवक्षितभूताभावेऽपि प्रेताद्यवस्थायां चैतन्यसद्भावा
 श्चेति पंचयुग्मे भण्णतिकेदृत्ति पंचचस्कन्धानु रूपवेदनाविज्ञानसंज्ञासंस्काराख्यानं भण्णतिकेचिदिति बौद्धातत्ररूपः स्कन्धष्टयिणी
 धात्वादयोरूपादयश्चेदनास्कन्धः पुनः सुखादुःखासुखदुःखेतिविधिवेदनास्वभावविज्ञानस्कन्धस्तुरूपदिविज्ञानलक्षणः संज्ञास्कन्धश्च
 संज्ञानिमित्तोद्ग्राहणालङ्कारः प्रत्ययः संस्कारस्कन्धः पुनः पुण्यापुण्यादिधर्म समुदायइति नचैतथ्यो व्यतिरिक्तः कश्चिदालाख्यः पदार्थो
 ध्यादिभिरवसीयतइति तथामणुचमणजीवियावयंतिति नकेवलंपंचैव स्कंधानुमनश्च मनस्कारोरूपादिज्ञानलक्षणानामुपादान
 कारणभूतीयमाश्रित्यपरलोकैः भ्युपगम्यते बोद्धैः मनएवजीवोयेपांतेतेमनोजीवास्तएषमनोजीधिकाः अलीकवादिताचैपांसंयथाननु

जीवोत्ति एत्रमाहं सुसुरौरं साहियंसनिधणं इहभवेणेभवेतस्सविप्पनासंसि सव्वनासोत्ति एवंजंपं

हितच्छती विज्ञानं वेदना २ संज्ञा ३ संस्कार ४ रूप ५ एवंस्कंधिक एतावताका कोईमननेजजीवकहेच्छे तेमननेजजीवकेइमिया
 ल्वीजीवजिकेच्छेतिकेकहेच्छे सासोस्वासलक्षणतेहिजजीव एकजणोइमकहेएहवीवाणीइं प्रगट शरीरदेही आदिसहितके संयुक्तके

गामिनिमनोमालरूपेजीवे कल्पितेपि परलोकासिद्धे सादसिद्धिश्चावस्थितस्यैकस्यात्मनोसत्वात् मनोमावात्मनः क्षणान्तरस्यैवोत्पादात् अकृताभ्यागमादिदोषप्रसंगात् कथञ्चिदनुगामिनि तु मनसि जीवत्वाभ्युपगमः सम्यक्त्वैवैतितथावाउजीवोत्ति एवमाहंसुत्ति वातः उच्छ्वासादिलक्षणो जीवइत्याहरेकेतद्भावाभावयोर्जीवनमरणव्यपदेशात् नान्यः परलोकयात्यात्मासीति आलीकयादिताचैपां यायोर्जडत्वेन चैतन्यजीवरूपत्वायोगात् तथा शरीरं सादिउत्पन्नत्वात्कनिधनं क्षयदर्शनात् इह भवेएगे भवन्ति इह भवेएव प्रत्यक्षजन्मै वए को भवएकं जन्म नान्यः परलोकोस्ति प्रमाणा विषयत्वात् तस्य शरीरस्य विविधैः प्रकारैः प्रकटोनाथो प्रणायस्तस्मिन् सति सर्वनाय इति नाल्मायुभासु भ रूपं वा कर्मा विनष्टमवशिष्यते एतमेव उक्तप्रकारं जंपंति जल्पंति स्वपायादिनः स्वपायादिनां चैपांजातिस्मरणादिना जीव

ति सुसावायीत रूहादां गवयोसहाणं तव संयमं बंधं चैर कल्लाणमादियाणं नत्थि फलनवियपाणं अह

यंतसच्चित्ते छेहडोक्केजेने जेएभवदीसक्केतेहीज तेएगभववीजोस्वर्गभवनहीं तेहिजयरीरनेनायजएजे जिहांतिहां सर्वनाथयाइ एतावतायरीरविणसेतेजीवविणसे एणं प्रकारेबोलेजल्पे स्वखावादीक्केइं लापरवालपरचटो तेकारणे दांनव्रतपौषधनोव्रतमहाभो

परलोकाद्वे तथाकिमन्यद्वदंतीत्याह यस्माच्छरीरंसादिकमित्यादि तस्माद्दानव्रतपौषधानां धितरणंनियमपर्वोपवासानां तथातपोऽन
 यनादिसंयमः पृथिव्यादिरक्षाव्रह्मचर्यप्रतीतं एतान्येवकल्याणं कल्याणहेतुत्वात्तदादिर्येषां ज्ञानअद्वादीनां तानितथातेषां नास्तिफलं
 कर्मचयमुगतिगमनादिकंनास्ति प्राणिवधालीकवचनशुभफलसाधनतयेति गम्यं तथैवनेवच चौर्यकरणं परदारसेवनं वास्यशुभ
 फलसाधनं तथैव सहपरिग्रहेण यद्वर्त्ततेतत्परिग्रहं तच्चतत्प्रापकर्मकरणंच पातकक्रियासेवनंतदपिनास्ति किञ्चित्तकोषमानाद्यासेव
 नरूपानारकादिकाच जगतोविचित्रता स्वभावादेवनकर्मजनितातदुक्तंकटकस्यच तीक्ष्णत्वं मयूरस्यचचित्रतावर्णाद्य ताम्रचूडानांस्व

अलियत्रयणंनचेवचौरक्कंकरणपरदारसिवणं वासपरिग्रहपावकस्माद्' कारणंपिनित्यिकिंपिननेरद्

टकोच्छे अणसणादिकतपसंयमब्रह्मचर्य कृहताशीयल कल्याणनांकारणजिके आदिदेईनेजाणवा तेहनांफलनयीजिकोहीज काईन
 धीनांनोगुण्णेजो प्राणनोवधहिंसा अलीककहतांकूडोभूठोवयणएतावताऽसत्य निश्चयनयीचोरीनोकारिवोजिकारि करणोरी परदा
 राकाईपरस्त्रीनोसेवनो आदरणोआचरणो परिग्रहवस्तुनींवांछांमूर्च्छासहित पापयर्मनोकरवोनयी जिणारि काईपिणगरपकि

भायेन भवन्तिहीति मृपायादिताचैवमेतेषांस्वभावोहि जीवाद्यनर्थान्तरभूतसदाप्राणातिमातादिजनितकर्मत्वकडोवासापनर्थान्तर
 भूतसतो जीवण्वासौ तदव्यतिरेकात्तत्स्वरूपवत् ततोनिर्हेतुकानारकादिविचित्रतास्यान्त्रच निर्हेतुकं किमपि भवत्यतिप्रसङ्गादिति
 तथानैरयिकतिर्यक्मनुष्यजानां योनिश्चत्पत्तिस्थानं पापपुण्यकर्मफलभूतासौति प्रकृतं न देवलोकोवासीति पुण्यकर्मफलभूतः नैवा
 सिद्धिगमनंसिद्धेः सिद्धस्य वाभावात्त्रंवापितरावपि नस्तः उत्पत्तिमात्रनिवन्धनत्वात् मातापितृत्वस्य नचोत्पत्तिमात्रनिवन्धनस्य
 मातापितृत्वविशेषोद्युक्तः यतः कुतोपि किञ्चिदुत्पद्यतएव यथासचेतनचेतनयूकामत्कृयादि अचेतनं च मूत्रपुरीपादि अचेतनाच्चस
 चेतनं यथाकाष्ठात् घृणकीटकादिअचेतनं च चूर्णीदितस्माज्जनकभावमात्रमर्थानामस्ति नान्योमातापितृपुत्रादिविशेष इतितज्ञा

यतिरिक्त्वमणुयजोणीनदेवलोकोवा अत्यनयत्रत्यसिद्धिगमणं अस्मापियरोविनत्य नवियत्रत्य

हाद्रपिणनासिकिमपिक्वूहैनहैनथीनारकीनरकगति तिरजंचजीवडा मणुष्यनीयोनीजांणवीजिणारेकांद्रैदेवलोकपणीनघीअघ
 वाअत्यकश्चियेच्छे नथीमुक्तिसिद्धिजायवोजेहवोनथी एतावतावल्लकर्मोच्छे निश्चिकरीमातापितापिणनथीजिकारे एतलेएकेलाऽटोलभा

वात्तज्ञेयविनाशायमाननादिपु नदोषइति भावोऽप्यावादिताचैषां वस्त्रन्तरस्य पित्तोऽखजनकत्वेऽस्मानेऽपित्तयोऽरत्यन्तद्विदिततयाविशेषेण
 बत्वेन सत्त्वाद्द्वित्वं च तयोः प्रतीतामेवाह च दुःप्रतिकारावित्यादिनाप्यस्ति पुरुषकारः तं विनैव नियतितः सर्वप्रयोजनानां सिद्धेः
 उच्यते च प्राप्तव्यो नियतिबलाश्रयेणार्योः सोऽवश्यं भवति वृणांशुभाशुभोवाभूतानां महतिष्ठतेऽपि हि प्रयत्ने नाभाभ्यं भवति न भाविनो
 स्तिनाशः स्यात्पिताचैव मेघां सकललोकप्रतीतपुरुषकारापलापेन प्रमाणातीतनियतिमताभ्युपगमादिति तथा प्रत्याख्यानमपि नास्ति
 धर्मसाधनतया धर्मस्यैवाभावादिति अस्य च सर्वज्ञवचनप्रामाण्ये नास्ति त्वात्तद्वादिनामसत्यता तथा नैवास्ति कालश्चतुःस्रकालो नास्ति
 अनुपलंभान् यच्च वनस्पति कुडुमादिकाललक्षणमाचक्षते तत्तेषामेव स्वरूपमिति मन्तव्यं असत्यं तेषामपि स्वरूपस्य वस्तुनोऽनतिरे

पुरिसकारोपसृक्खणमविनत्यिनत्यिकालमञ्जूरिहंतचक्कवट्टीवलदेवात्रासुदेवानत्यिनेवनत्यि

ठाजिस्वाकांइकपीणजेः हनेसंबंधनथी सदाहीपुरिषकारपुरुषपचिक्कपिणनथी पञ्चक्खणाणां फलतेज्जपिणजिकारेनहींएहवादरिद्रोक्के
 जिकेनथी कांइकालश्चतुःस्रकालोपिणजिकारेनथीएतले श्चतुःस्रणपंचल अरिहंतरागहेपरचित्तजिकेतिके चक्कवर्त्तिपट्टंपंडकेभोगता

कात् कुसुमादिकरणकारणं तरुणांस्यात् तथाहृत्युः परलोकप्रयाणलक्षणोसावपि नास्ति जीवाभावेन परलोकगमनाभायात् अथ
याकालक्रमेण विवक्षितायुष्कर्मणः सामर्थ्यनिर्जरावसरे मृत्युकालहृत्युः तदभावश्चायुपएवाभावात् तथा अर्हदादयोपि नत्यन्ति न
सन्ति प्रमाणाविपयत्वात् नैवत्यिकेद्रिसञ्ज्ञि नैवसन्ति केचिदपि ऋपयोगैतमादिसुनयः प्रमाणाविपयत्वादेववर्त्तमानकालेवाह्वयि
त्वस्यसाध्वनुष्ठानस्यासत्वात् सतोपिवा निःफलत्वादिति अत्रचयिचादिप्रवाहानुमेयत्वादर्हदादिसत्वस्थानन्तरोक्तवादिनामसत्यता
ऋषित्वस्यापि सर्वज्ञवचनप्रामाण्ये न सर्वदाभावादित्येवमात्राग्राह्यार्थाऽपलापिनां सर्वत्रासत्यवादिताभावनीयेति तथाधर्मधर्मफल
मपिनास्ति किञ्चिद्वृद्धकंवासोकं वाधर्मधर्मयोरदृष्टत्वेन नास्तित्वात् नत्यफलं सुकएत्यादि यदुक्तं प्राक्तत्सामान्यजीवापेक्षयावच्चधर्मा

केद्रिसञ्ज्ञो धयाधम्मचनविनञ्जित्य किञ्चिवहृत्यं च धोवं चतुर्गहाएवंजांणिज्जणजहाफल सुवृद्धदि

यकाविलोकनेदणसमानजाणेजिके बलदेवपिणमहाबलपराक्रमवंतद्धवे वासुदेवसद्वैतीनपंडकेभोगी अचिंत्योवीर्यं प्रबलपुन्यवान
नयीहे नहीकोर्द्वैगौतमादिकनेआदिदेईनेमहाहृषिलोकतिकेपिणनथी एतलेकं हीनहीजाणो धर्मअयवांअधर्मतेइनांजिकेफलति

धमेत्यादि तद्व्यपेक्षयेति नपुनरुक्तेति तन्वृत्तिस्मादेवं तस्मादेवमुक्तप्रकारं वस्तुविज्ञायजहास वज्रइंद्रदियाणुकुलेस्तु यथायत्र कारासुबहुधा अत्यर्थमिन्द्रियानुकलायेतेतथा तेषु सर्वेषु विषयेषु वर्तितव्यं नास्तिकाचित् क्रियावा अनिष्टक्रियावा अक्रिया वापापक्रियापेतरक्रिययोरान्स्तिककल्पितत्वेना परमार्थिकत्वात् भणतिचपिब्रह्मादचचारुलोचनेयदतीतं वरगाले तत्रतोनहिभीरुगतं निवर्त्ततेसमुदयमात्रमिदं कडेवरंएवमित्यादि निगमनंतथाइदमपि द्वितीयंनान्स्तिकदर्शनापेक्षया कुदर्शनंकुमतमसद्भावं वादिनःप्रज्ञापयन्तिमदाःव्यामोहवन्तः कुदर्शनताच वक्ष्यमाणस्थार्थस्याप्रमाणकत्वाद्वादिप्रोक्तप्रमाणस्य प्रमाणाभासत्वात् भावनीयाकिंभूतं कुद

याणुकुलेसु, सर्वविसएसु, बहुहनत्यिकायि किरियावाएवंभणंति, नत्यकत्रादिणो वामलोगवादीद्र

केपिणनथी एतलेइमजनथी कहतांनहींहेतत्वनीपहिचानसुखदुःखरूपनथी, जेहनोसमागमजिहांकाईघणोक्रहतांपरचुरजेमे थोडो अथथासोकेछे तिणें कारणेतिणेंहेते इमहीजजांणीकरिने अहोभव्यप्रांणिन्जिमपूर्वकक्षीछे तिमहींजफलछे घणांइंद्रीनेअनुकूल गमताएतलेसुहावतांभलालागताएहवोजांणीने सगलाहीविषयानेविखेछे वरतवोकाईप्रवर्त्तनोजेने नहींहेकांइकहतांणुंहीनही

कात् कुम्भमादिकरणमकारणं तरुणांस्यात् तथास्यत्युः परलोकप्रयाणलक्षणोसावपि नास्ति जीवाभावेन परलोकगमनाभावात् अथ
 वाकालक्रमेण विषयिचितायुष्कर्मणः साभस्यनिर्जरावसरे मृत्युकालस्यत्युः तदभावश्चायुषएवाभावात् तथाचर्हदादयोपि नत्यन्ति न
 सन्तिप्रमाणाविषयत्वात् नैवत्यकेद्रिसञ्चि नैवसन्ति केचिदपि ऋषयो गैतमादिमुनयः प्रमाणाविषयत्वादेववर्त्तमानकालेवाऋषि
 त्वस्यसाधनुष्ठानस्यासत्वात् सतोपिवा निःफलत्वादिति अत्रचशिष्यादिप्रवाहानुमेयत्वाद्दृढादिसत्वस्यानन्तरोक्तवादिनामसत्यता
 ऋषित्वस्यापिसर्वज्ञवचनप्रामाण्ये न सर्वदभावादित्येवमात्राग्राह्यार्थोऽपलापिनां सर्वतासत्यवादिताभावनीयेति तथाधर्माधर्मफल
 मपिनास्ति किञ्चिद्दृढकंवासोकं वाधर्माधर्मयोरदृष्टत्वेन नास्तित्वात् सुकृत्यादि यदुक्तं प्राक्तत्वामान्यजीवापेक्षयावच्चधर्मा

केद्रिसञ्चो धयाधम्मचनविनअत्थि किञ्चिवज्जयंचथोवंचतुहाएवंजांणिअणजहाफल सुवज्जइदि

यथात्रिलोकनेतृणसमानजाणेजिके बलदेवपिणमहाबलपरारक्तमवंतज्जवेः वासुदेवसाठेतीनपंडकेभोगी अचिंत्योवीर्यं प्रबलपुन्यवान
 नथीत्ते नहीकोद्रौगैतमादिकनेआदिदेदूनेमहाऋषिलोकतिकेपिणनथी एतलेक्यं हीनहीजाणो धर्मअथवाअधर्मतेबनांजिकेफलति

धम्मेत्यादि तद्व्यपेक्षेयति नपुनरुक्ततेति तर्ह्यन्तिग्रस्मादेवं तस्मादेवमुक्तप्रकारं वस्तुविज्ञायजहासु वज्रद्रं दियाणुकूलेसुत्ति यथायत्प्र
 कारासुबद्धा अत्यर्थमिन्द्रियाणुकूलायेतेतथा तेषुसर्वेषु विषयेषुवर्त्तितव्यं नास्तिकाचित् क्रियावा अनिन्द्याक्रियावा अक्रिया
 वापापक्रियापेतरक्रिययोरस्तिककल्पितत्वेना परमार्थिकत्वात् भणतिचपिक्खादचचारलोचनेयदतीतं वरगाले तततोनिहिभीरुगतं
 निवर्त्ततेसमुदयमात्रमिदं कडेवरंएवमित्यादि निगमनंतथाइदमपि द्वितीयंनास्तिकदर्शनपेक्षया कुदर्शनंकुमतमसद्भावं वादिनःप्रज्ञा
 पयन्तिमदाःव्यामोहवन्तः कुदर्शनताच वक्ष्यमाणस्यार्थस्याप्रमाणकत्वाद्वादिप्रोक्तप्रमाणस्य प्रमाणाभासत्वात् भावनीयाकिंभूतं कुद

याणुकूलेसु, सब्वविसएसु, वट्टहनत्थिकायि किरियावाएवंभणति, नत्थिकवादिणो वामलोगवादीइ

केपिणनथी एतलेइमजनथी कहतानहींहेतत्वनीपहिचानसुखदुःखरूपनथी, जेहनोसमागमजिहांकाईघणोकहतांपरचुरजेमे थोडो
 यथवासोकछे तिणेकारणेतिणेहेते इमहीजजांणीकरीनेअहीभव्यप्राणिण्जिमपूर्वकह्योछे तिमहींजफलछे घणांइंद्रीनेअरुकूल
 गमताएतलेसुहावतांभलालागताएहवोजांणीने सगलाहीविषयनिविखेछे वरतवोकाईप्रवर्त्तनोजेने नचैहिंकाईकहताक्युंहीनही

ग्रंथमित्याह सम्भूतो जातोऽण्डकात् जन्तुयो निविशे पातलोकः चित्तजलानलानिलवनतरनारकिना कितिर्यद्रूपः तथा स्वयं भुवात्र ह्य
 णा स्वयं चालना निम्नि तो विहितः तत्राण्डकप्रभृतभुवनवादिना मतमित्यमाचक्षते पुत्रं आसिजगमिणं पंचमहभुववज्जियगभीरं एगस्य
 यजलेणं मरुत्पमाणं तद्विभ्रं डं वीर्देपरं परेणं धोलंतं अत्युत्सुद्रकालं पुष्टं दुभागजायं अष्कं भूसीयसंवृत्तं २ तत्सुरासुरनारगस
 मगुयसचउष्ययं जगंसर्वं उष्यसंभणियमिणं वंभंदुपुराणसत्यम्नि तथा स्वयम्भूनिर्मितजगद्वादिनो भणति आसीदिदंतमोभूतमप्रज्ञात
 मलक्षणं अधितर्क्यं मविज्ञेयं प्रसुप्तमिव सर्वतः ३ तस्मिन्ने कार्णवीभूतेनष्टे स्यावरजङ्गमेनष्टामरनरैश्चैव प्रणष्टोरगराक्षसे २ केवलं गह्वरी

संपिपित्तियं कुदंशणं असम्भाववादिणोपस्यवेति अंडासंभूत्रो अंडकाउलोकोसयं भूणासयं च निम्नि

शीहेइं किरियानेवियेपापतेनथीच्छे जिहां द्रुणौपरेकहियोसुहगुबतिणे नासिकवादिमिथात्वीयोजिकोजीवतिकोहीजइहांवाम
 लोकादीजेलोकनोसरूपउपरंतुं वदेकहेइम एहीपिणजोइं वीतियं कहितावीजोएणे कुदरसणखोटादरसणनी. कुमतभावनाना
 बोलणहारमहाअसंयतीऽविरतीजीव प्ररूपेनिजेछाइं खंडकहतांमुखैच्छे जपनोएतलेप्रगथौ ईं डायकीएलोकाएहवीप्ररूपणानांकर

भूतेमहाभूतयिबुद्धिं ते अचिंत्यात्माविभुस्तव ययानस्वाप्यते तपः३ तत्र तस्यययानस्य नाभेः पद्मविनिर्गतं तदृणरविमण्डलनिभं हृद्यं
कांचन कर्णिकं४ तस्मिन्पद्मे भगवान् दण्डीयज्ञोपवीतसंयुक्तः ब्रह्मातलोत्पन्नास्त्रेण जगन्नातरः सृष्टाः५ अदितिःसुरसंघानांदिदितर
सुराणां मनुर्मनुष्याणां वनिताविष्टङ्गमानां मातासर्वप्रकाराणां नकुलादीनां कद्रूसरीरूपाणां सुलसामाताचनागजातीनांसुरभि
श्चतुष्पदानामिवा पुनःसर्वबीजानामिति० एवमुक्तकर्मणमेतदनन्तरोदितं वस्तु अलीकं भ्रान्तज्ञानिभिः प्ररूपितत्वान् तयाप्रजापतिना
लोकप्रभुणा ईश्वरेणच महेश्वरेण कृतं विहितमिति क्वचिद्वादिनो वदन्तीति प्रकृतं भणति चेश्वरवादिनः बुद्धिमत्कारणपूर्वकं जगत्

ओएवं एते अलियं प्रयात्र ईण ईस्सरेण यकयत्ति के ई एवं विह्लु मय भूयाणसयंच निम्निओ कसिणमेवय

णहारजे ब्रह्मायेथापणपेनीपजाव्यौ स्वहस्तेरच्यौ वनाव्यौके सासतोकीषोकेजेहने एणेप्रकारे पूर्वोक्तस्वखावादबोले तेहवातेही
प्रवादीब्रह्माचतुर्मुखतिणेकरीनिपज्योए ईश्वरमहेश्वरमहादेवतिणे कीषोएहवोकर्मएहवीकहे के ई एकजीवद्रुमकहे जिके विष्णु म
यजगतयछे ऐसीबोले भूतानेशद्रुकडेकरीनिनिर्मितरचितछे एतलेभूतवादीभूतवखाणेछे संपूर्णधामाछे एकनित्यस्वरूपजिहांछे जग

संस्नानविशेषपयुक्तत्वाद्दृष्टिदिति कुदर्थनताचास्य वस्त्रीकनुद्वुदादिभिर्हेतो नैकान्तिकात्वात् कुलालादितुल्यस्य बुद्धिमत्कारणस्य
 साधनेनचेटयिघातकारित्वादिति तथाएवं यथेश्वरकृतं तथाविष्णु मयं विश्वात्मकं छरस्त्रमेवचजगदिति केचिद्वदन्तीति प्रकृतंभणति
 चएतद्यतागलंविनी जलेविष्णु, स्थलेविष्णु, विष्णु पर्वतमसोकेज्वालमालाकुले विष्णु सर्वविष्णु मयंजगत् तथा अहंचष्टद्विधीपायययाय
 ग्निजलमप्यहं वनस्पतिगतयाहं सर्वभूतगतोप्यहं सोऽकिलजलयसमुत्थेषुदुएणेगन्धर्वमिलोगंमि वीतीपरंपरेणं घोलंतोउदयमज्जंमि
 सकिलमाकण्डच्छपिमिच्छद्दसोतसयाधरणदृशुरनरतिरिक्खजोणीयं एगन्धर्वजगमिणंमहभूयविवज्जियं गहरंएवंविदंजगंभीपिच्छद्द
 नगोहपाययंसहस्रामंदरगिरिंचतुंगमहासमुद्रं वविच्छिन्नंखंधमितस्त्रसयणं अच्छद्दतहवालजमणभिरामोविष्णु रित्यर्थः संचिद्वोसुद्व
 डउमितकोमलकुंचियसुकेसोहल्योपसारिचोसेमहरिस्थिणो एहिक्खभणिचोयखंधेममंविलक्खसुमामरिहिसि उदयबुढीएतेणयधेत्तुं
 हल्ये मिलियोसोरिसीतचोतस्सपिच्छद्द उदरंमिजयंससेलवणकायणं सब्वंति पुनःदृष्टिकालेविष्णु नारुदंकुदर्थनताचास्य प्रतीतेवा
 धेत्वात् तथाएवंवच्यमाणन्यायेन एवेकेचन आत्माद्वैतवाद्यादयोवदंति मृषाअलीकं यदुतएकआत्मातदुक्तं एकएयद्विभूतात्माभूतेर व्यव
 स्थितः एकधावज्जवाचैव दृश्यते जलचंद्रवत् तथापुरुषएवेदग्निं सर्वंयद्भूतं यच्चभाव्यमित्यादिकुदर्थनताचास्य सकललोकाविलोक्ष्यमानभे

दनिबन्धनव्यवहारोच्छेदप्रसङ्गात् तथाश्चकारकः सुखहेतूनां पुण्यपापकर्मणामकर्त्तात्मत्यन्ये वदन्ति अमूर्त्तत्वनित्यत्वाभ्यां कर्तृत्वानुप
 पत्तेरिति कुदर्शनताचास्य संसार्थालनो मूर्त्तत्वेनपरिणामित्वेनच कर्त्तृत्वोपपत्तेरकर्त्तृत्वेचाकृताभ्यागमप्रसङ्गात् तथावैदक्य प्रकृत
 जनितस्य सुकृतदुःकृतस्यच प्रतिविवोदयन्यायेन भोक्ताअमूर्त्तत्वेहि कदाचिदपि वेदकता नद्युक्ताकाशस्यचेति कुदर्शनताचास्य तथा
 सुकृतदुःकृतस्यच कर्मणः कारणानीन्द्रियाणि कारणानि हेतवः सर्वथासर्वप्रकारैः सर्वत्रच देशेकालेचनवस्वन्तरंकारणमितिभावः
 कारणान्येकादशतन वाक्प्राणिपादं पायूपस्थलक्षणाणि पंचकर्मैन्द्रियाणि स्पर्शनादीनितु पंचबुद्धीन्द्रियाणि एकादशचमनद्रुतिरूपां

जगतिकेईएवमेकेवदंतिभोसएकोआथाअकारकावेदकोयसुकयस्सय दुक्खस्सयकरणानिकारणाणि

तमांछेकेईएकजीवजिकेतिके इणीपरेकेइकहे एकजीवडाइम बोलेएस्यपावादछे आत्माकेहवोछे आपअमूर्त्तीछे भलीतथापाडुईकि
 यानेपणिअणकीधोसुखदुःखवदियेभोगवियेएतले सुकतरूडोकहिथेभलोसमीचीननीको अदभुतशोभणीकसदाहीजरमणीकपाडुयो
 कर्म मचाअनिष्टखरावबुरोदरिद्रमहाभ्यारदर्शनीय कारणानिकहिथेइन्द्रियांतेहनेजीपवीकांईजीतवी तेहनांकारणानियकहतांका

संस्नानविशेषयुक्तत्वाद्दृष्टादिधदिति कुदर्शनताचास्य वल्मीकबुद्बुदादिभिर्द्वैतो नैकान्तिकत्वात् कुलालादितुल्यस्य बुद्धिमत्कारणस्य
 साधनेनचेष्टविधातकारित्वादिति तथाएवं यथेश्वरद्वयं विश्वात्मकं दृष्टस्वमेवचजगदिति केचिद्वदन्तीति प्रकृतंभणंति
 चएतन्मतात्तलंविनो जलेविष्णु, स्थलेविष्णु, विष्णु, पर्वतमसकेज्वालमालाकुले विष्णु, सर्वविष्णु, मयंजगत् तथा चहंचष्टधिवीपार्यदाय
 ग्निजलमय्यहं वनस्पतिगतश्चाहं सर्वभूतगतोयहं सोकिलजलयसमुत्प्रेणुदण्णैर्गन्धर्वमिलोगंमि वीतीपरंपरेणं घोलंतोतदयमच्छंमि
 सकिलनार्कण्डच्छपिमिच्छद्दसोतसथावरपण्डसुरजरतिरिक्खजोणीयं एगन्धर्वजगमिणंमहभूयविवज्जियं गहरंएवंविद्धंजगंमीपिच्छद्द
 नगोहपायवंसहस्रामंदरगिरिंचतुंगंमहासमुद्रं वविच्छिन्नंखंधमितस्त्रसयणं अच्छद्दतहवालचमणभिरामोविष्णु, रित्यर्थः संचिद्वीसुद्व
 डउमिउकोमलकुंचियसुकेसोहल्योपसारिओसेमहरिसिणो एहिवच्छभणिओयखंधेममंविलज्जसुमामरिहिसि उदयवुढीएतेणयधेत्तुं
 हल्वे मिलिओसोरिसीतओतस्सपिच्छद्द उदरंमिजयंससेलवणकाणणं सव्वंति पुनःसृष्टिकालेविष्णु, नासृष्टकुदर्शनताचास्य प्रतीतेवा
 धेत्वात् तथाएवंवच्च्यमाणन्यायेन एवेकेचन आत्माद्वैतवाद्यादयोवदंति मृषाअलीकं यदुतएकआत्मातदुक्तं एकएवहिभूतात्माभूतेर व्यव
 स्थितः एकधावज्जवाचैवदृश्यते जलचंद्रवत् तथापुरुषएवेदग्निं सर्वयद्भूतं यच्चभाष्यमित्यादिकुर्यनताचास्य सकललोकाविलोक्यमानभे

दनियन्धनव्यवहारोच्छेदप्रसङ्गात् तथाचकारकः सुखहेतूनां पुण्यपापकर्मणामकर्त्तात्मत्यन्ये वदन्ति अमूर्त्तत्वनित्यत्वाभ्यां कर्तृत्वा-
पत्तेरिति कुदर्शनताचास्य संसार्थात्मनो मूर्त्तत्वेनपरिणामित्वेनच कर्त्तृत्वोपपत्तेरकर्त्तृत्वेचाकृताभ्यागमप्रसङ्गात् तथावैदक्य प्र-
जनितस्य सुकृतदुःकृतस्यच प्रतिविवोदयन्यायेन भोक्ताअमूर्त्त त्वेहि कदाचिदपि वेदकता नयुक्ताकाशस्यचेति कुदर्शनताचास्य त
सुकृतदुःकृतस्यच कर्मणः करणानीन्द्रियाणि कारणानि हेतवःसर्वथासर्वप्रकारैः सर्वत्रच देशेकालेचनवस्वन्तरंकारणमितिभ
करणान्येकादयतत्र वाक्पाणिपादं पायुपस्थलक्षणानि पंचकर्मैन्द्रियाणि स्पर्शनादीनितु पंचबुद्धीन्द्रियाणि एकादयंचमनइति।

जगत्किंईएवमेकेवदंतिभोसएकोआथाअकारकावेदकोयसुकयस्यय दुक्त्वस्वयकरणांनिकारणाणि

तमांछेकेईएकजीवजिकेतिके इणीपरिकेइकई एकजीवडाइम वोलेएस्यपावादछे आत्माकेहवोछे आपअमूर्त्तीछे भलीतथापाडुई
यानेपणिअणकीधोसुखदुःखवदियेभोगवियेएतले सुकृतरूडोकदियेभलोसमीचीनीको अदभुतशोभणीकसदाहीजरमणीकपाडु
कर्म महाअनिष्टखरावबुरोदरिद्रमहाभ्यारदर्शनीय करणांनिकदियेइन्द्रियांतेहनेजीपवीकांईजीतवी तेहनांकारणांनियकहता

संस्नानविशेषयुक्तत्वाद्वादिवदिति कुदर्थनताचास्य वस्त्रीकबुद्बुदादिभिर्हेतो नैकान्तिकत्वात् कुलालादितुल्यस्य बुद्धिमत्कारणस्य
 साधनेनचेटविघातकारित्वादिति तथाएवं यथेश्वरकृतं तथाविष्णु मयं विखात्मकं कृत्स्नमेवचजगदिति केचिद्वदन्तीति प्रकृतंभण्येति
 चएतन्गतामलंबिनो जलेविष्णु, स्थलेविष्णु, विष्णु पर्वतमस्त्रेज्वालमालाकुले विष्णु सर्वविष्णु मयंजगत् तथा चहंचष्टधिवीपार्ययाय
 ग्निजलमय्यं वनस्पतिगतद्याहं सर्वभूतगतोयहं सोकिलजलयसमुत्थेणुदण्णगन्तवमिलोगंमि वीतीपरंपरेणं घोलंतोउदयमञ्जंमि
 सकिलभार्कण्डक्यमिच्छद्दसोतसथावरपण्डसुरनरतिरिक्खजोशीयं एगन्तवंजगमिणंमहभयविवज्जियं गहरंएवंविहंजगंमीदिच्छद्द
 नगोष्पायवंसहस्रामंदरगिरिंचतुंगंमहासमुद्रं वविच्छिन्नंखंधमितस्ससयणं अच्छद्दतहवालचमणभिरामोविष्णु रित्यर्थः संचिद्वोसुद्व
 उउमिउक्रोमलकुंचियसुकुसोहलोपसारिओसिमहरिसिणो एहिवच्छभणिओयखंधेममंभिलज्जसुमामरिहिसि उदयबुढीएतेण्ययेत्तु
 हल्ये मिलिओसोरिसीतओतस्सपिच्छद्द उदरंमिजयंससेलवणकाणणं सव्वंति पुनःसुटिकालेविष्णु नासुटकुदर्थनताचास्य प्रतीतेवा
 धेत्वात् तथाएवंवच्च्यमाणन्यायेन एवेकेचन आत्माहितवाद्यादयोवदंति मूषाअलीकं यदुतएकआत्मातदुक्तं एकएवहिभूतात्माभूतेर व्यव
 स्थितः एकधावज्जवाचैवदृश्यते जलंचंद्रवत् तथापुरुषएवेदग्निं सर्वयजूतं यज्ञभाव्यमित्यादिकुर्यनताचास्य सकललोकविशोक्यमानभे

आचक्ष्मांश्च तेनापि मुच्यते नापि संसरन् संसरति बध्यते मुच्यते च नानाश्रया प्रकृरिति च सञ्चेतन्मुक्ता मुक्तयोरेवमविशेषप्रसङ्गात्प्राठां
 तरं च न्नीवलेव उच्यते अत्र अन्यथा परोलेपनः कर्मवन्धनादिति एतदप्यसत् कथञ्चिदिति शब्दानुपादानात् इत्यपि च इतिरूपप्रदर्शने अपि
 चेति अलीकवादान्तरसमुच्चयार्थः तथा एवं वच्यमाणप्रकारेण आहंमुक्ति उच्यते अत्र सभ्भावमसंतमर्थं यदुतयदपि यदेव सामान्यतः सर्व
 मित्यर्थः इहास्मिन् किञ्चिदविवक्षितविशेषं जीवलोके मर्त्यलोके दृश्यते सुकृतं वा चास्त्रिकमतेन सुकृतफलं सुखमित्यर्थः दुकृतं पादुःकृत
 फलं दुःखमित्यर्थः एतज्जडदृच्छा एव चि यदृच्छया वा स्वभावेन वापि विधिसामर्थ्यतो वापि भवति न पुरुषकारः कर्म
 वाहितानि मित्तमिति भावस्तत्र अनभिसंधिपूर्विकार्थप्राप्तियदृच्छापच्यते च अतर्कितोपस्थितमेवं सर्वंचित्वं जनानां सुखदुःखजातं

एहं किञ्चि जीवलोके दीसंति सुकृतं वा दुक्कृतं वा एवं जदिच्छा एवा सहाविणवापि दयिववप्पभावञ्चो

तिको जीवलोकेने विषये दिशेच्छे प्रपटपणे च च्चुगो च रेछे तेहि जकी धारूडाकारमहे पाडुवाकारमकी धानो फलजिको एणीपरे अचिंतव्यो
 अकस्मात्पणेथायेछे जिहां स्वभावेकरीने जसर्वथाइ सर्वप्रकारे देवतेहने अभिप्राये प्रभावेकरीसर्वथाइ सर्वप्रकारेकरीने भवतिकहतां

वाचितनावस्थायामकारकत्वात्पुरुषस्यैव कारकत्वेन कुदर्थनत्वमस्य तथा नित्यथासौयदाह नैनं छिंदति यस्मादि नैनं दहति पायकः
 नचैनं लोदयन्त्यापो नशोपयति मारुतः अच्छिद्योयमभियोयममूर्त्तौयं सनातनइति असच्चैतदेकान्त नित्यत्वेदि सुखदुःखबन्धमोक्षा
 दाभावप्रसङ्गात् तयानिःक्रियसर्वव्यापित्वेनावकाशाभावाद्गगनागमनादिक्रियावर्जितअसच्चै तदेहमात्रोपलभ्यमानतद्गुणत्वेनतन्त्रिय
 तत्वात् तथा निर्गुण्य सत्त्वरजसमोलक्षणगुणत्रयव्यतिरिक्तत्वात् प्रकृतेरेवह्ये ते गुणाइति यदाह अकर्त्ता निर्गुणोभोक्ता आत्मा कपि
 लदर्थनइति असिद्धं चास्य सर्वथा निर्गुणत्वचैतन्यं पुरुषस्य स्वरूपमित्यभ्युपगमात् तथा अणुवलेववृत्ति अनुलेपकः कर्मबन्धनरहितः

यसञ्च हासव हिवाणिच्चेयणिक्विञ्चो निर्गुणोय अणोवलेव अत्रोत्तियविथएवमाहंसु असञ्भावजिपि

रणहेत्विकेहीजएतावतासगलारोकारण सर्वथासर्वप्रकारकिरिद्रिहीजछेसगलाप्रकारेकरीने सदासर्वदाकाललगिणञ्चोक्चिये
 नित्ययासतोछे जिक्कोतिको क्रियाकरीनेरहितछे जिकेतिके नित्यसत्त्वरजसमोहीज रूपगुणरहित कर्मबंधतिणेकरीनेछे रहितइ
 त्यादिकआत्मानोस्वरूपैह एणीप्रकारकरीने अद्वैतयादीवोले अकृतोअथएतले अप्रगट्छे इणेमनुष्यनेलोकनेविषे जीकोकांईकछे

मशुभंयाहुतकंपुरुषकारनिष्पन्नकृतंचकार्यंप्रयोजनमित्यर्थः पाठान्तरेणनित्यिकिंचिकयकिंतंततत्वत्वस्तुस्वरूपमितितयालक्षणानि
 यस्तुस्वरूपाणिविधाश्चभेदालक्षणविधासांख्यविधानं नियतयस्वभावविशेषकारिकाकर्त्तासाचपदार्थानामवश्यतयातद्यथाभ
 वनेप्रयोजयित्रीभवितव्यतेत्यर्थः अन्येत्वाहुर्न्यतःसुप्तादीनांराह्विस्वभावत्वमितरद्वातस्वभावःयच्चराहावपिनियतरसत्वं नशाख्यादिरसता
 सानियभिरिति नहिभवति यन्नभाव्यं भवतिचभाव्यं विनापि यत्ने न करतलगतमपिनश्यतियस्यतुभवितव्यतानासिअसत्यताचास्य
 पूर्ववद्वा एवमित्युक्तप्रकारेण केचिन्नास्तिकादयो जल्पन्ति ऋद्धिरससातगौरवपराः ऋध्यादिषु गौरवमादरसत्प्रधानाइत्यर्थः बहवः
 प्रभृताःकारणालसाश्चरणालसाधर्मं प्रत्यनुद्यमास्वस्य परेप्राचचिन्ताशासनिसत्तमितिभावः तथाप्ररूपयंतिधर्मं विमर्शकेण धर्मविचा

रवपराबहवे करणालंसा पश्यन्ति धर्मवीमंसरणमोसं अवरि अहम्माउरायदुहुं अल्भकक्षाणंभणं

गारवकहिद्गंरवजिको तत्परतेहनेषणांआदरवानेविषे आलसूचद्यमरहितक्रियाकरवानेविषे इसोप्ररूपेछेजिके धर्मतेहनींविचार
 णाद्मंमसाधसानहेजिके ह्यपावोलेचनेराहीजलोकते अधर्मंअंगीकारकरते राजनीविश्लुकरेछे जिकेतिके असत्यतथापरना

काकस्यतालेन यथाभिघातो न बुद्धिपूर्वो तद्वथा भिमानः तथा सत्यं पिशाचास्त्रवने वसामो भेरीकराग्रैरपि न स्पृशामः यदृच्छ्यासिद्धति
 लोक्यात्वाभेरीं पिशाचपरिताडयन्तीति स्वभावः पुनः वस्तुनः स्वतएव तथापरिणतितं भावः उक्तं चकः कण्टकानां प्रकरोति ते च्छात्रविचित्र
 भावं घृण्य च स्वभावतः सर्वमिदं प्रवृत्तं न कामं चारोऽस्ति कुतः प्रयत्न इति देवतुविधिरिति लौकिकाभाषा तत्रोक्तं प्राप्तव्यमयं
 लभते मन्युकिं कारणं देवमलंघनीयं तस्मान्न यो चास्मिन् विस्त्रयो मे यदस्मदीयं न हितत्परं तथा द्वीपादन्यस्मादपि मध्यादपि जलनिधे
 दि गीयतात् धानीय भूटिति घटयति विधिरभिमतमभिमुखी भूत इति असदूभूतताचात्र प्रत्येकमेषां जिनमतप्रतिकुटत्वात्तथा हि का
 लो सहायनियईपुल्वकयंपुरिसकारणैंगंतामिच्छन्तं ते चैव श्रौवसमासश्चोद्धंति सम्प्रत्तमिति तथा नास्ति न विद्यते तत्र लोके किं किञ्चिद्भुं

वा विभवति न तथेति किंचिकयकंतं लक्षणविहांण नीतियकारिया एवं केद्रुं पंति इष्टीरससायगा

शोवे निघं नथी इहां किंचिकहतां काईं कथतकपुरुपाकार्तां कीधोनथी एपरमार्थवस्तुनोजे रस्वरूपके विविधप्रकारनां सुखदुःख भवि
 तयताभावकरणधारजाणिवा एमहीज एणी प्रकारे केतला एककुदशनीयोलेके इमरिद्धी गारवशाता गारवरस गारवसातारोगारवके

भणंति उपमंतः विध्वंसयंतः तद्वृत्तिकीर्त्यादिकामिति गम्यते तथा मित्तकलवाणिसेवते सुहृदारान् भजते अयमपि न केवलमसौ पुनः
 लुप्तधर्मापिगतधर्म इति मौविति अयमपि विग्रहघातकः पापकर्मकारीति वक्तव्यं अकर्मकारीस्वभूमिकावृत्तिकर्मकारी अगम्यगामी

च्छंति तित्ति अद्रुलंति सीलकलियं अयं पिगुरुतप्पञ्चोत्ति अणे एवमेव भणंति उवहणंति मित्तकलता
 इं सेवति अयं पिलुत्तधम्मो इमो विवीसं भषायवञ्चो पावकम्मकारी अकम्मकारी अयं अयं दुरप्पा

महाभ्रष्टजिकोतिको हीजपरदारपरार्इस्वीतेहनेपासे जायेगच्छंति इत्सो क्रियापदछे तिको मलीनकरे खरावकरे इत्सीधारतथ्यानी
 यो भलो जोशीयलवानपुरुषछे तेहप्रति एतलेशीलवंतशीलयुक्तयोदुर्विनीतपुणकहितां वलीछे प्रत्यक्षप्रमाणवचमाण आगलजिको छे तिको
 हीज अनैराकहितां चवरके ईकषपावा दियाछे जिके हीज इत्सो भणंति कहे व्रततथाकीर्त्तिनेहणे विध्वंसे मित्तयोतानो कललकहिद्दं
 स्वीप्रतिद्दं सेवेभोगवेजिके अयं कहि ये योधर्मयकी भ्रष्टकरे लुप्तधर्मजो एहीज पुरुषजिके विश्वासनीजे घातकीछे कांइके पिष्ठासघाती
 यो पापकर्मनो करणहार जिके तिके पावकम्मकारी एपुरुषलोकविद्दधम्मं नोकरणहार भगिनीपुत्तीसाथे कुशीलसेवे छे जिके इसे

रणेनमोसन्ति स्वपापार्थकर्ममपि स्वबुद्धिदुर्विलसितेनार्थमं स्थापयन्ति एतद्विपर्ययश्चेतिभावः इदञ्च संसारमोचकादयोनिदर्शनमिति तथाचपरेकेचनअधर्मतः अधर्ममङ्गीकृत्य राजदुष्टं दृष्टविरुद्धं अभिसरोयमित्यादिकं अभ्याख्यानं परस्थाभिमुखं द्रूपण्यचनं भवति नुवतेअलीकमसत्यं अभ्याख्यानमेव दर्शयितुमाह चौरइति भणतीति प्रकृतं कं प्रतीत्याह अचौर्यकुर्वन्नाचौरतामकुर्वान्मि त्यर्थः तथाडामरिको विग्रहकारीत्यपि चेति समुच्चये भणतीति प्रकृतमेव एमेवति एवमेवचौरादिकं प्रयोजनविनैककयं भतं पुरुषंप्रती त्याह उदासीनडामरादीनामकारणं तथादुःशीलइतिच हेतोः परदारान् गच्छतीत्येवमभ्याख्यानेनमलिनयन्ति माययंतीयीलकलि तंशुयीलतया परिहारविरतं तथाअयमपि नकेवलं सएवगुरुतल्पकइति दुर्विनीतइति अन्येकेचन स्वपावादिनः एवमेव निःप्रयोजनं

तिअलियचोरोत्ति अचोरियंकरेति १ डमराओत्ति विथईमेवउदासीण दुसीलोत्तियपरदारंग

दोपनेउयाडेवोलिकहेएहवाभणंति अलीकभूटतिकोडीजछे चोरीतस्कराईकरताने चोरीअकरताने डमकहेएचौरतस्करछे एविप्र चनोकरणहारजाणिवोजोअपिकहिथे निश्चयेकरीएहवोअविरोधीउदाशीप्रतेकहे उदासीनतरदुशीलीयोकाइं कुशीलीवोदुराचारी

भणति उपमंत्रः तः विध्वंसयंतः तद्वृत्तिकीर्त्यादिकमिति गम्यते तथा मित्तकलवाणिसेवते सुहृदारान् भजते अयमपि न केवलमसौ पुनः
 लुप्तधर्माविगतधर्म इति मौविति अयमपि विप्रश्नघातकः पापकर्मकारी वक्तव्यं अकर्मकारी स्वभूमिकानुचितकर्मकारी अगम्यगामी

च्छंति त्ति भद्रं लिंति सौलकालियं अयं पिगुरुतप्पञ्चोत्ति अखे एवमेव भणंति उवहणंति मित्तकलत्ता
 इंसेवति अयं पि लुत्तधम्मो इमो विवो संभवायवओ पावकम्मकारी अकम्मकारी अगम्यगामी अयं दुर्पा

महाभ्रष्टके जिको हीज परदारपराईस्त्रीतेहने पासे जाये गच्छंति इत्सो क्रियापदछे तिको मलीनकरे खरावकरे इत्सो आरतध्यानी
 यो भलो जो शीलवान् पुरुष छे तेह प्रति एतलेशीलवंत शील युक्तयो दुर्विनीतपुण कहितां वली छे प्रत्यक्ष प्रमाणवचमाण आगलिजिको छे तिको
 हीज अने राकहितां अवरके ईकण्डपावा दिया छे जिके हीज इत्सो भणतिकहे व्रततथाकीर्त्तिने हणो विध्वंसे मित्तपोतानो कलत्तकहिइ
 स्त्रीप्रतिइं सेवे भोगवे जिके अयं कहि यो धर्मयकी म्ठकरे लुप्तधर्मजो एहीज पुरुष जिके विष्वासनीजे घातकी छे कांइके विष्वासघाती
 यो पापकर्मनो करणहार जिके तिके पावकम्मकारी एपुरुष लोका विरुद्धधर्मनो करणहार भगिनो पुत्री साथे कुशीलसेवे छे जिके इसे

भगिन्याद्यभिगन्ता अयंदुरात्मावज्जएसुयपावगेसुत्ति वज्जभिश्चपातंकर्युक्तइत्येवं जल्पंति मत्सरिणइतिव्यक्तं भद्रकेवानिर्दोषेतेपांवाऽली
 कवादिनां विनयादिगुणसुक्ते पुत्रुषेवाशब्दभद्रकेवा एवंजपन्तीति प्रक्रमः किंभूतास्तेइत्याहगुणउपकारः कीर्त्तिप्रसिद्धःस्वेहः प्रीतिः
 परलोकोजन्मान्तरं एतेपुनिःपिपासानिराकांक्षा एतेतथा एवसुक्तकमेण तेऽलीकवचनदक्षाः परदोपोत्पादनप्रसक्तावेष्टयन्तीति पद
 तयंथक्तं अचतिकवीजेन अक्षयेण दुःखहेतुनेत्यर्थः आत्मानंस्वं कर्म बंधनेन प्रतीतेन सुहरत्तिसुखमेवअपरिःयत्तुरनर्थकारित्वाद्ये पां

वज्जएसुयपातगेसुजुत्तोत्ति एवंजंपंतिमच्छरीभद्रकेवागुणकित्तिनेह परलोगनिष्पिवासाएवं एतेअ
 लियथयणदक्खा परदोसुप्पायणंसंसत्तविट्ठेतिअक्खवियवीएणं अप्पाणंकम्मबंधणेणसुहरी असमि

दुष्टात्मानोसूंकहिबो एसोघणांहीजहेतिणेकरीउदिस्यहे पातिककहिपेपापचौर्यादिकतेणेकरीसंयुक्त्वे इणीपरेइंसीतरेआलअने
 पंपालबोले मत्सरीअहंकारीयो भद्रककेतांनिर्दोषदोषनरुहित उपगारीयोकीर्त्तिस्वेहीनिजकीर्त्तिंनोस्वेहीजो परलोकनेविषेनिर
 पिपासो कार्दकेआंकल्यानहीवांछानहीइति एहवातिकरणेहीजएसंबंधहे अलीकजेभूटोवचनतेहनेमांहिनिपुणते दंष्टाशांजोपर

तेमुधारया असमीक्षितप्रलापिनः अपर्यालोचितानर्थकवादिनः निक्षेपान्मासका नपहरति परस्यसम्बन्धिनि अर्थद्रव्ये ग्रथितगृह्याः
 अत्यन्तगृह्यमन्तः तथाअभियुजतेचं योजयन्तिच परमसद्भिर्द्रूपैरिति गम्यंतया लुब्धाश्चकुर्वन्ति क्लृप्ताश्चत्वस्मितिव्यक्तं तथाजी
 वानामहितकारिणः अर्थालीकंच द्रव्यार्थमसत्यं भणंतीति योगः कन्यालीकंच कुमारीविषयमसत्यं भूम्यलीकंच प्रतीतंतथागवा

विषयम्पलावीनिक्खेवेअवहरंति परस्सअत्थंमिगटियगिद्दा अभिञ्जुजित्तियपरं असंतएहिंलुद्दाय

जीवप्रतिजिकेदोपउपजावानेविषेप्रसक्तगमेतेहनेनिदोपनेसदोपकरीवेलिजिकेजीवडाइसाआपणपणोवीटेंअच्चयदुःखनोपीजकचित्ता
 कारणेएतलेसूक्केआपणआतमानेकन्मबंधणकहीयेजेकसबंधनेकरीवीद्योकुणमुखहेवरीअरीजिणरोतेअविमास्यावचनविनाधिचा
 स्यावचनतेहनांवलणहार थापणमोसोतेहप्रतिअवहरंति कहितंअपहरेकरेजिकेपरस्यकहतापरजीवनोजोअर्थधनते गृहप्रदं ता
 आसत्तचित्तालयलीणजीवा परनेपरजीवप्रतिजिकेजीवजोडेप्रेरेइस्याजिकेसत्त्याजीवाअकृताद्रूपणसंधातेकरी द्रूपितजे लोभीयाकरे
 लोभीयाज्जवायकाइणकार्यनेजिकेकरेळे क्लृडीकुटीभुठीसाखिद्येवेळे जिकेनरमानवीइस्यामहाकर्मनांकरणहार साखभूठीदेवेएताव

भगिन्याद्यभिगन्ता अयंदुरात्मावज्जएसुयपावगेसुत्ति वज्जभिद्यपातकैर्युक्तइत्येवं जल्पंति मत्वरिणइतिव्यक्तं भद्रकेवानिर्दोषेतेपांवाऽली
 कवादिनां विनयादिगुणयुक्ते पुरुषेवाशब्दभद्रकेवा एवंजपन्तीति प्रकमः किंभूतास्तेइत्याहगुणउपकारः कीर्त्तिप्रसिद्धःस्त्रेहः प्रीतिः
 परलोकोजन्मान्तरं एतेपुनिःपिपासानिराकांवा एतेतथा एवसुक्तकमेण तेऽलीकवचनदद्याः परदोपोत्पादनप्रसक्तावेत्यन्तीति पद
 तयंयत्तं अक्षतिकवीजेन अचयेण दुःखहेतुनेत्यर्थः आत्मानंस्वं कर्मबंधनेन प्रतीतेन मुहरत्तिमुखमेवधरिःयत्तुरनर्थकारित्वाद्ये पां

वज्जएसुयपातगेसुजुत्तोत्ति एवंजंपंतिमच्छरीभद्रकेवागुणकित्तिनेह परलोगनिप्पिवासाएवं एतेअ
 लियवयणदक्खा परदोसुप्पायणंसंसत्तावेठेतिअक्खवियवीएणं अप्पायंकम्मबंधणेणमुहरौ असमि

दुटात्मानोसूं कहिबो एसोषणांहीजहे तिणेकरीउदिस्यहे पातिककहिपपापचौर्यादिकतेणेकरीसंयुक्ते इणीपरेइंसीतरेआलअने
 पंपालबोले मत्तरीअहंकारीयो भद्रककेतांनिर्दोषदोषनरुद्धित उपगारीयोकीर्त्तिस्त्रेहीनिजकीर्त्तिंनोस्त्रेहीजो परलोकनेविषेनिर
 पिपासो कार्दकेआंकल्यानहीवाच्छानहीइति एहवातिकणनेहीजएसंबंधहे अलीकजेभूटोवचनतेहनेमांदिनिपुणते दण्डांजोपर

प्रयंसा निन्दाविषयत्वेनवा जात्यादीनामलीकप्रत्ययता भाव नीयेति कथम् तास्ते चपलामनद्यापल्यादिना किम्भूतं तत्पिमुनं पर
दोषाविष्काररूपं परमार्थभेदकं मोक्षं प्रतिघातकं असंतगति असत्कमविद्यमानार्थमसत्यमित्यर्थः असत्त्वावा सत्वहीनं विद्वेद्यस
प्रियं अर्थकारकं पुरुषार्थोपघातकं पापकर्ममूलं क्षिप्तज्ञानावरणादिबीजं दुष्टमसस्यक् दुष्टं नश्यनं यत्तद्दुष्टं दुष्टं श्रुतं श्रवणं यत्तद्दुष्टं
श्रुतं नास्ति सुणितं ज्ञानं यत्तद्दुष्टं सुणितं निर्लज्जं लज्जारहितं लोकगर्हणीयं प्रतीतं यच्चन्धपरिलो श्रवणं तत्र यद्यथादिभिः ताडनं बन्धः

तकविद्ं समण्यकारकं प्रावकम्भूतं दुदिदुसुयश्चमुणियं निम्नज्जलोगगरहिणज्जं वहवंधपरि

कगतिजावानोकारण अनैराकहता औरपुणजातिरूपकुलशीलप्रत्ययकारणै जेहनीएतलेजातिरूपकुलशीलनी रागह्वेपे करीनिंद्या
प्रयंसारी स्तितिकरे सायाकरीनर निरगुणहवोवोलेचपलचंचलकायादिकेकरी पिशुनतेषुगलीकरणी मोक्षनोपरमारयप्रतिघात
कवटमार अप्रतीतिनोउपजावणहार द्वेषवंतअर्थनोकारणहारकहितंतेहनी करताकारणेवालो पापकर्म तेहनीमूलज्जलांणी
स्वपायादीनीदीठोदुष्टपुण सांभलिवोजेसुणियवोपणदुष्ट जानज्ञानजेहने विपेनधी निरलज्जलाजजेहनेही लोकमाहिं गरहणेयोग

लीकंचप्रतीतगुरुकंवादरं स्वस्य जिह्वाच्छेदाद्यनर्थकरं परेषांच गाढोपतापादिहेतुं भयंतिभाष्यतेदूह कन्यादिभिःपदैर्द्विपदा पदं चतुःपदजातयः उपलक्षणत्वेन संगृहीताद्द्रष्टव्याकथंभूतं तदित्याह अधरगतिगमनं अधोगतिगमनकारणं अन्यदपिचोक्तव्यतिरिक्तं जातिरूपकुलशैलानि प्रत्ययकारणं यस्यतत्तथातच्चमायया निगुणंचनिहतगुणं निपुणंचवा द्रुतिसमासः तत्रजाति कुलेमातापितृ पद्योतश्चेतुकंच प्रायोग्लीकं संभवति यतो जात्यादिदोषात्केचिदलीकवादिनो भवन्ति रूपमाहृतिशीलं स्वभावसात्प्रत्ययन्तु भवत्येव

करेति कूडसखित्तणं असच्चा अथालियंचकनालियंच भोमालियंच तहागवालीयंच गरुयंभणं तिअहरगतिगमणं अणंपियजाद्रूवकुलसीलपच्चवमाथा निगुणंचवलापिसुणं परमद्रुभेदकमसं

ताकी जीवनेअहितकारीयाअसत्या अर्थकच्चियेद्रव्यनेकाजिअलीकमहामोटकूभूठतेवोलेछे एतलेखोटोकरेछे कन्यालीकतेसूंजेक न्यानेकाजेअलीककच्चियेभूठकहै वोल्ललपेलेवे भूमालीकतेसूंजेभौसनेकाजिअलीककहतांभूठी वोलवोतेहिजतिमज्जगायप्रसुखच तप्यदंजानवरआश्रीअलीकजोभूठनोवोलजं तेएतले कूडकहवोगिरवोतेमोटोभूठतिकोभणतिवोले अधरगतिगमननेक्याजेगरकारि

तीतियोगः अलीकसंप्रयुक्ता संप्रयुक्तालीकाः कथंभूतं वचनं सावर्जंगर्हितकर्मयुक्तं अक्रुश्लंजीवानामक्रुश्लकारित्वाद् अक्रुश्लनरप्र
 युक्तत्वाद्वा अतएव साधुगर्हणीयं अधर्मजननं भणंतीति पदत्वयं प्रतीतं कथंभूता इत्याह अनधिगतपुण्यपापा अपविदितपुण्यपाप
 कर्महेतवइत्यर्थः तदधिगमेहि नालीकवादे प्रवृत्तिः सम्भवन्ति पुनश्च अज्ञानोत्तरकालं अधिकरणविषयायाक्रिया व्यापारस्तात्र
 वर्तका तत्वाधिकरणक्रियाद्विविधा निवर्तनाधिकरणक्रियासंयोजनाधिकरणक्रियाच तत्वाद्याख्यज्ञादीनां तन्मुद्यादीनानिवर्तनल
 चणाद्वितीयातु तेषामेव सिद्धानां संयोजनलक्षणेति अथवा दुर्गतौ यकाभिरधिक्रियते प्राणी ताःसर्वा अधिकरणक्रियाइतिवदु

लृगरहणिल्लं अधम्मज्जणं भणंति अणभिगहियपुणपावापुणेय अहिहकरणकिरिया पवत्तकावडु

युक्तंजे इत्यावचनबोले नंदनीयकर्म सचित हे जीवानेअहितकारी भलाजेसाधुतेहनेनिंदाकरणे योगच्छेजिको अधम्म नोउपचध
 र्म नोउपजावणहारजाणवो भण्णै कइइंके बोले छे जिणंनयीजाण्णौ पुण्यपापजे पुण्यपापनाजाणते कूडोकिसवोलेप्राणजा
 इंतोजायेपिण कूडनबोले पुणकहितफेरवलीवीजीवारजे पुण्यपापनीअणजाणे अधिकरणनीक्रियानेविपेएतायताक्याभया प्रव

संयमनं परिक्रम्य उपतापसेवकलां प्रचुरा यत्र तत्तथा भवन्ति चैते असत्यवादिनामिति जरामरणदुःखगोकनेमजरादीनां मूलमित्यर्थः अशुद्धपरिणामेनसंक्लिष्टं संक्षेयवत्तत्तथा भणतिके अलीको यैरतिसन्धिरभिप्रायस्तत्र प्रविष्टाअलीकाभिसन्धिनविष्टाः असद्गुणोदीरिकाश्चेति व्यक्तंसद्गुणनाशकाश्च तदपलापका इत्यर्थः तथाहिंसया भूतोपघातो यत्रास्ति तद्धिंसाभूतोपघातिकवचनंभणं

किलिसवङ्गलंजरामरणदुखसोगनेसं असुद्धपरिणामसंक्लिष्टं भणन्ति अहियाहिंसंधिसंनिविष्टा
असंतगुणुदीरगाय संतगुणनासकाय हिंसाभूतोपघातियं अलियसंप्रज्ज्ता वयणंसावज्जमकुसलंसा

निंदाकरणयोगहे बंधरासडीद्बंधवोजे परनेकिलियतेपरतापनारूपषणीकहतांवचोतछेजो जरादृष्टवस्यामरणनोजेदुःखयारीरी
सांनसीसोगथांस्वमोचनादिके जेहेते सदोपचित्ताभिप्रायतथा अशुभपाडुद्परिणामेऋरीसंक्लिष्टे जिकतिकेभण्ये कहेछे महा
खोटाअभिप्रायनेविषेपद्ठायका तेहनेविषेप्रवर्त्तताखताएतावताका अकृतागुणनाउदीरणाराकरणहारजिकेछे तिकेहीकृताजेगुण
तेहनेनयाडणहारकांद् भगावणहारै प्रांणीनो उपघातककहिंयेमारणवालोथायेजोसोही दूणप्रकारेजेअलीकभूठतिणे करीसं

तीतियोगः अलीकसंप्रयुक्ता संप्रयुक्तालीकाः कथंभूतं वचनं सावज्जंगर्हितकर्मयुक्तं अकुशलं जीवानामकुशलकारित्वात् अकुशलनरप्र
युक्तत्वाद्वा अतएव साधुगर्हणीयं अधर्मजननं भणंतीति पदत्रयं प्रतीतं कथंभूता इत्याह अनधिगतपुण्यपापापा अविदितपुण्यपाप
कर्महेतवद्दुत्यर्थः तदधिगमेहि नालीकवादे प्रवृत्तिः सम्भवन्ति पुनश्च अज्ञानोत्तरकालं अधिकरणविषययायाक्रिया व्यापारसूत्र
वर्तका तत्ताधिकरणक्रियाद्विविधा निवर्तनाधिकरणक्रियासंयोजनाधिकरणक्रियाच तत्ताद्याखण्डादीनां तन्मुद्यादीनानिवर्तनल
क्षणाद्वितीयातु तेषामेव सिद्धानां संयोजनलक्षणेति अथवा दुर्गतौ यकाभिरधिक्रियते प्राणी ताः सर्वा अधिकरणक्रियाद्वितिवज्ज

हृत्तरहणिज्जं अधम्मज्जणं भणंति अणभिगहियपुण्यपावापुण्येय अहिकरणक्रिया पवत्तकावज्ज

युक्तं जे इत्यावचनबोले नंदनीयकर्म सहित हे जीवाने अहितकारी भला जे साधुते हने निंदाकरणे योगच्छेजिको अधर्म नो उपपन्न
र्म नो उपजावणहारजांणवो भण्णै कहेइं छे बोले छे जिणे नयीजांण्यौ पुण्यपापजे पुण्यपापनाजांणते कूडो किमवोले प्राणजा
इं तो जाये पिण कूडनबोले पुणकहितां फेरवलीवीजीवारजे पुण्यपापनीं अणजांणे अधिकरणनी क्रियाने विषे एतायता कथाभया प्रव

विधमनर्थहेतुत्वात् अपमर्द्दं सुपवर्त्तनं आत्मनः परस्यच कुर्वन्ति एवमेवद्यद्विपुर्वकंजंपतोभापमाणा एतदेवाह महिपान्मूकरो
 द्यप्रतीतान् साधयन्ति प्रतिपादयन्ति घातकानां तद्विशकाशप्रशयरोहितांच साधयन्ति वागुरिणां शशादय आटव्याचतुष्पदविद्ये
 पाथागुरास्त्रगन्धनं साएयामस्ति तेवागुरिणः तित्तिरवर्त्तकलावकांच कपिंजलकपोतकांच पक्षिविषेयान् साधयन्ति शकुनेनखेना

विहअन्नत्थं अवमर्द्दं अप्प्रणोपरस्सयकरेति एवमेवजंपमाणा महिसेसूकरेय साहिंतिघायकाणं
 ससपसवरोहिण्यसाहिंतिवागुराणं तित्तिखट्टकं लावकेय कविंजलकवोयकेयसाहीति सउत्थीणं

त्तविणहारजेपोतेतेहमावर्त्तवीजानेवर्त्तविवहोतविधे' धणेप्रकारेकरीने अनर्थ नोकारणहैहै जिको उपमर्दनमर्दवो जोआपणीआ
 लाने परनीआत्मनिकरेजिकेजीवडापापीयादुष्टाला इणीपरेहीज बोलताथकाजिकेपापीया महिपभेसाकृष्ण सूकरसूयरेतेहनाजो
 हे घातकविणासणहारतेहनेकहे असुकडेनाभेभेसासूकरकेजिहाशशलाखरगोस पसुअटवीनाजीवगवयकहिद्दं रोक्कजंगलीएतला
 प्रतिंसाहेजिकेवागुरीनिजणावेकहे तीतरजीवजिकेसुगुण वटेरतरवासीलावकहोलाप्रसुखजिके कपिंजलतेपंखीविषेयकपोतकबतूर

दिना दृग्गयांकुर्वन्तीति याकुनिकास्तेषां सउणीणमितिच प्राकृतत्वात् अपमकरान् कच्छपांश्चजलचरविशेषान् साधयन्ति मत्स्या
 पश्यं येपांतेमात्त्रिकास्तेषां शंखं कन्ति संखाः प्रतीता अं काश्चरूढिगम्या अतस्नान्दुल्लकांश्च कपर्दकान् साधयन्ति मकराद्भवमकरा
 जलविहारित्वाद्बीवरस्तेषां पाठान्तरे मशिराणांमार्गयतां तद्भवेविणां अजगरगोनसमंडलिदर्बीकरमुकुलिनश्चसाधयन्तितलञ्जग
 रादयः उरगविशेषाः दर्बीकराफणाद्यतः मुकुलिनस्तदितरे व्यालान्भुंजज्ञान् पातीति व्यालपास्तेविद्यते येषांतेव्यालपिनः तेषां

भ्रसमगरकच्छभेयसाहंतिमच्छियाणं संखके कुल्लएय साहंतिमकराणं अयगरगोणसमंडलिद
 व्बीकरमउलीयसाहंति बालियाणं गोहासिहायसल्लग सरडकिय साहंतिबुद्धगाणं गयकुलवान

प्रसिद्धहीहै पंखीनांविनाशकरतेहनेकहै शकुनीनेकहेजेएपंखीनेमारि माकलाने मगरमच्छविशेष काछिवानिविणाये तेहनेकहेमा
 कलावेचीच्याजीविकाकरेजिकेजेशंखजलचरविशेष कोडामोटाकपर्दकाने कहेसाहेदृश्याजिकेजीवमकराधीवरजिकेहीज अजगर
 जोव्यालहेद्दं गोणससर्पनीजाति मंडलीसर्पविशेष दर्बीकरफणकरेजिके फणरहितजोसर्पजिके कहेसाहेदृशेप्रकारे भुजंगमने

विधमनर्थहेतुत्वात् अपमहं सुपवर्त्तनं आत्मनः परस्यच कुर्वन्ति एवमेव अवृद्धिपुर्वकं जंपतोभापमाणा एतदेवाह मच्चिपान् न्यूकरो
 यप्रतीतान् साधयन्ति प्रतिपादयन्ति घातकानां तद्धिंशकाशयप्रशयरोहितांश्च साधयन्ति वागुरिणां शशादय आटव्याचतुष्पदविये
 पायागुराह्वगन्धनं साएयामस्ति तेवागुरिणः तित्तिरवर्त्तकलावकांश्च कपिंजलकपोतकांश्च पक्षिविशेषान् साधयन्ति शकुनेनश्चेना

विहअन्नत्थं अवमहं अप्रणोपरस्यकरेति एवमेव जंपमाणा महिसेसूकरेय साहिंतिघायकाणं
 ससप्रसवरोहिण्यसाहिंतिवागुराणं तित्तिखट्टकं लावकेय कविंजलकवोयकेयसाहीति सउण्णीयं

त्तविणचारजेपोतेतेहसावर्त्तवीजानेवर्त्तविवेहोतविधं घणेप्रकारेकरिने अनर्थनोकारणहेहै जिको उपमर्दनमर्दवो जीआपणीआ
 लाने परनीआत्मानिकेजीवडापापीयाडुशाला इणीपरेहीज वोलतायकाजिकेपापीया महिपभेसाक्षय्य सूकरसूवरतेहनाजो
 हे घातकविण्यसणहारतेहनेकहे असुकडेनाभेभेसासूकरहेजिहाशयलाखरगोस पसुअटवीनाजीवगवयकहिद्रं रोभजंगलीएतला
 प्रतिंसाहेजिकेवागुरीनेजणविकहे तीतरजीवजिकेसुगुण वटेरतरवासीलावकहोलाप्रसुखजिके कपिंजलतेपंखीविशेषकपोतकबूतर

घनधान्यवेलकांश्च साधयन्ति तस्कराणामिति प्रतीतं किं तु गावोवलीवर्द्धसुरभयएलकाः उरभ्याः तथाग्रामनगरपत्तनानि साधयन्ति चौरिकाणां नकरं करवर्जितं पत्तनं द्विविधं जलपत्तनं स्थलपत्तनं च यतजलपथेन भाण्डानामागमस्तदाद्यं यतचस्थलपथे तदितरत् चौरिकाणां प्रणिधिपुरुषाणां तथापारे पर्यन्ते मार्गघातिकागन्तूणां हननं पारघातिकापथघाद्वयन्ति . पथिमार्गे अर्द्धपथे इत्यर्थः घातिकागन्तूणां हननं पथिघातकाश्चनयोर्द्विद्वीतस्तौ साधयन्ति च ग्रन्थिभेदानां चौरविशेषाणां कृतांचचौरिकां चोरणंनगर

रियाणंपारघातियपंधघातियाञ्चो साहिति गंधिभेयाणं कयंचचोरियं णगरगुत्तियाणंसाहितिं

हे तोतासूत्रा मयूरकश्चिये मोरकेकीनासेमथणशालामथणाकावरिजीवविशेषकोईकहे कोकिलजीवशंततुमेप्रगटलवे चंसकश्चिये मरालतेहनाकुलटोलागण सारसकौंचजीवविशेषकोईक कहेसाहेजिके तेहनेइसो जोएहनांपोसनेवालातेहनेकहे वतावेहे दंडादिकदेवे रासडीये बांधे कदर्थनांकरेजिकेतेहनीएतलेहिंसक कहेसाहे तेप्रतिंतिकेकहेवताये गोवालाथचीरजातिनाजिके तिके मधोरादिके शाल्यादिक गायतथाख्यालीप्रसुखनेइणे कहेसाहेइसके चोरनेतसकरनेवतावे ग्रामेगांसे नयरनगरपुर पाटण

अथवा व्यालपानामत्र प्राकृतत्वेन बालवीति प्रतिपादितं वाचनान्तरे बालियायंति दृश्यते तत्रव्यालैश्चरन्तीति वैयालिकानामिति
 तथागोधा सेहाद्य शल्यकयारटकांश्च साधयति लुब्धकानांगोधादयोभुजपरिसर्पविशेषाः यारटकाः क्लकलायाः गजकुलवानरकुलानि
 चसाधयन्ति पाशिकानां कुटुंबं यूथमित्यर्थः पाथेनबन्धनविशेषेण चरन्तीति पाशिकास्त्रेषां तथा शुकाः कीराः वहिष्णोमयूराः मदन
 शालाः यारिकाः कोकिला पररुहता हंसाप्रतीतास्त्रेषां यानिकुलानि दृन्दानितानि तथा सारसाश्च साधयन्ति पोपकायां पच्चिपोप
 काणामित्यर्थः तथावधस्ताडनं बन्धः संयमनं यातनं च कर्दर्थनमिति समाचारद्वन्द्वः तत्रसाधयन्ति गौत्सिकानां युष्मिपालानां तथा

रकुलेयसाहितिपासियाणंसुकवरहिणमयणसाल कोइलहंसकुले सारसेय साहितिपोसगायंनध
 वंधनायणंचसाहिति गोमियाणंधणधन्नगविलएय साहितिक्कराणं गामेनगरपट्टण्येयसाहितिचा

पालितेगारडीनिकहेगोहजंढविशेष सेहलोजीवविशेष सस्रकजीवविशेष सरडकाकिडोजानवरविशेष कसेसाहेएतलेरणप्रते तेइनां
 विनायकनेलुब्धक हाथीनांकुलटोलापरिवार वांनरनांकुलगणपरिवारजेहनोविशेषके कहेसाहेजिकेतिके जेपासमाडीजीवनेवाधि

धनधान्यगवेलकांश्च साधयन्ति तस्कराणामिति प्रतीतं किं तु गाधोवलीवर्द्धसुरभयएलकाः उरभ्राः तथाग्रामनगरपत्तनानि साधयन्ति चौरिकाणां नकरं करवर्जितं पत्तनं द्विविधं जलपत्तनं स्थलपत्तनं च यत्रजलपथेन भाण्डानामागमस्तदाद्यं यत्रचस्थलपथे तदितरत् चौरिकाणां प्रणिधिषुरुपाणां तथापारे पर्यन्ते मार्गघातिकागन्तृणां हननं पारघातिकापंथघाद्वयत्ति . पथिमार्गे अर्द्धपथे इत्यर्थः घातिकागन्तृणां हननं पथिघातकाश्चनयोर्द्विदोतस्ते साधयन्ति च ग्रन्थिभेदानां चौरविशेषाणां कृतांचचौरिकां चोरणंनगर

रियाणंपारघातियपंधघातियाञ्चो साहिति गंधिभेयाणं कयंचचौरियं एगरगुत्तियाणंसाहितिलं

छे तोतासूवडा मयूरकश्चिये मोरकेकीनामिमथणशालामयणाकावरिजीवविशेषकोर्दिकहे कोकिलजीवयंतच्छतुमेप्रगटलवे हंसकश्चियेसरालतेहनाकुलटोलागण सारसकौंचजीवविशेषकोर्दिक कहेसाहेजिके तेहनेइसो जोएहनांपोसनेवालातेहनेकहे वतावेहे दंडादिकदेवे रासडीयेंवांधे कदर्यनांकरेजिकेतेहनीएतलेहिंसक कहेसाहे तेप्रतितिकेकहेवतावे गोवालाअश्चीरजातिनाजिके तिके महीरादिके शाल्यादिक गायतथाक्कालीप्रमुखनेहणे कहेसाहैइसके चोरनेतसकरनेवतावे ग्रामेगांमे नयरनगरपुर पाटण

गुप्तिकानां नगररक्षिकाणां साधयतीतिवर्त्तते तथा लाब्धनंकर्णादिकल्पनां कनादिभिर्निलीब्धनं वर्द्धितकरणं घमर्णति ध्यानं सच्चिदादीनां वायुपूर्णं दोहनं प्रतीतंपोषणं चवसादिदानतः पुष्टीकरणं वननं वत्सस्यान्यमातरि योजनं दुवर्णति युवनस्तुपतापनमित्यर्थः वाहनं शकटाद्या कर्षणं एतदादिकानि अशुष्ठानानि साधयन्तिवह्ननि गौमिकानां गोमतां तथा घातुर्गैरिकं घातयो लोहादयः मणयश्चन्द्रकान्ताद्याशिला इपदः प्रवालानि विद्रुमाणिरत्नानि कर्केतनादीनि तेपामाकराखानयस्तान् साधयत्याकरिणां चक्र

छरणनिर्लं छरणधमणदु हणपोसणवणणदुसणवाहणादिद्याद् साहितिबहुण्णिमियाणंघाउमण्णि

नाभिदलपाटणयलपाटण कहेसाहेजिके चारकहेरूतिणानिवतावे अटवीनोपरपामानेलीद् तेहने अर्द्धं मार्गेजेघाटपण्डितेहने कहे कहेसाहेइसोजिको गांठिच्छोडिलीयेइस्यागंठकट्टा क्षिणीहेकेक्षीघाइस्या चोरीतेजाणीनि कोटवालनेजणावीनेजिकेकरेतसक राई कहेसाहेएतावताकहे लंछणकर्णादिकनोकापवो निरलंछणनपुंसकनोकरवोओगायप्रमुखनेवायुनोपूर्वो दूहिबोइसो चारि घोपुटकरिवो वाइडानोल्लेभला दमवोसंतापवोजे गाडलादिकेवाहिबोइरणनेवहिलने कहेसाहे एतलेजोघणागोवालअहीरनेकहे

रयनां पुष्पे त्यादिवाक्यं प्रतीतं नवरं विधिप्रकारे तत्र अर्थमूल्यमानं मधुकोषकाय चोद्भोत्पत्तिस्थानान् अर्थमधुकोषकास्थान्
साधयन्ति वनवराणां पुलीन्द्राणां तथा यन्त्राणि उच्चाटनाद्यर्थं करलेखनप्रकारान् जलसंग्रामादियन्त्राणि वा उदाहरन्तीतियोगः
विपाणिस्थावरजंगमभेदानि हालाहलानि मूलकर्ममूलादिप्रतोगयोगभंपातनादि आह्वेषन्ति आह्वेषणं पुरचोभादिकरणं पाठा
न्तरेण आह्वेषणंति आह्वित्यं अहित्वं शत्रुभावं पाठान्तरेण अविंधणंति आव्यधनं मन्त्रावेगनमित्यर्थः आभियोग्यं वशीकरणदि

सिलप्पवाल रथणागरेयसाहिति आगरीणं पुष्पविहिंच फलविहिंचसाहितिमालियाणं अग्धम
हुकोसएयसाहिति वणचराणं जंताइं विसाइं मूलकंम आहिवण आभिदोसजणणाणि भाववहुसं

कस्यामनगमताअनिटजिके लोहसंबंधि मणिशिलचंद्रकात्यादिकजे प्रवालियोमूं गीयोजोरतनकर्केतनादिउत्पत्तिस्थानक कहेसाहे
एतलेइसो आगरनांकमावणहारने जाहीवहीप्रसुखफुलजिकेकीजछै आम्नादिकनींफलनींविधिअसुकोएकफल कहेसाहेइ
सोजोसीही मालाकारजे मालीयानि अग्धमधनीपजेजोथानकमेतेठामि इसोएतावताक्याचोय कहेसाहेएतले वनचरजोभीलनि

सुप्तिकानां नगररक्षिकाणां साधयतीतिवर्त्तते तथा लाब्धनं कर्णादिकल्पनां कनादिभिर्निर्लीब्धनं वर्द्धितकरणं घमयंति धानं
 महियादीनां वायुपूरणं दोहनं प्रतीतपोषणं यवसादिदानतः पुष्टीकरणं वननं वत्सस्यान्यमातरि योजनं दुवर्णति युयननुपतापन
 मित्यर्थः वाहनं शकटाद्या कर्पणं एतदादिकानि अनुष्ठानानि साधयन्तिवद्भवन्ति गौमिकानां गोमतां तथा घातुर्गैरिकं धातयो लोहा
 दयः मणयश्चन्द्रकान्ताद्याशिला हृपदः प्रवालानि विद्रुमाणिरत्नानि कर्कतनादीनि तेपामाकराखानयस्तान् राषयत्याकरिणां चाक्र

छणनिर्लं छणधमणदु हणपोसणवणणदु मणवाहणादिद्याइं साहिंतिवहु णिगोमियाणं धाउमण्णि

नभिदजलपाटणयलपाटण कहेसाहेजिके चारकहेरुत्तिणानियतावे अटवीनोपारपामनिलीइं तेहने अट्टं मार्गेजेयाटपाडेतेहने
 कहे कहेसाहेइसोजिको गांठिकोडिलीयेइस्यगंठकट्टा किणीहेकेकीधाइस्य चोरीतेजाणीनि कोटवालनेजणायीनेजिकेकरेतसक
 राइं कहेसाहेएतावताकहे लंछणकर्णादिकनोकापवो निरलंछणनपुं सकनोकरवोचोगायप्रमुखनेयासुनोपरवो दूहिबोइसो चारि
 वोपुटकरियो वाछडामोल्लेभला दमवोसंतापवोजे गाडलादिकेवाहिबोइरणनेविहलने कहेसाहे एतलेवोघणागोवालवचीरणेकहे

उपघातश्च परस्परघातः तौ विद्यते येषु तानि भूतघातोपघातकानि सत्यान्यपि द्रव्यतस्तानि हिंसकानि हिं
 खाणिवचनान्युदाहरन्ति तथाष्टधावा अष्टधावा प्रतीतापरतप्ति व्याष्टताश्च परकृत्यचिंतनाच्छणिकाः असमिचितभाषिणः अपर्था
 लोचितवक्तारः उपदिशन्ति अनुयासति सहसा अकस्मात् यदुत्तुद्राः करभागौणाः गावःगवयाःअटव्याः पशुविशेषादभ्यतो विनी
 यतां तथापरिणतवयसः संपन्नावस्याविशेषास्तरुणा इत्यर्थः अश्वाःहस्तिनः प्रतीतागवेलगुकुकुटाश्चउरश्चताम्वचूडाश्चक्रीयन्तामूल्ये

वापरतत्तिवावडाय असमिक्खियभासिणो उवदिंसंति सहसा उट्टागोणागवयादमंतुपरिणयवया
 अस्साहत्थीगवेलग कुक्कडाय किज्जंतुकिणवेधयविक्केहप्रयहसयणस्सदेहपीयहदासीदास भयंकमा

दाहरेजिकेवोलिजिके पूर्वकस्सातेवचनपूछ्या तथाअणपूछ्यायकाही परकस्सियेवीजानीतातिव्याकुलचित्तजेहनो अणविमाखानांवी
 लनहारजिकेतिक्केणतावताकाएतलेहीज परप्रतेदेखाडइक्केजिके सहसातल्लालकहे जं टजीव एपभवेल अटवीनांजीयच्छेते दमवो
 फेरवोशीखवो दौवनायस्यायेकरीसहितच्छेते अश्वकस्सिइइ'घोडा हाथीकस्सिइइ'गजगयच्छालीप्रमुखजीव कुकु'टक्कडाजीवक्कूवोलिजि

तच्चद्रव्यतो द्रव्यसंयोगजनितं भावतोविद्यामन्त्रादिलनितं बलाकारो वामन्तौपधिप्रयोगान्नानाप्रयोजनेषु तद्यापारणानीति इन्द्रो
रसान् तथाचोरिकायाः परदारगमनस्य ब्रह्मपापस्यच कर्मणीव्यापारस्य यत्करणं तत्तथा अयस्कन्दान् छलेनपरवलमर्दनानिग्राम
घातिकाः प्रतीताः वनदहनडागभेदानातिच प्रतीतान्येव बुद्धेविषयस्यच यानिचतानि तथावशीकरणादिकानि प्रतीतानि भयमरण
क्षोभेगजनितानिकर्तुरितिगस्यतेभावेनाध्यवसायेनब्रह्मसंक्लितेनमलिनानिकलुपानियानितानितथाभूतानांप्राणिनांघातय हननं

किलिद्रुमलिणाणिभूयधाश्रोवधाइयाद्दं सच्चानिविताद्दं हिंसकाद्दं वयणाद्दं उदाहरंतिपुडावाअपुडा

पादनीचजाती यंत्रेवेरीनेउचाउपजावे विषहालाहलादिकने मूलाजडीप्रमुखनेप्रमाणेगर्मपातनादिक नगरादिकनेचोभनोकरवो
तथारघाकरवो वशीकरणकरवो दोसएतलानोउपजावणहारछे जिकेतिकेहीजेमज चित्तनोअध्यवसायपरिणामजेसुभावघणोसं
किलिटकहिद्दुष्टतेणेकरने मलीनकहितामेलाछेमहाभ्यारक्तेजिके भूतकहिचे प्राणीयांरीघातक्याविणास परंपरायेकरनेघातवि
नाययोकारणछे एहवासाचावचनपणिजाणजोजिकेएहवातिकेहीजए भावयकीअसंत्यजेहभणीहिंसाकारीयावयणकहिचेवचन उ

उपघातश्च परस्परघातः तौ विद्यन्ते येषु तानि भूतघातोपघातकानि सत्यान्वयपि द्रव्यतस्तानीति यानि पूर्वमुपदर्शितानि हिंसकानि हिं
 स्वाणिवचनान्युदाहरन्ति तथाष्टधावा अष्टधावा प्रतीतापरतप्ति व्याष्टताश्च परकृत्यचिंतनाक्षणिकाः असमिचितभाषिणः अपर्या
 लोचितवक्तारः उपदिशन्ति अनुशासति सहसा अकस्मात् यदुतउष्ट्राः करभागौणाः गावःगवयाःअटव्याः पशुविशेषादस्यतां विनी
 यतां तथापरिणतवयसः संपन्नावस्थाविशेषास्तरुणा इत्यर्थः अश्वाःहस्तिनः प्रतीतागवेलगुकुकुटाश्चउरभ्रताम्बचूडाश्चकीयन्ताम्बुल्ये

वापरतत्तिवावडाय असमिक्खयभासिणो उवदिंसंतिसहसाउष्टागोणागवयादमंतुपरिणयवया
 अस्साहत्थीगवेलग कुक्कडाय किज्जंतुकिणवेधयविक्केहपयहसयणस्सदेहपीयहदासीदास भयंकमा

दाहरैजिकेषोलैजिके पूर्वकल्यातेवचनपूच्या तथाअणपूच्यायकाही परकहिंयेबीजानीतातिव्याकुलचित्तजेहनो अणविमास्यानां वो
 लनहारजिकेतिकेएतावताकाएतलेहीज परप्रतेदेखाडइंकेजिके सहसातत्कालकहे जं टजीव वृषभबेल अटवीनांजीयच्छेते दसवो
 फेरवोशीखवो दौवनायस्यायेकरीसहितच्छेते अश्वकहिइंघोडा हाथीकहिइंगजगयच्छालीप्रमुखजीव कुकु टक्कडाजीवकूबोलेजि

नगृह्यन्तां प्रापयतच एतान्येव ग्राहयतच विकीर्णीध्वं विक्रीतथ्यं तथापचतचपनीयं स्वजनायच दत्तपिवतच पातव्यं सदिरांदिवा
 चनान्तरेण खादतपिवतदत्तच तथा दास्यचेटिका दासाचेटिकाः भृतकाः भक्तदानादिना पोषिताः भा इहगन्ति ये लाभस्य भागं
 चतुर्भागादिकं लभन्ते एतेषां हन्वस्तस्ते च शिष्याश्चविनेयाः प्रेथ्यजनःप्रयोजनेषु प्रेषणीयलोकः कर्मकराः नियतकालमादेग
 कारिणः किङ्कराश्च चादेगसमाप्तौ पुनः २ प्रत्यकारिणः एतेपूर्वोक्ताः स्वजनपरिजनंच कक्षादासतेश्चवस्थानं कुर्वन्ति भारियाभेकरि

इहसकायसिस्साय पेसकजणो कम्मकरा किंकराय एएसयणपरिजणोयकीसअत्थं तिभारियाभेकरे.

केचल्यद्देईने धनेरापाहिंमूल्यद्देलेवरायेजिकेही वेचोएहवोसावद्यकहे प्रगटेजिके स्वजनजिकेतिकणनेआलोएतलेसूक्के मदि
 रादिकपांनकरे दासीकहिद्देदाई दासकहिद्देचाकर भोजनेआवेक्के जेभागीयातेहने एतावताइमहीजएक्के शिष्यकहिदेचेलाहेकार्य
 जपनामेलुहे मोकलेभेजेतेजन जेकल्लुंकार्य करीआवेतेहीज वलीरपूछीकामकरेतेकिंकरा एतलास्वजनपितरादिकजे परिजनदा
 सदासीआदिदेईने वेसिकारहिओकामस्ये नथीकरतोइ भाय्यास्त्रीतुम्हारीए एक्के कांनथीकरतीकामप्रतिएजे गहनमांहेमाहेमि

तुकम्मंति कृत्वाविधायकर्मकृत्यं तत्प्रमाप्तौ यतोभारिकादुर्निर्वाहाः भवतां करिच्छित्ति क्वचित्पाठः तत्रभारियत्ति भार्याभभवतःस
स्वत्थिन्यः कर्म कर्षन्तु अन्यान्यपि पाठान्तराणि सन्ति तानि च स्वयं गमनीयानि तथा गहनानि गहराणि वनानि वनखण्डानि
क्षेत्राणि च धान्यवपनभूमयः खिलभूमयश्च हलैरक्षुष्टाः वस्तराणि च क्षेत्रविशेषास्तस्मानि उन्नयैरूद्धं गतैः वृणैः घनमत्पथं सं क

तुकम्मगहणाइं वयणायइ खित्तखिलभूमिवस्तराइं उत्तराणघणसंकाडाइं उच्चमंतुयसूडिज्जं तुयरुक्खा
सिज्जं तुजंतमंडाइयस्सउवहिस्सकारणाए वड्डविहस्सय अट्टाएउच्छुटुज्जं तुपौलियतुय तिलाप्रयावे

ल्याशोयजो जेवनखंडकहिइं जंगलअटवी धानवाविवानौभूमिकाहलेकरी अणखेडीहेजे वस्सरकहिइं क्षेत्रविशेषजे उत्तराणकहिइं
ऊगा घणगण सांक्रडाकहीइं संकोण्ण्णैइं दपदेईवाले सडिज्जं तुयकहिये प्यारिसूडकारिबोजिहाइं रुं रुज्जेकहिइयेदरखततिणप्रति
छेदयोएतलेवृक्षनेकाटो जंतकहिइयेयंतहे भाजंनपात्वजिकेकाष्टमयवासंणजिकेतिके उपगरणनेलेखेएतलेउपग्रही कारण्णाइकहिइये
कारणतिण्णैकरीने वड्डविहस्सकहिइयेयनेकप्रकारेकरी एतावतातेसूंजेएही अट्टाएकहिइतांअर्थिइकरीने इच्छुकेतासेलडी तेहनोलूण

नगदह्यन्तां प्रापयतच एतान्येव ग्राहयतच विक्रीणीध्वं विक्रेतव्यं तथापचतचपनीयं स्वजनायच दत्तपिवतच पातव्यं सदिरादिवां चनान्तरेण खादतपिवतदत्तच तथा दास्यश्चेटिका दास्यश्चेटिका भृतकाः भक्तदानादिना पोषिताः भा द्रुह्यगत्तिये लाभस्य भागं चतुर्भागादिकं लभन्ते एतेषां इन्द्रसतसे च शिष्याश्चविनेयाः प्रेयजनः प्रयोजनेषु प्रेषणीयलोकः कर्मकराः नियतकालमादेयकारिणः किङ्कराश्च आदेशसमाप्तौ पुनः २ प्रश्नकारिणः एतेपूर्वोक्ताः स्वजनपरिजनंच कस्मादासतेचवस्थानं कुर्वन्ति भारियामेकरि

द्रुलकायसिस्साय प्रेसकजणो कम्मकरा किंकराय एएसयणपरिजणोयकीसअत्थं तिभारियामेकरे

केसुल्यद्देइने धनेरापाहिंमूल्यद्देलेवरायेजिकेही वेचोएहवोसावद्यकहे प्रगटेजिके स्वजनजिकेतिकणनेआलोएतलेसुक्के मदि रादिकपांनकरे दासीकहिद्देदाई दासकहिद्देचाकर भोजनेआवेछे जेभागीयातेहने एतावताद्दमहीजएछे शिष्यकहिद्येचेलाहेकार्य जपनामेलेहे मोकलेभेजेतेजन जेकह्युंकार्य करीआवेतेहीज वलीरपूछीकामकरेतेकिंकरा एतलास्वजनपितरादिकजे परिजनदा सदासीआदिदेइने वेसिकारहिअोकामस्ये नथीकरतोद्द भार्यास्त्रीतुहारीए एछे कानथीकरतीकामप्रतिएजे गहनमांहीमाहेमि

प्रतीतानिकालपत्ताइंति अक्सरप्राप्तानिगृहीतकुरुतसंचयं परिजनार्थं तथाशादयःप्रतीताःलूयतांमल्यतांउत्पयतांचलघुचप्रविशंतु
कोष्ठागारंअप्यमञ्जकोसागायति अल्पालघवोमहांतस्तदपेक्षयामध्यमाइत्यर्थः उत्कृष्टाउत्तमाश्चहन्यन्तंपोतसार्थाः बोहित्यसमुदाया
यावकसमूहावातथासेनासैन्यंनिर्यातु निर्गच्छतु निर्गत्यचयातुगच्छतुडमरंविडुरस्थानं तथाधोरोरौद्रावर्त्ततांच जयतांसंग्रामारणा

त्रिपुलसीमो पुष्पाणिकंदमूलाइं कालपत्ताइं गिरहकरेहसंचयंपरिजणस्सट्टयाए सालीवीहीज
वायलुच्चंतुमलिज्जतु उष्णंजंतुयलङ्गं च पविसंतु कोष्ठागारं अप्यमञ्जकोसगायहंमंतु पोतसत्यासे

यानगरजोए वासभणीयाप्योवासावोहीजए अटवीदेशकहिइं अरण्यांथांनक विपुलघणीदूरिलगेसीमाडाकहीइं पुष्पांजाही
जहीनाफूल कंदकांदाजिके मूलाइं कहिइं मूला कालप्राप्तअक्सरप्राप्तयाइंते एहभणीलेवोग्रहणकरवोतिको संचयकहितांसंचयही
परिजणने अर्थपरिवारने अर्थएतलेइमही शालीचावलत्रीहीचोखांतंदुल जवायकहिजेजव लुच्चंतुलूणवो तसथकीवेगलानुदाकरवो
ऊपणोइसोहीजिकोतिकाहीज लङ्गं कहिइंशीम्रइं कोठारमांहेप्रवेशवोघालवो कोष्ठागारकहिजेकोठारमाहेइं लघुछोटामध्यमजे

टानि संकीर्णानि यानि तानि तथा तानि दह्यंत पाठान्तरेण गहनानि वनानि छिद्यन्ताखिलभूमिवहुराणि उत्तणघनसंक
 टानि दह्यन्तां सखिज्जंतुयन्ति सूद्यतांच वृक्षाः भिन्दतां छिदन्तांवा यन्ताणि च तिलयन्तादिकानि भाण्डानि च भाज नानि
 कुण्डादीनि भाण्डी वा गन्तीएतान्यादिर्यस्य तत्तथा उपपत्तस्य सपकरणस्य कारणएत्ति कारणाय हेतवे पाचनान्तरे तु यदभां
 षस्योक्तरूपस्यकारणात्हेतो । तथावज्जविषस्यचकार्यसमूहस्येति गम्यं अर्थीयद्रूक्षवोदुज्जं तुत्तिद्रूयंतांलूयंतामितिवाहनमनेका
 र्यत्वात् तथापीडं तांच तिलाः पाचयतचे टकागृहार्थं तथाचेत्वाणिह्यपतांकार्थयतांवातयालघुशीघ्रं ग्रामादीनिनिवेशयत तत्तग्रामो
 जनपदप्रायजनाश्रितःनगरमविद्यमानकरदानं कर्वाटं कुनगरं कञ्चटवीदेषु किंभूतानि ग्रामादीनिविपुलसीमानि तथापुप्यादीनि

हद्रटकाश्रो समवरद्रुद्याए खेत्तायकससं कसावेहवालज्जं गामनगरखेडकब्डसंनिवेशेहअडवीदेषेसु

षोच्छेदषोपीलोजरदतिणेकरीनेए तिलतेहनेपचावोकाईके पचावणोहीज ईंटनोवाहनींवाहछे माहराघरनेचर्थे एतलेएमही खेत्ता
 यकहिद्रं चेतने कसहंकहिद्रं खेडो कसावेहकहिद्रं खेडावो शीघ्रकहीद्रं खेडावो ग्रामनेविपे नगरकहिद्रं जो धूलिनोगठतेखेडपाडु

प्रतीतानिकालपत्ताइंति अवसरप्राप्तानिगृहीतकुरुतसंचयं परिजनार्थं तथाशादयःप्रतीताःलूयंतांमल्यतांउत्पयतांचलघुचप्रविशंत
 कोटागारंअप्यमऊकोसागायति अल्पालषवोमहांतसुदपेक्षयामध्यमादूत्यर्थः उल्कटालउत्तमाश्चहन्यन्तंपीतसार्थाः वोहित्यसमुदाया
 यावकसमूहावातथासेनासैन्यंनिर्यातु निर्गच्छतु निर्गत्यचयातुगच्छतुडमरंविडुरस्थानं तथाधोरोरौद्रावर्ततांच जयतांसंशामारणा

विपुलसीमो पुण्फाणिकंदमूलाइं कालपत्ताइं गिरहकरेहसंचयंपरिजणस्सट्टयाए सालीवीहीज
 वायलुसंचंतुमलिज्जतु उप्पज्जंतुयलड्डं च पविसंतु कोट्टागारं अप्पमऊकोसगायहंमंतु पीतसत्थासे

यानगरजोए वासभणीशाप्पोवासावोहीजए अटवीदेशकहिइं अरण्णनांयांनक विपुलषणीट्टूरिलगेसीमाडाकहीइं पुफ्फजाही
 जहीनाफूल कंदकांदाजिके मूलाइं कहिइं मूला कालप्राप्तअवसरप्राप्तथाइंते एहभणीलिवोग्रहणकरवोतिको संचयकहितंसंचयही
 परिजणने अर्थपरिवारने अर्थएतलेइमही शालीचावलवीहीचोखातंदुल जवायकहियेजव लुच्चं तुलूणवो तुसथकीवेगलाजुदाकरवो
 ऊपणोइसीहीजिकोतिकाहीज लड्डं कहिइंशीम्रइं कोठारसांहेप्रवेशवोषालवो कोट्टागारकहियेकोठारमाहेइं लषच्छोटांमध्यमजे

तथाप्रष्टुचप्रवर्त्ततांशकटवाहनानिग्रन्थो यानिपात्राणिच तथाउपनयनं बालानां कलाग्रहणंचोलगंति चूडोपनयनं बालकप्रथम
सुहृन्निवाहः पाणिग्रहणं यज्ञोयागः अशुश्रिन्भवतु दिवसेतथासुकराणंबवादिकानामेकादशानामन्यतरद्भिमतं सुसुहृन्निरोद्रा
दीनां त्रियतोन्वतरोद्भिमतोयः एतयोसमाहारद्वंद्वसतस्रतथासुनक्षत्रेषु पुष्यादौसुतियौचपंचानां नन्दादीनामन्यतरस्यामभिम

शाण्डिल्याञ्चोलाउडमरंधोरावडुंतुय संगामापवहंतुय सगडवहणाद्रं उवणयणं चोलगं विवाहोज
नोअसुगंमिहोडं दिवसेसुकराणेषुसुहृत्ते सुनक्वत्तेसुतिहिमियं अज्जहोडं एहवणसुदितं वज्जसु

षयंतमोटाजिकेतिके हंकारोभरवो प्रवहणसाथकटकनीकलवो जिहांजसाथनीकलनोजिहां आवोविरुहवातनीवातमारौद्रप्रयत्नो
उत्पातरौद्रध्यानकरी संग्रामनेविपेप्रवर्त्तवोतेहमांपेठनेजे सगडकहियेगाडलाप्रमुखवाहणनो बालकनेकलाग्रहणकाराववोनीयाले
मूंकवोएउपदेयद्ये मूंडणो पांणीग्रहणविवाहकाराणो याग्यकरवोजो अमुगंमिअसुकदिनेकरीने इमएहीअवाते दिवसकहियेदिहा
डानेविपेकरवोतेही सूडेकराणेषुजेसूडेकराणोजे सुसुहृतरतेसूजेरूडेभलेसुहृत्तेजे सुनक्षत्रतेकाजिभलाकडानखलयहचारादिकने

ताया अज्जयस्मिन्नच्चनिभवत्स्रपनंसौभाग्यपुत्राद्यर्थं वध्वादेमज्जनं सुदितं प्रसोदवत् वल्लखाद्यपेयकलितं प्रभूतमांसमद्याद्युपेतां तथा कौतुकं रचादिकं विद्यावणकान्तिविविधैर्मूलमूलाभिः संस्कृतजलैः स्नापनकं विस्नापनकं शांतिकर्म च अग्निकारिकादिकमिति द्वंद्वतस्तौ कुरतकेष्वित्याह यश्चिरथ्यो चंद्रसूर्ययोर्गहेण राजलक्षणेन उपराग उपरंजनश्च ह्यगमित्यर्थः यश्चिरविग्रहोपरागः स च विपमार्गि च विधुराग्निदः स्वप्नाग्निवादीनि तेषु किमर्थमित्याहः स्वजनस्य च परिजनस्य च निजकस्य वा जीवितपरिरक्षणायार्थं तिव्यक्तं प्रतिगीर्षका

ज्जपेज्जकलियं कोउकवि एहावणकसंतिकम्भाणि कुणहससिरविगहोवरागविसिमेसु सज्जणस्सपरि

सुतथीतेसूकहे केजेभलीतीथीनेविपे करवोकामजेअद्यज्जकहे ध्याजहीकारियो जेतेथाजहैथेइमङ्गवणं कहीये स्नानमज्जनादि कजोतेगौभाग्यपुत्रादिकनेअर्थिवल्लखज्जकहीइं घणोखायोजोसोतिमहीजएखावणोजेपेज्जहीकये पीणोथोकलिततनेकरीसंयुक्तको उकवितेसू रचादिककहिङ्गवरायवोनवायवोकोईनेयातिकर्मतेसू अग्निहोवादि कर्मजेणेहकरी कुणहकहीइं करवोकरोयथिकहिइं चंद्रमारवीतेसुरज ग्रहणहोस्ये एपाखलेणेविनाइणरेविनारातापीलामांडलाथासज्जणकहीये स्वजनादिकजेतेपरिजणस्सकहियेप

तवाप्रचंडतुचप्रयत्तं तांशकटवाहनानिग्रंथ्यो यानिपालाणिच तथाउपनयनं बालानां कलाग्रहणं चोलगंति चूडोपनयनं बालकप्रथम
 सुण्डनं यिवाहः पाणिग्रहणं यज्ञोयागः अमुष्मिन्भवतु द्विवसे तथा सुकरणं ववादि कानामेकाद्यानामन्यतरदभिमतं सुमुहुत्तं रौद्रा
 दीनां त्रियतो न्यतरोऽभिमतोयः एतयो समाहारं द्वंद्वस्तस्य तया सुनचत्वेषु पुण्यादौ सुतियौ चंपंचानां नन्दादीनामन्यतरस्थामभिम

णाणिज्जाञ्जो जालडमरं धोरावडुं तुय संगामापयहं तुय सगडवहणाइं उवणयणं चोलगं विवाहोज
 नो अमुगं मिहोउं दिवसे सुकरणे सुमुहुत्ते सुनकवत्ते सुतिहिस्मिथ अज्जहोउं एहवणमुदितं वज्जसु

अत्यंतमोटाजिकेतिके हंकारो भरो प्रवहणसाथकटकी कलवो जिहाजसाथनी कलनोजिहां आवो विरुद्धवातनी वातमारौद्रप्रयत्न्या
 उत्पत्तारौद्रथ्यानकरी संग्रामने विपे प्रवर्त्तवो ते हमापिठनेजे सगडकहिद्येगाडलाप्रमुखवाहणनो बालकने कलाग्रहणकारावबोनीयाले
 मं कवो एउपदेयधौ मूंडणो पाणीग्रहणविवाहकाराणो याग्यकरवोजो अमुगं मिथमुकदिने करीने इमएही जवाते दिवसकहिद्येदिहा
 डाने विपे करवो ते ही सुडेकरणे सुजे सुडकारणोजे सुमुहुत्तते सुजे रुडे भले सुहत्तेजे सुनचत्वते काजिभला रुडानखलप्रहचारादिकने

ताया अज्जयस्मिन्वहनिभवतुस्त्रपनंसौभाग्यपुत्राद्यर्थं वध्वादेमज्जनं सुदितं प्रभूदवत् वज्रव्याद्युपेयकलितं प्रभूतमांसमद्याद्युपेयं ता
 कौतुकं रचादिकं विद्यावणकत्तिविधैर्मैत्रमूलाभिः संस्कृतजलैः स्नापनकं विस्नापनकं श्रांतिकर्म च अग्निकारि कारादिकमिति द्वैतं
 कुरुतकेष्वित्याह शशिरथ्योर्ध्वं द्रुस्यर्थयोगहेण राज्जलचरणेन उपरागउपरंजनश्च हृणमित्यर्थः शशिरविग्रहोपरागः सच विपन्नः
 विधुराग्निदः स्वप्नाग्निवादीनि तेषु किमर्थमित्याहः स्वजनस्य च परिजनस्य च निजकस्य याजीवितपरिरक्षणाथार्थित्यक्तं प्रतिगोः

ज्जपेज्जकलियं कोउकवि एहावणकसंति कस्माणि कुणहससिरविगहोवरागविसिमेसु सज्जणस्सपरि

सुतिथीतेसू कहे केजेभलीतीथीनेविपं करवोकामजेअद्यज्जकहे अजहीकरियो जेतेआजहौंयेइमङ्गवणंकहीये स्नानमः
 कजोतेगौभाग्यपुत्रादिकनेअर्थिवज्जखज्जकहीइंधणोखायवोजोसोतिमहौंजएखावणोजेपेज्जहीकये पीणोयो कलिततिनेकरी
 उकवितेसू रचादिककश्चिक्कवरायवोनवाववोकोईनेयांतिकर्मतेसू अग्निहोवादि कर्मजेशेहकरीकुणहकहीइं करवोकरोयथिः
 चंद्रमारवीतेसुरज ग्रहणहोस्ये एपाखलेशेविनांघुणरेविनारातापीलामांडलायासज्जणकहीये स्वजनादिकजेतेपरिजणस्सकः

तथाप्रचंडतुघप्रवर्त्ततांयकटवाहनानिग्रंत्यो यानिपात्राणिच तथाउपनयनं बालानां कलाग्रहणं चोलगंति चूडोपनयनं बालकप्रथम
 सुएडनं विवाहः पाणिग्रहणं यज्ञोयागः अमुष्मिन्भवतु दिवसेतथासुकरंणं वधादिकानामेकादशानामन्यतरदिभिमंतं सुमुद्धर्त्तौ रौद्रा
 दीनां विंगतो न्यतरोऽभिमतोयः एतयोसमाहारद्वंद्वस्तस्तत्रतथासुनचलेषु पुष्पादौ सुतियौचपंचानां नन्दादीनामन्यतरस्वामभिम

णाणिज्जाओजाउडमरंधोरावडुंतुय संगामापवहंतुय सगडवहणाद्र उवणयणं चोलगं विवाहोज
 नोअसुगंमिहोउं दिवसेसुकरणेसुमुद्धत्ते सुनक्वत्तेसुतिहिस्मियं अज्जहोउं एहवणसुदितं वड्डसु

अत्यंतमोटाजिकेतिके हंकारोभरवो प्रवहणसाथकटकनीकलवो जिहांजसाथनीकलनोजिहां आवोविरुद्धवातनीवातमांरौद्रप्रयत्नो
 उत्पत्तारौद्रथ्यानकरी संग्रामनेविषेप्रवर्त्तवोतेहमांपिठनोजे सगडकहिद्येगाडलाप्रमुखवाहणनो बालकनेकलाग्रहणकाराववोनींशाले
 मूंकवोएउपदेयथे मंडणो पांणीग्रहणविवाहकाराणो याथकरवोजो अमुगंमिअमुकदिनेकरीने इमएहीजवाते दिवसकहिद्येदिहा
 डानेविषेकरवोतेही खडेकरणेसूजेसूडकरणोजे सुमुद्धरतेसूजेरुडेभलेमुहत्तेजे सुनक्वत्तेक्याजिभलाकडानखत्रग्रहणारादिकने

नानि कुरुतेनप्राणातिपातकरणेन हिंसयावज्जविधेन नानाविधेनकिसर्थमित्याह विपरीतोत्पाता अशुभसूचकाः प्रकृतिविक
दुःखानाःपापयकुनाद्यप्रतीताःआसौम्यग्रहचरितंचक्रग्रहचाराःअमङ्गलानिचयानिनिमित्तानिअङ्गसुटितादीनि एतेपांड्वशातए
प्रतिपातहेतोरुपहननिमित्तमिति तथापिचित्छेदंक्रुयतमादत्तकिञ्चिद्दानमिति तथासुष्टुहतरइहतरुंअसेदित्वंसुष्टुच्छिन्नोभिन्नः

यच्छिन्तेकरेह प्राणातिवायकरणेन वज्जविहेणं विपरीतप्राणसुमिण प्रावसउणअसोमगगहचरि
यअमंगलनिमित्तप्रडिवायहेडं चित्तिच्छेयं करेहसादेहकिंचिदाणं सुष्टुहवो सुष्टुछिणो भिणोत्ति

नेफलकरीनेएतले सख्छे संपूर्णहवी जोदेवतानीपजाकरो अनेकवाकने वारवानिमित्तप्राणातिपातने करवेकरावेजिके कारणे
नेजाण्वुंएवज्जविधेषखेप्रकारेऐसीवात्ताविपरीतउत्पातअशुभभूसीकंपादिकजेतेहीजजानवुंतेतुमेपाडुआसुहणालाधा पाडुआड
खोटायकुनजेअशीमकहिदूकू रग्रहनो चारोप्रवर्त्तवोएतलेद्रमही सांजारीदर्शनादि अयमंगलजेनिमित्तअंगस्फुरणादिकविचार
णवानिमित्तप्राणातिपातकारवो जेवितीछेदकांडं जोजेहनीविपरीते तेहनीविपरीतेतेअसुकडानेग्रामनदेस्योएकरे

णिचदत्तस्वशिरः प्रतिरूपाणिपिष्टादिमयशिरांसिआलशिरोरक्षार्थं यच्छतचण्डिकादिभ्यद्रत्यर्थः तथादत्तचयीर्षीपहारानूपस्यादि
शिरौवलीन् देयतानामितिगम्यतेविविधौषधिमद्यमांसभक्ष्यान्नपानमाल्यानुलेपनानिच/प्रदीपाश्चञ्जलितोज्ज्वलाःसुगंधिधूपस्यापकार
द्यापकारणं अंगारोपरिच्येपः पुष्पफलानिचतैःसहृद्वाःसंपूर्णथेयीर्षीपहारास्तेतथा तान्दत्तवेतिप्रकृतं तथाप्रायश्चित्तानिप्रतिविधा

जणस्सय निययस्सयजीवियस्स परिक्खणदुयाए परिसीसकाइं चंडेहदेहहसीसोवहारे/त्रिवहो
सहिमज्जमंसमक्खअण्णमह्लाणुलेवण/प्रदीवजलिउज्जल्लीसुगंधधूवाचकार पुष्पफलसमिडेपा

रिवारनेअर्थिइजे निजकहिचेआपणोपोतानोजीवियस्सतेस्संजीवितव्यजीवणोसर्वथाकरीराखवानिअर्थेजिकेउद्यमीतिकेहीजह्जेआ
पणामसकनीरक्षानियीशराखवानिमित्तेजेचंडेहकहिइं चंडिकादिकदीजं द्योक्खालीनामसकदेवतानेद्ये इस्साजिकेहीजविविधकहि
इंअनेकारे जेओपधीमद्यकहतामदिरा मंसकेतांसतेनोखावबोसुअन्नकण्णजलतेपुष्पमालापहिबोजेचंदनादिकनोलिपकरि
ओ करिवोप्रदीपकहिइंदीवो बलितजलितभस्स जं चीकालउजलीधवली सुगंधधूपनो कट्ठिवोसुगंधद्रव्यनेअंगारोषेवबोसोपुष्पकरी

नानि कुशलेनप्राणातिपातकरणेन हिंसयावज्जविधेन नानाविधेनकिसर्थमित्याह विपरीतोत्पाता अशुभसूचकाः प्रकृतिविकाराः दुःखप्राःपापशकुनाद्यप्रतीताःआसोस्यग्रहचरितंचक्रग्रहचाराःअसङ्खानिचयानिनिमित्तानिअङ्गस्युटितादीनि एतेपाद्वंद्वसतएतेपां प्रतिघातहेतोरुपघनननिमित्तमिति तथाएतच्छेदंक्रुशतमादत्तंकिञ्चिद्दानमिति तथासुष्टुहतरइहतरुंअसेद्वित्वंसुष्टुच्छिन्नोभिन्नश्चवित्

यच्छिन्नेकरेह प्राणातिवायकरणेन वज्जविहेणं विवरीउप्यायदुसुमिण पावसउणअसोअगगहचरि
यअअंगलनिमित्तपडिघायहेउं वित्तिच्छेयं करेहमादेहकिञ्चिदाणं सुदुहवो सुदुछिणो भिणोत्ति

नेफलकरीनेएतले सद्ये संपूर्णएहवी जोदेवतानीपजाकरो अनेककष्टने वारवानिमित्तप्राणातिपातने करवेकरावेजिके कारणेकरी नेजाणवुंएषज्जविधेघणेप्रकारेऐसीवात्ताविपरीतउत्पातअशुभभूमीकंपादिकजेतेहीजजानवुंतेतुमेपाडुआसुहणालाधा पाडुआशकुण खोटाशकुनजेअशौमकहिइकू रग्रहनो चारोप्रवत्तवोएतलेइमची सांजारीदर्शनादि अयमंगलजेनिमित्तअंगस्फुरणादिकविचार एह णवानिमित्ते प्राणातिपातकरवो जेवितीछेदकाइं जोजेहनीविरतीहं तेहनीविरतीछेदनकरेछेजेतेअमुकड़ानेग्रामनदेस्योएकहेइम

णिचदत्तस्वश्रिरे प्रतिरूपाणिपिष्टादिमयशिरासिञ्चालशिरोरक्षार्थं यच्छतचण्डिकादिभ्यद्रुत्यर्थः तथादत्तचयीर्षोपहारानूपस्यादि
शिरोवलीन्देवतानामितिगम्यतेविविधौषधिमद्यमांसमध्यान्नप्रानमाल्यानुलेपनानिच/प्रदीपाद्यञ्जलितोज्वलाःसुगंधिधूपस्थापकार
स्थापकारणं अंगारोपरिचोपः पुष्पफलानिचतैःससृद्वाःसंपूर्णधैशीर्षोपहारासोतथा तानुदत्तवेतिप्रकृतं तथाप्रायश्चित्तानिप्रतिविधा

जणस्वय निययस्वयजौवियस्व परिरक्त्वण्डुयाए परिसीसकाद्रं चंडेहदेहहसीसोवहारे/त्रिवहो
सहिमज्जमंसभक्त्वअणप्राणमल्लानुलेवण/प्रदीवजलिउज्जल्लौसुगंधधूवाचकार पुष्पफलसमिडेपा

रिषारनेअर्थिद्वजे निजकहियेथापणोपोतानोजौवियस्वतेस्यंजीवितव्यजीवणोसर्वथाकरीराखवानेअर्थेजिकेउद्यमीतिकेहीजच्छंआ
पणांसकनीरक्षानिशीशराखवानिमित्तेजेचंडेहकहिट्टं चंडिकादिकदीजं द्योच्छालीनामस्तकदेवतानेद्ये द्रुस्याजिकेहीजविविधकहि
इंधनेकारे जेअपधीमद्यकहतामदिरा मंसकेतांसांसतेनोखाववोसुअन्नकणपाणजलतेपुष्पमालापहिहरोजचंदनादिकनोलिपकरि
ओ करिवोप्रदीपकहिट्टं दीवो बलितजलितभस्त्र लंघीकालउजलीधवली सुगंधधूपनो कटिवोसुगंधद्रुव्यनेअंगारोषेववोसोपुष्पकरी

नानि कुशतक्रेनप्राणतिपातकरणेन हिंसयावज्जविधेन नानाविधेनकिसर्धसित्याह विपरीतोत्पाता अशुभसूचकाः प्रकृतिविव
दुस्वप्नाःपापयकुनाशप्रतीताःआसोम्यग्रहचरितंचक्रग्रहचाराःअमङ्गलानिचयानिमित्तानिअङ्गसु टितादीनि एतेपाद्वंइसाताः
प्रतिघातहेतोरुपहनननिमित्तमिति तथाएतच्छेदंक्रुशतमादत्तकिञ्चिद्दानमिति तथासुष्टुहतरइहतरुंअमेद्वित्वंसुष्टुच्छिन्नोभिन्न

यच्छित्तेकरेह पाणतिवायकरणेन बज्जविहणं विवरीउप्यायदुसुमिण पावसउणअसोमगगहचरि
यअमंगलनिमित्तपडिघायहेउं शित्तिच्छेयं करेहसादेहकिंचिदाणं सुदु हवो सुदु छिणो भिणोत्ति

नेफलकरीनिएतले सखद्वे संपूर्णएहवी जोदेवतानीपजाकरो अनेककष्टने वारवानिमित्तप्राणतिपातने करवेकरावेजिके करणे
नेजाणुवंइज्जविधेघणेप्रकारेऐसीवात्ताविपरीतउत्पातअशुभभूमीकंपादिकजेतेहीजजानवुंतेतुमेपाडुआसुहणांलाघा पाडुआश
खोटाशकुनजेथयौमकहिदूकू रग्रहनो चारोप्रवर्त्तवोएतलेइमही सांजारीदर्शनादि अममंगलजेनिमित्तअंगस्फु रणादिकविचार
णवानिमित्ते प्राणतिपातकरवो जेवितीछेदकाइं जोजेहनीधिरतीहं तेहनीधिरतीछेदनकरेछेजेतेअसुकडानेग्रामनदेश्योएक

णिचदत्तस्वश्रिरे प्रतिरूपाणिपिष्टुदिमयशिरासिआत्मशिरोरक्षार्थं यच्छतचण्डिकादिभ्यद्दुत्यर्थः तथादत्तचयीर्षोपहारानुपस्थादि
शिरोयलीन्द्देयतानामितिगम्यतेविविधौषधिमद्यमांसभक्ष्यान्वपानमाल्यानुलेपनानिच/प्रदीपाद्यज्वलितोज्ज्वलाःसुगंधिधूपस्यापकार
द्यापकारणं अंगारोपरिर्क्षेपः पुष्पफलानिचतैःसहृद्वाःसंपूर्णैथिशीर्षोपहारस्तेतया तान्दत्तवेतिप्रकृतं तथाप्रायश्चित्तानिप्रतिविधा

जणस्सय निययस्सयज्जीवियस्स परि रक्खण्डुयाए परि रसीसकाद्दं चंडेहदेहहसीसोवहारे/ त्रिवहो
सहि मज्जमंसमक्खअथपांणमसुत्ताणुलेवण/ प्रदीवजलिउज्ज्वलीसुगंधधूवाचकार पुणफलसमिडे पा

रिवारनेअर्थिद्देजे निजकहिचेआपणोपोतानोजोजीवियस्सतेस्यंजीवितव्यजीवयोसर्वथाकरीराखवानेअर्थेजिकेउद्यमीतिकेहीजहंभा
पणांससकनौरक्षानिशीशराखवानिमित्तेजेचंडेहकहिद्दं चंडिकादिकदीजं द्योक्खालीनामसुकदेवतानेद्ये इस्याजिकेहीजविविधकहि
इंअनेकारे जेअौपधीमद्यकहतामदिरा मंसकेतांमांसतेनोखाववोसुअन्नकणपांणजलतेपुप्फमालापहिरेजेचंदनादिकनोलेपकरि
ओ करिवोप्रदीपकहिद्दं दीवो बलितजलितमसुत्तां चीकालउजलीधवली सुगंधधूपनो कप्पिवोसुगंधद्रव्यनेअंगारोपेववोसोपुप्फकरी

नानि कुरुतकेनप्राणातिपातकरणेन हिंसयावज्जविधेन नानाविधेनकिसमर्थमित्याह विपरीतोत्पाता अशुभसूचकाः प्रकृतिविकाराः
दुस्वप्नाःपापशकुनाश्चप्रतीताःआसीम्यग्रहचरितंचक्रूरग्रहचाराःअमङ्गलानिचयानिनिमित्तानिअङ्गसुटितादीनि एतेपाद्वंद्वस्ताएतेपां
प्रतिघातहेतोरुपहनननिमित्तमिति तथाएतच्छेदंकुशतमादत्तकिञ्चिद्दानमिति तथासुष्टुहतरइहतरुंअमेद्वित्वंसुष्टुच्छिन्नोभिन्नश्चविव

यच्छित्तेकरह पाणातिवायकरणेन वज्जविहणं विवरीउप्यायदुसुमिण पावसउणअसोमगहचरि
यत्रअंगलनिमित्तप्रडिघायहेड' धित्तिच्छेयं करहमादेहकिंचिदाणं सुष्टु हवो सुष्टु छिणो भिणोत्ति

नेफलकरीनेएतले ससृष्ट्वे संपूर्णएहवी जोदेवतानीपजाकरो अनेककटने वारवानिमित्तप्राणातिपातने करवेकरावेजिके करणेकरी
नेजाणवुंएवज्जविधेघणेप्रकारेऐसीवार्त्ताविपरीतउत्पाताअशुभमसीकंपादिकजेतेहीजजानवुंतेतुमेपाडुआसुहणांलाघा पाडुआशकुण
खोटायकुनजेअशौमकहिडूकू रग्रहनो चारोप्रवर्त्तवोएतलेइमही सांजारीदर्शनादि अयमंगलजेनिमित्तअंगस्तु रणादिकविचार एह
शवानिमित्ते प्राणातिपातकारवो जेवितीछेदकांड' जोजेहनीविरतीहं तेहनीधिरतीछेदनकरेछेजेतेअसुकडानेग्रामनदेस्योएकहेइम

द्वितकश्चिदिति एवमुपदिशन्तः एवंविधंनानाप्रकारं पाठान्तरं वात्रिविधं त्रिःप्रकारं कुर्वन्त्यलीकद्रव्यतोनालीकमपि रुन्वोपघातहेतु
त्वादुभाषतोऽलीकमेवं त्रिविध्यमेवाह मणसावाचाकम्पुणावायन्ति कायक्रिययातदेतावतो यथाक्रियतेलीकंयेपि तत्कुर्वन्तीत्येतद्वार
द्वयमित्यं परस्परैणोक्तमयेतन्कुर्वन्ति तान्भेदानाह अकृशलावक्तव्यावक्तव्यविभागानिपुणा अनार्यापापकर्त्राणोदूरमयाता अलि

। उच्यतेसंताएवंविहंकरेति अलियंमणैणंवायाएकम्पुणाय अकुसलाञ्जणञ्जाअलियाणं अलियधम्म
निरया अलियासुकहासु अभिरमंता तुआअलियंकरेहउ जंतिय वहुप्पगारंतस्सयअलियस्सपाल

जेकिंचित्कृशताकादृकदेवो दानपोतानोजेमालतेपराइनेदेवो. एरुडोहण्योकाइं कभलोमाथोइसोक्केहे एरुडोकहिइंभलो छेद्यो
इच्चएह्योवाणीवोलिजेतेसुट्टुक्खिचो एरुडोविदास्यौ फलादिकाइणीप्रकारे उपदियताउपदेगद्ये ऐसेविधप्रकारेकरीनेकरेजिकेचली
क्ककहिइएपावोलिमेनेकरीवायाएकहीएवचने कायाइदेहीइकरीने करते अलीकनावोलणहारकेहवाछे चतराइगुण अनार्यधम्मज्य
खोटाजेइना आगमक्के जेभणीहिंसामईछे अलीककरीरचित्तेइना खोटाजेइनोधर्महिंसादिकमयतेहने विषेतत्परजिके अलीक

याणति अलीकायात्रागमोयेपातितथातएवालीकधर्मनिरताः तथातुष्टाअलियंकरेवड्डं तियवड्ड
 प्पगारमित्यवतुष्टाभवन्तिचालीकं बड्डप्रकारं क्कत्वाउक्ते त्वेवमच्चरघटनाकार्येति तथाऽलीकविपाकप्रतिपादनायाच्च तस्सेत्यादि तस्स
 न्तियद्वितीयाश्रयत्वेनोच्यते तस्याऽलीकस्यफलस्य कर्मणोविपाकउदयः साध्यमित्यर्थः तमजानन्तोवर्द्धयन्ति मत्ताभयमविश्रामवेदना
 दीर्घकालवड्डुःखसंक्रान्तरकतिर्यग्योनितत्त्वोत्पादनमित्यर्थः तेनचालीकेन तवजनितकर्मणेत्यर्थः समनुवद्धाः अविरचित्ताःआदि

विवागंअयाणमाणा वडुति महकथं अविस्सामवेयणदीहकालवड्डुदुक्खसंक्रणरयतिरियजोणिति

कथायात्तकिहवानेविपेसावधानजे सन्मुख्यईरति पामेहेजीवतेतुष्टातुष्टथाइं खोटोहिंसामयकार्यं करीसंतोपपामेजेड्डं तिहोवेनिच्चे
 वड्डकहित्ताघणाप्रकारे करीने तेहनजनेविचार अलीकखोटानो जेसंबंध फलअनेविवागकहता विपाक अजाणताछता जिकेजी
 वतिके वधारे करणीजामहामोटाभयजीवनेचविश्रामकाइके विसरामनही वेदनाभोगवेजिके दीर्घकालघणाकाललगि वड्डतदुःख
 तेणे करीसाकइजेसंकीर्णएहवोजोनरक्कगतिइं तिरिजंचनौगति तेहनीयोनीनिविये तिण्येयकी अलीकतेष्टप्रावोलेहे सडितड्डं तां

चित्तकश्चिदिति एवमुपदिशन्तः एवंविधंनानाप्रकारं पाठान्तरं वात्रिविधं त्रिःप्रकारं कुर्वन्त्यलीकं द्रव्यतोनालीकमपि रुत्वोपघातहेतुत्वाद्भायतोऽलीकमेवं त्रिविध्यमेवाह मणसावाचाकम्पुणावायन्ति कायक्रिययातदेतावतो यथाक्रियतेलीकांयेपि तत्कुर्वन्तीत्येतद्वारद्वयमित्यं परस्पररेणोक्तमथयेतन्कुर्वन्ति तान्भेदानाह अक्रुगलावक्तव्यावक्तव्यविभागानिपुणा अनार्यापापकर्मां शोदूरमयाता अलि

। सचदिसंताएवंविहंकरेति अलियंमणेणंवायाएकम्पुणाय अकुसलाअणज्जाअलियाणं अलियधम्म
निरया अलियासुकहासु अभिरमंता तुअअलियंकरेहउ जंतिय वहुअगारंतस्सथअलियस्सफल

जेकिंचित्कृहताकाइकदेवो दानपोतानोजिमालतेपराइनेदेशो एरुडोइखोकाइकमलोमाखोइसोकेहे एरुडोकाइइंभलो वेद्वो
इअएहयोवाणीवोलिजेतेसुइच्छिनो एरुडोविदाखी फलादिकइणीप्रकारे उपदिशताउपदेश्ये ऐसेविधप्रकारिकरीनिकरेजिकेचली
ककश्चिइएपावोलिमनेकरीवायाएकहीएवचने कायाइदेहीइकरीने करते अलीकनावोलणहारकेहवाळे चतराइगुण अनार्यध्मपूज्य
खोटाजेचहना आगमके जेभणीहिंसामईछे अलीककरीरहितजेहना खोटाजेचनोधर्महिंसादिकमयतेहने विषेतत्परजिके अलीक

याणति अलीकाद्यान्नागमोयेपातेतथातएवालीकधर्मनिरताः अलीकासुकथास्वभिरसमाणाः तथातुष्टा अखियंकरेउच्छं तियवुद्ध
 ष्मगारमित्यवतुष्टाभवन्तिचालीकं बद्धप्रकारं कृत्वाउक्ते त्वेवमचरषटनाकार्येति तथाऽलीकविपाकप्रतिपादनायाच तस्मैत्यादि तस्म
 न्तियद्वितीयाश्रवत्वेनोच्यते तस्याऽलीकस्यफलस्य कर्मणोविपाकउदयः साध्यमित्यर्थः तसजानन्तोवर्द्धयन्ति महाभयमविश्रामवेदना
 दीर्घकालवुद्धुःखसंक्रान्तरकृतिर्यग्योनितत्वोत्पादनमित्यर्थः तेनचालीकेन तवजनितकर्मणेत्यर्थः समनुवद्धाः अविरहितताःआदि

विवागंअयाणमाणा बडुति महकथं अविस्वामवेयणदीहकालवुद्धुदुक्खसंकडणरयतिरियजोणिति

कथायात्तकिहयानेविपेसावधानजे सन्नुखयइरति पामेहेजीवतेतुष्टातुष्टयाइं खोटोच्चिसामयकार्यकरीसंतोपपामेजेउच्छं तिहोवेनिचे
 वुद्धकृहिताघणाप्रकारेकरीने तेहनाजेविचार अलीकखोटानो जेसंबंध फलअनेविवागकहता विपाक अजाणताछता जिकेजी
 वतिके बधारेकरणीजामहामोटाभयजीवनेचविश्रामकाइके विसरामनही वेदनाभोगवेजिके दीर्घकालघणांकाललगि बद्धतदुःख
 तेषेकरीसांकजेसंकीर्णएहवोजोनरकगतिइं तिरिजंचनौगति तेहनोंयोनीनेविषे तिणेतकी अलीकतेहपावोलेछे सचितउच्छंतां

टाः आलिङ्गिता पुनर्भवान्धकारे श्वास्यन्तिभीसे दुर्गतिवसतिसुपगतास्तेच दृश्यन्ते दृहजीवलोकेकिंभूतापृत्याहदुर्गतादुःस्यादुरन्ता
 दुःपर्यवसानाः परवशात्प्रखतन्वाः अर्थभोगपरिवर्जिता द्रव्येणभोगैश्च रहिताः असुहियन्ति अस्त्रुखिता अत्रिद्यमानसुहृदोवा स्फुटि
 तच्छ्रयः विपादिकाविषर्चिकादिभिः विकृतत्वचः विभत्साविकृतरूपाविवर्णाविरूपवर्णा इतिपदत्वयस्य कर्मधारयः तथाखरपरुष्या

एयत्रलिएणसमणुवद्वा आइडापुणम्भबंधकारोभमंति भीसेभीसेदुग्गइवसहिमुवगया तेयदीसंतिह
 दुग्गयादुरंता परवसा अत्यभोगपरिवर्जिया असुहिता फुडितच्छ्वी वीभच्छविवणाखरफरस

वथ्यानेजीवतिके सरवेफरस्याहं जोवलोवलीभसवो ऊपजवो अंधकारभवरूपतेहने विषेसोभीमंभीमंधयाजेमहाभयानक दुर्गतिरूप
 इजे वसतीधरनेविषे सुपगतातेप्राप्तभया तिकेविषे एमनुष्यभवनेदीसेहं जेतेही दुर्गतिदरिद्रीदुखेअंतपामे परवसपयाहं द्रव्यनेभोग
 यीनसके मितकोइनथी फाटीहं शरीरचांवडी वीहामणारूपभुंडावणे कठोरजेहनास्यर्थासमाधिबंधकालाहं तथावत्याशरीरच्छिद्र
 सहितयोभावर्जिं तत्रव्यक्तवचननावोलणहारविफल वचननावोलणहार शरीरादिकने संस्काररहितसम्मानरहितसदादुर्भागीदुर्गंध

अतिकर्मस्यार्थिभिरक्ताः रतिकचिदप्यप्राप्ताः ध्यामा अनुज्वलच्छायाः सुपिराचसारकायादितिपदचतुष्कस्य कर्मधारयः निष्छायाः
 वियोगाः लक्ष्मा अव्यक्ताविफलाफलासाधनीवाग्येषां तैतथा असह्यमसक्तयत्ति न विद्यते संस्कृतं संस्कारोयेपांतेसंस्कृता अविद्यमान
 संस्कारासतः कर्मधारयो सकारश्च लाक्षणिकः अत्यन्तंवाअसंस्कृतासंस्कृताः अतएवागन्धाः अचेतनाविशिष्टचेतन्याभावात् दुर्भगा
 अनिष्टाअकान्ताअकमनीया काकस्ये वखरोयेषां तैकाकखराः हीनोङ्गखोभिन्त्रश्सु टितो घोपोयेपांतेतथाविहिंस्यन्तइतिविहिंसा
 जडाश्चसूर्खाःवधिरान्धकाये तैतथापाठान्तरेण जडवधिरशकाश्च मन्मना अव्यक्तवाचः अकान्तानि अकमनीयानि विद्यतानिच

विरत्तङ्कामञ्जुसिरानिच्छायालक्ष्मिविफलावाया असंस्कृतमसक्तया अगंधाश्चैयणादुभगाअकंता
 काकखराहीण भिन्नघोसाविहिंसाजडबहिर्हरमूयायमन्मणा अकंतविकंतकरणाणीया शीयजणणि

विशिष्टज्ञानतथाचेतनारहितविकलदोभागीया कोडूवाच्छेनहीकाकसरिखोखरजेहनोनांन्होखरजिमकोडूसांभलेनहीसङ्गमारिरकरे
 सूर्खपणोवहिरौ गुं गोअव्यक्तवचन अणगतावचन तथाविकारसहित इन्द्रियछेजेहना नीचीजातिनीचजनना सेवणहार लोकमां

दाः आलिङ्गिता पुनर्भवान्धकारे भ्राम्यन्तिभीमे दुर्गतिवसतिमुपगतास्तेच दृश्यन्ते दृहजीवलोकेकिंभूताइत्याहदुर्गतादुः स्यादुरन्ता
दुःपर्यवसानाः परवशात्प्रखतन्त्राः अर्थभोगपरिवर्जिता द्रव्यभोगैश्च रहिताः असुहियन्ति असुखिता अविद्यमानसुहृदोया स्फुटि
तच्छयः विपादिकाविवर्चिकादिभिः विद्वतत्वचः विभक्त्याविकृतरूपाविवर्णाविरूपवर्णा इतिपदत्वयस्य कर्मधारयः तथाखरपरुषा

एयअलिणसमणुवद्वा आइडापुणभ्रंघकारोभमंति भीमेभीमेदुर्गद्वसहिमुवगया तेयंदीसंतिह
दुर्गयादुरंता परवसा अत्यभोगपरिवर्जिया असुहिता फुडितच्छ्वी वीभच्छविवर्णाखरफरस

वध्याजेजीवतिके सर्वेफरस्याहं जीवलोवलीभसवो ऊपजवो अंधकारभवरूपतेहने विपेसोभीसंभीसंख्याजेमहाभयानक दुर्गतिरूप
इजे वसतीधरेनेविपे मुपगतातेप्राप्तभया तिकेविपे एमनुष्यभवनेदीसेहे जेतेही दुर्गतिदरिद्रीदुखेत्रंतपामे परवसपद्याहे द्रव्यनेभोग
यीनसके मितकोदूनथी फाटीहे शरीरचावडी वीहामणारूपभंडावणे कठोरजेहनास्यर्थासमाधिवंतकालाहे तथात्रत्याशरीरच्छिद्र
सहितयोभावर्जिं तद्व्यक्तवचननावोलणहारविफल वचननावोलणहार शरीरादिकेने संस्काररहितसम्मानरहितसदादुर्भागीदुर्गंध

अतिकर्मयस्यर्थाविरक्ताः रतिकचिदप्यप्राप्ताः ध्यामा अनुज्वलच्छायाः सुषिराअसारकायाद्द्रुतिपदचतुष्कस्य कर्मधारयः निष्कायाः
वियोगाः लज्जा अव्यक्ताविफलाफलासाधनीवाग्येषां तैतया असह्यमसक्तयत्ति संस्कृतं संस्कारोयेपांतेसंस्कृता अविद्यमान
संस्कारासतः कर्मधारयो मकारश्च लाचणिकः अत्यन्तंवाअसंस्कृतासंस्कृताः अतएवागन्धाः अचेतनाविशिष्टचेतन्याभावात् दुर्भगा
अनिष्टाअकान्ताअकमनीया काकस्येवखरोयेपां तैकाकखराः हीनोङ्गखोभिन्नश्स्फुटितो घोपोयेपांतेतथाविहिंस्यन्तद्द्रुतिविहिंसा
जडाश्चसूखाःघविरान्धकाये तैतथापाठान्तरेण जडवधिरसकाश्च मन्मना अव्यक्तवाचः अकान्तानि अकमनीयानि विद्वतानिच

विरत्तज्जामज्जुसिरानिच्छायाल्लविफलवाया असंस्कृतमसक्तया अगंधाअचेयणादुभगाअकंता
काकखराहौण भिन्नघोसाविहिंसाजडवहिरमूयायमम्मणा अकंतविकंतकरणाणीया खौयजणणि

विशिष्टज्ञानतयाचेतनारहितविकलदोभागीया कोड्वाच्छेनहीकाकसरिखोखरजेहनोनांन्होखरजिमकोड्सांभलेनहीसज्जमारि२ करे
सूर्ध्वपणोवहिनो गुंगोअव्यक्तवचन अणगतावचन तथाविकारसहित इन्द्रिग्रहेजेहना नीचीजातिनीचजनना खेवणहार लोकमां

कारणानीन्द्रियाणि कृत्यानिवायेषां तैतथावाचनान्तरे अलतानिदहतानि विदहतानिच विरूपतयाकृतानिकरणानि वैस्नेतयानीचा
जात्यादिभिर्नीचजननिपेविणो लोकागर्हणीया इतिपदद्वयं व्यक्तंभत्याभर्त्तव्याएव तथाअसहयजनस्य असमानयीललोकस्य द्वेष्या
द्वेषस्यानंप्रथाया आदेश्यादुर्मैधसो दुर्बुद्धयः लोकैत्यादि श्रुतयञ्चस्य प्रत्येकं संवधात् लोकश्रुतिर्लोकाभिमतं शास्त्रंभारतादिवेद
श्रुतिः रक्ष्यामादिवेदशास्त्रं चध्यात्मश्रुतिः चित्तजयोपाय प्रतिपादनशास्त्रं समयश्रुति आर्चितबौद्धादिरुद्धान्तशास्त्रं ताभिर्वर्जिताये
॥ कएते एवंभूताइत्याह नरामानवा धर्मबुद्धिविकलाः प्रतीतं अलीकेनच अलीकयादजनितकर्मार्गिनना तेनकालान्तररुतेन
मानाः असंतएणंति अशान्तकेनाशुपयान्तेना असतावाअसंतं तेनरागादिप्रवर्त्ततेनेत्यर्थः अपमानतादिप्राप्नुवन्तीतिसम्बन्धः

सेविणो लोगगरहिज्जा भिच्चाअसरिसजणस्य पेसादुञ्जेहालोगवेदे अञ्जप्पसमयसुति वज्जियन

हिन्दनीकथाद् सेयकमाठाहीन जननादाससरीखायाद् दुर्बुद्धि लोचनेगमतोशास्त्रभारतरामायणादि वेदरबुवेदादि अ०जनजी
पवानोउपायजेणे शास्त्रे बोलेयेच्छिस० सिद्धान्तशास्त्रतेणेकरी वर्जितएहवा मनुष्यधर्ममुद्धिइकरी विकलअलीकवचने करीदाभक्ता ते

तत्रापमानं च मानहरणं दृष्टिमांसं च परोक्षस्य दूषणाविष्करणं अधिकेषु च निन्दाविशेषः खलुभेदनं च परस्परं प्रेमसन्मन्वयोः प्रेमच्छेदनं सुखान्धस्वजनमित्राणां सत्कामपक्षारणं च अपशदं क्षारायमाणं च नपराभिमतस्यावा एपामपक्षकरणं सानिध्याकारणमित्यर्थः एतानि चादिव्येपातानि तदादिकानि तत्राभ्याख्याजानि असदुपुण्याभिधानानि बहुविधानानि प्राप्तुवन्ति लभन्ति इत्यनुपमानि पाठान्तरेण धमनोरमाणि हृदयस्य उत्तरोत्तमगाइति दावकाच्युपतापकानितानितयायावज्जीवदुःखराणि

राधन्मनुद्विवियत्वा अलिपणयतेणव डुज्जमाणा अक्षंतएणं अक्षमाणाणपि द्विसंसाहिक्खेवपिसुणभेयण
 शुखंधवसयणमित्तवत्त्वारणादियाइं अग्भवत्ताणाइं बहुविहाइं प्रावंति अमणोरमाइं हियय

अलीकफेचये कर्मरूपिअग्निदानता अक्षतापाडुयापापि अपमानादिजपामे पूठिपाख्खिविख्खा वोलिपिगुनदुर्जनपणोतेहनीलोक
 चाडीकारि मैत्रीभेदकारवो पामे मातापितागुरुबंधव स्वजनपीतरीयादिकमित्त एतावतागाढासहोदरतेहनेहीले अक्षतादूपणपामे
 पणामकारनाभेदरूपदुष्टदुष्टप्रणोपामे धमनोत्तमनेगमसतानथीएहवा हेयाने मनने दुज्जवणनाउपजायणहार जीवेतिहांताइतेदू

करणानीन्द्रियाणि कल्यानिवायेषां तैतथावाचगांतरे अक्षतानि कृतानि विद्वतानि च विरूपतया कृतानि करणानि वैश्वेतयानी चा
जाल्यादिभिर्नोचजननिपेविणो लोकागर्हणीया इति पदद्वयं व्यक्तं भूत्वा भक्त्या एव तथा अग्रसहयजनस्य असमानगील्लोकस्य द्वेया
द्वेषानं प्रेथ्यावा आदेश्यादुर्मधसो दुर्बुद्धयः लोकैत्यादि श्रुतग्रन्थस्य प्रत्येकं संवधात् लोकश्रुतिर्लोकाभिमतं शास्त्रं भारतादिवेद
श्रुतिः स्रक्ष्यामादिवेदशास्त्रं अध्यात्मश्रुतिः चित्तजयोपयाय प्रतिपादनशास्त्रं समयश्रुति आर्हतवैद्व्यादिद्विद्वान्शास्त्रं ताभिर्वर्जिताये
तैतथा कएते एवंभूता इत्याह गरामानवा धर्मबुद्धिविकलाः प्रतीतं अलीकेन च अलीकयादजनितकर्माग्निना तेन कालान्तरकृतेन
दृष्टमानाः अमंतएणंति अथान्तकेनानुपयानोना असतावाचसांत तेन रागादिप्रवर्त्तनेत्यर्थः यपमानतादिप्राप्तुवन्तीति सप्यन्धः

सैविणो लोगगरहिज्जा भिच्चाअसरिसजणस्य पेसादुमोहालोगवेदे अञ्जफपसमयसुति वज्जियन

चिन्दनीकथाद् सेवकमाटाहीन जननादाससरीखायाद् दुर्बुद्धि लोकनिगमतोयास्त्रभारतरांमावणादि वेदरघुवेदादि अ० मनजी

पवानोउपायजेणे शास्त्रे वोल्योत्सेसं, सिद्धान्तशास्त्रतेणेकरी वर्जितएहवा मनुष्यधर्मबुद्धिदूकरी विकलअलीकवचने करीदाभता ते

वङ्गप्रगाढो दारुणोक्कसो असाओ वाससहस्रेहिं सुच्चतोणयअवेदयित्ता अत्थिऊमोक्खोत्ति एव
 माहंसुनायकुलनंदणोमहप्पाजिणोउ वीरवरनामवेज्जोकेहेसीयअलियवयणस्स फलविवागं एयंतं
 त्रितियंपि अलियवयणं लङ्गसगलङ्गचवलभणियं भयकरदुहकरअथसकरवेरकरणं अरतिरतिराग
 दोसमणसंकिलेसं विथरणं अलियनियडि सातिजोगवङ्गलं नीयजणनिसेविथंनिसंसं अप्पचयका

सुख घणारदुःख महाभयनोकारण घणैकमरूपीद्रं मलेसहित एणैकारणेरौद्र कटोर असातावेदनीरूपजाणिवौ यर्पनेसहस्रे तेसु
 पावादनोबोलणहार नमंकाइं भोगव्यापापिद्रं घणाकालिनथी ऊ निचे मोच्च जिमपूर्विद्रं कहिंओ च्चतियनाकुलनोद्विकारक मो
 टाअत्ता रागद्वेपनीजीपणहार वीरएहवो प्रधान नामप्रसिध्दजेहनो तेणैकहिंओ अलीकवचननोस्वरूप तेहनाफलविपाकएति
 बीजोअधर्मद्वार अलीकवचनकेहवोछे तोछडाआत्ताबोले विशेषतोछडोचपल वचनेकरीभणिओ भयनोकरणहार दुःखनोकरण
 हार अजसनोकरणहार वैरनोकरणहार अरतिरति राग द्वेष मननासंक्केशनो दातार खोटीमाथानोढांकिवो कूडद्रोहकरण

आजन्मायातुङ्गरणीयानि अनिष्टेनखरपरुषेणवातिकठोरिण यचनेन यत्तर्जनं रेदासपुरुषेणभवितव्यमित्यादिनिर्भर्त्सनं अरे दुष्ट
 कर्मकारिन्द्रपसरदृष्टिमार्गादिरूपं ताभ्यां दीनंवदनंविमणत्तिविगतंचमनो येषां तेतथा कुंभोजना कुवाससः कुवसत्तिपु क्षिप्र्य
 न्तोनैव सुखंशारीरं नेवनिर्वृतिमनः स्वास्थ्यंउपलभते प्राप्तं वन्ति अत्यन्तविपुलदुःखयतंरंप्रदीप्ताः तद्वियतालीकस्य फलपुक्तं एवो

मणदूमकाद्रं जावजीवज्जुद्धराद्रं अणिद्वखरफरसवयण तज्जणणिग्भच्छणदीणवयण विमयाकु
 भोयण कुवाससाकुवसहौसु किलिस्संता नेवसुहंनेवनिब्बुंइं उवल्लभति अच्चं तविपुलदुक्खसयसंप
 लिताएसोसो अलियवयणस फलविवाओ इहलोइओ अप्पसुहोवज्जुदुक्खोमहम्मओ

पणमसकयी जतरिनेहीएहवाडुःखपामे अनिष्ट अतिथोर कठिन यचनेकरी तज्जं वोरिदुष्ट निर्भर्त्खोमाहरीदृष्टियीजा दीनवचनहे
 तथावदनमंनअसमाधिथा कुत्थितभोगी कुत्थितवस्स कुत्थितवसवानिठामतेणे ह्यो ग्रयामता सुखनपामे मननोस्वस्यपणो तेनलहेनपा
 मेसत्थं तविसीणंणुदुःखनेशतेकरीने बलताज्जंता एहवोते सपावादो फलविपाकभोगवे इहलोकसंबंधीओ परलोकसंबंधीओ अल्प

वङ्गप्रगाढो दारुणोक्कसो असाओ वाससहस्रिंहं सुच्चतोणयअवेदयित्ता अत्थिउमोक्खोत्ति एव
 माहं सुनायकुलनंदणोमहप्पाजिणोउ वीरवरनामधेज्जोक्कहेसैयअलियवयणस्स फलविवागं एयंतं
 त्रितियंपि अलियवयणं लङ्गसगलङ्गचवलभणियं भयकारदुहकारअयसकरवेरणं अरतिरतिराग
 दोसमणसंक्किलेसं वियरणं अलियनियडि सातिजोगवङ्गलं नीयजणनिसेवियंनिसंसं अप्पचयका

सुख घणारदुःख महाभयनोकारण घणकर्मरूपीद्वं मलेसहित एणेकारणेरौद्र कटोर असातावेदनीरूपजाणिवो वर्षनेसदृस्व तेस्व
 पावादनोबोलणहार नमंकाद्वं भोगव्यापापिद्वं घणाकालिनथी उं निचे मोच्च जिमपूर्विद्वं कच्चिंओ चतियनाकुलनोद्विक्कारक सो
 टाआत्मा रागद्वेपनोजीपणहार वीरएहवो प्रधान नामप्रसिध्दजेहनो तेणेकच्चिओ अलीकवचननोस्वरूप तेहनाफलविपाकएति
 बीजोअधर्मद्वार अलीकवचनकेहवोछे तोछडाआत्माबोले विशेषेतोछडोचपल वचनेकरीभणिओ भयनोकरणहार दुःखनोकरण
 हार अजसनोकरणहार वैरनोकरणहार अरतिरति राग द्वे प मननासंक्केशनो दातार खोटीमायानोढांक्किवो कूडद्वोहकरण

इत्यादिनात्वधिकृताद्वारनिगमनमिति व्याख्यात्वस्य प्रथमाध्ययनपञ्चमद्वारनिगमनवत् एयंतं वितियं पीत्यादिनाध्ययननिगमनं चास्य
 त्वधिकृताध्ययनप्रथमद्वारवद्याख्यानवरं एतत्तद्यत्प्रागुद्दिष्टं द्वितीयमपि अधर्मद्वारं न केवलं प्रथमेवेति विशेषः; तदेव द्वितीयमधर्मद्वारं
 समाप्तमिति इति गद्यद्वौत्रौमि शब्दावपि पूर्ववेदेवेति प्रथमव्याकरणे द्वितीयमध्ययनं विवरणतः समाप्तमिति व्याख्यातं द्वितीयमध्ययन
 मथ तृतीयमारभ्यते अस्य च पूर्वेण सहस्रत्वाभिहितान्यवद्वारकमकृतः एवं सखन्धोऽथवा पूर्ववालीकस्वरूपं प्ररूपितमलीकं वा दत्तग्राहिय

कारकं परमसाङ्गारहणिज्जं परमोडाकारकं परमकिणहलिससहितं दुग्गतिविणियायवडुणं नव
 पुणभवकरं चिरपरिचय मणुगयदुरंतंतित्रेमि वितियं अहम्मद्वारं सन्धत्तं नंबूततियंच अदियां

वर्णाच्छे नीचजसने अतिहिसेवितछे अप्रतीतिनोकरणहार परमसाधुनेनिंदनीक परमोडानाकरणहारपरम कण्णलेम्याइं सहित
 नरकादिकदुरगतिइं पडिवानोकारणं वधारे संसारवलीर उत्पत्तिनोकारकघणाकालनोपरिचय अंतरालेविच्छेदरचितदुःखेअंतयाइ
 प्रमडं कडं छुं छिवेवीओअध्ययनप्रारंभीइं छे बीजेअध्ययने मयावादनोस्वरूपकहिच्छो तेमयावादिप्राये भदत्तनालेणचारंवेल्वाते

जल्पन्तीत्युदत्तादानस्वरूपमिह प्ररूप्यते इत्येवं सम्बन्धस्यास्येदमादिखलं जंबूइत्यादि यथापूर्वाध्ययनयोर्थादृशनामादिभिः पञ्चभिः
 द्वारैरध्ययनार्थप्ररूपणाकृताण्यसिद्धापि कारिष्यते तत्र यादृशमदत्तादानं स्वरूपेण तत्प्रतिपादयं खावदाह हे जंबूसृतीयंपुनराश्रवद्वारा
 णां किमदत्तस्य धनादेरार्दनं ग्रहणमदत्तादानं हरदृष्ट्येतौ हरणदाहयो परप्रवर्त्तनार्थौ शब्दौ हरणदहनपर्यायौ वा छान्दसाविति
 तंचमरणंच सृत्युः भयंच भीतिरेताएव कलुषं पातकं तेन त्वासंनत्वासजनतश्च रूपं यत्तत्तथा तच्च तत्तथा परसत्कधने
 योऽभिध्यालोभो रौद्रधानान्विता सूच्छीं समूलं निबन्धनं यस्यादत्तादानस्य तत्तथा तच्चेति कर्मधारयः कालचार्डुरात्रिविपकंच पर्य
 तादि दुर्गन्तै संश्रितमाश्रितं यत्तत्तथा तेहि प्रायः तत्कारिभिराश्रीयतेति अहोच्छिष्टपत्याणपत्योद्भूतमइयंति अधः अधोगतौ अच्छिन्न

दाणं हरश्चोदहमरणभयकलुसतासणपरसंतिगभिज्जलोभमूलकालविसमसंसिद्धं अहोच्छिष्टणतएह

णं कारणं इहाद्यदत्तादान नोस्वरूपकहीयेत् अहोजंबूबीजो अदत्तनोलिबो हरयोदाहचित्तसंतापं मरिबो धीहवो मोटोपातक तास
 चपजाये धनेरासंवंधीचोषनतेहनेविपगटप्र लोभनोमूल अर्द्धरातादिक पर्वतादिक आश्रित अधोगतिनरकादिकजेहनीदृष्ट्या ऊदा

टण्यानां अनुटितवाञ्छानां यत्प्रस्थानंवात्वा तत्प्रस्तोत्री प्रस्ताविकाप्रवर्तिकामतिबुद्धिर्यस्मिस्तथा अकीर्तिकरणमनार्यएतेव्यक्तं
 तथाच्छिद्रं प्रवेगद्वारं अन्तरमवसरोविधुरमपायो व्यसनं राजादिततापन् एतेषां मार्गं सख्येपुंसत्तानां चप्रमत्तानां च प्रमत्तानां
 चवचनं च प्रतारणं आक्षेपणं च चित्तव्यग्रतापादनं घातनंघातनं च मारणमिति द्वन्द्वः ततएतत्परत एतन्विष्टोऽनिभृतोऽनुपमान्तोः
 परिणामोयस्यासौ छिद्रान्तरविधुरव्यसनमार्गणोत्ववमत्तप्रमत्तप्रसुप्तवंचनाच्ये पणघातनपरानिभृतपरिणामः सचासौतस्कारजनस्य

पत्याणप्रत्योद्गमद्वयं अकित्तिकरं अणिज्जं छिद्रमंतरविधुरवसणमगणउखवमत्त प्रमत्तप्रसुत्तवंच
 णाखिचणघायणपरणिज्जयपरिणाय तक्करजणवज्जमयंअकलुणं रायंपुरि सरक्खियं सथासाज्जगर

णीनधी जेहनेजाइवो तेहनेविषेप्रवत्ताविणहार एहवीमतिबुद्धिजेहनेविषेछे अकीर्त्तिनोकरणहार, धनार्यदुटजनाचरितभणीपेरुवा
 नोद्वारजोवो परधनलेवानोअवसर कष्ट राजादिकनो उपद्रव गवेपवोछेजिहां इंद्रमहोत्ववादिक माता प्रमादी निद्राकुलविप्रता
 रिवो चित्तव्यग्रतानोकारण मारिवो एतलानिविषेतपरअनुपशांत एहवाचित्तनोस्वभावजेहनेछे चोरजनतेहने गाढोसंमतहैदया

तस्य बहुमतं यत्तत्तथा वाचनान्तरे त्विदमेवं पद्यते छिद्रविपमपापकंच नित्यं छिद्रविपमयो सम्बन्धीदं पापमित्यर्थः अन्यदाहितन्यायं प्रायः कर्तुं मया क्वमिति भावः अनिश्चितपरिणामसंक्लिष्टं तस्करजनबहुमतं चेति अकरणं निर्दयं राजपुरुषरक्षितं तैर्निवारितमित्यर्थः सदासाधुगर्हणीयं प्रतीतं प्रियजनमितजनानां भेदं वियोजनं प्रीतिविप्रियं करोति यत्तत्तथा रागद्वेषबहुलं प्रतीतं पुनश्च पुनरपि उष्णं चित्तं उत्प्रेरेण प्राचुर्येण समरो जनमरकयुक्तोयः संग्रामो रणः स उत्प्रेरः समरसंग्रामः स च बहुमतं विद्वरः कलिकलच्छ्वराटीकलहो न

हृण्जं प्रियजणमित्तजण भेदविष्पीतिकारं रागदोसबहुलं पुणोय उष्णं रसमरसंग्राम उष्णं कलहवेहकरणं दुर्गतिविणवायवडुणं भवपुनः भवकरं चिरपरिचियं अणुगयं दुरंतंतद्रयं अधम्म

रक्षितराजापुरुषेराख्यो सर्वदासाधुजनने निन्दनीकच्छे वाल्हाजनं मितजनभाद्रप्रमुखतेहने विरोधनोकारणविपरीतअसमाधितेह नोकारण रागहेप जिहांघणो वलीरघणाएहवा जिहांजनलोकना मरणतेणेकरीसहितसंग्रामयुद्ध विरोधनगररोधादिराटि तरित कलह पथात्तापएतलानोकरणहार दुर्गति मडिवानोवधारणहार वलीजन्ममरणनोकरणहार चिरकालनोसेव्योच्छे विच्छेदनयो

तुरतिकलहवधयानुययएतेपां कारणंकारणं यत्तत्तथा दुर्गतिविनिपातवर्द्धनं प्रतीतंभवसंसारं पुनर्भवान् पुनरुत्पादान्करोतीत्येवं
 यीलंयत्तत्तथा चिरंपरिचितं अनुगतं अब्यच्छिन्नतयानुदत्तं दुरन्तं दुष्टावसानं विपाकदारुणत्वात् तृतीयमधर्मद्वारं पापोपायइति त
 दियतायादृश्यत्वं अययन्नामेत्यभिधातुमाह तस्मै त्यादि सुगमंतद्यथेत्युपदर्शनार्थः चोरिक्रंति चोरणं चोरिकात्तैव चौरिक्रं? पर
 स्मात् सकायात्द्वृतं परद्वृत्तरं अदत्तं अवितीर्णं? क्रूरिकडंतिक्लूरं चिन्तं क्रूरोवापरिजनो येषामस्त्रिते क्रूरिणसौक्यतमनुष्ठितं यत्तत्तया
 केचित्तु कुरं टुककृतमिति दृश्यतेतत्र कुरुटुकाकाकटुकवीजप्राया अयोग्याः सदृगुणानामिति४ परलाभः परस्मात्द्रव्यागमः५ अस्म्य
 मः६ परधनेमृद्विः७ लौलिकृत्तिलौल्यं८ तस्करत्वमिति९ अपहारः२० इत्यलक्षणांतिपरधणहरणकुत्सितोऽसोयस्यास्त्रिसदृशलसद्भावो

द्वारं तस्सयनामाणि गोणाणि हूं तीतीसं तंजहाचोरिक्रं? परहडं२ अदत्तं३ क्रूरिकडं४ परलाभो५

केडोनमू०के दुःखेजेहनोअंतनयी एत्विजो अधर्मद्वारजांशिवो तेअदत्तादाननानाम गुणसहितोदं एतीस तेयथाक्रमेकहेछेचोरि
 वो? अनेरानाधननोहरवोर दीधोनयी३ क्रूरचित्तच्छे०४ अनेराथकीजलाभद्रव्यागमन ५ संयममांश्चिधर्मनधी ६ परनाधननेविधे.

हसलत्वं पादान्तरेण हसलबुत्वमिति १ १ पापकर्म कारणं १ २ तैरिक्कत्ति सैनिका स्वेयंहरणेनसोपणेनविप्रयाशः परद्रव्यस्यहरणवि-
 प्रयाशः १ ४ आइयणत्तिआदानं परधनस्येतिगम्यते १ ५ लोपेनअवच्छेदनं धनानांद्रव्याणांपरस्येतिगम्यते १ ६ अप्रत्ययकारणत्वादप्रत्य-
 य १ ७ अथपीडनंपरेपामित्यवपीडः १ ८ आच्चेपपरद्रव्यस्येतिगम्यते १ ९ चोपःपरहस्ताद्रव्यस्यप्रेरणं २० एवंविद्येपोपि २ १ कूटतातुलादी
 नामन्यथात्वं २ २ कुलमपीवा २ २ कुलमालिन्यहेतुरितिहात्वा २ ३ कांचापरद्रव्यइतिगम्यते २ ४ लालप्पणपत्यणायत्तिलालपनस्य गर्हित

असंजसो ६ परधणंमिगेही ७ लोलिकाट तक्करत्तणंतिय ९ अवहारो १० हत्यलज्जत्तणं ११ पावकम्म
 कारणं १२ तैरिक्को १३ हरणविप्पणयासो १४ आदियणा १५ तुं पणाधणां १६ अप्पच्चओ १७ उवौ

गटप्रपणुंछे ७ परधनलेवानेविपेलोलपी ८ चोरतेहनोभाव ९ परद्रव्यनोअपहरवो १० परधननेहरवेल्बुंहसजेहो ११ पापकर्म
 चोरीरूपतेहनोकरवो १२ चोरीपणो १३ हरवोसुसवोधननीहाणिकरे १४ परधननोलिवो १५ उदालीलिवोधन १६ चोरनोकोईविश्या
 सनकरे १७ परद्रव्यलेवानेउद्यमकरे १८ परनेपीडाउपजावे १९ तेधनधणीनेहाथिनावे २० विशेषधणीनेहाथिनावे २१ कूडातोलकाट

तुरतिकलहवधयानुययएतेपां कारणंकारणं यत्तत्तथा दुर्गतिविनिपातवर्द्धनं प्रतीतंभवसंसारं पुनर्भवान् पुनरुत्पादानुक्रोतीतीत्येवं
 गीलंयत्तत्तथा चिरंपरिचितं अनुगतं अब्यच्छिन्नतयानुवृत्तं दुरन्तं दुष्टावसानं विपाकदारुणत्वात् तृतीयमधर्मद्वारं पापोपायइति त
 दियतायादृश्यइत्युक्तं अथयन्नामेत्यभिधातुमाह तस्मै त्यादि सुगमंतद्येत्युपदर्शनार्थः चोरिकंति चोरणं चोरिकासैव चौरिक्यं पर
 स्मात् सकाशात्तद्धतं परहृतरं अदत्तं अवितीर्णं३ क्रूरिकडंतिक्रूरं चिन्तं क्रूरोवापरिजनो येषामखिते क्रूरिणसौक्यतमनुष्ठितं यत्तत्तया
 केचित्तु क्रूरं टुककतमिति दृश्यतेतत्र क्रूरटुकाकाकटुकवीजप्राया अयोग्याः सद्गुणानामिति४ परलाभः परस्मात्द्रव्यागमः५ असंय
 मः६ परधनेगृह्णिः७ लौलिकृत्तिलौल्यं८ तस्कारत्वमिति९ अपहारः१० हृत्थलत्तणंतिपरधणहरणकृत्त्वितोहसोयस्यास्त्रिसहस्रालसद्भावो

द्वारं तस्सयनामाणि गोणाणि हूं तीतीसं तंजहाचोरिकं१ परहडं२ अदत्तं३ क्रूरिकडं४ परलाभो५

केडोनमू०के दुःखेजेहनोअंतनयी एतिजो अधर्मद्वारजांशिवो तेअदत्तादाननानाम गुणसहितहोष्टं एतीस तेयथाक्रमेकहेछेचोरि
 थो१ अनैरानाधननोहरवोर दीघोनयी३ क्रूरचित्तछे०४ अनैरायकीजलाभद्रव्यागमन ५ संयममांशिष्टधर्मनधी ६ परमाधमनेविषे.

हसलत्वं पाटान्तरेणहसलबुलमिति १ पापकर्म्मकरणं २ तेणिक्कत्ति सौनिका स्वेयंहरणेनसोपणेनविप्रणाशःपरद्रव्यस्यहरणवि-
 प्रणाशः १४ आइयणत्तिआदानंपरधनस्येतिगम्यते १५ लोपेनअवच्छेदनं धनानांद्रव्याणांपरस्येतिगम्यते १६ अप्रत्ययकारणत्वादप्रत्य-
 य १७ अथपीडनंपरेपामित्यवपीडः १८ आक्षेपपरद्रव्यस्येतिगम्यते १९ क्षेपःपरहस्ताद्रव्यस्यंप्रेरणं २० एवंविचेपोपि १ कूटतातुलादी
 नामन्यथात्वं २२ कुलमपीवा २२ कुलमालिन्यहेतुरितिक्कत्वा २३ कांक्षापरद्रव्यइतिगम्यते २४ लालष्यणपत्थणायत्तिलालापनस्य गर्हित

असंजसो ६ परधणंमिगेहो ७ लोलिक्काट तक्करत्तणंति य ८ अवहारो १० हत्थलज्जत्तणं ११ पावकम्म
 करणं १२ तेणिको १३ हरणविप्पणसासो १४ आदियणा १५ तुं पणाधणाणं १६ अप्पच्चओ १७ उवो

मध्रपणुंछे ७ परधनलेवानेधिषेलोलपी ८ चोरतेहनोभाव ९ परद्रव्यनोचपहरवो १० परधननेहरवेल्पुं हसलजेहनो ११ पापकर्म्म
 चोरीरूपतेहनोकरवो १२ चोरीपणो १३ हरवोसुसवोधननीहाणिकरे १४ परधननोलिवो १५ उदालीलेवोधन १६ चोरनोकोइविखा
 सनकरे १७ परद्रव्यलेवानेउद्यमकरे १८ परनेपीडाउपजावे १९ तेधनधणीनेहाधियनावे २० विशेषधणीनेहाधियनावे २१ कूडातोलकाट

तुरतिकलहवधश्चाशुशयएतेषां कारणंकारणं यत्तत्तथा दुर्गतिविनिपातवर्द्धनं प्रतीतंभवसंसारं पुनर्भवान् पुनरुत्पादानुकरोतीत्येवं
 गीलयत्तत्तथा चिरंपरिचितं अनुगतं अव्यच्छिन्नतयानुवृत्तं दुरन्तं दुष्टावसानं विपाकदारुणत्वात् तृतीयमधमद्वारं पापोपायइति त
 द्रियतायादृशइत्युक्तं अथयन्नामेत्यभिधातुमाह तस्मै त्यादि सुगमंतद्यथेत्युपदर्शनार्थः चोरिक्रंति चोरणं चोरिकात्सैव चोरिक्रं? पर
 स्मात् सकाशात्तुहृतं परहृतं? अदत्तं अवितीर्णं? क्रूरिकडंतिक्रूरं चिन्तं क्रूरोवापरिजनो येषामस्थिते क्रूरिणसौदतमनुष्ठितं यत्तत्तया
 केचित्तु कुरं टुककृतमिति दृश्यतेतत्र कुरुटुकाकाकाटुकवीजप्राया अयोग्याः सदृगुणानामिति४ परलाभः परस्मात्तद्रव्यागमः५ असंय
 मः६ परधनेगृह्णिः७ लौलिकृत्तिलौल्यं८ तस्करत्वमिति९ अपहारः१० हत्यलत्तर्णंतिपरधणहरणकुत्थितोहसोयस्यास्त्रिसहस्रालसद्भावो

दारं तस्सयनामारि गोणारि हंतीतीसं तंजहाचोरिक्रं? परहडं? अदत्तं? इक्रुरिकडं४ परलाभो५

केडोनमू०के दुःखेजेहनोअंतनयी एत्वजो अधर्मद्वारजांशिवो तेअदत्तादाननानाम गुणसहितहोद्दं एतीस तेयथाक्रमेकहेच्छेचोरि
 वो? अनैरानाधननोहरवोर दीधोनयी३ क्रूरचित्ते४ अनैराथकीजलाभद्रव्यागमन ५ संयममांश्चिण्मनशी ६ परनाधननेविषे.

मानानि परेपामचीणि द्रष्टव्यतया यत्तदपरोक्षं असमक्षमित्यर्थः इतिरूपप्रदर्शने अपि चेति समुच्चयेऽद्भुच कानिचित्प्रदानिसुग
 मत्वात्न व्याख्यातानि तस्मिन्नि यस्यस्वरूपं प्राग्वर्णितं तस्यादत्तादानस्येति सम्बन्धः एतान्यनन्तरोदितानि श्रुतियोगः एवमादिकानि
 एवं प्रकाराणि वानेकानीति सम्बन्धः अनेकानीति क्वचिन्नदृश्यते नामधेयानि नामानि भवन्ति किंभूतस्य अदत्तादानस्य पापेनापुण्य
 कर्मरूपेण कलिताच युद्धेन कलुषाणि मलीमसानि यानि कर्माणि मितद्रोहादिव्यापाररूपाणि तैर्बहुलं प्रचुरं यत्तानि यावच्छ्रानि
 यद्गृह्णन्ति यत्तत्तथातस्य अथये अदत्तादानं कुर्वन्ति तानाह तेपुणेत्यादि तत्पुनः कुर्वन्ति चौधैतस्कराः तदेवचौधं कुर्वन्तीत्ये वंथीकाः

तस्मण्याणि एवमादृणि नामधेज्जाणि इति तीसं अदिद्यादाणस्स पावकालि कलुसकम्स बहुलस्स
 अणेगाद् तंपुणकरेति चोरियं तक्करापपरदब्बहराक्खेया कयकरण लद्धलक्खा साहसिया लद्धस्सगा

प्रकारे नामेकरीनिच्छइतीस अदत्तादाननाकेहवा पापेकरीसहित मेलोजकर्मते घणेच्छि अनेकचोरीकरे तेवलीवलीअदत्तकरेचोरी
 चोरीनीविशेषपरद्रव्यनीहरवो डाहाकीषाअनुष्ठान चोरीकरवानाअवसरनाजाणैधयपणासहित तुच्छयात्मा अतिमोटीबुच्छाअसं

लालपनस्यप्रार्थनेवप्रार्थनालालपनप्रार्थना चोर्थिहिकुर्वन्गृहितलपनानितदपलापरूपाणिदीनवचनरूपाणि वाप्रार्थयती चतस्रश्चिहते
तान्यवश्वक्तथानि भवन्तीति भावः२५ व्यसनं व्यसनहेतुत्वात् पाठान्तरेण असासणायवसणं आशंसताय यिनाशायव्यसनमिति२६ इ
च्छाचपरधनंप्रत्यभिलाषः,सूच्छर्ततैवगाढाभिष्वं गरूपातद्धेतुकत्वाददत्तग्रहणस्येति इच्छामच्छर्ततदुच्यते२७ तदप्याचप्राप्तद्रव्यस्याव्यये
च्छागृह्णित्वाप्राप्तस्य प्राप्तिवांछातद्देतुकां चादत्तादानमिति तद्व्यागृह्णित्वाद्येच्यतइति२८ निकृतेर्मायायाकर्मनिकृतिर्कर्मः२९ अविद्य

लो१८ अक्खेवो१६ क्वेवो२० विक्खेवो२१ कूडया२२ कुलमसीय२३ कंखा २४ लालप्पणप्रच्छणा
२५ असासणायवसणं२६ इच्छामुच्छाय २७ तएहगिही २८ नियकम्मं २९ अवरच्छन्निविय ३०

लार२ कुलनेखांपणकरेससीनीपरेमलीनकरे२३ परद्रव्यनोअभिलाप२४ दीनवचननोबोलवोरजादिकनोकष्टसंकटावे२५ विनास
पानेचोरीनेव्यसनेपुरुष२६ परधननोअभिलापधननीगाढीवांछा२७ पास्याधननेविषेइमजाणेरेखे२८ खुटेजेधनपास्योतेचनेपामवा
नीयांछाकरे कीधाकुकर्म्मनोटांकवोएवंविधधर्मे२९ अनेराना आंखिवंचीनेचोरीकरे ३० तेअदत्तादाननाएपूर्वीत्त इत्थादिक्कचनेक

मानानि परेषामचीणि द्रष्टव्यतया यत्रतदपरोचंअसमच्चमित्यर्थः इतिरूपप्रदर्शने अपिचेति समुच्चयेऽ द्रष्टव्य कानिचित्प्रदानिष्टग
 मत्वान्न व्याख्यातानि तस्मिन्नि यस्यस्वरूपं प्राग्वर्णितं तस्यादत्तादानस्येति सम्बन्धः एतान्यनन्तरोदिताविंगदितियोगः एवमादिकानि
 एवंप्रकाराणि वानेकानीति सम्बन्धः अनेकानीतिक्वचिन्नदृश्यते नामधेयानिनामानि भवन्तिकिंभूतस्य अदत्तादानस्य पापेनापुण्य
 कर्मरूपेणकलिताच युद्धेन कलुषाणि मलीमसानि यानि कर्माणिमित्तद्रोहादिव्यापाररूपाणितैर्बहुलं प्रचुरंयत्तानियावहुलानि
 यद्गन्नि यत्रतत्तथातस्य अथयेअदत्तादानं कुर्वन्तितानाह तेषुणेत्यादि तत्पुनः कुर्वन्ति चौधंतस्कराः तदेवचौधं कुर्वन्तीत्ये वंशीकाः

तस्मण्याणि एवमाईणि नामधेज्जाणि कुंति तीसं अदिण्यादाणस्स पावकलि कलुसकम्म बहुलस्स
 अणेगाइं तंपुणकरेति चोरियं तक्करापरदब्बहराहेया कयकरण लद्धलक्खा साहसिया लद्धस्सगा

प्रकारे नामेकरीनेड्डइत्तीस अदत्तादाननाकेहवा पापेकरीसहित मेलोजकर्मते घणोच्छे अनेकचोरीकरे तेवलीवलीअदत्तकरेचोरी
 चोरीनोविशेषपरद्रव्यनोहरवो डाहाकौषाअनुष्ठान चोरीकरवानाअवसरनाजाणैधयंपणासहित तुच्छयात्मा अतिमोटीदृच्छाअसं

लालपनस्यप्रार्थनेवप्रार्थनालालपनप्रार्थना चौथिंहिकुर्वन्गर्हितलपनानितदपलापरूपाणि दीनवचनरूपाणि वाप्रार्थयतीचतत्रचिह्नते
 तान्यवश्यवक्तव्यानि भवन्तीति भावः२५ व्यसनं व्यसनहेतुत्वात् पाठान्तरेण असासणायवसणं आशंसताय विनागायत्यसनमिति२६ इ
 च्छाचपरधनं प्रत्यभिलाषः सूच्छीतवैवगाढाभिष्वं गरूपातद्वैतुकत्वाददत्तग्रहणस्येति सूक्ष्मच्छीतदुच्यते२७ तदप्याचप्राप्तद्रव्यस्याथ्ये
 च्छागृह्णित्वाप्राप्तस्य प्राप्तिवांछातद्वैतुकं चादत्तादानमिति तद्व्यागृह्णित्वोच्यतइति२८ निकृतेर्मायायाकर्मं निकृतिर्कर्मः२९ अविद्य

लो१८ अक्खेवो१६ क्वेवो२० विकखेवो२१ कूडया२२ कुलमसीय२३ कंखा २४ लालप्पणपच्छणा
 २५ असासणायवसणं२६ इच्छासुच्छाय २७ तएहागिही २८ नियकम्मं २९ अवरच्छन्निविय ३०

लार१ कुलेनखांपणकरेमसीनीपरेमलीनकरे२३ परद्रव्यनोअभिलाप२४ दीनवचननोबोलवोरजादिकनोकष्टसंकटआधे२५ विनास
 पामेघोरीनेव्यसनेपुरुष२६ परधननोअभिलापधननीगाढीवांछा२७ पाय्याधननेविषेइमजाणेरेखे२८ खुटेजेधनपाय्योतेहनेपामवा
 नीवांछाकरे कीधाकुकर्मनोढांकवोएवंविधधर्म२९ अनेराना आंखिवंचीनेचोरीकरे ३० तेअदत्तादाननाएपूर्वीक इत्थादिक्खणनेक

मानानि परेपामचीणि द्रष्टव्यतया यत्तदपरोक्षं असमच्चमित्यर्थः इतिरूपप्रदर्शने अपिचेति समुच्चयेर इहच कानिचित्प्रदानिसुग
 मत्वान्न व्याख्यातानि तस्मिन्नि यस्यस्वरूपं प्राग्वर्णितं तस्यादत्तादानस्येति सम्बन्धः एतान्यनन्तरोदितानि विंगदितिवोगः एवमादिकानि
 एवंप्रकाराणि वानेकानीति सम्बन्धः अनेकानीति क्वचिन्नदृश्यते नामधेयानि नामानि भवन्ति किंभूतस्य अदत्तादानस्य पापेनापुण्य
 कर्मरूपेण कलिताच युद्धेन कलुषाणि मलीमसानि यानि कर्माणि मितद्रोहादिव्यापाररूपाणि तैर्बहुलं प्रचुरं यत्तानि यावद्भूतानि
 भूतानि यत्तत्तथातस्य अयये अदत्तादानं कुर्वन्ति तानाह तेषुणेत्यादि तदपुनः कुर्वन्ति चैवं तस्कराः तदेवचैवं कुर्वन्तीत्ये वंशीलाः

एवमप्यपि एवमार्द्राणि नामधेज्जाणि कुंति तीसं अदिणादाणस्स पावकलि कलुसकम्म बहुलस्स
 अस्सिपिणं तेषुणेत्यादि चोरियं तस्करापरदब्बहराक्खेया कयकरण लद्धलक्खा साहसिया लद्धस्सगा

एवमप्यपि एवमार्द्राणि नामधेज्जाणि कुंति तीसं अदिणादाणस्स पावकलि कलुसकम्म बहुलस्स
 अस्सिपिणं तेषुणेत्यादि चोरियं तस्करापरदब्बहराक्खेया कयकरण लद्धलक्खा साहसिया लद्धस्सगा

तस्कराः परद्रव्यहराः प्रतीतं च्छेकानिपुणाः कृतकरणावहृद्योविहितचौरानुष्ठानातेच लब्धलब्धाद्य अवसरश्चा कृतंकरणलब्धलब्धाः
 साहसिकाधैर्यवन्तः लघुस्वकाश्चतुश्चालानः अतिमहेयाश्च लोभग्रस्ताश्चेति समासः दहरत्तवीलगायन्ति दहरेण गलददरेण वचना
 टोपेनेत्यर्थः अपत्रीडयन्ति गोपायंतमालस्वरूपपरं विलज्जीकुर्वन्ति येते ददरापत्रीडिकासुण्यंति दियतात्मान तयाविषयवचनाच्चेप्रक
 टितस्वभावं सुगधजनमिति अथवा दहरेणोपपीडयन्ति जातमनोबाधं कुर्वन्तीति दहरेरोपपीडिकासौ च गृहिं कुर्वन्तीति गृहिकाः
 अभिमुखापरंमारयन्ति येतेऽभिमराः ऋणदेयं द्रव्यं भञ्जन्ति नददाति येतेऽऋणभञ्जकाः भग्नाः लोपिताः सन्धयः विप्रतिपत्तौ संस्राये
 सो भग्नसंधिकाः ततः पदद्वयस्य कर्मधारयः राजदुष्टं कोशहरणादिकं कुर्वन्ति येते तथाच विषयान्मण्डलान्निच्छुंति निर्द्धारिता येते

अतिमहिच्छ लोभघत्या दहर उवौलकायगिद्विया अहिमरा अणभंजका भगासंधिया रायदुष्टका

तोपलोभेकरीग्रस्या वचननोचाडंबरकरे आपणोगोपवै सुसवाक्केतरवानेविषे गृध्रएककोईकमोटोपुखषपरोपगारीगि० परधननोलोल
 पीसाहमायदपरनेमारं परनोधनलेइनेपाछोआपिनही जेवोलवांच्चदेईने पछेवाचायकोचूको राजानाभंडारफाडीधनल्ये बुटकर्मना

तथालोकनाह्या जनवहिकतासतः कर्मधारयः उद्द्रोहकाश्च घातकाः उद्द्रोहकाश्च घातकाः उद्द्रोहकाश्च घातकाश्च पुरघातकाश्च
 पथिघातकाश्च गृहादिप्रदीपनककारणः तीर्थभेदाश्चतीर्थमोचका इतिह्रस्वः लघुह्रस्वे नह्रस्वलाघवेनसंप्रयुक्तायेतेतथाञ्जुर्धुकरन्तिद्युत
 कराःखंडरचाः शुक्लपालाः कोटपालावा स्त्रियासकाशात् स्त्रीमेवचौरयंति स्त्रीरूपावाये चौरास्ते स्त्रीचौराः एवंपुरुषचौरकाःअपि

रीय विसयनिष्ठ लोकावज्भा उद्द्रोहक गामघायक पंथघायक आलिवक तित्थभेया
 लङ्गहत्थ संपउत्ता जूयकरा खंडरकवत्थी चोरपुरिसाचोर संधिच्छेयाय गंठिभेदकरणं धणंहरण

करणहार अपराधजाणीदेशथकीकाढ्या ज्ञातिवाहिरकीधा घायकपसीमनुयनेमारे जेधाडिनेलीग्रामनेहणे पुरनगरनेघातकरे
 वाटपाडे जेखानाआवीवाले जेपरधनलेवाभणी तीर्थरूंधीनेतिहांलोकयातानिमित्तचनेकधनआलेतो तीर्थजावालाहिद्दं एहवाकर्म
 नोकहणहारतीर्थभेदकहीद्दं इणीपरिधनल्ये जिमकोनजांणे संयुक्तसहित जवारी जेसांडवीनारक्षपाल तथाकोटवाल स्त्रीनिविप्रता
 रीधनल्ये तेस्त्रीचोरतथास्त्रीचोरीकरीपुरुषचोर परधनलेवानेखावपांडि गंठीछोडा परधननोहरणहारो आगलामारीनेधनलीद्दं

तस्कराः परद्रव्यहराः प्रतीतं च्छेकानिपुणाः कृतकरणावङ्गशोषिष्ठितचौरानुष्ठानातेच लब्धलक्षाद्य अवसरज्ञा कृतं करणलब्धलक्षाः
 षाडसिकाधैर्यवन्तः लभुस्वकायतुच्छात्मानः अतिमहेशाद्य लोभग्रस्ताश्चेति समासः दहरउव्वीलगायति दईरेण गलदईरेण वचनाना
 टोपेनेत्यर्थः अपव्रीडयंति गोपायंतमालस्वरूपपरं विलज्जीकुर्वन्ति येते दईरापव्रीडिकासुण्यंति चिद्यतात्मान तथाविधवचनाच्चोपप्रक
 टितस्वभावं सुगधजनमिति अथवा दईरेणोपपीडयन्ति जातमनोबाधं कुर्वन्तीति दईरोपपीडिकासो च गृह्णं कुर्वन्तीति गृह्णिकाः
 अभिमुखापरंमारयंति येतेऽभिमराः ऋणं देयं द्रव्यं भञ्जन्ति न ददाति येते ऋणभञ्जकाः भग्नाः लोपिताः सन्धयः विप्रतिपत्तौ संस्राये
 सो भग्नसंधिकाः ततः पदद्वयस्य कर्मधारयः राजदुष्टं कोशहरणादिकं कुर्वन्ति येते तथाच विषयान्मण्डलान्निच्छूढंति निर्द्धारिता येते

अतिमहिच्छ लोभधत्था दहर उव्वीलकायगिद्विया अहिमरा अणभंजका भगासंधिया रायदुदृका

तोपलोभेकरीयस्या वचननोआडंबरकरे आपणोगोपैव सुसवाकितरवानेविषे गृध्रएककोईकमोटोपुरुषपरोपगारीगि० परधननोलोल
 पीसाहमाथइपरनेमारं परनोधनलेइनेपाछोअपिनही जेवोलवांइदेईने पछेवाचाथकोचूको राजानांभंडारफाडीधनलब्धे बुटकर्ममा

तथालोकवाद्या जनवहिकतास्ततः कर्मधारयः उदुद्रोहकाश्च घातकाः उदुद्रोहकाश्च घातकाः उदुद्रोहकाश्च घातकाश्च पुरघातकाश्च
पथिघातकाश्च गृह्यादिप्रदीपनककारणः तीर्थभेदाश्चतीर्थमोचका इतिद्वन्द्वः लघुहस्तो नहस्तलाघवेनसंप्रयुक्तायेतेतयाज्जुर्धुर्कारत्तिद्युत
कराःखंडरचाः शुक्लपालाः कोटपालावा स्त्रियासकाशात् स्त्रीमेवचौरयंति स्त्रीरूपावाये चौरास्ते स्त्रीचौराः एवंपुरुषचौरकाःअपि

रीय विसयनिष्ठ लोकावज्जा उदुद्रोहका गामघायक पंथघायक आलिवक तित्थमेया
लज्जहत्य संपउत्ता जूयकरा खंडरकवल्थी चोरपुरिसाचोर संधिच्छेयाय गंठिभेदकरणं धरणंहरणं

करणहार अपराधजाणीदेशथकीकाढ्या ज्ञातिवाहिरकीधा घायकपैसीमनुष्यनेमारे जेधाडिनेलीग्रामनेहणे पुरनगरनेघातकरे
वाटपाडे जेछानाआवीवाले जेपरधनलेवाभणी तीर्थरूंधीनेतिहांलोकयातानिमित्तचनेकधनआलेतो तीर्थजावालहिद्दं एहवाकर्म
नोकहणहारतीर्थभेदकहौद्दं इणीपरिधनल्ये जिमकोनजांणे संयुक्तसहित जूवारी जेमांडवीनारजपाल तथाकोटवाल स्त्रीनिघिप्रता
रीधनल्ये तेस्त्रीचोरतयास्त्रीचोरीकरीपुरुषचोर परधनलेवानेखातपांडे गंठीछोडा परधननोहरणहारो आगलामारीनिधनलीद्दं

तस्कराः परद्रव्यहराः प्रतीतं च्छेकानिपुणाः कृतकरणावज्ञशोविहितचौरानुष्ठानातेच लब्धलक्षाद्य अवसरज्ञा कृतं करणलब्धलक्षाः
 साहसिकाधैर्यवन्तः लघुस्वकायतुच्छालानः अतिमहेशाय लोभग्रस्ताश्चेति समासः दहरउर्वीलगायति दहरैरेण गलददर्दरेण वचना
 टोपेनेत्यर्थः अपव्रीडयंति गोपायंतमालस्यरूपपरं विलज्जीकुर्वन्ति येते ददर्पापव्रीडिकासुष्णं ति हियतात्मान तथाविषयचनाचेपप्रक
 टितस्रभावं सुगधजनमिति अथवा ददर्दरेणोपपीडयन्ति जातसनोवाधं कुर्वन्तीति ददर्दरोपपीडिकासो ष गृह्विं कुर्वन्तीति गृह्विकाः
 अभिमुखापरंमारयंति येतेऽभिमराः ऋणंदेयं द्रव्यं भञ्जन्ति नददाति येते ऋणभञ्जकाः भग्नाः लोपिताः सन्धयः विप्रतिपत्तौ संस्थायै
 सो भग्नसंधिकाः ततः पदद्वयस्य क्रमधारयः राजदुष्टं कोशहरणादिकं कुर्वन्ति येते तथाच विषयान्मण्डलान्निच्छूढं ति निर्द्वारितायेते

अतिमहिच्छ लोभघत्या दहर उर्वीलकायगिद्विया अहिमरा अणभंजका भगासंधिया रायदुष्टका

तोपलोभेकरीयस्या वचननोद्याडंबरकरे आपणोगोपवै सुसवाद्धेतरवानेविषे गृध्रएककोर्दकमोटोपुरुषपरोपगारीगि० परधननोलोल
 पीमाहमायदूपरनेमारे परनोधनलेइनेपाछोधापेनही जेवोलवां हर्देइने पळेवाचायकोचूको राजानांभंडारफाडीधनल्ये बुटकमना

अथवादिदापुत्रायागयातकाय परयातकान्
 तथालोकवाह्या जनवद्विहतासतः कर्मधारयः उदुद्रीककाय पातकाः अहकायवा
 पविघातकाय मृहादिप्रदीपनकारणः तीर्थभेदायतीर्थगोचता इतितन्मः लामुसो नसखलाघवेनसंप्रशान्नायेततथाऽऽपुत्रकस्त्रिभुवा
 कराःखंडरजाः मुकुपात्राः कोटपालाया म्रिययासकागात् स्त्रीभोगचौरयंति स्त्रीरूपायागे श्रीचौराः पर्वशषपचौराःपाणि

पंथघायक प्राणिवक तित्थरेश्या
 पंथघायक पुरपायक गामघायक उदुदृक गामघायक यंत्रियेत्करगं धगात्रगा
 चौरपुरियाचौर यंत्रियेत्करगं धगात्रगा

इद्वीएते अखेय एवमादी परस्सद्व्वाह

बुद्धिं पूवीक्त अनेरा एवंइत्यादिक परद्रव्यथीजेपरधनलेवाथी जेअधिरम्यापरधनलेवानापच

सन्धिच्छेदाचातन्त्रानका एतेपां द्वन्द्वस्तस्त्रे च ग्रन्थिभेदकः द्रुतिवक्तव्यं परधनं हरन्ति येतेतथा परधनहारिणां लोमान्यवहरन्ति, येतेलोमावहाराः निःशूक्तया भयेन परप्राणान्विनाशै वसुष्णन्तियेते लोमावहाराउच्यन्ते चाक्षिपन्ति वगीकरणादिनायेतेततो मुष्णन्ति तेआक्षेपिणः एतेपां द्वन्द्वः हडकारगतिहठेन कुर्वन्ति येतेहठकारकाः पाठान्तरेणपरधणहारलोहावहारवक्त्रेवहडकारकन्ति सर्वेयेते चौरविशेषाः निरन्तरं हृदतियेते निर्मर्दकाः गूढचौराः प्रच्छन्नचौराः गोचोराः अश्वचोरकाः दासीचौरस्य प्रतीता

लोमावहार अक्खेवो हडकारक निम्नहृग गूढचोरगोचोर अश्वचोरकादासिचोराय एकचोराय
उक्तदुक सिंपदायक उच्छिंपका सत्यघायक विलकोली कारकायनिगाह विलुंपगा वहुविहं तेणि

धतारोठगारोधनेधनलीडूं हटकरीनिपारकोधनल्ये आगलानिगाढोमर्दोमारि छानोचोरीकरे गायनेचोरे घोडाचोरक दासीने चोरे जेएकलावचोरीकरे चोरीनिपूछिघालीमारि चोरनेभातपाणीसंबलद्ये चोरनोविशेष साथनेघातकरे विश्वासवचनगोलीधन लीडूं जेपरनेव्यामोहवाभणीविश्वासवचनबोलिधनहरे जेराजादिकनाग्रहथीनीकल्याणहवानिलूटेघणेप्रकारे चौरपरधनहरवानी

एतेपाद्वन्द्वोऽतस्तौ च एकचौरायेएकाकिनः संतोहरन्तीति उक्तवृत्ति अपकवृत्तिअपकर्षकायेगेहादूग्रहणानिःकाशयन्ति चौराण्याका
 र्थपरगृहाणिसोपयन्ति चौरगृहवहावासंप्रदायकाचौराणांभक्ताकादिप्रयच्छन्ति उच्छिष्टएत्तिअवच्छिष्टं पकाञ्चौरवियेपाएवसार्थघातकाः
 प्रतीताविलकीलीकारकाः परथ्यामोहनायविसर्ववचनवादिनोविसर्ववचनकरिणोवा एतेपाद्वन्द्वोस्तौ च निग्राहाङ्गहणान्विग्राह्य
 राजादिना अगृह्यताइत्यर्थः तेचैतेविप्रलोपकाचेति समासः बहुविधेनतेणिकन्तिस्त्रेयेन हरणेबुद्धियेपां तेबहुविधःतेणिकहरण
 बुद्धीएपाठान्तरेण बहुविधतहवहरणबुद्धिं बहुविधातयातेन प्रकारेणापहरणे बुद्धिर्येपां तेतथा एतेउक्तरूपाः अन्येचैतेभ्यः एवं
 प्रत्ताराम इत्तमाददतीति प्रक्रमःकथंभूतास्त्रेइत्याह परस्यद्रव्याद्ये अविरता अनिदृत्ताइत्तियेअदत्तादानं कुर्वन्तितेउक्ताःअधुनातएव
 यथातेकुर्वन्ति तदुच्यते विपुलंमूलंसामर्थ्यं परिग्रहश्च परिवारोयेपां तेतथातेचबहवो राजानः परधनेगृह्याः इदमधिकं वाचनान्तरे

क्वहरण बुद्धीएते अण्येय एवमादौ परस्सद्व्वाहिं जेअविरत्याविपुलमूल परिगृह्याय बहवोरयाणो

बुद्धिष्टे एपूर्वीक्त अनेरा एवंइत्यादिक परद्रव्यधीजेपरधनलेवाथी जेअविरम्यापरधनलेवानोपचखांणनथी घणोसमर्थपणो परिवार

सन्धिच्छेदाच्चातखानका एतेषां इन्द्रसूतसो च ग्रन्थिभेदकः इतिवक्तव्यं परधनं हरन्ति येतेतथा परधनहारिणां लोमान्यपहरन्ति।
येतेलोमायहाराः निःशूकतया भयेन परप्राणान्विनाशै वसुष्णन्तियेते लोमावहारच्यन्ते आक्षिपन्ति वयीकरणादिनायेतेततो
सुष्णन्ति तेआक्षेपिणः एतेषां इन्द्रः हडकारगत्तिहठेन कुर्वन्ति येतेहठकारकाः पाठान्तरेणपरधणहारलोहावहारवञ्छेयश्छिडका
रकन्ति सर्वेयेते चौरविशेषाः निरन्तरंहरतियेते निर्मर्दकाः गूढचौराःप्रच्छन्नचौराः गोचोराःअश्वचोरकाः दासीचौरस्य प्रतीता

लोमावहार अक्खेवो हडकारक निम्नहृग गूढचोरगोचोर अश्वचोरकदासिचोराय एकचोराय
उक्कडुक सिंपदायक उच्छिंपक सत्यघायक विलकोली कारकायनिगाह विलुं पगा वडुविहं तेषि

धतारोठगारोयइनेधनलीइं हठकरीनेपारकोधनल्ये आगलानिगाढोमर्दीमारे छानोचोरीकरे गायनेचोरे घोडाचोरक दासीने
चोरे जेएकलाजचोरीकरे चोरीनेपूछिधालीमारे चोरेनेभातपांणीसंबलद्ये चोरेनोविशेष सायनेघातकरे विश्वासवचनवोलीधन
लीइं जेपरनेव्यामोहवाभणीविश्वसवचनवोलेधनहरे जेराजादिकनाग्रहथीनीकल्याणहवानेलेटेषणेप्रकारे चौरपरधनहरवानी

तानितथा तैःकैःअनीकैः सैन्ये अथवापद्मादिर्ब्यूहा आदिर्येषां गोमतिकार्याद्यूहादीनां तेषां तैःकैःअनीकैः उच्छरं तानि आरू-
 खन्तः आच्छादयन्तः परानीकानितिगम्यं अभिभूयजित्वा तान्येवहरन्ति परधनानीति व्यक्तं अपरे सैन्योद्धेकभ्योदृपेभ्योऽन्ये स्वयं
 योद्धारौ राजान रणयोपसंग्रामशिरसि प्रकटरणे लब्धो लचोयैलेतथा संगमंतिद्वितीयासप्तम्यर्थेति कृत्वासंग्रामेरणे अतिपतन्ति
 स्वयमेव प्रविशन्ति नसैन्यमेव योधयंति किंभूतासन्द्वा सन्नहन्यादिना कृतसन्नाहा वद्वपरिकरकवचोयैसो तथा उत्प्राटितोगाद्ववह
 शिङ्गपटोनेत्रादिचीवरात्मकोमस्तकेयैसो तथा गृहीतान्यायुधानि शस्त्राणिप्रहरणायैसेतथा अथवाअथवाआयुधप्रहरणानांचेष्या

चक्रसागर गरुत्सुहातिपिंहं अणिपिंहं उच्छरंता अभिभूयहरंति परधणाद् अवरैरणसीसलद्द
 लकृत्वा संगमंमिअतिवयंति सखद्दवद्दपरियर उष्मीलिय विंधपट्टगहिया उहपहरणामाटिवरच

करी परकटकनेत्राददाता जीपीतेहनाधनहरे परधनलेवा अनेरास्वयमेवभूक्तकरे राजानसंग्रामंस्तकि लाधोलक्षणजेणे संग्राम
 नेविपे स्वयमेवपैसै सन्नाह बांध्योकवचयजेणे गाढोभीड्यो माथेचीर बांध्यो लीधाहयोयारविशेषखद्दतथाकवच प्रथानवज्जमथपापर

पदत्वयं तथास्त्रकेद्रव्ये असंतुष्टाः परविषयान् परदेगानभिघ्नन्तिलुब्धाधनस्यकृतेद्रव्यैः चतुर्भिरङ्गे विभक्तं समाप्तं वायद्वलं सैन्येतेन
समयायुक्तायेतेतथा निश्चितै निश्चयवर्द्धिर्वरयोधैः सहयद्युद्धं संग्रामस्तत्रश्रद्धा संजातायेयां तेतथा तेचते अष्टमित्येवंदर्पितायद्रूपयंत
इति समाससूत्रेयंविधैः भ्रूलैः पदातिभिः कचिच्चै न्यैरिति पठ्यतेसंपरिहताः समेताः तथापद्मयाकट्यूचीचक्रसागराण्डव्यूहव्युहार्थित
रहव्यूहयद्भ्यःप्रत्येकं सम्बध्यते तत्रपद्माकारो व्यूहः पद्मव्यूहःपरेपामनभिभ्रवनीयेमेन्यवित्यासविशेषेपण्वमन्येपि पंचएतैरचितानि यानि

परधणंमिगिद्धा सएद्वे असंतुष्टा परविसए अहिहणंति लुद्धा परधणस्सकज्जे चउरंगसमतवल
स्समगानिच्छियवरजोह जुद्धसद्वाय अहमहमिति दप्पिएहिं सेनेहिं संपरिवुडा पउम सगडसूई

जेहने घणाराजानपरधननेविषे श्रद्धयापणाद्रव्यनेविषे संतोपनथीपांस्या अनेराराजाननादेशसांहमोथैश्चणोविणासे लालचोपर
नाधननेकाजेहायीषोडास्यपायकसंपूर्णकटकसहितनिश्चयंत संग्रामेअवश्यभाजेनहीशुभटयुद्धनेविषेअद्वावंतऊं एपहिलोसंग्रामेजाउं
अहंकारसंतुक्तेनाहं करी परिवरखा पद्मकमलनीपरेसंग्राम शकटव्यूह यूचीव्यूहचक्रव्यूहसागरव्यूहगण्डव्यूह सेनानोथापबो सेनाहं-

तानितथा तैःकैःअनीकैः सैन्ये अथवापद्मादिर्ब्यूहा आदियैषां गोमूत्रिकाब्यूहादीनां तेतथातेरुपलजितैः कैरनीकैःउच्छरंतति आरू
 खन्तः आच्छादयन्तः परानीकानितिगम्यं अभिभूयजित्वा तान्येवहरन्ति परधनानीति व्यक्तं अपरे सैन्योहकेभ्योदृपेभ्योऽन्ये स्वयं
 योद्धारौ राजान रणशीर्षेसंगमशिरसि प्रकृष्टरणे लब्धोलक्ष्येयैलेतया संगमंतिद्वितीयासप्तम्यर्थेति क्त्वासंग्रामेरणे अतिपतन्ति
 स्वयमेव प्रविशन्ति नैसैन्यमेव बोधयंति किंभूतासन्नद्धा सन्नहन्यादिना कृतसन्नाहा वद्वपरिकरकवचोयैसो तथा उत्पाटितोगाढबह
 धिक्कपटोनिवादिचीवरात्मकोमस्तकैयैसो तथा गृहीतान्यायुधानि शस्त्राणिप्रहरणायैसोतया अथवाअथवाआयुधप्रहरणानांजेप्या

चक्रसागर गरुलनुहातिर्हिं अणिएहिं उच्छरंता अभिभूयहरंति परधणाइं अवरैरणसीसलइ
 लक्खा संगमंमिअतिवयंति सणइवइपरियर उष्मीलिय बिंधपट्टगहिया उहपहरणामाटिवरच

करी परकटकनेआच्छादता जीपीतेहनाधनइरे परधनलेवा अनेरास्वमेवभूक्तकरे राजानसंग्रामंस्तकि लाधोलक्षणजेणे संग्राम
 नेविपे स्वयमेवपैसै सन्नाह बांध्योकवचयजेणे गाढोभीड्यो माथेचीर बांध्यो लीधाहयोयारविशेषखड्गतयाकवच प्रथानवज्जमयपापर

चेथनाकृतोविशेषस्ततः सन्द्वादीनां कर्मधारयः पूर्वोक्तमेव विशेषणं प्रपञ्चयन्नाह माढीतनुत्वाणविशेषस्तोन वर्यमणाच प्रधान तनुत्वाणविशेषेनैव गुंङिताप्रेरिता येतेमाढीवर्यमगुंङिता पाठान्तरेण वस्मटिवन्मगुंङिता तत्रगुंङिततनुत्वाणविशेषव्यवस्थेयंयतयेव धाविद्या परिहितता जालिकाहेहकंचको यैस्तेतथा कवचेन तनुत्वाणविशेषेणैव कण्डकिता कृतकवचा येतेतथा उरसा वचसा सुह शिरोमुष्ठा ऊर्ध्वं मुष्ठावद्वायन्निताकण्ठे गलेतोणास्त्रोणीरा शरधयोयैस्ते उरःशिरोमुखवद्बकण्ठतोणाः तथपाद्भ्यन्ति हस्तपांसितानि वरफलकानि प्रधानफरकायैस्तेतथा तेषां सत्कोरचितोरणोचितरचनाविशेषेण परप्रयुक्तप्रहरणप्रहारप्रतिघाताय कुतः पृहकरत्ति

मगुडिया आविद्धजालिका कवय कंकडूया उरसिरसुह वधकंठतोरणामाद्रय वरफलकरचियप
हकर सरभसखरचावकरच्छिय सुनिसितसरवरिसचडकर कसुयंत घणचंडवेगधारनिवाय

लोचमयपाशरतथात्वाणविशेषग पङ्करीच्छे लोहनीकांचूओ कवच कटियाकवचिद्दूकरीकंठक श्रियासहितऊर्ध्वमुख बांध्यागलानेविधे
भायडी हस्तपांसिका वरप्रधानखेद्या कीधोःशस्त्रयुक्त समुदाय सहध्वंङ्कटोरधनुपहाथेधख्यो चाढीकाढा अतितीखाबाण दृष्टिप्रबंध

समुदायोयस्ते तथा ततः पूर्वपदेनसहकर्मधारयोतस्तेः सरभसैः सहर्षैः खरचापकरैः निष्ठुरकोदण्डहस्तैः धातुष्कै रित्यर्थः येकरांछि
 ताः करालघ्नाः सुनिश्चिता अतिनिश्चयताशराबाणास्तेषां योवर्षवटकरकोट्टि विस्तारोसुयंतत्ति सुच्यमानसएव धनस्य मेघस्य चण्ड
 वेगानां धाराणां निपातः तस्यमार्गोयः सतथा तत्वमंतैति पाठान्तरंच तत्वमत्प्रत्ययान्तत्वान्निपातवति संग्रामेऽति पतन्तीतिप्रक्रमः
 तथाअनेकानि धनुंषिच मण्डलाग्राणिच खड्गविशेषास्तथा संधिताः क्षेपणायोद्गीर्णा उच्छ्रलिता ऊर्द्धगताः शक्तयश्च त्रिशूलरूपाः
 कणकाश्च बाणाः तथावामकरगृहीतानि खेटकानिच फलकानि निर्मलानिघटाः खड्गाश्चउज्ज्वलविकोशीकृतकरवालाः तथाप्रह
 रन्तिप्रहारप्रवृत्तानि कुं तानिच शस्त्रविशेषासोमराश्च बाणविशेषाश्चक्राणिचअराणिगदाश्चदण्डविशेषाः परश्वश्चकुठाराः सुयलानि

मग्नो अणुगधणुं मंडलगसंधित उच्छ्रलय सत्तिकणग वामकरगहिच खेडग निम्नलनिक्किट्ट खड्ग

खड्ग विस्तारसुं क्वानो मेघनोप्रचंडजेहनोविगतेहनीधारा निपातपजेछेमार्गजिह्वां अनेकघणाधनुष खड्गविशेषमूं यथापठे उच्छ्रली
 आकाशइं शक्तिवाण डविहायि ग्रह्या खेडा मूलहलतापडीयारसांहिथीकाटाः खड्गे धातुदेवानेप्रवर्त्या भाला वांण चक्र लोहगदा

चप्रतीतानि लांगलानिच हलानिभूतानिच लडडाद्यप्रतीताः भिंडिमालानिचगलविशेषा ग्रथलाशसह्याःपटिसाद्याप्रविशेषा चर्म
 टाश्च चर्मनहृपापाणाः घनाद्यसुहृत्प्रविशेषाः मोष्टिकाद्यमुष्टिप्रमाथपापाणाः सुहृत्प्राद्यप्रतीताः वरपरिधाद्य प्रथलागलाचत्वप्रसाराद्य
 गोमूत्रादिपापाणाद्रुणाद्यदृकराः तोषाद्यथरथयः कुवेण्यश्चरुडिगस्यापीठानिच आसनानीतिदंडः एभिप्रतीताः प्रतीतैःप्रचरण
 विशेषैः कलितोयुक्तोयः सतथातइलीभिः कारवालविशेषैः प्रहरणैश्च मिलिगमिलंतिति चिकचिकायमानैः निपंतत्तिचिथ्यमाणैः
 विशूतः चणप्रभायाः उन्वलायानिर्भलाया विरचितारिहितसमासहृषीप्रभादीप्तिर्यत्वतत्तयातदेवंविधंनभसूलं यत्सतथातत्वसंग्रामे

पहरंत कुंततोमर चक्कगयापरसु सुसललंगल सूललउड भिंडिमाल सव्वलपट्टिस चर्मसुदुघणो
 द्विय मोगरवरफलिह जंतपसत्थरदुहण तोणकुविशेषा पौटा कलिइली पहरण मिलिमिलंत

फुशाडो मंसल हलतिशूलदंडलोहमय हथीदारविशेष मोटाभाला पट्टोगस्तविशेष चर्मसूंवीथो पाप्पाण सुहृत् सुडीप्रगाण
 पाप्पाण मोगर प्रधान अर्गलाभोगल गोफणिना गोला टाकर भायडी मगधदेशजोगस्तविशेष आसन एतलेकरीसहित जार

तथात्पटहरणेऽस्फुटानि व्यक्तानिप्रहरणानि यत्सतथातत्रसंग्रामे तथामहारणस्यसंबंधीनि यानि गंखभेरीचडुं दुभिःवरह्यं च लोकप्रतीतंतेषां प्रचुराणांपटूनां स्पष्टध्वनीनां पटहानांचपटहकानामाहतानामास्फालितानां निनादेनध्वनितांगंभीरेण वहलेन येनंदिताः दृष्टाःचुभिताद्य भीतास्तेषां विपुलोविस्तीर्णौ षोषोयत्सतथातत्रहयगजरथयोषेभ्यः सकाशात्त्वरितंसीघ्रं अमरुहंतंप्रसर सुपगतंचद्रजोषूलीतदेवोद्धततमांधकारमतिशयंप्रबलंमित्रं तेनबद्धलोकयत्तथाकातरनराणां नयनयोद्धदयस्यच वाञ्छलित्ति

खिप्यंत विज्ज्वल विरचित समप्यह नहतले फुडपहरणे महारण संखभेरिवरतूरपत्तर पडुपड
हाहय निनाय गंभीरणंदित एकखुभिय विपुलघोसे हयगयरहजोह तुरियपसरिय रयुद्धत तमंध

वालविशेष तेहयकी धनेरोयस्त्र भगभूगायमान वैरीप्रतेमूंकता वीजलीनीपरे ऊजली एहवाकीघाते सरीखीकांति आकाग तलनेविषे स्पष्ट प्रहारसंग्रामनैविषे मोटारणसंग्रामशंखुदुन्दु भिप्रधानवाजित प्रधानगद्दस्पष्ट पडुद्धतेहने आस्फालवेकरी गद्द गंभीरयदेहरव्या वीह्याविस्तीर्णशब्द घोडा हाथी रय सुमट उतावलो पसस्थो रजउडवेकरी अंधकारधगोहोदं कायरमनुयने

चप्रतीतानि लांगलानिच हलानिमूलानिच लउडाचप्रतीताः भिंडिमालानिचशस्त्रविशेषा शयलाशभक्षाःशटिसावाप्रविशेषाचर्म
 टाश चर्मनवपाषाणाः घनाशसुन्नरविशेषाः सोटिकाशसुटिप्रमाथपायाणाः सुन्नराचप्रतीताः वरपरिषाच प्रस्तांगलाचत्वप्रमाराच
 गोफलादिपायाणाद्रुणाचटकराः तोणाचशरधयः कुवेण्यश्चरुडिगम्यापीठानिच आसनानीतिद्वंदः एभिप्रतीताः प्रतीतैःप्रउरण
 विशेषैः कलितोयुक्तोयः सतघाततइलीभिः करवालविशेषैः प्रहरणैश्च मिलिनमिलंतिति चिकचिक्रायमानैः जियं तत्तचित्तियमाणैः
 विशूतः चणप्रभायाः उच्चलायागिर्भलाया विरचिताविहितासमासहयीप्रभादीप्रियत्ततथातदेवंविधंनभसूलं यत्सतथातवसंग्रामे

पहरंत कुंततोभर चक्रगयापरसु सुसललंगल सूललउड भिंडिमाल सवल्लगट्टिस चर्मसुंवीची पाग्गण सुन्नर सुडीप्रभाण
 द्विय मोगरवरफलिह जंतपसत्थरदुहण तोणकुवेणा प्रीठा कलिणइली पहरण मिलिसिखित

कुछाडी मंसल हलतिशूलदंडलोहमय हयीथारविशेष मोटाभाला पट्टोगस्त्रविशेष चर्मसुंवीची पाग्गण सुन्नर सुडीप्रभाण
 पाग्गण मोगर प्रधान् अंगलाभोगल गोफणिना गोला टाकर भायडी मगधदेउनोयस्त्रविशेष आसन एतलेकरीसहित वार

न्यकारंतेन गम्भीरोऽलम्बमध्योः सतथाकर्मधारयस्तसत्सत्त्वहयानां यत् हे पितं शब्दविशेषः हस्तिनायद्गुलुलायितं शब्दविशेषोपएव
 तथारथानां यत् घणघणायन्ति घणघणेत्येवं रूपस्यशब्दस्य कारणं तथापाइकन्ति पदातीनां यत् हरहराइयन्ति हरहरेति शब्दकारणं
 आस्फोटितं च करासोटरूपं सिंहनादश्च सिंहस्यैवशब्दकारणं छिलियन्ति संटितं सीत्कारकारणं विषुष्टञ्च विरूपघोपकारणं उरुष्टुष्टुत्
 कुटिनादं आनंदमहाध्वनित्यर्थः कंठकृतशब्दयथाविधोगलरवः तएवभीमगर्जितं मेघध्वनि यत्सतथा तत्सयराहन्ति एकहेल
 याहसतांरुपतांवाकलचणोरवोयत् सतथातत्त्वतथा अशूनितेने षन्शूलीकृतेन वदनेन येरौद्राभीपणास्तेतथा तथाभीमंयथा भवती

लाइय रहघणघणाइय पाइकहराहराइय अफोडिह सीहनाय छिलिलिय विषूड् कुडूकंठकयस
 ह्भीमगज्जिए सयराय हसंतरसंत कलकलरवे आसुणिय वयणसद् भीमदसणाधरोट्ट गाढदट

नीपरिखभानोद्यफालवो सीहनीपरेशब्दकरे साटीतेदांतजिह्वाअग्रिशब्दकरे विषयाशब्दकरे उरुष्टुष्टुशब्दकटनोकीधोशब्द
 संशामादिकनो रौद्रमेघनीपरि गर्जितच्छे समकाल हसतारूसता तेहनोकलकलाटरूपशब्दच्छे जिहां क्रोधवसिंगाढोमोटोमुखकरेरौद्र

व्याकुलत्वं चोभं करोतीत्येवं शीलोयः सतथातत्र तथा विलुलितानि शिथिलतया चंचलानि यान्युक्तवराण्युन्नतप्रवराणि मुकुटानि मस्तकाभरणविशेषाणि किरीटानि च तान्येव शिखरत्वयोपेतानि कुण्डलानि च कर्णाभरणानि उडुदामानि च नक्षत्रमालाभिधाना भरणविशेषास्तेषामाटोपः स्फारता सा विद्यते यत्र सविलुलितोत्कटवरमुकुटकिरीटकुण्डलोडुदामाटोपितद्गततया प्रकटायामताका उच्छ्रृताश्च ऊर्ध्वीकृताये गजगरुडादिध्वजाः यैजयन्ताश्च विजयसूचिकाः पताकाएव चामराणि चलन्ति च्छत्वाणि च तेषां सम्बन्धिवद्

कारवज्रलेकायरनर नयणह्रियय वाउलकरे विलुलिय उक्कडवरमउडतिरिड कांडलो दुद्दारामा डोविय प्रागडपडाग कुसियधय वेजयंति चामरचलंत छत्तंधकारगंभीरे हयहेसिय हत्थियगुलगु

आंखिह्रियाने व्याकुलपणानोकरणहारसियलपणे करीचंचल उंची शिखाप्रधानमुगट एहपणिमुगटनीजाति कर्णाभरणनक्षत्रमालाएहवै नामेध्याभरणविशेषतेहनो आटोपपताकापडाई ऊंचीकौधीध्वजा ध्वजाजांणिवी चामरछत्तेकरी बंधकारबयोद्धे चलतादहदीप्यमान गंभीरघोडानो हेहेकारहाथीयाना गुलगुलाटशब्दकरता रथनोषणषणशब्दपायकनोहरहरशब्दशायस्त्रोमाल

अकारंतेन गम्भीरोऽलव्यमध्योयः सतथाकर्मधारयसातसातपयानी यगृहे पितं शब्दपिजेयः कथिनाथशुल्लकावितं शब्दविद्या ३३३
 तयारयानी यत् घणव्यायति घणयणोत्थेनं रूपस्यस्यस्य शरणांतभापाप्रकृति पधारीकां यत् शब्दविद्या ३३३
 तयारयानी यत् घणव्यायति घणयणोत्थेनं रूपस्यस्यस्य शरणांतभापाप्रकृति पधारीकां यत् शब्दविद्या ३३३

॥१॥५॥ सन्नाहागृहीतानियैरौ

॥१॥५॥ सन्नाहागृहीतानियैरौ

॥१॥५॥ सन्नाहागृहीतानियैरौ

॥१॥५॥ सन्नाहागृहीतानियैरौ

॥१॥५॥ सन्नाहागृहीतानियैरौ

॥१॥५॥ सन्नाहागृहीतानियैरौ

त्येवं दयनैरधरोष्ठी यैस्तेतया ततः कर्मधारयस्तस्तेषां भटानां सत्प्रहरणे सुष्टुप्रहारकरणे उद्यताः प्रयत्नप्रवृत्ताः करायत्तसतया तत्रतया अमर्षवर्गेनकोपवर्गेन तौत्रकर्मार्थं रक्तेल्लोहिते निर्दारिते विस्फारिते अचिणी लोचने यत्तसतया वैरप्रधानादृष्टिवैरदृष्टिः तयवैरदृष्ट्यावैरबुद्ध्या वैरभावेन येकद्वन्द्वेदृष्टिताच्च तैस्त्रिवलीकुटिलावलितया वक्रा म्रुकुटिनयनललाटविकारवियेपद्वता ललाटेयत्त सतथातत्रतया वधपरिणतानां मारणाध्यवसायवतां नरसहस्राणां विक्रमेण पुरुषाकारवियेपेण विजृम्भितं विस्फुरितंयलंगरीर

सप्तहार करणुज्जयकरे अमरिसवसत्तिव्वरत्त निद्वारितत्ये वैरदिदृष्टि कुधचेडिय तिवली कुडिल
मिगुडि कयनिडाले वधपरिणय नरसहस्रविक्रम वियंभियत्रले वगंततुरंगारह पहाविय समर

वीहामणावदनवीहामणोदाते करौअधरहेठलोहोठ गाढोडस्योच्छे रूडावावकरवानो उद्यमसावधानएहवाहसुच्छे कोधतेहनेरसि करीतीत्रगादाराता ताद्याएहवासुभटनालोचनद्वेपनीदृष्टिजोवोरीसाणानीचेटा तेणेककरीतिवलीवलीवांकी म्रुकुटिकीधीललाटने विपेमारवानाअध्यवसायसहितमनुष्यना सहस्रपुरुषाकारफोरेवे' जैहनेजेतलोसमर्थपणोच्छेतेतलोदेखाडे वेगवंततुरंगमअसवारने

सामर्थ्यं यत्र सतथा तत्रतथावल्गुत्तरङ्गैः रथैश्च प्रधाविता वेगेन प्रवृत्ताये समरभटाः संग्रामयोधा स्ते तथा आपतिता योद्भुमुद्यता
 छेकादक्षालाघवप्रचारेण दक्षताप्रयुक्तघातेन साधितानिर्मिता येस्ते तथा समूरसवियन्ति समुच्छ्रितं हर्षातिरेकादूर्ध्वोक्तं बाहुयुगलं
 यत्रतत्तथा तद्यथा भवतीत्येवं युक्तादृहासा कृतमहाहासस्वन्नयः पुंक्तं तत्तिपूङ्कुर्वतः पूत्कारं कुर्वाणाततः कर्मधारयः ततस्तेषां यो
 योलः कलकलोसवङ्गलो यत्रसतथा, तत्रतथा फलगावरणगहियन्ति स्फाराश्च फलकानिच आवरणानिच सन्नाहागृहीतानिचैस्ते

भडा वडिय छेयलाघवप्रहारसाधित समूहवियत्राहुजयूल मुक्कादृहासपुङ्गं तत्रोल वङ्गले कलकलगा
 फालकलगावरण गहिय गयवर पन्थं तदरियभडखलपरोपरपलगा जुद्धगव्वियविउसितवरसिरो

उपाडीरथेजोतश्यावेगेठव्यासंग्रामनाभूक्षारश्वाथ्याडाचा डाहपणेयुक्तयस्त्रनेप्रचारेकरी साध्याजीत्या हरखसहितउचोकीधो बाहु
 युगलमुश्वोअदृहासा युकारतायनेकपुष्पकलकलयञ्ज्वरेछे कलकलायमान जेसंग्रामनेविपेफलफलककटकविशेषखेडोमद्याहथीयार
 चेरीनाहायीने प्रार्थतालेवांरुता अहंकारी शुभटदुष्टमांछोमांछिभूक्षयालागा युधकरता गर्वितपडीयारयकीकाढगा प्रधानखड्ग

तथागयवरपत्यं तत्तिगजवरान् रिपुमतं गजानुग्रार्थयमाना हंतुमारोदुं वाभिलषमाणास्तत्र शक्तास्तच्छीलाणां वेतितघाततः कर्मधार
 यस्तस्यै च तेहप्रभटखलाय दर्पितयोष दुटादृति समासः तेचतेपरस्परप्रलग्नाच्च अन्योन्यं योद्भुमारथाप्रत्यर्थः तेचतेयुद्धगर्विताय
 योधनकलाविज्ञानगर्वितास्यै च तेविकोशितवरासिभिः निःकर्षितवरकरवालैः रोपिणकोपेन त्वरितंशीघ्रं अभिगुह्यमाभिसुख्ये न प्रह
 स्निच्छिन्नाः करिकरार्यस्यै तथाऽतेचेत्तिसमासस्यै षां संविगियत्ति व्यंगिताखण्डिताकारायत्र सतथातत्वतया अयद्दृष्टिं चपयिद्वासोम
 रादिना सम्यग्विद्धाः निगुह्यभिन्नाः स्फाटिताश्चविदारितायतेभ्योयत्प्रगलितं रुधिरं तेनकृतोभूमौयः कर्दमस्ये न विलिखिलायिली

सतुरियत्रभिसुहृपहरत छिण्णकारिकरविभंगियकरे अवद्दृष्टिनिसुहृभिन्नफालियपगलियरुहिरक
 यभूमिकर्दमचिक्खल्लपहे कुच्छिदालियगलितनिभेलितंत फुरफुरंत विगलमममहयत्रिगयगाढ

रोसिद्धंशीघ्रसांमुहाव्याप्रहारकरवा छेदीहाथीयानीसू डक्केद्याहायखड्गे करी वारुणिकरीगाढाभेद्याविदास्वागल्योवस्योलोहीकीधी
 भूमिकानेवियेकादव चीखलो पंथमार्गं कुच्चिंविदास्या रुधिरअवता नीकल्याआंतरडा तफडता विकल मर्मनेविषेदस्या वीरामन्वो

नापन्यानो यत्सतथा तत्रतथाकुचौदारिताः कुचिदारितागलितं रुधिरंश्रवन्ति रुलंतिवाभूमौ लुठन्ति निर्लेलितानि कुचितीवृष्टि
 कृतानि अंताणि उदरमध्यावयवविशेषा येषांतेतथा फुरफुरंतविगलन्ति फुरफुरायमाणाश्च विकलाश्चविरुद्धेन्द्रियदृत्तयो येतेतथा
 तथामर्मणिहता मर्माहताविकृतौ गाढो यत्नदत्तप्रहारो येषांतेतथा अतएवसूचिंता सन्तोभूमौ लुठन्तः विह्वलाश्च निस्सहंगाः
 येतेतथा तथा कुचिदारितादिपदानां कर्मधारयसूतस्त्रोपां विलापः शब्दविशेषः कर्षणादयास्यदं यत्सतथातत्रतथाहताविनाशिता
 योधाश्चश्वारोहादयोयेषां तेतथातत्रमते यदृच्छयासम्बरन्तस्त्रुरगाश्च उदाममन्तकुञ्जराश्च परिशङ्कितजनाश्चभीतजनानि वृकच्छिन्न

दिणपहारसुच्छितरुलंत वैभलविलावकलुणो हयजोहभमंत तुरंगउदाममत्त कुंजरपरिसंकिय
 जणणिबुक्का छिण्णद्वयभगारहवरनट्टिसिरकारिकलेवरा किंनपडिय पहरणविकिन्नाभरणभूमिभगी

गाढो दीधो प्रहार मूर्च्छाद्रूपद्या भूमिकांद्रुलेखे निश्चेष्टागाढाकाढा विलापकरता दयामणो विणास्याशुभट भमता घोडा दाम
 णारहित मदीन्मत्तइस्त्री बीहता, लोकसमूल खेद्याध्वजा भागारथप्रधान मसकरहित हाथीनाकलेवरकरी आकीर्णपद्या हथी

धजाः निर्मूलान्द्रिकन्तकेतवो भग्नादलितारथवराथ यत्रसतथा नष्टःशियोभिच्छिन्नमस्तकैःकरिकलेवरैः दन्तिगरीरैराकीर्णव्याप्त
 पतितप्रहरणाध्वस्तायुधविकीर्णभरणाविच्छिन्नालङ्कारा भुसेर्भागादेशायत्र सतयाततःकर्मधारयः स्रुत्वतथा दृत्ततिकबंधानि शिरो
 रहितकंडेवराणि प्रचुराणि यत्रसतथा भयकरवायसानां परिलितगिद्धन्ति परिलीयमानगट्टानां यन्मण्डलंच क्वालंश्वास्यसंचरंत
 सास्ययाच्छाया तथा यदन्धकारं तेनगंभीरोयःसतथा तत्र संग्रामेअपरैराजानः परधनगट्टाः अतिपतन्तीतिप्रकृतं अथपूर्वोक्तमेवायं
 संचिप्रतरेणवाक्येणाह वसवोदेवावसुधाच पृथिवी विकम्पिता यैस्ते तथातेद्वराजानः इतिप्रकमप्रत्यक्षमिवसाक्षादिव तद्दृग्भ्रंयोगा
 त्पिष्टवनं श्मशानंप्रत्यक्षपिष्टवनं परमरुद्धवीहणगंति अत्यर्थदारुणं भयानकं दुःप्रवेगतरकं प्रवेष्टुमगच्छं सामान्यजनस्येति गम्यं

नसंतकबंधपउरं भयंकरवायसंपरिलेत्तगिद्धअंडलभमंत छादंधकारं गंभीरेवसुवसुह द्विकंपितञ्च

यार वीखया आभरण भूमिकानाप्रदेश नाचता मस्तकरहितघणाच्छे वीहामणा कागडा तेकलेवरनेविधेलीनमान मद्रपंखी तेह
 नासमूह भमता छायातेणेकरीअंधकारयथो गंभीरच्छे देवतापृथिवी कंपावीच्छे श्मशाननीपरेप्रत्यक्ष अत्यंतरीद्र वीहामणो अजेरा

अतिपतन्ति प्रविशन्ति संग्रामसंकटं संग्रामसगहनं परधनंपरद्रव्यं मरुतन्ति इत्यंत इति तथा अपरिराजन्वो अन्येयाद्रुक्चौरसंघाः पदातिरूपचौरसमूहाः तथासेनापतयः किंस्वरूपाचौरवृन्दप्रकर्षकाश्च तत्प्रवर्तकाद्रुत्यर्थः अटवीदेशे यानिदुर्गाणि जलस्यलदुर्गरूपाणि तेपुवसन्ति येतेतथा कालहरितरक्तपीतशुक्लापञ्चवर्णा इति यावत् अनेकशतसंख्याश्चिक्रपट्टावद्वा येखेतथा परविपयानभिघ्नन्ति

पञ्चक्लपिउवणं परमरुद्द्वीहणगं दुष्पवेसतरंगं अभिवडितिसंग्रामसंकडं परधणमहंता अवरेपा
 इक्कचौरसंघासेणावद् चौरवंदपागड्डिकाय अडविदेस दुग्गवासीकालहरितरक्तपीतशुक्लिअणेग
 सयंचिंधपट्टबंधा परविसए अभिहणंति लुद्धाधणस्सकज्जे रयणागरसागरंच उम्मीसहस्सभालाकु

पाधरालोकनेपेसतांअशक्यतेमाहिपेसेसंग्राममाहिं गहनस्थानकतथासकटसंग्राम अनैरानोधनद्रव्यवांछता अनैरसज्यायकीपाइवा
 चोरनासमूह कटकनास्वामी चोरनाटंद घणाचौरनेप्रवत्तावि अटवीनेप्रदेशे विपमस्थानक दृष्णनीलारातापीलेवर्णे धवलवर्णेअने
 कगत चिक्रनापटबंधाच्छे अनैरादेशने हण्णेधननेकाजे लोभीयाधननेकाजे रत्ननाच्चागरभूत समुद्र तेकेहवोच्छेकलोलनासहस्रविचिं

ध्वजाः निर्मूलान्निवृत्तकेतवो भग्नादलितारथवराश्च यत्रसतया नष्टःशिवोभिच्छिन्नमस्तकैःकरिकलेवरैः दन्तिगरीरैराकीर्णव्याप्ता
 पतितप्रहरणाश्वस्त्रायुधविकीर्णाभरणाविच्छिन्नालङ्कारा भुमेर्भागादेशायत्र सतयाततःकर्मधारयः सूत्रतया दृत्ततिकबंधानि यितो
 रचितकडेवराणि प्रचुराणि यत्रसतया भयकरवायसानां परिलितगिहृत्ति परिलीयमानगृहानां यन्मण्डलंच क्रवालंभ्राभ्यसंचरत
 सस्यथाच्छाया तया यदन्वकारं तेनगांभीरोयःसतया तत्र संग्रामेअपरैराजानः परधनगृह्याः अतिपतन्तीतिप्रकृतं अथयपूर्वोक्तमेवायं
 संचिप्रतरेणवाश्रेणाह वसवोदेवावसुधाश्च पृथिवी विकम्पिता चैसो तथातेइवराजानः इतिप्रक्रमप्रत्यक्षमिवसाक्षादिव तद्दुर्मयोगा
 त्पिष्टवनं श्मशानंप्रत्यक्षपिष्टवनं परमशुद्धवीहणगंति अत्यर्थदारुणं भयानकं दुःप्रवेगतरकं प्रवेष्टुमशक्यं सामान्यजनस्येति गम्यं

नचंतकबंधपउरं भयंकरवायसंपरिलेत्तगिहृजं डलभमंत छाद्यंधकारं गंभीरेवसुवसुहृ विकंपितच्चं

वार वीखत्या आभरण भूमिकानाप्रदेश नाचता मस्तकरहितघणाच्छे वीहामणा कागडा तेकलेवरनेविषेलीनमान मद्रपंथी ते
 नासमूह भसता व्यायतेणैकरीअंधकारथयो गंभीरच्छे देवतापृथिवी कंपावीच्छे श्मशाननीपरेप्रत्यक्ष अत्यंतरीहृ वीहामणो अनेरा

अतिपतन्ति प्रविशन्ति संग्रामसंकटं संग्रामसगहनं परधनंपरद्रव्यं सहति इत्थं तद्वति तथा अपरिराजन्यो अन्येयाद्रुक्चौरसंघाः
 पदातिरूपचौरसमूहाः तथासेनापतवः किंस्वरूपाचौरदण्डप्रकर्षकाश्च तत्प्रवर्त्तकाइत्यर्थः अटवीदेशे यानिदुर्गाणि जलस्थलदुर्गरूपा
 णितेषुवसन्ति येतेतथा कालहरितरक्तपीतमुक्तापञ्चवर्णी इति यावत् अनेकशतसंख्याश्चिक्रपट्टावद्वा यैस्तेतथा परविपयानभिघ्नन्ति

पञ्चकल्पिउवणं परमरुद्धवीहणं दुष्प्रवेसतरंगं अभिवडितिसंग्रामसंकडं परधणसहंता अवररे पा
 इक्कचौरसंघासेणावद् चौरवंदप्रागड्डिकाय अडविदेस दुग्गवासीकालहरितरत्तपीतसुक्किल्ल अणेग
 सयंचिंधपट्टवंधा परविसए अभिहणंति लुद्धाधणस्सकज्जे रथणागरसागरंच उम्मीसहस्समालोकु

पाधरालोकनेपेसतां अशक्यतेसां हिपेसेसंग्राममाहिं गहनस्थानकतयासकटसंग्राम अनैरानोधनद्रव्यवांछता अनैरासज्यायकीपाद्रुक
 चौरनासमूह कटकनाखांसी चौरनाष्टं द घणाचोरनेप्रवर्त्तावे अटवीनेप्रदेशे विपमस्थानक कृष्णनीलारतापीलिवर्णे धवलवर्णे अने
 कयत चिक्रनापट्टवंधाछे अनैरादेशने हणेषधननेकाजे लोभीयाधननेकाजे रत्ननाथागरभूत समुद्र तेकेहवोछेकलोलनासहस्त्वविचिं

ध्वजाः निर्मूलान्निवृत्तकेतवो भग्नादलितारथवराश्च यत्रसतथा नटःशिशोभिश्चिन्मसकैःकरिकलेवरैः दन्तिगरीरैरानीर्णाव्याप्ता
 पतितप्रहरणाध्वस्तायुधविकीर्णाभरणाविचित्रालङ्कारा भुसेर्भागादेयावतःकर्मधारयः सूत्रतया वृत्तंतिकबंधानि शिशो
 रहितकडेवराणि प्रचुराणि यत्रसतथा भयकरवायसानां परिलितगिद्धन्ति परिलीयमानगृहानां यन्मण्डलंच क्रवालंभ्राम्यसंचरत
 सास्ययाच्छाया तथा यदन्धकारं तेनगांभीरोयःसतथा तत्र संग्रामेअपरैराजानः परधनगृह्याः अतिपतन्तीतिप्रकृतं अथपूर्वोक्तमेवायं
 संब्रिप्रतरिणवाक्येणाह वसवोदेवावसुधाच पृथिवी विकम्पिता यैस्ते तथातेद्वराजानः इतिप्रक्रमप्रत्यक्षमिवसाजादिव तद्गुर्गंयोगा
 त्पिष्टवनं श्मशानं प्रत्यक्षपिष्टवनं परसरुद्धवीहणगंति अत्यर्थदारुणं भयानकं दुःप्रवेगतरकं प्रवेष्टुमशक्यं सामान्यजनस्येति गम्यं

नच्चंतकबंधपउरं भयंकरवायसंप्रिलित्तगिद्धमंडलभमंत छांदंधकारं गंभीरेवसुवसुहृद्विकंपितच्चं

यार वीखत्या आभरण भूमिकानाप्रदेश नाचता मसकरहितघणाछे वीहामणा कागडा तेकलेवरनेविपेलीनमान गृध्रपंखी तेह
 नासमूह भमता ह्यायातेणेकरीचंधकारययो गंभीरछे देवतापृथिवी कंपावीछे श्मशाननीपरेप्रत्यक्ष अत्यंतरौद्र वीहामण्यो अनेरा

तथापातालाः पातालकलयस्त्रेयोथानिसहस्राणि तैर्वीतवशाद्देगेनयत्सुखिलं जलधिजलसुद्धममाणं तिउत्पाद्यमानं तस्ययदुदकरजसोयरे
 णुस्रदेवरोधकारघ्नूलीतमेयत् सतथातंबरः फेनोडिंडीरोप्रचरोधवलः पुलंपुलन्ति अनवरतंयः समुत्थितोजातः सएवाष्टशसोयत
 वरफेनएववा प्रचुरादिविशेषणाष्टशसोयत् सतथातंमारुतेन विद्योभ्यमाणंपानीयंयत्सतथाजालमालानांजलकस्रोतानामुत्पलः स
 समुहोऽखिवन्ति शीघ्रो यत्सतथा ततः कर्मधारयोतसामपि चेतिसमुच्चये तथासमन्ततः सर्वतः क्षुभितवायुप्रभृतिभिव्याकुलितंलुलि
 तंतीरभुविलुठतंखोकुभुभमाणन्ति महामत्स्यादिभिर्भृशं व्याकुलीक्रियमाणंप्रखलितं निर्गच्छत्यर्वतादिस्सलितं चलितंस्वस्थानगमन
 प्रव्रंविपुलंविस्तीर्णं जलचक्रवालतोयमण्डलं यत्सतथा तथामहानदीवेगैर्गङ्गादिनिभग्नाजवैः त्वरितंयथाभवतीत्येवमापूर्वजाणोयः
 सतथानन्मीरा अलक्ष्मथाविपुलाविस्तीर्णाश्च येआवर्त्ता जलप्रमाणस्थानरूपतेषुच पलंयथाभवतीत्येवं अमंसतिसञ्चरन्ति गुप्यन्ति

तत्रोक्तमिदं लुभमाणप्रखलितचलियविपुलजलचक्रवालमहानदी वेगवृत्तिश्चापूरमा

भूमिकाइं पसरतो आधोपाधोऽत्रहलतो जलनीकलतो पर्वतादिकथकीचाल्यो आपणेस्थानकिंजाइं विस्तीर्णं पांणीनासमूहं गंगादिक

लुब्धाद्विद्व्यक्तं धनस्यकार्ये धनकृतद्व्यर्थः तथारत्नाकरभूतोयःसागरं तथातंचातिपत्याभिप्रन्ति जनस्यापातानितिसम्बन्धः अर्म्भो
 बोधयसत्सहस्राणां माला पङ्कयस्ताभिराकुलोयःसतथा आकुलाजलाभावेन व्याकुलितचित्तायेच तोयपोताः विगतजलयानपाताः
 सांयात्रिका कलकलित्तित्ति कलकलायमाना हलवोलंकुर्वाणासौकलितो यःसतथा अनेनास्यापेयजलत्वमुक्तं अथवाज्जर्मिसहस्रमाला
 भिराकुलाकुलोतिव्याकुलो यःसतथा तथाविद्योगयौतैर्विगतसंबन्धनवोद्भिन्नेः कलकलंकुर्वद्भिः कलितोयः सतथा कर्मधारयोतयातसं

लविउयप्रोतकलकलंतकलितंपातालकलस सहस्रवायवसवेगसलिल उद्धंममाणदगर्यरयंधकारंव
 रफेणपउरधवलं पुलंपुलससुद्विद्यहासं मारयवित्यु समाणंप्राणियजलमालुप्यैलज्जलियं तंपियसमं

अणितेणेकरीव्याकुलकलोलपांशीरहित प्रवहण हलाबोलकरताकलकलायमानवांणीदूंकरीसहित पातालकलय तेहनासहस्र
 वायनावयथकीवेगेकरीनेपांशी उपाडीतो पांशीनाकणरेणुसरिषा तेरूपअंधकारससुद्वनेविषेव० प्रधान फीण वणो अजको निरं
 तर अथोचटदहाससरीखो वायरेकरी विजोभ्यमान पांशीजिहाके अ०पांशीनाकलोलसमुद्वेदशोत्रतेषद्वसवले व्याकुलतीरनी

तथापातालाः पातालकलयास्ते पांयानि सहस्राणि तैर्वातवशाद्देगेन यत्स लिलं जलधिजलमुद्गममार्गांति चत्पाद्यमानं तस्य बुदकरजसोयरे
 शुस्तदेवरजोधकारधूषलीतमोयत्न सतथातंवरः फेनोडिंडीरो प्रचुरोधवलः पुलंपुलन्ति अनवरतंयः समुत्थितो जातः स एवाद्दृहासोयत्न
 वरफेन एववा प्रचुरादिविशेषणाद्दृहासोयत्न सतथातंमारुतेन विद्वोभ्यमार्गं पानीयं यत्नसतथाजालमालानां जलकक्षोलानां सुत्पलः स
 समुद्रोद्भ्रलियन्ति शीघ्रो यत्नसतथा ततः कर्मधारयोत्समपि चेतिसमुच्चये तथासमन्ततः सर्वतः क्षुभितवायुप्रभृतिभिर्याकुलितं लुलि
 तंतीरभ्रविलुठतं खोक्नुभमाणन्ति महामत्स्यादिभिर्भृशं व्याकुलीक्रियमार्गं प्रखलितं निर्गच्छत्यर्वातादिस्खलितं चलितं स्वस्थानगमन
 प्रचं विपुलं विसीर्णं जलचक्रवालतोयमण्डलं यत्नसतथा तथा महानदीवैर्गङ्गादिनिमग्नार्जवैः त्वरितं यथाभवतीत्येवमापूर्ध्वद्वाराण्यैः
 सतधानन्धीरा अलध्ममध्याविपुला विसीर्णाश्च ये चावर्त्ता जलप्रमाणस्थानरूपान्तेषु च पलं यथाभवतीत्येवं अमंति सञ्चरन्ति गुप्यन्ति

तत्रोक्त्वभियलुलितखोलुभ्रममाणपक्खलियचलियविपुलजलचक्रवालमहानदीवेगत्वरियत्रापूरमा

भूमिकापुं पसरतो चाधोपाच्छो जलतो जलनी कलतो पर्वतादिकाथकीचाल्यो आपणे स्थानकिंजाद् विसीर्णं पांणीनासमूहं गंगादिक

व्याकुलीभवन्ति उष्णंति उद्वलंवाकृद्भि सुखानि चलन्ति प्रत्यवनिष्टानि प्राग्धःपतितानि प्राग्निनीवायलसतया अथवा
 जलचक्रवालातंनदीनां विशेषेणसामूप्यंसापूर्यमाणान्चावर्त्तानामिति तथाप्रधाविताविगतगतयः खरपुरपा अतिकर्कशाः प्रचण्डाः
 रौद्राः व्याकुलितसलिलाः विलोलितजलाः स्फुटन्तोविदार्यमाणो येवीचिरूपाकक्षोलान्तु वायुरूपाकक्षोलान्तु सङ्कुलौघःसतथाततः
 कर्मधारयोत्सं तथामहामकरमत्स्यकृच्छ्रपांश्च उहारन्ति जलजन्तुविशेषौले चग्राहति मिसुं सुमाराश्च तेद्वन्दासौपां समाहताश्च पर

णगंभीरविपुलश्रावत्तचंचलभममाण गुप्पमाणुच्छलंतपञ्चोणियंतप्राणियपधावितखरफरसपयंड
 वाउलिय सलिलफुटुं तवेति कक्षोलसंकुलमहामगरमच्छकच्छभोहारगाहतिमि सुं सुमारसाव

मोटीनदीनी वेगउतावली समुद्रपूराइं छे जेहनोमथलाभेनही विस्तीर्ण जलभ्रमणनाठाम भमता उं डाजाता उं पाउछलता नी
 चापडता पांणी उतावलीगतिजाइं अतिकठोर फरस प्रचंडव्याकुलित पांणी विदार्यमाणएहवीविलि कक्षोलसंकुलछे व्यापितछे
 मोटामगरमच्छ काछिवाजलचरविशेषमच्छ ग्राहक जलचरविशेष पांणीमांछिलाजीवविशेष जलचरविशेष मांसीमांछिवाहणिव

स्वरैणोपहृतासमुदायमाणकृत्ति उद्भावन्तश्च प्रहारायसमुत्तिष्ठन्तो येषूरसंधाघोरारौद्रास्त्रेषु प्रचुरा यन्वसतथा
 तंकातरनरहृदयकम्यनमिति प्रति तं घोरंरौद्रं यथाभवतीत्यवमारसनं शब्दावमानं महाभयादीन्येकार्थानि अणोरपारन्ति अन्यर्वा
 क्पारमिव सहत्वादनर्वाक्पारं आकाशमिव निरालम्बंनहि तत्र पतद्भिक्किंचिदालम्बनमवाप्यतद्दृतिभावः औत्प्रातिकपवतेनोत्प्रात
 जनितवायुनाधुणिवत्ति अत्यर्थेयेनोक्त्वियत्ति नोदिता प्रेरिता उपर्युपरिनिरन्तरं तरङ्गाः कल्लोलोस्त्रोहप्रद्वव अतिवेगाऽतिक्रान्तः श्रेप
 वेगौयैवेगस्त्रेण लुप्तहृतीयैकवचनदर्शनाच्चक्षुः पम्बं दृष्टेमागैमात्वावयंकच्छइत्ति कचिद्देशेगम्भीरंविपुलगर्जितमेघस्येव ध्वनिगुञ्जितंच

यसमाहतसमुदायमाणयपूरघोरपउरं कायरजर्णहिययकंपणं घोरमारसंतं महकयंभयकरं प्रति
 भयं उत्तासणं अणोरपारं अगसंचेव निरवलंबं उप्पाद्रयपवणधणितणोस्त्रय उवस्वरितरंग

प्रहारकरानेकाजिद्रुं धावताजे जलनासमूह रौद्र तेप्रचुरधणाच्छे कायर नरनाहृदयानो कंपावणहार रौद्रशब्दकरतो धणोभयभय
 नोकरणहार उपद्रवनोठाम तासनोउपजावणहार पारनदीसे आकाशनीपरिद्रं आलंबनरद्धितउपनावायुगढा प्रेखाऊपरोपरि

पुञ्जालचणतोद्यच्च निर्घातद्यगनेव्यन्तरकतो महाध्वनिं गुरुकनिपतितंच विद्युदादिगुरुकद्रव्यनिपातजनितध्वनिर्यत् सतयामुदी
र्धनिङ्गादी अङ्गस्वप्रतिरवोदूरसुञ्चं तत्तिदूरेऽश्रूयमाणोगम्भीरोधुगिधुगित्वेवंरूपध्वगद्दोयत्वसतया कर्मधारयंततस्त्वं पयिमागंरुभंतति
रुन्धानाः संचरिन्मुना मार्गस्खलयन्तो येयन्नराचसकृष्णाण्डपिशाचव्यन्तरविशेषास्ते पां यत्प्रगर्जितं उपसर्गसहस्राण्यिचपाठान्तरेण
वसियतज्जायत्वसगसहस्रस्ति तत्रयच्चादयश्चरुषितास्त्राजातोपसर्गसहस्रगणितैसङ्क, लोयः सतथातं वद्दनिचउत्पातिकानिउत्पातान्

दरियञ्चतिवेगचवधुप्रहमोच्छरंतं कथयिगंभीरविउलगज्जियगुंजिय निगघायगरुयनिवतित सुदी
हनौहारिरदूरसुञ्चंतगंभीरधुगधुगंति सहंपडिपहरं भंतजक्खरक्खस कूहंडपिसायरू सियतज्जाय

कळौल दर्पवंत अतिवेग दृष्टिमार्ग आच्छादतो किचांइक गंभीर यिस्तीर्णं गाजवोमेधनीदरे गुंजारवयद्दथाइं आकायनेधिपेय्यंतर
गोकीधोगुंजारवयद्दथाइं मोटोकांइभारेपदार्थपडतेशब्दथाइं एहवाशब्दठामठामिससुद्रने विपेथाइं अतीलांबानीकलतां दूरथकी
संभलीतो गंभीर धुगधुगएहवोअनिटकरूपशब्दथाइं पंथमार्गप्रतेकैधे जचराचस कृष्णांडपिशाच रीसांणा जपनाचपसर्गना सच

भूतप्राप्तोयः सतथा वाचनान्तरे उपद्रवाभिभूतायवस उपद्रवाभिभूतः ततः प्रतिपथेत्यादिना कर्मधारयोतस्तं तथा विरचितो बलिना उप
 हारेण होमेनाग्निकारिकायाध्वपेन उपचारो देवतापूजायैस्ते तथादत्तं वितीर्णं रुधिरं यत् तत्तथा तच्च तदर्चनाकरणं च देवतापूजनं च
 तत्र प्रयतायेत तथा योगेषु प्रवृत्तौ चितव्यापारेषु प्रयतायेत तथा ततो विरचितेत्यादीनां कर्मधारयोतस्तं सांयातिकैरिति गम्यते च रि
 तः सेवितोयः सतथा तं पर्यन्तयुगस्य सकलयुगान्तिमयुगस्य योन्तकालत्रयकालस्तं न कल्पाकल्पनीया उपमारीद्रत्वादास्य सतथादुरन्तं

उवसगसहस्रसंकुलं बहुपाद्भयभूयं विरचित बलिहोमधुवउवचारदिणरुधिरञ्चणकरण प्रयतजो
 गप्रयतचरियं परियत्तजुगंतकालकप्पोत्रमंदुरंतमहानद्रवद्र महामौमदरिसणिज्जं दुरणुचरं

सुसंकुलव्यापितच्छे षणोत्प्रातगाजादिककरीसहितच्छे कौषो बलनेढोवणेकरीहोमअग्निहोव अगरादिकदहनउपचारदौषोरुधिर
 पूजानोकरवो सावधानप्रवृत्तनाव्यापारनेविषेयतनवंतसेष्यो सषलायुगनोच्छेहलो युगतेहनेअंतकालत्रय कालसरीखीओपमालो
 समुद्रनीतेणीओपमाद्द्योदुःखेअंतलाभे गंगादिक नदीनोस्वामी अत्यंतरीद्रदीसेच्छे दुःखेजेहनोचरियद्रुसोविषे दोहिलोप्रवेसच्छे

दुरवसानं महानदीनां गङ्गानदीनां चेतारासाम्पत्तिप्रभुर्धुः सतथा महाभीमोदृश्यते यः सतथा कर्मधारयोतस्तं दुःखेनानुवर्त्यन्ते सेव्यते
यसुतथा तंविषमप्रवेगदुःप्रवेशं दुखोच्चारमितिच प्रतीतं दुःखेनाश्रीयत इतिदुराश्रयस्तं लवणसलिलपूर्णमिति व्यक्तं असिताः क्षणाः
सिताश्रितपटा समुच्छ्रिता ऊर्ध्वोद्धता येषुतान्यसितसितसमुच्छ्रिकानितैः चौरप्रवहणेपु क्षणाएवश्रितपटाः क्रियन्ते दूरादनुपलक्षण
हेतोरित्यसितेत्युक्तं ह्यतरकेद्विति सांयत्तिकयानपात्रेभ्यः सकाशाद्दत्ततरे वै गवद्भिरित्यर्थः वहनैप्रवहणैः अतिपत्यपूर्वोक्तविशेषणं सा
गरप्रविश्यसमुद्रमध्ये भ्रन्ति गत्वाजनस्य सांयात्तिकलोकस्य पोतान्यानपात्राणि परद्रव्यहरणेयेनिरनुकम्पानिःशूकास्तौ तथावाचना

विसमप्रवेसं दुक्खुत्तारं दुरासयं लवणसलिलपुणं असितसियसुसितगेहिहत्थतरकेहिं वाहणेहिं
अतिवइत्ता समुद्मज्जके हणंति गंतूणजणस्स पोतिपरदव्वहरानरानिरणुंकां प्रा निरावयक्खसा गामा

दुःखेत्तारेखे दुःखश्चाश्रयीद्देवीये लूणसरीषापाणीभस्या क्षणएहवासित लं चाकस्या सांयात्तिकनायानपात्रथकी वेगवंतउताव
लाचाले प्रवहणनेविपे पेसे समुद्रमांहिहणे जातांलोकना प्रवहणने परद्रव्यहरणहारने मनुष्यकेहवा अनुकंपारहित कांज्जारहित

न्तरेपरद्रव्यहरानरा निरनुकम्पा निरवयवखत्ति परलोकंप्रति निरवकांचानिरपेक्षाग्रामोजनपदांश्रितः सन्निवेशवियेपः आकरो
 लवणाद्युत्पत्तिस्थानं नकरं अकरदायिलोकं खेटं धूलीप्राकारं कर्वटं कुनगरं मण्डवं सर्वतोनासन्नसन्नि वेयान्तरं द्रोणपथं जल
 स्थलपथोपेतं पत्तनंजलपथयुक्तं स्थलपथयुक्तं वा रत्नभूमिरित्यन्ये आश्रमस्थापसविनिवासनिगमोवणिक्जननिवासोजनपदोदेश
 दूतिहन्वोतस्त्राश्च धनसम्बद्धान् भ्रन्ति तथास्थिरहृदया तत्कार्यैर्निश्चलचित्ताच्छिन्नलज्जाश्च येतेतया चंद्रग्रहगोग्रहाश्च गृह्णन्तीकुर्वन्
 नीत्यर्थः तथादारुणमतयः निःक्षपानिजंभ्रन्ति छिन्दन्ति गेहसंधिमितं निश्चिप्रानि स्वस्थानन्यस्थानि हरन्तिधनधान्यद्रव्यजा

गरनगरखेडकव्दमंडव दोणसुहृदृणा समणिगभजणवयतेयधणसमिद्धे हणंतिधिरहिहयय छिन्न
 लज्जावंदिगहगोहयगेरहंति दारुणमती निक्किवारिणं हणंति छिंदंति गेहसंधि निक्किलत्ता

ग्राम आगर नगर धूलिनोगद कुत्तितवास अढीगाउलगेवासनथी जलवटथलवटमार्गं समस्तवस्तुलोभं तापसनाठाम वणिक्व्या
 पारी मगधादिकदेश धनसहितच्छणे निश्चलचित्त लाजनथी वंदीग्रहे गायनेग्रहे एतलानि भालेग्रहे क्षपारक्षितमति निदैयउं ता

दुरवसानं महानदीनां गङ्गानदीनां चेतारासाम्पतिप्रभृयः सतथा महाभीमोदृश्यते यः सतथा कर्मधारयोतस्तं दुःखेनानुवर्यन्ते सेच्यते
यसतथा तंविषमप्रवेयदुःप्रवेयं दुखोत्तारमितिच प्रतीतं दुःखेनाश्रीयत इतिदुराश्रयस्तं लवणसलिलपूर्यमिति व्यक्तं अस्मिताः क्षण्याः
सिताश्रितपटा समुच्छ्रिता ऊर्ध्वीकृता येपुतान्यसितसितसमुच्छ्रिकानितैः चौरप्रवहणेपु क्षण्याएवश्रितपटाः क्रियन्ते दूरादनुपलक्षण
हेतोरित्यसितेत्युक्तं ह्यतरकेहिति सांयविक्रयानपावेभ्यः सकाशाद्दत्तरे वैगवद्भिरित्यर्थः यहनैप्रवहणैः अतिपत्यपूर्वोक्तविशेषणं सा
गरप्रविश्वसमुद्रमध्ये भ्रन्ति गत्वाजनस्य सांयाविकलोकस्य पोतान्यानपात्वाणि परद्रव्यहरणेयेनिरनुकम्पानिःशूकासो तथावाचना

विसमप्यवेसं दुक्सुत्तारं दुरासयं लवणसलिलपुयं अस्सितसिथसुसितगेहि हत्थतरकेहिं वाहणेहिं
अतिवदृत्ता समुद्रमज्जे हणन्ति गंतूणजणस्स पोतेपरद्व्वहरानरानिरणुकंपा निरावयक्खा गामा

दुःखेउतारिच्छे दुःखम्याश्रयीद्देवीये लूणसरीषापाणीमख्या क्षणएहवासित ऊं चाकखा सांयांतिकनायानपात्वयकी वेगवंतउताव
खाचाले प्रवहणनेविषे पेसे समुद्रमांदिहणे जातांलोकना प्रवहणने परद्रव्यहरणहारने मनुष्यकेहवा अनुकंपारहित कांशारहित

नाभियच्चितानि समग्राणिष्टकानि इतिगम्यते खादितानि भक्षितानि पीतानिच शोणितानिपेक्षया यकाभिसासथाताभिश्चडाकिनीभिः शाकिनीभिः भ्रमतां तत्रसञ्चरतां भयकरंयत्रतं रुधिरलिप्तवदनाच्चतखादितपीतडाकिनीभ्रमद्भयभयंकरंकाचिद्वचतइत्ये तस्य स्थानस्य घदरत्तपथते तत्राचाभिनिर्भयाभिरिति व्याख्येयं जंबूयखिखियंतेत्तिखीतिशब्दायमानश्लगालंततः कर्मधारयो तस्रवतथा घूक्ततघोरयद्धे कौशिकविहितरौद्रध्वाने वेतालेभ्यः विद्वतपिशाचेभ्य उल्लितसमुपजातं विशुद्धं शब्दान्तरामित्रं कहकहकहेतिति कहकहायमानं यत्प्रहसितं तेनविहृणगंतिभयानकमतएवनिरभिरामं वारमणीयं यत्रतथातत्रअतिवीभत्वदुरभिगन्धे इति व्यक्तं पाठा

लित्तवदणञ्चखयखातियपीतडाइणिभ्रमंत भयकरजंबूयखिखियत्ते घृयकयघोरसद्दे वेयालुद्विय
निशुद्धकहकहकहेतं प्रहसितवीहृणकनिरभिरामे अतिदुग्भिगंध वीभच्छदरिसणिज्जे सुसाणेव

रुधिरपीषा डाकिणीद्भमतां भयनोकरणहार सीयालनो शब्दकरे घूयडिकीषो रौद्रशब्दपिशाच ऊपनो शब्दतेकरे कहकहायमान अट्टहास्य वीचामणो अभिरासरमणीकनथी अतिदुर्गंधसूगामणो वीचामणोदर्शनजेहनो देपतां श्मशाननेविषे वननेविषे

सांनि धनवाच्यरूपप्रकारान् केषामित्याह जनपदकुलानां लोकादन्तराणां निर्घृण्यतयः परस्यद्रव्याद्योऽविरताः तवातयैयपूर्वोक्ता
 प्रकारेण केचिदन्तानामवतीर्णं द्रव्यंगत्रेपन्तःकालाकालयो रस्युरणस्थोचितारुचितरूपयोः सञ्चरन्तो भ्रमन्तश्चियगत्तिचित्तिपु
 प्रतीतासु प्रव्वळितानि वज्रिदीप्तानि सरसाचिसन्धिरादिप्लानि वरदग्नीनि ईपङ्गकीयतानि द्वादन्याद्यटानि तथाविधप्रयोज
 निभिः कडेवराणि स्रतयरीराणि यत्र तत्तथा तत्र श्लयाने क्षिञ्जानाना अटयोवासमुपयन्तीति संभूतः पुनःकिंभूते रुधिरान्निप्रवद

खियहरंति धणधणदब्बजायाणि जणवयथुलागनिन्दियणसदी परदब्बाहिं जेअविरया तहेवकेयि
 अदिथादाणं गवेसमाणकालाकालिसुसंचरंता वित्ताकापल्ललियसरसरददडु कड्डियकलेवरेरुहिर

आपनेहणे पात्रपाडे धरनेछेदीनि धरमांश्चियाप्याच्छे जेनिधानतेरुने हरेधनधान्य द्रव्यनीजाति जेदेशतेहना लोकना निर्दयसद्वे
 परधनलेवानी जेहनेचापडीनथी तिमजपूर्वलीपरे कोइ' अणदीधूं द्रव्यलेवानीमति परद्रव्यनीगवेपणाकरेकालतथाचकालनेविये
 भमता जिहंघतकवलाइं तेहनेवियेवाल्यारुधिरसहित थोडोस्थोदाधो काढाच्छे मडांनाथरीर रुधिरेश्वरया सुखमडातेहनेखाधा

दीनां भोजनंप्रागनंयेषां तेतथा अतएवपिपासिताजातटपः भुञ्जियन्ति भुञ्जितात्कान्तान्त्वानीभूतामांसप्रतीतं कुण्णिमंति कुण्णपः
 गवःकन्दसूलानि प्रतीतानि यत्किञ्चिच्च यथावाप्तवस्तुइति इन्द्रएतानि दृढतौविहितआहारोभोजनं चैसेतथा उद्विग्नाउद्वेगन्ताःउत
 सुताउत्सुकाः अशरणाःअलाणाःकिमित्याह अटवीवासुमरण्यवसनसुपनयन्ति किंभूतं व्यालयतयङ्कनीयं भुजगादिभिर्भयंकरमि
 त्यर्थः तथाअयशस्करातस्करा भयङ्करा एतानिव्यक्तानि कस्यहरामचोरयामइति इदंविचित्रं अद्यास्मिन्नहनि द्रव्यरिक्तं प्रतिएवं

भक्त्वणप्राणभोयणपित्रासिया भुंक्तियाकिलंता संसकुण्णिमकंदमूलजंकिंचिकयाहारा उद्विग्नाअगु
 याअसरणाअडवीवासंउवेति वालसतसंकण्णियं अयसकरातक्करा भयंकराकसहरामोत्ति अज्जाद

मीं संचयकरवा दुर्लभमोदकादिपाणी ओदनादिकभोजन तस्यापांणीपापे बहुचितअन्नपापे ग्लानपामता मांसहतककलेगर्लो
 कंदमूलजेहवा तेहवाआहारकीधा उद्वेगंधतवीहतारहेरहीनसके एहवाअनाथनापडाचोरीनाकरणहारहे कोइयररणनयी तथा
 सदाइउतावलावीहता एकठामिंरहीनसके अटवीनोवासपांमिसर्पनायत तेणेकरीव्याप्रतयासंकानोकरणहार अजसनाकरणहार

न्तरेणातिदुरभिगन्धवीभक्तदर्शनीयेद्भृति कस्मिन्नेवंभूतद्भृत्याह प्रमथानेपितृवनेतथावनेकाननेयानिग्रन्थगृहाणि प्रतीतानिलयगानि
 थिलामयट्टहाणि अन्तरेग्रामादीनामर्द्धपथे आपणाहृष्टागिरिकन्दराद्यगिरिगुहाईतिहृन्वसाद्यताविपमखापदसमाकुलाद्येतिकानं
 धारयोतस्तासुकास्वैवविधासित्याह वसतिपुवा स्थानेपुवाक्लिश्यं तथीतातपयोपितयरीराइति व्यक्तं तथादग्धख्वयोयीतादिभिरप
 हतत्वचः तथानिरयतिर्यग्भवएवत्यङ्कटगहनं तत्रयानिदुःखानि निरन्तरदुःखानितेषां यःसम्मारोवाङ्कल्यं तेनवेद्यन्ते अतुभ्यन्ते
 यानितानि तथातानि पापकर्माणि संचिन्वन्तोवध्नन्तः दुर्लभंदुरापंभच्याणां मोदकानीनामयनां ओदनादीनांपानानांच मद्यजला

शेषुणधरलेण अंतरावणगिरिकंदरविसमसावथसमाकुलेसुवसहिंसुकिलिंसं ता सीतातवसोसिय
 सरिरादृष्टुच्छवि निरयतिरिय भवसंकड दुक्खसंभारवेदणिज्जाणि पावकम्माणि संचियंतादुल्लभ

सुं नाधरनेधिपे पापाणनाधरग्रामादिकं हाटनेविषे पर्वतनीशुफा विषमस्थान स्वापदसौंठव्याघ्रे करीव्यामएहवी वसतीनेविषे, ज्ञेय
 पांमतागीत आतपेकरी सोपितयरीरक्तता दाधीकांतियरीरनी नरकतिर्यंचनेभवे गहनदुःखनोवङ्कलपणो वेदीरंभोगवीरं पापक

दीनां भोजनप्राशनयेषां तेतथा अतएवपिपासिताजातदृपः भुञ्जियन्ति भुञ्जिताक्लान्तास्त्वानीभूतामांसंप्रतीतं कुण्णिमंति कुण्णपुः
 शवःकन्दमूलानि प्रतीतानि यत्किञ्चिच्च यथावाप्रावस्तुइति इन्द्रएतानि कृतौविहितद्याहारोभोजनं येस्तेतथा उद्विग्नाउद्वेगन्ताःउत
 सुताउत्तसुकाः अग्ररणाःअवाणाःकिमित्याह अटवीवासमरण्यवसनमुपनयन्ति किंभूतं व्यालयतशङ्कनीयं भुजगादिभिर्भयंकारमि
 त्यर्थः तथाचयशस्करातस्करा भयङ्करा एतानिव्यक्तानि कस्यहरामचोरयामइति इदंविचित्रं अद्यास्मिन्नहनि द्रव्यरिक्तं इतिएवं

भक्ष्वणपाणभोयणपिवासिया भुंक्तियाकिलंता संसकुण्णिमकंदमूलजंकिंचिकयाहारा उद्विग्नाश्रगु
 याअसरणाअडवीवासंउवेति वालसतसंकण्णियं अयसकरा तक्करा भयंकराकसहरासोत्ति अज्जाद

मीं संचयकरवा दुर्लभमोदकादिपांणी ओदनादिकभोजन तस्यापांणीपाषे बुभुञ्जितअन्नपाषे ग्लानपामता मांसस्यतककलेगएनो
 कंदमूलजेइवा तेहवाद्याहारकीषा उद्वेगवंतवीहृत्तारहेरहीनसके एहवाअथनाथपाडाचोरीनाकरणहारहे कोइशरणनथी तथा
 सदाइडतावलावीहृता एकठामिरहीनसके अटवीनोवासपांसिर्पनायत तेणेकरीव्याप्तथासंकानोकरणहार अजसनाकारणश्र

रूपं सामान्यं कुर्वन्ति गुह्यं रहस्यं तथा बहुकस्य जनस्य कार्यकरणेषु प्रयोजनविधानेषु विघ्नकराद्यन्तरायकारका मत्तप्रमत्तप्रत्युत
 विखण्डान् छिद्रे अक्सरेभ्रमनीत्येवं शीलयेते तथा व्यसनात्युदयेषु हरणबुद्धयः इतिव्यक्तं किंचत्विगव्यक्ति तृकाद्वयनापरपियेया
 प्रवर्द्धिरमच्चियन्ति लोहितेच्छवपरित्तित्तिपरिर्यति सर्वतोभ्रमन्ति पुनः कथंभूताः नरपतिमर्यादासतिक्रान्ताद्भूतिप्रतीते सञ्जनजननेन
 विग्रहलोकेन जुगुप्सितानिन्दिताये तैतथा स्वकर्मभिहेतुभूतैः पापकर्मकारिणः पापावृष्टादिनः अशुभपरिणताद्याशुभपरिणामा
 ब्रूवन्ति सामर्थ्यं करेति गुह्यं बहुयस्य जणस्य कर्करणेषु सुविग्वकरामत्तप्रमत्तपशुतवीसत्यच्छिद्दधाती

वसणभ्युदएषु हरणबुद्धी विगव्वरुहिरमहिधा परित्तित्तिनरवति मज्जायमतिक्वन्तासञ्जणजणदुर्गं
 चौरभयनीकरणहार केहनो धनहरुं आजद्रव्यहरुं एहवीसमर्थीइंकरे गुह्यरहस्यविमासेषणा लोकनाकार्यकरवाने विघ्नमाक

करणहार मदमत्तमदयाने प्रमादीच्छता वीसस्याएतलाने अक्सरेहरणहार कष्टलक्षणेविषे चोरीकरवानीबुद्धिहे महराकाणीव
 रधिरना अभिलापी सर्ववभमे राजानीमर्यादाथकी अतिक्रान्तराजानीयाद्यापुणनमाने स्वजनजनने दुर्गव्यानिर्भङ्गा यापयेकवे

दुःखभागिन इति प्रतीतं निश्चाविलदुःखसनिपुद्गमणत्ति नित्यं सदा अयिलगंसकालुयमाकुलं वा दुःखहेतुअनिष्टत्तिखास्य
रहितं मनोयेपां तेतथा इहलोकएवक्लिश्यमाना व्यनसतसमापन्नाएतानि व्यक्तानीति अयतहेवेत्यादिना परधनहरणेफलद्वारसु
च्यते तथैव यथापूर्वमभिहितः केचित्केचनपरस्य द्रव्यं गवेपयन्त इतिप्रतीतं गृहीताश्चराजपुरुषैर्हताश्च यद्यादिभिः बद्धाश्च

छियासकर्म हिं पावकर्मकारौ असुभपरिणयाय दुक्खभागीनिश्चाउलदुहमनिवुद्गमणा इहलोकै
चेवकिलिस्संता परद्वव्वहरा नरावसणसयभावथा तहेवकेद्रपरस्सद्वंगवेसमाणगहियायहताय
वद्धरुद्दाय तुरियंअतिधाडिया पुरवरंसमप्पिवा चोरगहं चारमडुचाडुकरणातिहियकप्पडप्पहार

करी पापकर्मनाकरणहार दुष्टअथयसाय दुःखनाविभागी सदाविस्तीर्णदुःखअसमाधिमन इहलोकनेविपे क्लेशपामि परद्रव्यनाहरणं
हार नरकटनायततेणेपोहता तिमजकोएकपुरुष परद्रव्यने गवेपताजोताछता राजपुरुषेग्रह्या ताद्यामास्या बांध्याकंधीसुफ्याभी
प्रनगरमाहिभमाद्या नगरमाहि आणीदीधा चोरनेग्रहे कोटवालपाडुवावचनवोलीचोरीमनावे तेणेआमल्यावस्सतेणेकरीताडे

रज्ज्वादिभिसंयमिता चारुकादिनिरुद्धाच्च तरियंतित्वरितं शीघ्रं अतिवृत्तिताया आमिताएवपुरयरंनगरं
 समर्पिता ढौकित्ता चौरग्राह्याश्चार भटाश्चचाडुकाराश्चेतेतथातेयचौरग्राह्चारभटचाडुःकारैश्चारकवसतिं प्रवेयिता वृत्तिसम्बन्धः
 कर्पटप्रहारश्चलकुटाकारवलिचवीरसाडुना निर्दयानि करणायि आरक्षिकासोपां सम्बन्धीनि यानिखरपरुपवचनानिअतिऋज्वय
 भणितानिच तर्ज्जानानिच वचनविशेषाः गलत्यलत्तिगलयग्रहणं तथाउत्थलणत्ति अपवर्त्तना अपम्रेरणाइत्यर्थः ताज्ञायानीचेतिपद
 घट्टयस्य हन्धः ताभिःविमनसो विषयचेतससन्तः चारुकवसतिं युस्मिगृहं प्रवेयिते किंभूतानिरयवसतिसदृशानिति व्यक्तं तत्रापि

निहयात्रारकिलयखरफरुसवयण तज्जणगलुच्छल्लउच्छल्लणाहिं विमणाचारगवसहिं पविंसिया
 नियवसहिं सरिसंतत्यविगोम्मिकप्पहार दुमणानिक्कच्छण कडुयवयणभेसणग भयाभिभूया

दयारहित कोटवालकठोरफरसना वचनेकरी तर्ज्जगलेयहीपाळोनखिवो दीनद्धता गोत्रहर्षवंदीखाना तेमांश्चिवाल्वा नरकनीव
 सतिसरिपी तिहांपणिसुखनपांमे गोमीहरानोरत्तपालतेहसंबंधीयाजेप्रहारतथा अग्निस्ववदंक्षियो पाकोयवोवीशाडवो कडुवाड

चारकयसती गोमिकत्ति गौल्लिकस्य गुप्तिपालस्य सम्बन्धिनोयेप्रहारा घाताः द्रूमणत्तिदवनानि उपतापनानि निर्भर्त्सुंगानिश्चां
 क्रोगधिगोपाकटुकवचनानिच काटुकवचनैर्वाभिपणकानिच भयजननानि तैरभिभूतायेते तथा पाठान्तरेण एभ्योयज्ञयंतेनाभिभूताये
 तेतथा आक्विप्तनिवसना आकृष्टपरिधानवस्त्रामलिनं दण्डिखण्डरूपं वसनं वस्त्रं येपां तेतथाजकोटालवयोद्रव्यमङ्गलितरत्वादिभि
 लोकेप्रतीतभेदयापश्चात् गुप्तिगतनरसमीपाटून्मार्गणं याचनं तत्परायणास्त्रिन्निष्ठा येतेतथातैर्गौल्लिकभटैः काटूभिर्विधिवन्धनैः
 कारणभूतैर्वन्धनै इतिसम्बन्धः किंतेत्ति तद्यथाहडित्ति काष्टविशेषः निगडानिलोहमयानि वालरज्जुका गवादियालमयीरज्जुकुदं

अक्खित्तणियंसणामलियण्डं डिखंडवसणाउक्कोडालंचन पासभगणपरायणेहिं गौम्मिगभंडेहिं विवि
 हेहिंबंधणेहिं किंतेहडिनियल वालरज्जुकुडंडगवरतलोह संकलहत्यं दुयवम्भव्वट्टुदामकणिकोड

चनतेणेकरी थनेकपरिवीच्चाद्यापराभव्या उदालीलीषाच्चे पहिरवानावस्त्रमेलोकटेकरसीव्यो वस्त्रच्छैस्सूक लांचआपेमांगयाविषे
 तत्परच्छे कोटवालनाभंडउपगरण नानाप्रकारबंधनेकरीतेबंधन कुणते काठनोपोडो लोहमयवेडी वालनीरासडी काष्ठमयबंधन

रज्यादिभिर्भयमिता चारकादिनिरुद्धाश्च तरियंति त्वरितं शीघ्रं अतिघ्राडिताभ्यामिताः अतिवर्त्तिताया भ्यामिताएवपुरयंनगरं
 समर्पिता दौकित्वा चौरग्राह्याश्चार भटाश्चचादुकाराश्चयेतेतयातैश्चवौरग्राह्चारभटचादुःकारैश्चारकयसतिं प्रवेयिता इति सच्चन्धः
 कर्पटप्रहाराश्चलकुटाकारवलिचवीरेखाङ्गना निर्दयानि करणायै आरक्षिकासोपां सम्बन्धीनि यानि सरपरुपवचनानि यति कर्कश्य
 भणितानि च तर्ज्वानि च वचनविशेषाः गलत्थलत्तिगलग्रहणं तथा उल्लङ्घयन्ति अयवर्त्तना अप्रप्रेरणा इत्यर्थः तान्नायानीचेति पद
 घट्टयस्य इन्द्रः ताभिः विमनसो विषण्णचेतससन्तः चारकवसतिं गुप्तिगृहं प्रवेयिते किंभूतानिरयवसतिसहयामिति व्यक्तं तत्रापि

निहयाश्चारक्लिष्यखरफरुसवयण तज्जणगलुच्छल्लुण्णहिं विमणाचारगवसहिं प्रविसिया
 नियवसहिं सरिसंतत्यविगोम्भिकाप्यहार दुमणानिष्काच्छण कडुयवयणभेसणग भयाभिभूया

दयारचित कोटवालकठोरफरसना वचनेकरी तर्जेगलेग्रहीपाकोनाखिवो दीनकृता गोलहर्बवंदीखाना तेमाहिषाल्या नरकनीष
 सतिसरिपी तिहांपणिणसुखनपांसे गोमीहरानोरुचपालतेहसंबंधीयाजेप्रहारतया अग्निस्त्रुडं दक्षिणे आकोशकोबीषाडको कडुवाष

चारकयसतौ गोमिकत्ति गौल्लिकस्य गुप्तिपालस्य सम्बन्धिनोयेप्रहारा घाताः द्रूमणत्तिदवनानि उपतापनानि निर्भर्त्सुंगानिद्या
 क्रोयधिगेपाकटुकवचनानिच कटुकवचनैर्वाभिपण्णकानिच भयजननानि तैरभिभूतायेते तथा पाठान्तरेण एभ्योयद्भयंतेनाभिभूताये
 तेतथा आक्विप्रनिवसना आकृष्टपरिधानवस्त्रामलिनं दण्डिखण्डरूपं वसनं वस्त्रं येपां तेतथाजल्लोटावयोद्रव्यबद्धत्वेतरत्वादिभि
 लोकेप्रतीतभेदयापर्षात् गुप्तिगतनरसमीपाद्रून्मार्गणं याचनं तत्परायणास्त्रिष्ठा येतेतथातैर्गौल्लिकभटैः काल्भिर्विधिवन्धनेः
 कारणभूतैर्वन्धने इतिसम्बन्धः किंतेत्ति तद्यथाहडित्ति काष्टविशेषः निगडानिलोहमयानि बालरज्जुका गवादिवालमयीरज्जुकुदं

अक्खित्तणियंसणामलियण्डडिखंडवसणाउक्कोडालंचन पासम्मगणपरायणेहिंणोन्मिगमंडेहिंवि वि
 हेहिंबंधणेहिं किंतेहडिनियल बालरज्जुकुडंडगवरतलोह संकलहत्थं दुयवम्भवट्टरामकारिक्कोड

चनतेणेकरी धनेकपरिबीचाड्यापराभय्या उदालीलीघाछे परिखानावस्त्रमेलोकटकेरसीव्यो वस्त्रेच्छूकं लांचआपेमांगयाविपे
 तत्परच्छे कोटवालनाभांडउपगरण नानाप्रकारबंधनेकरीतेबंधन कुणते काठनोपोडो लोहमयवेडी बालनीरासडी काष्ठमयबंधन

एडकं काष्ठमयं प्रान्तेरञ्ज पाथंवरत्वाचर्ममयीमहारञ्ज लोहसङ्कला प्रतीताहसाएडकं लोहादिमयं हसायन्त्रणं यथपट्टचर्मपट्टिकादा
 मकरञ्ज मयपादसंयमनं निःकोटनंच बन्धनविशेषइति इन्द्रततसौरन्यैद्योक्तयतिरिक्तैरेव मादिकैरेव प्रकारेर्गोल्लिकभाएडोपकरणे
 गोप्तिकपरिच्छेदविशेषैः दुःखसमुदीरणासुखप्रवर्त्तकैः तथासंकोटनागात्रसङ्कोचनं मोटनाच गात्रभङ्गनाताभ्यां किमित्याह यध्यन्ते
 केइत्याहमन्दपुण्या तथासंपुटं काष्ठयन्त्रं कपाटं प्रतीतं लोहपञ्चरे भूमिगृहेचयोनिरोधः प्रवेगनं सतथाकूपोऽन्धकृपादिचारकोरुप्ति

येहिंअखेहियएवमादीएहिंगोमिकभंडोवगरणेहिंदुकवसमुदीरणेहिं संकोडणमोडणेहिं ववभंति
 संदपुणासंपुडकवाडलोहपंजरभूमिघरनिरोहकूवचारगकीलगजुयचक्कवितत वंधणखंभालण उइ

विशेष चर्ममथरञ्जलोहनीसंकल लोहमवहस्तनोबंधनविशेष चर्मनीनाडी पगनोदामणो वंधनविशेष अनेराएआदिदूबंधनविशेष
 कोटवालना भंडोपगरणजाणिया दुःखनाउदीरणहार गात्रनासंकोडिवाअंगोपागना मोडिवातेणें करी बांधीये अइनामंदपुल्ल
 छे यंतविचालेवालीमारि कमाड लोहनोपंजर भूमिघरनेविषे कंधवो कूपगोतीहरो लोहकाटमयखीला भूसुरो चकरथागबिबीर्ये

मृहंकीलकाः प्रतीतायूपोयुगं चक्ररथाङ्गं विततवन्धनं प्रतर्दितवाङ्मज्जुगशिरसः संयन्त्रणं खंभालेणंति संभगलनं संभालगनमित्यर्थः
 ऊर्ध्वचरणस्य यद्वन्धनं तत्तथाएतेषां इन्द्रस्तएतेभिर्याविधर्मणाकदर्धनासासाथासाभिश्चिद्विहेद्वियतंति विहेव्यमानावध्यमानासंको
 टितामोटिता क्रियन्तइतिसम्बन्धश्चेवकोटकेनकोटाया ग्रीवायाः अधोनयनेन गाढंवाढं उरसिहृदयशिरसिच मसकेयेवद्व्यासेतथा
 तेच ऊर्ध्वपरिताम्बासंपूरितोर्ध्वकाया ऊर्ध्वावास्थिता धुल्या परितापाठान्तरे उद्धपूरियत्ति ऊर्ध्वपूरीततः उर्ध्वगतां वास्तु रडुरःकंट
 काश्च कम्पमानवचस्थलाइति इन्द्रः तेषां सतायन्मोटनं मर्दनं चाम्बेडनाच विपर्ययीकरणां तेतथा ताभ्यां विहेव्यमाना इति प्रकृतं

चलणबंधणविहं मणाहियविहेद्वियंता अत्रवकोडक गाढउरसिरबद्धउद्धपूरीत फरंतउरकडगमो
 डणेहिं बद्वायनीससंता सीसावेट उरयालवडुप्पसंधिवंधण तत्तसलागसूयिय कोडुणाणितच्छण

पंधन थांभासेबंधवो उंचापगनीचोमसककरीबंधवो कदर्धनातेणेकरी बध्यमानताडीता कोटपाष्ठीवालीनीचीकरे गाढोद्ध
 यमसकेबंधे घूलिसोपुद्याडांथा कंपमानवचस्थलएतलेहइयानोस्यलएम अंगोपांगमोडवेकरी वांध्यानीसासाम्बं कता मसकिंवाध्र

अथवा स्फुरदुरकण्टकाइह प्रथमावल्लवचनलोपो दृश्यस्तत्रामोटना न्नेडनास्यामित्येतदुत्तरत्वयोज्यंतेतथाश्ववद्वा सांतानिःस्वसंतो
निखासान्विसुधन्तः शीर्षावेष्टकश्च वरत्रादिनाशिरवेष्टनं जख्यालन्ति उर्व्वोर्जिह्वयोर्दोरोदारणां ज्वालोवाञ्चलनं यःसतया सचपाठा
न्तरेण जख्यावल्ति जखकयोरावलनं जखकावलः वय्यङ्कानां काष्ठयन्त्रविशेषाणां सन्धिपुजातुशूर्परादिपुवन्धनं चर्पटकसन्धि
वन्धनंतच्च तप्तानां शलाकानां कीलरूपाणां शूचीनां लक्ष्णतीक्ष्णाश्राणां यान्याकुट्टनानि कुट्टनेनाङ्गे प्रवेगनानि तानि तयातानि
चेतिहृन्द्वासानि प्राप्यमाणाइति सखन्धः तच्चणानिच वास्या काष्ठस्येव विमाननानिच कर्दर्यनानि तानिच तयाचाराणितिलरा
चाणि कटुकानि मरीचादीनि तिक्तानिनिम्बादीनि तैर्वत्तनावणत्ति तस्यदानं तदादीति यातनाकरणयतानिकर्दर्यनाहेतुयतानि

विमाणाणानिय खारकडुयत्तित्तनावणजायण कारणसयाणि वज्जय्याणि पांविंयता उरक्खोडी

षीटे जंघानोविदारिवो काष्ठयंत्रविशेषतेहनो संधिजातुकोपरादिकतेहनेविषे बांधिवो तातीसिलाइ तातीखई अंगोपांगनेविषेचा
पवो काटनीपरताख्वो कर्दर्यनाउपघात तेलसाजीखार मरिचादिक नौवादिक नासिकामांश्चिवालवो पीडानाकारणनेयते घणा

तानिबल्लकानि प्राथमाणातथा उरसिबच्चसिधोडिति महाकाष्ठं तस्यादत्ताथावितीर्णया निवेयितायाइत्यर्थः यन्नाढप्रैरणंतेना
 स्थिकानि हडानि संभग्नानि सर्पांसुलगत्ति सर्पाश्वीस्थीनि येषां तेतथागलद्वविडिगमिवषातकृत्वेनयःसगलःसचासौ कालकलोह
 दण्डश्च कालायसद्यदितेनउरसि बच्चसि उदरेच जठरेचसौचगुह्यदेशेष्टौच षष्ठेपरिपीडिता येतेतथा मत्वंतेत्ति मथ्यमानंहृदयं
 येषान्तेतथा इहचकारस्य ककारादेश्य म्खान्दसत्वात् तथापुत्रस्य कत्वईइत्यत्रचूर्णस्य कथ्यतइत्तिच संचूर्णितां गोपाङ्गयेतिसमासः

दिग्गटापेक्ष्णअट्टिकसंभग्नसंपंसुलिया गलकालकलोहदंडउरउदरबल्यिपट्टी परिपीलियाभच्छं
 तहियय संचूर्णियंगमंगा आणत्तीकिंकारेहिंकेय अविराहियविरिण्हिं जमपुरिससन्निश्रेहिंपहया

तेणेषमाडीता उरकचित्ताहृदयनेष्यो मोटोकट दीधोगाढो प्राणसहिततेकाठनो आधोपाच्छोप्रेरिवोतेणेकरीजेहनाहाड भागाछे
 पांसलीजेहनी गलाबंधन कालोलोहनी दंडहृदय उदरगुह्यपूठिनेविषे पीडव्याभष्यो हृदयजेहनी चूर्णकस्याछे अंगोपांगजेहना
 ठाकुरनीचाच्चाइं कार्यनाकारणहारेकेतलेक अपराधकीधाविनां यत्तूइं परमाधार्मिक तेसरिपे षण्थाछे तेअदत्तनालेणहारतिहं

अथवा स्फुरदुरकण्टकापूत्र प्रथमावल्लवचनलोपो दृश्यसतश्चामोटना स्नेहनाभ्यामित्येतदुत्तरत्वयोज्यतेतथाग्रवरद्वा सांतानि; स्वसंतो
निखासान्विमुञ्चन्तः शीर्षावेटकथ वरत्वादिनाशिरोवेटनं ऊर्यालन्ति उर्वर्जङ्घयोर्दोरोदारणां ज्वालोयाञ्चलनं यःसतया सचपाठा
न्तरेण ऊर्यावल्ति ऊरुकयोरारवलनं ऊरुकावलः वप्पडुकानां काष्ठयन्त्रवियोगाणां सन्धिपुजातुर्गुर्षरादियुयन्धनं चर्पटकसन्धि
बन्धनंतश्च तप्तानां शलाकानां कीलरूपाणां शूचीनां सञ्च्यतीच्छ्याग्राणां यान्याकुट्टनानि कुट्टनेनाङ्गे प्रयेगनानि तानि तयातानि
चेतिद्वन्द्वस्थानि प्रायमाणाद्दति सखन्धः तच्चणानिच वास्या काष्ठस्येव विमाननानिच कर्दर्यनानि तानिच तथाचाराणितिलरा
द्याणि कटुकानि मरीचादीनि तित्कानिनिखादीनि तैर्यत्नावणत्ति तस्यदानं तदादीति यातनाकरणयतानिकर्दर्यनाहेतुयतानि

विमाणयाणिय खारकडुयत्तित्तनावणजायण कारणसयाणि वज्रयाणि पांविंयंता उरकखोडी

धीटे अंधानोविदारिवो काष्ठयंत्रविशेषतैह्नो संधिजातुकोपरादिकतेह्नेविषे वांधिवो तात्तीसिखाई तातीसूई अंगोपांगनेधियेधां
पवो काटनीपरिताळवो कर्दर्यनाउपघात तेलसाजीखार मरिचादिक नौत्रादिक नासिकामांश्चिवालवो पीडानाकारणनेयते घणा

कुटेन योधनताडनेन निर्दत्तं घनकुट्टिमं तेननिगडयुगलेन प्रतीतस्त्रेकोटिता सङ्कोचिताः सोटिताश्च भग्नांगा येतेतथातेच क्रियन्ते विधीयन्ते आत्रप्तिकिङ्करैरिति प्रकृतं किंभूता निरुच्चारा निरुद्धपुरीपोत्सर्गा अविद्यमानसम्बरणानष्टवचनोच्चारणाया एताअन्याश्च एवमादिका एवंप्रकाराः वेदनाः पापाः पापफलभूताः पापकारिणोवाप्राप्तु वन्त्यदांते द्विधाव सदृत्तिवशेनविषयपारतन्त्रेण च्छताः पीडितायथात्तीव्रह्मोहमोहिता परधने लुब्धाइति प्रतीतं स्पर्शनेन्द्रियविषये स्त्रीकडेवरादौ तीव्रमत्यर्थं गृह्णाअन्युपपन्वा येतेतथा स्त्रीगताये रूपशब्दरसगन्धास्तेषु द्रष्टाभिमतयाारतिः तथास्त्रीगतएवसच्चित्तो वांछितो योस्त्रीभोगोनिधुवनं तयोयाटव्याआकांक्षा

प्रया अणायएवमादौचो वियणाचो पावापावंति दंतिंदियावसट्टा बह्मोहमोहिया पररणंमिलुद्धा फासिंदियविसय तिव्वगिद्धा इत्थिगयखुवसहरसगंध इद्वरतिमहिय भोगतएहाइयाय धणतो

पीयापामे मोकलीधूंद्रीखे विषयपीड्या घणेमोहे मोह्या परधनेनेविषेलोभीया स्पर्शे द्विय स्त्रीकलेवरादि तीव्रशब्द स्त्रीगतजेरूपशब्द रसगंधमनोवांछितर० सुरतवांछित्यो भोगेतस्याखै धनलहीसंतोषमानेवांछितभोगविवाभणी ग्रह्याराजपुरुषे जेमनुय्यनासम्बुह

धाञ्चिक्किंकरैः यथादेशकारि किंकुर्वाणैः केचित् केचनअविराधिता एवानपराद्वाएष वैरिकायेतेतथा तयातैः यमपुरुषसंनिभे
 प्रहताइति प्रकटंतेअदत्तहारिणः तत्रचरेकवते मन्दपुण्यानिर्भाग्यावडवेलावपेटा वर्षपट्टः चर्मवियेपपट्टिकापरा इतिलोचुकुगीयिगेपः
 कपचर्मयट्टिका लताकंभावरता चर्ममयीमहारज्जु वेलेजलवंशः एभिर्देप्रहरासोपां यानि यतानि तैसाडितान्यद्गोपाङ्गानि देयां ते
 तथाकृपणाः दुस्थालंचमानवर्मानि यानिव्रणानि क्षतानि तेषुयावेदना पीडातयायिमुखीकृतं चौर्याद्विरञ्चितं मनोयेयां तेतयाधन

तेतत्थमंदपुणाचडवेला वन्मपट्टपोराद्रच्छिवा कसलतवरत्तवेत्तप्रहारसत तालियंगमं गाकिवणालं
 वंतचम्भवणवियण विमुहियमणा घणकोट्टिम नियल जुयलसंकोडियमोडियाय कीरंतिनिस्वारा

भाकसीमाञ्चिनिर्भाग्यचपेटेमारै चर्ममयपाटीलोहमयकुशीवियेधनांक्कीसरैताजणो मोटाताजणालातचर्ममयमहारज्जु जलवंशए
 शेकरी प्रहारनायते ताद्याच्चैंगुंगजेहमा कृपणवापडा लांवाचर्मचांदीनीवेदनापीड्यायका चोरीथीनिवर्त्तं नहीजेहनोमन
 घणेकरीताडिवो लोहमयवेडीनो धुगलसंकोचीगत भग्नगाल करीये बडीनींतरुधीके एपूर्वीक अनेरा एषादिदेइजे चेदनापा

तत्रलंचालकोटाविशेषस्तथाकूटं सानादीनामन्यथा करणां कपटं वैषभापा वैपरीत्यकरणं मायाप्रतारणसुद्धिर्निष्कतिर्वैश्वनक्रियमा
 ययोषा प्रच्छादनार्थं मायाक्रियैव एतासांयदाचरणं प्रणिधेनातदेकाग्रचित्तप्रधानेनयद्वचनं प्रणिधीनांवागदृष्टपुण्याणां यद्वचनंतच्च
 तयोविसारदाः पण्डिता येतेतथा तेषां बद्धविधाऽलीकशतजल्पकानां परलीकपराङ्मुखानां निरयगतिगामिकानामिति व्यक्तं तैश्च
 राजकिङ्करैः आक्षेपमादिष्टं जातं दुष्टनिग्रहविषयमाचरितं दण्डश्च प्रतीतजीतदण्डोवाकूपदण्डोजीवदण्डो वाजीवितनिग्रहलक्षणो
 येषां तेतयात्वरितं शीघ्रमुद्याटिता प्रकाशिता पुरवरेष्टङ्गाटिकादिषु तत्रष्टङ्गाटकं सिंघाटकाकारं त्रिकोणस्थानमित्यर्थं त्रिकंरथ्या

रयाणं बद्धविहञ्जलिय सयजंपकाणं परलोपकरमुहाणं निरयगतिगामियाणं तेहिय आणतजि
 यदंडा वुरियं लग्घाडिया पुरवरेहिं सिंघाडग तियचउक्क चच्चरमहापहपहिसु वेत्तदंडलउडकट्ट

यंचनकरे तेहनेविषेडाह्या घणेप्रकारे कूडानायतना बोलणहारने परलोकथी उपराठाने नरकगती जाणहारके तेहने चादेसुं
 दुष्टनिग्रहविषयाचरणदंडप्रसिध तुंशीघ्र प्रगतकथो नगरनेविषे सिंघोडानेआकारिमार्गके त्रिणिमार्ग चारमार्ग घनेकमार्ग राज

तथा अर्दितायाधिता येतेतथा तेच धनेन तुथन्तीति धनतोपका म्ठीताश्रराजपुर्येरिति गम्यं येकेचननरगणाःचौरनरसम्प्रदा
 पुणरविति एकदाते गौल्लिकनराणां समर्पितास्तैश्च विविधबन्धनवद्धाः क्रियन्ते इत्युक्तं ततः तेभ्यसकायात् पुनरपि तेकर्म बुधिदि
 ग्धाः कर्मपापक्रियासु विषये फलपरिज्ञानं प्रतिविज्ञा उपनीताः दोक्तिताराजकिङ्कराणां किञ्चिधानो येते सिंतियेनिर्दयादिधर्म
 युक्तास्तेषां तथा वधयास्त्रकपाठकानां इतियुक्तं विलउलीकारकाणांतिविद्वेषोसुकर्तृणां विलोकनाकारकाणां धालंचायतग्राहकाणां

सगागहियाय जेनरगणा पुणरविते कम्मदुब्बियढां उवणीया रायकिंकाराणं तेसिंवधसत्यगपाढ
 याणं विलउलीकारकाणं लंचसय गेएहयाणं कूडकवडमायाणियडि आयरणपरिण्हिं चणविसा

यलीतिथदत्तनोफलदेखाडेछे एकदातेपरधननाहरणहार चोरीकरवानाफलविपे अजाणजेचोरीनाएहवाकडुवाफल चोरीकरता
 ग्रहीनिधाया राजानाकिंकरने तेहनेकेहवानितेराजसेवकनोपगर्ववकरीयेछे वधयास्त्रनापाठकने अन्याइत्यसनीतेहवाकर्मनाकरण
 हारने लांचनाशतने ग्राहकने कूडामापलावेपफेरवीभाषादिकविपरीतं मायाना मायानोढांकवो षाधरिवो सावधानपण्डितोक्ते

स्त्रीनाचलक्षणमिदं चौरः २ चौरापको २ सन्ती ३ भेदज्ञः ४ ऽऽकाणककयी ५ अन्नदः ६ स्यान्दाश्चैव ७ चौरसप्तविधस्तुतः तत्तत्काणक
 कयीयुक्तमूल्यमपि अल्पमूल्येन चौराहृतं काणकं हीनं कृत्वा क्रीणातीत्येवं शीलभलनं १ कुशलं २ तर्ज्जा ३ राजभागो ४ ऽवलोकनं ५
 अमार्गदर्शनं ६ शय्या ७ पदभङ्गः ८ तथैवच ९ विश्रामपादपतनं २ आसनं १ १ गोपनंतथा २ २ खंडस्यखादनंचैव ३ ३ तथान्यन्मोहराजिका १ ४
 पद्या १ ५ ग्यु १ ६ यक १ ७ रज्जुना १ ८ प्रदानं ज्ञानपूर्वकं एताप्रस्तुतयो ज्ञेयाश्चष्टादशमनीपिभिः ३ तत्तत्भलनं नभेतव्यं भवताश्चहमेवत्वद्वि
 पयेभलियामीत्यादिवाक्यैश्चैर्यथिपदं प्रोक्त्वाह्नं १ कुशलं मिलितानां सुखदुःखतद्वात्ती प्रश्नः २ तर्ज्जाहस्तादिना चौथंप्रतिपेपणादि
 संज्ञाकरणं ३ राजभागो राज्ञाभाष्यद्रव्यापङ्कवः ४ अवलोकनं हरतां चौराणासुपेक्ष्या बुद्ध्यादर्शनं चौरमार्गप्रच्छकानां मार्गान्तरकथ
 नेन तदपज्ञानं यथा यथनीयसमर्पणादि ७ पदभंगः पथाञ्चतुष्षट्प्रचारादिद्वारेण ८ विश्रामः स्वगृहएववासकाद्यनुज्ञा ९ पादपतनं
 प्रणामादिगौरवं १ ० आसनं विष्टरदानं १ १ गोपनं चौरापङ्कवं २ २ खण्डखादनं मण्डकादिभक्तः प्रयोगः १ ३ मोहराजिकं लोकप्रसिद्धं १ ४
 पद्याग्युदकरज्जुना प्रदानमिति प्रचालनाभ्यङ्गाभ्यां दूरमार्गागमजनितश्रमापनोदितत्वेन पादेश्योचितंपद्यसुखजलतैलादितस्य १ ५
 माकाद्यर्थं चाग्नेः पानाद्यर्थं च शीतोदकस्य १ ७ चौराहृतचतुष्यदादिबन्धनार्थं च रज्ज्वाश्च १ ८ प्रदानं वितरणं ज्ञानपूर्वकंचेति सर्वत

तयमीलनस्थानं चतुष्कं रथाचतुष्कमीलनस्थानं चत्वरमनेकरथापतनस्थानं चतुर्मुखं तथा देवकुलिकादिमहापयो रालमार्गः पन्या
सामान्यमार्गः किंविधासन्तः प्रकाशिता इत्याह वेत्तदखोलकुटदण्डः लेटुप्रसरश्चप्रसिद्धाः पणालित्ति प्रकटां नालीगरीरप्रमाणादी
र्धतरा यष्टिः प्रयोत्तित्ति प्रयोदीप्राजनकदण्डः सुष्टिलतापाष्णिं पादपाष्ण्यं वर्जासुकूर्परचेतान्यपि प्रसिद्धानि एभिर्वैप्रहराशः
संभग्नान्यामर्दितानि मथितानि विलोडितानि गत्राण्येपांते तथा चट्टादयाकर्मकारणान् चट्टादयचौरप्रभृतिहेतुनातत्रचौरस्यतत्प्र

लेटु पत्थरपणालि पणोलिसुष्टिलया पादपरिह जाणुकोप्परह्यहारसंभग्नमहितगता अद्वारसकम्भ
कारिणा जायियंगसंगाकलुणा सुकोट्टकागलतालुजिभजायंता पाणियंविगय जौवियासातयहर

मार्गनेविसे सामान्यमार्गनेविषे प्रसिद्धकाटदंड लाकडी काटनीपापांण मोटोपापांण शरीरप्रमाणलाकडी घोडादंडयतलांगीलाक
डीमूठिनाडि पगनीपांनही टींचण कोपरना प्रहारेकरीभागा महितअंगगत अटारभेदघोरीनाकर्मकारणजांणिया उपजा
व्याह्ने अंगउपांगेपीडाकरीह्ने दयामणा तथायेकरीसूकाहोठगलो तालूचो जिहा जेमंगिपांणी विषेवेगईकीवतअनीपासाह्णार

सूतीनांचलक्षणमिदं चौरः २ चौरापकोर मन्त्री ३ भेदज्ञः ४ ऽऽकाणकक्रयी ५ अन्नदः ६ स्थानदायै ७ चौरसप्तविधस्तुतः तत्रकाणक
 कयीवृद्धस्तुल्यमपि अल्पस्तुल्येन चौराहृतं काणकं हीनं कृत्वा क्रीणातीत्येवं शीलभलनं १ कुशलं २ तज्ज्वी ३ राजभागो ४ ऽवलोकनं ५
 अमार्गदर्शनं ६ यथा ७ पदभङ्गट तथैवच १ विन्नामपादपतनं २ आसनं १ १ गोपनंतथा २ खंडस्यखादनंचेव ३ ३ तथान्यन्मोहराजिका १ ४
 पद्या १ ५ ग्न्यु १ ६ वक १ ७ रज्जुनां १ ८ प्रदानं ज्ञानपूर्वकं एताप्रस्तुतयो ज्ञेयाश्चष्टादशमनीपिभिः ३ तत्रभलनं नभेतव्यं भयताश्चहमेयत्वहि
 पथेभलिव्यामीत्यादिवाक्यै चौर्यविषयं प्रोक्त्वाह नं १ कुशलं मिलितानां सुखदुःखतद्वाची प्रश्नः २ तज्ज्वीहसादिना चौर्यं प्रतिपेपणादि
 संज्ञाकरणं ३ राजभागो रज्जाभाष्यद्रव्यापङ्कवः ४ अवलोकनं हरतां चौराणासुपेक्ष्या बुद्ध्यादर्शनं चौरमार्गप्रच्छकानामार्गान्तरकथ
 नेन तदपज्ञानं यथा शयनीयसमर्पणादि ७ प्रदभंगः पश्चाच्चतुष्पदप्रचारादिद्वारेण ८ विन्नामः खण्डहण्ववासकाद्यनुज्ञा ९ पादपतनं
 प्रथामादिगौरवं १ ० आसनं विष्टरदानं १ १ गोपनं चौरापङ्कवं २ खण्डखादनं मण्डकादिभक्ताः प्रयोगाः १ ३ मोहराजिकं लोकप्रसिद्धं १ ४
 पद्याग्न्युदकरज्जुनां प्रदानमिति प्रचालनाभ्यङ्गाभ्यां दूरमार्गागमजनितत्रमापनोदितत्वेन प्रादेश्योहितं पद्यमुष्णजलैलादितस्य १ ५
 पाकाद्यर्थं चाग्नेः पानाद्यर्थं च शीतोदकस्य १ ७ चौराहृतचतुष्पदादिवन्धनार्थं च रज्ज्वाश्च १ ८ प्रदानं वितरणं ज्ञानपूर्वकं चेति सर्वत्र

त्रयमीलनस्थानं चतुष्कं रथाचतुष्कमीलनस्थानं चत्वरमनेकरथ्यापतनस्थानं चतुर्मुखं तथादेवकुलिकादिमहापयो राजमार्गः पन्था
सामान्यमार्गः किंविधासन्तः प्रकाशिता इत्याह वेवदण्डोलकुटदण्डः लेट्टुप्रसारथप्रसिद्धाः मणालिप्ति प्रकटांगलीयरीरप्रमापादी
धैतरा यष्टिः प्रणोस्त्रिप्ति प्रणोदीप्राजनकदण्डः सुष्टिलतापाष्णिं पादपाष्णिं र्वाजाचुक्रुष्परचेतान्वयपि प्रसिद्धानि एभिर्वैप्रशाराशः
संभगान्यामर्दितानि मधितानि विलोडितानि गवाणियेपांतेतथा चट्टादयाकर्मकारणान् चट्टादयचौरप्रसूतिहेतुनातत्रचौरस्यतत्प्र

लेड्डु पत्थरप्रणालि पखोलिसुष्टिलया पादपरिह जाणुकोष्परप्पहारसंभगमहितगत्ता अद्वारसकम्प
कारिणा जायियंगभंगकलुणा सुकोट्टुकागलतालुजिम्भाजायंता पाणियंविगय जौवियासातरणहा

मार्गनेविसे सामान्यमार्गनेविपे प्रसिद्धकाटदंड लाकडी काटनीपायाण मोटोपायाण शरीरप्रमाणलाकडी घोडादंडयतलांगीलाक
डीमूठिनाडि पगनीपांनची टींचण कोपरना प्रहारेकरीभागा मच्चित्तंभंगाल चटारभेदचोरीनाकर्मनाकारणजाणिया उपजा
व्याहे चंगउपांगेपीडाकरीहे देवामणा लषायेकरीसुकाचोठगलो तालूको जिहा जेमंगिपांणी विद्येवेगरेजीवतखनीयासात्तबार

सम्बधियत् करकुटीयुगं वस्त्रविशेषयुगलं तत्तथा तन्निवसिता परिहितता पाठान्तरे वधाश्च करकुट्यो हस्तलक्षणः कुटीरकयोयुगं युगलं
निपसिताश्च येते तथा सुरक्तकणवीरैः कुसुमविशेषैर्ग्रथितं गुम्फितं विसुकुलं विकसितकण्ठे गुणद्वकण्ठे गुणकण्ठे सुखसदृशमित्यर्थः
वध्यदूतद्वयव्यदूतः वद्वचिक्कमित्यर्थः अविद्धं परिहितं माल्यदामकुयममालायेषां तैतथा मरणभयादुत्पन्नो यः खेदः तेनायतमाया
सवद्यथाभवतीत्येवं सै हेन उन्नुपितानीवा स्वहितानीवा क्षिन्नानिचाद्रौकतानि गात्राण्येषां तैतथा चूर्णनाङ्गारादीनां गुरिडितं
गरीराकुसुमरजसात्रतोत्खातेन रेणुनाचधूलोरूपेण भरिताश्चभूताः केयायेषां तैतथा कुसुम्भकैरगविशेषेण उत्कर्षा गुरिडितामूर्द्धजा

दामामरणभयुष्णसेयमायतण्डे उष्णियकिलिणगत्तानुष्ण गुण्डियसरीररयरेणुभरियकेसा कुसु
भगोखिणसुद्धया छिण्णजीवियासा धुणंतावज्जपाणपीया तिलंतिलंचेव छिज्जमाणसरीरविकत्त

डोतैलादिक शरीरजेहना विसस्योशरीरजेहनी राषेखरद्वी शरीररजतेणे करीखरद्वीकेयच्छे कसं भोखरद्वीमाथानाकेयच्छेदाशी
जीववानीच्याया विकलपणेडोलता हणवाप्राणस्वासउत्स्वासजेहनेप्रीतच्छे तिलतिलमात्र छेदताच्छताशरीरच्छेदा लोहीइं खरद्वी

योज्यं अज्ञानपूर्वकस्य निरपराधत्वादिति तथापातिताङ्गोपाङ्गाः कदर्थितां गोपाङ्गाः तैराच्च किङ्करैरितिप्रयत्नं कर्षणायुक्तोत्तरं
 गलतालुजिह्वाः याचमानाः पानीयंविगतजीवताया लक्षणादितावराकाङ्क्षति स्फुटंतंप्रयत्ति तदपि पानीयमपि नलभन्तेचकथ्ये पु
 नियुक्तायेपुरुषायेपानेवध्यपुरुषाः तैर्वाद्यमानाः प्रेयमाणाः तत्रचघ्राडनेखरपुरुषोत्यर्थकठिनोयः पटशकोडिखिडमकः तेनप्रचलनायं
 दृष्टदेशेषदृष्टिताः प्रेरितायेतेतथा कटिशृङ्गः क्रूरग्रहस्तेनच गाढरुष्टैर्निरुष्टमत्यर्थं पराश्रद्धाः गृहीताःयेतेतथा ततःकर्मधारयः गद्यानां

तिता वरागातंपियनलहंति बभ्रुपुरिसेहिंघाडियंतां तत्थयखरफरसपडह धद्वितकडूगगहगाटरुट
 निरुद्वपरामडुत्रज्जकार कुडिजुयनियत्यासुरत्त कणवीरगहियविमुक्कलकंठे गुणवत्कदूत आविडमल्ल

पीड्यारं क मांगतापांणीपुणनलहै तेवधविणाशकरणपुरुष पांणीपावानि आवैतेहनेवारि तिहंतेषौर गाढाकठोररुडवास्पर्गपडहि
 संघटा कूलनेविषे ग्रहिवा गाढारूठा अत्यंतग्रह्याहै विणासवानिव्यग्रहस्तच्छे वस्त्रविशेषतेषो पश्चिद्या अतिराता कणयरना फलतेषो
 गूंथोधिकस्त्रकंठने विषे दोरडासरिषो विनाशवायोग्य दूतनीपरि पश्चिराव्याहै पुष्फमाका मरणनेभये ऊपनो खे र व्याव्योषोप

सखधियत् करकुटीयुगं वस्त्रविशेषयुगलं तत्तथा तन्निवसिता परिहित पाठान्तरे वधाश्च करकुच्यो हस्तलक्षणः कुटीरकयोयुगं युगलं
निवसिताश्च येते तथा सुरक्तकणवीरैः कुसुमविशेषैश्च युतं गुम्फितं विसुकुलं विकसितं कण्ठे गुणद्वयकण्ठे गुणं कण्ठस्त्रुतसदृशमित्यर्थः
वध्यदूतद्वय वध्यदूतः वद्धचिह्नमित्यर्थः अविद्धं परिहितं माल्यदामकुशममालायेषां तैतथा मरणभयादुत्पन्नो यः खेदः तेनायतमाया
सवद्यथाभवतीत्येवं स्त्री हेन उन्मुपितानीवा स्वहितानीवा स्त्रिन्नानि चाद्रोक्तानि गात्राण्येषां तैतथा चूर्णेनाङ्गारादीनां गुण्डितं
शरीराकुसुमरजसागतोत्खातेन रेणुनाचधूलोरूपेण भरिताश्चभूताः केशायेषां तैतथा कुसुंभकेन रागविशेषेण उत्कर्णां गुण्डितामूर्द्धजा

दासा मरणभयुष्णसेयमायतणेन तुष्पियकिलिणगत्तानुष्ण गुण्डियसरीररथरेणुभरियकेसा कुसुं
भगोखिणमुद्भया छिद्यजोवियासा द्रुणंतावज्जप्राणपीया तिलंतिलंचेव छिज्जमाणासरीरविकत्त

डोतैलादिक शरीरजेहना विसख्योशरीरजेहनो राषेखरडो शरीररजतेणेकरीखरड्याकियच्छे कसुं भोखरड्यामाथानाकेयच्छेदाणी
जीषवानीयाया विकलपणेडोलता हणवाप्राणस्वासउत्स्वासजेहनेप्रीतच्छे तिलतिलमान छेदताह्यताशरीरच्छेद्या लोहीइं खरड्या

योज्यं अज्ञानपूर्वकस्य निरपराधत्वादिति तथापातिताङ्गोपाङ्गाः कदर्थितां गोपाङ्गाः तैरांश्च किङ्करितिप्रद्यतं करगारागुञ्जोउत्तरुड
 गलतालुजिह्वाः याचमानाः पानीयंविगतजीवताया तृष्णादितावराकाइति स्फुटंतंपयुक्ति तदपि पानीयमपि नलभन्तोपश्येद्
 नियुक्तायेपुरुषपायेपांतेवध्यपुरुषाः तैर्वाद्यमानाः प्रेयमाणाः तत्रचभ्राडनेखरपुरुषोत्यर्थकठिनोयः पट्टकोडिण्डिमकः तेनप्रचलनायं
 षष्ठदेशेषद्विताः प्रेरितायेतेतथा कटिग्रहः क्रूरग्रहंस्लेनच गाढ़रुदैर्निदृष्टमत्यर्थं परास्रष्टाः गृहीताःयेतेतथा ततःकर्मधारयः पथ्यानां

तिता वरागातंपियनलहंति वज्रपुरिसेहिंधाडियंतां तत्थयखरफारसपडह घट्टितकूडगहगाटुरुड
 निरुडपरामड्वज्रककर कुडिजुयनियत्यासुरत्त कणवीरगहियविमुक्कलकंठे गुणवज्रकदूत आविद्वमस्र

पीडारांक सांगतापांणीपुणनलहै तेवधविणशकरणपुरुष पांणीपावाने आवैतेरुनेवारे तिहातेषौर गाढाकठोररुडवास्वर्गमडहि
 संघट्टा शूलनेविषे ग्रहिवा गाढाकूठा अत्यं तग्रह्याकै विणासवानेव्यग्रहसूकै वज्रविशेषतेणे पचिस्या अतिराता कण्यरना फलतेणे
 गुंथ्योविकस्वरकंठने विषे दोरडासरिषो विनाशवायोष्य दूतनीपरे पचिराव्याकै पुष्फमाका मरणनेभये ऊपनो स्वेद व्याख्योचोव

सम्बधियत् करकुटीयुगं वस्त्रविशेषयुगलं तत्तथा तन्निवसिता परिहृिता पाठान्तरे वधाद्य करकुट्यीहसलक्षणः कुटीरकायोयुगंयुगलं
नियसिताद्य येतेतथा सुरक्तकण्ठीरैः कुसुमविशेषैग्रथितं गुम्फितं विसुकुलं विकसितं कण्ठे गुणद्वयकण्ठे गुणं कण्ठसूत्रसदृशमित्यर्थः
वध्यद्रुतद्रव बध्यद्रुतः बद्धचिह्नमित्यर्थः आविद्धं परिहृतं माल्यदामकुयममालायेपां तेतथा मरणभयादुत्पन्नी यः खेदः तेनायतमाया
मवद्यथाभवतीत्येवं स्नेहेन उन्नुपितानीवा स्वहितानीवा स्निहानिचाद्रोक्तानि गात्राण्येपां तेतथा चूर्णेनाङ्गारादीनां गुण्डितं
शरीराकुसुमरजसावातोत्थातेन रेणुनाचधूलीरूपेणभरिताद्यभूताः केशायेपांतेतथाकुसुंभकेनरागवियेपेणउत्कर्षागुण्डितामूर्द्धजा

दामामरणभयुष्यसेयमायतणेउ तुष्पियकिलिणगत्तानुषु गुण्डियसरीरयरेणुभरियकेसा कुसुं
भगोखिणसुद्धया छिद्यजीवियासा घुणंतावज्जपाणपौया तिलंतिलंचेव छिज्जमाणसरीरविकत्त

डौतैलादिक शरीरजेहना विसखोशरीरजेहनो राषेखरबो शरीररजतेणेकरीखरद्याकेयके कसुं भोखरद्यामायानाकेयकेदाणी
जीववानीच्याशा विकलपणेडौलता हणवाप्राणस्वासउरस्वासजेहनेप्रीतके तिलतिलमात्र छेदताकृताशरीरकेद्या लोहीइं खरद्या

येषां तेतया च्छिन्नजीविताया इतिप्रतीतं धूर्णं मानाभयविकलत्वात् वध्याश्च हन्तव्याप्राणप्रीताश्च उच्छ्वासादिप्राणप्रिया प्राणपीतावा
 भक्षितप्राणायतेतथापाठान्तरेण वेष्कायणतीयत्तिवधकेभ्योभीताइत्यर्थः तिलंरचेवच्छिज्जमाणाइतिव्यक्तं शरीराद्विकृतानिच्छिन्नानि
 खोद्वितावलितानिनिकाकणीमांसानि हृच्छणखण्डापिशितानितथातानिखाद्यमानाः पापाःपापिनः परफरयतेः सुच्छणपाया
 णभृताः चर्मकोशकविशेषयते स्फुटितवंशयते ताद्यमान देहावातिकनरनारीसंपरिहृतावातो येषामसि ते यातिकायातिकारइत्यति
 काथयंतिताइत्यर्थः तैर्नरनारीभिश्चसमन्तात्परिहृतायेतेतथा प्रेथमाणाश्च नागरजनेनेतिव्यक्तं वधनेपय्यंसंजातंयेपातेभ्यनेपय्यता

लोहीश्रोतिकागणिमंसाणि खायियंतापावाखरकर सएहिंतालिज्जमाणदेहा वातिकनरनारि
 संपरिवुडा पिच्छिज्जंताय नागरजणेण वज्जनेवत्थिया परिज्जंतिणगरभवकेण किवणकलुणाश्च .

षतिस्त्र्यमांसनाकटकडा खवरावता मापीयापायाणभस्वाचर्मकोशतेणेकरी ताडतादेश्छैजेचोरेने वायरानीपरेवाकानजाइंजर
 स्त्रीतेणेपरिवस्थादेखतां नगरनैवासीलोके बध्ययोग्यवस्त्रपट्टिराव्याहै लीजेनगरमांसितेकेडभाराकदवामण्यविण्णसजोकोइणारव

तीयन्तेनीयन्ते नगरमध्ये नसन्निवेशमध्यभागेन कृपणानामध्ये कृष्णाकृपणकृष्णाअत्यन्तकृष्णाइत्यर्थः अत्राणाः अनर्थप्रतिघात
 काभावात् असरणा अर्थप्रापकाभावात् अनाथायोगचेमकारिविरहितत्वात् अवन्धवावान्धवानामनर्थकत्वात् बन्धुविप्रक्षीणाः बान्ध
 वैःपरित्यक्तत्वात् विप्रेक्षमाणाः पश्यतः दियोदिशन्ति एकस्यादियोग्यादिशं पुनस्तस्याअन्यादिशमित्यर्थः मरणभयेनोद्विग्नायेतेतथा
 आघायणति आघातनक्षत्रभूमिमण्डलस्य प्रतिहारं द्वारमेव संप्रापितानीतायेतेतथा अधन्याः शूलान्ने शूलकांते विलग्नोऽयस्यतो
 भिन्नोचिदारितोदेहीयेपातितथापापकारिणश्चौर्यविधाधिनः अष्टादशसुस्थानेषु खंडितायेतेतथातेचक्रितित्याघातनेक्रि

त्ताणा असरणाअत्राहाअत्रबंधवानंधुविष्वहीणाविष्वखंतादिसोदिसिमरणभयुव्विग्ना आघायणप
 डिदुवारसंपावियाअधस्तासूलगविलग्नमिण्देहा तेयतत्यकीरंति परिकप्पियंगमंगा उल्लंविज्जंति

हारनथी शरणनोदाताकोडूनथी खेमनोकरणहारकोडूनथोबंधवरहित स्वजनादिकपण्छीड्यादेखताजोतादियोदिशे मरणनेभये
 उद्वेगसहित बधस्थानद्वारिपमाद्या अधन्यम्युलीने अग्ने विलगाड्यो विदाख्योदेह तेतिहांएहवाकरीयै काप्याछे अंगोपांग उल्लंविचिये

यंतेविधीयंते तथापरिकल्पिताङ्गोपाङ्गाः च्छिन्नावयवा उक्त्वाथंते वृचयास्त्राके चित्करणानि वचनानीति गम्यते पिलुम्पत इतितया
 यपरचतुर्ष्वं गोषु हस्तापादलक्षणेषु धणियंगण्डं बद्धयेते तथापर्वतकटकाद्भृगो प्रमुच्यन्ते दूराल्पाङ्गपतनंच यद्धृषिपमप्रसा
 रेपु अत्यन्तासमपापाणेषु सहन्ते येतेतथातथान्येवापरे गजचरणमलनेन निर्मर्दिता दलितायेतेतया तेकियन्ते कैरित्याहमुएड

रुक्वसालेहिंकेद्रकलुणाद्द्र विलवमाणात्रवरेचउरंगधणियत्रद्वा पव्वयकडगापमुच्चंतेदूरपातत्रड्वि
 समपत्थरसहा अण्येयगयचलणमलण निम्नद्वियाकीरंति पावकारी अद्वारसखंडियायकीरंतिमुं
 डपरिसुहिं केद्रुलक्वत्तकणोडुनासा उष्पाडियनयण दसणवसणा जिन्भिंदियाच्छिया छिण्यकसु

वृचनीशाखाद्' कोद्रकदीनवचनेविलापकरता अनैरावेहाथवेपगए४ अंगगाढावांथाळे पर्वताग्रथकीभूमिकाद्' मूंकतां घणीभूमिको
 पडिडे घणाविपम पापाणसहिणहार अनैराहाथीनापगतलेधाली मर्धी गांढामर्देतेचोरने कीर्जपापनाकरणशरने अढारस्थान
 कनेविपेतेचोरनेरायनाअधिकारीपुरुषखंडोखंडकरे इंठोकुहाडोतेणैकरीमारि केद्रुचोरनाळेद्याकर्णशेठ कासिका उपाद्याळे या

परशुभिः कुण्डकुठारैर्तीक्ष्णैर्द्वितं नात्यन्तं वेदनोत्पद्यतइति विशेषणमितितथाकिञ्चित् अन्येउरकटकणोष्ठनाशाः छिन्नश्रवणदशन
 छद्दघ्राणाः उत्पाटितनयनदशनदृषणम् इतिप्रतीतं जिह्वारसना आंछिताआकृष्टारसनौ छिन्नौकणौश्रिरश्रवनाद्या येषांतेतथाप्र
 णीयन्तेपु आघातस्थानमिति गम्यते छिद्यन्तेच खंड्यते असिना खड्गेनतथानिविपयादेशान्निकाशिताः छिन्नपादोश्चहस्रोप्रमुख्यन्ते
 राजकिङ्करे सद्यन्ते हस्तच्छिन्नहस्तपादादेशान्निःकाल्यन्तइतिभावः तथायावज्जीवबंधनाद्य क्रियन्ते केचिदपरकेइत्याद्य परद्रव्य

सिरा पणिज्जंति छिज्जंतिथ असिणानिब्विसया छिणहत्थप्राथाय पमुञ्चंति जावजीवबंधणायकी
 रंतिकेइपरदब्बहरणलुद्धाकारगलनियल जुयलरुद्धाचारगएहतभारा सयणविप्पमुक्कामित्तजण

खिने दांतने अंतर्गोलीशोव जीभछेदीकाढी छेद्या कांनमसुकवधमूमिकाइ लेइजायछे दीजे खड्गस्यो देगवाहिरकाढा छेद्या
 हाथपगवांधीमूकीजे जावजीवलगे बंधनजेहने करीइं कोइक परद्रव्यहरवानेविपेलुब्धलोभीयाछे गोतहरानी आगलभोगलवेडी
 नोयुगलगांधीरूंधीरात्या भाकसीइंधाल्या हंस्योसारद्रव्यजेहनो खजनगोतीतेइथकीविप्रमुक्त मित्तजने निराकरीनिरास घणा

धरयाश्च इतिप्रतीतं कारणगलायाचारकपरिधेन निगलद्युगलेश्वरद्वानियन्त्रतायेततया तेकेत्याश्च वारगाएत्तिवारके गुप्तौकिञ्चिद्वाः
 सन्तइत्याश्च इतसारा अपहृतद्रव्या स्वजनविप्रसुक्तामितजननिराकृता निरायाचेति प्रतीतंवल्लजनधिकारगन्देन लज्जाचित्तःप्राप्त
 लज्जायेततया अलज्जा विगतलज्जा बहुक्रुद्धासतत बुभुक्षया प्रारब्धअभिभूता अपराद्धा वायेतेतयागीतोण्टण्यायेदनया बुर्धटया
 दुराच्छादनया वद्वितास्य दृष्टा येतेतया विवर्णसुखं विरूपाच छवीशरीरत्वक् येपांतेविवर्णसुखविच्छयीका ततोऽनुबद्धेत्यादिपदानां
 फर्मधारयस्तथा विफला अप्राप्ते च्छितार्थाः सजिनामलीमसादुर्बलाश्चासमर्था येतेतथा क्लान्ताम्बानाः तयाकायमानारोगविधेया

निरक्षयानिरासा बहुजणधिकार सहलज्जाविधा अलज्जाअणुवद्दुःहापरद्वंसीसगह तंगहवेयण
 दुग्धदृष्टिय विवर्णसुहविच्छविधा विहलमदूल दुब्बलाकिलंता कासंता वाहियाय आमाभिभूयग

लोकनेधिकार शब्दे लजाव्यालाजरहित निरंतरचुवाइं पीड्यातादिताय तषावेदना बुद्धिंभाल्यङ्गिता संघव्याविररं जेहनासुख
 नीकांति वांछितार्थ नलहेमेलेखरद्या अन्नादिकनेत्रभावेदुवक्षा क्लानप्रयुंयमाद्यासतारोगविशेष कुष्ठादिकरोगतेषेकरीष्याप्या

कुवितयब्दं कुर्वाणाः व्याधिताश्च सञ्जातकुष्ठादिरोगाः धामेनापकरसेनाभिभूतानि गात्राण्यङ्गानि येतेतथा प्ररूढानि वृद्धिसुपग
 तानि बह्वेनासंस्कारान् नखकेशशशुरोमाणि येषांतेतथा तत्वकेशाः शिरोजाः श्मश्रूणि कूर्चरोमाणि श्रेपाणितुरोमाणीति सुत्त
 मिति पुरीपम्बलेनिजकेपुन्वन्ति निमग्नाः तत्रैवचारकबन्धनेभ्यता अकामकः मरणेनभिलाषा ततश्चद्व्यापादयोराकृष्टा खातिकायां
 बूत्तिचिप्ता तत्रतथातिकायां वृकशुनकङ्कालकोडमार्जारवृन्दस्य संदंसकतुं डपच्छिगणस्यच विविधमुखशतैर्विलुप्तानि गात्राणि

ता परुढनहकेश समंसुरोमाद्यगसुत्तंसि शिण्यगंसिलुत्ता तत्थैवमया अकामका बंधिजणपाए
 सुकट्टिया खाद्रयाएकूटा तत्थयवगसुणथ सियाल कोलमज्जारवंदसंडासतुं डपक्खिगण विविहसु

उदररोगेपराभव्यागात्रशरीरजेहनावांध्यानखकेशदाढीमूं छरोम मलम्बत्वतिहारस्यथका मलम्बत्वसदाङ्करे तेषेलुतातिहंभागशी
 मांहीमन्ना अकामसरणनाअभिलापीसहिततिवारपच्छीबंधीनेपगनेविषेवसरड्याकाथाम्ब्यांपठेपछेखाद्नेविषेनांथ्यातिहंयरगडाकू
 तरासीयालसूकरविलाडोतेहनादंसंडसासरीपोमुखंपंखीनासम्बहानानाप्रकारसुखनाशत तेषंकरीविलूयागात्रकीषाविभागकेतला

येपांतेतथा कृताविहिता वृकादिभिरेव विहंगन्ति विभागाः खण्डशाःकृतादृत्यर्थः केचिदन्वे किमिणायन्ति किमियंतश्च कृतियतदेशा इति प्रतीतं अनिष्टवचनैः शाप्यमानाः आक्रोश्यामानाः कथमित्याह सुष्टुक्तं ततःकदर्यनमिति गम्यते यदिति यष्मात्कदर्यनाग्नमृतः पापद्विति अथवा सुष्टुक्तं सुष्टुसम्बन्धं यन्मृतएषपापद्विति तथा तुष्टेन जनेन हृत्यमाना लज्जामापयन्ति प्रापयन्तीति लज्जापनासाएय

हसयविलुप्तगता कथविहंगा केयिकिमिणाय कुथितदेहा अणिद्वयणेहिं सप्यमाणा सुद्रुकयंज
 म्मत्रोत्तिपावो तुङ्गेणजणेण हम्ममाणा लज्जावणकायज्जंति सयणस्सविय दीहकालं मयासंतापुरणे
 परलोगसमावस्था नरगेगच्छंति निरभिरामे अंगारपलित्तककप्प अच्चत्थ सीयवेयणा अस्साउदि

कनेकीड़ापडंशुच्छां देहकं जेहनाअनिष्टवचनैकरीतेचोरनैलोकसरापदेताकृतारूडुंकीधुंभलेग्घो एपापीचोरचोरसुभोजाणिहर्षितं
 जनयाइहणताकृतालज्जानाकारणथाइं स्वजनदेखीतेहनीकथासंभलीमनमांघिगाढालाजे एहवोपापीअमारा कुलमांघिकोइजइ
 धोतेभणीघणांकालगे मूयाकृतावलीपरलोकपडं तानरेकेजाइं मननेगमतेनचीअंगारपलेवणोतेसरीखीगाढीशीतकतादीवेदना

कुत्सितोलज्जापनका लज्जावहाइत्यर्थः सचभवन्ति जायन्ते नकेवलमन्येषां स्वजनस्यापिच दीर्घकालं यावदिति तथास्यतासन्तः पुन
 मरणानन्तरं परलोकसमापन्नाः जन्मान्तरसमापन्नानिर्योगच्छन्ति निरभिरामे कथंभूते अद्भारय प्रतीताःप्रदीप्तकंच प्रदीपनकं
 चतकल्पसदुपमोय अत्यर्थं सीतवेदनश्चासादनेन कर्मणा उदीर्यन्ति उदीरितानि सततानि अविच्छिन्नानि यानि दुःखयतानितैः
 संमभिभूतोयः सतथा ततसतोपि नरकादुहता सन्तः पुनःप्रपद्यन्ते तिर्यग्योनि तत्रापि नरयोपमानमनुभवन्ति वेदनां तेअनन्तरो
 दितादत्तग्राहिणः अनन्तकालेन यदिनाम कथञ्चिन्मनुजभावं लभन्ते इति व्यक्तं कथमित्याह नैकेषु बह्वपुनिरयगतौ यानिगमनानि

णसततं दुक्खसयसमिभ्भए ततोविउवट्टिया समाणापुणे विपवज्जंति तिरियजोणिं तहिंपिनि
 रओवमं अणुभवन्ति वेयण्ते अणंतकालेणजतिणाम् काहिंविमणुयभावं लहिंति एणेहिं णिरय

असातावेदनानेउदये निरंतरदुःखनाशतउपद्रवसहित तेनरकथकीनीकल्याहं तावलीआदरेजाइ तिर्यचनीयोनितिहांपणिनरकनी
 ओपमाइं भोगवतावेदनातिवारअनंतकालेजाइकमिसोटेकटैमनुष्यपणोलहेअनेकनरकनीगतिजाइवोतिर्यचनाभवनालाखलगेपरि-

येपांतेतथा कृताविहिता वृकादिभिरेव विहंगति विभागाः खण्ड्याःकृताइत्यर्थः केचिदन्ये किमिणायन्ति किमियंतश्च कृत्यत इति प्रतिपत्तिं अनिष्टवचनैः श्राप्यमानाः आक्रोश्यमानाः कथमित्याह सुदुःकृतं ततःकर्दयनमिति गम्यते यदिति यस्मात्कर्दयनान्दृशः पापइति अथवा सुदुःकृतं सुदुःसम्पन्नं यन्मृतएपापइति तथा तुष्टेन जनेन हन्यमाना लज्जामापयन्ति प्रापयन्तीति लज्जापना=ः२०१

हसयविलुत्तगत्ता कथविहंगा केयिकिमिणाय कुथितदेहा अणिद्वयणेहिं सप्यमाणा सुदुःकयंज
 म्मत्रोत्तिपावो तुङ्गेणजणेण हम्ममाणा लज्जावणकायज्जंति सयणस्सविय दीहकालं मयासंतापुणो
 परलोगसमावणा नरगेगच्छंति निरभिरामे अंगारपलित्तककप्प अच्चत्थ सीयवेयणा अस्साडिदि

कने कीडापेडंभूह्यां देहके जेहनाअनिष्टवचनैकरीतेचोरनैलोकसरापदेताकृताकडुंकीधुंभलेमूओ एपापीचोरचोरसुभोजाणिहपित्त
 जनयाइहणताकृतालज्जानाकारणयाइं खजनदेखीतेहनीकयासंभलीमनमांछिगादालाजे एहवोपापीअमारा कुलमांछिकोरजइ
 ओतेभणीवणांकालगे म्भ्याकृतावलीपरलोकपडुं तानरकेजाइं मननेगमतेनहीअंगारपलेवणोतेसरीखीगाडीथीतलतादीवेदना

लभन्ते यत्ननिघ्नन्तिरित्वातिरयवर्त्तिस्था नरकमार्गे भयप्रपञ्चकरणेन जन्मप्राचुर्यकरणेन पणोच्छित्ति प्रणोदौनि तत्प्रव
 िपाजीवानामिति हृदयं यानितानि तथाचतद्वितीयाबद्धवचनलोपो द्रष्टव्यपुनरपि आदत्त्यासंसारो भवोनेमत्तिमूलयेपां
 िदुःखानीति भावः तेषां यानिमूलानि तानि तथा कर्माणीत्यर्थः तानिनिवर्त्तन्तीति प्रथतंद्दृष्टव्यलादृतिवाच्ये मूलद्र्युक्तं
 िन लिङ्गव्यत्ययादिति किंभूता होमसुजले वर्त्तमानाभवन्तीत्याह धर्मश्रुतिविवर्जिताः धर्मशास्त्रविकलादृत्यर्थः अनार्या
 ियतरां क्रूरां जीवोपघातोपदेशकत्वात् द्युद्रास्तथा मिथ्यात्वप्रधाना विपरीततत्वोपदेशिका श्रुतिसिद्धान्तता प्रपन्नाः अभ्युपगता
 तथा तेवभवन्तीति एकान्तदण्डवचयः सर्वथाहिंसनश्रद्धादृत्यर्थः वेदयन्ते कोशिकीकारकीटद्रव्यात्मानमितिप्रतीतं अष्टकर्मलक्षणेस्तं

एगंतदंडवयिणो वेढंताकोसिकारकीडोव्व अप्पगं अट्टकम्मंततु घणवंधणेणं एवंनरगतिरियनर

रीततत्वचर्नेउपदेशनासादरणहार एकांतेहिंसानासदृश्यहारएदवाङ्गद्वीढताकोलीयावडानीपरि आपणपुंवीडावीडुःखभोगवै
 चट्कर्म्मरूपतंतुने निवडंबंधनेकरीबंधाद्दं एणीपरेनरकतियंचमसुय्यदेवताने गतिजावोतेदृष्टजपरधिच्छे एषवासंसारचक्रकपालनेविपे

तिरिचाचयेभवा खोपां येयतसहस्रसंख्यापरिवर्त्तास्तेतथा तेष्वतिक्रान्तेषु सत्स्वितिगम्यतेतत्रापिघ मनुजस्रलाभेभर्षन्ति जायन्ते।ना
र्याः शक्रयवनवव्वरादयः किंमताः नीचकुलसमुत्पन्नातथा आर्यजनेपिमगधादौ समुत्पन्नाइतिगोयः लोकयाज्ञानपर्वनया भवन्तीति
गम्यं तिर्यग्भ, ताश्च पशुकल्पाइत्यर्थः कथमित्याह अकुयलासत्वेष्वनिपुणाकामभोगे तृपिता इतित्यक्तं अर्चिंतिनरकादिप्रदत्तौ नर

गतिगमणतिरीयभवसयसहस्र परियदृष्टिं तत्थविय भवंताणारिया नीचकुलसमुत्पन्ना लोयव
ज्जातिरिक्खभूयाय अकुसला कामभोगतिसियाजहिं निबंधंति निरयवत्तणि भवप्पवंच कारणु
णोल्लि पुणेविसंसारवत्तणेसमूले धम्मसुद्ध विवज्जिंया अणज्जाकूरा मिच्छत्तसुति पवणायडुंति

भ्रमणकरे' तेनरकचिमांतिवंचमांहिभमता अनार्यदेशे नीचकुलजपजिबुद्धंतेलोक बाहिरदेठादिमाहिजपजे पञ्चसरीयास्वर्ष
शास्त्रनेविषेअनिपुण कामभोगनेविषेसदाइअत्ता जिहां बांधेनरकनेविषेआवर्त्तभव प्रपंचघणाजन्मरणकरे विप्रवर्त्तकवलीसंसार
आपत्तयडबंधकारणदुःखपांमीधर्मशास्त्रनेविषे विकलकस्त्रो'कर्मनकारेणै एतावताअनार्यज्जुरजीवघातकरे सिध्यात्वच्युति प्रतिपच्चविष

मनुजत्वं लभन्ते यत्र निघ्नन्ति तिरिक्त्वांति निरयवर्त्तिन्त्यां नरकमार्गे भवप्रपञ्चकारणेन जन्मप्राप्त्युक्त्यकरणेन पणोच्छ्रित्ति प्रणोदीनि तत्प्रव
 र्त्तकानि तेषां जीवानामिति हृदयं यानितानि तथा अत्र द्वितीयावच्छेदवचनलोपो द्रष्टव्यपुनरपि आदत्त्यासंसारो भवोनेमत्तिमूलंयेषां
 तानि तथा दुःखानीति भावः तेषां यानिमूलानि तानि तथा कर्माणीत्यर्थः तानि निघ्नन्तीति प्रकृतं इह च मूलाद्भूतिवाच्ये मूलद्रव्युक्तं
 प्राकृतत्वेन लिङ्गव्यत्ययादिति किंभूता स्वेसनुजत्वे वर्त्तमाना भवन्तीत्याह धर्मश्रुतिविवर्जिताः धर्मशास्त्रविकलाद्भूत्यर्थः अनार्या
 धर्मयतरां क्रूरां जीवोपघातोपदेशकत्वात् चुद्रास्त्रया मिथ्यात्वप्रधाना विपरीततत्त्वोपदेशिका श्रुतिसिद्धान्ततां प्रपन्नाः अशुभगता
 तथा ते च भवन्तीति एकान्तदण्डरुचयः सर्वथा हिंसनश्चाद्भूत्यर्थः वेदयन्ते कोशिकीकारकीटद्वात्मानमिति प्रतीतं अष्टकर्मलक्षणैस्सं

एगंतदंडरुचिणो वेढंताकोसिकारकीडोव्व अप्पगं अट्टकम्मंतंतु घणवंधणेणं एवंनरगतिरियनर

रीततत्वचने उपदेशनाद्यादरण्यार एकांते हिंसानासदृश्यहार एदवा ऊद्द्वीढताकोलीयावडानीपरे आपणपुंवींडावीडुः खभोगवै
 अष्टकर्मरूपतंतुने निवडवंधने करीवंघाद्दं एणीपरे नरकतिथिचमसुय्यदेवताने गतिजावोतेहद्दुजपरधिच्छे एहवासंसारचक्रवालनेविपे

तिरिचांचे भवा स्त्रियां येयतसहस्रसंख्यापरिवर्त्तिते तथा ते स्वतिक्रान्तेषु सत्स्वितिगम्यते तत्रापि च मनुजस्यलाभे भवन्ति जायन्ते ज्ञाना-
 गम्यं तिर्यग्भ, ताश्च पशुकल्या इत्यर्थः कथमित्याह अकुसलासोत्वेष्वनिपुणाकामभोगे तृपिता इतियत्कं जडंति नरकादिप्रदत्तौ नर
 गतिगमणतिरौयभवसयसहस्र परियदृष्टिं तथ्यविव भवंताणारिया नीचकुलसमुष्ण्या लोयव

लोह्लि पुणे विसंसारवत्तणे समूले धम्यसुइ विवज्जिया अणज्जाकुरा मिच्छससुति प्रवणायज्जंति
 भमणकरे' तेनरकहिमांतिथिचमांदिभमता अनार्यदेशे नीचकुलजपजिबुद्धंते लोक वाचिरेडेढादिमाहिजपजे पसुरीयाएव
 याएनेविषेचनिपुण कामभोगनेविषसदाइअहता जिहां बांधेनरकनेविषपावर्त्तभव प्रपंचघणायज्जमरणकरे विमर्त्तकवशीसंसार

पावर्त्तवडबंधकारणइः स्वयांसीधर्मशास्त्रेण विफलकस्यो कर्मनकारणे एतावताअभायिज्जुकीषवातकरे मिष्यात्वसुति प्रतिपच्चविय

नमेव पजनमेव फेनो यत् सतथा तीव्रखिंसनं वात्यर्थनिन्दा पुलपुलप्रभूता अनवरतोद्भूता यारोगवेदनास्ताश्च परिभवविनिपातश्च
 पराभिभवसम्पर्कः परुषवर्षणानिच निष्ठुरवचननिर्भर्त्सितानि समापतितानि येभ्यस्तानि तथा तानिच तानि तानि
 कठिनानि कर्कशानि दुर्भेदानीत्यर्थः कर्माणिच ज्ञानावरणादीनि क्रियावायेप्रक्षरपापाणास्तै हत्वा तरङ्गरङ्गत् वीचिभिश्चलन्
 नित्यं ध्रुवं स्रत्युच्च भयंचेति तेएव वातोयष्टं जलोपरितनभागो यत्कर्मधारय अथवाअपमानेन फेनेन फेनमिति तोय
 प्रष्टस्यवियेषणमतो बद्धव्रीहिरैवातस्तं कषायाएव पाताला पातालकलशासौ संकुलोयः सतथा तंभवसहस्राण्येव जलसंचयस्तोय

लं अवमाणेण फेण तिब्बखिंसण पुलंपुलप्पभूयुरोगवेकण परभवविणिवाय फरुसंधरिसण समाव
 डियकठिणकम्मपच्छरत्तरंगरंगंत निच्चमच्चुभयतोयपट्टं कसायपायालसंकुलं भवसयसहस्यजलसं

अपूज्यतेहफेणतीव्रनिंदवो निरंतरप्रभूतउपनाच्छेरोगवेदना पराभव विनिपातपडे निष्ठुरवचननिभ्रंछण उपनोच्छेजेहयकीएहवा
 कठोरकर्मादिपाण्हीयातरंगरंगनोचालवो सदासरणभयपांणीनोपुठोउपलोभाग कोधादि४कलसातेणैकरीव्याप्त भवनाजेसहच

तुभिर्यं दूषणं बन्धनं तथा तन एवमानेन आत्मानः कर्मभिर्वन्धनलक्षप्रकारेण नरकतिथिं कुरामरेषु यद्गमनात्तदेव पर्यन्तचक्रवालां पाशपरि-
 धेयस्य सतथा तंसंसारसागरं वसन्तीति सम्बन्धः किंभूतमित्याह जन्मजरामरणान्येवकारणानि साधनानि यस्य तत्तथा तच्च गम्भी-
 रदुःखं च तदेव प्रच्युभितं सञ्चलितं प्रचुरं सलिलं यत्सतथा तंसंयोगवियोगा एव वीचयसारङ्गा यत् सतथा चिताप्रसङ्गवित्तासातत्यन्त
 देवप्रसूतं प्रसरो यस्य सतथा वधाहननानि बन्धाः संयमनानि तान्येव महान्तो दीर्घतया विपुलाश्च विशीर्णतया कञ्चोला महोर्मयो
 यत्सकारणविलपिते लोभ एव कलकलायमानो यो वीलोच्चनि सवज्जलो यत्सतथा तुतः संयोगादिपदानां कर्मधारयोत्सं अपमान

अमरगमणपरंत चक्रवालं जन्मजरामरण कारणगंभीर दुःखलपकषभिय पत्तरसलिलं संजोगवि
 योगवीचिचिंता प्रसंगपसरिय वहबंधमहल्लुविपुलकहोल कलुणविलवितलोभ कलकलंतत्रोलवज्ज

जन्मजरामरणरूपतलानि निमित्तगंभीर दुःखगाढोखोभयोघणोपांणी स्वजनादिकसंयोगवियोगरूपीया कञ्चोलममजीचिंताने इने
 प्रसंगेकरी प्रसरवोयबंधननो मोटोविशीर्णकहोलच्छेजिह्वा दयामणाविलापलोभकलकलायमान शब्दअव्यक्तप्रतिषेधयमान

नमेव पजनमेव फेनो यत्र सतया तीव्रखिंसनं वात्यर्थनिन्दा पुलपुलप्रभृता अनवरतोद्भूता यारोगवेदनास्ताश्च परिभवयिनिपातश्च
 पराभिभवसम्पर्कः परुषवर्षणानिच निष्ठुरवचननिर्भर्त्सितानि समापतितानि येभ्यस्तानि तथा तानिच तानि तानि
 कठिनानि कर्कशानि दुर्भेदानीत्यर्थः कर्माणिश्च ज्ञानावराणादीनि क्रियावायेप्रक्षरापापाणांस्तै हृत्वा तरङ्गरङ्गत् वीचिभिचलन्
 नित्यं भ्रुवं स्रत्युच्च भयंचेति तेएव वातोयष्टं जलोपरितनभागो यत्रसतया तत्कर्मधारय अथवाअपमानेन फेनेन फेनमिति तोय
 प्रष्टस्यविशेषणमतो वङ्गव्रीहिरैवातसं कपायाएव पाताला पातालकलयास्तै संकुलीयः सतथा तंभसहस्राण्येव जलसंचयसोय

लं अवमाणणे पुलंपुलप्य यरोगवेकण परभवविणिवाय फरुसंधरिसण समाव यपा

छण उपनोच्छेजेइयकीएइवा
 अतिगैकरीव्याप्त भवनजिसइय

तुभिर्यद्दुष्कृतं तथातनएवमानेन आत्मनःकर्मभिर्वन्धनलक्षप्रकारेण नरकतिर्यक्नरामरेषु यद्गमनात्तदेवपर्यन्तचक्रवालंवाभ्यपरि
 धेयस्य सतथा तंसंसारसागरं वसन्तीति सुखन्धः किंभूतमित्याह जन्मजरामरणान्येवकारणानि साधनानि यस्य तत्तयातच्चगम्भी
 रदुःखंचतदेव प्रच्युभितं सञ्चलितं प्रचुरंसलिलं यत्रसतथा तंसंयोगवियोगा एववीचयस्तरङ्गा यत्र सतयाचिताप्रसङ्गचिन्तासातत्यन्त
 देवप्रसृतंप्रसरो यस्यसतथा वधाहननानि बन्धाः संयमनानि तान्येव महान्तो दीर्घतयाविपुलाय विस्तीर्णतया कषोलाभहोर्मयो
 यत्रसकरुणविलपिते लोभएव कलकलायमानो यो वोलोध्वनि सबड्डलो यत्रसतथा ततः संयोगादिप्रदानां कर्मधारयोतसां अपमान

अमरगमणैरंत चक्रवालं जन्मजरामरण कारणगंभीर दुक्लपकखभिय पउरसलिलं संजोगवि
 योगवीचिचिंता पसंगपसरिय वहबंधमहल्लविपुलकक्षोल कलुणविलवितलोभ कलकलंतत्रोलवड्ड

जन्मजरामरणरूपएतलानिनिमित्तगंभीर दुःखगाढोखोभव्योषणोपांशी स्वजनादिकसंयोगधियोगरूपीयाकक्षोलमननीचिंतातेइने
 प्रसंगेकरी प्रसरवोवधबंधनो मोटोविस्तीर्णकक्षोलच्छेजिह्वां दयामणाविलापलोभकलकलायमान शब्दअव्यक्तध्वनिधणाद्धेअपमान

नमेव पूजनमेव फेनो यत्र सतथा तीव्रखिंसनं वात्यर्थनिन्दा पुलपुलप्रभूता अनवरतोद्भूता यारोगवेदनासाध्य परिभवविनिपातस्य पराभिभवसम्पर्कः परुषवर्षणानिच निष्ठुरवचननिर्भर्त्सितानि समापतितानि येभ्यस्तानि तथा तानिच तानि तानि कठिनानि कर्कशानि दुर्भेदानीत्यर्थः कर्माणिच ज्ञानावरणादीनि क्रियावायेप्रसारपापाणासौ कृत्वा तरङ्गरङ्गत् वीचिभियलन् नित्यं भ्रुवं दृत्युश्च भयंवेति तेएव वातोयष्टं जलोपरितनभागो यत्रसतथा तत्कर्मधारय अथवाअपमानेन फेनेन फेनमिति तोय प्रष्टस्यविशेषणमतो बद्धव्रीहिरैवातसं कपायाएव पाताला पातालकलयासौ संकुलोयः सतथा तंभवसदृखाण्येव जलसंचयसोय

लं अवमाणेण फेण तिव्वखिंसण पुलंपुलप्पभूयरोगवेकण परभवविणिवाय फरुसंधरिसण समाव
डियकठिणकम्मपच्छरत्तरंगरंगंत निच्चमच्चुभयतोयपट्टं कसायपायालसंकुलं भवसयसहस्सजलसं

अपूज्यतेहजफेणतीव्रनिन्दवो निरंतरप्रभूतउपनाच्छेरोगवेदना पराभव विनिपातपडे निष्टुरवचननिभ्रंछण उपनोच्छेजेहयकीएहवा
कठोरकर्मादिपाण्हीयातरंगरंगनोचालवो सदाभरणभयमांणीनोपुठोउपलोभाग क्रोधादिःकलसानेणैकरीव्याप्त भवनाजेसदृश

तुभिर्यद्दूषणं च तया तन एवमानेन आत्मनः कर्मभिर्वन्धनलक्षप्रकारेण नरकतिर्यक्नुरामरेषु यद्गमनात्तदेवपर्यन्तचक्रवालं वा ह्यपरि
 धेयस्य सतथा तंसंसारसागरं वसन्तीति सुखन्धः किंभूतमित्याह जन्मजरामरणान्येवकारणानि साधनानि यस्य तत्तथा तच्चगम्भी
 रइः खंचतदेव प्रच्युभितं सञ्चलितं प्रचुरंसलिलं यत्प्रसृतया तंसंयोगवियोगा एववीचयस्तरङ्गा यत् सतथा चिता प्रसङ्गचिन्तासातत्यन्त
 देवप्रसृतं प्रसरो यस्य सतथा वधाहननानि बन्धाः संयमनानि तान्येव महान्तो दीर्घतया विपुलाद्य विस्तीर्णतया कक्षोलामहोर्मयो
 यत्सकृष्णविलपिते लोभएव कलकलायमानो यो बोलोध्वनिः सवड्डलो यत्प्रसृतया ततः संयोगादिप्रदानां कर्मधारयोत्सं अपमान

अमरगमणैरंत चक्रवालं जन्मजरामरण कारणगंभीर दुक्लप्रकखभिय पडरसलिलं संजोगवि
 योगवीचिचिंता प्रसंगप्रसरित्य वहबंधमहस्रविपुलकक्षोल कलुणविलवितलोभ कलकलंतवोलवड्ड

जन्मजरामरणरूपएतलानि निमित्तगंभीर दुःखगाढो बोभयोधणोपांशी स्वजनादिकसंयोगवियोगरूपीया कक्षोलमननीचिंताने इने
 प्रसंगेकरी प्रसरबोवधबंधनो मोटोविस्तीर्णकक्षोलक्षेत्रजिहां दयामणाधिलापलोभकलकलायमान शब्दअव्यक्तञ्चनिघण्टे अपमान

नमेव पजनमेव फेनो यत् सतथा तीव्रखिंसनं वात्यर्थनिन्दा पुलपुलप्रभृता अनवरतोद्भूता चारोगवेदनासाथ परिभवविनिपातश्च पराभिभवसम्पर्कः परुषवर्षणानिच निष्ठुरवचननिर्भर्त्सितानि समापतितानि येभ्यस्तानि तथा तानिच तानि तानि कठिनानि कर्कशानि दुर्भेदानीत्यर्थः कर्माणिच ज्ञानावरणादीनि क्रियावायेप्रसृतापापाणासौ कृत्वा तरङ्गरङ्गतु धीचिभिल्लन् नित्यं भ्रुवं मह्युश्च भयंचेति तेएव वातोयष्टं जलोपरितनभागो यत्कर्मधारय अथवाअपमानेन फेनेन फेनमिति तोय प्रष्टस्यवियेपणमतो बद्धव्रीहिरैवातसं कपायाएव पाताला पातालकलशासौ संकुलोयः सतथा तंभसहस्राण्येव जलसंचयसोय

लं अवमाणेण तिव्वखिंसण पुलंपुलप्पभूथरोगवेकण परभवविणिवाय फरुसंधरिसण समाव
डियकठिणकम्मपच्छरत्तरंगंत निच्चमच्चुभयतोयपट्टं कसायपायालसंकुलं भवसयसहस्रजलसं

अपूज्यतेहजफेणतीव्रनिंदवो निरंतरप्रभृतपनच्छेरोगवेदना पराभव विनिपातपेडं निष्टुरवचननिभ्रंछण उपनोद्धेजेहयकीएहवा कठोरकर्मादिपाण्हीयातरंगंनोचालवो सदामरणभयपांणीनोपुठोउपलोभाग कौधादि४कलसातेणैकरीव्याप्त भवनाजेसहस्र

तुभिर्यद्दुपन्यन्धनं तथातनएवमानेन आत्यनःकर्मभिवन्धनलक्षप्रकारेण नरकतिर्यक्नरामरेषु यद्गमनात्तदेवपर्यन्तचक्रवालंवाह्यपरि-
 धेयस्य सतथा तंसंसारसागरं वसन्तीति सुखन्धः किंभूतमित्याह जन्मजरामरणान्येवकारणानि साधनानि यस्य तत्तथातत्रगम्भी-
 रदुःखंचतदेव प्रचुभितं सञ्चलितं प्रचुरंसलिलं यत्सतथा तंसंयोगवियोगा एववीचयस्तरङ्गा यत् सतथाचिताप्रसङ्गश्चिन्तासातत्यन्त
 देवप्रद्यतंप्रसरो यस्यसतथा वधाहननानि बन्धाः संयमनानि तान्येव महान्तो दीर्घतयाविपुलाश्च विसीर्णतया कक्षोलामहोर्मयो
 यत्सकषणविलपिते लोभएव कलकलायमानो यो बोलोध्वनि सबद्धलो यत्सतथा ततः संयोगादिप्रदानां कर्मधारयोत्सं अपमान

अमरगमणपरंत चक्रवालं जन्मजरामरण कारणगंभीर दुक्त्वपक्वभिय प्रचरसलिलं संजोगवि
 योगवौचिचिंता प्रसंगप्रसरिय वहबंधमहल्लुविपुलकक्षोल कलुणविलवितलोभ कलकलंतवोलवहु

जन्मजरामरणरूपएतानिनिमित्तगंभीर दुःखगढोखोभव्योषणोपाणी सजनादिकसंयोगवियोगरूपीयाकक्षोलमननीचिंतातेहने
 प्रसंगेकरी प्रसरवोषबंधननो मोटोविसीर्णकक्षोलकेजिहां दयामणाविलापलोभकलकलायमान शब्दअव्यक्तध्वनिषणाहेअपमान

दिव्यभिरतिरागहेपवन्धनेनचबहुविधसंकल्पाचेतिद्वन्द्वसुखचरणस्य विपुलस्योदकरजसः उदकरेणोर्योर्योयोगसोनांधकारो यःसतथा
 तं कल्पुसतिवातेनागादिपातालाद्युत्पाद्यमानकामरत्याद्युदकरजोर्योधकारमित्यर्थः मोहएवमहावर्त्तौ मोहमहावर्त्तस्तत्रभोगाएव
 कामाएवश्चास्यन्तो मण्डलेन सञ्चरन्तो गुप्यन्तो व्याकुलीभवन्तउद्वलंत उच्छ्वलंतोवह्वः प्रचुरागर्भवासेमध्यभागविस्तारप्रत्ययनिवृत्ता
 चउत्पन्नपतिताप्राणिनो यत्रजलेतत्तथा तथाप्रधावितानि इतस्ततः प्रकपर्णगतानि यानिव्यसनानि समापन्नाः प्राप्तायेतेपाठान्त
 रेणवाधितापीडिताये व्यसनसमापन्ना व्यसनिन स्वेपां यद्गदि प्रलपितं तदेवचण्डमारुतसोनेन समाहृतममनोच्चं यीचिव्याकुलितं

कार मोहमहावर्त्तभोगभसमाण गुप्यमाणुच्छ्वलंत बहुगर्भवास पञ्चोणियत्तपाणिप्रधावियवसरण
 समावणरण चंडमारुय समाहयामणुणवीची वाकुलितभंगफुटंतनिवृकल्लोलसंकुलजलंपमाद

पाणीनोकामभोगतेहजभसतामंडला कारिसंवरता ऊंडाजाताउच्छ्वलता घणाजेगर्भवासमांदि ऊंचाश्रावीनीचापद्याएह्यप्रां
 णीनाजीवपाठीनउरिपरिघाब्या कष्टप्रध्यामनुय रुदनविलापरोद्रयाद्युतेणेकरीचलाब्या जेपाजुयवाभवतेवीचिकल्लोल व्याकुलितभंग

सम्बन्धो यत्र सतथा तंपूर्वजननादिजन्यदुःखस्य सलिलतोक्ता इहृष्ट भवानां जननादिधर्मवतां जलविशेषसमुदायतोक्तेति ननुनरुक्तत्वं
 अनन्तमक्षयं उहे जनकमुहे गकरं अनर्वाक्पारं विसीर्णस्वरूपं महाभयादिविशेषणत्रयमेकार्थं अपरिमिता अपरिमाणायेमहेच्छरा
 दृष्टदभिलाषा अधिरतालोकासो पां कलुषाऽविशुद्धा यामतिः सएववायुवेगस्तेन उद्गममाणत्ति उत्पाद्यमानं यत्तत्तथा तस्य आया
 अप्राप्तार्थसम्भावनापिमासाद्य प्राप्तार्था कांचास्राएवपातालाः पातालकलयः पातालम्बासमुद्रजलतलंतेभ्य स्रग्धाका मरुतिः यद्वा

चयंत्रयंतं उब्धेवणत्रं अणोरपारं महभयं भयकरंप्रथिभयं अपरिमियमहिच्छकलुसमति वाउ
 वेगउद्गममाणा आसापिवासा पायालकामरुतिराग दोसबंधणंबहु विहसंकम्पविलुल दगरय रयंध

छापतेहिजपाणीनोसम्बृहसंचयरूपंत्रनथी उद्देगनोकरणहार पारदीसेनहीमोटाभयनोकरणहार वीहामणो जीवरप्रतेभवं
 प्रमाणनथीमशाचभिलाषी मद्दलीलुद्धि तेहजरूपवायुवेगतेणेकरी उपाडीतो अणयांमीवस्तुनीवांछनापांमीवस्तुनोरखिवोसमुद्र
 जलनोतलोशब्दादिकरति स्नेहदेपरूप बंधनवणेप्रकारे चित्तनीचिंताविसीर्णपांणीनारज तेहजबंधकार मोहरूपजेमोटीआवत्त

दिष्वभिरतिरागहेपबन्धनेनसबद्धविधसंकल्पाश्चेतिहन्वसास्रचरणस्य धिपुलस्थोदकरजसः उदकरेणोर्योरयोवेगसेनान्धकारो यःसतथा
 तं क्लुपमतिवातेनायादिपातालाद्युत्पाद्यमानकामरत्याद्युदकरजोर्योर्धकारमित्यर्थः मोहएवमहावर्त्तो मोहमहावर्त्तसत्त्वभोगाएव
 कामाएवभ्राम्यन्तो मण्डलेन सञ्चरन्तो गुयन्तो व्याकुलीभवन्तउद्वलंत उच्छलंतोवहवः प्रचुरागर्भवासेमध्यभागविसा ॥रप्रत्ययनिवृत्ता
 यत्प्रनिपतिताप्राणिनो यत्तजलेतत्तथा तथाप्रधावितानि द्रुतसतः प्रकर्षणगतानि यानिब्यसनानि समापन्नाः प्राप्तायेतेपाठान्त
 रेणवाधितापीडिताये व्यसनसमापन्ना व्यसनिन खेपां यद्गदि प्रलपितं तदेवचण्डमारुतसेन समाहृतममनोज्ञं वीचिव्याकुलितं

कार मोहमहावत्तभोगमसमाण गुप्समाणुच्छलंत बह्वगभवास पञ्चोणियत्तपाणिपधावियवसण
 समावणरण चंडमारुय समाहयामणुणवीची वाकुलितभंगफ्रुडंतनिद्वकल्लोलसंकुलजलंपमाद

पाणीनोकामभोगतेहजभसतामंडला कारिसंचरता ऊंडाजाताउच्छलता घणजेगर्भवासमाचि ऊं चाश्रावीनीचापद्याएहवाप्रां
 णीनाजीवपाठीगउरिपरिघाथ्या कष्टपड्यामनुय रुदनविलापरीद्रवाद्युतेणेकरीचलाव्या जेपाजुययाभयतेवीचिकल्लोल व्याकुलितभंग

भङ्गैः सारङ्गैः स्फुटन्विदलन् अनिष्टैः अनिष्टैः लोकस्त्रोलैर्महोन्मिभिः संकुलंचजलंतोयंत सतथातंमोहावर्त्त भोगरूपन्नाम्यदादिवियेप
णप्राणिकं व्यसनमापन्नरुदितलचणदण्डमारुतसमाहतादिवियेपणं जलयत्नेत्यर्थः प्रमादामद्यादयस्त्राणववहवश्चण्डारौराः दुष्टाः क्षुद्रा
श्लापदा व्याघ्रादयस्तैः समाहता अभिभूताये उद्धायमाणगति उत्तिष्ठन्तो विविधचेष्टासु समुद्रपक्षेमत्स्यादयः संसारपक्षे पुरुषादयः
तेषां यः पूरः समूहस्य येषौरारौरा विध्वंसनार्था विनाशलक्षणाअनर्था अपायास्तैर्बहुलो यत्सतया तच्चज्ञानान्ये वस्त्रमन्तो
मात्सापरिदक्खत्तिदचायत् सतथा अनिष्टतानुपशान्तानि यानीन्द्रियाणि अनिष्टतेन्द्रिया वायेदेहिहिनस्तान्येव तएववा महामकरा

बहुचंड दुष्टसावयसमाहय उद्धायमाणकपूर्षोर विद्वंसणत्थ बहुलं अणाममंत मच्छपरिदक्ख
अनिङ्गतिंदिय महामगरवुरिय चरियखोबुभमाणसंतावनिच्चयचलंत चवलंचलअत्ताणा

फूटोचनिटकळोल तेषेकरीव्याप्तपांणी निद्रादिकप्रमादघणारौरा दुष्टस्त्रापदिउपद्रव्या ऊठताएहवामच्छादिकसमूहरौराद्रविनास
लक्षणतेषणाले अज्ञानरूपमच्छभमतामाळलादक्के अनुपशांतद्द्रियमोटासगरमच्छ शीघ्रचेष्टाङ्करीसहितचोमपामतासंतापप

स्तोपायानि लवितानि शीघ्राणि चरितानि चेतानितैरेव क्वुभमाणत्ति भयंक्षुभमाणो यः सतथा सन्तापः एकत्रशोकादिदृक्तोऽन्यत्र
 वाडवाग्नित्तो नित्यं यत्र ससन्तापनित्यकः तथा चलन् चपलचञ्चलश्चयः सतथा अतिचपलइत्यर्थः सचअत्राणासरणानांपूर्वकृतकर्मसञ्च
 यानां प्राणिनामिति गम्यं च यदुदीर्णं चर्थं पापंतस्य योवेद्यमानो दुःखशतरूपो विपाकः सएव धूर्णश्च भ्रमन् जलसम्बुद्धो यत्रसतथा
 ततोद्यन्नादिपदानां कर्मधारयोस्तं ऋद्धिरससातलक्षणानि यानिगौरवाख्यशुभाश्ववसायवियेपासाएवाप्रहारा जलचरवियेपाते
 गृहीतायेकस्मै संनिवद्धाः सत्वाः संसारपक्षे ज्ञानावरणादिवद्वाससुद्रपक्षे विचित्रचेष्टा प्रसक्ताः कटिज्जमाणत्ति आक्षयमाणानरक

सरण पुष्कस्संचयोदिश्वज्ज वेदिज्जमाणदुहसथविवाग घुणंतजलसमूहं इद्धिरससायगारवो
 हारगहियकस्मपडिन्नइ सत्तकट्टिज्जमाणनिरयतल उत्तसणविसण्वज्जल अरतिरतिभयविसाय

क्षिपडिवानो सदाइअतिचपलचपलपणेक्करीचंचल जेहनेकोइत्वाणनथी कोइशरणनथी पूर्वकर्मनासंचयथकी उदयआव्योपापभोग
 वतो दुखनायतनो विपाकभसे पांणीनोसम्बहऋद्धिरसयाता त्रिणिगारवाशुभअश्ववसाय जलचरजीववियेपेग्रह्याकर्मप्रतिवद्धवांध्या

एतत्संज्ञात्वं इत्तंति तदभिमुखं सन्नाइति संतकाः खिन्नाः विपणाश्च योकितास्तौ बद्धलोयः सतया अरतिरतिभयानि प्रतीतानि
 विपादोदैन्यं योक्तास्तदेव प्रकर्षावस्यं मिथ्यात्वं विपर्यासात्तान्येव शैलापर्वतास्तौ सङ्कटोयसतया अनादिसन्तानो यस्य कर्मबन्धनस्य
 तत्तथा तच्चलेयाश्च रागादयस्तद्व्यञ्जणं यच्चिक्वञ्च कर्दमस्येन सुदुःखरत्तारोयः सतया ततः सच्चद्वीत्यादिपदानां कर्मधारयोत्सं अम
 रनरतिर्यक्नरययत्ननं सेव कुटिलपरिवर्त्तीचक्रपरिवर्त्तना विपुलाविस्तीर्णा वैलाजलवह्निलचणायत्तसतया तंहिसालीकादत्तादान

सो गमिच्छत्तसेल संकडं अणाद्रसंताणकम् बंधणकिलेसचिक्विल्ल सुदुत्तारं अमरनरत्तिरियगति
 गमणकुडिलपरियत्त विपुलवेलं हिंसालिय अदत्तादाणमेङ्गणपरिगहारं भकरण कारावयाणुभो

जीषताणता नरकतलसांमुचाखुताविशेषेखुता यथाच्छेअरतिरति भयदीनपणोयोगमिथ्यात्वपर्वततेणेषांकडो अनादिसंतानजेकर्म
 नाबंधनस्ते यरागद्वेषरूपकादो गाढोजतरतादोहिलोसमुद्रदेवतामसुखतियंचनीगतिनरकनीगति जाइवोतेहजचक्र जेहनोपरिव
 र्त्तफिरवोछे विस्तीर्णवेलिछे जीषघातम्पया अदत्तादानस्त्रीसेवापरिग्रहभारं भयापारनोकरवो काराववो अमुमोदवोतेणेकरीअट्टप्र

मैथुनपरिश्रमलक्षणा ये आरम्भाव्यापारास्तेषां यानिकरणकारणानुसोदनानितैरष्टविधमनिष्टं यत्कर्मपिण्डितं सच्चित्तं तदेयगुरुभार
 स्तेनाक्रान्तायेतेतथातैर्दुर्गाण्ये वयस्रनान्ये व योजलौषस्तेनदूरमत्यर्थनिचोल्पमानैः निमज्जमानैः उन्मृग्गनिमगत्तिलन्मग्ननिमग्नैः
 रूद्धीधोजलगमनानि कुर्वीणैः दुर्लभं तलंप्रतिष्ठानं यस्यसतथा तंयरीरमनोमयानि दुःखानि उत्पिबन्तः आसादयन्तः सातंचसुख
 मसातपरितापनंचदुःखजनितोपतापएतन्मयमेतदात्मकं उबुडुडुनिबुडुडयन्ति उन्मृग्गनिमग्नत्वंकुर्वन्तः तत्सातसुन्मग्नत्वमिव असात
 परितापनंनिमग्नत्वमेवेतिचतुरत्तंचतुर्विभागंदिग्भेदगतिभेदाभ्यामघातं प्रतीतंकर्मधारयोऽतदृथ्यं अनवदग्रमनन्तरुद्रंविस्तीर्णंसंसार

यणश्चद्विविह अणिदृक्कम्पिण्डित गुरुभाराकृत दगाजलोघदूर नित्रोलिज्जमाण उन्मृग्गनिमग्न
 दक्षुहत्तलं सारोरमणोसयाणि दुक्त्वाणि उप्पियंता सातस्वाथपरितावणमयं उबुडुनिबुडुयं

कारेपाडुओकनएकठोक्कीधो घणेभारआक्रमी दुर्गमविपमपाणीनोससूह अत्यंतगाढोबोलतां प्राणीनेत्रं चोद्याव्योनीचोजाइवो इम
 करतांदोहिलोतलोछेजेहनोएहवो संसारससुद्रयारीरीदुःख नानादुःखनासयकामक्रोधादिक पामतासुखं असुखदुःखनोउपजावयो

एतलंपातालं दुत्तति तदभिमुखं सन्नाइति संतकाः खिन्नाः विपश्चाच्च शोकितार्त्तैर्वेङ्गलोयः सतथा अरतिरतिभयानि प्रतीतानि
 पिपादोदैत्यं शोकस्तदेव प्रकर्पावस्थं मिथ्यात्वं विपर्यासएतान्येव शैलापर्वतास्तौ सङ्कटोयसतथा अनादिसन्तानो यत्प्रकर्मबन्धनस्य
 तत्तथा तच्चलेयात्र रागादयस्तल्लक्षणं यच्चिक्खल्लं कर्दमस्तेन सुष्टुदुरत्तारोयः सतथा ततः सच्चद्वीत्यादिपदानां कर्मधारयोत्सं अम
 रनरतिर्यक्नरयद्गमनं सैव कुटिलपरिवर्त्तीचक्रपरिवर्त्तना विपुलाविस्तीर्णां वेलाजललट्टिलचणायत्तसतथा तं चिंसालीकादत्तादान

सोगमिच्छत्तसेल संकडं अणाद्रसंताणकम्म बंधणकिलेसच्चिक्खल्ल सुष्टुत्तारं अमरनरत्तिरियगति
 गमणकुडिलपरियत्त विपुलवेलं हिंसालिय अदत्तादाणमेज्जणपरिग्गहारं भकरणं कारावणाणुमो

जीवतांणता नरकतलसांसुहायुताविशेषेयुता घणाच्छेअरतिरति भयदीनपणोयोगमिथ्यात्वपर्वततेणेसांकडो अनादिसंतानजेकर्म
 नाबंधनल्ले यरागद्वैपरूपकादो गाढोजतरतांदोहिलोससुष्टुदेवताममुथ्यतिथंचनीगतिनरकनीगति जाइवोतेहजचक्र जेइहोपरिव
 र्त्ताफिरवोच्छे विस्तीर्णवेलिच्छे जीवघातत्तपा अदत्तादानस्त्रीसेवापरिग्रहआरंभव्यापारनोकरवो कराववो अनुमोदवोतेणेकरीअटप्र

णुसुत्तिर धनालोकानामज्ञानामन्धकारो यस्मत्तथातं अनन्तकालमपर्यवसितकालं चावत्नित्यंसर्वं दा उच्यते उक्तं तायासासुना
 इतिकर्तव्यता मूढाभयेन संज्ञाभिश्च आचारमैथुनपरिग्रहादिभिः संप्रयुक्तायुक्तासतः कर्मधारयवसन्ति च्यासते संसारसागर
 मितिप्रकृतं दृष्टवशासनिरुपसर्गस्यापि कर्मकत्वं ह्यन्तःसत्त्वादिति किंभूतंसंसारं उन्निमग्नानां वासस्यवसनस्यवसतिस्थानंयः सतथा
 तंतथायत्न ग्रामकुलादौ आयुर्निवृत्तान्तिपापकारिणचौर्यविधायिनः तत्रतत्रेतिगम्यते बन्धवजनादिवर्जिताभवतीतिक्रियासम्बन्धः बांध
 वजनेन म्नातादिना स्वजनेन पुत्रादिनामित्येव सुहृद्भिपरिवर्जितं तायेतेतथा अनिष्टजनस्य विगम्यते भयन्तिजायते धनादेयदुर्वि

सागरं वसन्ति उच्चिन्नावाप्तवसहिं जहिंजहिं आलयं निबंधतिपावकस्मकारी बंधवजणसयणमित्त
 परिवर्जिन्या अणिष्टाभवंति एदिज्जे दुर्विणीयाकुट्टाणासणकुसेज्जा कुभोयणा असुइणे कुसंधयण

सितठामिर जिहंर कुलादिकथायुखोबंधं पापकर्मनाकारी भाईनासम्बुह स्वजनमित्त छांडीजाइ अणगमताहोइवचनकोईमानि
 नही विनयवर्जितपाड्वास्थानक आसणपाड्इसिज्या पाडुयोभोजन अपयितपाडुयो संघयणजेइनोछे वट्टादि कुप्रमाणअतिलां

सागरमिति प्रतीतं किंभूतमित्याह अस्थितानां संयमाव्यवस्थितानां अविद्यमानमालम्बनं प्रतिष्ठानंचत्वाणकारणं यत्रसतयातं
 अग्रमेयमसर्ववेदिनापरिच्छेद्यां चतुरशीतियोनिसतसहस्रगुणिलं तत्रयोनयो जीवानामुत्पत्तिस्थानानि तेषांचासंख्यातत्वेपिसमवर्गं
 गन्धरसस्पर्शानामेकत्वविवचणादुक्तसंख्यायाअविरोधित्वद्रष्टव्यं तत्रगाथा पुढवि० दग०अगशि० मारुय० एक्केकसत्तजोणिलकडाओ
 यणपत्तेय१० अणंते१४ दसचोइसजोणिलकडाओ? विगलंदिएसुदोचउरोर नारयसुरेसुतिरिए सुद्धं तिचउरोचोइसलकडायम

करेति चउरंतमहंतमणवयगंरुंदं संसारसागरंअद्विय अणालंबणंपतिद्वारणं मप्यमेयंचुलसीद्र
 जोणि सयसहस्रगुविलं अणालोकमंधकारं अणंतकालंणिञ्चं उत्तत्थ पुण्णभयसयसंपउत्तसंसार

मरणउंचोनींचोआविवो शुभअशुभनेउदयकरताजीवच्यारे मोटोअनंतजेहनोअंतनथी विसीरणएहवोसंसाररूपीयोसमुद्रसंयमनी
 स्थितिनथी आलंबननथी राखवानोकारणसर्वस्त्रविनांकोदूपरमार्थनलहे चउरासीद४योनि लाखजीवनी उत्पत्तिस्थानकच्छे गहन
 संसारअज्ञानतेहने अंधकार अनंतकाललगे सदाजपनो तासपुंऊतोभयसंज्ञाई करीसहित संसारसमुद्रमांहि वसे उद्वेगवंत वा

गुणसुप्तिर अनालोकानामज्ञानामन्धकारो यस्मत्तथातं अनन्तकालमपर्यवसितकालं यावत्नित्यंसर्व्वं दश उषसा उद्भूत त्रायासासुन्ना
 इतिकर्तव्यता मूढाभयेन संज्ञाभिश्च आहारमैथुनपरिग्रहादिभिः सं प्रयुक्तायुक्तासतः कर्मधारयवसन्ति अध्यासते सं सारसागर
 मितिप्रकृतं दूहचवासर्निषसर्गस्यापि कर्मकल्ब' कान्दसत्वादिति किंभूतंसंसारं उन्निमग्नानां वासस्थवसनस्थवसतिस्थानंयः सतथा
 तंतथायत्न ग्रामकुलादौ आयुर्निवृत्तिपापकारिणचौर्यविषादिभ्यः तत्तत्त्रेतिगम्यते बन्धवजननादिवर्जिताभवतीतिक्रियासम्बन्धः बांध
 यजनेन भ्रातादिना स्वजनेन पुत्रादिनामितैश्च सुहृद्भिर्परिवर्जित्तायेतेतथा अनिष्टाजनस्य विगम्यते भयन्तिजायते अनादेयदुर्वि

सागरं वसंति उव्विग्गावासवसहिं जहिंजहिं आउयं निबंधतिपावकम्कारौ वंधवजणसयणमित्त
 प्ररिवज्जिया अणिद्धामवंतिणादिज्जे दुव्विणीयाकुट्टाणासणकुसेज्जा कुभोयणा असुदरणो कुसंधयण

सितठामिर जिहरं कुलादिकथायुखोबंधं पापकर्मनाकानी भाईनासम्बद्ध स्वजनमित्त छांडीजाद्र अणगमताहोद्भवचनकोईमाने
 नही विनयवर्जितपाडुवास्थानक चासणपाडुइसिज्या पाडुओभोजन अपयितपाडुओ संघयणजेहनोछे वढादि कुप्रमाणाश्रतिलां

नीता दूतिप्रतीतं कुस्यानासनययाच्च तेकुभोजिनचेति समासः अष्टद्वयोत्ति अशुभवयोऽशुतयो कुसंहननाष्टे दवर्त्यासंहननयुक्ताः
 कुप्रमाणाअतिदीर्घाअतिङ्गस्वावाकुसंस्थिताङ्गं डादिस्थानादिति प्रदत्वयस्य कर्मधारयः कुरूपाकुत्वितवर्णा वङ्गकोषमानमायालोभा
 दूति प्रतीतंवङ्गलोचाअतिकामाअत्यर्थाज्ञानावाधमसंज्ञायाधर्मबुद्धे सम्यक्त्वाच्च येपरिन्नटासेतथा दारिद्र्योपद्रवाभिभूतानित्यं परकर्म
 कारिण दूतिप्रतीतं जीव्यते येनार्थेनद्रव्येण तद्द्रव्यरहितायेतेतथा कृपणारंकाः परपिण्डतर्ककापरदत्तभोजनगवेषकाः दुःखलब्धा
 चारादूतिव्यक्तं धरसेन हिंवादिभिरसंस्कृतेन धरसेन पुराणादिना तुच्छेन अल्पेन भोजनेनेति गम्यते कृतकुञ्चिपूरायैस्ते तथा

कुप्पमाणाकुसंठिया कुरूवावङ्गकोहमाणमाया लोभावङ्गमोहाधम्मसस्य सम्भत्तपम्भडादारिद्र्यो
 वह्वाभिभूयानिच्चंपरकम्मकारिणो जीवणत्थरहिया किवणापरिपिंडतक्किक्का दुक्खलब्धाहारा

बो अतिजंछोटो कुसंस्थानङ्गंङकादि कुरूपवणाकोषमानमाया लोभवणोमोहधर्मसंज्ञाबुद्धि सम्यक्तपरिन्नट्टदारिद्र्यपद्रव्येपरा
 भव्यासदा पारकामनाकरणहार मोतानीआजीविकारहित कृपणारंका परपिंडनागवेषणहारदुःखेआहारलहे रसरहितविरस

तथापरस्य सम्बन्धिनंप्रेक्ष्यमाणा पश्यन्ते किमित्याह ऋद्धिः सम्प्रसत्कारपूजाभोजनमशनं एतेषां येषु श्रेयाः प्रकारास्तेषां यसमुदा
 यउदयवर्ति त्वं वातस्या याविधिर्विधानमनुष्ठानं सतथा तंततश्च निन्दितजुगुप्समाना अप्यकांति आत्मानं कृतान्तं च देवं तथापरिवद
 न्ते निन्दतः कानीत्याह इहयपुरेकडाइ' कम्माइ' पावगाइति इहैवमच्चरघटनापुराकृतानिच जन्मान्तरकृतानिकर्माणि द्रुहजग्मनि
 पापकान्यशुभानिकचित्पापकारिणइतिपाठः विमनसोदीनायोकिनदक्षमानाः परिभूताः भवन्तीति सर्वत्रसंबन्धनीयंतथासत्वपरिवर्जि
 ताश्च ह्योभन्ति निस्सहायाः चोभणीयावा शिल्पचिवादिकलाधनुर्वेदादि समययास्त्रं जैनंबौद्धादिसिद्धान्तयास्त्रं एभिः परिवर्जिं ते

अरसविरसतुच्छकय कुक्खिपुरापरस्सपच्छंतारिद्धिसक्कारभोयणविसे ससमुदयविहिनंदंताअप्पकंका
 यंतंचपरिवयंतताइहपुरेकडाइ' कम्माइ' पावगाइ' विमणसो सोएणडउभमाणपरिभूयाइं तिसत्तप

अल्पकीधो कृष्णपूराइ' नही अनेरा संबंधीओदेखता संपदापूजासत्कारभोजनविशेष ससुदायपामवातेहनीविधितेदेग्धी आपणसु
 निंदता आपणपेकीधा कर्मउदयसाव्याखे इहांपूर्वजन्मनाकीधा कर्म तेहने वेदैभोगवेपापकर्मसहित दुर्मनदीनपणो योकेकरीदाभ

नीता इतिप्रतीतं कुस्थानासनशय्याश्च तेकुभोजिनश्चेति समासः अष्टइणोत्ति अशुभवयोऽश्रुतयो कुसंहननाच्छेदवर्त्यासंहननयुक्ताः
 कुप्रमाणाश्चतिदीर्घाश्चतिङ्गस्वावाकुसंस्थिताङ्गं डादिस्थानाद्गति पदत्वयस्य कर्मधारयः कुरुपाकुत्सितवर्णा वङ्गकोधमानमायालोभा
 इति प्रतीतं वङ्गलोशाश्चतिकामाश्चत्यर्थाज्ञानावाधमसंज्ञायाधर्मबुद्धेः सम्यक्ताञ्च येपरिभ्रष्टासोतया दारिद्र्योपद्रवाभिभूतानित्यं परकर्म
 कारिण इतिप्रतीतं जीयते येनार्थेनद्रव्येण तद्रव्यरहितयेतेतया क्षपणारंकाः परपिण्डतर्ककापरदत्तभोजनगवेषकाः दुःखलब्धा
 हाराइतिव्यक्तं धरसेन हिंम्वादिभिरसंस्कृतेन विरसेन पुराणादिना तुच्छेन अल्पेन भोजनेनेति गम्यते कृतकुचिपूरायैसो तथा

कुप्प्रमाणानुकुसंठिया कुरुवावङ्गकोहमाणमाया लोभानङ्गमोहाधम्मसस्य समत्तपम्भङ्गादारिद्र्यो
 वद्वाभिभूयानिचंपरकम्मकारिणो जीवणत्थरहिया किवणापरिपिंडतक्किक्का दुक्खलब्धाहारा

षो षतिजंक्षोटो कुसंस्थानङ्गं डकादि कुरुपवणाकोधमानमाया लोभवणोमोहधर्मसंज्ञानुच्चि सम्यक्तपरिभ्रष्टदारिद्र्यपद्रवेष्वेवरा
 भव्याश्रदा पारकामनाकरणहार मोतानीआजीविकारहित क्षपणारंका परपिंडनागवेषणहारदुःखेआहारलहे रसरहितविरस

प्रतीतं तत्र च लोकसारे लोकप्रधाने भवन्ति जायन्ते अफलत्वं तगायन्ति अफलवन्तः अत्र प्राप्ताका इत्यर्थः लोकसारता च तयोः प्रतीताः यथाहुः यथार्थास्तस्य मित्राणि यथार्थास्तस्य बान्धवा यथार्था सपुमासौ केयस्यार्था सच पण्डिता इति तथा राज्ञो सारं बभूवुषा वसुधारायां पुरं पुरे सौधं सौधे तल्यं तल्ये यराङ्गनांगसर्वस्वमिति किंभूता अपीत्याह सुधापि च उज्ज्वलं त अत्यर्थमपि च प्रयतमानाः उक्तं च यद्यता रभते कर्मनरोदुःकर्मसंचयः तत्तद्विफलतां याति यथाबीजं मद्योपरे तद्विषसं प्रतिदिनमुद्युक्तौ रुद्यतेः सद्भिः कर्मणोभ्यां पारेण कृतेन यो दुःखेन कटेन संस्थापितो मीलितः सिक्तानां पिण्डस्तस्यापि सञ्चये पराप्रधानायेते तथा चोणीणद्रव्यसारा इति व्यक्तं

सोक्त्वे यलोयसारेऽहंति अप्प्रचंचंतकाय सुद्रुविउज्जमंता तद्विवसुज्जुत्तकस्मकयदुक्त्वसंद्रुवियसित्यपि
उसंचयपराखीणद्व्वसाराणि चंचं अधुवधणधण कोसप्ररिभोग विवज्जियारहियाकामभोगपरिभोग

प्रयासथाद्दं घणेभले उद्यमफोरयतादिवसरप्रते उद्यमकरेव्यापारकरे दुःखेमहाक्लेशेमेत्याधाननाकणतेहनाकणतेहनेसंचयाभागी तत्परखीणोथयोद्रव्यसारविनासदाश्च स्थिर द्रव्यधान्वयाल्यादिकभंडार परिभोगवर्जितभोगधीनसकेनिवर्त्या कामभोगपरिभोगे

येतयायजातपशुभता शिवाभरणादिवर्जितवलीवर्षादिसह्या निर्विघ्नानत्वादिसावर्ष्यात् अथियन्त्रप्रतीत्युत्पादका नित्यं
 सदानीचान्यधमजनोचितानि कर्माण्युपजीवन्ति तैर्दृष्टिं कुर्वन्ति ये ते तथा लोककुलनीया इति प्रतीतं नो हाद्ये मनोरया अभिलाषा
 शेषयिनिरासाः शेषासैर्वज्जला येते तथा अथवा मोघमनो रयानि निष्फलमनोरया निरायवज्जलाश्च आयाभावप्रचुरायेते तथा
 आयादृच्छाविशेषः शैवपासोर्वन्धनं तेन प्रतिबद्धाः संश्रद्धा निर्याति इति गम्यं प्राणायामेति तथा अर्थोपादाना द्रव्यावर्जनं कामसौख्यं

रिवज्जियायच्छेभासिष्यकलासमयसत्य परिवज्जियाजहाजायं पशुभयात्राविद्यत्तानि च नैयकम्मो
 वजीविणेलोककुच्छण्डिजा मोहमणोरहनिरासवज्जला आसापासपडिवइपाणां त्रत्योप्यायणकाम

ताण्णता पराभया अनेरेलोकसाहिहोद्र सत्वपराक्रमरहित क्षोभपासता शिल्पविज्ञान कला सिद्धांत शास्त्रपरिवर्जित ययाजात
 पशुसरिखा अप्रतीतकारीयासदा नीचकर्मकारी आजीविकाकरे लोकनीदनीकज्जदं मोहकरेजेमनोरथयभिलाषजे चिंतवेतेनिःप्र
 लयायणो आस्वारूपेपसेप्रतिबंधाणाजीव अर्थनोद्रथनोउपाजवोपांच विषयनासुखण्णनेविषे लोकसाहिप्रधानहोऽं निःफल

नित्यं सदा अत्रुवा अस्थिराधनानां गणिमादीनां धान्यानां शाल्यादीनां क्रोया आश्रययेयां स्थिरत्वेपि तत्परिभागनवर्जितं ताद्य
येतेतथा रहितं त्यक्तं कामयोः शब्दरूपयोः भोगानां च गन्धरसस्पर्शानां परिभोगे आशेवनेयत्तत् सर्वसौख्यमानन्दो वैशो तयापरेयां
यौत्रियाः भोगोपभोगौ तयोर्द्वन्वित्राणं निश्रितस्य मार्गणपरावणा गवेषणपरा येतेतथा तत्रभोगोपभोगयोरेयं विद्येयः सद्भुञ्ज
द्वृत्तिभोगो सोपुण्यआहारपुष्कमार्द्धयो उवभोगोऽपुण्योऽपुण्यउवभुञ्जद्वत्यनिलयाइत्ति वराकास्तपस्विनश्चकामिकया अनिच्छयाविन
यंति प्रेरयन्ति अतिवाहयन्तीत्यर्थः किंतदित्याह दुःखमसुखं नैवसुखं नैवसुखं नैवनिवृत्तिं स्वास्थ्यमुपलभन्ते प्राप्नुवन्ति अत्यन्तवि

सर्वसौख्यापरसिभोगोवभोगनिस्साणमगणापरायणावरागा अकामिकाएचिच्छित्तितुक्खं ऐवसु
हंणेनणिवृत्तिं उवलंभंति अचंचंतविपुलदुक्खसयसंपलित्ता परद्वेहिंजे अविरयाएसोसो अदिखादाण

करीसर्वसौख्यपरमानंद परअनेरानीलच्छी तेणेंकरीभोगअनेउपभोगरहित निश्रितेहनी गवेषणहारनेविषेतत्पर रांकबापडा
मनेअगमतेअनुभविभोगवीदुःखअसमाधि नपांमेनरहेसुखनपामेनिर्वृत्ति नपामेवणा विस्तीर्णं दुःखनासयअग्निवसतापारना

पुलङ्गः खयतं संग्रहीतापरस्य द्रव्ये पुये अचिरताभवन्ति तेनैवसुखं लभन्तइति प्रसृतं तदेववाह्यं फलं ददातीत्यभिहितं मधुनाध्ययनो

स्सफलविवागो इहलोएपरलोएओ अप्पसुहोवज्जुदुक्खोमहभयो वज्जरथप्पगाढोदाणणोकषासो
असाओवाससहसेहिं सुच्चतीनयअवेदयित्ता अत्थिज्जमोक्खोत्तिएवमाहं सुनायकुलनंदणोमह
प्पानिणोउववीरनामधेयो कहेसीयंअदिखादाणस्स रुलविवागंएवंतंतितियंपि अदिखादाणंहरदह
सरणभयकलुस तासणपरसंतिकगिज्जलोभमूलंएवंजावचिरपरिगयमणुगयंदुरं तंतितियंअदम्मदा

द्रव्यधीजे अप्पञ्चक्खंणी एपूर्वोक्तते अदत्तादाननो फलविपाकइहलोकिकपरलोक चल्पसुख घणोदुःखमहाभयघणीरजपापमेलतेणेक
रीगाढोरौद्रकठोर असातानोकारण वर्पनेसहस्वे सूंकातानधी विणभोगव्यापाखे मोक्षच्छूटिवोएहधीनधी एपुर्धिद्रुकत्था औघ्रात
कुलनन्दनमहन्तआत्मा वीतराग महावीरएहवोनामधेय तेणेकच्चिओ अदत्तादाननो फलविपाकपूर्वोक्तवीजो अदत्तादान तेहधी
द्रासकीपडे सरणभयकलुपतासउपजावे पारकाछतानो अपहरवो ग्ठप्रलोभनोमूल एपूर्वोक्तजाव अनादिकालनो चाल्यो आविष्टे

नित्यं सदा अबुवा अस्थिराधनानां गणिसादीनां धान्यानां शाल्यादीनां क्रोधा आश्रययेपां स्थिरत्वेपि तत्परिभागनपरिज्ञं ताव
येतेतथा रहितं त्यक्तं कामयोः शब्दरूपयोः भोगानां च गन्धरसस्पर्शानां परिभोगेऽश्रयनेयत्तत् सर्वसौख्यमानन्दो यैशे तयापरेषां
यौत्रियाः भोगोपभोगौ तयोर्द्विआणं निआतस्य मार्गणपरायणा गवेषणपरा येतेतथा तत्रभोगोपभोगयोरयं वियेयः सद्भुञ्ज
इत्तिभोगो सोपुणश्चाद्यारपुष्कमार्द्धो उवभोगोऽपुणोऽपुणउवभुञ्जइवत्यनिलयाइत्ति वराकासपस्विनश्चकामिकया अनिच्छयापिन
यंति प्रेरयन्ति अतिवाहयन्तीत्यर्थः किंतदित्याह दुःखमसुखं नैवसुखं नैवसुखं नैवनिवृत्तिं स्वास्थ्यमुपलभन्ते प्राप्नुवन्ति अत्यन्तवि

सर्वसौख्यपरसिरिभोगोवभोगनिस्सारणमग्गाणापरायणावरागा अकामिकाएचिण्णित्तुक्खण्णेषु
हंणेषुत्तिउवलंभंतिअच्चंतविपुलदुक्खसयसंपलित्ता परद्वेहिंजेअविरयाएसोसोअदिष्णादाण

करीसर्वसौख्यपरमानंद परअनेरानीलच्छी तेणंकरीभोगअनेउपभोगरहित निआतेहनी गवेषणहारनेवियेपतत्पर रांकावापडा
मनेअगमतेअनुभविभोगवीदुःखअसमाधि नपामेनरहेसुखनपामेनिवृत्ति नपामेषणा विस्तीर्णं दुःखनासयअग्निबलतापारना

मत्स्यन्धनं एतद्भूतमेतदुपमं कलंकनिमित्तत्वेन दुस्मीचनत्वेन च साधर्मात् उक्तं च सन्मार्गं तावदासौ प्रभवति पुरुषसायदेवेन्द्रियाणां
 लज्जां तावद्विषत्ते विनयमपि समालम्बते तावदेव भ्रूचापाकटमुक्ताः श्रवणपथपुपो नीलपद्माणा एतेयावस्त्रीलावतीनां न हृदि दृष्टि
 सुखोद्विवाणापतन्ति तथा स्त्रीपुरुषनपुंसकवेदानां चिह्नं लक्षणं यत्तत्तथा तपःसंयमब्रह्मचर्यं विघ्नद्विषत्तं तथाभेदस्य चारित्र्य
 जीवितविना शस्यायतः नान्याश्रयायेव हवः प्रमादा मद्यविकयादयसो पां मलंकारणं यत्तत्तथा आश्चर्यकिंकिनकुण्ड्र किंकिनभासए
 चिंतय किंकिनपुरिसो विसयासत्तो विह्वलं घलिउब्धमज्जं णकातराः परीपहभीरवः अतएव कापुरुषाः कुलितनरासौ सेवितं यत्तत्तथा
 सुजनानां सर्वपापविरतानां योजनसम्बृहसास्यवर्जनीयं परिहरणीयं यत्तत्तथा ऊर्ध्वं च ऊर्ध्वं लोको नरकचाधो लोकोऽस्त्रियर्ग्लोकोऽपतस्त

पुरिसनपुंसगवेदचिह्नं तवसंजमंत्रं भवेरविगंधं भेदाय णवडपनादमूलं काय रकापुरिससेवियं सुयणज

पाण्डुवाकर्मअत्रह्यर्च्यं च उथो आश्रवद्वार देवता मनुष्यसुरअसुरलोकने प्रार्थनीकसोटीः कर्दमपातलोकर्दम बंधनयिगेप माण्डलाभाल
 वानोजाल स्त्रीपुरुषनपुंसकवेदनो अहिनाण तपसंयमने ब्रह्मचर्यनेविणसे चारित्ररूपीया जीवतव्यनोभेदनकरे घणोप्रमादनो

पसंस्कारार्थमाह एसोसोइत्यादि सर्वं पूर्ववत् प्रत्यव्याकरणतृतीयाध्ययनविवरणसमाप्तिमिति अथतृतीयाथ्यानानन्तरं चतुर्थमारभ्यते
 अस्यच सूत्रनिर्देशक्रमेण संबद्धस्य अदत्तादानं प्रायोऽब्रह्माऽयत्कचित्ता विदधतीति तदनन्तरमब्रह्मप्ररूपयते इत्येयं सखद्वयास्य
 याहयाद्यर्थपञ्चकप्रतिबद्धं याहयंत्रह्योतिद्वारार्थप्रतिपादनायेदं सूत्रं जंबूद्वत्यादिजंबूरिति शिष्यामन्त्रणमब्रह्मअकुशलं कर्म तच्च हेमैयुनं
 पियचितमत्यन्ताकुशलत्वात्तस्य आहचनकिंचिअशुन्यायपडिसिद्धं वा विजिणवरिंदेहिंसुत्तुं मेऽङ्गणमेगंनजं विणारागदोसेहिं चकारः
 पुनरर्थः चतुर्थसूत्रकमापेचया सहदेवमानुजासुरैर्यो लोकः सतथातस्य प्रार्थनीयमभिलषणीयं यतः हरिहरचिरण्यगर्भप्रमुखेभवने
 नकोप्यसौ सूरः कुसुमविशिपस्य विशिखानखलयद्योजिनादन्यः पङ्कोमहान्कर्मदमः पनकः सएवप्रतलः सूक्ष्मः पाथोयन्धनविशेषो जालं

रंसम्पत्तित्वेमिं जंबूअंत्रं चउत्थं सदेवमणुयासुरस्सलौयसपच्छणिज्जंपंकपणगपासजालभूयथी

दुःखेषंतथावेतृतीयं अधर्महारंसमाप्तं ३ हिवेतृतीयअध्ययनानन्तर चउथोअध्ययनप्रारम्भीयेच्छे तीजेअध्ययनेअदत्तनोख रूपकहि
 योतेतोषब्रह्मकृतेजहोइ तेणेकारणिए अब्रह्मचर्यनास्वरूप कहिवाभणीश्रीप्रअव्याकरणो चोथो अध्ययन प्रारंभीयेच्छे अहो जंबू

पसंभारार्थमाह एसोसोइत्यादि सर्वं पूर्ववत् प्रअव्याकरणतृतीयाध्ययनविवरणसमाप्तिमिति अथतृतीयाथनानन्तरं चतुर्थमारभ्यते
 षस्यच सूत्रनिर्देशक्रमेण संबद्धस्य अदत्तादानं प्रायोऽव्रह्माऽयत्तचित्ता विदधतीति तदनन्तरमव्रह्मप्ररूप्यते इत्येवं सम्बद्धस्यास्य
 यादृगाद्यथपञ्चकप्रतिबद्धं यादृशं ब्रह्मेति द्वारार्थप्रतिपादनायेदं सूत्रं जंबूइत्यादिजंबूरिति शिष्यामन्त्रणमव्रह्मअक्रुयलंकर्मतत्रैहमेयुनं
 शिष्यक्षितमत्यन्ताक्रुयलत्वात्तस्य आहचनकिंचिअणुन्नायपडिसिद्धं वा विजिणवरिंदेहिंसुत्तुंसेङ्गणमेगंनजंविणारागदोसेहिं चकारः
 पुनरर्थः चतुर्थसूत्रकमापेक्षया सहदेवमानुजासुरैर्यौलोकः सतथातस्य प्रार्थनीयमभिलषणीयं यतः हरिहरहरिण्यगर्भप्रमुचेभवने
 नकोप्यसौ सूरः कुसुमविशिषस्य विशिखानस्खलयद्योजिनादन्यः पङ्कोमहान्कदम्बः पनकः सएवप्रतलः सूक्ष्मः पायोवन्धनविशेषोजालं

रंसम्भत्तिवेमिइ जंबूअवंभंचउत्थं सदेवमणुयासुरससलयसपच्छण्डिज्जंपंकपणगपासजालभूयत्थी

इः खेपंतआवेततीयं अर्धमहारंसमाप्तं ३ हिवेततीयअध्ययनानन्तर चउथोअध्ययनप्रारम्भीयेच्छे त्रीजेअध्ययनेषदत्तनोस्वरूपकहि
 योतेतोषव्रह्मच्छेतेजहोइ तेणेकारणिए अत्रह्यचर्यनास्वरूप कहिवाभणीत्रीप्रअव्याकरणनो चोयो अध्ययन प्रारंभीयेच्छे षषो जंबू

स्यहेतुरिदमिति प्रतीतं यदाह तिव्वकसाडवज्जमोहपरिणउरागदोससंजुत्तो बन्धइचरित्तमोहं दुविहंपिचरित्तगुणाघाडुद्विविधकपाय
 नोकपायमोहनीयभेदात्त्यत् पुनर्दर्शनमोहस्य हेतुभूतमिदमित्तन्नप्रतिपद्यामहे तद्धे तुत्वे नाभगनात्तथाहितद्धे तुप्रतिपादिकागा
 येवंअयतेअरहंतसिद्धचेइयतवसुयगुरससज्जसंधपडणीओ वंधइदंसणमोहं अणंतसंसारिओजेण भयतोहवाक्ययेपःसत्यं किंतुस्वपच्चाव
 ह्मासेवनेनया संघप्रत्यनीकतातया दर्शनमोहं वप्नतो अब्रह्माचये दर्शनमोहहेतुतां नव्यभिचरतिभण्यतेचस्वपच्चावह्मासेवकस्यमित्या
 त्वबन्धोन्यया कथंदुर्लभबोधिरसावभिहित आहचसंजइ चउत्थभंगे चेइयदब्बे यपवयणुड्डाहेरिसिघाएयचउत्थेमूलगीबोहिहलाभस्य
 त्तिचिरंपरिचितमनादिकाला सेवितचिरपरिगतं वा पाठः अनुगतं अनवच्छिन्नं दुरन्तं दुष्टफलं चतुर्थमधर्मद्वारमाअवहारमिति
 अब्रह्मास्वरूपमुक्तं अथ तदेकार्थकहारमाह तस्मै त्यादिसुगमं अब्रह्माकुशलानुष्ठानं मैथुनंमिथुनस्य युग्मस्य कर्मर चतुर्थ आअवहार
 मिति गम्यते पाठान्तरेणचरत्तित्तिचरन् विश्वं व्याप्नुवन् ३ संसर्गोसम्पर्कः ततः स्त्रीपुंसससर्गं धियोपरूपत्वात् संसर्गजत्वात्संसर्गि
 रित्युच्यते आहचनामापिस्त्रीति संह्लादिविकरोत्ये वमानसं किंपुनदर्शनतस्याविलासोस्त्रासितभ्रुवः४ सेवनांचौर्यादिप्रतिसेवनाम
 धिकारोनियोगः सेवनाधिकारः अब्रह्मप्रवृत्तोहि चौर्याद्यनर्थसेवास्वधिकृतो भवति आहच सर्वेनर्या विधीयन्ते नरैरर्थे कलालसैः

क्षणं यच्चै लोकां तत्रप्रतिष्ठानं यस्यतत्तथा जरामरणरोगशोकवज्जलं तवान्यत्रच जन्मनिजरामरणादिकारणत्वात्उच्यतेच जोषेय
 द्रुकिंलभ्भद्र गाहावधस्ताडनं बन्धसंयमनं विधातो मारणमेभिरपिदुष्करो विधातोयस्यतद्वधवन्धविधातदुर्विधातं गाढरोगाणांछिमञ्ज
 पद्ययत्रह्येच्छानोपयास्यति आहचक्षयः काणः खड्गःश्वणरहितः पुच्छविकलः क्षुधाचामोनीर्णः पित्ररककपोलापित्तगलव्रणैः पूय
 क्लिन्नैः किमिक्कुलचितैराचिततनुः शुनीमत्वे तिच्चाहृतमपिच हन्त्येवमदनःदर्शनचारित्रमोहस्यहेतुभूतं तन्त्रिमित्तंननुचारित्रतमोह

णवज्जणिज्जंउडुं नरयतिरियतिलोक्कप्रदृशाणंजरामरणरोगसोगत्रज्जलं बधबंधविधायदंसणचरि
 त्तमोहसस हेतुभूयंचिरपरिचयमणुयगायंदूरंतंचउत्थं अहमदारतस्वयनणाभाणिगोखाणिद्रुमाणि

कारणकायरपुरुसांयीवीहे कापुरसे आदस्थो सर्वपापविरक्ततेहने वर्जनीय परिहरिव्याघातने स्वर्गादिनरकतिरच्छोभोकरत्विणिलो
 कजिह्वा स्थितिहे जरामरणरोगशोकशोहोद् ताडिवोवांधिवोमारिपरणि एतलेप्रकारेकरो व्याघातनपासे दर्शनचारित्रमोहि
 नीनो कारणहे घणाकालनोसेव्यो तिहाकिंङ्खिवलगोजाय दुपीष्यतियाद् चोथोअधसंद्धार तेचत्रह्यचर्यना नामगुणनिःष्यअसागलि

स्यहेतुर्दिमित्प्रतीतं यदाह तिष्यकसाडवज्जमोहपरिणारगदोससंजुक्तो बन्धइचरित्तमोहं दुविहंपिचरित्तगुणघाद्द्विविधकपाय
 नोकपायमोहनीयभेदात्त्यत् पुनर्दर्शनमोहस्य हेतुभूतमिदमित्तन्नप्रतिपद्यामहे तद्धेतुत्वेनाभणनात्तथाहितद्धे तुप्रतिपादिकागा
 येवंश्रूयतेअरहंतसिद्धचेद्रयतवसुयगुरुसाङ्गसंधपडणीश्री वंधइदंसणमोहं अणंतसंसारिश्चोजेण भयतोहवाक्ययेपःसत्यं किंतुस्वपच्चात्र
 ह्यासेवनेनया संधप्रत्यनीकतातया दर्शनमोहं वप्नतो अब्रह्मचर्यं दर्शनमोहहेतुतां नव्यभिचरतिभख्यतेचस्वपच्चात्रह्यासेवकस्यमिथ्या
 त्वबन्धोन्यथा कथंदुर्लभबोधिरसावभिहित आहचसंजइ चउत्थभंगे चेद्रयदब्धे यपवयणुड्डाहेरिसिषाएयचउत्थेमूलगीवोच्चिलाभस्म
 त्तिचिरंपरिचित्तमनादिकाला सेवितचिरपरिगतं वा पाठः अनुगतं अनवच्छिन्नं दुरन्तं दुष्टफलं चतुर्थमधर्मद्वारमाश्रयद्वारमिति
 अब्रह्मास्वरूपमुक्तं अथ तदेकार्थकद्वारमाह तस्मै त्यादिसुगमं अब्रह्माकुशलानुष्ठानं मैथुनंमिथुनस्य शुग्मस्य कर्मर चतुर्थ आश्रयद्वार
 मिति गम्यते पाठान्तरेणचरतत्तिचरन् विश्वं व्याप्नुवन् ३ संसर्गोसम्पर्कः ततः स्त्रीपुंसससर्गं विशेषरूपत्वात् संसर्गजत्वात्संसर्गि
 रित्युच्यते आहचनानामपिस्त्रीति संह्लादिविकरोत्येवमानसं किंपुनदर्शनतस्याविलासोह्लासितभ्रुवः४ सेवनांचौर्चादिप्रतिसेवनाम
 धिकारोनियोगः सेवनाधिकारः अब्रह्मप्रवृत्तोहि चौर्याद्यनर्थसेवास्वधिकृतो भवति आहच सर्वेनर्या विधीयन्ते नरैरर्थे कालालसेः

अर्थं स्तुपार्थं प्रायः प्रेयसीप्रमकामिभिः ५ संकल्यो विकल्यो स्वात्प्रभवत्वादस्य संकल्पद्रुत्युक्तं उक्तश्चकामजानामि तेरूपं संकल्पा
 क्लिलजायसे नत्वांसङ्कल्पयिष्यामि ततो मे न भविष्यसीति ६ बाधनावाधहेतुत्वात्केपामित्याह प्रदानां संयमस्थानानां प्रजानां वा
 लोकानामाह च यज्ञे हलोकैष्वपरं नराणामुत्पद्यते दुःखमसह्यवेगं विकायनीलोत्पलचारुनेवा सुका स्त्रियः सत्व न हेतुरन्यो ७
 दर्पदेहहृत्प्रता तज्जनत्वादस्य दर्पद्रुत्युच्यते आह चरसापगमं ननिसेवियव्यापरं रसादित्तिकराह्वयंति दिन्द्रं चकामासमभिद्ववंति
 दुर्मज्जसा उफलं तुपक्खी अथवादर्पसौभाग्याद्यभिमानसस्य भवंचेदं नहि प्रयमाहै न्याहा पुरुषस्यात् प्रवृत्तिः सम्भवतीति दर्पएवो
 ष्यते तदुक्तं प्रयान्तवाह्निचित्तस्य सम्मल्यखिलाक्रिया मैथुनव्यतिरेकिन्यो यदिरागं नमैथुनं मोहोमोहनं वेदरूपमोहनीयोद्यादयंरुपा

हुं तृतीसंतंजहाश्रवंभ१सेज्जण२चरंत३ संसग्नि४सेवणाहिकारो५संकल्पो६वाहणायदाण७ द्रष्टो

कधीमहोद्गीसतेकहीयेच्छे पाडुवा अरुष्ठान१ वेङ्गनेसंयोगिकर्महोद्गी२ समस्तजनव्याप्त३ स्त्रीनासंसर्गशी४ चौरीादिकअनर्थनोषधि
 कारीयाद् तेहभणी अत्रतनेविप्रेप्रवर्त्तवो५ संकल्पाद्दं प्रजालोकनो बांध्यानोकारणदुःखहेतुके७ दर्पनोकरणहारट अज्ञानपणानो

द्यात्वात्सामान्यरूपत्वाद्वा मोहइत्युच्यते आह च दृश्यं वस्तुपरं न पश्यति जगत्पन्थः पुरोवस्थितं रागान्धसु यदस्मितत्परिहरन् यन्ना
 स्मितत्पश्यति कुन्दे दीयर्पूर्णचन्द्रकलय श्रीमसुतापल्लवो नोरोपोसुचिराशिषु प्रियतमागात्रे प यन्सोदते मनःसंचोभचित्तचलनं
 तद्विनेदं न जायते दूतितदेवातो उच्यते च तिकडकडक्यकडप्यहारनिभन्त जोगसंन्नाहाभहरिसिजोवाजुवर्द्धणजं निसेयन्ति गय
 गत्वा १० अनिग्रहो अनिपेधो मनसो विषयेषु प्रवर्त्तमानस्येति गस्यते एतत्प्रभवत्वाच्चास्या निग्रहइत्युक्तं ११ विग्गहोत्तिविग्रहः
 कलहः तद्देतुत्वात्स्य विग्रहः इत्युच्यते उक्तं च ये रामरावणादीनां संग्रामाग्रस्तमानवाः अग्रन्ते स्त्रोनिमित्तेन तेषु कामोनिबंधनं अथवा
 बुग्गहोत्ति विग्रहो विपरीतोभिनिवेशस्तत्रभवत्वात्स्य तथैवोच्यते यतः कामिनामिदं स्वरूपं दुःखाल्लकेषु विषयेषु सुखाभिमानः सीत्या

दसोहो ६ मणसंखोभो १० अण्णिगहो ११ विग्गहो १२ विघाओ १३ विधीभंगो १४ विग्गहो १५ अहम्मो १६

कारणहारश्चित्तनोचालवानोकारण १० विषयनेविषे प्रवर्त्तता मननोनिपेधवोनहो ११ कलहनोकारणछे १२ गुणनोविणासए
 ह्यो १३ विराधनाकर्मनी १४ विम्भमजेभणी अग्राद्या विषयविषिपरसंसारसजाणीप्रवर्त्त १५ अनाचारनो कारण १६ शीलनो

अर्थं स्तुपार्थं प्रायः प्रेयसीप्रेमकामिभिः ५ संकल्यो विकल्यो स्वात्प्रभवत्वादस्य संकल्पद्रव्यत्वं उक्तञ्च कामजानामि ते रूपं संकल्पा
 क्लिलजायसे नत्वां सङ्कल्पयिष्यामि ततो मे न भवियसीति ई वाधनावाधहेतुत्वात्केपामित्याह पदानां संयमस्थानानां प्रजानां या
 लोकानामाह च यच्च हलोकैष्वपरं नराणामुत्पद्यते दुःखमसच्छवेगं विकायनीलोत्पलचारुनेत्रा सुक्रीडा स्त्रियः स्नात न हेतुरन्यो
 दर्पोदिष्टदृष्टता तज्जनत्वादस्य दर्पद्रव्यच्यते आह चरसापगमं ननिसेवियव्यापरं रसादित्तिकराह्वयंति दिन्नं च कामासमभिर्द्वंति
 दुर्मज्जहासा लफलं तुपक्खी अथवादर्पसौभाग्याद्यभिमानस्य भवं चेदं न हि प्रयमाद् न्याहा पुरुषस्यात् प्रवृत्तिः सम्भवतीति दर्पण्यो
 स्यते तदुक्तं प्रयान्तवाह्निचित्तस्य सम्मन्त्यखिलाक्रिया मैथुनव्यतिरेकिन्यो यदिरागं न मैथुनं मोहोमोहनं वेदरूपमोहनीयोदादयसंपा

ॐ तृतीयांतं जहाश्चरं तत्र संसृष्टिं सेवणाहिकारोऽप्युसं कल्पोऽहवाहणाय दाराणः ७ द्रव्यो

कधीसहोद्द्वीसते कहीयेच्छे पाडुवा अतुष्ठान १ वेङ्गने संयोगे कर्महोद्द्वीर समस्तजनव्याप्त ३ स्त्रीनां संसर्गशी ४ चौर्यादिककर्मनर्थनोपधि
 कारीयाद् ते ह भणी अत्र तने विप्रे प्रवर्त्तवो ५ संकल्पाद् ई प्रजालोकनो बांधानो कारणदुःखहेतुच्छे ७ दर्पणो कारणहारः अज्ञानपणानो

द्यात्वादस्यान्नागरूपत्वाद्वा मोहद्रव्युच्यते आह च दृश्यं वस्तुपरं न पश्यति जगत्पन्थः पुरोवस्थितं रागान्धसु यदक्षितत्परिहरन् यन्ना
 क्षितत्पश्यति कुन्दे दीपरपूर्णचन्द्रकलश श्रीमसृतापस्रवो नोरोघोस्तुचिराशिषु प्रियतमागात्रे पु यन्मोदते मनःसंक्षोभचित्तचलनं
 तद्विनेदं न जायते दूतितदेवातो उच्यते च तिक्रडकडक्खकडप्पहारनिभन्त्र जोगसंन्नाहाभहरिसिजोवाजुर्दृणजं निसेवन्ति गय
 गव्या १० अनिग्रहो अनिपेधो मनसो विषयेषु प्रवर्त्तमानस्येति गस्यते एतत्प्रभवत्वाच्चास्या निग्रहद्रव्युक्तं ११ विग्गहोत्तिविग्रहः
 कलहः तद्देतुत्वादस्य विग्रहः द्रव्युच्यते उक्तं च धेरामरावणादीनां संग्रामाग्रस्तमानवाः अयन्ते स्त्रो निमित्तेन तेषु कामो निबंधनं अथवा
 बुग्गहोत्ति विग्रहो विपरीतो भिनिवेशस्त्यभवत्वादस्य तथैवोच्यते यतः कामिनामिदं स्वरूपं दुःखालकेषु विषयेषु सुखाभिमानः सौख्या

त्तमोहोऽ मणसंखोभो १० अणिग्गहो ११ विग्गहो १२ विघाओ १३ विषीभंगो १४ विग्गहो १५ अहम्मो १६

कारणहारः चित्तनोचालवानोकारण १० विषयनेविषे प्रवर्त्तता मननोनिपेधवोनहो ११ कलहनोकारणछे १२ गुणनोविणासए
 ह्थी १३ विराधनाकर्मनी १४ विम्भमजेभणी अग्राह्या विषयविषिपरसंसारसजाणीप्रवर्त्ते १५ अनाचारनो कारण १६ गीलनो

अर्थं स्तुपार्थं प्रायः प्रेयसीप्रेमकाभिभिः ५ संकल्यो विकल्यो सात्प्रभवत्वादस्यसंकल्पइत्युक्तं उक्तञ्चकामजानामि तेरूपं संकल्प्या
 क्लिलजायसे नत्वांसङ्कल्पयिष्यामि ततो मे न भविष्यसीतिइं बाधनाबाधहेतुत्वात्केपामित्याह पदानां संयमस्यानानां प्रजानांवा
 लोकानामाह च यच्च हलोकैष्वपरं नराणास्तुपद्यते दुःखमसत्त्ववेगं विकायनीलोत्पलचारनेत्वा सुक्या स्थियः सत्त्वं न हेतुरत्योऽ
 दर्पोदेहदृष्टता तज्जनत्वादस्य दर्पइत्युच्यते आह चरसापगमंननिसेवियव्वापरं रसादित्तिकराह्वंति दिव्यं चकामासमभिर्द्वयंति
 दुमंजशासा उफलं तुपक्खी अथवादर्पसौभाग्याद्यभिमानस्तस्य भवंचेदंनहि प्रथमादेन्याहा पुरुषस्यात् प्रवृत्तिःसम्प्रयतीतिदर्पणो
 ष्यते तदुक्तं प्रयान्तवाह्चिचिस्तस्य सम्भन्त्यखिलाक्रिया मैयुनव्यतिरेकिन्यो यदिरागं नमैयुनं मोहोमोहनं वेदरूपमोहनीयोद्यादयसंपा

इतितीसंतंजहाश्रवंभ१मेडण२चरंत३ संसंगि४सेवणाहिकारो५संकप्पो६वाहणायदाण७ द्रप्यो

फणीसहोद्द्वीसतेकहीयेके पाडुवा अतुष्ठान१ वेङ्गनेसंयोगिकर्महोद्द्व२ समस्तजनव्याप्त३ स्त्रीनासंसर्गशी४ चौरीादिकअनर्थनोअधि
 कारीयाद् तेदभणी अत्रतनेविषेप्रवर्त्तवो५ संकल्पाद्द्वं प्रजालोकनो बांध्यानोकारणदुःखहेतुके७ दर्पनोकरणहार८ अज्ञानपणानो

द्यात्वादस्याज्ञानरूपत्वाद्वा मोहद्रव्युच्यते आह च दृश्यं वस्तुपरं न पश्यति जगत्पन्थः पुरोवस्थितं रागान्धस्तु यदस्थितत्परिहरन् यन्ना
 स्थितत्पश्यति कुन्दे दीवरपूर्णचन्द्रकलय श्रीमल्लतापल्लवो नोरोपोसुचिराशियु प्रियतमागाले प यन्सोदते मनःसंचोभचित्तचलनं
 तद्विनेदं न जायते भूतितदेवतो उच्यते च तिक्रडकडक्यकडप्पहारनिभन्त जोगसंन्नाहाभहरिरसिजोवाज्रुवर्षणजं निसेवन्ति गय
 गव्या १० अनिग्रहो अनिषेधो मनसो विषयेषु प्रवर्तमानस्येति गम्यते एतत्प्रभवत्वाच्चास्या निग्रहद्रव्युक्तं ११ विग्गहोत्तियिग्रहः
 कलहः तद्वैतत्वादस्य विग्रहः इत्युच्यते उक्तं च ये रामरावणादीनां संग्रामाग्रसमानवाः अयन्ते खो निमित्तेन तेषु कामो निबंधनं अथवा
 बुग्गहोत्ति विग्रहो विपरीतो भिनिषेयसत्प्रभवत्वादस्य तथैवोच्यते यतः कामिनामिदं स्वरूपं दुःखालकेषु विषयेषु मुग्धाभिमानः सौख्या

टमोहो ६ मणसंखोभो १० अणिग्गहो ११ विग्गहो १२ विषाओ १३ विषीभंगो १४ विग्गहमो १५ अहम्मो १६

कारणहार ६ चित्तनोचालवानो कारण १० विषयनेविषे प्रवर्तता मननो निषेधवोनहो ११ कलहनो कारणछे १२ गुणनो विणासए
 हथी १३ विराधनाकर्मनी १४ विग्गहजेभणी अग्रह्या विषयविषिपरसंसाररसजाणी प्रवर्त्ते १५ अनाचारनो कारण १६ शीलनो

लक्ष्मिण्युः सुः खबुद्धिः उल्कीर्णवर्णपदपंक्तिरिवान्यरूपं सारूप्यमेतिविपरीतगतिप्रयोगात् १२ विघातोरुणानामितिगम्यतेयदा
 जइवाणोगाथाहयं १३ विभंगोविराधनागुणानामेव १४ विभ्रप्रोभ्वांतत्वमनुपादेयेष्वपिवियेयु परमार्थबुध्याप्रवर्तनात्विभ्रभाषांन
 दनधिकारणामाश्रयत्वाह्निभ्रमाइति १५ अधर्मअचारित्वरूपत्वात् १६ अगौलताचारित्ववर्जितत्वं १७ ग्रामधर्मायब्दादयकामगुणा
 शेषांतस्तिगवेषणंपालनंचग्रामधर्मतस्ति अत्रह्यपुरोहितंकुर्वतीति अत्रह्यापि तथोच्यते १८ रतिरतंनिधुवनमित्यर्थः १९ रागोरामानु
 भूतिरूपत्वादस्य कविद्रागचिंतेतिपाठः २० कामभोगोसहमारो मदनंमरणंवाकामभोगमार २१ वैरं वैरहेतुत्वात् २२ रहस्यमेकंति
 कृत्यत्वात् २४ गुह्यं गोपनीयत्वात् २५ बल्लमानः बहूनांमत्तत्वात् २६ ब्रह्मचर्यंमैथुनविरमणंतस्यविघ्नोव्याधातोयः सतयार १ व्यापत्ति

असौलया १७ गामधर्मतस्ती १८ रतीरागचिंता १९ कामभोगमारो २० वैरं २१ रहस्यं २२ गुह्यं २३ बल्ल

निषेध १७ यद्वादिककामगुणतेहनीगवेषणानोकरवो १८ कामसेवास्त्रेहनो अशुभववो १९ कामभोगमरणांतलगे सेवेतेषणाभरणया
 मे २० विरोधनोकरणहार २१ एकांत २२ गुह्य २३ घणानिमनेमान्यो २४ ब्रह्मचर्यनोविघ्नजाणिवो २५ विषासगुणनो २६ विराधना

त्तिन्नं शो गुणानामितिगम्यते २० एवं विराधना २८ प्रसंगकामेषु प्रसजनमभिष्वङ्ग २८ कामगुणोसकरकेतुकार्ये ३० इतिरूपप्रदर्शने
 अपिचेतिससुच्चयेतस्यात्रह्यणएतानि उपदर्शितस्वरूपाणि एवमादीनि एवं प्रकाराणि नामधेयानि त्रिशङ्खवन्तिकाकाध्ये यं प्रकारांतरेण
 पुनरन्यान्यपि भवतीति भावः उक्तं यन्नामेतिहारं । छ । अथयेतत्कुर्वतीति द्वारमुच्यते तच्च पुनरब्रह्मनिसेवंते सुरगणा वैमानिकदेव
 समूहाः साश्वरसः सदेवीकादेव्योपिसेवंत इत्यर्थः मोहेनमोहितामतिर्यपांते तथा असुराः असुरकुमाराभुयगत्ति नागकुमाराः गुरुडाः
 गरुडध्वजाः सुपर्णकुमाराः विज्जुत्तिविद्य त्कुमाराः जलशक्ति अग्निकुमारादीवत्ति द्वीपकुमाराः उदहिति उदधि कुमाराः दीसत्ति

मायो २४ वंभचेरविग्धो २५ भ्रुवोवत्ति २६ विराहणा २७ प्रसंगो २८ कामगुणोत्ति २९ वियतस्त्रएयाणि एव
 मादीणि नामधेज्जाणि ३० त्तितीसंतं च पुणनिसेविंति सुरगणा अच्चरा मोहमोहितमती असुर १

चारित्वनी २० राचवो २८ कंदर्प्यनो एगुणकार्यरूपजां निवो २९ तेचब्रह्मना एथादिदेई एपूर्वोक्तनामतीस एथादिदेईवीतरागनाभावा
 नामचोद्ग्वीसतेससुच्चयवलीविशेषेविंकिहां वैमानिकदेवतां नामसूच देवांगनासहित मोहेमोहीके बुद्धीजेहनीनामकाहीयेत्

दीप्तकुमारा पवणन्ति वायुकुमाराः यणियन्ति स्नानितकुमाराः एतेदसभवनपतिभेदाः एतेपांड्वहः थणपन्निकापणपन्निका अयिवादि
 काभूतवाहिकाः कन्दितामहाक्रन्दिता कूष्माण्डापतगंड्वत्यष्टौ व्यन्तरनिकायानासुपरिवर्त्तिनो व्यन्तरजातिवियोगयाएव एयामपिंडहः
 तेच तेदेवाचेतिकर्मधारयः तथापिशाचादयोऽष्टौ व्यन्तरभेदाप्रतीतातिरियजोद्रसविमाणवासित्तिरश्चितिर्यंग्लोकैयान्वीतिचकवि

भूयगर्गरुल३ विज्जुज्जंलणदीव उदहिदिदिसिपवणथणिय१० अणपन्निय प्रणपन्नीयद्रसिवाद्रय भूय
 वाद्रियकंदियमहाकंदिय कूंहंडप्रयंगदेवा पिसायभूयजक्खरक्खसकिणर हिंपुरिस महोरगगंधव्व
 तिरियजोद्रस विमाणवासिमणुयगणा जलयरथलयर खहचराय मोहपडिंबद्वचित्ता अंवितएहं

असुरकुमार१ नागकुमार२ सुवर्णकुमार३ विद्युत्कुमार४ अग्निकुमार५ द्वीपकुमार६ उदधिकुमार७ दिशिकुमार८ वायुकुमार९
 शतितकुमार१० अणपन्नी१ इत्यादिकञ्जातिव्यंतरनीपणपन्नी ३ द्रसिवाद्रि३ भूतवादी४ कंदीप महाकंदी६ कूंहंडनीजाति७ एतं
 गदेवन्वलीव्यंतरनीजाति पियाच१ भूतर यत्त३ राक्षस४ किन्नर५ किंपुरिस६ महोरग७ गंधर्व८ त्रिच्छीगतिज्योतिषी९ येमानि

मानानि ते पुनिवसन्ति ये ते तथा ज्योतिष्का इत्यर्थः मनुजामानवा एपाद्वंशतसो पांथे गणाः समूहासो तथा जलचरादयः मोक्षप्रतिबद्ध
 चित्तादिति प्रतीतं अविद्यया प्राप्तं पु कामेषु अविगतदृष्ट्या इत्यर्थः कामभोगदृष्टिपिताः अप्राप्तकामभोगेच्छवः एतदेव प्रपंचयन्नाह तदृष्ट्या
 भोगाभिलाषेण बलवत्यातीत्रयामहत्या महाविषयया समभिभूतापरिभूताश्रयिताश्च विषयैसहसंदर्भिताश्चित्तमूर्च्छिताश्च विषयदोषदर्श
 नंप्रत्यभिच्छ्रुतासुगता अत्रह्यणि अवसन्नापङ्कद्वनिमग्नाः तामसेनभावेनाज्ञानपरिणामेणानुन्मुक्ता अविमुक्ता तथा दर्शनचारित्व
 मोक्षस्य हिरूपमोहनीयकर्माणः बन्धनमिति गम्यते पञ्जरमिव चालशकुने बन्धनस्थानमिव कुर्वन्ति विदधति सुरादयः इतिकथं अन्यो

कामभोगतिसिंघाणं तएहाए बलवई एमहई ए समभिभूयागटिताय अतिमुच्छिताय अत्रंभेउससा
 तामसेणभावेण अणुमुक्ता दंसणचरित्तमोहस पंजरं पिवकरेति अणमणंसेवमाणा भुज्जोरे असुर

कवासी । मनुष्यनासमूहसच्छादिकहरिणादिक पक्षिप्रमुखमोक्षने विषेप्रतिबंधचित्तच्छेजेहनो विषयदृष्ट्या गहनधीर्णे कारणकांम
 भोगदृष्ट्या इंतस्याहं सबलाई मोटीदृष्ट्या इं करीपराभव्या विषयसहितगूं ध्याश्चित्तमूर्च्छितविषयने विषे कुशीलने विषे खूतापणि अज्ञान

न्यस्यपरस्परस्यासेवनयात्रह्माश्रितभोगेनकचित्पाठः अन्वोन्नं सेवमाणन्ति कंथ्यद्यपूर्वोक्तप्रपंचार्थमेवचाह भूयःपुनरपीदंविद्येपण्याभि
धीयते असुरसुरतिर्यग्मासुजेभ्योयेभोगोशब्दादयसो षु धारतिरासक्तिस्तत्प्रधानायेविहाराः विचितक्रीडासौ संप्रयुक्तायेतेतयातेषु
तेइत्याह चक्रवर्त्तिनः राजातिशयाससागरांभुक्ता वसुधामांडलिकश्चभुक्ता भरतवर्षचक्रवर्त्तित्वे अतुलान्यब्दादौंयानुभूयोपनमन्ति
सरणधर्ममयिदृष्टाः कामानामितिसम्बन्धः किंविधासो इत्याह सुरनरपतिभिः सुरेश्वरनेश्वरैः सत्कृतापूजितायेतेतयाकेइयानुभूते
त्याह सुरवराइवदेवप्रवराइव क्रदेवलोकैस्वर्गे तथाभरतस्यभारतवर्षस्य सम्बन्धिनानगानांपर्वतानांनगराणांकरविरचितस्यानानां
सहस्रैर्निगमानांविष्णुजनप्रधानस्थानानांजनपदानां देयानां पुरवराणांराजधानीरूपाणां द्रोणसुखानांअलस्यलपथयुक्तानां खे

सुरतिरियमणुय भोगरति विहार संप्रुत्ताय चक्रवर्त्ती सुरनरवति सक्रयासुरवरब्ध देवलोएभर

पणानेभाषेकारी मूंकायानयीदर्यनचारित्वमोहनीयनी पंजरानीपरैकरेसां होमोहिं कामकुचेटाकरतावली असुरसुरतिर्यं चमणुय
शब्दादिकरतिविचितप्रकारेनीक्रीडा सहितचक्रवर्त्तिदेवता मणुयइंद्रपूज्यादेवतासुरपीदेवलोकनेविषे भरतशेखसंबंधीयाकररचित

संवाहानारुचायैधात्यादिसंवहनोचिततुर्गविशेष
 टानांघलीप्राकाराणां कर्षटानांकुनगराणां मंडवानांदूरसंस्थितसन्निवेशान्तराणां संवाहानारुचायैधात्यादिसंवहनोचिततुर्गविशेष
 रूपानां पत्तनानांचजलपथस्थलभययोरेकतरदुक्तानां मंडितायासातथातांस्त्रिमितसेदिनीकांनिर्भयत्वेन स्थिरविश्वनराश्रितजनां
 एकमेवद्वयं यत्रएकराजत्वात् साएकच्छत्वातां ससागरान्तांभूत्वापालयित्वावसुधां षड्विधैर्भरताश्चीदिरूपामांडलिकत्वेन एतच्चपद
 द्वयमुत्तरत्वं हिमवन्तसागरन्तधीराभोक्तृणभरहवासमिति समस्तभरतक्षेत्रभोक्तृत्वापेक्षया भणनादवसीयते नरसिंहास्वरत्वात्नर

हनगणगरंभुजिऊणवसुहंनरसीहानरवतीनरिंदानरवसहामरुयवसभक्प्राश्रभहियंरायतीयलच्छी
 त्तंससागरंभुजिऊणवसुहंनरसीहानरवतीनरिंदानरवसहामरुयवसभक्प्राश्रभहियंरायतीयलच्छी

वाणीयानांस्थानदेशराजधानी जलयलनापंथ धूलिनोगढकुत्खितनगर अढीगाउमांश्चयसतीनधी पर्वतशृंगगाग्रामरतनी उत्पत्तिएत
 लापूर्वीक्तनगरनासहस्रतेणेमडित परचक्रादिभयरहितष्टथीकै एकच्छतससुद्रांतएहवीष्टथिनीनो भोगवीनेवसुधामनुय्यमाहीसीं हनी
 परेस्वरमनुय्यमाहीस्वामी नरनोद्द्रनरमांश्चिष्टपभसमान भारवाडेयनो वपभतुल्यभारधुरंधरत्वात् अतिअधिकराजतेजलक्ष्मी

पतयतत्स्वामित्वात्नरेन्द्रातेपांमध्ये ईश्वरत्वात् नरहृपभाःगुणैःप्रधानत्वात् मरूहृपभकल्पावादेवनाथभूताः मरुजहृपभकल्पायाम
 बदेगोत्पन्नगवभूताञ्चंगीकृतकार्यभारनिर्वाहकत्वात् अथधिकमत्यर्थं राजतेजोलक्ष्या देदीप्यमानाःसौम्याःअदारुणानीरुजायारा
 जवंयतिलकासास्त्रमण्डनभूता तथारविशश्यादीनिवरपुरुषपलक्षणांनियेते तथारविशयीयंखोवरचक्रं स्वस्तिकंपताकायवोमत्स्याद्यप्रती
 ताःशूर्मकच्छपःरथवटः प्रतीतोभगोयोनिःभवनं भवनपतिदेवावासोविमानं वैमानिकनिवासः तुरगस्तोरणंगोपुरंच प्रसिद्धानिमणि
 द्रकान्तादिरत्नः कर्केतनादिनंद्वावर्त्तोनवकोणः स्वस्तिकविशेषःसुयलंलांगलंचप्रसिद्धं सुरचितःसुदृकृतः सुरतिदोवांसुपुत्रोयो

एदीप्यमाणासोमारायञ्चंसतिलगारविससिसंखवरचक्रसोत्थियपड़ाग जवमच्छकुम्भरहवरभगभवणवि
 माणतुंगतोरणगोपुरमणिरयणनंदियावत्ससुसलनंगलसुरद्रयवरकम्प स्वस्वमिगवतिभद्रासणसुरविद्यु

इंकरीदीपताकृता हरपनाउपजावणहार राजवंशमांघितिलकसमान स्तूर्धे? चंद्रमार शंखप्रधानचक्र४ साथीयो५ ध्वजापताका६
 यव७ मच्छट काच्छपाट रथ१० प्रधानयोनि११ भवन१२ विमानदेवनो१३ घोड़ा१४ तोरण१५ प्रतीलो१६ मणिचंद्रकांतादि१७ रत्न

वरकल्पवृक्षः कल्पद्रुमः सतथाष्टगपतिः सिंघोभद्रासनं सिंघासनं सुबचिः रूढगम्या आभरणविशेषद्रुतिकेषित् सूपप्रतीतः यरसुकुटं प्रय
 रयेधरः सरियत्ति सुक्तावलीकुण्डलं कर्णाभरणकुञ्जरोवरद्वयमथ प्रतीतो द्वीपो जलहतो भूदेगः मन्दिरो मेघः मन्दरं वाग्दहंगरुडसुपर्णाध्व
 जः केतुद्वन्द्वकेतुरिन्द्रयष्टिदर्पणः आदर्शः अष्टापदं द्यू तफलकं कैलाशं पर्वतविशेषो वाचापधनुः वाणो मार्ग शः नक्षत्रं मेघश्च प्रतीतो मेखलाकां
 चीवीणाः प्रतीतायुगंधूपः छत्रं प्रतीतं दाममाला दामिनी लोकरूढिगम्या कमण्डलु कुण्डिका कमलं घण्टा च प्रतीते वरपोतो वोचिहत्थः सूची

भवरमउडसरियकुंडलकुंजरवरवसमदीवमंदर गुरलज्ज्कय इंदकेउदप्पणअट्टावयचाववाणनक्खत्तमे
 हसेहलवीणाजुगच्छत्तदामदामिणिकमंडलुकमलघंटा वरपोतसुचीसागरकुसुदागरमगरहार गागर

कर्कतनादि१८ नवखणोसाथीयो१९ मूं सलर० हलर१ रुडिंआकारेप्रधानकल्पवृक्षर२ मृगपतिसिंहतयासुक्तावलीर३ भद्रासनर४
 आभरणविशेषयूभर५ प्रधानसुगटर६ सुक्तावलीर७ कुंडलर८ वस्त्रीर९ प्रधानद्वयम३० द्वीपर१ मेरुपर्वतर२ पंथीराजा३३ प्वजा३४
 इंद्रमहोत्सवर५ आरीसो३६ द्यूतकीडानोफलक३७ धनुष३८ तीर३९ नक्षत्र४० मेघ४१ स्त्रीनीमेपला४२ वीणा४३ भूसुरो४४ छत्र

प्रत्यतत्स्वामित्वात् नरेन्द्रातिपांमथे ईश्वरत्वात् नररुपभाः गुणैः प्रधानत्वात् मरुत्पमकल्पावादेयनायभूताः मरुजहृपमकल्पायाम
 रदेयोत्पन्नगयभूताचंगीकृतकार्यभारनिर्वाहकत्वात् अभ्यधिकमत्यर्थं राजतेजोलक्ष्या देदीप्यमानाः सौम्याः घृदारुणानीरजायारा
 जयंयतिलकास्त्रान्मण्डनभूता तथारविशम्भ्यादीनिवरपुरुषपलक्षणा नित्ये तथारविशयीयंश्चोवरचक्रं स्वस्तिकंपताकाययोमत्स्याः प्रती
 ताः शूर्भकच्छपः रथवरः प्रतीतो भगो योनिः भवनं भवनपतिदेवावासो विमानं वैमानिकनिवासः तुरगस्रो रणं गोपुरं च प्रसिद्धानिमणि
 चन्द्रकान्तादिरत्नः कर्कतनादिनं द्यावत्तौ नवकोणः स्वस्तिकवियेषः सुग्रलंगलंचप्रसिद्धं सुरचितः सदृकृतः सुरतिदोषासुप्रकरोयो

एदीप्यमाणासोमारायत्रंसतिलगारविससिखवरचक्रसोत्थियपड़ाग जवमच्छकुम्भरहवरभगभवणवि
 साणतुंगतोरणगोपुरमणिरयणनंदियावत्तमुसलनंगलसुरद्रयवरकम्प रक्खमिगवतिमहासणसुरविष्णू

इं करीदीपताळता हरपनाउपजावणहार राजवंशमां हितिलकसमान सूर्य १ चंद्रमार शंख ३ प्रधानचक्र ४ साथीयो ५ भ्रजापताका ६
 यव ७ मच्छ ८ काळवाट ९ रथ १० प्रधानयोनि १ भवन २ विमानदेवनी ३ घोडा ४ ८ तोरण ५ ५ प्रतीलो १ ६ मणिचंद्रकांतादि १७ रत्न

वरकल्पवृक्षः कल्पद्रुमः सतथाद्यगपतिः सिंघोभद्रासनं सिंघासनं सुरचिः रूढगम्या आभरणविशेषद्रुतिकेचित् सांप्रतीतः वरसुकुटं प्रव
 रयेखरः सरियन्ति सुक्तावलीकुण्डलं कर्णाभरणकुञ्जरोवरहपभस्य प्रतीतो द्वीपो जलहतो भूदेयः सन्दरो मेरुः मन्दरं वाटं हंगरुडसुपर्णध्व
 जः केतुइन्द्रकेतुरिन्द्रयष्टिदर्पणः आदर्शः चथापदं द्यू तफलकं कैलाशं पर्वतविशेषो वाचापधनुः वाणो माय्यं यः नक्षत्रं मेघचप्रतीतो मेखलाकां
 चीथीणाः प्रतीतायुग्यूपः छत्रं प्रतीतं दाममाला दामिनीलोक रूढिगम्याकमण्डलु कुण्डिकाकमलं घण्टा च प्रतीते वरपोतो वोहित्यः सूची

भवरमउड़सरियकुंडलकुंजर वरवसभदीवमंदर गुरुलज्जकय इंदकेउदप्पणअद्यावयचाववाणनकलत्तमे
 हमेहलवौणानुगधत्तदामदामिणिकमंडलुकमलघंटा वरपोतसुचीसागरकुमुदागरमगरहार गागर

ककेतनादि १८ नवखणोसाथीयो १६ मूं सलर ० हलर १ रूडेआकारे प्रधानकल्पवृक्षर २ रूढगपतिसिंहतया सुक्तावली २३ भद्रासन २४
 आभरणविशेषद्रुम २५ प्रधानसुगटर २६ सुक्तावली २७ कुंडल २८ हस्ती २९ प्रधानवृषभ ३० द्वीप २१ मेरुपर्वत ३२ पंथीराजा ३३ ध्वजा ३४
 इंद्रमहोत्सव ३५ आरीसो ३६ द्यू तकीडानोफलक ३७ धनुष ३८ तीर ३९ नक्षत्र ४० मेघ ४१ स्त्रीनीमेपला ४२ वीणा ४३ भूसरो ४४ छत्र

पतयतत्स्वामित्वात् नरेन्द्रातिपांमध्ये ईश्वरत्वात् नररूपभाः गुणैः प्रधानत्वात् मरुत्पथमकल्पावादेवनायभूताः मरुत्पथपथकल्पायाम
 बदेयोत्पन्नगवभूताश्चंगीकृतकार्यभारनिर्वाहकत्वात् अथधिकमत्यर्थं राजतेजोलक्ष्या देदीप्यमानाः सौम्याः अदारुणानीरुजायारा
 जवंशतिलकास्त्रान्मण्डनभूता तथारविश्यादीनिवरपुरुषलक्षणा नित्ये तथारविश्यादीनिवरपुरुषलक्षणा नित्ये तथारविश्यादीनिवरपुरुषलक्षणा नित्ये
 ताः कूर्मकच्छपः रथवरः प्रतीतो भगो योनिः भवनं भवनपतिदेवावासो विमानं वैमानिकनिवासः तुरगसोरणं गोपुरं च प्रसिद्धानिमणि
 चन्द्रकान्तादिरत्नः कर्कतनादिनंद्यावत्तौनवकोणः स्वस्तिकविशेषः सुगलंगलं च प्रसिद्धं सुरचितः सुदुक्तः सुरतिदीयासुप्रकरो यो

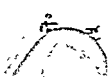
एदीप्पमाणा सोमारायवंसतिलगारविससिखवरचक्रसोत्थियप्रडाग जवमच्छकुम्भरहवरभगभवणवि
 माणतुंगतोरणगोपुरमणिरयणनंदियावत्तमुसलनंगलसुरइयवरकप्प सुखमिगवतिभद्रासणसुरविष्णु

पुं करीदीपताकृता हरपनाउपजावणहार राजवंशमांघ्रितिलकसमान स्वर्यं १ चंद्रमार शंख ३ प्रधानचक्र ४ सायीयो ५ ध्वजापताका ६
 वव ७ मच्छट काकवाट रथ १० प्रधानयोनि १ भवन २ विमानदेवनो ३ घोडा ४ ८ तोरण १५ प्रतीलो १६ मणिचंद्रकांतादि १७ रत्न

वरकल्पवृक्षः कल्पद्रुमः सतथाह्वगपतिः सिंहासनं सुवृक्षिः रूढगम्या आभरणविशेषपद्मतिकेचित् सूपप्रतीतः वरसुकुटं प्रव
 रयेवरः सरियत्ति सुक्तावलीकुण्डलं कर्णभरणकुञ्जरोवरद्वयमथ प्रतीतो द्वीपो जलततो भूदेयः सन्दिरो मेरुः मन्दरं वाग्टं गण्डसुपर्णध्व
 जः केतुइन्द्रकेतुरिन्द्रयष्टिदर्पणः आदर्शः यथापदं द्यू तफलकंकैलाशं पर्वतविशेषो वाचापधनुः वाणो भाग्यं षः नक्षत्रं मेषश्च प्रतीतो मेखलाकां
 चीवीणाः प्रतीताङ्गुयूपः कृत्वं प्रतीतं दाममाला दामिनी लोकरूढिगम्या कमण्डलु कुण्डिका कमलं घण्टा च प्रतीते वरपोतो बोहित्यः सूची

भवरमउडसरियकुंडलकुंजर वरवसभदौवसं दर गुरुलज्ज्भय इंदकेउदप्पणअद्वावयचाववाणनक्वत्तमे
 हमेहलवौणाजुगच्छत्तदामदामिणिकमंडलुकमलधंटा वरपोतसुचीसागरकुमुदागरमगरहार गागर

कर्कतनादि १८ नवखण्डोसाथीयो १६ मूं सलर १ हलर १ रूडंथाकारे प्रधानकल्पवृक्ष २ रगपति सिंह तथा सुक्तावली २३ भद्रासन २४
 आभरणविशेषयूप २५ प्रधानसुगटर २६ सुक्तावली २७ कुंडल २८ वस्त्री २९ प्रधानद्वय ३० द्वीप ३१ मेरुपर्वत ३२ पंखीराजा ३३ खजा ३४
 इंद्रमहोत्सव ३५ आरीसो ३६ द्यू तक्कीडानोफलक ३७ घतुष ३८ तीर ३९ नक्षत्र ४० मेष ४१ स्त्रीनीमेपला ४२ वीणा ४३ भूसुरो ४४ छत्र

पतयतत्स्वामित्वात् न रेन्द्रातेपांमध्ये ईश्वरत्वात् न रट्टपभाः गुणैः प्रधानत्वात् मरूट्टपभकल्पावादेयनायभूताः मरुजट्टपभकल्पायाम
 बदेगोत्पन्नगवभूताश्चंगीकृतकार्यभारनिर्वाहकत्वात् अथ्यधिकमत्यर्थं राजतेजोलक्ष्या देदीप्यमानाः सौम्याः अदारण्यानीरजायारा
 जयंयतिलकासन्नाएडनभूता तथारविशश्यादीनिवरपुरुषलक्षणानियेते तथारविशयीशंखोवरचक्रं स्वस्तिकंपताकाययोमत्स्याः प्रती
 ताः श्रमकच्छपः रथवरः प्रतीतो भगोयोनिः भवनं भवनपतिदेवावासो विमानं वैमानिकनिवासः तुरगसोरणं गोपुरं च प्रसिद्धानिमण्य
 चन्द्रकान्तादिरत्नः कर्कतनादिनं द्यावर्त्तनवकोणः स्वस्तिकविशेषः सुगलंगलं च प्रसिद्धं सुरचितः छट्टुकतः सुरतिदोषाद्युपकरोयो

एदीप्यमाणासोमारायवंसतिलगारविससिसंखवरचक्रसोत्थियपड़ाग जवमच्छकुम्भरहवरभगभवणवि
 भाणवृंगतोरणगोपुरमणिरयणनं दिद्यावत्तसुसलनंगलसुरद्रयवरकप्प स्वस्वमिगवतिभद्रासणसुरविद्यु
 प्रं करीदीपताकृता हरपनाउपजावणहार राजवंशमांघ्रितिलकसमान सूर्ये १ चंद्रमार शंखप्रधानचक्र ४ साथीयो प्र ध्वजापताका ६
 य १० मच्छट काकवाट रथ १० प्रधानयोनि १ भवन १२ विमानदेवनो १३ घोडा १४ तोरण १५ प्रतीलो १६ मण्यचंद्रकांतादि १७ रत्न

निप्रधानानिविभक्तानियानिवरपुरपाणालक्ष्यानितानिधारयन्ते येतेतथातथाद्वातिंगताराजवराणांसहस्रैरसुजातोऽनुग
तोमागेर्येपातितथाचतुःषष्टिसहस्राणि दासांतास्त्रायाताश्चताः प्रवरयुवतयश्चतारुण्यद्भृति समाससासानयनकान्ताः लोचनाभिरामा
परिणयनभर्त्तारोवारक्तालोहिता आभाप्रभायेपांतेरक्ताभापञ्चमपह्त्तिपद्मगर्भः कोरटकदामकोरंटाकाभिधानपुष्पस्त्रकुचंपककुसुमपि
श्रेयः सुतप्रवरकनकस्थयोनिकपोरेखासतथा ततएतेखाभिववर्णेयेपांते तथासुजातानि सुनिष्पन्नानिसर्वाण्यङ्गानि अवयवायत्वतदेवं

तत्तवरपुरसलक्खणधरा बत्तौसरायवरसहस्साणु जायमगाचलसट्टिसहस्र पञ्जरजुवतीणयणकंता
रत्ताभापञ्चमपह्त्तकोरंटागदाम चंपगसुतचितवरकरणकनिग्घसवस्था सुजायसव्वंगसुदरंगामहग्घव

स्त्रीनिधमिपेककरता०३ दृष्टवी०४ खांडो०५ अंकुश०६ निमेलकलय०७ म्भंगार०८ सरावसंपुटतथापुरुपस्कंधोदो०९ रुडामांगल्यकारणजू
या२ प्रधानपुरुपयजिनवरादिकतेहनालक्षणेतेहनाधरणधारवतीसराजाप्रधानसहस्रजेघनेपूठिइं चउसठसहस्रप्रधानस्त्रीभौतेणेकरी
सच्चिततस्यचक्रवर्त्तिनः स्त्रीवर्णनयनेविपेकांतारातीप्रभाच्छे पद्मकमलनगर्भसरीस्त्रीगौरीकोरंटा दृष्टनाफूलनीगलेमालाच्छे चंपकफूल

प्रतीताः सागरसमुद्रः कुमुदखण्डमकरोजलचरविशेषः शारः प्रतीतः गागरत्तिस्त्रीपरिधानविशेषः तुपूरं पादाभरणं नगः पर्व
 तोनगरप्रतीतं वैरं यज्जं किंनरोवाज्जविशेषौ देवविशेषो वा मयूरराजहंससारसचकोरचक्रवाकमिथुनानि प्रसिद्धानि चामरं प्रकीर्णकं
 खेटकं मूलकं पयोसकं विपंचीवाज्जविशेषौ वरतालहन्तं व्यंजनविशेषः श्रीकाभिषेकोलह्याभिषेचनं, मेदिनी दृष्यधीयच्छोयसिः श्रंश्रुयः
 शृण्विषिमलकलगोष्ठद्वारश्च भाजनविशेषो वर्द्धमानकंशरावं पुरुषारूढपुरुषोषाएतेपद्वंद्वः ततः एतानि प्रसानि मद्रूपानि उत्तमा

नेत्ररथगणगरवद्गर किणूरमयूरवरायहंसा सारसाचक्रोरचक्रोवा गमिहृणचामरखेडुगपव्वीसंग
 विपंचिवरतालियंटा सिरियाभिसियमेयणि खगंकुसविमलकलसभिंगारवद्दुमाणगपसत्य उत्तमविभ

४५ माला ४६ लोककूडिंगम्यच्छे ४७ तापसपात ४८ कमल ४९ घंटा ५० प्रधानवाहन ५१ सूची ५२ समुद्र ५३ चंद्रविकाशीकमलनोवन ५४
 जलचरविशेष ५५ शार ५६ स्त्रीनिपट्टिरवानोचरणो ५७ नूपुर ५८ पर्वत ५९ नगर ६० वज्र ६१ देवविशेष ६२ मोर ६३ प्रधानराजहंस ६४
 सारस ६५ चकोर ६६ चक्रवाकयुगल ६७ चामर ६८ खेडोयांशुधविशेष ६९ प्रधानखेडो ७० विद्याविशेष ७१ प्रधानवीजणो ७२ श्रील

निप्रधानानिविभक्तानिविविक्तानियानिवरपुरपाणालक्ष्यानितानिधारयन्ते येतेतथातथाद्वात्रिंशताराजवराणांसहस्रैरनुजातोऽनुग
तोमागेर्येषांतेतथाचतुःषट्सहस्राणि यासांतास्ताथातद्वताः प्रवरयुवतयथतारुण्यद्विति समासस्तासांनयनकान्ताः लोचनाभिरामा
परिणयनभर्तारोवारक्तालोहिता आभाप्रभायेषांतेरक्ताभापुत्रमपहृत्तिपद्मगर्भः कोरटकदामकोरंटाकाभिधानपुष्पस्वक्चंपककुसुमपि
श्रेयः सुतप्रवरकनकस्थयोनिकपोरेखासतथा ततएतेखाभिववर्णेयेषांते तथासुजातानि सुनिष्पन्नानिसर्वाख्यङ्गानि अयवयवायत्वतदेवं

तत्तत्वरपुरसलकक्षणाधरा वत्तौसरायवरसहस्राणु जायमग्गाचउसद्विसहस्र पत्ररजुवतीणयणकंता
रक्ताभापुत्रमपहृहकोरंटागदाम चंपगसुतचितवरकरणकनिग्धसवखा सुजायसर्वंगसुदरंगामहृग्धव

द्मीनिचभियेककरता०३३ष्टवी०४खांडी०५अंकुश०६निमंलकलथ०७भृंगार०८ सरावसंपुटतथापुरुपस्कंधोटो०९रूडामांगल्यकारणजू
यारप्रधानपुरुपजिनवरादिकतेहनालक्षणेतेहनाधरणहारवतीसराजाप्रधानसहस्रजेहनेपूठिंद्रं चउसठसहस्रप्रधानस्त्रीषीतेरेणकरी
सहितस्यचक्रवर्त्तिनः स्त्रीवर्णननयनेविपेकांतारातीप्रभाच्छे पद्मकमलनागर्भसरीखीगौरीकोरंटा दृक्षनाफुलनीगलेमालाच्छे चंपकफूल

प्रतीताः सागरसमुद्रः कुमुदाकरः कुमुदखण्डमकरोजलचरविशेषः श्वारः प्रतीतः गागरत्तिस्त्रीपरिधानविशेषः नूपुरं पादाभरणं नगः पयः
 तोनगरं प्रतीतं वैरं वज्रं किंनरोवाज्जविशेषौ देवविशेषो वामयूरवरराजहंससारसचकोरचक्रवाकमिथुनानि प्रसिद्धानि चामरं प्रकीर्णं च
 छेदकं फलकं पयसि कं विपंचीवाज्जविशेषौ वरतालवृन्तं व्यंजनविशेषः श्रीकाभिकोलच्याभिषेचनं मेदिनी दृष्यवीर्यश्लोथसिः अंशुयः
 दृष्टिर्षिमलकलयोमृद्धारश्च भाजनविशेषो बह्वृमानकंशरावं पुरुषारूढपुरुषोषाएतेपाद्विंदः ततः एतानि प्रसादि मद्रल्यानि उत्तमा

नेत्ररणगणगरवद्र किरमयूरवररायहंसा सारसाचक्रोरचक्रोवा गमिहृणचामरखेडगपञ्जीसंग
 विपंचीवरतालियंटा सिरियाभिसियमेयणि खगंकुसविमलकलसभिं गारवद्द्विमाणागपसत्य उत्तमविभ

४५ माला ४६ लोककूटिगम्यच्छे ४७ तापसपात्र ४८ कमल ४९ घंटा ५० प्रधानवाहन ५१ सूची ५२ समुद्र ५३ चंद्रविकाशीकमलनोवन ५४
 जलचरविशेष ५५ श्वार ५६ स्त्रीनेपथिरवानोचरणो ५७ नूपुर ५८ पर्वत ५९ नगर ६० वज्र ६१ देवविशेष ६२ मोर ६३ प्रधानराजहंस ६४
 सारस ६५ चक्रोर ६६ चक्रवाकयुगल ६७ सामर ६८ खेडोयायुधविशेष ६९ प्रधानखेडो ७० विणाविशेष ७१ प्रधानवीजणो ७२ श्रील

निप्रधानानिविभक्तानिवानिवरपुरपाणालक्षणांनितानिधारयन्ते येतेतथातथाद्वालिंगताराजवराणांसहस्रैरनुजातोऽनुग
तोमागेर्येपातेतथाचतुःषष्टिसहस्राणि यासांतास्वाथाताश्चताः प्रवरदुवतयश्चतारुष्यद्भूति समासस्त्रासांनयनकान्ताः लोचनाभिरामा
परिणयनभर्तारोवारक्तालोहिता आभाप्रभायेपांतेरक्ताभापडमण्डित्तिपद्मगर्भः कोरटकदामकोरंटकाभिधानपुष्पस्वकुचंपककुसुमयि
श्रेयः सुतप्रवरकनकस्थयोनिकपोरेखासतथा ततएतेखासिववर्णेयेपांते तथासुजातानि सुनिष्पन्नानिसर्वाण्यङ्गानि अवयवायत्वतदेवं

तत्तवरपुरसलकखणधरा बत्तौसरायवरसहस्राणु जायस्रगाचउसद्विसहस्र प्रत्ररजुवतीणयणकंता
रत्ताभापडमण्डहकोरंटगदाम चंपगसुतचितवरकणकनिग्धसवस्था सुजायसव्वंगसुदरंगामहृगधव

क्ष्मीनेअभियेकरता०३ष्टव्वी०४खाडि०५अंकुय०६निमंलकलग०७भंगार०८ सरावसंपुटतथापुरुषस्कंधोटो०९रूडामांगल्यकारणज
यारप्रधानपुरुषजिनवरादिकतेहनालक्षणेतेहनाधरणहारवलीसराजाम्रधानसहस्रजेहनेपूठिइं चउसठसहस्रप्रधानस्त्रीषीतेयेकरी
सहिततस्यचक्रवर्तिनः स्त्रीवर्णनयनेवियेकांतारातीप्रभाह्ने पद्मकमलनागर्भसरीस्त्रीगौरीकोरंट वृक्षनाफूलनीगलेमालाह्ने चंपकफूल

विषं सुन्दरमङ्गं येषां ते तथा महाथीनि महासूत्यानि वरपत्तनोद्गतानि प्रवरचेत्रविशेषोत्पन्नानि विचित्ररागाणि विविधरागरङ्गि
 तानि एणीहरिणी प्रैणी चतस्रिण्येप एव तच्चर्मनिर्मितानि यानि वस्त्राणि तानि एणी प्रैणी निर्मितान्युच्यन्ते अयं ते च निशीथे कालखगाणि
 नीलखगाणि चेत्यादिभिर्वचनैः खगचर्मवस्त्राणीति तथा दुक्लानीति दुक्लोलोचविशेषस्य वल्कं गृहीत्वा उट्टूखलजलेन सह कुट्टयित्वा
 बुयीकृत्य सुतीकृत्य ब्यूयन्ते यानि तानि दुक्लानि वरचीनानीति दुक्ललक्षवल्कलक्षस्यैव यान्यभ्यन्तरहीरतिनिय्याद्यन्ते सूक्ष्म
 तराणि भवन्ति तानि चीनदेशोत्पन्नानि वा चीनान्युच्यन्ते पट्टसूत्रमयानि पट्टानि कौशेयकानि कौशेयकारोद्भवानि वस्त्राणि त्रीणी

रपट्टगुणाय विचित्रराग एणीप एणीनिमित्तयदुगुल्ल वरचीणपट्टकोसेज्जसोणी सुत्तकविभूसियंगार

नीरुवोताथ्योवातीयचदाथ्योप्रधान सुवर्णकसोटी उपरिरेखातेहनोवर्णच्छे रूडाप्रमाणिकसर्वदेहनाअवयव सुंदराकारभंगवक्रुद्धल्य
 प्रधानपाटणनीनीपनीनानाप्रकारनारागसहितहरिणीखगलीनीविशेषतेशेवनस्यतीनानीपना वरप्रधानधीणदेयनाउपनापट्टसू
 नाकपासनावस्त्रपट्टिरेणच्छे कडिनोकंदोरोसुवर्णमयविभूषितकह्याकेभंगजेषीदं प्रधानसुरहावासितगंधप्रधानचूर्णीदिवंसप्रधानकुसु

सतृकंटीसूत्रकं एभिर्विभूषितान्यङ्गानियेषां तैतथाषाचनान्तरे निर्मितस्थानेचौमिकप्रति पद्यते तत्रचौमिकाणि काष्पीसिकानि
 दृचेभ्योनिर्गतानीत्यन्ये अतसीमयानीत्यपरेतथावरसुरभिगन्धाः प्रधानमनोच्चपुटपाकलक्षणान्धासुथा वरचूर्णरूपावासास्त्राङ्गिता
 इत्यर्थः वरकुसुमानिचप्रतीतानितेषां भरितानिभूतानिशिरांसिससकानियेषांतेतथा कल्पितानि ईश्रितानिच्छेकाचार्येणनिपुण
 शिल्पिनासुकृतानि सुष्टुविहितानि रतिदानिसुखकारौणि मालाआभरणविशेषः कटकानिकङ्कणानिपाठान्तरेण कुण्डलानिप्रती
 तानि अङ्गदानि बाह्याभरणविशेषाः तुटिकावाङ्गरञ्जिका प्रवरभूषणानिच सुकुटादीनि मालादीन्येवयां प्रवरभूषणानि पिनङ्गानि

सुरभिगंधवरचुण्णवास वरकुसुमभरित्यसिरथाकप्पियच्छेयाथरिवसुकथरद्रमालकडगंगय तुडियव
 रभसूणपिण्डदेहा एकावलिकंठसुरद्रयवत्य पालंबपलंबमाणसुकयप्रडत्तरिज्ज सुद्वियापिंगलंयु

मेभस्याच्छेमसाकिण्णवीच्छे मनोवाञ्छित ङाह्याविज्ञानीरूडाकखारच्याआभरणविशेषकांकाणवाङ्गनाआभरणवच्चिरखाप्रधानमूषणप
 चिराथ्याएण्णवादेहशरीरेच्छेजेहनीएकावलीगतानिविषे रूडोद्याकारेच्छेहइयानोविज्जं पासेलंबमान रूडोकीधोशाटकत्तरासणसुद्रि

बद्धानि ये देहे येयां ते तथा एकवलीविचित्रमणिका एकसरिकण्डे गले सुरचितावचसिद्धदयो येयां ते तथा मलम्बोदीर्घप्रलम्बमानो
 लम्बमानः सुकृतः सुरचितः पटयाटकः उत्तरीयं उपरिकायवस्त्रं यैस्ते तथा सुद्रिकाभिरङ्गुलीयकैः पिङ्गलाः पद्माभंगुल्यो येयां ते तथा
 ततः कर्मधारयः उज्वलं नेपथ्यं वेपोरचितं रतिदं वाचिह्वगंति लीनं दीयमानं वा विराजमानं येषां तेन वा विराजमानं वा
 ये ते तथा तथा तेजसादिवाकरद्वयं दीप्तादिति प्रतीतं शारदं शरत्कालीयं यत्नवसुत्पद्यमानावस्थं सानितं मेघगर्जितं तद्बभूवुरोगम्भीरः
 स्निग्धसुषोपायेयां ते तथा वाचनान्तरे सागरनेवेत्यादि हृद्यते उत्पन्नसमस्तत्वाद्यते चकरत्नप्रधानाद्येति विग्रहरत्नानिषतेयांचतुर्द्वय

लिया उज्वलनेवत्थरद्वयं चिह्नगविरायमाणते एण दिवाकरोव्वदितासारयनयत्यणियमज्जरंगंभीर
 निद्वेषोसाउप्यसमत्तरयणं चक्ररयणपहाणा नवनिहिप्रदृशासमिद्धाकोसा चाउरंताचाउरा

कादं पीतवर्षं धांगुलीच्छेदं कजलोवेपरच्यो दीपमानं शोभायमानं तेजे करीसूर्यनीपरदीपता शरदकालेनो नवो मेघनीपरं मधुरगंभीर
 खिग्धप्रद्वेजे हनोत्पन्नं समस्तत्नचकरत्ने करीप्रधानच्छेदं नवनिधानो स्वामीपूरामंडारच्यारं चंतविभागपूर्वादि च्यारइसेनाहस्ती?

तद्यथासिंघायद्गं गाहावद्गं पुरोहित्यं तुरंगं वड्डद्गं गयद्गं चक्रं चक्रं ६ चक्रं १० मणिं ११ कागिणिं १२ खगं १३ दंडोय १४
 नवनिधिपतयः निधयश्चैवं निसम्पे १ पंडुर पिंडुं ३ पिंगलयं ३ सव्वरयणे ३ तहामहापउमे ५ कालेयं महाकाले ७ माणवगमहानिधीं ८
 संखेसहकोयाइतिप्रतीतं चत्वारोन्ताः भूविभागाः पूर्वसमुद्रादिरूपायेषां ते तथा तएवचातुरन्ता चतुर्भिरंशैर्हस्त्यश्वरथपादातिबद्धि
 शेषेतावातुर्थं स्वाभिसमनुयायमानमार्गोः समनुगम्यमानपथा एतदेवदर्शयति तुरगपतयइत्यादिविपुलकुलाद्यते विद्युतयश्चप्रतीत
 ख्यातइतिविग्रहः शारदशशीयः सकलपूर्णसहत् सौम्यं वदनं येषां ते तथा मूरास्त्रैलोक्यनिर्गतप्रभावाच्च तेलब्धशब्दाच्चमात्रप्रात्यायतइति

हिंसेणाहिंसमणुजाइज्जमानमगा तुरंगपती गयपती रहपती नरपती विपुलकुलवीसुयजसा सार
 यससिकल सोम्यवयणा सूरतिह्लोक्किनिगयपभावलद्दासद्दा समत्तभरहाहिवानरिंदा ससेलवण

षोडशरथं पायकं ४ जिहं चक्रवर्त्तिजाइतिहं चउरंगसेनाकेडिंजाइ तुरंगनापती गजनापती रथनापती नरनापती विसीर्णकुलच्छकीर्त्ति
 वित्यातच्छेयारलालनोचंद्रमापूरोसौम्यमुखे शैडीररूडीवैलोक्यमां हि सर्वव्याप्तप्रभावपामी छेसमस्तभरतनाअधिपतिनरेद्रपर्वतवनन

विग्रहः समस्तभरताधिपानरेन्द्रादितिप्रतीतं सहस्रैः पर्वतैर्धनेनगरविप्रकृष्टैः कानैर्धनेनगरासन्नै र्यत्तत्तया हिमवत्पागरान्तं धीरा
 भुक्ताभरतवपं जितयत्तवः प्रवरराजसिंहाः पूर्वकृततपः प्रभावादिति प्रतीतं निर्विष्टं परिसिद्धितंचपोपितं मुखैस्तेतया अनेककर्मयता
 युष्मत्तः भार्याभिश्च जनपदप्रधानाभिराल्ल्यमानाः विलास्यमानाः अतुलानिरुपमायेगद्स्यर्यरूपरसगन्धास्ते तयासांशानुभूयतेपि आ
 सतांचपनमंतिप्राप्नुवन्ति मरणधर्मंश्चतुलक्षणं जीवपर्ययांच अविद्विष्टाकामानामब्रह्माङ्गानां भूयद्भूतिनिपातस्यार्थः बलदेय
 वासुदेवाच्च उपनमन्ति मरणधर्मं अविद्विष्टाकामानामितिसम्बन्धः किंभूतास्ते प्रवरपुरपाद्भूतिप्रतीतं कथमेवतेयतोमहाबलपराक्रमा

कारणंच हिमवंतसागरंतं धीराभोत्तूणभरहवासं जियसत्तूपवररायसींहा पुष्वकडतवपभावानि
 विष्टुसंचियसुहाअरणेगवाससयमाडुवंतो भज्जाहियजणवयप्पहाणाहिं लालियंताअतुलसद्दफरि

रथकीटुकडाहिमवंतपपत्तसमुद्रांतधीरपुरुषांभोगवीभतरच्चेतजीत्याजिणेवइरीप्रधानराजासीं हसमानंपूर्वलाकीधातपनाप्रभावयकीभो
 गयोपोषोमुख्चनेकवर्पनायतनाभाज्जखानाघणीभार्यास्त्रीतेणेसर्वदेशमाहिप्रधान विलासेपुञ्जचाडीता पिरूपमयब्दकरसरसरूप

सत्वबलं गारीरः पराक्रमस्तुसाधिताभिमितफलः पुरुषाकारअतएव महाधनुर्विकर्षकाद्रुतिप्रतीतमहासत्वस्य सत्साहसस्यसागराद्व
 सागरायेतेतया दुर्द्धराःप्रतिस्पर्द्धिनामनिवार्याधनुर्द्धराः प्रधानधानुष्किका नरदृपभानराणां प्रधानारामकेसवन्ति इहयेष्वतिवि
 शेषो ह्यस्यसतश्च येनलदेववासुदेवेषु मध्ये ऽस्यामवसर्पिण्यां नवमस्यानवर्त्तिनौ बल्लजनप्रतीताङ्गतभृतजनचरितौ अत्यमियाइत्यनेन

सरसरूवगंधेयश्रुणुभवित्ता तत्रिउवणमंतिमरणधम्भं अविचित्ताकामाणंभुञ्जोबलेदेवावासुदेवायप्रव
 रपुरिसामहात्रलपरक्कमा महाधनुर्वियदुकामहासत्तसागरा दुद्धराधनुधरानरवसभा रामकेसवा
 भायरोसपरिसा वसुदेवसमुद्दिविजयभादीदसाराणं प्रञ्जुणप्रथिवसंवअनिरूद्ध निसडउसुयसारण

गंधर्षांचेविषयसुखभोगवीनेतेपुणएहवासमर्थीरूरवीरउदारमृत्युपामेअटथाक्खतानरणपामिकामभोगनेविपेवलीवलदेववासुदेवप्रधा
 नपुरुषमहात्रलपराक्रमपुरुषाकारसारं गधनुपतेहनाताणहारमहासाहसीकससुद्रसरीपावारीनसकीइंधनुर्द्धरमांहिप्रधाननरमां
 छिटपभसमानवलदेववासुदेवएवेहंभाईपरिवारसहितवसुदेवससुद्रविजयआदिदयमोवसुदेवप्रद्युम्नकुमारप्रदीपकुमारसंबकुमारअनि

विप्रहःसमस्तभरताधिपानरेन्द्राद्भित्तिप्रतीतं सहशैलेः पर्वतेर्वनेनगरविप्रकटैः काननेशनगरासन्त्रै र्यत्तत्तथा चिमपत्सागरान्तं धीरा
 भुक्ताभरतवर्षं जितयत्तवः प्रवरराजसिंहाः पूर्वकृततपः प्रभावादिति प्रतीतंनिर्विष्टं परिसिद्धितंचपोपितंमुख्यैस्तेतया अनेकपदयता
 युमतःभार्याभिश्च जनपदप्रधानाभिलाल्यमानाः विलास्यमानाः अतुलानिरुपमाथेयश्चरुपरसगन्धासौ तथासांशानुभूयतेपि आ
 सतांउपनमंतिप्राप्नुवन्ति मरणधर्मंमृत्युलक्षणं जीवपर्ययांच अविद्वत्ताअद्विष्टाकामानामत्रह्लाङ्गानां भूयद्भित्तिनिपातस्तयार्थः पलदेय
 पासुदेवाय उपनमन्ति मरणधर्मं अविद्वत्ताकामानामितिसम्बन्धः किंभूतासौ प्रवरपुरुषपाद्भित्तिप्रतीतं कथमेवतेयतोमहावलपराक्रमा

काण्यंचहिमवंतसागरंतं धीराभोत्तूणभरहवासं जियसत्तूपवररायसौहा पुव्वकडतवपभावानि
 विद्वसंचियसुहाअणेगवाससयमाउव्वंतो भज्जाहियजणवयप्पहाणाहिं लालियंताअतुलसइफरि

रयकीदूकडाहिमवंतपर्पतसमुद्रांतधीरपुरुषांभोगवीभतरत्तेतज्जीत्याजिणेवद्रीप्रधानराजासौहसमानंपर्वलाकीधातपनाप्रभावयकीभो
 गम्बोपोष्योसुअनेकवर्षनाशतनाआजखानाघणीभार्यास्त्रीतेणेसर्वदेशमाहिप्रधान विलासेपड्ढचाडीता पिरूपमशब्दफरसररूप

स्वायलं गारीरः पराक्रमस्तुसाधिताभिमितफलः पुरपाकारश्चतएव महाधनुर्विकर्षकाद्रुतिप्रतीतमहारुत्वस्य सत्याहसस्यसागराद्भव
 सागरायेतेतथा दुर्ध्वं राःप्रतिस्पर्द्धिं नामनिवार्याधनुर्ध्वं राः प्रधानधानुष्किका नरदृपभानराणां प्रधानारामकेसवन्ति इहयेष्वतिवि
 येषो दृश्यसातद्य येचलदेववासुदेवेषु मध्ये ऽस्यामवसर्षिण्यां नवमस्थानवर्त्तिनौ वज्जजनप्रतीताङ्गतभृतजनचरितौ अत्यमियाइत्यनेन

सरसखुवगंधेयत्रणुभवित्ता तेत्रिउवणमंतिमरणधम्भं अविचित्ताकामारुंभुज्जोवलेदेवावासुदेवायपव
 रपुरिसामहात्रलपरक्कमा अहाधणुवियट्टकामहासत्तसागरा दुद्धराधणुधरानरवसभा रामकोसवा
 भायरोसपरिसा वसुदेवसमुद्दविजयभादीदसाराणं पञ्जुणपयिवसंवअनिरुद्ध निसटउसुयसारण

गंधर्पांचेविपथसुखभोगवीनेतेपुणएच्चवासमर्थो सुखवीरउदारसृत्युपामेअटणाच्छतामरणपांमेकामभोगनेविपेवलीवलदेववासुदेवप्रधा
 नपुरमहात्रलपराक्रमपुष्पाकारसारं गधनुपतेहनाताणणहारमहासाहसीकसमुद्रसरीपावारीनसकीइंधनुर्द्धरमांछिप्रधाननरमां
 छिटपभसमानचलदेववासुदेवएवेहुंभाईपरिवारसहितवसुदेवससुद्रविजयआदिदशमोवसुदेवप्रद्युम्नकुमारप्रदीपकुमारसंबकुमारअनि

तेविउयणमंतिमरणधर्ममित्यनेन वक्ष्यमाणपदेन योगकार्यः प्रथमाद्विवचनान्ता सर्वपदानां व्याख्येया वारयईपुन्रचंदा इतिपदं
यायत् अथयावलदेवादीनेव नामान्तरेणाहरामकेसवत्तिनामान्तरेण रामकेसवाः अथकीदृशास्तेइत्याहभ्रातरोहन्नापेचयासपरि
दः सपरिवारातथा वसुदेवसमुद्रविजयौ आदित्येष्वांतेवसुदेवसमुद्रविजयाकाशे च तेदृशाहोचितिसमाससोपां हृदयद्वयदयिनाइति
गांचसमुद्रविजयआद्योवसुदेवश्च दशमआहच समुद्रविजयोद्योभ्यस्तिमितसागरस्तया हिमवानचलश्चैव धरणःपूरणस्तया
निवमोवसुदेवश्च वीर्यवानिति तथाप्रद्युम्नप्रतिवशांवा निरुद्धनिषधौल्मुकसारणगजसुखदुर्मुखादिनां यदोरपत्यानां अश्व्यु
यर्ध्वाधिकतिसृणामपि कुमारकोटीनां हृदयदयिताबल्लभाद्दं चान्तिमबलदेवाद्याञ्चितमपि विशेषणं समुदायविशेषणतयाव
यथाराजातासौ वर्णाश्च कुलपर्वताभवन्तीति अत्रसौवर्णइतिमेषविशेषणमपि पर्वतानामेषमुत्तरत्वापीति तथादेव्या रोहिण्या

गयसुसुहदुसुहादीणं जायवाणं अद्भुद्गुणं विकुमारकोडीणं हिययदइयादेवीए रोहिणीए देवीए देव

रुद्रकुमारनैपथकुमारउशुकुमारसारणकुमारगजकुमारसुखकुमाररुद्रिसुखकुमाररुद्रिकयाद्वानासाढीतिणि कुमारनीकोडिना

राममातुः देव्यादेयश्याय कृष्णामातुः श्रानंदलक्षणे यो हृदयभावसास्य नन्दकराटद्विकरा येतेतथा पोड्यराजवरसहस्राणुयात
 मार्गीः पोड्यगानां देवीसहस्राणां वरनयनानां हृदयदयितावल्लभायेतेतथा द्रुदं चविशेषणं वासुदेवापेक्षमेव तथानानामणिकनक
 रत्नमौक्तिकप्रवालधनधान्यानां येसहस्राणां येसहस्राणां येसहस्राणां येसहस्राणां येसहस्राणां येसहस्राणां येसहस्राणां येसहस्राणां येसहस्राणां
 कान्ताद्वारत्वानि कर्कतनादीनि प्रवालानिविद्रुमाणि धनंगणिमादिचतुर्विधमिति तथाचयगजरथसहस्रस्वामिनद्रतिप्रतीतं ग्रामा
 गरनगरखेटकर्वमण्डवद्रोणमुखपत्तनाश्रमसखाहानां व्याख्यातरूपाणां सहस्राणि यत्रभरताद्धैस्त्रिमितनिर्दत्तप्रमुदितजननास्थिर

ईएयहियाणंदहियभावनंदणकरासोलरायवरसहस्राणुं जायमगासोलसदेवीसहस्रावरवयणहि
 ययदइयाणाणामणिकणगरयणमोत्तियपवालधणसंचयारिद्विसमिद्ध कोसाहयगयरहसहस्र

हइयानेविपेवक्षभदेवीरोहिणीबलदेवनीमाता देवीदेवकीकृष्णनीमाताने आणंदहियानोभावद्विनोकरणहार सोलसहस्रप्रधान
 राजापूठिंलागाजहीडे सोलसहस्रदेवीनाप्रधाननयनश्चनेहृदयनेवल्लभनानाप्रकारचंद्रकांत्यादिसुवर्णरत्नकर्कतनादिसुक्ताफलप्रवा

तेविद्यणमंतिमरणघर्ममित्यनेन वक्ष्यमाणपदेन योगः कार्यः प्रथमादिवचनान्ता सर्वपदानां व्याख्येया वार्यवैपुत्रचंद्रा इतिपदं
यापत् अथवावलदेवादीनेव नामान्तरेणाहरामकेसवन्तिनामान्तरेण रामकेसवाः अथकीहयासोइत्याहभ्रातरोबन्धापेक्षयासपरि
पदः सपरियारातथा वसुदेवसमुद्रविजयौ आर्दियेपातेवसुदेवसमुद्रविजयाकासो च तेदशाहर्षितिसमाससोपां हृदयद्वयदयिनाइति
योगः एपांचसमुद्रविजययाद्वीवसुदेवश्च दशमश्चाहच समुद्रविजयोच्चोभ्यस्मितसागरस्तथा हिमयानचलद्यैव घरणः पूरणसाया
अभिचद्रश्चनवमोवसुदेवश्च वीर्यवानिति तथाप्रद्युम्नप्रतिवशांवा निरुद्धनिपधौल्यु कसारणगजसुखदुर्मुत्तादिनां यदोरपत्यानां अश्रु
ष्ठानामप्यर्द्धीधिकतिसृणामपि कुमारकोटीनां हृदयदयितावल्लभाइदंचान्तिमवलदेवाद्याश्रितमपि विशेषणं समुदायपियेपणतयाच
श्रेयं ययाराजातासौ वर्णीश्च कुलपर्व्वताभवन्तीति अत्रसौवर्णैइतिमेवविशेषणमपि पर्वतानामेवमुत्तरत्वापीति तथादेव्या रोहिण्या

गयसुसुहदुसुहादीणं जायवाणंअद्भुश्राणंविकुमारकोडीणं हिययदइयादेवीए रोहिणीएदेवीएदेव

बहकुमारनैपधकुमारउशुककुमारसारणकुमारगजकुमारसुखकुमारद्विसुखकुमारदिकयादवांनासाढीतिणि कुमारनीकोडिना

राममातुः देव्यादेवक्याश्च कृष्णामातुः ध्यानंदलक्षणीयो हृदयभावस्तस्य नन्दकरादृष्टिकरा येतेतथा पोङ्गाराजवरसहस्राणुयात
 मार्गीः पोङ्गानां देवीसहस्राणां वरनयनानां हृदयदयितावल्लभायेतेतथा इदं च विशेषणं वासुदेवापेक्षमेव तथानानामणिकनक
 रत्नमौक्तिकप्रवालधनधान्यानां येसस्र्वयासस्र्वक्षणाया ऋद्धिर्लक्ष्मीस्तया सद्बद्धोदृष्टिसुपगतः कोयोभांडागारंयेपातेतथा मणयश्चन्द्र
 कान्तादारत्नानि कर्केतनादीनि प्रवालानिविद्रुमाणि धनंगणिमादिचतुर्विधमिति तथाचयगजरथसहस्रस्वामिनइतिप्रतीतं ग्रामा
 गरनगरखेटकर्मडंबद्रोणमुखपत्तनाग्रमसम्वाहानां व्याख्यातरूपाणां सहस्राणि यत्रभरताद्धृष्टिमितिर्दत्तप्रमुदितजननास्थिर

ईएथहियाणंदहियभावनंदणकरासोलरायवरसहस्राणुं जायमगासोलसदेवीसहस्रावरवयणहि
 ययदइयाणाणामणिकणगरयणमोत्तियप्रवालधणधणसंचयारिद्विसमिद्ध कोसाहयगयरहसहस्र

षडयानेविपेवक्षभदेवीरोहिणीवलदेवनीमाता देवीदेवकीकृष्णनीमाताने आणंदहियानोभावदृष्टिनोकरणहार सोलसहस्रप्रधान
 राजापूठिंद्रंलागाजहींडेसोलसहस्रदेवीनाप्रधाननयनयनेहृदयनेवल्लभनानाप्रकारचंद्रकांत्यादिसुवर्णरत्नकर्केतनादिमुक्ताफलप्रवा

स्यथा प्रसोदयस्त्रोकाविविधशस्यैर्नानाविधधान्यैर्निपद्यमानाजायमानामेदिनीच भूमियत्तसरोभिर्ज्जलान्त्रयवियोगैः सरिद्भिश्चनदीभिः
तद्भागप्रतीतैः शैलेर्गिरिभिः काननैः सामान्यवृक्षोपेतनगरासन्नवनवियोगैः चारामैर्दम्पतिरतिस्थानलतागृहोपेतवनवियोगैः चद्यानेच
पुष्पादिमृत्तसंकुलं वृद्धजनभोग्यवनवियोगैः मनोभिरामैः परिमण्डितं च यद्भरताद्वै तत्तथातस्य तधादचिणाद्वृक्ष तद्विनयाद्वै गिरिवि
भक्तं चेतिविश्रमस्तस्यतया लवणजलवणसमुद्रेण परिगतं वेष्टितं देगतोयत्तथापड्विधस्यकालस्य ऋतुपट्करूपस्ययेगुणाकार्या

सामेगोभागरणगरखेडकब्जमडंबदोणसुहप्रदृणासमसं वाहसहस्रधिमियनिव्युष्यसुदितजणवि
विहससेयनिष्पज्जमाणमेर्दणीसरसरियतलागसेलकाणञ्चारामुज्जाराणमभिरामपरिमंडियस्स

खधनधान्यसंघयच्छैरिद्विसहस्रद्विभंडारपूरच्छेजेहनाघोडाहाथी रथनासहस्रनोखांसी ग्रामभागरणगरधूलिनोगढकुत्थितयामसडंब
द्रोणसुधपाणमुनिनाठामगिरिच्युंगितेहनासहस्रभयवर्जिततेहनेसमाधिवंतच्छाहसहितलोकनानाप्रकारधानतेणेकरीनीपजती
भूमिकाजलात्रयनदीतलावपर्वतसामान्यवृक्षकूडास्थानकपुष्पादिवृक्षमननेगमतापरिमंडितसहितद्विषाद्वैवताद्यपर्वतविड्डं भागेति

शितैक्रमेण परिपाद्यायुक्तं सङ्गतं यत्तत्तथातस्य कस्येत्याह अर्द्धभरतस्य भरतार्द्धस्य किंस्वामिकानाथाः तथाधीराणां सतांयाकीः
 सात्प्रधानाः पुरुषाः धीरकीर्त्तिपुरुषाः उषेणप्रवाहेणास्त्विन्द्रं बलंप्राणोयेपां तैतथा पुरुषान्तरवलान्यतिक्रान्तो अतिवलाननिष्ठ
 अपराजिता नपरिभूतान् यत्नून्मर्दयन्ति येतैतथा अतत अतएवरिपुसहस्रमानमज्जनाद्गति व्यक्तसानुक्रोशाः सदयाअमत्वरिणः
 गुणश्राहिणः अचपलाकायिकादिचापल्यरहिताः अचंडाः कारणिकलाः कोपयिकलाः मितः परिमितमञ्जुलोमधुरः प्रलापोजल्पोये
 तथातेहसितं गम्भीरमनदृहासं मधुरंचमणितं येपांतथापाठान्तरेण मधुरपरिपूर्णसत्यवचनाः अभ्युपगतवत्सला इतिप्रतीतं सर

दाहिणदुवेयदुगिरिविभक्तसलवणजलपरिग्गहसस्रव्विहकालगुणकमजुत्तस्रद्धभरहस्रसामिका
 धीरकित्तिपुरिसा उहवलाअतिवलाअनिहया अपराजियसत्तुमद्गणारिउसहस्रमानमहणासासु

उंदिथिलवणसमुद्रवौटीरस्योद्धेजेहनेच्छप्रकारकालतेहनागुणअनुक्रमितेषेसहितअर्द्धभरतनोस्वागीधैर्यवंतकीर्त्तिवंतपुरुषप्रवाह
 हलोकप्रसिद्धजेहनावलएहवाबलअनेराकाङ्केनयीकेणिहस्रानधीरणसंग्रामेअभंगवैरीनामदण्डारवैरीनासहस्रनामाननामथण

स्वस्थाप्रमोदवह्नोकाविविधशस्यैर्नानाविधधान्यैर्निपद्यमानाजायमानामेदिनीच भूमिर्यतसरोभिर्ज्जलाश्रयविशेषैः सरिद्विसुनदीभिः
तडागैः प्रतीतैः शैलैर्गिरिभिः काननैः सामान्यवृक्षोपेतनगरासन्नधनविशेषैः आरामैर्देस्यतिरतिस्थानलतागृहोपेतवनविशेषैः उद्यानैश्च
पुष्पादिमद्यसंकुलं वृक्षजनभोग्ययनविशेषैः मनोभिरामैः परिमण्डितं च यद्भरताद्वं तत्तथातस्य तथादक्षिणाद्वं तद्विनयाद्वं गिरिभि
भक्तं घेतिविग्रहस्तस्यतालवणजलवणसमुद्रेणपरिगतं वेष्टितं देयतोयत्तथातस्यतथापड्विधस्यकालस्य ऋतुपट्करूपस्येयगुणाकार्या

सामीगाभागरणगरखेडकवडमडंबदोणसुहृपट्टणासमसं बाहसहस्रधिमियनिबुयप्पमुदितजणवि
विहसस्येयनिप्पज्जमाणमेईणीसरसरियतलागसेलकाणणआरासुज्जाणमणाभिरामपरिमंडियस्स

खनधान्यसंचयच्छेरिद्विसद्यद्विभंडारपूरच्छेजेहनाषोडाहाथी रथनासहस्रनोखांसी ग्रामआगरनगरधूलिनोगदकुत्थितग्राममडंब
दोणसुषपाटणसुनिनाठामगिरिमुंगितेहनासहस्रभयवर्जिततेहनेसमाधिवंतउच्छाहसहितलोकनानाप्रकारधानतेणेकरीनीपजती
भूमिकाजलाश्रयनदीतलावर्षतसामान्यवृक्षशुडास्थानकपुष्पादिदृष्टमनेगमतापरिमंडितसहितदक्षिणाद्वैषेताद्यवर्षतविडं भागेति

यज्जलं निर्गच्छति तद्यदि द्रोणप्रमाणं भवति तदासपुरुषोमानोपपन्न इत्युच्यते उन्मानं तु तुलारोपितस्यार्द्धं भारप्रमाणात्ता
 प्रमाणं पुनरात्माङ्गुलेनाटोत्तरयताङ्गुलोच्छ्रयता उक्तं च जलदोणचद्भारं २ समुहाइसमसिउवजोणवउमागुम्माणपमाणांतिवि
 हंखललुक्खणं एयंति सुखस्यद्वादशांगुलायामत्वात् नवाभिसुखैरटोत्तरमंगुलगतं भवतिसशिवत् सौम्ये आकारकांतकमनीयंप्रियं
 प्रेमायहंदमनंचयेपां तेतथाअमरसणत्ति अमर्षणा अपराधासहिष्णुवोऽमरुणावाकार्येष्वनलसाः प्रचण्डःप्रकाण्डोवाडुःसाध्यसाधका
 त्वाइण्डःप्रचारः सैन्यविवरणं दण्डप्रकारोवा आन्नाविशेषो येषांतेतथा गभीराः अलचमाणांतर्हृत्तित्वेनदृश्यन्तेयेतेगम्भीरदर्शनीया
 ततः कर्मधारयः तालोदचविशेषो ध्वजः केतुर्येषांतेतथा उल्लिङ्घउच्छित्तो गरुडकेतुर्येषां तेतथाततोद्वन्द्वसुतरुक्रमेणरामकेशवाबल
 वगत्तिबलवन्तं गर्जन्तं कोस्माकंप्रतिमसुदृति एवंयद्वायमानदृष्टानामपिमध्ये दर्पितं संजातदंमौष्टिकं मौष्टिकाभिधानंमसुं वाणरंचा

प्रियदंसणाअमससिणा पयंडटंडप्पयारगंभीरदरिसिज्जातालउभकुडविद्धगरुलकेउवलवगज्जंतदरि

श्रीदर्शनकेअपराधखमीनसके दुःसाध्यनो दंडसाधकश्चात्राविशेषलखाद्गं नही जेहनीदर्शनएहवोयोवायोग्ये बलदेवनीध्वजाद्गंतल

त्तिसरणदायकत्वात्परणा तथा लक्षणपुरुषलक्षणं शास्त्राभिहितं यथा अस्थिष्वर्थ्यासु वृंसां सेत्वचिभोगाः स्त्रियोद्दिदु गतौ यानं सरं रेषाश्चा
 संधं सत्वे प्रतिष्ठितान्मानोन्मानादिकं वक्ष्यमाणं व्यञ्जनं तिलकमपादितयोयोगुणः प्रशस्तत्वं तेनोपपेतातया लक्षणव्यञ्जनसरूपमिदं
 माणुग्माणपमाणादिलक्षणं वंजणं तु मसमाईससहजं चलकखणं वंजणं तु सप्यन्वमिततयामानोन्मानप्रमाणैः प्रतिपूर्णांनि सुजातानि
 सर्षीण्यज्ञान्यवयथातदेवंविधं सुन्दरमङ्गं शरीरं येषां ते तथा तत्रमानं जलद्रोणप्रमाणात्ता साचैवं भूतकुण्डे प्रमातव्ये पुरुषे उपवेगिते

कोसाअमच्छरीत्रचवलाअचंडामियमंजुलप्यलावाहसियगंभीरमङ्गरभणियाअम्भुवगयवच्छलास
 रणालकखणवंजणगुणेवैवया माणुग्माणपमाणपडिपुखसुजायसवंगसुदरंग ससिसोमाकारं कंता

रदयासहितचित्तमच्छरपणारहितचपलपणारहितरौद्रनथीमधुरसुकुमालवचननावोलणहारहसितसुवागंभीरमधुरयचननावोलण
 शारजेष्वावीसेवाककरं ते हनेवात्कल्यनाकरणहारनाठानेयरणनादेणहारसासुद्रादिकलक्षणमसतिलकादिकगुणजदार्यादितेषेसच्चि
 तकुंडीजलभस्याथर्षभार।०८ आंगुलप्रमाणोपेतसंपूर्णभलानीपनासर्वांगसुंदरपणुके चंद्रमानीपरेसौम्यभाकारकमनीयकेप्रियकारी

यज्जलं निर्गच्छति तद्यदि द्रोणप्रमाणं भवति तदासपुरुषोमानोपपन्न इत्युच्यते उन्मानं तु तुलारोपितस्याह्वं भारप्रमाणात्ता
 प्रमाणं पुनरात्माह्वं लेनाद्योत्तरयताह्वं लोच्छ्रयता उक्तं च जलदोणअह्वंभारं २ समुहाइसमसिउवजोणवउमागुन्माणपमाणांतिवि
 हंखललुक्खणं एयंति सुखस्यहादशां गुलायामत्वात् नवाभिमुखैरटोत्तरसंगुलशतं भवतिसशिवत् सौम्ये आकारकांतकमनीयंप्रियं
 प्रेमायहंदर्मनंचयेपां तेतथाअमरसणत्ति अमर्षणा अपराधासहिणवोऽमरुणावाकायैष्वनलसाः प्रचण्डः प्रकाण्डोवादुःसाध्यसाधका
 त्वाहण्डः प्रचारः सैन्यविवरणं दण्डप्रकारोवा आज्ञाविशेषो येषां तेतथा गभीराः अलक्षमाणांतर्दृत्तिलेनदृश्यन्तेयेतेगम्भीरदर्शनीया
 ततः कर्मधारयः तालोष्ठचविशेषो ध्वजः केतुर्येषां तेतथा उल्लिङ्घुच्छित्तो गरुडकेतुर्येषां तेतथाततोद्वन्द्वस्तस्मिन्क्रमेणरामकेशवावल
 वगत्तिवलयन्तं गर्जन्तं कोस्माकंप्रतिमसुइति एवंशब्दायमानदृष्टानामपिमध्ये दर्पितं संजातदर्पमौष्टिकं मौष्टिकाभिधानंमल्लं वाणरंचा

पियदंसणाअमससिणा प्रयंडदंडप्पयारगंभीरदरिसिज्जातालडक्खुविइगरुलकेउवलवगगज्जंतदरि

ओदर्शनच्छेअपराधखमीनसके दुःसाथ्यनो दंडसाधकआज्ञाविशेषलखाइं नही जेह्नोदर्शनएहवोयोवायोग्यच्छे बलदेवनीध्वजाइंतल

गुराभिधानं मस्रु सेवकंसराजसम्बन्धिनं स्मरयति चूर्णयति येततथातत्र किलमस्रु युद्धे कृष्णवधार्थंकेनेनारञ्ज्वलदेवेन मुटिकामस्रो
 वाग्देयेनचाणूरमस्रो मारिताइति एवमन्यान्यपीतिकानिचिद्विशेषणानि अंतिमौवलदेववासुदेवावात्रित्याधीतानि रिष्टव्यभषाति
 नाकंसराजसत्करिटाभिधानहप्तमहाष्टपभमारकाः केसरिसुखविष्काटकाइदंचविशेषणं प्रथमवासुदेवमात्रित्याधीतंसच्चिकित्त्वितिपिटा
 भिधानो जनपदोपद्रवकारिणं विषमगिरिशुहावासिनं महाकेसरिणं उत्तरोधरोष्ठौ ग्रहणेन विदारयामासेति इदंचविशेषणं द्विती
 यथाख्यायामेव घटतेप्रथमव्याख्यानपक्षे पुनरेवंपाठः केसिसुहविष्काडगत्ति तत्रकेश्यभिधानकं ससत्कोडुटाय तन्मुदंचकृष्यकुर्पर
 प्रक्षेपेण विदारितयानिति हप्तनागदर्पमथना इदंचकृष्णमात्रित्याधीतं सच्चिकित्तयमुनाङ्गदवासिनं घोरविषमहानागंपद्मग्रहणार्थं

तदप्पियमुद्विद्यचाणूरचूरगारिद्ववसभषातीकेसरीसुहविष्काडगा दरियभागदप्पमहणाजमलुजुणभं

हप्तउंषीकीधीच्छं केयवनीध्वजाद्गुरुडनोचिक्केंवलवंतगाजताअम्हारोप्रतिमस्रुजगंसांछिकोनथीअहंकारीमांछिअहंकारीमौष्टिक
 मस्रुविदारणवलदेवचाणूरमस्रुनोविदारणकेबवअरिटनामाष्टपभनाहृष्णहारकेसरीनामिकंशनीडुष्टघोडोतेहनोविदारणहार तथा

ऋदेवतीर्यनिर्मथिपयान् यमलार्जुनभङ्गाः इदमपि तमेवाश्रित्याधीतं संहिपित्वैरिणौ विद्याधरी रथारूढस्य गच्छतोमारणाय
 पथिविकुर्वतयमलार्जुन वृक्षरूपौ सरथस्य मध्ये न गच्छतश्चूर्णनप्रवृत्तौ हतवान् महाशक्रुनिपूतिनारिपवद्दमपि तथैवकृष्णपितृवैरि
 यामहाशक्रुनिपूतनाभिधानार्याविद्याधरयोपितो विकुर्वितगन्त्रीरूपयोगन्त्रीसमारोपितबालावस्यकृष्णयो कृष्णपक्षपातिदेवतया
 विनिपातितत्वात् कंसमुकुटमोटका इदमपि तथैवं यतः कृष्णेनमल्लयुद्धे विनिपातितचाणूरमस्त्रेण कंसाभिधानो मथुराराजो अमर्षो

जगा महासउरणपूयणरिपू कंसमउड़मोडगाजरासिंधुसाणमहणा तेहियअविरलसमसहियचंद

केसरीसिंहनामुखनविदारणहारएविशेष प्रथमवासुदेवआश्रीजांशिवोजेभणीत्वष्टववासुदेवलोकनेउपद्रवकारौविषमपर्वतगुफावासी
 सिंहनावेहोठग्रहीमुखयकीविदाख्योतिशेकरीमुखविफोटकापाठांतरिकेसरीमुखविकोडगाक०केशीनासेकंसनोदुष्टघोडोतेहदर्पवंतके
 श्वेयमुनानदीनोवासीकालीनागनाथ्योजमलवृक्षअर्जुनवृक्षनेकृष्णनेजीविभाज्यामहाशक्रुनी अनेपूतनाएवेऊं विद्याधरीतेहनोरिपुव
 इरीकंसनामुकुटनोमोटकएतावताकंसनोमारणहाररुंधनामाननोमथणहारतेणेघणीशलाकामंडितसमओशलाकासहितएहवो

इदीर्णखन्नायुक्तः सुकुटदेशे गृहीत्वासिंहासनात् भुविसमाकृष्य विनिपातितः तथाजरासिन्धुमानमयना इदमपितयैवयतः कृष्णो
 राजगृहनगरनायकं जरासन्धाभिधानं नवमप्रतिवासुदेवं कंसमारणप्रकुपितंमहासंश्रामग्रहत्तं निपातितत्वात् यथातेच्छियन्ति तैश्चा
 तिययषद्विरातपत्नैर्विराजमानादिति सम्बन्ध अवरला निघनशलाकावत्वेन समानितुल्यशलाकतया संहितानि संहितानि अनिष्ठा
 तुवतशलाकयोगात् चन्द्रमण्डलसमभागिच यशधरविवेकत्प्रभातिहत्ततया शोभन्तेयानितानि तथातैः सूरमरीचयथादित्यकिर
 णासइययेमरीचयः तेसूरमरीचयस्तेषां कवचमिवकवचंपरिकरः परितोभावात् तंविनिर्मुचद्विर्विकरद्भिपाठान्तरे शुचिभिर्मरीचि
 कवचंनिर्मुचद्विर्वाचनान्तरे पुनरातपत्वर्णकएवं हश्यते अम्भपडलपिंगुलुज्वलिहंश्चम्भपडलानीवचम्भपडलोतिहृच्छाया हेतुत्वात्
 पिद्मलानिच कपिशानिसौवर्णशलाकामयत्वादुज्ज्वलानि च निर्मलानियानितानि तथातैः अविरलसमसहियचंदमंडलसमप्यहेहिं
 मंगलसयभन्तिसेयवित्तियखिंखिण्मणि हेमजालविरइयपरिगयपरंतकणधंठियण्यलियखिंशितसुमङ्करसुइसुङ्गसदाला सोईएचिं
 मागलाभिमंगल्याभियतभक्तिभिः शतसंख्यविच्छित्तिभिः च्छेकेननिपुणशिल्यना चितितानियानितानि तथाकिंकिणीभिः सुद्रुषष्टि
 फाभिःमणिहेमजालेन चरत्कनकविरचितेन विशिष्टरतिदेनवापरिगतानिसमन्ताद्वेष्टितानियानितथापर्यन्तेषु कनकषष्टिकाभिः

प्रचलिताभिः कम्पमानाभिः खिण्खिणायमानाभिः सुमधुरः श्रुतसुखस्त्रयः शब्दः तद्वतीभिश्चयानियोगितानि तानितथाततः पदत्वयस्य
 कर्मधारयस्ततस्तैः सपयरगमुत्तदामलं वतभूसणेहिं सप्रतरकाणि आभरणविशेषयुक्तानियानिसुक्तदामानि सुक्ताफलमालाः लम्बनानि
 प्रलम्बमानानितानि भूषणानियेपांतानितथातैः नरिंदवाप्तप्यमाणारुंदपरिमंडलेहिं नरेन्द्राणां तेषामेवरात्रां वामप्रमाणेनप्रसा
 रितं भुजगुगलमानेन रुद्राणिविस्तीर्णानि परिमंडलानिच वृत्तानियानितानि तथातैः सीयायवयायवरिसदोसणासएहिं शीतातप
 वर्षाबाप्ते विष

तमरयमलवज्जलपटलधाडणपहाकरेहिं तमोन्वकारं रजोरेणुभिर्मलप्रतीतः एतेषां वज्जलंधनं यत्प्रपटलं
 त तत्कराणियानितानितथातै सुद्वसुहसि वच्छायसमणुवद्धे हिं मूर्द्ध सुखाशिरः सुखकरीशिवानिच
 क्षणातया समनुवहानि अन्नविच्छिन्नानि यानितानितथातैः वैश्लियदंडसज्जिएहिं वैडूर्यमयदंडेषु
 यानितानि तथातैः बद्धरामयवत्यिणि लणजोद्रयचट्टसहस्रवरकं चणसलागंगनिम्निएहिं वज्जमय्यावास्तौ
 पुणेन शिल्पिना योजितानिवेशिताः अट्टसहस्रसत्ति अट्टोत्तरगतसहस्रसंख्यायाः कांचनशलाकास्ताभिर्नि
 नितथातैः सुविमलरद्रयसुच्छेद्रएहिं सुष्टुविमलेन रजतेन रौप्येण सुष्टुच्छदितानिच्छादितानि तथातैः नि

बुदीर्णखड्गायुयुक्तः सुकुटदेशे गृहीत्वासिंहासनात् भुविसमाकृष्य विनिपातितः तथाजरासिन्धुमानमथना इदमपितथैवयतः कृष्यो
 राजगृहनगरनायकं जरासन्धाभिधानं नवमप्रतिवासुदेवं कंसमारणप्रकुपितं महासंग्रामप्रवृत्तं निपातितत्वात् ययातेऽप्यसि तैया
 तियथद्विरातपत्नैर्विराजमानादिति सम्बन्ध अचिरला निघनशलाकावत्वेन समानितुल्यशलाकतया संहितानि संहितानि अनिम्ना
 तुन्नतशलाकयोगात् चन्द्रमण्डलसमप्रभाणिच शशधरविववत्प्रभातिवृत्ततया शोभन्तेयानितानि तथातैः सूरमरीचयथादित्यकिर
 णासाद्वयेमरीचयः तेसूरमरीचयस्तेषां कवचमिवकवचंपरिकरः परितोभावात् तंविनिर्मुचद्विर्धिकरद्विपाठान्तरे शुचिभिर्मरीचि
 कवचंनिर्मुचद्विर्वाचनान्तरे पुनरातपत्वर्णकएवं दृश्यते अम्भपडलपिगुलुज्जलिचिंश्चम्भपडलानीवअम्भपडलोतिवृहच्छाया हेतुत्वात्
 पिङ्गलानिच कपियानि सौवर्णशलाकामयत्वादुज्ज्वलानि च निर्मलानियानितानि तथातैः अचिरलसमसहियचंद्रमंडलसमप्यहेचिं
 मंगलसयभन्तिसेयवित्तियखिंखिणिमणि हेमजालविरद्वयपरिगयपरंतकणधंठियएयलियखिंखिंशितसुमङ्गरसुइसुङ्गसदाला सोईएचिं
 मागलाभिर्मंगल्याभियतभक्तिभिः शतसंख्यविच्छित्तिभिः च्छेकेननिपुणशिल्पिना चितितानियानितानि तथाकिंकिणीभिः सुद्रुवण्डि
 काभिः मणिहेमजालेन चरत्कनकविरचितेन विशिष्टरतिदेनवापरिगतानिसमन्ताद्वेष्टितानियानितथापर्यन्तेषु कनकषण्डिकाभिः

प्रचलिताभिः कम्पमानाभिः खिण्णिखिणायमानाभिः सुमधुरः श्रुतसुखश्चयः शब्दः तद्वतीभिश्चयानिगोभितानि तानितथाततः पदत्वयस्य
 कर्मधारयस्त्वतसौ सपय रगमुत्तदा मलंबंत भूसणेहिं सप्रतरकाणि आभरणविशेषयुक्तानियानि मुक्तदामानि मुक्ताफलमालाः लम्बनानि
 प्रलम्बमानानितानि भूषणानियेपांता नितथातैः नरिंदवासप्यमाणरुंदपरिमंडलेहिं नरेन्द्राणां तेषामेवरात्रां वामप्रमाणेन प्रसा
 रितं भुंजयुगलमानेन रुद्राणि विस्रीणीनि परिमंडलानि च वृत्तानियानितानि तथातैः सीयायवयायवरिसदोसणासएहिं शीतातप
 वर्षीषाते विषदोपाणां नायकैः तमरयमलबहुलपटलघाडणपहाकरेहिं तमोन्धकारं रजोरेणुभिर्मलप्रतीतः एतेषां बहुलंघनं यत्पटले
 वृन्दनास्य धाडनां नाशनीयाकान्ति तत्कराणियानितानितथातै सुदुसुदुसि वच्छायसमणुबद्धे हिं मृद्ध सुखाशिरः सुखकरी शिवानि च
 मद्रया या छायाथातपवारणलक्षणातया समनुबद्धानि अनविच्छिन्नानि यानितानितथातैः वैरलियदंडसज्जिएहिं वैड्यमयदंडेषु
 सज्जितानि यितानितानि यानितानि तथातैः वद्दुरामयवत्पिणि उणजोद्दयथदृसहस्रवरकं चणसलागं निम्निएहिं वज्रमथ्यावाली
 शलाकानिवेशनस्थानो निपुणेन शिल्पिना योजितानिवेशिताः अदृसहस्रसि अष्टोत्तरशतसहस्रसंख्यायाः कांचनशलाकास्ताभिर्नि
 र्मितानि घटितानि यानितानितथातैः सुविमलरद्दयसुच्छेद्दएहिं सुटुविमलेन रजतेन रौप्येण सुटुच्छदितानिच्छादितानि तथातैः नि

उपो णिविचिसिसिंसितमणिरयणसूरमंडलवितिमिरकरनिगयपडिहयुणरपिपञ्चोययतचंचलमिरीदूकपयंविणिसुयंतेहिंनिपुणैः
 कुगलैः शिल्पिभिर्निपुणंवायथाभवत्येवं औपितानिपरिकर्मितानिमिसिसायमानानि चिकिचिकायमानानि यानिसणयचरत्नानि
 चतेपां सखन्धीयन्मरीचिकवचमितिसम्बन्धः किंभूतं छरमंडलस्यादित्यमण्डलस्य वित्तिमिराविहितान्धकारायेकराकिरणानिगताथव
 पतितानेप्रतिष्ठताप्रतिखलितानन्तःप्रत्यवपतन्तः प्रतिनिवर्त्तमानायतःतत्तथातच्चतच्चंचलमरीचिकवचंचेति समाससहाद्विनिर्मुञ्चद्भि
 रित्यधिलतवाचनातोऽंगलसप्रतिदण्डेरिति गुरुत्वादेकदण्डेनधारयितुमशक्यत्वेन प्रतिदण्डोपेतिचातपत्रैर्ध्रियमाणोविराजमाना
 द्रुतित्यक्तं तथाताश्चियन्ति तैश्चातियवद्भिश्चामरैः कलितादृति सम्बन्धः किंभूतैः प्रवरंगिरेयैकुहरंविवरं ततयहिहरणं विचरंगंगवामि

मंडलसमप्यभेहिं सूरमिरीयकवयंविणिसुयंतेहिं सप्यडिदंडेहिंआयवत्तेहिं धरिज्जंतेहिंविरायंता

षंड्रमानामांडलासरीपाकातिनाधरणहारस्वर्यनाकिरणनोकवचमूं कतास्वर्यनाकिरणनीपरेचनेरादंडतेणे सहितचतिभारपणेकरी
 एकदंडिधरीनसकेतेहभणीचनेरादंडसहितचत्तेकृतिहांधरेकरीविराज्यमानशोभितातेणेप्रधानपर्वतनाकु० विवरनेविपेसंचरवो

तिगम्यतेतत्समुद्भूतान्युत्तिष्ठानि काण्डकसाखिलमनभयतयायानितानि तथातैश्चामरैरिति प्रकृतसूत्रे तु चामरशब्दस्य स्त्रीलिङ्गनिर्देशकतद्भूति निरुपहृतनीरोगं यन्मरिणां गोवियेपाणां पश्चिमशरीरं देहपश्चाद्भागसूत्रसंज्ञातानि यानितानितथातैः अमद्भूलति अमलिनंपाठान्तरेणामलितं अमृदितं यच्छित्तकमलं पुण्डरीकंविमुकुलं च विकसितं उज्ज्वलितं च दीप्तं यद्रजतगिरियिखरं विमलाचयेश्वरिनः किरणारूतसदृशानि वर्णतोयानितानितथा कलधौतरजतवन्निर्मलानियानितानितथाततः कर्मधारयसूत्रतस्तैः पवनाच्च

ताहि यपवरगिरि कुहरविहरणसमुद्भियार्हिं निरुवदयचमरपच्छिमसरीर संजायार्हिं अमद्भूलसि
यकमलविमुकुलुज्जतितरथतगिरिसिहरविमल ससिकिरणसरिसकलहोय निम्मलार्हिं प्रवणाहय

गाडूनो समधुस्राच्छे निरोग्यतेचमरीगाडूनैपाच्छले देहनोनीपनाच्छेनिर्मलधवलकमलविकस्योदद्भदीयमानरूपानोपर्वतशिखरनिर्मलचंद्रमानाकिरणसरीपारूपोतेहनीपरे निर्मलपणेकरी वायुद्रं करीहृथा चपलचालतासलिलतनाचना वायुरेकरीपसस्यो क्षीरोदधि

तोपायताडितः सन् चपलयथा भवत्येवं चलितः सलिलप्रवृत्तद्वसलिलप्रवृत्तः वीचिभिः प्रसृतः क्षीरोदकप्रवरसागरस्य यत्तत्पूरोजल
 त्वसतया तद्वच्चलानियानितानि तथातैः चामराण्येव हंसवधूभिरुपमयन्नाह मानसाभिधानस्य सरसः प्रसारेविस्तारेपरिचितो
 अभ्यसाध्यावासोनिवासोवियद्वद्य धवलोवेपोनेपथ्यमाकारो यासातथाताभिः कनकगिरिशिखरसंश्रिताभिरिति व्यक्तं अथप्रातोत्प्रातयो
 समनोद्वं गमनयोः चवलजयण्ति चपलवस्त्रं तरजयश्रीभ्रावेगोयासांसांतया ताभिर्हंसवधूभिरिव हंसिकाभिरिव कलितायुक्ता

धवलचलियसलिलियनच्चिय वायिपसरिय क्षीरोदगप्रवरसागरपूरचवलाहिं माणससरपसरपर
 च्चिया वासविसयाविसाहिं कणगिरिसिहरसंसियाहिं लवाउप्पाय चवलजविय सिग्धवेगाहिं

समुद्रनोपाणी प्रधानसमुद्र पूरनीपरेचपलमानसरोवरतेहने विस्तरेथायो आवामनिर्मलेवेपथाकारेच्छे सुवर्णपर्वतशिखरभात्रित
 अधोभवनजर्द्ध भवनचपल जीपणहारलतायलोवेगच्छे हंसनीस्त्रीतेणेश्चिदितिचय सहितानानाप्रकारानामणिरत्नसुवर्णमहाद्वल्य

वासुदेवबलदेवाद्गति प्रक्रम पुनरपि विंभूतैश्चामरैः ननामण्यश्चन्द्रकान्ताद्याः कनकवर्णं सुवर्णं सुवर्णैः महानृग्रहैश्चर्थोयस्यतन्महाहिं
 तपनीयं च रक्तवर्णं सुवर्णं एतेषामुज्ज्वलानि विचित्रदण्डायेषां तानितयातै इयं च हंसवधूनां विसदयेपता भणनेन कनकगिरिशिखर
 संश्रितञ्च भणनेनोत्पातनिपातभणनेन च मणिकनकदण्डाश्चित्तधवलच्चामरोपमानतोक्तासललितैः लालित्ययुक्तैः नरपतिश्रीसमुदय
 प्रकाशकरैः राजलक्ष्मीसमुदायो हितैर्लक्ष्यते वरपत्तनोद्गतैः पत्तनविशेषनिर्मितैश्चि शिल्पिविशेषात्प्रधानं भवत्यथवावरपट्टनादरा
 ष्छादनकोशकादुद्गतानि निर्मितानियानि तानितयातैः [सहस्रराजकुलसेवितैः असहस्रराजकुलस्य तुतद्योग्यतापिनभवति काला

हंसवधुयाहिंचेव कलिया नाणामणिकणमहरिहतवणिज्जुलविचित्तदंडाहिं सलिलियाहिं न
 रवद्सिरिसउदयप्पकासणकराहिं वरपट्टयुगयाहिं समिद्धरायकुलसेवियाहिं कालागुरुप्रवरकंदु

तावीतोरक्तसुवर्णविचित्रदंडे ललितपणासहितराजाने लक्ष्मीनोसमुदाय प्रकासनोकरणहार प्रधानपाटणनानीपना सहस्रराजा
 नाकुलतेणेसेव्याक्के कृष्णागुरुब्रधानचीडद्रव्य सेह्लारस १० प्रकारनाधूप तेधूपनीवासनेविपे तथावासविपयगोवरगंधनीध्वनी तेषे

तो वायुताडितः स नृचपलं यथा भवत्येवं चलितः सलिलप्रवृत्तद्वसलिलप्रवृत्तः वीचिभिः प्रवृत्तः घीरोदकप्रवरसागरस्य यत्तत्पूरोजल
 स्वसतथा तद्वच्चलानियानितानि तथातैः चामराण्येव हंसवधूभिर्कृपमयन्नाह मानसाभिधानस्य सरसः प्रसारे विसारे परिचिंतो
 ष्यसाथायासो निवासो विद्यद्दश धवलो वियोने पथ्यसाकारो यासातथाताभिः कनकगिरिशिखरसंज्ञिताभिरिति व्यक्तं अथमातोत्पातयो
 रधागमनोर्ध्वं गमनयोः चवलजयणति चपलवस्त्रं तरजयथी प्रावेगोयासां स्तोतया ताभिर्हंसवधूभिरेव हंसिकाभिरिव फलितायुक्ता

चवलचलियसलिलियनञ्चिय वायिपसरिय खीरोदगप्रवरसागरु पूरचवलाहिं साणससरपसरपर
 च्चिया वासविसयविसाहिं कणगगिरिसिहरसंसियाहिं उवाउप्पाय चवलजविय सिग्धवेगाहिं

समुद्रनोपाणी प्रधानसमुद्र पूरनीपरे चपलमानसरोवरतेहने विसारेथायो आवामनिर्मलवेषआकारके सुवर्णपर्वतशिखरभात्रित
 अधोभवनजर्द्धं भवनचपल जीपणहारवतापलोवेगके हंसनीक्रीतेणैसहितनिश्चय सहितनानाप्रकारनामणिरत्नसुवर्णसशाखल

वासुदेवबलदेवाद्भूति प्रक्रम पुनरपि विंभूतैश्चामरैः ननामणयद्यन्द्रकान्ताद्याः कनकवर्णै सुवर्णसुवर्णैः महानृचर्होचथोयस्यतन्महाहं
 तपनीयं च रक्तवर्णसुवर्णै एतेषामुज्ज्वलानि विचित्रदण्डायेषां तानितथातै इयं च हंसवधूनां विसद्वेषता भणनेन कनकगिरिशिखर
 संश्रितञ्च भणनेनोत्पातनिपातभणनेन च मणिकनकदण्डाञ्चितधवलञ्चामरोपमानतोक्तासललितैः लालित्ययुक्तैः नरपतिश्रीससुदय
 प्रकाशकरैः राजलक्ष्मीसमुदायो हितैर्लक्ष्यते वरपत्तनोद्गतैः पत्तनविशेषनिर्मितं हि शिल्पविशेषात्प्रधानं भवत्यथवा वरपट्टनाद्वरा
 व्क्षादनकोशकादुद्गतानि निर्मितानियानि तानितथातैः [सद्यद्वराजकुलस्य तु तद्योग्यतापिनभवति काला

हंसवधुयाहिंचेव कलिया नाणामणिकणमहरिहतवणिज्जुलविचित्तदंडाहिं सलिलियाहिं न
 रवइसिरिसउदयप्पकासणकराहिं वरपट्टणुगयाहिं समिद्धरायकुलसेवियाहिं कालागुरुप्रवरकांडु

तावीतोरक्तसुवर्णविचित्रदंडके ललितपणासहितराजाने लक्ष्मीनोसमुदाय प्रकासनोकरणहार प्रधानपाटणनानीयना सुद्धराजा
 नाकुलतेणेसेव्याछे कृष्णागुरुप्रधानचीडद्रव्य सेह्वारस १० प्रकारनाधूप तेधूपनीवासनेविष्टे तथावासविपयगोवरगंधनीध्वनी तेषे

गरुडणागरप्रवरकुं दुरकप्रधानचीडातुषकं सिद्धकं एतद्धृत्तयोघूपसाहसेनयावासोवासनांतेन विग्रितस्यटोगन्धोगुणविशेषोपउद्भूतो
 भिरामोयेपांतानितथातैः चिह्निकाहंचिलीनैः दीप्यमानैर्वा उभयोपासंपिप्ति उभयोरपि माख्वयो चामराहिं उक्त्वुष्पमाणाश्रिति
 प्रकीर्णकैरुक्त्वुष्पमाणे रित्यर्थः कलिताइति प्रकृतंतथासुखशीतलवातेन चामराणामिव वोजितान्यङ्गानियेपां तेतयाचञ्जिताचञ्जित
 रथाइति प्रतीतंहलं सुयलंचप्रतीतं कर्णकश्वाणः पाणौहस्तौयेपां तेतथाइदं बलदेवापेक्षयाविशेषणं गङ्गः पंचजन्याभिधानः चक्रं
 सुदर्शनभिधानं गदाचक्रौमोदकीनामायक्तिश्च विन्मूलविशेषः नन्दकश्चनन्दकाभिधानः खड्गएतानुधारयन्ति येतेतथाइदंचविशेषणं

रक्तुएकध्रुववासविसया मंध्रुयाभिरामाहिं चिह्नियाहिं उभयोपासंपि चामराहिं उक्त्वुष्पमा
 णाहिं सुहृसीयलवायवौयियंगं अजिताअजियरहा हलसुसलकरणगपाणी संखचक्रगयसस्तिणं

करीमनोहरदहदीप्यमान वेङ्गपासेचामरेकरी वीजातेकृते सुखकारीयोताढोवाद्यु तेणेकरीवीज्याभंगंके केणिजीत्यानथी तेजेह
 नारयणिकुणिजीत्यानथी हलसुसलवाणहाथीके एवखाणबलदेवनीजाणवो शंखपंचायणचक्रसुदर्शन गंदाकौमोदकी विसुसलधर

यासु देवाग्र्यं प्रवरोज्ज्वलोपरः शुक्लसुदतः सुरचितो विमलो निर्मलः कौस्तुभो वज्रो मणिरीटं च सुकुटं धारयन्ति ये ते तथा कुण्डलोद्योति
 ताननादति व्यक्तं पुण्डरीकं शिवाय तद्गन्धने येषां तथा एकावली कण्ठे रचिता वचसि हृदये येषां ते तथा श्रीवच्छः प्रतीतः स एव
 शोभनं लाङ्घनं येषां ते तथा वरयश इति व्यक्तं सर्वतु कैः सुरभिभिः सुकुसुमैः सुरचिता प्रलम्बा शोभमाना चितावनमाला विशेषेण रति
 दायावचसि येषां ते तथा अटशतेन विभक्त लक्षणानां विविक्तस्वस्विकादिचिह्नानां प्रशस्तानि सुन्दराणि विराजितानि चाङ्गोपाङ्गानि

दग्धरापवरञ्जलसुकयविमलं कोथूभतिरीडधारी कुण्डलउज्जोविधाणया पुण्डरीयणयथा एगाव
 लीकंठरद्रयवच्छासिरिवच्छसुलंछणावरजसासव्वोडयसुरभिक्षुसुभरद्रयपलं वसो हंत वियसंत विचि

खन्नं दकण्ठनाधरणहारवासुदेव प्रधान उज्ज्वलसुरचित निर्मल हृदयमणि कौस्तुभगलानोद्याभरणमुगटनाधरणहारकुण्डले करीजं
 ज्जलाकीधासुखजेहनाधोलाकमलसरीपानेतच्छेजेहना आभरणविशेषकंठनेविपरचितवच्चिह्नानेविपेजेहने श्रीयत्स्वरूपीचोसुष्टु रुडो
 लाङ्घणच्छेजेहनो प्रधानजसच्छेजेहनो सर्वकटुनासुगंधफूलतण्डुलारच्या लटकतीसोभायमान विकसती विचित्रप्रकारनीवनमाला

गहलण्यागरप्रवरकुं दुर्लभप्रधानचीडागुरुकं सिद्धकं एतल्लक्षणेयोधूपसाहसेनयावासोवासनांतेन विगिटस्यटोगन्धोगुणवियेपउटूतो
 भिरामोयेपांतानितथातैः चिह्निकाहंचिलीनैः दीप्यमानैर्वा उभयोपासंपिप्ति उभयोरपि पाश्वर्यो चामराहं उक्त्वियमाणाहंति
 प्रकीर्णकैश्चिद्व्यमाणेरित्यर्थः कलिताहति प्रकृतंतथासुखशीतलघातेन चामराणामेव वोजितान्यङ्गानियेपां तेतयाचजिताभजित
 रयाहति प्रतीतं हलं सुगलंचप्रतीतं कर्णकश्चवाणः पाणौहस्तौयेपां तेतथाहदं बलदेवापेक्षयावियेपणंयङ्गः पंचजन्याभिधानः चक्रं
 सुदर्शनभिधानं गदाचक्रौमोदकीनामाशक्तिश्च त्रिभूलवियेपः नन्दकश्चनन्दकाभिधानः खड्गएतानुधारयन्ति येतेतथाहदंचवियेपणं

सकृत्परकधूववासविसया अंधडूयाभिरामाहं चिह्नियाहं उभयोपासंपि चामराहं उक्त्वियमा
 णाहं सुहस्रीयलवायवीयियंगगा अजिताअजियरहा हलसुसलकणगपाणी संखचक्रगयसस्तिणं

करीमनोहरदहदीप्यमान वेङ्गपासेचामरेकरी वीजातेकृते सुखकारीयोतादोवायु तेषेकरीवीज्याभंगके कणिकीत्यानयी तेजेच
 नारयपणिकुणिकीत्यानयी हलमसुलवाणहाथीके एवखाणवलदेवनोजाणवो शंखपंचायणचक्रसुदर्शन गदाकौमोदकी त्रिभूलघर

गतौरामकेशवाविति प्रकृतं किम्बिधौ प्रवरराजसिंही द्वितीयव्याख्यानेतु अस्मिताप्रवरराजसिंहायेभ्यस्तेऽस्मिताप्रवरराजसिंहा
 दीर्घत्वंच प्राकृतशैलीवशात्सौम्याइति व्यक्तं द्वारवतीनगरीतस्या अानन्दकत्वे न पूर्णचन्द्राइवपूर्णचन्द्रायेतेतथा पुष्पकडतवप्यभावा
 निविष्टसंचितमुहाइत्यादितुचक्रवर्तिवर्णकवदवगन्तव्यं यावदतिता कामार्णति भुञ्जोति भूयस्यथाइत्यर्थः सांडलिकनरेन्द्रामण्डला

निद्वधोसा नरसीहा सीहविक्रमगती अत्यमिया प्रवररायसीहा सोमात्रवयिपुणचंदा पुष्पकय
 तवप्यभावा निविष्टा संचित्रमुहाअणेगवाससयमाडवंतो भज्जाहियजणवयप्यहाणाहिलांलियंता
 अतुलसद्फरिसरसखुवगंधेय अणभविता तेविडवणसंति मरणधम्मंअवितिसाकामाणं भुञ्जोसं

नीद्वधुपास्याप्रधानराजामांसिंहीसरीखा सौम्यवंतद्वारावतीनगरीनेविषे पूर्णचंद्रसरीखा पूर्वकृततपनोप्रभावनिपजाव्यासींच्या
 सुखचनेकवर्षनायतनोचायुपालीने स्त्रीकेहवीछेलोकमांसिप्रधान अनंदकरावीडूं लालीजताडताउत्कटनिरूपमयब्दस्पर्शरसरूप
 गंधभोगवताडंतातेपणिढोयापास्या द्दत्युधम्मंनेअट्टाकासभोगनेविषे वलीमंडलीकनरेद्रराजाकटकसहित अंतःपुरसहितपरख

येषां तेषां मत्तस्य गजचरणामिन्द्रस्य सर्वगजप्रधानस्य योललितो विलासवान् विक्रमश्च क्रमणं तद्बहिलासिता संजातयिलासा गतियया
 तेषां कडिसुत्तगति कटीसुत्तप्रधानानि नीलानिपीतानि कोशयकानि वस्त्रविशेषरूपानि वासांसि येषां तेषां ततनीलकौशेया
 बलदेवाः पीतकौशेयाश्च वासुदेवा इति प्रवरद्वीपतेजस इति व्यक्तं शारदं यन्त्रवं स्तनितं मेघगर्जितं तद्वन्मधुरोगम्भीरस्त्रिगंधोषो येषां
 तेषां धरसिंहा इति प्रतीतं सिंहस्यैव विक्रमश्च गतिश्च येषां तेषां अत्यमियति प्रथमव्याख्यापेक्षयेषु यत्तदेवादिषु अस्मितावासं

तत्र यणमालरद्वयवच्छा अद्वाप्तय विभक्त लक्षणं पसत्यसुंदरविराद्वयंगमंगा मत्तगयवरिंदललियवि
 क्रमविलसियगती कडिसुत्तकनीलपीयकोसेज्जवाससापवरदित्ततियासारयणवथणियमधुरगंभीर

इं करीरथेके हृदयजेहनो १०८ एकसो अठवि० जूधारलक्षणतेणे प्रससासुंदरमनोहरविराजितखंगलयांगजेहना मातो गजवरेंद्र
 लीलासहितचालवो विलासवंतं छेगतीजेहनो कडिसूत्रे करीसहित नीलावलदेवनेपीलावासुदेवने वस्त्रविशेषतेपश्चिरेवच्छेजेहने प्रधा
 नद्वीपतातेजे करीगरद चतुनवो स्तनितमेघगर्जित मधुरोगंभीरस्त्रिगंधयच्छेजेहनो नरमाहिसिंह सीं हसरीखो बलचने गतीकेजेह

क्रोधन्तः विगतकोयान्तावावलेन सत्ताद्वित्यक्तं तेषु च एवंविधा अपि उपपन्नमन्ति सरणधर्ममत्प्राः कामानाम्नि भुञ्जीतितथा
 उत्तरशुभदेवकुरुणा यानि धनविवराणि पादैर्वीहनाभावाच्चरैर्विचरन्ति ये ते तथा नरगणाः वृसन्द्वाः भोगैरुत्तमाः भोगोत्तमाः
 भोगसूचकानि लक्षणानि स्वस्तिकादीनि धारयन्तीति भोगलक्षणधराः भोगैः सञ्चीकाः ससोभाः भोगसञ्चीका प्रशस्तसौम्यं प्रति
 पूर्णरूपमाकृतिर्येषां अतएव दर्शनीयाश्च दर्शनाहर्षश्च ये ते तथा सुजातसर्वाङ्गसुन्दराङ्गा इति पूर्ववत् रत्नोत्पलपत्रवत् कान्तानिकरचर
 णानां कोमलानि च तलान्यधोभागो येषां ते तथा सुप्रतिष्ठिताः सत्प्रतिष्ठानवन्तः क्षुभ्रवत्कच्छपवच्चारवच्चरणयिषां ते तथा अंशुपूर्वण

पायचारिणो नरगणा भोगुत्तमाभोगलक्षणधरा भोगसञ्चीरीया पसत्यसोमपडिपुणरूवदरिस
 णिज्जा सुजायसवंगसुंदरंगा रत्नोत्पलपत्रकंत करचरणकोमलतलासुपद्रुद्विय कुम्भचारुचलणा

नासम्ब्रह्मभोगेकरीवत्तमभोगनालक्षणनाधरणहार भोगेकरीसदासञ्चीकयोभासहितदीसेच्छे रूडोसौम्यप्रतिपूर्णरूपदेपवायोग्यरूडा
 नीपनासर्वध्वयवेकरीसुंदरत्रंगच्छे राताकमलपत्रमनोहरहाथपगना सुकुमालच्छेत्तलारूडोअकारिकाछवासरीखामनोहरचरणच्छे

धिपतयः स्वलासान्तः पुराः सपरिपदः इतिव्यक्तं स चपुरोहितेनयान्ति कर्मकारिणा यमात्यैराजचिन्तकैः दण्डनायकैप्रतिनियत
कटकनायकैः सेनापतिभिः सकलानीकनायकौ येतेतथा तेचतेमन्त्रेमन्त्रणे नीतौचसामादिकायां कुगलादेति समासनानाप्रकारे
मैणिरत्नानां विपुलधनधान्यानां च सञ्चयैनिधिभिश्च ससृष्टः परिपूर्णः कोशोयेपांतेतया राजश्रियं विपुलामनुभूयधिकोयन्तः पराना

डलियणरवरिंदा स्वलासञ्चतेउरासपरिसा सपुरोहिया अमच्चडणायक सेणावतिमंतिणीति
कुसलाणामणिरयण विपुलधणधाणसंचय निहैसमिद्धकोसारज्जसिरि विपुलमणुभवित्तावि
कोसंता बलेणमंतातिविउवणमंति मरणधम्मं अवितत्ताकामाणं भुज्जोउत्तरकुरुदेवकुरु वणविवर

दासहितपुरोहितसहित मंत्रीखरराजानांचितक दंडनायकसहितसेनांपतिकटकना वयीकरणादिमंतराज्यधर्मनीमतिनेविषेकुशल
नानाप्रकारिमणिरत्नविस्तीर्णधन धान्यसंचयनिधानंशुद्धितेणैपूराछे भंडारराज्यलक्ष्मीविस्तीर्ण भोगवीनेषहंकारीबलिकरीमाता
तेपुणमरणधम्मं पामेच्छते अटप्ताकामभोगेने विषयकाशुआवली उत्तरकुरुनादेवकुरुनामाणस वननाविवरनेविषे पगेचालेच्छेममुष्ण

कोयन्तः विगतकोयान्तावावलेन सत्ताद्रतिव्यक्तं तेष्विचएवंविधा अपिउपनसन्ति सरणधर्ममद्वयाः कामानामिति भुञ्जोत्तितथा
 उत्तरगुरुदेवकुरुणां यानिवनविवराणि पादैर्वाहनाभावाच्चरैर्विचरन्ति येतेतथा नरगणाः दृसन्मूढाः भोगैरुत्तमाःभोगोत्तमाः
 भोगसूचकानि लक्षणानि स्वस्त्रिकादीनि धारयन्तीति भोगलक्षणधराः भोगैःसञ्चीकाः ससोभाः भोगसञ्चीका प्रयस्तंसौम्यं प्रति
 पूर्णरूपमाकृतिवेषां अतएवदर्शनीयाश्च दर्शनाहर्षश्च येतेतथा सुजातसर्वाङ्गसुन्दराङ्गाइति पूर्ववत् रक्तोत्पलपत्रवत् कान्तानिकरचर
 णानां कोमलानिच तलान्यधोभागो येषांतेतथा सुप्रतिष्ठिताः सत्प्रतिष्ठानवन्तः कूर्मवत्कच्छपवच्चरणवच्चरणयिषां तेतथा आनुपूर्वैण

पायचारिणोनरगणा भोगुत्तमाभोगलक्षणधरा भोगसञ्चिरीया पसत्यसोमपडिपुणरूवदरिस
 णिज्जा सुजायसर्वंगसुंदरंगा रत्नूप्लपत्तकंत करचरणकोमलतलासुपद्रुद्विय कुम्भचाखचलणा

नासन्मूढभोगेकरीउत्तमभोगनालक्षणनाधरणहार भोगेकरीसदासञ्चीकयोभासहितदीसेछे रूडोसौम्यप्रतिपूर्णरूपदेपवायोग्यरूडा
 नीपनासर्वअवयवेकरीसुंदरअंगछे राताकमलपत्रमनोहरहाथपगना सुकुमालछेतलारूडोआकारेकाखवासरीस्वामनोहरचरणछे

परिपाच्यावर्द्धमानाहीयमाना वाद्दतिगम्यते सुसंहता अविरला अद्भुत्यः पादायावयवा येषां तितथा वाचनान्तरे आनुपूर्व्यं गुजा
 तपीवराद्गुलीकाः प्रतीतंचच्चताः सुद्भ्रातनवः प्रतलाः ताम्राः चरुणाः स्निग्धः कान्तिमन्ताः नखाः कान्तिमन्तो येषां तितथा सस्थाने
 संस्थानविशेष्यन्तौ सुच्चिष्टौ सुघटितौ गूढीमांसलत्वावनुलक्ष्यौद्भुल्यो घुण्टकौ येषां तितथा एणीहरिणी तस्याखेहजंघाप्राह्या क्रूर
 षिन्दः तृणविशेषः वर्तवस्तववनका एतानीवदृत्तेर्वर्तुल आनुपूर्व्येण स्यूलेचेति गम्यं जङ्घे प्रसृते येषां तितथा अथवा एणवः स्नायवः
 कुरुविंदाः कुटिलिकास्त्यक्ताः दत्ता आनुपूर्व्येण बद्धीयेषां तितथा समुग्निति समुद्रकतत्पिधानयो सन्धितदृत्तिसर्गमूढे स्वभावतोमांस

अणुपुव्वसुसंहयगुलीया लस्यतणुं तं वनिद्धनखा संठियंसुसिलिद्धगूढगोफाएणी कुरुविंदावत्तव
 द्वाणुं पुव्वजंघा समुग्निसर्गगूढजाणुं गयगयणसुजाय संनिभोरुचवरवारणमत्तवुल्ल विक्रमविला

अणुकेषु विरलभांगुलीकेकं चापातलाराता चीगटानखकेरुडेंसंस्थाने सुघटनासहित अणदीसतीतूटीहरिणकीटणविशेषतेहनी
 परेषावत्तंसहितदत्तवाटुलीअणुकमेपौडीजेहनीपेडानाढांकणानीपरिंदीसेएहवागुप्तसमांसलजानूं गजगमननीपरिसुजातसरिखाज

लत्वाद्जानुनी अष्टीवती येषां ततथा पाठान्तरेण समुद्रवतः उन्नतेनिमग्ने अनुन्वते इत्यर्थः गुडेमांसलत्वादगुपलक्ष्ये जानुनीयेषां
 तेतथा वरवारणस्य गजेन्द्रस्यमत्तस्य तुल्यसदृशो विक्रमः पराक्रमो विलासिता सञ्जातविलासावगतियेषां ततथापरतुरगस्ये वसुजातः
 संगुप्तत्वेन गुह्यदेशोलिङ्गलक्षणोवयवो येषां ततथा आकीर्णहयद्रव जात्याश्वद्रवनिरुपलेपाः तथाविधमलविकलाः प्रमुदिताहृष्टोयो
 वरतुरगः सिंहचताभ्यां सकाशादतिरेकेणातिशयेन वर्तितां वर्तुलाकार्ठ्येषां ततथा गङ्गावर्त्तकक्ष्व दक्षिणावर्त्तीतरङ्गभङ्गातरङ्गभ
 ङ्गु रावरविकिरणैर्बोधितं विकाशयन्तति विगतकोशकृतं यत्पद्मपङ्कजं तद्वद्गम्भीरा विकटाच नाभीयेषां ततथा साहयन्ति संहृतं सं

सियगती वरतुरगसुजायगुञ्जदेसा आयणहयोव्वनिरुवलेवा प्रमुद्रय वरतुरयसीह अदरेगवट्टिय
 कडीगंगावत्तगदाहिणावत्तरंग भंगुररविकिरण बोहियविकोसायंत पल्लगंभीरवियडनाभीसा

रथेजेहनाप्रधानहस्तीमातो तेसरोखीहीडवोह्वेविलाससहितगतिह्वे प्रधानघोडानीपरेरुडोनीपनोह्वेगुह्यप्रदेशे जातिविस्तुद्विधाकी
 कीर्णघोडानीपरि मलरहितशरीरहर्षसहित प्रधानघोडासिंह वर्तुलाकारगंगानाआवर्त्त दक्षिणावर्त्तकक्षोलथापाधासूर्यनेकिरणे

परिपाच्यावर्द्धमानाशीयमाना वाद्दतिगम्यते सुसंहता अधिरला अङ्गुल्यः पादायावयवा येषांतेतथा वाचनान्तरे आनुपूर्व्यं मुजा
 तपीवराङ्गुलीकाः प्रतीतंचञ्चताः सुज्ञातनवः प्रतलाःताम्बाःअरुणाः स्निग्धःकान्तिमन्ताःनखाः कान्तिमन्तो येषांतेतथासंस्थाने
 संस्थानविशेषवन्तौ सुश्चिष्टौ सुघटितौ गूढीमांसलत्वावनुलब्धौङ्गुल्यो घुण्टकौयेपांतेतथा एणीहरिणी तत्याचेष्टजंघाग्राह्या कर
 षिन्दः त्वणविशेषः वर्तवशातवलनका एतानीवदत्तवर्तुल आनुपूर्व्येण स्यूलेचेति गम्यं जङ्घे प्रदृतेयेपांतेतथा अयवाएखः स्वायम्बः
 कुरविंदाः कुटिलकासूच्यक्ताः दत्ताआनुपूर्व्येण षड्विंशो तैतथासमुग्निंति समुद्रकतत्प्रिधानयो सन्धितदत्तिसर्गसूडेस्वभावतोमांस

अणुपुव्वसुसंहयंगुलीया लस्यतणुं तंबनिद्वनखा संठियंसुसिलिङ्गुटगंगंफ्राएणी कुरविंदावत्तव
 द्वाणुं पुव्वजंघा समुग्निमग्गुटजाणुं गयगयणमुजाय संनिभोरुचवरवारणमत्तपुल्ल विक्रमविला

पमुक्केषविरलभांगुलीच्छेकं चापातलाराता चीगटानख्केरुडंसंस्थाने सुघटनासहित अणदीसतीसूटीहरिणकीटणविशेषेतेहनी
 परेषावत्तंसहितदत्तवाटुलीअमुक्केषोड्डीजेहनीषिडानाढांकणानीपरिंदीसेएहवारुप्तसमांसलजानूं गजगमननीपरिसुजातसरिषाख

लत्वाद्जातुनी अष्टीवती येषां ततया पाठान्तरेण समुद्रवतः उन्नते निमग्ने अनुन्वते इत्यर्थः गुडेमांसलत्वाद्सुपलच्छे जातुनीयेषां
 ततया वरवारणस्य गजेन्द्रस्य मत्तस्य तुल्यसहशो विक्रमः पराक्रमो विलासिता सञ्जातविलासावगतिर्वेषां ततया वरतुरगस्यै वसुजातः
 संगुप्तत्वेन गुह्यदेशोलिङ्गलक्षणो वयवो येषां ततया आकीर्णहयद्वयं जाल्याश्वद्वयनिरूपलेपाः तथा विधमलविकलाः प्रमुदिता हृद्योयो
 वरतुरगः सिंहश्चताभ्यां सकाशादतिरेकेणातिशयेन वर्तितां वर्तुलाकटिर्घेषां ततया गङ्गावर्त्तकद्वयं दक्षिणावर्त्तकद्वयं तद्वत्तत्त्वं
 द्वावविकिरणैर्वीधितं विकाशयन्तति विगतकोशकृतं यत्पद्मं पङ्कजं तद्वत्तत्त्वं ततया साहयन्ति संहृतं

सियगती वरतुरगसुजायगुञ्जादेसा आयणहयोव्वनिरुवलेवा प्रमुद्रय वरतुरयसौह अद्वरेगवद्विय
 कडीगंगावत्तगदाहिणावत्तरंग भंगुररविकिरण बोहियविकोसायंत पद्मगंभीरवियडनाभीसा

रुद्धे जेहना प्रधानहस्तीमातो तेसरोखीहीडवोच्छे विलाससहितगतिच्छे प्रधानघोडानीपरे रूडोनीपनोच्छे गुह्यप्रदेश जातिविमुद्धिआकी
 कीर्णघोडानीपरे मलरहितशरीरहर्षसहित प्रधानघोडासिंह वर्तुलाकारगंगानाआवर्त्तं दक्षिणावर्त्तकक्षोलथाधापाध्यासूर्यनेकिरणे

परिपाद्यावर्द्धमानाहीयमाना वाद्भृतिगम्यते सुसंभृता अधिरला अद्भुत्यः पादायावयवा येषांतेतया याचनान्तरे आनुपूर्व्यं सुजा
 तपीवराद्भुलीकाः प्रतीतंचउन्नताः सुज्ञातनवः प्रतलाःतान्वाःअरुणाः स्निग्धःकान्तिमन्ताःनखाः कान्तिमन्तो येषांतेतयासंस्थाने
 संस्थानवियेषवन्तौ सुस्निष्टौ सुषटितौ गूढीमांसलत्वावनुलक्ष्यौद्भुल्यो ह्रष्टकौयेपांतेतया एणीष्टरिणी तस्याश्चेहजंघाग्राह्या ऊरु
 पिन्दः तृणवियेषः वर्त्तवस्तववनका एतानीवष्टत्तेर्वतुल आनुपूर्व्येण स्यूलेचेति गम्यं जङ्घे प्रसूतेयेपांतेतया अथवाएल्यः स्वायम्बः
 कुरविंदाः कुटिलिकासुच्यक्ताः दन्ताश्चानुपूर्व्येण घङ्गायेषां तेतथाससुग्निन्ति समुद्रकतत्पिधानयो सन्धितदृत्तिसर्गम्बुडेस्वभावतोमांस

अणुपुष्पसुसंहयगुलीया उख्यतणुं तंवनिद्धनखा संठियंसुसिलिङ्गुटुगोफाएणी कुरुविंदायत्तव
 द्वाणुं पुष्पजंघा समुग्निमग्गगुटुजाणुं गयगयणसुजाय संनिभोरुचवरवारणमत्ततुल्ल विन्नमविला

अमुकमेधविरलभांगुलीकेजं चापातलाराता चीगटानखकेरुडेसंस्थाने सुषटनासहित अणदीसतीतूटीष्टरिणलीहृणवियेषतेहनी
 परेपावर्त्तंसहितदत्तवाटुलीअमुकमेपौडीजेहनीषेडानाढांकणानीपरिंदीसेएहवागुप्तसमांसलजानुं गजगमननीपरेसुजातसरिखाळ

लत्वाद्जानुनी अष्टीवती येषां ततया पाठान्तरेण समुद्रवतः उन्नते निमग्ने अनुव्रते इत्यर्थः गुढेमांसलत्वादमुपलक्ष्ये जानुनीयेषां ततया वरवारणस्य गजेन्द्रस्य मत्स्यस्य तुल्यसदृशो विक्रमः पराक्रमो विलासिता सञ्जातविलासावगतिर्येषां ततया वरतुरगस्ये वसुजातः संगुप्तत्वेन गुह्यदेशोलिङ्गलक्षणो वयवो येषां ततया आकीर्णहयद्वय जात्याश्वद्वयनिरुपलेपाः तथा विधमलविकलाः प्रमुदिता हृष्टोयो वरतुरगः सिंहच्यताभ्यां सकाशादतिरेकेणातिशयेन वर्त्तितां वर्तुलाकटियेषां ततया गङ्गावर्त्तकद्वय दक्षिणावर्त्तितरङ्गमङ्गात्तरङ्गमङ्गात्तरङ्गविकिरणैर्वर्धितं विकासयन्ति विगतकोशकृतं यत्पद्मपङ्कजं तद्वद्गङ्गीरा विकटाच नाभीयेषां ततया साहयन्ति संवृतं सं

सियगती वरतुरगसुजायगुञ्जकदेसा आयणहयोव्वनिस्वलेवा पसुद्वय वरतुरयसीह अद्वरेगवद्विय कडीगंगावत्तगदाहिणावत्तरंग भंगुररविकिरण बोहियविकोसायंत पद्मगंभीरवियडनाभीसा

रुक्तेजनाप्रधानहस्तीमातो तेसरोखीहींडवोच्छेविलाससहितगतिच्छे प्रधानघोडानीपरेरुडोनीपनोच्छेगुह्यप्रदेश जातिविमुद्विधाकी कीर्णघोडानीपरे मलरहितशरीरर्धसहित प्रधानघोडासिंह वर्तुलाकारगंगानाश्रवर्त्त दक्षिणावर्त्तकसोलथाषापाष्ठासूर्यनेकिरणे

परिपाथ्यावर्द्धमानाहीयमाना वाद्गतिगम्यते सुसंहता अक्षरला अङ्गुल्यः पादायावयवा येषांतेतया वाचनान्तरे मानुष्यं गुजा
 तपीषराङ्गुलीकाः प्रतीतंचरन्वताः सुज्ञातनवः प्रतलाःताम्बाःअरणाः सिग्धःकान्तिमन्ताःनखाः कान्तिमन्तो येषांतेतयाचस्थाने
 संस्थानविशेषवन्तौ सुस्निष्टौ सुधटितौ गूढौमांसलत्वावनुलक्ष्यौङ्गुल्यो हुण्टकौयेपांतेतया एषीष्ठरिणी तल्ल्यायेहजंघाग्राह्या कर
 विन्दः त्पणविशेषः वर्तवसातवलनका एतानीवहर्षेर्वर्तुल आनुषूय्यंण स्यूलेचेति गम्यं जह्ं प्रसृतेयेपांतेतया अयवाएखः स्वायम्भुः
 कुरविंदाः कुटिलिकासाय्यक्ताः दत्ताद्यानुषूय्यंण वङ्गयेपां तेतयासमुग्निति समुद्रकतत्पिषानयो सन्धितद्वत्तिसर्गम्बुदेस्रभायतोमांस

अणुपुञ्जसुसंहयंगुलीया उख्यतणुं तंवनिद्वनखा संठियंसुसिलिङ्गुटगंगीफ्राएणी कुरविंदायस्तव
 द्वाणुं पुञ्जंवा समुग्निसर्गगूढजाणुं गयगयणसुजाय संनिभोरचवरवारणमत्तसुल्ल विक्रमविला

अनुक्रमेयविरलभांगुलीकेजं चापातलाराता चीगटानखकेरुङ्गसंस्थाने सुघटनासहित अणदीसतीसूटीष्ठरिणलीत्पणविशेषतेहनी

परिषावर्तंसहितदत्तवाटुलीअनुक्रमेपौडीजेहनीषेडानाढांकथानीपरिंदीसेएहवागुप्तसमांसलजानुं गजगमननीपरिसुजातसरिखाज

तथा भयविहगयोरिव मत्स्यपच्छिणोरिव सुजातौ पीनावुपचितौ कुक्षीजठरदेशौ येषां तेतथा ऋषोदरादृतिप्रतीतं पृह्विविगडाणा
 भक्ति पद्मवद्विकटानाभिर्येषां तेतथा इदं च विशेषणं नपुनरक्तं पूर्वोक्तस्य नाभिविषेपणस्य वाङ्मल्ये नापाठादिति सन्नतावधोधीन
 मन्तौ पाश्वर्यप्रतीतौ येषां तेतथा सङ्गतापाश्वर्ययुक्तपाश्वर्यं अतएव सुन्दरपाश्वर्यो सुजातपाश्वर्यपाश्वर्यगुणोपेत पाश्वर्यीदित्यर्थः मियमाद्
 यन्ति मितौपरिमितौ मोक्तिकौ मात्वोपेतौ एकार्थपदद्वयं योगत् अतीवमात्वान्वितौ नोचितप्रमाणान्यूनानधिकोपीनावुपचितौ रति
 दौरमणीयौ पाश्वर्यं येषां तेतथा अकरंदुयन्ति मांसोपचितत्वाद्विद्यमानदृष्टिपाश्वर्यस्थिकमिव कनकरचकं काञ्चनकान्तिनिर्म्मलं

इहवियडणाभी संनयपासा संगतपासा सुंदरपासा सुजायपासा मितमाद्रथपीणरद्रथपासा अक
 रंदुयकणगरुयग निम्मलसुजाय निरुवहयदेहधारो कणगसिलातलपसत्थ समतलउवद्रुतविच्छि

शनीपरेविकटप्रगटनाभीच्छे नीचांनमतांपासांनिरंतरपासांसुंदरपासां मनोहरपासां परिमितयथोक्तप्रमाणसहित समांसलरमणी
 कपासासमांसलपणिअदृश्यमानपूठिना अस्थिकनकसरिखीकांति निर्म्मलरूडोनीपनोरोगादिरहित देहनाधरणहार सुवर्णशिला

चित्रं पयोपदं च कृत्वाटिकां सुश्लं प्रतीतं दर्पणोदर्पणगण्डो विवचितो निगरियति सर्वथा यो धितं यहरकनकं तस्य यत्नवः पद्मादि
 सुष्टिः सचेति द्वन्द्वसौः सद्भयोयः वरवज्रतद्वलितः क्षामो मध्यो मध्यभागो येषां तैतया ऋजुकानामवक्रायां समानां ययोमादिप्रमा
 णतः सच्चियति संहितानामविरलानां जात्यानां स्वभाषिकानां तनूनां सूक्ष्माणां कृष्णानामसितानां स्निग्धानां कान्तानां यादे
 यानां सौभाग्यतां लडहानां मनोज्ञानां सुसुमारद्वन्दूनां कोमलकोमलानां रमणीयानां चरोणां तनूरूहाणां राजिरायली देयाते

हयसाणंदसुं सलदप्यण निगरियवरकणच्छरिस वरवद्रवलियमञ्जा उज्जगसमसंहियजस्र
 तणुकसिणनिद्र आदिज्जलडह सुकुमालमउय रोमरायोज्जसविहगसुजायपीणकुच्छीभसोदरोप

षिकस्वरपापडी एहवापद्मकमलनीपरेगंभीर विकटनाभिच्छेदगठोवांध्योत्रिगठी शंशलभारीसोनिर्मलकौषो प्रधानसुवस्वशादिकनी
 संहितेसरीखो वरप्रधानवज्रनीपरेवलीलयक्षाममध्यभागच्छे शरलभ्यायामादिप्रमाणेसरीखाचविरलस्वाभाविक सूक्ष्मपभिवस्त्रिगुध
 सौभाग्यवंतमनोहर सुकुमालचित्कोमलचित्कोमल एहवीजेरोमत्रेणिसच्छपंखीया कडासमांसलकुच्छिच्छे मत्सनासरीखोपेटच्छेप

धोर्गलाउच्छूढन्ति स्वस्थानादेव चित्तौनिःकाशिताः तद्वच्चदीर्घोबाह्वयेपां तैतथा रक्तलौलोचितौघोभागो उवयियन्ति औपययिकौउप
 वयनिहन्ते औपययिकौवा उपचितौष्टदुकोमलौ मांसलौ मांसवनतौसुजातौ सुनिप्यन्नोलक्षणप्रयत्नौ प्रयत्नस्वस्तिदिक्विद्वित्री
 अच्छिद्रजालौ अविबराङ्गुलिसमुदयौ पाणी हस्तौयेपांतेतथा पीवराउपचितासुजाताः सुनिप्यन्नं कोमलावरा अंगुल्यः करयाखा
 येपांतेतथात्माः अरुणाः नलिनाः नालाः शुचयः पवित्राश्चिराः दीप्ताः अस्निग्धाः अरूक्षानखानश्चानखरायेपां तैतथास्निग्धपाणि
 रेखाइतिकंठं चन्द्रइवपाणिरिखायेपां तैतथा एवमन्यान्यपि चत्वारिपदानि नवरंदिक् प्रधानाः स्वस्तिकोदिक् स्वस्तिकोदिचिंणायत्तं

वद्वयमउय मंसलसुजाय लक्वणप्रसत्थअच्छिद्र जालपाणीपीवरसुजाय कोमलवरंगुली तंवतलिण
 सुद्रसुद्रलनिद्रनखा निद्रपाणिलेहा चंद्रपाणिलेहा सूरपाणिलेहा संखपाणिलेहा चक्रपाणिलेहा

शीकजेहवीभोगल आगलास्थानकथकीकाढीदीर्धलावीबाह्वे रातोतलोजेहनोमांसोपचित सुकमालसमांसलभलानीपनाचकध्वजा
 दिकरुडाअविरलआंगुलीसहितहायैजेहनपुष्टसुनिःप्यन्नकोमल प्रधानआंगुलीछे तान्त्रवर्ण पातलापवित दीपताचीगटानखछे

विमलं सुजातं सुनिम्बं निरूपहतं रोगादिभिरनुग्रहतां देहशरीरंधारयन्ति येतेतया कनकगिलातलमिष प्रगमां ममततंत्रं च नि
 पसरूपं उपचितं मांसलं विलीयं वक्षोहृदयोयेषां तेतया दृगसन्निभौ वृषसहस्रौ पीनी मांसलैरति क्षीरमणीयो पीयरीमशान्तौ
 प्रकोटीकलायिकादेवौ तथासंस्थिताः संस्थानविशेषवन्तः सुहृदिष्टाः सुघटनालटासनोष्ठाः सुनिचिताः सुटुनिविडाधनाः बह्वः प्रदेगा
 स्थिराः नासुविषटासुविद्धाः स्वायुभिः सुटुनद्धाः सन्धयथास्थिते पां धानानि येषांतेतयापुरुरस्य वरपरिषवह्वरांगलावह्वर्त्तितौटौ
 भुजौपाह्वयेषां तेतया भुजगेश्वरो भुजङ्गराजस्यविपुलोमहानुभोगःशरीरं ताञ्जत्आदीयतइत्यादानंआदेनां आदेयोरस्योयःपरि

णपिङ्गलवच्छा नुयसणिमा पीणरइयपौवरपल्लु संठियसुसिलिङ्ग विसिद्धलङ्गसुविणियत्रणधिरं सु
 वधसंधी पुरवरफलिवह्विद्यभया भूयइसरविपुलभोग आयाणफलिवह्वुट्टदीहवाङ्गरत्ततलो

तलोप्रगसत्रयविपमतलो समांसलविशीर्णं पिङ्गलोहृदयकेभूसरसरीपा पुष्टरमणीकमोटीकलाई रुडेसंस्थानेरुडीपरिविद्येयमनोष
 शुभपुङ्गलिनविडहृद सुबंधजेचनीसंधिकेप्रधानगरनी अर्गलासरिखी वस्तुंलाकारएहवीभुजाके नागराजनीपरिविशीर्णभोगरम

स्येव विपुलं च हनुचिबुक्कं येषां तेतथा उयवियत्ति परिकर्मितं यच्छिलाप्रवालं विद्रुमं विष्णुफलं च गोह्लाफलं तत्सं निभसात्सदृशारक्त
 त्वेनाधरौष्ठो भसानदंतच्छदो येषां तेतथा पंडुरं चच्छशियकलं घन्द्रखण्डं तद्वत् विमलशङ्खवत् गोचीरफेन वत्कुं दत्ति कुं दपुष्पवत्
 दकरजोवत् घृणालिकावच्च पद्मिनी मूलवद्भवलादन्तश्रेणीदशनपंक्तिर्येषां तेतथा अखण्डदन्ताः परिपूर्णदशनाः अस्फुटितदन्ताः
 राजीरश्चितदन्ताः अविरलदन्ताः घनदन्ताः सुस्निग्धदन्ताः अरूघदन्ताः सुजातदन्ताः सुनियन्त्रदन्ताः एकोदन्तोयस्याः सा एक

अवद्वियसुविभत्तचित्तसमंसु उवचियमंसलपसत्थ सह, लविपुलहणुयाउवचियसिलप्पवालविंवफल
 सन्निभाधरोष्ठ पंडुरससिसकलं विमलसंखगोखीर फेणकुं ददगरयसुणालिया धवलदंतसेढी अखंड

पेतगंखप्रधान तेसरिखीगावडिंजेहनी यथावस्थितशोभासहितसूं छना केसजेहनाकैउपचित मांससहितरूडीसार्द लसीहनीपरे
 विसीर्णजाडीकशी हडवचीकमाव्यो शिलराजवटोप्रवालविद्रुम गोलहफलपाका सरीखोनीचलोचोठछे घञ्जोली चंद्रमानाखंडनी
 परेखेतनिर्मलसंखगायनोद्रुधससुद्रनाफेणपुष्पविशेषपाणीनारजपूरधवलकमलनीपरेधवलीदंतश्रेणींजेहनीपरिपूर्णदंतंजेहना

दृत्यर्थः रविशशिशंखवरचक्रदिकस्वस्तिकरूपाविक्रान्ताविक्रान्ता सुविरचिताः सुकृताः प्राणिषु येषां तितया रेखापरमद्विपयराष्ट्रसिंहा
 द्रू लक्ष्म्यभनागवरप्रतियूर्णवियुलस्त्रान्धा इतिकंथं नवरं वराष्ट्रशूकरः शार्दूलो व्याघ्रः ऋषभो ह्यभो नागपरो गजवरः चत्वार्यष्ट्रुखानि
 सुष्टु प्रमाणं यस्याः कंबुवरेणच प्रधानसंखेण सदृशी उन्नतत्वावलि योग्यां समाना ग्रीवा कंठयेयां तैतया अयस्यितानि षीयमानानि
 बर्द्धमानानि सुविक्रान्तां विविक्रानि चित्राणि च योभयाद्भुतभूतानि च्छुणिकूर्चकेशयेयां तैतया उपचितं मांसलं प्रगशां यादूर्द्ध

दिसासोवत्ययपाणिलेहा रविससिसंखवरचक्र दिसासोवत्यविभक्त सुरद्रयपाणिलेहा वरमहि
 सवराहसीहसदुलरिसह नागवरपडिपुख विउलखंधा चउरंगुली सुप्रमाणकंबुवर सरिसगीवा

जेहनाची गटीहायनीरेखाकेंजेहनी चंद्रसरीखीहायनीरेखा सूर्यनेआकारेहायनीरेखा शंखनेआकारेहायनीरेखा चक्रनेआकारे
 हायनीरेखा दक्षिणावर्त्तसायीयाने आकारेहायनीरेखाकेंजेहनी सूर्यचंद्रशंखप्रधानचक्र दक्षिणावर्त्तसायीयोज्यार सुरचिततेणे
 आकारेहायनीरेखाकेंजेहनी प्रधानमद्विषसअर सिंहाशार्दूलखंधा कंबुवरेणच प्रधानप्रतिपूर्णं विस्तीर्णं स्कंधकेंजेहनाख्यारणां गुणप्रभाषो

विकसितं यत्पुण्डरीकं सितपद्मं तद्वन्नयने लोचने येषां तैतथा कोकासियत्तिविकसिते प्रायः प्रमुदितत्वात्तेषां धवलेशिते यन्नलेपयन्ती
 द्विणीलोचने येषां तैतथा आनामितमीपन्नामितं यच्चापं धनुसद्वद्विरेयोभने कृष्णाम्बराजिसंस्थिते कालमेघलेखासंस्थानसङ्गते
 उचिते आयते सुजाते सुनिम्बे भ्रुवौ येषां तैतथा आलीनौ तुटप्परी प्रमाणयुक्तावुपपन्नप्रमाणी कर्णौ येषां तैतथा अतएव सुत्र
 वणामुद्रवाश्रवणं यद्गोपलम्बो येषां तैतथा पीनौ मांसलौकपोललक्षणी देयभागौ वदनस्यावयवौ येषां तैतथा अचिरोद्गतस्येवातएव
 बालचन्द्रस्याभिनवयशिनः संस्थितं संस्थानं यस्य तत्तथा तदेवम्बिधं महद्विस्तीर्णं निडालत्ति ललाटं भालं येषां तैतथा उडपत्तिरिय
 चन्द्रइवपरिपूर्णं सौम्यं च वदनं येषां तैतथा क्त्वाकारोत्तमाङ्गदेशाद्भ्रुतिकंथं धनो लोहसुहृत्सहन्विरितं निविडं धनं वाति यथेन निश्चितं

एतस्मात्पुनस्तवणा सुसवणापीणमंसलकवोलदेसभागा अविष्गाय बालचंद्रसंठियमहानिलाडा

लांवीसुनिप्यत्रभ्रुहृजेहनी सुंदराकारप्रमाणयुक्त कांनकेजेहना सुश्रवणपुष्टसमांसलकपोलदेयभागकेजेहना तत्कालनोजग्यो
 बालचंद्रनेत्राकारे निलाडकेजेहनी चंद्रमानीपरे प्रतिपुर्णसौम्यवदनकेजेहनी छतनेत्राकारिमसकनोदेयच्छे लोहनासुहृत्नीपरे

दन्ता सात्रेणीयेषां तेतथा तद्बुद्धन्तानामपि घनत्वादेकदन्तेव दन्तत्रेणिस्रोपामितिभावः चनेकदन्ता हातिंपदन्ता इतिभावः उक्त
 यहेनागिनानिर्भ्रमांतनिर्दग्धं धौतंप्रचालितमलं यत्तप्तपनीयं सुवर्णविशेषं तद्बुद्धन्तलं लोहितरूपं तालुचक्राद्दंजिष्ठाच
 रसनयेषां तेतथा गरुडस्येव सुवर्णस्येव आयतादीर्घा ऋन्वीसरला तुङ्गाउन्नतानासाधोग्याथियेतितवाअयदालितं संजाताप्यदन्तं

दंता अफुडियदंता अविरलदंता सुणिद्धदंता सुजातदंता एगदंतसेटीच्च अणेगदंता उतवहनिदं
 ताधोत्तत्तवणिज्ज रत्ततलतालुजीहा गरुलायत लंज्जतुं गनासा अवदालियपुंडरीयनयणवि
 कोसियधवलपत्तलच्छात्राणामियचाव रुथिलकिण्णहभ्रराथिसंठियसंगयायत्तसुजायभूमगा अक्षी

षसुटितदांतच्छे अंतरररचितदांतच्छे चीगटादांतच्छे सुनिःप्यन्नदंतच्छे एकदंतच्छे अग्निनेषधस्यो निर्मलउंन्धो
 जेसुवर्णतेचनीपरे रातातलातालुञ्चो जीभगुरुडनीषांचसरिखीविसीर्णं सललउं'चीनासिकाच्छे विकस्यो पुंडरीककमलतेसरीषा
 नेतच्छे विकस्याएहवाकमलधोला भाफणिआंखिनी थोडोसो नमाद्योजे धनुषमनोहरकालीजेअत्रनीराजी भलोसंस्थानसरिखी

शेषः तद्वन्वीलरत्नविशेषस्यैकज्जलमिव प्रहृष्टम्बरगणः प्रमुदितमधुकरनिकरः सद्भवस्निग्धाकालकान्तयनिकुर्यान्वाः समूहरूपानि
 चिताः अविकीर्णकुञ्चिता वक्राप्रदक्षिणावर्त्तीया यामहृत्तयो मूर्द्धनिसिरसिजा केगाथेपां तैतथासुजातसुविभक्तसङ्गतांगा इतिकंठ्यं
 लक्षणव्यञ्जनगुणोपपेताइति प्राग्वत्प्रयसद्वालिंश्लक्ष्णधरा इति कंठ्यं हंसस्यैव शब्दः स्वर खल्लादिर्वाथेपां तैतथा एवमन्यान्यपि
 नवरं बोधेनाविच्छेदेनाविठटितत्वेन स्वरोथेपां तैतथातथासुष्टुस्वरस्य शब्दस्य निर्घोषो निक्कादो येषां तैतथावाचनान्तरे सिञ्चघोषा

सं वनिचियकुञ्चिय पथाहिणावत्तमुद्धिसिरया सुजायसुविभत्तसंगयंगालक्ष्ण वंजणगुणोववेयापस
 त्यवत्तीसलवक्ष्णधराहंसस्सराकींचसराडुं दुहिसरासीहसराभेधस्सरांश्रीधस्सरासुसरासुसरनिग्घो

विदास्योसुकुमालविकसितं प्रसससूक्ष्मलक्षणवंतसुगंधमनोचर क्षणवर्णरक्तविशेषकृष्ण काजलमदोन्मात्तम्बरनासम्बृहसतेजसम्बृह
 क्षवीखस्यावक्रप्रदक्षणावर्त्तीलांबर्णिवलताएहवा मसकनाकेशच्छे सुनिःप्यन्नभलीपरेविहिंघी मिलतोसासुद्रिकनोलक्षणमसतिल
 कादिकजदार्यादिगुणेकरीसिद्धितरुं डां ३२ लक्षणनाधरणहार हंसनासरिखोस्वर सारसनोसरिखोस्वर बुं दुभीनीपरेस्वर सौं ह

धननिचितां सुवद्वस्त्रायुभिः लक्ष्मणोन्वतं महालक्षणं कृटाकारनिभं ससिखरभवनतुल्यं पिण्डिकेच यतुलत्वेन पिण्डिकायमानं अय
 थिरः थिरोग्रंयेपां तेतथा ऊत्रवहेननिध्मातं धौततप्तं यशपनीयं रक्तवर्णं तद्वद्रक्तालोहिताकेयं तन्विमथ्यकेयाः क्रैगभमिमंशक
 त्वग्येपांतेतया थाल्मलीहचविशेषस्तस्य यत्पोडं फलं धननिचितमत्यर्थनिचिडं तद्वन्मृद्वयः सुकुमाराः थियदाः थिसटाः प्रागाः
 माङ्गल्याः सूस्त्राः श्चणाः लक्षणाः लक्ष्णवन्तः सुगन्धयः सङ्गन्धाः सुन्दराशोभनाः भुजसोचकोरलथियेयसद्वत् भद्रः कीटवि

उडपतिपडिपुखसोमवयणा कृत्तागारुत्तिमंगदेसा धणनिचियसुवद्व लकलखण्ययकूडागारनिभपि
 डियगसिराङ्गतवहनिद्वं त धौततत्तवणिज्जरत्तकैसंतकेसभूमौ सामलिपोंडधणनिचियच्छोडिय
 मिडविसय प्रसत्यसुङ्गमलकखण. सुगंधसुं दरभुयमोयग भिंगनीलकज्जलपहठु भमरगणनिद्वनिउ

हवनाडिकरीहडबंधनलक्षणेकरीड'चो थिखरसहितवरतेतुल्य वतुंलाकारपणेकरीनेपडीसरीखो अथथिएएडडोमसकषम्वितेखे
 धम्योमलरहित तपाख्यो सुवर्णतेसरिखो रक्तकेयनोविचालो तथामसकनीचामखी सामलीहचनाफक तेडनीपरेकठिनहठपण्णि

शेषः तद्वन्वीलरलविशेषमएवकज्जलमिव प्रच्छेदभ्रसरगणः प्रसुदितसधुकरनिकरः सद्वस्त्रिग्धाकालकान्तयनिकुचं वाः समूहरूपानि
 चिताः अवि र क ताप्रदक्षिणावर्त्तया यामदत्तयो र्द्धनिसिरसिजा केशयेपां तेतयासुजातसुविभक्तसङ्गतांगा इतिकंठ्य
 ल िग्लञ्चणधरा इति कंठ्यं हंस्यस्येव शब्दः स्वर खड्गादिर्वायेपां तेतथा एवमन्यान्यपि
 ितेतथातथासुदुस्वरस्य शब्दस्य निर्घोषो निक्कादो येषांतेतथावाचनान्तरे सिञ्चघोषा

सुद्वसिरंया सुजायसुविभक्तसंगथंगालकृत्वण वंजणगुणोववेयापस
 चसराडुं दुहिसरासीहसराभेधस्वराओधस्वरासुसरासुसरनिगधो

वंतसुगंधमनोहर कृष्णवर्णरक्तविशेषकृष्ण काजलमदोन्मत्तभ्रमरनासम्बृहसतेजसम्बृह
 ह्वा मस्तकनाकेशछे सुनिःप्यन्नभलीपरेविचिंचिमी मिलतोषासुद्रिकनोलक्षणमसतिल
 लक्षणनाधारणहार हंसनासरिखोस्वर सारसनोसरिखोस्वर दुं दुभीनीपरेस्वर सींह

धननिचितां सुवद्वस्त्रायुभिः लक्षणेनन्तं महालक्षणं कृटाकारनिभं ससिखरभवनतुल्यं पिण्डिकेच यर्तुलत्वेन पिण्डिकायमानं अय
 शिरः शिरोग्रंथेपां तेतथा ऊत्रवहेननिधर्मांतं धीतंतप्तं यसापनीयं रक्तवर्णं तद्वद्रक्तालोहिताकेयं तन्निमथ्यकेयाः केयभूमिमंसाक
 त्वये पातेतथा शाल्मलीदृचविशेषस्तस्य यत्पोडं फलं धननिचितमत्यर्थनिविडं तद्वन्मृदवः सुकुंसाराः वियदाः विस्यटाः प्रगशाः
 माङ्गल्याः सूक्ष्माः दृक्षणाः लक्षणाः लक्षणवन्तः सुगन्धयः सन्नन्धाः सुन्दरायोभनाः भुजमोचकोरलवियेपस्तद्वत् मृद्गः कीटावि

उडपतिपडिपुणसोमवयणा कृत्तागारुत्तिसंगदेसा घणनिचियसुवद्द लक्त्रखण्ययवूङ्गागारनिभपिं
 डियगसिराङ्गतवहनिद्वं त धीततत्तवणिज्जरत्तकिसंतकेसभूमौ सामलिपोडघणनिचियच्छेडिय
 मिउविसय प्रसत्यसुङ्गमलक्त्रण सुगंधसुंदरभुयमोयग भिंगनीलकज्जलपहृद्द भमरगणनिद्वनिउ
 हटनाडिकरीहृदवंधनलक्षणेकरीडं चो शिखरसहितवरतेतुल्य वर्तुं लाकारपणेकरीनेपेडीसरीखो अग्रशिरएहवोमस्तकषग्वितेखे
 धस्योमलररुहित तपाथो सुवर्णतेसरखो रक्तकेगनोविचालो तथामस्तकनीचामडी सामलीदृचनान्मल तेडनीपरकठिनहृदपयि

येषः तद्वन्त्रीलरत्नपियेषपसएयकज्जलमिव प्रच्छष्टभ्रसरगणः प्रमुदितमधुकरनिकारः सद्भवस्निग्धाकालकान्तयनिकुण्वाः समूहरूपानि
 धिताः अविकीर्णकुञ्चिता वक्त्राप्रदक्षिणावर्त्तीया यामदृत्तयो मूर्द्धनिसिरसिजा केयायेपां तेतथासुजातसुविभक्तसङ्गतागा इतिकंथं
 लक्षणव्यञ्जनगुणोपपेताइति प्राग्वत्प्रयस्रहाविंशक्षणाधरा इति कंथं हंस्यस्येव शब्दः स्वर खड्गादिर्वायेपां तेतथा एवमन्यान्यपि
 नयरं शोषेनाविच्छेदेनावितुटितत्वेन स्वरोयेपांतेतथातथासुदुस्वरस्य निर्घोषो निक्कादो येपांतेतथावाचनान्तरे सिंघषोपा

सन्निचियकुञ्चिय प्रयाहिणवत्तमुद्घसिरया सुजायसुविभक्तसंगयंगालक्वण वंजणगुणोववेयाप्रस
 त्यवत्तीसलक्वणधराहंसस्वराकीचसरादुं दुहिसरासीहसराभेधस्वरांश्रोषस्वरासुसरासुसरनिग्धो

विदायोसुकुमालयिकसितं प्रससासूक्ष्मलक्षणवंतसुगंधमनोहर क्षणवर्णरक्तविशेषकृष्ण काजलमदोन्मत्तभ्रमरनासम्ब्रह्मसतेजसम्ब्रह्
 अवीखखायकप्रदक्षणावर्त्तलांबयणियलताएहया मसकनाकिगच्छे सुनिःपन्नभलीपरेविहिंषी मिलतोसासुद्रिकनोलक्षणमसतिल
 कादिकजदार्यादिगुणेकरीसहितरूढां ३२ लक्षणाधरणहार हंसनासरिखोस्वर सारसनोसरिखोस्वर दु'दुभीनीपरेस्वर सौं'च

दिकानि विशेषणानि पठन्तो तत्रषट्शब्दासुप्रहत्तरणितमिवशब्दः सधोपउच्यते बज्रकपभनाराचाभिधानं संहननमस्यसख्य
 रूपं येषांतेतथा तत्ररिसहोडहोद्रूपद्वैवज्जं पुणखीलिया वियाणाच्चि उभञ्चो मकड्यंधं नारायंतं वियाणाच्चि समचतुरस्वाभिधानेन
 संस्थानेन संस्थिताः येतेतथा तत्रसमचतुरस्खलमूर्द्धकायाधःकाययो समग्रस्खलक्षणतया तुल्यत्वमितिद्याया द्योतिताद्भोपाद्भाइति
 कंधं पसत्यच्छ्विति प्रयसत्त्वचः निरातङ्गा नीरोगाः कंकस्येव पच्चिविशेषस्येव ग्रहणीगुदायायो नीरोगवर्चस्कृतया येषतितया ५
 कपोतस्येव पच्चिविशेषस्येव परिणाम आहारपरिणतिं येषां तेतथा कपोतानां चिपापाणा अपिजीर्यंतइति श्रुतिःशकुनेरिवपच्चिण

सावज्जरिसभनारायसंधयणा समचउरंसंस्थाणसंठिया द्यायाउज्जोवियंगमंगा छवीनिरातंकाकं
 कगहणाकवोतपरिणामा सउणिपोसपिडुतरोरुपरिणयापउभुम्मलसरिसगंधसास सुरभिवययणा

नासरीखोस्वर मेघसरीखोस्वर जनप्रवाहनीपरस्वर सुस्वररूडास्वरनीनिर्वोषधनी वज्रकपभनाराचसंधयण प्रथमसमचउरंस
 संस्थानसंस्थितकांतितेणैवद्योती अंगोपांगकेजेहना डीलरोगरहित कंकपंखीयानीपरिञ्चासण्णके पारेवानीपरिञ्चाहारयायाणपणे

द्रवापासंति अपानं येषां तैतथा पुरीषोत्सर्गनिर्लेपापाना इत्यर्थः पृष्ठं चान्तराणि पार्श्वदेशाः उरूचपरिणताः सुजातायेषां तैतथा
 ततः पदद्वयस्य कर्मधारयः प्रद्वं चकमलं उत्पलं च नीलोत्पलं तत्सदृशो गन्धो यस्य स तथा तेन स्वासेन सुरभिवदनं येषां तैतथा अनुलोमो
 सुश्लोमनोश्च इत्यर्थः वायुवेगाशरीरसमीरणयवो येषां तैतथा अवदाताः गौरास्त्रिगन्धाश्च कालाश्च इति हन्धः वैग्रं हि कौशरीराशु रूपौ
 उन्नतौ पीनौ कुची उदरदेशौ येषां तैतथा अस्य तस्यैव रसो येषां तानि तथा फलान्याहारो येषां तातया त्विगन्धु तसमुच्छ्रिता इत्यादि

अणुलोमवाउवेगा अवदायनिद्व कालाविगहउस्यकुच्छी अमयरसफलाहारी तिगाउयसमुसि
 यातिपलिश्रोवसद्वितीया तिस्थियपलिश्रोवसाइं परसाउं पालइत्ता तैविउवणमंति सरणधम्मं अवि

जिमपंखीनोद्यमानदृहन्वीतिकीधेखरडाइं नहीं तिमपासाजघनप्रदेसखरडाइं नही भुजाजेहनीपद्मकमलनीलोकमलतेसरीखो गंध
 छेसासेकरी सुगंधवदनजेहना मनोहरशरीरनोवायुवेगौरवणं सतेजस्थामवर्णशरीरजं चीकूखउदरदेशजेहना अस्य तसरीखो रस
 जेहनीएषवाफलनोआहारखेजेहनो त्विणिगाउजं चादेहत्विणिपल्योपमनीस्थितिखेजेहनी त्विणिपल्योपमना उल्क दृआञ्जखापा

कथं प्रमदाद्यपिचस्त्रियापि तेषुमिद्युनकनराणां भवन्ति सौम्याः अरौद्राः सुजातानि सूर्याख्यज्ञानि सुन्दराणिच यासां ताम्रया प्रधानमहिलागुणैर्युक्ता इतिकथं अतिकान्तौ अतिकमनीयौ विसप्यमाणान्ति विशिष्टप्रमाणाचायवाविसर्पन्तावपि सवरन्तावपि सदुनांमध्ये सुकुमालौक्यमसंस्थितौ उन्नतत्वेनकच्छपसंस्थानौश्चिद्यौमनोञ्चौ चलनीपादौ यासांतास्त्रया बजवः सरलायदयःकोमलाः पीवराः उपचिताः सुसंरुताःअविरलाः अद्भुत्यः पादांलगुयो यासांतास्त्रया अभ्युन्नताः रतिदासुखदा अथवा रचिताष्ट्यरचिताः तलनाप्रतलाः तान्वाः आरक्ताः शुचयः पविताः स्निग्धा कान्तानन्वायेषां तैतथारोमरुद्धितं निर्लोमकं वृत्तसंस्थितं वर्तुलसंस्थानं

तित्ताकामाणं प्रमदावियतिसिद्धंति सोमासुजायसव्वंगसुंदरीञ्चौ पहाणमहिलागुणैरिहंलुत्ताद्य
तिकंतविसप्यमाण मउयसुकुमालकुम्भसंठिय मिलिङ्गचलणा उज्जुमउयपीवर सुसाहंतगुलीञ्चौ

लीने तेषुणपामे सरणधर्मअष्टप्राच्छता कामभोगथी प्रमदास्त्रीजेहनी तैवर्णवीयेच्छे तेषहवीहोइं रौद्रपणारहित रुडेनिर्माणिगिसर्व
जेअंगसुंदरजेहना प्रधानस्त्रीनिगुणेकरी संयुक्तअतिप्रधानविशिष्टप्रमाणसुद्धित सद्दुसूहालाकाळवानेआकारे सुंदरपगच्छेजेहनासरल

अजघन्यप्रशसलक्षणं प्रचुरमङ्गल्यचिह्नं अकप्येति अद्वेष्यं रस्यं जंघायुगलं यासांतासुया सुनिर्मितौ सुन्यस्यो सुगूढौ अनुपलब्धौ
जातुनोरधीवतोमांसलो मांसोपचितौ प्रशस्तौ माङ्गल्यौ सुबद्धौ स्वाद्युभिः संधीः सन्धानोयासांतासुया कदलीसम्मान्य वाकांडात्वका
यासादतिरेकेणातिशयेन संस्थितं संस्थानं यथोक्तेकदलीसम्भातिरेकसंस्थितेतिनिव्रणे व्रणरहिते सुकुमालकोमले अविरले परस्पर
सन्ने समेप्रमाणतस्तुल्ये सहितेयुक्ते लक्षणेतिगम्यते सहिकेवाचमे सुजातेसु निष्पन्ने वृत्तेवर्तुले पीवरे सोपचये निरन्तरेपरस्पर

अभमुखत्तरतिततलिलणतंबसुद्रनिद्वनखा रोमरहियवट्टसंठिय अजहणपसत्य लक्खणअकोप्पजंघजु
यलासुणिन्मितसुण्णिगूजानुमंसलपसत्य सुवद्धसंधी कयलीखंभाइरेगसंठियनिव्वण सुकुमालमउय

सुकुमालपुट अविरलएहवीआंगुली ऊं चीसुखदाई पातलारातापवितसतेजनख्खेजेहना रोमरहितवर्तुलाकारेसंस्थानउत्तमप्रस
सालक्षणसहित देखीद्वेपनथाइं जंघयुगलखे रूडेनिर्माणनीपजाथ्योअहथमानएहवाजातुं गोडासमांसलभलीसुबंधेजेहनीसंधि
केलीनायंभयकीअधिकएहवेआकारि व्रणचाठारहितसुंहालाहदुसुकुमालअतिहिकोमलअविरलसरीखीसहितलक्षणैकरीवर्तुला

निर्विशेषे ऊचपरितनंजेष्यासांतासाथाचष्टापदस्यद्युतविशेषस्य वीचयद्रववीचयस्तरङ्गाकारारेखाशास्त्रप्रधानंष्टमिवष्टं फलजंषटा
 पदवीचिष्टं तत्संस्थिता तत्संस्थाना प्रथमा विस्लीर्णाः प्रथुलातिविस्लीर्णाश्चेत्तुलातिविस्लीर्णाः प्रथुलातिविस्लीर्णाः तातथा वदनायामस्य मुदीधित्वस्य यत्न
 माणं ततोद्विगुणितं द्विगुणं चतुर्विगत्यांगुलमित्यर्थः विशालं विस्लीर्णं मांसलं सुवृद्धं उपचिताद्यं घनपरं कटीपूर्वभागं धारयन्त्या
 शासथा यज्ववत् विराजितो द्वाभमध्यत्वे न वज्रविराजिताः प्रथमस्तलचरणानिरुदराद्यतुच्छोदरा यासासाथातिसृभिर्वलिभिर्वलितः
 संजातवलिकतनुदयः नमितोमध्योमध्यभागौ यासां तासाथा ऋजुकानामवक्राणां समानां तुल्यानां संहितानामविरलानां जात्या

कोमलञ्चविरलासमसहित वट्टपीवरनिरंतरोरुश्चद्रावय वीतिप्रष्टसंठियपसत्य विच्छिणपिङ्गलसो
 णीवदणायामप्रमाण दुगुणिय विसालसंसलसुबद्धजहणवरधणीओ वज्रविराद्रियपसत्यलत्यणनि

कारिसंसलनिरंतरंघा जूवटानोविशेषतरंगनेचाकारे फलहडोसं स्थानेप्रसस्तविस्लीर्णपिङ्गलो कटिप्रदेशवदनदीर्घपणोप्रमाण
 सधित्वेप्रमाणविमणोएतले २४ अंगुलप्रमाणविस्लीर्णसमांसलसुदकटिनओपूर्वभागप्रधानधरणहारी वज्वनीपरेशोभायमानप्रथस्त

नां स्वभावजानां जन्मनां सूक्ष्माणां कृष्णानां कालानां सिग्धानां कान्तानां आदेयानां रम्याणां लड्डानां सुकुमाल
 खट्टनामतिखट्टनां सुविभक्तानां विविक्तानां रोम्णाराजिपद्धतिर्यासां तासुथा गङ्गावर्त्तकइव गङ्गावर्त्तीप्रदक्षिणावर्त्ती तरङ्गवङ्गती
 यस्यां सातथा सावरविकीरणैस्त्रैर्वेधितमकोशायमानं विमुकुलीभवत् यत्पद्मं तद्गम्भीरां विकटाचनाभिर्यासां तासुथा अनुड्डता

रोदरीश्रोतिवलिलिततणुनमितमञ्जभाश्रोउज्जुयसमसहियजञ्चतण कसिणनिद्धआदेज्जलडहसु
 कुमालमउयसुविभत्त रोमराथीगंगावत्तग दाहिणावत्तरं गभंगरविकिरण तसणवोहितआको
 सायंतपउमगंभीरविगडनाभी अणभ्भइपसत्यसुजायपीणकुच्छीसमंतपासा संगयपासासुजायपा

लक्ष्णकयोदरी त्रिज्जं वलीइं करी वल्यो कृष्णनमाखोमध्यभागसरल समसरीखीसद्धित स्वभाविनिःपन्न खट्टमकालासतेजरमणी
 कविलाससद्धित सुहालीकामलजूर्दर एहवी रोमराइं गंगानदीनाआवर्त्तनीपरे दक्षिणावर्त्तनीपरे कसोवनीपरिभंगजेहनोख्वय
 नाकिरणतल्कालविकाशितविकस्वरएहवोपद्मकमलतेहनोपरेगंभीर विकटनाभीच्छे अनुदूभटप्रशसुनिःपन्न पुष्टएहवीकुच्चिजेहनी

पतल्लणौ प्रशसौ सुजातीच उपचितौ कुचीयासां तासुथा सन्नतपार्श्वीदिवियेपणानि पूर्ववत्अकरंदुकभनुपलक्ष्य टठास्त्रिकाकनत
 लक्ष्यधितवस्तुवर्णरुचिचवन्निर्मला सुजाता निरुपहताच गात्रयष्टियासां तासुथा काश्चनकलसयोरिव प्रमाण्ययोन्नोतयासमीतुज्यौ
 साहितौ संहितौ लटभूकामेलकौशौभनस्तनसुखशेखरौ यमलौसमन्त्रे णीकौयुगलन्त्रियुगलरूपौ वर्तिनौ वृत्तौपयोधरीस्तनौ यासांता
 सुथाभुजङ्गवन्नागवदानु पूर्वेषकमेणतत्तश्च्छौ गोपुच्छवहत्तौ समौतुल्यौ संहितौ मध्येकायापेच्चयैविरलौनमितौ नेतौ आदेयो

सामियमायित पीणरयियपासाअकरंदुय कण्णरयगनिभलसुजायनिरुवहयगायलङ्गीकंचणकल
 सप्यमाणसमसंहित लङ्कुचुचुयआभेलगजमल लुयलवद्वियपत्रोहराभुयंगअणुपुव्वतणुयगोपुच्छवट्ट

मिलतापासा आंतरारहितपासा भलानीपनापासा मर्वादाइं पीनरचितपासा अदृश्यमानपूठिनाअस्थि सोनानीकांतिनीपर मल
 रचितसुजातसुनिर्मितिरुमहतउपपातरहितएहवा गात्रयष्टिजेहनी सोनानाकलसप्रमाण समसरिवासहित मनोहरस्तनसुखते
 हना थियरसमीत्रेणियुगलउभयरूप षट् लाकारि स्तनजेहना सर्पनीपरअनुकमे सूक्ष्मगायनापूठनीपरवट्ट लाकारिसमसरीखी

सुभगौ लङ्घी ललितौ बाह्मभुजौ यासां तास्तथास्त्वाम्बुनखाः मांसलग्नहस्ताकोमलपीवरवरांगुलीकाः स्निग्धपाणिरिखाः शशिशूर
 शंखचक्रवरश्चक्षिकविभक्तसुविरक्तपाणिरिखाश्चेति कंद्यानि पीनोन्नतोकचे भुजमूलेवस्तिप्रदेशेश्च गुह्यदेशेयोपरिपूर्णगलंकपोलीश्च
 यासांतास्तथा चतुरद्रुलसुप्रमाणा सदृशीवरकंबुवरसदृशी वरसंखमुल्याग्रीवायासां तास्तथा मांसलो संस्थितप्रदेशस्तच्छतुर्कां - हतु

समसहितनिम्बियश्चादेज्जलडहनाहातंत्रनहामंसलग्नहत्याग कोमलपीवरंगुलीयाणिद्विपाणिलेहा
 ससिसूरसंखचक्रवर सौत्थियविभक्तसुविरद्रुय प्राणिलेहापीणुष्यककक्ष बच्छिप्पदेसपडिपुण्णगल
 कपोलाचउरंगुलसुप्पमाणकंबुवरसरिसगीवामंसलसंठिय प्रसत्यहणुयादालिमणुप्फप्पकासपीवर

सहितनम्बमथकायनीअपेचाद् रमणीकडललित एहवीवांहक्केजेहनी रातानखमांसोपचित हलनाअग्रकोमल पुट्यांगुलीछे
 सतेजहाथनीरेखाछे चंद्रमा सूर्यशंखप्रधानसाथीया जूईरसुविरचितहाथनीरेखा पुट्ठकं चीउत्तमकचागुह्यप्रदेशेहना प्रतिपूर्ण
 गालकपोलथारचंगुलप्रमाणभलेप्रमाणे शंखनेआकारसहितप्रधानतेसरिपीगाबडिसमांसलरुडेआकारिप्रसस्तभली हडवचीदाडि

धिवुकंयेपंकयं दाडिमपुष्पप्रकाशारत्नद्रव्यैः पीवरुपचितप्रलंबाद्दुपल्लुम्बमानकुक्षितचाकुं चितवरप्रधानोघरोषधानदयनच्छदोयासा
 ताशयासुन्दरोत्तरोत्तरीष्ठा द्रुतिकंयं दधिवत् दकारजोवत्कुं देवञ्चन्द्रवत् वासन्तिकावनस्पतिवियेपसास्यासुकुलंकीरकंतवृषपिच्छद्र
 लावकाफचिदस्युन्वता अग्रे उच्चा ऋजुः सरला तुङ्गावोच्चादन्वत नासाघोणा यासांतास्तथा गरदिभयं गारदं नयकमलं वादित्यवोथं

पलंबकींचियवरधरा सुंदरोत्तद्वादहिदगरय कुंदचंदवासंतिमउलंअच्छिद् विमलदसणारत्तप्पलर
 त्तपउमपत्तसुकुमालतालुजी हाकणवीर मउलकुडिल अम्भुणयउज्जतुंगनासासारदनवकमलकुमु

मनाफूलतेसरिखारातापुष्ट ईपत्लांजा आकुच्योप्रधानहेठलोहोठ प्रधानउपरलोहोठदही पाणीनाकणकुं दपुष्पधंद्रुमावनस्पतिवि
 येषसुकुमालमंजरीचंतरररचितमलरचितदांत रत्तोत्पलनीपरराता पद्मिनीनापतनीपरे सुंभालातालुचोचनेजिहाकणवीरनासुकु
 मालसरीषावांकडी चागलिकं चीसरलजं चीनासिका गरदकालनिष्पन्नवोकमलसुर्यविकासी नीलोत्पलपांखडी सन्धरसरिचेल

कुमुदं च चन्द्रविकथं कुवलयं च नीलोत्पलं एषां योदलनिकरस्रात्सहस्रे लक्षणप्रथमे अजिष्णे असंदेकान्ते नयनेयासांतास्तथा अना
मितचापवद्रूचिरे कृष्णाभ्रराज्या संगतेऽनुगते सहस्रावित्यर्थः सुजाते तदुक्षण्ये स्निग्धे चम्बुवौ यासां तास्तथा आलांनप्रमाणयुक्तं
श्रवणाः शुश्रवणे इति च प्राग्बत्पीनोपचिताश्च शुद्धरेखागण्डे कपोलपालपालीया सांतास्तथा चतुरङ्गुलं चतुरङ्गुलमानं विशालं

यकुवलयदलनिरसरिस लक्वणप्रसत्थनिस्मलकंतनयणा अनामिय चावरुद्रलकिणहराद्रुसंगयसु
जायतणुकसिणनिद्ध भूमगा अह्लीणप्रभाणुं जुत्तसवणासुस्ववणा पीणमदृगंडलेहाचउरंगुलविसाल
समनिडाली कोमुदिरथणिकरविमलप्रडिपुण्य सोमवयणाच्छतुण्य उत्तिमंगा अकविलसुसिणिद्ध

क्षणेप्रधाननिर्मलमनोहरएहवानित्वेजेहनाईपत्नमीधनुपद्मकाशनीराइं कालीरेखामिलतीरुड़ीपातलीकाली सतेजभांपणिआ
कारप्रधानप्रमाणोपेत युक्तकान्तेजेहना भलाकान्पुरुपकर्षवत् पुष्टुंहालाकपोलपालपाली च्यारथांगुलप्रमाणविस्तीर्णं समोनि
लाडकार्तिकापूर्णमानीरातिना चंद्रमानाकिरणनीपरे निर्मलप्रतिपूर्णसौम्यवदनछे क्वतसरीखोउंचो उत्तमांगमस्तक अत्यन्त

पिशीर्णसमविषमं ललाटं वासां तासुया कौसुदीकार्त्तिकीतस्या घोवरनिकरचन्द्रसद्विमलं परिपूर्णं सौम्यंचयदनं यामाताश्राया
 छतोन्नतोत्तमाना अक्रपिलसुस्त्रिग्धदीर्घशिरोजाइति कंठ्यं क्वं ? ध्वजः २ यूपरूपः ४ एतान्यन्यापि प्रायः प्रसिद्धानिदामिणित्तिरुदि
 गम्यं कमण्डलूँ कलसो ७ बोपी ८ स्वस्तिक ९ यताकाः १० यवो ११ मत्स्य १२ कूर्म १३ कच्छप १४ रथवरी मकरध्वजकामदेवो १५ अक्षो
 रुदिगस्य १६ स्थालं १७ अंकुश १८ अष्टापदं द्यूतफलकं १९ सुप्रतिष्ठकं स्यापनकः २० मयूरचमरो वार १ त्रियाभियेकोलक्ष्मराभिषेकर २
 तोरणं २३ मेदिनी २४ उदधिरथ वरप्रवरभवनं वराणां प्रवरगेहं २६ गिरिवरः २७ वरादर्शः २८ वरदर्पणः सलिलताश्लीलायन्तो यो

दीहसिरया क्वत्तज्जायजुवयुभटामणि कमंडलकलसवाविसोत्थिय पडागजवमच्छकुम्भरथवरमयर
 ज्जाय अंकथालत्रंकुस अद्वावयसुपतिष्ठ अमरसिरियाभिसिया तोरणमेयिणि उदधिवरपवरभवण

धानमकरचजम्करत्त भाजनवियेपञ्चकुशज्जानीपट्टक आपलीयो अमरलक्ष्मीनो अभिषेकतोरणशश्वी समुद्रप्रधान उत्तमधरप

गजः २६ षट्पदः ३० सिंहस्तथा चामरं ३३ एतानिप्रथमानि द्वात्रिंशच्चरणानि धारयन्ति यास्तास्ता हंससदृशगतयः कोकिलमधुर
गिरश्चेति कंठ्यं कमनीया सर्वस्यजनस्य अनुमता व्यपगतवलीपलितव्यङ्गादुर्वर्णव्याधिदौर्भाग्यशोकमुक्ताश्च यास्तातथा उच्चत्वेनराणां
सोकोनमुच्छ्रिताः किञ्चिन्वृत्तिगदू तोच्छ्रिता इत्यर्थः शृङ्गारस्यरसविशेषस्यागारमिवागारं चारुवेपाश्चसुनेपथ्ययोस्ताथा सुन्दराणि

गिरिवरारायंस सुललियगयवसभसीहचामरप्रसत्य वत्तीसलक्खणधरीओ हंससरिच्छगतीओ
कोद्वलमज्जयरिगिराओ कंतासव्वस्स अणुमयांओ ववगथवलीपलियवंग दुवण्णवाहिदोभग्गसोय
सुक्काओ उच्चत्तेणयनराथोवुण्णमूसियाओ सिंगारागारचारुवेसा सुंदरधणजहणवयण करचलण

वृत्तप्रधानधारीसो लीलासहितहस्तीदृश्यभसिंहचामर प्रशस्तवलीसलक्षणनाधरणहारी हंससरीपीगतीजिहनी कोद्वलनीपरिद्रंम
धुरमिदभापामनोहरसर्वलोकने वस्त्रभरहितलालरी धवलकेशकुचेष्टा दुष्टवर्णव्याधि दुर्भागशोककरीमुक्तजं चपणे नरपुरुषपथकी
घोडिउंणी उंचत्वपणेमृंगाररसनोषर मनोहरवेशसुंदराकारस्तन जघनवदनहस्तपगनेत्र लावण्यबोलपानी रूपयौवनगुणेकरीउपेत

स्नानजघनपदनकरचरणनयनानि यासांतास्तथा लवण्ये न स्पृहणीयतया रूपेणाकारविशेषणेन यौवनेन गुणैवोपेतायासातया
 नन्दनवनविवरचारिण्य इवाश्वरसोदेव्यस्तनन्दनवनं मेरोद्वितीयवनं उत्तरकुशपुमानुपरूपा अश्वरसोयासासायाधार्यमद्भुतमि
 तिप्रेक्ष्यन्ते यासास्तथा तित्तीत्यादिकामाणं तियावत्कंठं उक्तञ्च तियंचोमानवादेवा केचित्कान्तानुचिन्तनं मरणेपि नमुञ्चन्ति
 सद्योगयोगिनो यथा तदेवसेतावता ग्रन्थेनाब्रह्मकारिणो दर्शिताः अथतथायत्कियतेतत्फलंचतदेवद्वारद्वयं युगपत्दर्शयितुमाहमेक
 खेत्यादि एतद्विभागश्च स्वयम्भूतः तत्रमैथुनसंज्ञायां संग्रहद्वारा आसक्तायेतेतथा मोहस्याज्ञानस्य कामस्यवाग्दतामोहद्वयताः यस्मैव्रन्ति

णयणालावण्यरुवजोवणगुणोववेया शंदणवणविवरचारिणीओ अच्छराओ उत्तरकुशमाणसच्छ
 राओ अच्छेरगयेच्छिणियाओ तिसिपलिओवमाइं परमाडं पालयिताताओविलवणमंतिमरण

सच्चित्तनंदनवनविवरनेविषेपरिस्त्रमतीज्जंतिचालती देवांगनाउत्तरकुशने विषे मनुष्यरूपेअश्वरासरिणी आर्चयसरिणीदेव्या
 योग्यत्रिण्पल्योपमनो उक्तदृष्टोभाऊषोपालीने तेषुणपांम्या मरणवर्गने अट्टाच्छताकामभोगयकी मैथुनसंज्ञानागाढाग्दभयज्ञान

एकमेकंति परस्परेण विसयविसिन्ति सप्तम्यापद्यर्थत्वाद्विषयविषयस्य उद्भूयन्ति उदीरकेषु अपरे केचनपरदारैरिति परदा
रेपुप्रवृत्ताइति गम्यते इत्थं तन्ति ह्यन्तेपरैविसुखियन्ति विशेषेण श्रुताः विज्ञाताः सन्तोषननायंस्वजनविप्रणायं च पाउणंति प्राप्नु
वन्ति राज्ञःसकायादिति गम्यते परस्वदाराद्योजे अविद्यन्ति परदारैर्यो येविरताः तथा मैथुनसंज्ञासंप्रगृह्याद्यमोहभृताः अश्र्वा

धम्मं अतिताकामाणं मेज्जणसन्नपगिद्वायमोहभरियासत्थेहिंहरणंति एकमेकं विसयविसंलदीरएण्हिं
अवरेपरदारैरिं हरणंतिविसुखियाधननासं सयणविष्णुणासंच पाउणंतिपरस्वदाराओ जेअविरया
मेज्जणसयसंपगिद्वाय मोहभरिया अस्साहत्थीगवायमहिंसा भिगायमारिति एकमेकंमणुयगणा

भया स्थीयारेकरीरणे एकएकमांहिद्विषयरूपीया विषयनाउदीरणहार अनेरापरस्त्रीनिविषेप्रवर्त्तताइणे सांभलीजांणीने तथाते
धननोनाय स्वजननोनायपामे परस्त्रीधकोजेअविरति मैथुनसंज्ञानेविषे गृध्रमोहेभया घोडाहाथीवृषभभेसागुगमारै एकएकप्रते
विणारिेमनुष्यनासम्बुहवालरंपंथीया मांओमांहिद्विषुइथाइं भित्तोइते तत्कालवेरीथाइं शत्रुसिद्धांतनाअर्थतथाध० समाचारसुल

हस्तिनोगवथ सहिपाद्यगाथ मारयन्त्येकमेकंति परस्परंतथा मनुजगणाः वानरायपक्षिणश्च विरुध्यन्ते विह्वलान्तां नृणां
 मित्वाणिचिप्रं भवन्ति याववःआहच सन्तापंफलयुक्तस्य नृणां प्रेमवतामपि बद्धमूलस्य मूलंमहद्वैरतरो स्त्रियसः
 धर्मानुसमाचारानुगुणार्थैकसमाचारजनसम्बद्धान् भिन्दतिथ्यभिचरन्तिपरदारिण परकलतासक्ताः उक्तश्च धर्मतोः
 स्त्रे ईचमानवाः तावदेवह्यपेचेत यावन्नस्त्रीवयोभवेत् धर्मगुणरताश्च ब्रह्मचारिणः चरणेनमुहूर्त्तनेव वचलोद्वर्णा
 तात् मैयुनसंज्ञासंमटद्वाइतिवर्त्तते आहचक्षयसद्भावना धर्मास्त्रीविलासशिलीमुखैः सुनियोद्वाहतोषसान्निपः

वानरायपक्षीया विरुड्भंतिमित्ताणि खिप्यंभवन्ति सत्तूसमए धम्मगणेष्यभिंदंति पाण्डुरागीजम्ब
 गुणरयाय बंभयारीखणेण उलोद्वपचरित्ताओ जसअंतो सुक्कयायपावंति अयसक्तिंरोरत्ताया

गुणउत्तरगुणादिकतथागण० एकसमाचारीनापालणहारजनना सम्बुहएतलानेभि० मियेनहीपर दारानांननदारभणं
 विपरक्कवस्त्रचारीचणमात्र भटथाइंचारितथकी० जसवंतरूडात्रंतछेजेहनापामे अयशअकीत्तिंरोगेपीछो व्याधिप्रसूतेक्ककर्मसेव

मन्तोक्ति यशस्विनः सुवतायप्राप्तु वन्त्यकीर्त्ति आहचअकीर्त्तकारणं योपितयोपिद्वैरस्य कारणंसंसारकारणं योपितयोपिद्वैरस्य कारणंसंसारकारणं योपितयोपितं वर्ज्ये
 त्ततः केचिदयसः कीर्त्तिमितिपाठः तत्रसर्वदिग्नामि यशःएकदिग्नामिनीकीर्त्तिरिति विशेषः यशःएकदिग्नामिनीकीर्त्तिरिति विशेषः यशःएकदिग्नामिनीकीर्त्तिरिति समाससन्नि
 पेधस्ययशः कीर्त्तिस्मारोगार्त्ता ज्वरादिपीडिताव्याधिताश्च कुष्ठाद्यभिभूता वर्द्धयन्तिद्विन्द्विन्द्वंति रोगान्ब्याधिन् येपरदारैभ्योविरता
 इत्यर्थः आहव वर्ज्येद्विदंशूलीकुष्ठीमांसंश्वरीघृतं द्रवद्रव्यमतीसारी नेत्ररोगीचमैथुनं तथा व्रणैःश्वयपुरायासात्मवरागश्च जाग
 रात् तौवरुक्तं दिवास्वापान्नेव मृत्युश्चमैथुनादिति द्वावपिलोकोजन्मनि दुराराधोभवत् तावेवोच्यते द्रुहलोकोच परलोकः केषामि
 त्याहपरस्यदारैभ्यः कलत्राद्ये अविरता अनिदृताः आहच आहचपरदारा निदृत्तानामिहाकीर्त्तिविडम्बनापरत्त दुर्गतिप्राप्तिदौर्भा
 ग्यंपंडतातया तथैवकिञ्चेत्यर्थः केचित्परस्यदारान् गवेपयन्तः गृहीताश्चतथाश्च बद्धरुद्धाश्च एवंजावगच्छन्ति इहयावत्करणात्

हिताएवदुंति रोयवाही दुवेयलोयदुराराहगाभवन्ति द्रुहलोएचेव परलोएपरस्यदाराश्चो जेअवि

तावधारे रोगव्याधिविडम्बलोकलगे दुराराधकहोइ एकद्रुहलोकवीजोपरलोकपरस्त्रीयको जेअविरतिघे तिकजेकोइएकपुरपरस्त्री

दृष्टिनोगावद्य मद्दिपाद्यगाश्च मारयन्त्येकमेकंति परस्परंतथा मनुजगणाः वानराद्यपचिणश्च विरुध्यन्ते विरुद्धाभवन्ति एतद्देशाश्च
 मित्राणिचिप्रं भवन्ति श्राववः श्रावच सन्तापंफलयुक्तस्य नृणां प्रेमवतामपि बद्धमूलस्य मूलंमद्दृरतरो स्त्रियसमयान्स्त्रिद्वान्तार्थान्
 धर्मान्समाचारान्गुणार्थैकसमाचारजनसमूहान् भिन्दतिव्यभिचरन्तिपरदारिण परकलतासक्ताः उक्तश्च धर्मगीलंकुलाचारं सौय्य
 स्त्रे हंचमानवाः तावदेवह्यपेक्षेत यावन्नस्त्रीवयोभवेत् धर्मगुणरताश्च ब्रह्मचारिणः क्षणेनमुहूर्त्तैर्नैव वउलोटाएति अथवर्त्तन्तेचचरि
 तात् मैथुनसंभ्रासंप्रगृह्णादतिवर्त्तते आहचक्षुथसद्भावना धर्मास्त्रीविलासशिलीमुखैः सुनिर्योद्वाहतोषस्तान्निप्रतेच्छीलकुञ्जरात्जस

वानरायपत्नीया विरुध्मंतिमित्ताणि खिष्यंभवन्ति सत्सुसमए धम्मगणेश्यभिंदंति पारदारीधम्म
 गुणरयाय वंभयारीखण्णं उलोटापचरित्ताओ जसमंतो सुवथायपावंति अयसकित्तिंरोगत्तावा

गुणउत्तरगुणादिकतथागण० एकसमाचारीनापालणहारजनना समूहएतलानिभि० मिणेनहीपर दारानासेवनहारधम्मं गुणेने
 विपरक्कत्रस्यचारीचणमात्र म्दथ्याइं चारिलथकी० जसवंतरुडाव्रतखेजेहनपामे अयशअकीत्तिंरोगेपीछां व्याधिग्रसतेकुक्रमसेव

मन्तोक्ति यशस्विनः सुव्रताश्चप्राप्तु वन्त्यकीर्त्तिं आह्वयकीर्त्तिकारणं योपितयोपिहैरस्य कारणसंसारकारणं योपितयोपितं वज्जये
 सतः केचिदयसः कीर्त्तिमितिपाठः तत्रसर्वदिग्नामि ययः एकदिग्नामिनीकीर्त्तिरिति विशेषः ययसासहकीर्त्तिरिति समाससन्नि
 पेधस्वययः कीर्त्तिसारोगत्ती ज्वरादिपीडिताव्याधिताश्च कुष्ठाद्यभिभूता वर्द्धयन्ति इच्छिन्नयंति रोगान्ब्याधिन् येपरदारैभ्योविरता
 इत्यर्थः आह्वय वज्जयेद्विदंशूलीकुष्ठीमांसंश्वरीष्टं द्रवद्रव्यमतीक्षारी नेत्ररोगीचमैथुनं तथा व्रणैः श्वयपुरायासास्त्वरागश्च जाग
 रात् तौवरक्तं दिवास्वापान्नेव सृत्युश्चमैथुनादिति द्वावपिलोकोजन्तानि दुराराधोभवत् तावेवोच्यते इहलोकोच परलोकः केपामि
 त्याहपरस्यदारैभ्यः कलवाद्ये अविरता अनिष्टताः आह्वय आह्वयपरदारा निष्टत्तानामिहाकीर्त्तिविडम्बनापरत्वं दुर्गतिप्राप्तिदौर्भा
 ग्यं पंडतातथा तथैवकिञ्चेत्यर्थः केचित्परस्यदारान् गवेपयन्तः गृहीताश्चहताश्च बहुरुद्धाश्च एवंजावगच्छन्ति इहयावत्करणान्तु

हिताएवदुंति रोयवाही दुवेयलोयदुराराहगाभवन्ति इहलोएचेव परलोएपरस्यदाराश्चो जेअवि

तावधारे रोगव्याधिविद्धलोकलगे दुराराधकहोद्द एकइहलोकावीजोपरलोकपरस्त्रीयको जेअविरतिछे तिकजेकोइएकपुरुपरस्त्री

तीयाध्ययनाधीतोगहियायवद्ध रुद्राय इत्यादिनरयेगच्छतिनिरभिरामे इत्येतदन्तः सुवज्रप्रत्योत्वाथे तय्यः सूचितः सूचसव्यास्यानः
 ततएषावधार्यः किंभूतासो नरकंगच्छन्ति विपुलेन मोहेनाज्ञानेन मर्दनेनवाभिभूता विजितासंज्ञासंज्ञानं येषांतेतया तयामयनः
 मूलंयत्र यत्तते तन्मै युनखलं क्रियाविशेषणमिदं च पुनरर्थे अयन्ते आकर्ण्य ते तत्रतत्र तेषुतेषु शास्त्रेषु वृत्ताजाताः पूर्वंपर्यकालेवृत्त
 पूर्वाः संश्रामावज्जनक्षयकरारामरासदीनां कामलालसानां किमर्थमित्याहः सीतायाःद्रौपद्याश्च कृतेनिमित्तं तत्रयीताजनका
 भिधानस्यच मिथिलानगरीराजदुहिता वैदेहीनाम्नासुज्ञार्यादेहजाभामण्डलस्यसहजातस्य भगिनौविद्याधरोपनीतं देवताधिष्ठितं

रया तद्विवेकिद्र परस्सदारं गवेसमाणागहियायहयाय बद्धरुद्रायएवंजावगच्छंति विपुलमोहाभि

भूयसण्णमैज्जणमूलं च सुव्वएतत्थतत्थ वत्तपुव्वासंगामा जणक्खयकरा सीताएदोवतोएयकएख्वि

नेगवेपताच्छताग्रह्या ताद्यानागपाशादिर्बधनेवाध्यावंशीखनि इणेप्रकारे त्वीजिअध्ययनेकह्याविस्तीर्णं अज्ञानेपराभव्या संश्रामैयुन

नीकारणच्छेदुर्गतिनो सांभलीनेतेतेशास्त्रनिविषे पूर्वकालिज्जवासंश्रामंअनेक लोकनाच्चयनाकरणहार शीतानिकाजेरामचंद्रपदीने

धनुःस्वयंवरासङ्घपेनानालेचरनिरनिकरसमक्षं अयोध्याभिधाननगरी निवासिनो दशरथाभिधानस्य नरनायकस्यसुतेन रामदेवेन
 पद्मापरनान्ना बलदेवेन लक्षणाभिधान वासुदेवज्येष्ठभ्राता स्वप्रभावेनोपशांताधिष्ठाहृदेवतमारोपितगुणं विधायप्राप्तसाधुवादेन
 महाबलदेवेन परिणीताततोदशरथराजे प्रविव्रजिषौ रामेदेवायह्यजदानार्थमभ्युत्थिते भरताभिधाने रामदेवस्यमालन्तरसम्ब
 न्धिनिभ्रातरि प्रव्रजितुकामे भरतमात्रा पूर्वप्रतिपन्नवरयाचनोपायेन राज्येभरताय दापिते वन्धुस्नेहाच्चाप्रतिपद्यमाने राज्यं
 भर्तेपितृवचनसत्यतार्थं भरतस्यराज्यप्रतिपत्त्यर्थं वचनवासुपात्रितेन सलक्ष्मणेन रामेण सहवनवासमधिष्ठिताततश्चलक्ष्मणेन
 कौतुकेन तत्रदण्डकारण्ये संचरता आकाशस्यं खङ्गरत्नमादायकौतुकेनैव वंसजालीच्छेदेकते छिन्नेच तन्नाध्यवर्त्तिनिर्विद्यासाधन
 परायणे रावणभागिनेये खरद्रूपणचन्द्रनखासुते संवुक्ताभिधाने विद्याधरकुमारे हृद्वाच तंपश्चात्तापसुपगते लक्ष्मणेनागत्यभ्रातृ
 निवेदितेस्मिन् व्यतिकरे एतद्यतिकरदर्शनकुपितायां चन्द्रनखायां पुनरामलक्ष्मणयोर्दर्शनात्खञ्जातकामायां द्रुतकन्यारूपपायांतत्प्रा
 र्थनपरायां ताभ्यामनिष्टायांचपुत्रस्रणादिव्यतिकरेचतया शोकोरोपाभ्यां खरद्रूपणस्य निवेदिते तेचवैरनिर्यातनोद्यतेनसहलक्ष्म
 णेयोद्गुमारब्धे ज्ञातभागिनियमरणादिव्यतिकरेण लङ्कानगरीतः आकाशेनगच्छतारावणेन हृद्वाहृदाचतांतेन कुसुमशायकशरप्रसर

तीयाथयनाधीतो गच्छिद्यावद्दृष्ट्वा इत्यादि नरये गच्छति निरभिरामे इत्येतदन्तः सुवृद्धग्रन्थोत्तारथे तथ्यः सूचितः सचसव्याप्त्याः ततएवावधार्यः किंभूतास्ते नरकंगच्छन्ति विपुलेन मोहेनाज्ञानेन मदनेन वाभिभूता विजितासंज्ञासंज्ञानं येषां ततया तयामैयनं मूलं यत्ते तन्मैयुनमूलं क्रियाविशेषणमिदं च पुनरर्थे अयन्ते आकर्ष्यते तत्रतत्र तेषु शास्त्रेषु वृत्ताजाताः पूर्वपूर्वकाले वृत्तपूर्वाः संग्रामावृज्जनक्षयकारारामराणादीनां कामलालसानां किमर्थमित्याहः सीतायाः द्रौपद्याश्च कृते निमित्तं तत्रयीताननकाभिधानस्य च मिथिलानगरीराजदुहितृता वैदेहीनाम्नाशुद्धार्यादेहजाभामण्डलस्य सहजातस्य भगिनीविद्याधरोपनीतं देवताधिष्ठितं

रथा तद्वैवर्किद्र परस्सदारं गवेसमाणा गहियाथहयाथ बद्धेन्द्राय एवंजावगच्छंति विपुलमोहाभि
भूयससणमैङ्गणमूलं च सुव्वएतत्यतथ्य वत्तपुव्वासंगामा जणकव्यकरा सीताएदेवतीएयकएरूपि

नेगवेपताकृताग्रह्या ताद्यानागपायादिवंधनेवाध्यावंदीखाने इणेप्रकारे लीजेअध्ययनेकह्याविस्तीर्णं अज्ञानेपराभव्या संज्ञाकैमैयुन
नीकारणखेदुर्गतिनो सांभलीनेतेतेशास्त्रनेविये पूर्वकालिङ्गवासंग्रामंअनेक लोकनाक्षयनाकरणहार शीतानेकाजेरामचंद्रपदीने

श्रुत्वाचैतद्यातानुरागो सौतस्यां पूर्वसंगतिकदेवसामर्थ्येन तामपहृतवान् साचतंप्रार्थनापरं प्रतिपालय मां यएमासान्यावदितिप्रति
 पाद्यपष्ठभक्तौ रात्मानं भाषयन्तीतस्यौ ततोहस्तिनागपुरादायातया पाण्डवमात्रा द्वारकावत्यां क्षणायतदपहारेनि वेदितेक्षण्येनच
 नारदसुनेः सकाशात् पद्मनाभराजमन्दिरे द्रष्टेच मया द्रौपदीति तद्वात्तीयालब्धायां लवणंसमुद्राधिपतिं सुस्थितदेवमष्टमभक्तेना
 राध्यक्षण्यसमुद्रमथ्येन तेनविस्तीर्णं मार्गपंक्तिभिः पाण्डवैः सरथैः सहामरकंकाराजधान्यां वहिरुद्यानेजगामसारथि प्रेपणेनचपद्म
 नाभमादर्पितवान् सोपिसवलोयोद्धुं निर्जगाम पाण्डवेषु तेनमहायुद्धेन निर्मथितमानेषु हतेषु क्षण्यःखयं युद्धायतेन सहोपतस्यौ
 ततःकैयवः पांचजन्यशंखनादेन तत्त्वेन्यत्रिभागं निर्मथितवान् त्रिभागंच शार्गगण्डीच दण्डप्रत्यं चाटंकारेण त्रिभागवशेषवलेच
 पद्मनाभेप्राणभयान्त्रगरीप्रविष्टेकतनरसिंहरूपेणजनार्दनेनपाददंकरकरणात् संभग्नाप्राकारगोपुराट्टालकार्पर्यस्ताभवनशिखराराज
 धानीकृताततस्तेन भयभीतेनागत्य प्रणस्य द्रौपदी तस्य समर्पिता सचतांपाण्डवानां समर्पितवान् तैः सहैवच स्वचेतमाजगामेति
 तयारुक्मिण्याकृते संश्रामोचभूतथाहि कुण्डिन्यांनगर्थां भीष्मनरपतेः पुत्रस्य रुक्मिणोष्टपस्यभगिनीरुक्मिणीकन्यावभवद्भूतच द्वार-
 कायां क्षण्वासुदेवस्य भार्या सत्यभामा तन्ने हेच नारदः कदाचिद्वततार तयातुव्यग्रतया नसम्यगुपचरितः ततःकुपितोऽसौ तां

विधुरितान्तःकरणेनागणित कुलमालिन्येन अपहस्तितविवेकरत्नेन विमुक्तधर्मसंज्ञेन घनानुकुलितानर्थपरम्परेण विमुक्तपरलोकचिं
 तितेन जातशीतापहारबुद्धिनाविद्यानुभावेनोपलब्धरामलक्ष्मणस्वरूपेण विज्ञाततत्त्वत्कसिंघानादसंकेतकरणेन लक्ष्मणसंग्रामस्थाने
 गत्वामुक्तेसिंघनादेवलितेतदभिमुखे रामे एकाकिनी सती अपहृता ऋटितिनीताच लङ्कायां विमुक्तागृहोद्याने प्राद्विताचदग्रकन्ध
 रेणानुकूलप्रतिकूलवाग्मिवद्भयो नचतमिष्टवती रामेणच सुग्रीवंभामण्डलहनुमदादिविद्याधरवृन्दसहायेन महारणविमर्द्दविषाय
 नानाविधान्वरेखरान्निहत्य दशवदनंच निपात्यनीता स्वगृहमिति तथाद्रौपद्या कृतेसंग्रामोऽभवत् तथाहि काम्बिल्यपुरे द्रुपदोनाम
 राजावभूष सुलनीचभार्या तयोसुता द्रौपदीषुष्टार्जुनस्य कनिष्ठास्वयंवरमण्डपविधिना हस्तिनापुरनायकराजपाण्डुराजपुत्रैर्युधिष्ठि
 रादिभिः परिणीता अन्यदापाण्डु राजस्य कुन्तीभार्यया पाण्डवैः द्रौपद्याच परिहृतस्य सभायां नारदमुनिर्गंगनादवततारत्सभ्युत्थित
 चसपरिवारेण पाण्डवैः द्रौपद्यातुत्रमणोपासिकत्वेन मिथ्यादृष्टिर्मुनिरत्यमिति कृतानाम्भ्युत्थितस्ततो सौतंप्रतिद्वेषमगमत् अन्यदा
 षाष्ठी धातकीखण्डपूर्वभरते अमरकङ्काभिधानराजधान्यां पद्मनाभस्य दृपतेः सभायामवततारतेनच कृताभ्युत्थानादिप्रतिपत्तिक
 सनृष्टः किमस्यन्यस्यापि कस्याचिदस्रदन्तः पुरनारीजनसमानो नारीजनः पुनरुवाच द्रौपद्यापदाङ्गुष्ठसमानो नरस्यतयायमिति

श्रुत्वा चैतद्यातातुरागो सौतस्यां पूर्वसंगतिकदेवसामर्थ्ये न तामपहृतवान् सा च तं प्रार्थनापरं प्रतिपालय मां पश्चात्सान्यावदिति प्रति
 पाद्यपष्ठभक्तै रात्रानं भाषयन्ती तस्यौ ततो हस्तिनागपुरादायातया पाण्डवमात्रा द्वारकावत्यां कृष्णाय तदपहारे नि वेदिते कृष्णे न च
 नारदसुनेः सकाशात् पद्मनाभराजमन्दिरं द्रष्टे च मया द्रौपदीति तद्वात्ताया लब्धायां लवणं समुद्राधिपतिं सुस्थितदेवमष्टमभक्तेना
 राध्यकृष्णसमुद्रमथ्ये न तेन विसीर्णं मार्गपंक्तिभिः पाण्डवैः सरथैः महासरकांकाराजधान्यां वहिषद्धानिजगाम सारथि प्रे षणेन च पद्म
 नाभमादर्पितवान् सोपि सबलो योद्धुं निर्जगाम पाण्डवेषु तेन महायुद्धे न निर्मथितमानेषु कृत्तेषु कृष्णः स्वयं युद्धाय तेन सहोपतस्यौ
 ततः क्रेयवः पांचजन्यशंखनादेन तत्के न्यतिभार्गं निर्मथितवान् त्रिभार्गं च शार्ङ्गगण्डीच दण्डप्रत्यं चाटं कारिण त्रिभागावययेपत्रलेच
 पद्मनाभे प्राणभयान्नगरी प्रविष्टकतनरसिंहरूपेण जनार्दनेन पाददंढं ककरणात् संभग्ना प्राकारगोपुरादालकार्पय स भवनशिखराराज
 धानीकृता ततस्तेन भयभीतेनागत्य प्रणम्य द्रौपदी तस्य समर्पिता सचतां पाण्डवानां समर्पितवान् तैः सहैव च स्वचेतमाजगामेति
 तथा रक्षिन्त्याकृते संग्रामोच्चभूतथादि कुण्डिन्यां नगर्यां भीष्मनरपतेः पुत्रस्य रक्षिन्त्यो नृपस्य भगिनी रक्षिन्त्यणीकन्यावभूवदुतश्च द्वार-
 कायां कृष्णवासुदेवस्य भार्या सत्यभामा तद्गृहे च नारदः कदाचिदवततार तथा तु व्यग्रतया न सस्य गुपचरितः ततः कृपितोऽसौ तां

प्रति सापत्न्यमस्याः करोमीति विभाव्य कुण्डिनीनगरीसुपगतः रुक्मिण्याच प्रणतः सन्क्षणमहादेवी भवेत्याग्रिमवादीन् क्षण
गुणाय यत्पुरतो व्यावर्णन्तं तंप्रतितां सानुरागामकरोत् तद्रूपं च चित्रपटे विलेख्यक्षणस्य तदुपदर्शयतां प्रतितमपि साभिलापम
कार्पात् ततःक्षणोरुक्मिणं तांयाच्चितवान् रुक्मोपि नदत्तवान् यिशुपालाभिधानं चमहावलराजस्रुमानीय यिवाहमारंभितयान्
रुक्मिणीसत्कया पिटस्वसाच क्षणस्यरुक्मिण्यपहरणार्थी लेखोदत्तः ततः रामकेशवौ तांनगरीमागतौ रुक्मिणीच पिटव्वखा सह
चेटिकापरिहता देवतार्चनव्याजेनोद्यानमागताः क्षणेनरथमारोपिता ततस्तौ द्वारकाभिमुखौ तांगृहीत्वा प्रचलितौ पूरुतंप्रचेति

शीएप्रउभावतीए ताराएकंचणए रत्तसुभद्दए अहिलायाए सुवस्त्रगुलियाए किंनरीएयसुसुववि
ज्जुमतीए रोहिणीएय अयेसुयएवमाद्रसुवह्वेमड्डिलाकएसु सुव्वतिअतिक्रंता संगामागामधम्मसू

काजेपांडव २ रुक्मिणीनिकाजेक्षणजी ३ पद्मावतीनिकाजे ४ तारानिकाजे ५ अप्रसिद्ध ६ रत्तसुभद्दा ७ अहिल्याएपुणअप्रसिद्धजांणिवीटसु
वर्णगुलिकानिकाजे ८ एयप्रसिध ९ ० स्वरूपादिविद्युन्मतीएपुणअप्रसिद्धजांणीनथी १ १ रोहिणीनिकाजे १ २ अनेराएवमादिकने

काभिर्निर्गतौ सदयौ चतुरङ्गसेनसमागौ कृष्णणीव्यावर्तनाथं कृष्णशिशुपालमहाराजौ विनिवृत्य हलिना हलसूयलाभ्यां दिव्या
 स्वाभ्यां चूर्णितंतद्वलं विसुक्तौ कृष्णजीवितौ शिशुपालकृष्णाविति तथापद्मावतीकृते संग्रामोभूत्तत्र अरिष्टनगरे राममातुलस्य
 हिरण्यनाभाभिधाननगराधिपस्य दुहित्या पद्मावतीबभूव ततस्याद्य स्वयम्बरसुपश्रुत्य रामकेशवावनेच राजकुमारासलाजग्मः
 ततद्यप्यद्भुद्भ्रातृण्यज्जोविहीणसोतत्परामगुप्तिरेवग नामो जेट्टोभाया यद्विरसनाभस्स पिडण्णासहपव्वइच्चोसोतित्येनमिजिणस्सगय
 मोहो तस्सधरेयनामो रामासीमाय बंधुमई दुच्चियाच्चो पढमंचिय दिन्नाच्चो आसितेणरामस्सतत्ययसयंबरं मीसवेध्दिंनरवरिंदाणं
 पुरउव्वियतं गेएहइआहचकुसलाणं कखगंकएहोजायंचपत्थिवेहिंभम्मं सहजायवाणउलं सव्वत्तोविह्विच्चोसुहत्तमित्तेणसव्वनरनाहे
 रामो कन्नचउकं हरीविंपउमावइकणं गह्ठंताई हिंसमेयासमागयानिययपुरवरिसव्वेत्ति तारायाः कृतेसंग्रामोभवत् तथाहि
 किक्किधपुरे वालीसुग्रीवाभिधाना वादित्यरथाभिधानस्य विद्याधरसुतौ वानरविद्यावन्तौ विद्याधरौ वभवतुस्तत्र अहिमाणेणय
 वालीदाऊणियरस्सतं नियरज्जंसिद्धो कयपव्वज्जोसुग्गीवो कुणइणुरज्जं तस्यभार्या ताराभिधानाच ततःकच्चित्खेचराधिपः साहस
 गत्यभिधानस्तारापरिभोगलालस सुग्रीवरूपं विधायान्तपुरं प्रविवेश तथाच चिक्कैः प्रत्यभिज्ञाय निविदितौ जंबुवदादिमन्त्रिमण्ड

प्रति सापत्न्यमस्याः करोमीति विभाष्य कुण्डिनीनगरीमुपगतः रुक्मिण्याच प्रणतः सन्क्षणमहादेवी भवेत्यागिपमयादीन् क्षण्य गुणाद्य यत्पुरतो व्यावर्णन्तं तंप्रतितां सासुरागामकरोत् तद्रूपं च चित्रपटे विलेख्यक्षणस्य तदुपदर्थ्य तां प्रति तमपि साभिलापम कार्षीत् ततःक्षणोरुक्मिणं तांयाचितवान् रुक्मोपि नदत्तवान् शिशुपालाभिधानं चमहायलराजसूनुमानीय यिवाचमारंभितयान् रुक्मिणीसक्त्या पितृस्वसाच क्षणस्यरुक्मिण्यपहरणार्थो लेखोदत्तः ततःरामकेयवौ तांनगरीमागतौ रुक्मिणीच पितृष्वस्त्रा सह चेटिकापरिहृता देवतार्चनथ्याजेनोद्यानमागताः क्षणेनरथमारोपिता ततस्तौ द्वारकाभिमुखौ तांगृहीत्वा प्रचलितौ पूरुक्तंघचेटि

शीएप्रउमावतीए ताराएकंचणए रत्तसुभद्दए अहिलायाए सुवस्यगुलियाए किंनरीएयसुसुववि
ज्जुमतीए रोहिणीएय अयेसुयएवमाइसुवह्वेमड्डिलाकएसु सुव्वतिअतिक्कंता संगामागामधम्मसू

काजेपांडव २ रुक्मिणीनिकाजेक्षण्यजी ३ पद्मावतीनिकाजे ४ तारानिकाजे ५ अप्रसिद्ध ६ रत्तसुभद्रा ७ अहिल्याएपुणअप्रसिद्धजांणिवीटसु
वर्णगुलिकानिकाजे ८ एअप्रसिध १० स्वरूपादिविद्युन्मतीएपुणअप्रसिद्धजांणीनथी ११ रोहिणीनिकाजे १२ अनेराएएवमादिकने

भिधानादास्यभवत् साचदेवनिर्मितां गोशीर्षचन्दनसयीं श्रीमन्महावीरप्रतिमां राजमन्दिरान्तवर्त्ति चैत्यभयनस्थितां प्रतिचरति
 स्मृतहृन्नाथं च आवकः कोपिदेशात् सञ्चरन्समायातः तत्रचांगतोसौ रोगेणाऽपदुशरीरो जातस्तथाच सम्यक्प्रतिचरितः तृष्टे नच
 तेनसर्वकामिकमाराधितदेवतावितीर्णं गुटिकाशतमदायि तथाचाहं कुजाविरूपा स्वरूपा भूयासमिति मनसिविभाव्ये कागुटिका
 भक्षितातत् प्रभावात् सासुवर्णवर्णाज्जातेति सुवर्णगुलिकेतिनाम्ना प्रसिद्धिसुपगता ततोसौ चिंतितवतीजातामेरूपसंपदेतयाचकिं
 भर्तुं विहीनायास्तत्र तावदयं राजापिष्टतुल्यो नकामयितव्यः शेषस्तु पुरुषमात्रमतः किं तैस्तुतः उज्जयिन्यापतिः चण्डप्रद्योतराजं
 मनस्याधायगुडिकाभक्षिता ततोसौदेवतासुभावात्तां विज्ञाय तदानयनाय हसिरत्नमारुह्य तत्रायात आकारिताच तेनसातयोक्तमां
 गच्छामि यदिप्रतिमां नयसि तेनोक्तं तर्हिश्बोनिष्यामिततोसौ स्वनगरींगत्वा तद्रूपांप्रतिमां कृत्वारचित्वातामादायतथैवरात्रावायातः
 स्वकीयप्रतिमां देवतानिर्मितप्रतिमास्थाने विमुच्यतां सुवर्णगुलिकांधं गृहीत्वागतः प्रभातेचचण्डप्रद्योतगन्धहस्तिविमुक्तस्त्रपुरीप
 गन्धेन विमदान् स्वहस्तिनो विज्ञायन्नातचण्डप्रद्योतागमोवगत प्रतिमासुवर्णगुलिकानयनोसाबुंदायनराजः परंकोपसुपगगतोदयभि
 र्महावलैः राजभिसहोज्जयनीं प्रति प्रस्थितः अन्तरापिपासावाधितसैन्यस्त्रिपुष्करकरणे नदेवतयानिस्सारितसैन्योऽचेपेणोज्जयिन्या

लस्य तच्च सुग्रीवद्वयमुपलभ्य किमिदमाश्चर्यमिति विस्रयं जगाम ततश्च निश्चाडियायदोन्निवि पुराथो तेमंतिवगजवयणेण भुङ्क्मंति ।
यमच्छरेण्यवलितोएसच्चलियसुग्रीवोततचासौसत्यसुग्रीवोहनुमनभिधानस्य महाविद्याधरराजस्यनत्वानिवेदयतिम्य सत्वागत्यतयोः
वियेपमजानन्न कृतोपकारश्चपुरमगमत् ततश्चलक्ष्मणविनाशितखरटूपणसम्बन्धिनि पाताललङ्कापुरे राज्यावस्यं रामवेयमालकेय
शरणंप्रपन्नसतलेन सहगतसलक्ष्मणो रामकिष्किन्धपुरे स्थितोवह्निःकृतश्चसुग्रीवेण वाङ्मयद्दसामुपञ्चित्य समागतो सावलीकसुग्रीवो
रयाधिरुद्धो रणरसिकःसन् तयोवियेपमजानन्तत्तुलं रामश्चस्थितः उदासीनकदर्शितः सुग्रीवदूतरेणरामस्यगत्वानिवेदितं सुग्रीवेण
देवतपपथतोयहं कदर्शितः तेनरामेणोक्तं कृतचिह्नपुनर्दुष्यस्य ततोसापुनः युद्धमानो रामेण शरप्रचारेण मञ्जुत्वमापादितसुग्रीव
श्तारया सहभोगान् नुभजेइति काञ्चनांसंविधानकमप्रतीतमिति नलिखितं तयारक्तसुभद्राया कृतेसंग्रामो भूत्तवसुभद्रारुणवासु
देवस्य भगिनीसाच पाण्डुपुत्रेऽर्जुने रक्तेति कृत्वा रक्तसुभद्रोक्ता साचरक्तासत्यर्जुनसमीपगता कृष्णेनच तद्विनिवर्त्तनाय बलंप्रेषित
मर्जुनेनच तयोश्चसितरणरसेन तद्विजित्य सापरिणीता कालेनचतस्या जातोऽभिमन्युनामामहाबलपुत्रइति अहिङ्गिकाः अमतीता
तथासुवर्णगुलिकाया कृतेसंग्रामोभूत्तयाहि सिन्धुसोबीरेषु जनपदेषु विदर्भकनगरे उद्दयनस्य राक्षः प्रभावत्यादेखासक्तादेवदत्ता

भिधानादास्यभवत् साचदेवनिर्मितां गोशीर्षचन्द्रनगरीं श्रीमन्महावीरप्रतिमां राजमन्दिरान्तवर्ति चैत्यभवनस्थितां प्रति
 स्मृतद्वन्द्वनाथं च आबकः कोपिदेशात् सञ्चरन्समायातः तत्रचागतोसौ रोगेणाऽपदुशरीरो जातसयांच सम्यक्प्रतिचरितः त
 तेनसर्वकामिकमाराधितदेवतावितीर्णं गुटिकाशतमदायि तथाचाहं कुजाविरूपा सुरूपा भयासमिति मनसिविभाव्येकारे
 भञ्जितात् प्रभावात् सासुवर्णवर्णाज्जातेति सुवर्णगुलिकेतिनाम्ना प्रसिद्धिसुपगता ततोसौ चिंतितवतीजातामेरूपसंपदेतय
 भर्तुर्विहीनायास्रत् तावदयं राजापिलृतुल्यो नकामयितव्यः शेषस्तु पुरुषमात्रमतः किं तैस्तुतः उज्जयन्यापतिः चण्डप्रद्यो
 मनस्याधायगुडिकाभञ्जिता ततोसौदेवतानुभावात्तं विज्ञाय तदानयनाय हस्तिरत्नमारुह्य तत्रायात आकारितां च तेनसातयं
 गच्छामि यदिप्रतिमां नयसि तेनोक्तं तर्हिश्रुत्वा तद्रूपं प्रतिमां कृत्वारचित्वातामादायतथैवरात्वाव
 स्वकीयप्रतिमां देवतानिर्मितप्रतिमास्थाने विमुच्यतां सुवर्णगुलिकांध गृहीत्वागतः प्रभातेचचण्डप्रद्योतगन्धहस्तिविमुक्तमूत्र
 गन्धेन विमदान् स्वहस्तिनो विज्ञायज्ञातचण्डप्रद्योतागमोवगत प्रतिमासुवर्णगुलिकानयनोसाबुदायनराजः परंकोपसुपगतो
 र्महाबलैः राजभिसहोज्जयनीं प्रति प्रस्थितः अन्तरापिपासावाधितसैन्यस्त्रिपुष्करकरणे नदेवतयानिस्सारितसैन्योऽचेपेणोज्

लस्य तच्च सुग्रीवद्वयमुपलभ्य किमिदमाश्चर्यमिति विस्मयं जगाम ततश्च निष्काडियायदोन्निवि पुराथो तेमंतिवगजवयणेण भुञ्जंति
यमच्छरेणवखितोएसअलियसुग्रीवोवोचतथासौसत्यसुग्रीवोवोचतुमनमिधानस्य महाविद्याधरराजस्यनत्वानिवेद्यतिअ सत्वागत्यतयोः
वियेपमजानन्व हतोपकारश्चपुरमगमत् ततश्चलक्ष्मणविनाशितखरद्रूपणसम्बन्धिनि याताललङ्कापुरे राज्यायस्य रामवेयमालकेष्य
शरणंप्रपन्नसतसेन सहगतसलक्ष्मणो रामकिष्किन्धपुरे स्थितोवह्निःकृतश्चसुग्रीवेण वाङ्मयद्दसामुपञ्चित्य समागतो सावलीकसुग्रीवो
रथाधिरुद्धो रणरसिकःसन् तयोवियेपमजानन्तद्वलं रामश्चस्थितः उदासीनकदर्थितः सुग्रीवदूतरेणरामस्यगत्वानिवेदितं सुग्रीवेण
देवतवपयतोयहं कदर्थितः तेनरामेणोक्तं क्वतचिङ्गयुनर्दुब्धस्य ततोसायुनः युद्धमानो रामेण शरप्रहारेण पञ्चत्वमापादितसुग्रीव
श्चतारया सहभोगान् बुभुजेइति काञ्चनांसंविधानकमप्रतीतमिति नलिखितं तथारक्तसुभद्राया कृतेसंग्रामो भूत्तलसुभद्रारुष्णवासु
देवस्य भगिनीसाच पाण्डुपुत्रेऽर्जुने रक्तेति क्वात्वा रक्तसुभद्रोक्ता साचरक्तासत्यर्जुनसमीपगता कृष्णेनच तद्विनिवर्त्तनाय बलंप्रेषित
मर्जुनेनच तयोश्चसितरणरसेन तद्विलित्य सापरिणीता कालेनचतस्या जातोऽभिमन्युनामामहाबलपुत्रइति अहिचक्रिकाः अप्रतीता
तवासुवर्ष्यगुलिकाया कृतेसंग्रामोभूत्तथाहि सिन्धुसोवीरेषु जनपदेषु विदर्भकनगरे उद्दयनस्य राघवः प्रभावत्यादेव्यासक्तादेवदसा

तावन्नष्टापरदारभिगमेनाकीर्त्तिप्राप्तेः तथापरलोकैपि नष्टा किंभूता इत्याह महयामोहतिमिरमन्धकारेत्ति महामोहएवतमिन्द्रः
 न्धकारमत्यन्ततमो यत्रसतथा घोरेदारुणकेपु जीवस्थानेषु नष्टाइत्याहतसस्यावरसूक्ष्मवादेरेपु समयप्रसिद्धे सु पर्याप्तापर्याप्तकसा
 रणशरीरप्रत्येकशरीरेपुच समयप्रसिद्धे ष्वे व तथा अण्डजा पचिमत्स्यादयः पोतमिववस्त्रमिव जरायुवर्जितात्वभयौतादिवचारो
 स्यादिवजाताः पोतजाहस्यादयस्ते च जरायुर्गर्भवेष्टनं तत्रजाताः जरायुजास्ते च मनुष्यादयः रसेतीमनारनालादौ जातारसजा
 चसंखेदेन निवृत्ताः संखे दिमायूकामत्कुणादयः तेचसंखर्च्छे न निवृत्ता संखर्च्छिमाः ददुं रादयश्च स्तेचउद्भिद्यभुवं जाताः उद्भिज

लाइहलोएतावनङ्गापरलोएयनद्वा महयामोहतिमिसंधकारे घोरेतसथावरसुहुमवायरेसुपञ्जत्तमप
 ज्जत्तकसाहारणशरीरपत्तेयसरीरेसुयञ्जजपोयजजराउजरसजसंसेद्रमसमूच्छिमउरिभज्जउववा

विषे घणास्त्रीनिकाजे सांभलीद्रुअतिकमसंग्रामविषयइजजांशिवो इहलोकविषयथीएवडासंतापव्याधि परलोकनेविषेनष्टमोटासो
 रूपीयो अत्यंतअंधकारतेहनेविषे रौद्रत्वसथावरपणो सूक्ष्मवादेरपर्याप्ताअपर्याप्ता अनंतकायसूरणादिशरीर प्रत्येकअंवनौवादि

बधिःप्राप्तः रथारूढश्च धनुर्वदकुशलतया सन्नद्धहस्तिरत्नारूढं चण्डप्रज्जोतं प्रजहिर्षु मण्डल्याभ्रमन्तं चलनतलयरव्ययितहस्तिनो
 भुविनिपातेन वशीकृतवान् दासीपतिरिति ललाटपट्टे मयूरपिच्छेनाङ्कितवानिति किञ्चरीस्वरूपयिद्यन्मतीचामतीतः तयारोहिणी
 कृतेसंग्रामो भूक्तयाहि अरिष्टपुरे नगरे रुधिरानामराला मित्वानामदेवी तत्पुत्रोच्चिरण्यनाभः बुद्धिताच रोहिणीतस्याविवाहाद्यं
 रुधिरैण स्वयंवरो घोषितो मिलिताश्च जरासिन्धु प्रभृतयः समुद्रविजयश्च नराधिपतयः उपविष्टाश्च यथायथारोहिणीचतेषु धान्या
 क्रमेणोपदर्शितेषु राजसु रागमकुर्वतीर्हर्षवादकानां मध्ये कस्थितेन समुद्रविजयादीनामनुजेन देशान्तरसञ्चारिणा ततायातेनवसु
 देवेन राजसूतुना पाणविकाकारं विभ्रता सुगन्धघनयननुगले शीघ्रमिहागच्छमेव विरयस्सुकुलविक्रमगुणयालिनित्वदर्शमिहमाग
 तोयदिह इत्यञ्जरातुकारिष्वनौ प्रवादिते पणवेसमुद्रकुललोचना सञ्जातानुरागा सरभसमुपश्रुत्य स्वहस्तेन वसुदेवस्य गलेमाळा
 मवलम्बितवतीतस्ते राजानर्दूर्याथत्यवितुद्यमानमानसा वसुदेवेन सार्द्धं संग्रामायोपतस्थः तेनच रणारङ्गरसिकेन सर्वान् विनि
 जित्यरोहिणीपरिणीता जातश्चतस्या रामाभिधानोबलदेवः ह्युत्तरिति अन्वेषुच एवमादिकेषु एवंप्रकारेषु बहवः संग्रामाः इति
 सम्बन्धः महिष्ठाकृतेषु स्त्रीप्रयोजनेषु न्यूनन्ते अतिकान्ताः अतीता संयमोग्रामधर्ममूलाः विषयहेतवः तेचावश्यमेवेतिन इहलोकै

तावन्नष्टापरदाराभिगमेनाकीर्त्तिप्राप्तेः तथापरलोकिकेपि नष्टा किंभूता इत्याह महयामोहतिमिरमन्धकारेन्ति महामोहएवतमिआ
 न्धकारमत्यन्ततमो यत्रसतथा घोरैदाक्षणेकेषु जीवस्थानेषु नष्टाइत्याहतसस्यावरसूक्ष्मवादेरेषु समयप्रसिद्धेषु पर्याप्तापर्याप्तकसाधा
 रणशरीरप्रत्येकशरीरेषुच समयप्रसिद्धेष्वेव तथा अण्डजा पक्षिमत्स्यादयः पोतमिवस्त्रमिव जरायुवर्जितात्वभयौतादिवचावोचि
 स्यादिवजाताः पोतजाहस्यादयस्ते च जराद्युजास्ते च मनुष्यादयः रसेतीमनारनालादौ जातारसजाते
 चसंखेदेन निवृत्ताः संखेदिमायूकामत्कुणादयः तेचसंमूर्च्छेन निवृत्ता संमूर्च्छिमाः ददुरादयश्च स्नेचउद्भिद्यभुवं जाताः उद्भिजाः

लाद्रहलोएतावनष्टापरलोएयनष्टा महयामोहतिमिसंधकारे घोरैतसथावरसुहुमवायरेसुपज्जत्तमप
 ज्जत्तकसाहारणशरीरपत्तेशरीरिसुयत्रंडजपोयजजराउजरसजसंसेइमसमूर्च्छिमउगिभज्जउववा

विषे घणास्त्रीनेकाजे सांभलीद्रुअतिक्रमसंश्रामविषयइजजांशिवो इहलोकविषयथीएवडासंतापव्याधि परलोकनेविषेनष्टमोटाभोष्ट
 रूपीयो अत्यंतबंधकारतेहनेविषे रौद्रत्वसथावरपणो सूक्ष्मवादपर्याप्ताचपर्याप्ता अनंतकायसूरणादियरीर प्रत्येकअंवनौवादिग

खञ्जनकादयः तेष्वपपाते भवा औपपातिका देवनारकासोचेति द्वन्द्वो तस्योपचएतानिव संग्रहेणाह नरकतिदग्देयमनुये पु जरामरण
रोगयोक्त्वञ्जलेपरलोकै चेतिस्रकृतं कियन्तं कालं यावत्ते तत्र नष्टाभवन्तीत्युच्यते पत्योपमसागरोपमानि वह्ननीति गम्यतेतयाथना
दिकमनयदग्रं अनन्तं एतदेवाह दीहमद्वंति दीर्घाच्च दीर्घकालं दीर्घचवादीर्घमार्गं चातुरन्तं चतुर्गतिकं संसारकान्तारं अनुपरि

इएसुयनरगतिरियदेवमाणुसेसुजरामरणरोगसोगबहुलेपलिश्रोवमसागरोवमाद्रं अणादीयं अणव
दगं दीहमद्वं चाउरंतसंसारकंतारं अणुपरियद्वंति जीवामोहवससंनिविद्धा एसोसो अवंभस्सफ
लविवागो इहलोइश्रो परलोइश्रोय अप्सुहोवहुदुक्खो मदभन्त्रो वहुअयप्पगाढो दाषणोकक्क

रीर पंषीयासर्पादि हस्तीयादिक मनुष्यादिकमद्यकीडाप्रमुख वं मांजुणादिकमत्स्यडेडकाप्रमुख खंजतीडादिकनारकी देवतादिकने
विषे नारकीतियंच देवतामनुष्यनेविषे जरामरणरोगयोक्त्वणोक्ते घणापत्योपमसागरोपमसादिनथी जेहनेअंतनथी घणाकाललगे
चतुर्गतिसंसाररूपचटवी सांघिपरिअमणकरे जीवमोहनेविशियपद्याकृताएपूर्वीकअवह्यनोफलविपाकइहलोकपरलोक अल्पमुख

वर्त्तते जीवो महामोहवशेन सन्निविष्टा अत्रह्मणि ये ते तथा एसोसोइत्यादिपूर्ववदिति चतुर्थमध्यनं विवरणतः समाप्तमिति ।
 अथपञ्चमं व्याख्यायते अस्यचैवं पूर्वेण सहाभिसम्बन्धः अनन्तराध्ययनेऽत्रह्मस्वरूपमुक्तं तच्चापरिग्रहे सत्येवभवतीति परिग्रहस्वरूपं
 ततोच्यतेइति एवं सम्बन्धस्यास्येदं परिग्रहस्वरूपप्रतिपादने प्रस्तावनापरमादिमूलं जंबूइत्यादि जंबूरितिगिष्यामन्त्रणं एतोक्ति

सोअसाओ वाससहस्रे हिं सुचंतीनयअवेयइत्ता अत्थिड्डमोक्खोत्ति एवमाहंसुनायकुलनंदणेम
 हप्पा जिणोवरवीरनामधेज्जो कहसीयअवंभस्स फलविवागोएयंतअवंभंपि चउत्थं पिसदेवमणुया
 सरस्सलोगस्स पत्थणिज्जं एवंचिरपरिचियत्तणुगयं दूरंतंचउत्थं अहम्मदारंसम्मत्तंत्तिवेमि ४ जंबू

घणादुःखमोटोभयच्छे घणोमलप्रगाढरौद्रकठोर दुःखनोकारणवर्षनायनेकसहस्रलगे सूंकाइं नही परंअवेदीविणभोगव्येमोचनथी
 ऊंनिशे इमभापे ज्ञातकुलनेनंदने महात्माश्रीवीतरागप्रधान वीरनामेच्छे तेषेभायोअत्रह्मनाफलविपाक एतेअत्रह्मपुणचउथोसदेव
 मनुथ असुरंलोकने प्रार्थनीकघणाकालनोपरिचितअणुगतजेभविरेकेडिलागोहीडे दुखेचंतपामीइं चउथाअधर्मद्वारनाचर्थसंपूर्णम्

खञ्जनकादयः तेचउपपाते भवा औपपातिकादेवनारकाखेचेतिहन्द्वेतस्येषुचएतानेव संप्रहेणाह नरकतिद्वन्द्वेयमनुये पु जरामरण
रोगयोक्वञ्जलेपरलोकिके चेतिप्रकृतं क्रियन्तं कालं यावन्ते तत्रनष्टाभवन्तीत्युच्यते पत्योपमसागरोपमानि बहूनीति गम्यन्तेतयाथना
दिकमनयदग्रं च्यन्तं एतदेवाह दीहमद्वंति दीर्घाद्वं दीर्घकालं दीर्घचवादीर्घमार्गं चातुरन्तं चतुर्गतिकं संसारकान्तारं अनुपरि

इएसुयनरगतिरिथदेवमाणुसेसुजरामरणरोगसोगबहुलेपलिश्रोवमसागरोवमाइं अणादीयंअणव
दगं दीहमद्वं चाउरंतसंसारकंतारं अणुपरिथद्वंति जीवामोहवससंनिविद्धा एसोसो अत्रंभस्सफ
लविवागो इहलोइओ परलोइओय अप्सुहोवहुकुलो मदम्भन्त्रो वहुअणुमागढो दाणणेकक

रीर मंषीयासर्पादि षशीयादिक मनुष्यादिकमद्यकीडाप्रसुख जं मांजुणादिकमत्स्यडेडकाप्रसुख खंजतीडादिकनारकी देवतादिकने
षिपे नारकीतिथंच देवतामनुष्यनेविपे जरामरणरोगशोकवशाद्धे घणापत्योपमसागरोपमआदिनथी जेहनेचंतनथी घणाकाललगे
चतुर्गतिसंसाररूपघटवी सांघिपरिअमणकरे जीवमोहनेविपिपद्याकृताएपूर्वेत्तअत्रसूनोफलविपाकइहलोकिकपरलोकिक अल्पसुख

यत्ते जीवा महामोहवशेन सन्निविष्टा अत्रह्मणि ये ते तथा एसोसोइत्यादिपूर्ववदिति चतुर्थमध्ययनं विवरणतः समाप्तमिति ।
 अथपञ्चमं व्याख्यायते अस्यैवं पूर्वेण सहाभिसम्बन्धः अनन्तराध्ययनेऽत्रह्मस्वरूपसुक्तं तच्चापरिग्रहे सत्येवभवतीति परिग्रहस्वरूपं
 तत्रोच्यते इति एवं सम्बन्धस्थस्येदं परिग्रहस्वरूपप्रतिपादने प्रसावनापरमादिसूत्रं जंबूद्वत्यादि जंबूद्वरिति श्रिया मन्त्रणं एतौति

सोअसाओ वाससहस्रे हिं सुचंतीनयअवेयइत्ता अत्थिज्जसोक्खोत्ति एवमाहं सुनायकुलनंदणेम
 हप्पा जिणेवरवीरनामधेज्जो कहसीयअबंभस्स फलविवागोएयंतंअबंभंपि चउत्थं पिसदेवमणुया
 सरस्सलोगस्स पत्थणिज्जं एवंचिरपरिचियमणुगयं दूरंतंचउत्थं अहम्मदारं समत्तंत्तिवेमि ४ जंबू

घणादुःखमोटोभयच्छे घणोमलप्रगाढरौद्रकठोर दुःखनोकारणवर्षनाद्यनेकसहस्रलगे सूंकाइं नही परंअवेदीविणभोगव्येमोचनथी
 ऊंनिशे इमभापे ज्ञातकुलनेनंदने महात्माश्रीवीतरागप्रधान वीरनामेच्छे तेणेभायोअत्रह्मनाफलविपाक एतेअत्रह्मपुणचउथोसदेव
 मणुय असुरंलोकने प्रार्थनीकषणाकालनोपरिचितअणुगतजेभविरे केडिलागोहीडे दुलेअंतपामीइं चउथाअधर्मद्वारनाअर्थसंपूर्णम्

इतश्चतुर्थीत्यवद्वारादनन्तरं परिग्रहणं परिगृह्यत इति परिग्रहः इह च परिग्रहश्चेदोपादानेऽपि वक्ष्यमाणविशेषणान्ययानुपपत्त्यापरि
 ग्रहतत्परिति द्रष्टव्यं पंचमस्तु पंचमः पुनराश्रयो भवतीति गम्यते पञ्चमत्वं चास्त्यस्तत्र क्रमाश्रयणात् नियमान्त्रियेनान्यः पञ्चम
 त्वसाश्रवाणां लभतेमध्ये कथंभूतो सावित्याह नानामथीत्यादि तत्र नानामथ्यादिविधेभारतंय सुधांच भुक्त्वापि वाचपरिमितानन्त
 त्पणाश्रुगताचमहेच्छाशैवस्त्रुलं यस्यापरिग्रहरोसतयेति सखन्धः तत्रनानाविधा येमणयः चन्द्रकान्ताद्या कनकंच सुवर्णं रत्नानि
 षककैतादीनि महार्हपरिमलाः महार्हसुगन्धद्रव्यामोदाये सपुत्रदाराः सुतयुक्तकलत्राणि तेचपरिजनय परिवारः दासीदासाश्च

एतोपरिगृहो पंचमोऽनियमा शाणामणिकणगरयण महरिहपरिमल सपुत्रदारपरिजणदासी
 दासभयगण्येस हयगयगोसहिंसउट्टुवर अथगवेलगसीहा सगडरहजाणजुगदंसण सथणासण

अशोजंबू चउयाआश्रयोअनंतरपरिग्रह पांचमोऽनिययोथी नानाप्रकारमणिस्वर्णरत्नमहार्धसुगंधचंदनादि सपुत्रसहितपरि
 वारदासीदासकर्मकरभृत्यकप्रयोगजपनेमोकले अश्वहाथीगाईभैसउंट रासभष्वालीगडर सिबिकागाडलारथगाडलाविशेषगोल

चेटीचेटा: श्रुतकाचरा: प्रेयाश्चप्रयोजनेषु प्रेषणीया: ह्यगजगोमहिषपुत्रखरअजगवेलकाश्चप्रतीता: शिविकाश्च कूटाच्छादितजं पानविशेषा: शकटानिच गन्त्य: रथाश्चप्रतीता: यानानिचगन्त्रीविशेषा: युग्यानिच वाहनानि गोलदेशप्रसिद्धजं पानविशेषा वा स्यन्दनाश्च रथयिशेषा शयनासनानिच प्रतीतानि वाहनानि यानपात्राणि कुवियत्ति कुप्यानिचगृहोपस्काराखट्वातुल्यादय: धनानि चगणिमादीनि धान्यपानभोजनाच्छादनगन्धमाल्यभाजनभवनानिच प्रतीतानीति द्वन्द्वतत्सोपांविधे: कार्यसाध्यमिति तत्पुरुषोत्तसं

वाहणकुवियधणधणपाणभोयण आच्छायणगंधमहूभायण भवणविहिचेवज्जविहीयं भरहं नग
नगरनिगमजणवय पुरवरदोणसुहखेडकब्बडमडुंब संवाहपट्टण सहस्रमंडियं धिमियंमेयणीयंए

देसप्रसिद्धरथविसेप पल्यंकवाजोटवाहण घरवाखरो द्रव्ययाल्यादि द्राचादीपाणोभोजन पश्चिरवानावस्त्र कर्पूरादिपुष्पफनीमाला भाजनसुवर्णमघघरविधिमकारे अनेकप्रकारे भरतचेतवपर्वतनगरवाणीयानाठाम जनपददेशनगरविशेषराजध्यानी जलथलपंथस चित्तधूलिनोप्राफारकुत्खितनगर वसतीवेगलीज्जद्रं वासविशेषरत्ननी उत्पत्तिस्थान तेचनासहस्रमंडित भरतचेतनिभयष्टवी बीजी

चैव वज्रविधिकमनेकप्रकारं तथा भरतं चैव विशेषो नगाः पर्वताः नगराणि करवर्जितानि निगमावर्णिजां स्थानानि जनपदाः
 देशाः पुरवराणि नगरैकदेशभूतानि द्रोणमुखानि जलस्थलपथयोपेतानि खेटानि धूलिप्रकारोपेतानि कर्पटानि कुनगराणि मण्डयानि
 दूरस्थसिमान्तराणि संवाहाः स्थापन्यः पत्तनानि जलस्थलपथयोरन्यतरयुक्तानि तेषां यानि सहस्राणि तैर्भ्रंशितं तत्तत्तयास्त्रि
 मितमेदिनीकं निर्भयमेदिनिनिवासजनं एकच्छत्रं एकराजकमित्यर्थः ससागरं समुद्रान्तमित्यर्थः भुक्त्वापरिभुज्यतथावसुधां पृथ्वीं
 भरतैकदेशभूतां च भुक्त्वा एतद्भोगोपीत्यर्थः अपरिमितयमणं ततएहमशुगयमणं हितुसारनिरयमूलोत्ति अपरिमितानन्ता अत्यन्ता
 नन्तात्प्राप्तार्थं संरक्षणरूपा याचातुगता सततीमहतीवेच्छा अप्राप्तार्थाभिलापरूपान्ते एवरूपाणि अक्षय्याणि निरयानिर्गतशुभ
 फलानिमूलानि जटायस्य परिग्रहतरो अथवा अपरिमिता अनन्तदृष्ट्याया या अतुगता महेच्छासारनिरयाच नरकहेतुर्विशिष्ट

गच्छत्तं ससागरं भुंजितुणवसुहं अपरिमियमणंततएह मशुवायं महिच्छसार निरयमूलो लोभ

छतनहीसमुद्रसहितएहवी भोगवीने पृथिवीप्रमाणनथी अंतरचितदृष्ट्या निरंतरमोटी इच्छासारनरकरूपमूलजाडाके लोभसंयाम

वेगाथासैव मूलं यस्य स तथा दूहच सकारौ प्राकृतशैली प्रभावाच्चैवंविधसमासश्चेति लोभप्रतीतः कलिसंग्रामः कपायक्रोधमानसाया एतएव महानुस्कन्धो यस्य स तथा दूहच कपायग्रहणेऽपि यल्लोभग्रहणं तत्तस्य प्रधानत्वापेक्षं तथाचिन्ताश्च चिन्तनानि आयासाश्च मनःप्रवृत्तीनां खेदातएव पाठान्तरेण चिन्ताशतान्येव विनिश्चितानिरन्तरा विपुलाविस्तीर्णा शालाशाखायस्य स तथा तथागारवत्ति गौरवाणि च्छद्यादिआदरकरणानि तान्येव पविरेक्षित्वि विस्वारवत् अत्रविटपं शाखामध्यभागग्रं विस्वारं ग्रीषायस्य स तथा पाठा न्तरे गौरवप्रविरेक्षिताग्रशिखरः तथानियडियतया पक्षपक्षवधरो निष्कतायाभ्युपचारकरणेन वचनानिमाया कर्माच्छादनार्थानिवा

कलिकासायमहाखंधो चिंतासयनिविय विपुलसालोगारव प्रविरेक्षियगगविडवो नियडितयापक्षपे
पक्षवधरा पुणफ्रफलंजखकामभोगा आयासविसूरेणा कलहपंकप्रियग्ग सिहरोनरवईसंपूजिञ्चो

क्रोधादिमोटोयड्छे चिंतानाशतनिरंतरविस्तीर्णशाखा च्छद्यादिगारवविस्वारवंतएहवो अग्रप्रतिशाखमध्यभागजेह्नोमायानोढां
कपोत्वच्छाखालि पांननीकलतांपत्वतेह्नोधरणहारो फूलफलजेह्नो कामभोगशरीरनोखेद. चितनोखेदवचननीभ्रंछना कंपमानश्च

चैव बहुविधिकामनेकप्रकारं तथा भरतं क्षेत्रविशेषो नगाः पर्वताः नगराणि करवर्जितानि निगमायणिजां स्थानानि छानपदाः
 देयाः पुरवराणि नगरैकदेशभूतानि द्रोणसुखानि जलस्थलपथयोपेतानि खेटानिघूलीप्रकारोपेतानि कर्पटानिफुनगराणि मण्डयानि
 दूरस्थवसिमान्तराणि संवाहाः स्थापन्यः पत्तनानि जलस्थलपथयोरन्यतरयुक्तानि तेषांयानि.सहस्राणि तैर्मण्डितं तत्तत्तयास्ति
 मितमेदिनीकं निर्भयमेदिनिनिवासिजनं एकच्छलं एकराजकमित्यर्थः ससागरं समुद्रान्तमित्यर्थः भुक्त्वापरिभुज्यतयावसुधां पृथ्वीं
 भरतैकदेशभूतांच भुक्त्वा एतद्भोगोपीत्यर्थः अपरिमितवमर्णं ततएहमणुगयमर्णं हितुसारनिरयमूलोत्ति अपरिमितानन्ता अत्यन्ता
 नन्तात्पणाप्राप्तार्थंसंचरणरूपा याचानुगता सततीमहतीवेच्छा अप्राप्तार्थाभिलापरूपाते एवरूपाणि अक्षय्याणि निरयानिर्गतशुभ
 फलानिमूलानि जटायस्य परिग्रहतरो अथवा अपरिमिता अनन्तत्पणाया या अनुगता महेच्छासारनिरयाच नरकहेतुर्विधिष्ट

गच्छत्तं ससागरंभुं जिउणवसुहं अपरिमियमर्णंततएह मणुवायंमहिच्छसार निरयमूलो लोभ

छतनहीसमुद्रसहितएहवी भोगवीने पृथिवीप्रमाणनथीअंतरहितत्पणा निरंतरसोटीइच्छासारनरकरूपमूलजाडाहे लोभसंयाम

सधर्मद्वारद्विब्यक्तं अनेनच याहयइति द्वारसुक्तमथ यन्नामेल्युच्यते तस्यचनामानि गौणानि भवन्ति त्रिंशत्तद्यथा परिगृह्यतइति
 परिग्रहः शरीरोपेध्यादिः परिग्रहणंवा परिग्रहः स्त्रीकारः १ संचीयतइतिसञ्चयः २ एवंचयः ३ उपचयो ४ निधानं ५ संभ्रियते धार्यते
 सम्भरणं वाधारणं संभारः ६ सङ्कीर्यते सम्पिड्यते संकरणंवा सम्पिण्डनं संकरः ७ एवमादरः ८ पिण्डः पिण्डनीयं निण्डनंवा ९ द्रव्यसा
 रोद्रव्यलक्षणसारः १० तथासहेच्छा अपरिमितवांछाः ११ प्रतिबन्धोभिष्वङ्गः १२ लोभात्मालोभस्वभावः १३ महन्ती इच्छा क्वचिन्महिद्दी
 तिपाठसत्त अर्हगतौ याचनेचेतिवचनादर्हियां चामहतीज्ञानोपष्टम्भादिकारणविकलत्वादपरिमाणा अर्दिमहार्दिः १४ उपकरणं

संभारो ६ संकरो ७ एवंआयारो ८ पिंडो ९ द्रव्यसारो १० तहामहिच्छा ११ पडिबंधो १२ लोह
 प्पा १३ महद्दी १४ उवकरणं १५ संरक्वणाय १६ भारो १७ संपायुपायको १८ कलिकरंडो १९ पवित्य

रियो १० जेलहइतेलेवो ११ घणानोसमुदाय १२ द्रव्यसारकरीजांणे १० तथामोटीवांछा ११ स्त्रेहनोकारण १२ लोभात्मालोभस्वभावे १३
 मोटीप्रार्थना १४ उपधधरवाखरो १५ शरीरादिकनोरखिवो १६ भारनोकारण १७ अर्थनामेलकतेहनो उत्पादकउपजावणचा

मायान्तराणि ताएवत्वक् पत्रपञ्चवासान् धारयति यस्तथा पञ्चवस्त्रे हकीमलं पत्रंतथापुष्पं फलयसकामभोगत्तिप्रतीतमेतयाआया
सविशरेण कलहर्णकंपियगसिहरोआयासः शरीरखेदः विस्तरणाचित्तखेदः कलहोवचनभण्डनं एतएवप्रकम्पितंप्रकम्पमानमग्रयियखरं
शियखराप्रं यस्य सतथा नरयति संपूजितो बह्जनस्य हृदयदयितद्वति प्रतीतं अस्यप्रत्यक्षस्य मोहवरस्य भाप मोक्षस्य मुक्तिरेव
निर्लोभतैव मार्गउपायो मोक्षस्य मुक्तिरेव निर्लोभतैव मार्गउपायो मोक्षवरमुक्तिमार्गस्य परिगलोपमोविघातकइतियावत् चरम

बह्जनस्यसिहययदइओ इमस्यमोक्खवरमोत्ति मग्गसफलिहभूओ चरिमंअहम्मटारं तस्सयना
माणिइमाणि गोणाणिज्जंतितीसं तंजहा परिगहो १ संचयो २ चयो ३ उवचयो ४ निहाणं ५

यशियखरेहोनो नरपतिराजासंपूजित घणालोकना हृदयानेवसुभक्के आपत्यलक्षणमोक्षनो प्रधाननिर्लोभता मार्गनोउपायअर्ग
लासरिखो छेहलोपांचमोअधर्मद्वार तेहपरिग्रहनाम आगलिकहीस्ये सुणेकरीनिःष्यन्नहोइं तीसजिमछेत्तिमकहेछे परिग्रह
एकओकरे२ चिणियोइं टालेकरीभीतीनीपरे३ मोटेरेदिगलोकरिवो ४ निधंनभूमिसांघिसांतिवो ५ सम्यंक्प्रकारेधरिवो ६ पिंडक

सधमद्वारइतिव्यक्तं धनेनच यादृशइति द्वारमुक्तमथ यन्नामैत्युच्यते तस्यचनामानि गौणानि भवन्ति त्विंशत्तद्यथा परिगृह्यतइति परिग्रहः शरीरोपेधादिः परिग्रहग्रंथा परिग्रहः स्त्रीकारः१ संचीयतइतिसञ्चयः२ एवंचयः३ उपचयो४ निधानं५ संञ्चियते धार्यते सम्भरणं वाधारणं६ संभारः६ सङ्कीर्यते सम्पिद्यते संकरणंवा सम्पिद्यनं संकरः७ एवमादरः८ पिण्डःपिण्डनीयं निण्डनंवा९ द्रव्यसा रोद्रव्यलक्षणसारः१० तयामहेच्छा अपरिमितवांछाः११ प्रतिबन्धोभिष्वङ्गः१२ लोभालालोभस्वभावः१३ महन्तीइच्छा क्वचिन्मच्चिद्दी तिपाठसत्त अर्हगतौ वाचनेचेतिवचनादर्दियां चामहतीज्ञानोपष्टभादिकारणविकलत्वादपरिमाणा अर्दिमहादिः१४ उपकरणं

संभारो ६ संकरो ७ एवंआयारो ८ पिंडो ९ द्रव्यसारो १० तहामहिच्छा ११ पडिबंधो १२ लोह
प्या १३ महद्दो १४ उवकरणं १५ संरक्वणाय १६ भारो १७ संपायुपायको १८ कलिकरंडो १९ पवित्य

रियो २० जेलहइतेलेवो २१ घणानोसमुदाय २२ द्रव्यसारकरीजाणे २३ तयामोटीवांछा २४ स्त्रीहनोकारण २५ लोभालालोभस्वभावे २६ मोटीप्रार्थना २७ उपधधरवाखरो २८ शरीरादिकनोरखिवो २९ भारनोकारण ३० अर्थनामेलकतेहनो उत्पादकउपजावणरा

मायान्तराणि ताएवत्वक् पत्रपल्लवास्तान् धारयति यसतथा पल्लवस्र्त्रे हकोमलं पलंतथापुष्पं फलंयसकामभोगच्चिप्रतीतमेयतयाआया
सविस्तरैण कलहएकंपियगसिहरोआयासः शरीरखेदः विस्तरथाचिच्छेदः कलहोवचनभण्डनं एतएवप्रकम्पितंप्रकम्पमानमग्रयिखरं
ग्रिखराग्रं यस्य सतथा नरयति संपूजितो वड्जनस्य हृदयदयितद्वति प्रतीतं अस्यप्रत्यक्षस्य मोक्षवरस्य भाव मोक्षस्य मुक्तिरेव
निर्लोभतैव मार्गउपायो मोक्षस्य मुक्तिरेव निर्लोभतैव मार्गउपायो मोक्षवरसुक्तिमार्गस्य परिर्गलोपसोविधातकइतियावत् चरम

वड्जनस्सहियदइद्रो इमस्समोक्खवरमोत्ति मग्गस्सफलिहभूओ चरिसंअहम्मदारं तस्सयना
माणिइमाणि गोणणिण्डंतितीसं तंजहा परिग्गहो १ संचयो २ चयो ३ उवचयो ४ निहाणं ५

ग्रिगिखरजेहनो नरपतिराजासंपूजित घणालोकना हृदयानेवस्र्त्रे आप्रत्यक्षलक्षणमोक्षनो प्रधाननिर्लोभता मार्गनोउपायअर्ग
लासरिखो छेहलोपांचमोक्षधर्मद्वार तेहपरिग्रहनाम आगलिकहीस्ये शुणेकरीनिःष्यन्नहोइं तीसजिमच्छेतिमकहेच्छे परिग्रह
एकवोक्खरेर चिणिवोइं टालेकरीभीतीनीपरे ३ मोटरोटिगलोकरिवो ४ निधानभूमिसांचिसांतिवो ५ सम्यक्प्रकारेधरिवो ६ पिंडक

कः२८ अयक्तिर्धनादावसङ्गः२९ असन्तोषः३० इत्यपिच तस्य परिग्रहस्य एतानिप्रत्यक्षाणि एवमादीनिउक्तप्रकारवन्ति नामधेयानि
 भवन्ति श्रद्धिति अयये परिग्रहं कुर्वन्तितानाह तच्चपुनपरिग्रहं समायंति समेत्येवं सूक्ष्मावयात् कुवन्ति समायंतिस्त्रीकुर्वन्ति
 यद्वादेराकृतिगणत्वाच्छायलोभग्रस्ताभवनवरविमानवासिन इतिवक्तव्यं परिग्रहरुचयसन् परिग्रहो रोचते येषांतेइत्यर्थः परिग्रहे
 विविधकरणबुद्धयः असन्तपरिग्रहं विविधिचिकीर्षतइत्यर्थः देवनिकायाश्च वक्ष्यमाणाममायंतइति प्रकृतं असुराश्चसुरकुमारा भुञ्ज
 गानागकुमारा गरुडा गरुडध्वजत्वात् सुपर्णकुमाराविज्जुत्ति विद्युत्कुमाराः जलणत्ति अग्निकुमारा उदह्ति उदह्ति कुमाराः

परिग्रहं समायंति लोभवत्या भवणधरविमाणवासिणोपरिग्रहस्यैविविहकरणबुद्धी देव
 निकायाश्चसुरभूयग गरुलविज्जुलण दीवउदह्तिदिसिप्रवणथणिय अणपन्नियपणपन्नियद्रसिवा

ध्वे यचोद् लीसतेहजवलीपरिग्रह सूक्ष्मांनिद्रंलोभग्रस्तभवनपतिप्रधानवैमानिकवासीने वासीनेपणिपरिग्रहनीरुचिपरिग्रहविविधप्र
 कारे करवानीबद्धीके देवतानाससूहश्चसुरकुमारः१ नागकुमारः२ गरुडध्वजकुमारः३ विद्युत्कुमारः४ अग्निकुमारः५ क्षीपकुमारः६

उपधिः १५ संरक्षणावाभिष्वङ्गवशाच्छरीरादिरक्षणं १६ भारो गुरुताकारणं १७ सन्तापानामनर्थमीलकानामुन्पादकसम्पातोत्पातकः
 १८ कालीनां कलहानां कारणद्वयभाजनविशेषद्वय कलिकारणं १९ प्रविशरोधनधान्यादिप्रविशार २० अनर्थोन्नयहेतुत्वात् २१ संशयः
 परिचयः सचाभिष्वङ्गहेतुत्वात् परिग्रहः २२ अगुप्तिरिच्छाया अगोपनं २३ आयासः खेदः तद्वेत्तत्वात्परिग्रहोपयायासउक्तः याच्य
 पदपंधणमारणगाहा २४ अविद्योगो धनादेरत्यजनं २५ असुक्तिः सलोभता २६ विश्राधनाद्याकांचार २७ धनर्थकः परमार्याहेत्यानिरर्थ

रो २० अण्यथो २१ संथवो २२ अगुत्ती २३ आयासो २४ अविश्रोगो २५ असुत्ती २६ तएहा २७ अण्यथ
 को २८ आसथ्यो २९ असंतोसेत्तिविय ३० तस्सएयाणि एवमादीनामधेज्जाणि ३१ तित्तिसं तंचपुण

२२ कलहानोभाजन २३ धनधान्यादिकनोविशार २४ अनर्थनोकारण २५ संशयपरिचयधनखजनादि २६ दृच्छानोअगोपविबो
 २७ शरीरनोखेदकारणपरिग्रह २८ अधर्मादिकलोकतेहनेनच्छि २९ सलोभता २६ दृष्ट्याधनादिकनीआकांचार २७ परमार्थयकीष
 यकार्जनसीमे ३० धनादिकनेविषेयासंग २८ असंतुत्ति ३१ शब्दसमुच्चयार्थवर्त्ते ३० तेषपरिग्रहना एषूर्वेत्तिकक्षा एषादिदेइने नाम

हेम्नातुल्यवर्णा इत्यर्थः जेयगहत्ति येचान्ये उक्तव्यतिरिक्ता ग्रहाव्यालकादयो ज्योतिषके चारं चरणं चरन्त्याचरन्ति केतवश्च ज्योतिष्कविशेषा किंभूतागतिरतयः तथा अष्टाविंशविधाश्च नक्षत्रदेवतगणा अभियदादयः तथानानासंस्थानसंस्थिताश्च तारकास्थिता लेख्याः अथस्थितदीप्तयोमनुष्यचेत्वाहृदिव्यवस्थितत्वात्तासांतथाचारिणौ येतिचारिण्यश्चमनुष्यचेत्वान्तःसञ्चरिन्नवः कथंभूताचारिण्यः अविश्रामाः अविश्रान्ता मण्डलेन चक्रवालेन गतीर्यासांता अविश्राममण्डलगतयः उपरिचराः तिर्यग्लोकस्योपरिभागवर्त्तिन्यः तथा उद्धृलोकवासिनो द्विविधा वैमानिकाश्च देवाः कल्पोपपन्न कल्पातीतभेदात् तत्रकल्पोपपन्ना हादशघातानाह सोहम्नीत्यादि कथं

द्वायत्रंगारकायतत्तवर्णिज्ज कारणवर्णजियगहा जोद्रिसियंभिचारंचरंति केतुयगतिरतीयात्रडा वीसतिविहायनकवत्तदेवगणा णाणसंठाणसंठियाओय तारगाओठियलेस्सा चारिणोयत्रविसा

र्णिइं जेग्रहकक्ष्या जेज्योतिश्चक्रनेविषे चारिचालेछे केतुज्योतिषीगतिश्चमणरूपनेविषे राताछे अट्टावीसप्रकारे नक्षत्रदेवतानासम्बुह नानाप्रकारानासंस्थानिसंस्थितछे ताराछेजेहनाअवस्थितजेहनीदीप्ति मनुष्यचेत्वथकीवाहिरवर्त्तमान चालतामनुष्यचेत्वनीथपेछाइं

यणियन्ति स्नानितकुमाराः एतेभवन्पतिभेदाः अणपन्निका पणपन्निकार ऋषिवादिकाः भूतवादिकाः क्रन्दिताः प्र महाक्रन्दिताः षे
 कृष्णशङ्खः ७ पतकादेवाः ८ एतेव्यंतरनिकायो परिवर्त्तिनो व्यन्तरप्रकाराः अटौनिकायाएतेपां चासुरादीनां हृन्धः तयापियाचादयो
 दौथन्तरभेदा तथा तिर्यग्वासिनइति व्यन्तराणां वाविशेषणं तथापञ्चविधाज्योतिष्काश्च देवाचन्द्रादयप्रसिद्धाएव तथादृष्टस्यतिचन्द्र
 सूरशुक्यनैचराः राहुधूमकेतुबुधाश्च अङ्गारकाश्च एतेग्रहविशेषाः प्रतीताएव एवं तप्ततपनीयकनकवर्णाः निर्धर्मातेन रक्तवर्णेनच

इयभूयवाइयकंदिय महाकंदियकुहंण्ड पतंगदेवापिसायभूयजक्व रक्वसकिंनरकिंपुरिसमहोरग
 गंधव्वायतिरियवासी पंचविहाजोइसियायदेवावहस्यती चंदसूरसुकसणिच्छरा राहुधूमकेतुनु

उदधिकुमार ७ दिगिकुमार ८ वायुकुमार ९ स्नानितकुमार १० अणपन्नी १ पणपन्निकर ऋषिवादी ३ भूतवादी ४ क्रन्दिता ५ महा
 क्रन्दिता ६ कृष्णशङ्खः ७ पतंगदेवः ८ एपिण्यं तरनाभेद पिशाचः ९ भूतर यक्षः १० राक्षसः ११ विंनरः १२ किंपुरुषः १३ महोरगः १४ गंधर्वः १५ त्रिषालोक
 नावासी १६ प्रकारनाज्योतिषी देवतादृष्टस्यती चंद्रसूरशुक्यनैचर राहुधूमकेतुबुधमंगलशुक्रना भेदजाणिवा तपाव्यासवर्णनेव

वैमानिकदेवसम्बन्धिगृहाणि यानि विमानानि वापुष्पकपालकादीनि नानामणीनां सम्बन्धीपञ्चवर्णोदिव्यश्चयः सनानामण्यिपञ्च
वर्णोदिव्यसाम्प्रभाजनविधिं भाजनजातं तथा नानाविधानि कामेन स्वेच्छया रूपाणि येषांतेत्या विकुर्वतावस्त्रादिभिः कृतविभूषा
येऽग्नरसोगणानां संघातः तेतथा कर्मधारयोत्स्तान्नानाविधकामरूपविकुर्विताश्वरोगणसंघातान् चेद्द्रयाण्यिन्ति चैत्यदृष्टान् आरा

रिसाविदेवा समायंतिभवणवाहणजाणविमाणसयणा सण्यण्यि य णाणाविहवत्य भूसण्यण्यिप्रव
रप्रहरण्यण्यि य णाणामण्यिपञ्चवर्णदिव्यं च भायण्यविहं नाणाविहकामरूपविकुर्विता अच्छरगणा
संघाएदौवससुद्दे दिसात्रो चैयियाण्यिवणसंघे पव्वतेगामनगराण्यि आरासुज्जाणकाण्यि

पत्यंकादि आयनसिंहासणादिक नानाविधनावस्त्रभूषणप्रधान हयियारनानाप्रकारमणि पञ्चवर्णप्रधानभाजनविधि नानाविध
कामस्वे इच्छाद् रूपविकुर्वे देवंगनातेहमासम्बृह घणादंद्द्वीप ससुद्रदिशिपूर्वादि चैत्यदृष्टमोटावन हिमवंतादिग्रामनगरधाराम
उद्यानकानन कूपथरतलाववापी लांबीसारणीप्रासाद राजानेवैसियानीसमाप्रतापसनाउडवला एथादिदेइनेषणाकीर्त्तनआप

द्विविधश्च कल्पातीताएतदेवाह गैविज्जे त्यादिकंथं प्रकृतं निगमयन्नाह एवंचतेइत्यादिकंथं यत्तत्प्रमायं तेतदाहभवनेत्यादि संप्रुद
गत्ति एतदन्तं कंथं च नवरंभवनानि भवनपरिग्रहाणि गृह्हाण्येव वाहनानि गजादीनियानानि यकटविशेषाः विमनानिज्योतिष्क

समंडलगतीउवरिचरा उडुलोगवासी दुविहविमाणियाथदेवा सोहम्मीसाणसणकुमार माहिंद
वंभलोगलंतकमहासुक्कसहस्सार आणयपाणयआरणच्चुया कप्पवरविमाणवासिणो सुरगणागेवे
ज्जाअणुत्तरायदुविहा कप्पातीयाविमाणवासीमहिडुीया उत्तमासुरवरा एवंचेतेचउल्विहासप

दृणमावजेइनेविआमनथी मांडलानेआकारजेइनीगति तिर्यग्लोकनेकपरलेभागेचालता अर्द्धलोकनावासी वेहंप्रकारैवमानिक
कल्पोपन्नकल्पातीतः देवता सौधर्म ईशानर सनत्कुमारश्च महिंद्रश्च ब्रह्मलोकश्च लांतकई महाशुक ७ सहस्रारट आनतर, प्राणत
१० आरण११ अच्युत१२ कल्पप्रधानविमानवासी देवतानासम्बुद्ध नवगैवेयक अचुत्तरविमानवासीवेभंदे कल्पातीतजांणिवैसा
निकवासी महाच्छुद्धिउत्तमदेवतामांछिप्रधान एणीपरेते चिह्नं प्रकारे परिपदासहितदेवता संमताकरे इरगजादिशकटादिविमान

वैमानिकदेवसम्बन्धिगृहाणि यानि विमानानि वायुप्यकपालकादीनि नानामणीनां सम्बन्धीपञ्चवर्णोदिव्यद्ययः सनानामण्यिपञ्च
वर्णोदिव्यसाम्प्रभाजनविधिं भाजनजातं तथा नानाविधानि कामेन स्वेच्छया रूपाणि येषांतेतया विकुर्वतावस्त्रादिभिः कृतविभूषा
येऽश्वरसोगणानां संघतः तेतथा कर्मधारयोतस्त्रान्नानाविधकामरूपविकुर्विताश्वरोगणसंघातान् चैद्रयाण्यिन्ति चैत्यवृत्तान् आरा

रिसाविदेवा समार्यंतिभवणवाहणजाणविमाणसयणा सणायिय णाणविहवत्य भूसणायियप्रव
रपहरणायिय णायामण्यिपंचवर्णदिब्बंच भायणविहं नाणविहकामरुववेज्जिविया अच्चरगणा
संघाएदौवसमुद्दे दिसाओ चैयियाणियवणसंडे पव्वतेगामनगरायिय आरासुज्जाणकाणायियाणि

पत्यंकादि आयनसिंहासणादिक नानाविधनावस्त्रभूषणप्रधान हथियारनानाप्रकारमणि पंचवर्णप्रधानभाजनविधि नानाविध
कामस्ये ईच्छाद् रूपाविकुर्वे देवंगनातेहमासम्बृह घणाष्टद्वीप समुद्रदिशिपूर्वादि चैत्यवृत्तमोटावन हिमवंतादिग्रामनगरआराम
उद्यानकानन कूपशरतलाववापी लांबीसारणीप्रासाद राजानिवेसिवानीसभाप्रपातापसनाउडवला एत्यादिदेइनेषणाकीर्त्तनआप

द्विविधाश्च कल्पातीताएतदेवाह गैविज्जे त्यादिकंथं प्रथतं निगमयन्नाह एवंचतेइत्यादिकंथं यत्तत्प्रमायं तेतदाहभवनेत्यादि सयूंद
गत्ति एतदन्तं कंथं च नवरंभवनानि भवनपरिश्रहाणि गृह्णाण्येव वाहनानि गजादीनियानानि यकटविगोपाः विमनानि ज्योतिष्क

समंडलगतीउवरिचरा उडूलोगवासी दुविहावेमाणियायदेवा सोहम्मीस्वाणसणकुमार माहिंद
वंभलोगलंतकमहासुक्कसहस्सार आणयपाणयआरणच्चुया कप्पवरविमाणवासिणो सुरगणगेवि
ज्जाअणुत्तरायदुविहा कप्पातीयाविमाणवासीमहिड्ढीया उत्तमासुरवरा एवंचेतेचउव्विहासप

क्षणमावजेहनेविआमनयी मांडलानेआकारजेहनीगति तिर्यंग्लोकनेऊपरलेभागेचालता ऊर्द्धलोकनावासी वेहंप्रकारैवमानिक
कल्पोपन्नकल्पातीतः देवता सौधर्म ईशानर सनत्कुमार३ माहिंद्र४ ब्रह्मलोक५ लांतक६ महाशुक ७ सहस्रारट आनत८ प्राणत
१० आरण११ अच्युत१२ कल्पप्रधानविमानवासी देवतानासमूह नवग्रेवैयक अनुत्तरविमानवासीवेभेदे कल्पातीतजाणिवावैमा
निकवासी महाच्छिउत्तमदेवतामाहिप्रधान एणीपरेते चिद्धं प्रकारे परिषदासहितदेवता संमताकरे धरगजादिशकटादिविमान

तकीखण्डपुष्करद्वीपार्द्धयोपूर्वापरार्द्धकारिषु दक्षिणोत्तरायतेषुपर्वतविशेषेषुष्टत्पर्वतेषु शब्दापातिषिकाटापात्यादिषुवर्तुलविजयार्द्ध
 पर्वतेषु कुण्डलेजंबूद्वीपादेकादशकुण्डलाभिधानद्वीपान्तर्वर्त्तिनि कुण्डलाकारपर्वते रुचकवरे जंबूद्वीपात्त्वयोदशे रुचकवराभिधाना
 द्वीपान्तर्वर्त्तिनि मण्डलाकारपर्वते तथामानुषोत्तरे मनुष्यचेलावरके मण्डलाकारपर्वते कालोदधौ द्वितीयसमुद्रेलवणसमुद्रे सलिल
 त्तिसलिलासु गङ्गादिकहानदीषु क्लृप्तपतिषु नदप्रधानेषु पद्ममहापद्मादिषु महाङ्गरेषु रतिकरेषु नदीश्वराभिधानाष्टमद्वीपचक्रवाल
 विदिकचतुष्टयेव्यवस्थितेषु चतुर्षु भ्रूरीसंश्रितेषु पर्वतेषु अञ्जनकशैलेषु नदीश्वरचक्रवालमध्यभागवर्त्तिषु दिक्चतुष्टयावस्थितेषु चतु

यासन्ना वासहरद्रुक्खु गारवट्टपव्वयकुण्डलं रुयगवरमाणुसुत्तर कालोदधिलवणसलिल दहपतिर
 तिकरअंजणकलेस दहिंसुहउवउप्पाय कंचणकविचित्तजमकवरसिहरि कडूवासीवक्खारअकम्म

समुद्रगंगानदीपद्मद्रुहरतिकरपर्वत अंजनपर्वतदधिसुख वैमानिकदेवनीकले देवकुण्डत्तरकुण्डमांघ्रिकंचनपर्वत विचित्तकूटनीलवंत
 नांसवर्षधरपर्वतयकीढूकडा शिखरीपर्वतकूटनावासीदेवता वक्खारपर्वत हिमवंतादिकभूमिनिविषे रूडीपरेविधिंच्याभागजेहना

सादीनां वियेयः प्राग्बदवगन्तव्यः कित्तणाद् इति कीर्त्यते संशब्दते येः कारयिता तानि कीर्तनानि देवकुलादीन् येवच तानि च ममा
 यंते इति प्रकृतं ततश्च परिगृह्य परिग्रहं किंभूतमित्याह विपुलद्रव्यसारं प्रभूतवस्तुप्रधानं देवाविसद् दृगिति सेन्द्रकाशपिदेवाः इन्द्र
 देवाश्च किल महर्षयो वाञ्छितार्थप्राप्ति समर्थो दीर्घायुपश्च भवन्ति न च ते तथा विधा अपि सन्त उद्यादिकालभन्ते कुतः पुनरितरे प्रतिपादना
 थं देवाविसद् दृगा इत्युक्तमिति न तित्तिं न तुष्टिं उवलभंति तिति त्वस्मिच्छा विनिवृत्ति तुष्टिं तोपमानन्दं नलभन्ते अपरापरवियेयमास्या
 कां चावाधितत्वात् किंभूतास्ते इत्याह अत्यन्तविपुललोभाभिभूता संज्ञा संज्ञानं येषां ते तथा तथा वर्षपथरेषु हिमवदादिषु इत्युकारेषु धा

यकूवसरतलाव वाविदीहाय देवकुल सभप्पवावसहिमाद्रयाद् वज्रयाद् कित्तणाणियपगिणिह
 तापरिग्रहं विपुलद्रव्यसारं देवाविसद् दृगानत्तित्तिं न तुष्टिं उवलभंति अत्र तं विपुललोभाभिभू

णानामकरिवाभणीकराव्या परिग्रहीते परिग्रहविस्तीर्णद्रव्यसारदेवदेवी इन्द्रसहित त्वस्मिन्नथी संतोषनपासे घणाविस्तीर्णलोभेप
 राभ्या संज्ञा हिमवन्तादिकद्रुकारपर्वत षाटलापर्वतकुंडलद्वीपः १ द्वीपि रूचकपर्वतः २ मांडुयोत्तरपर्वतकालोदधिधीजोससुद्रलक्षण

पदायासु तासाथातासु कर्मभूमिषु कथादिकर्मस्थानभूतासु भरतादिकासु पञ्चदशपरिमाणसु किमित्याह येषिचनराचतुरन्तचक्र
वर्त्तिनो वासुदेववन्देयाः प्रतीताः माण्डलिकमहाराजाः ईश्वरायुवराजादयः भोगिकाइत्यन्ये तलवराः कृतपट्टवन्धाः राजस्थानीया
सेनापतयः सैन्यनायकाः इभ्यायावतो द्रव्यस्योत्करेणान्तरितो हस्ती न हृथ्यतेतावद्द्रव्यपतयः श्रेष्ठिनः श्रीदेवतालंकृतशिशोर्वेष्टनक
यन्तोवणिग्नायिका राष्ट्रिकाराष्ट्रचिन्तानियुक्तकाः पुरोहिताशान्तिकर्मकारिणः कुमाराः राज्यार्हादण्डनायकाः तन्त्रपालाः भाङ्

दूसरातलवरा सेणावद्भूमसेद्धी सिद्धीयापुरोहिथा कुमारण्डणायगा भाङ्गिवियासत्यवाहाकुण्ड
विया अमच्चाएअखेय एवमादीपरिगह संचिण्तिअण्त असरणंदुरंत अधुवमणिञ्च असासयं

धराजासरीखा सैन्यनायकहस्तीद्रव्येढंकाइ लक्ष्मीनामुत्तिजेतलाधरेतेचेठवणिग्जन देशनीचिंताजेहनेतेसेठीया शान्तिकर्मकारी
राजयोग्यतंतपालकोटपालसीमाडाराजादिभिस्स साथचलावेते कुण्टवमाहिवडेरा राजनीसेवाकरे एपूर्वोक्तचनेरा एआदिदेइने
परिग्रहनेएकठोकरेअंतनथी आपदाथीनराखे अवसानदुष्टके अयश्चनज्जवे अस्थिरपणायकी अशाश्वतपापकर्मतेहनोमूल अवकरणी

र्वं च्छन्नवर्णेषु पर्वतेषु दधिसुखेषु अञ्जनकचतुष्टयपार्श्वं वर्त्तिपुष्करिणीपोङ्गकखेवपर्वतेषु अथपाताः येषु वैमानिकादेवा अथपतन्ति अथ
 प्रत्यचमनुष्यक्षेत्रादावागच्छन्ति उत्पाताश्च येभ्यो भवनपतय उत्पत्यमनुष्यक्षेत्रे समागच्छन्ति ते चानेकेति गिच्छि शूटादयसोपुकंचनेषु उत्तर
 त्तानि पधाभिधानवर्षधरप्रत्यासन्नयोः शीतोदाभिधानमहानद्यु भयतटवर्त्तिनोश्चित्रविचित्रशूटाभिधानयोपर्वतयोः जमगवरत्तिनील
 पद्वर्षधरप्रत्यासन्नयोः शीताभिधानमहानद्यु भयतटवर्त्तिनो यमकवराभिधानपर्वतयोः शिखरिषु समुद्रमध्यवर्त्तिनो गोसुभादिपर्वतेषु
 शूटेषु च नन्दनवनशूटादिषु वस्तुशीलं येषां ते वर्षधरादिवासिनो देवानलभन्ते त्वस्मिन्ति प्रकमः तथावक्खार अकम्भूमिन्ति वच्चस्का
 राश्चित् शूटादयो विजयविभागकारिणः अकम्भूमयः हेमवतादिकाभोगभूमयः तासु ये वर्त्तन्ते इति गम्यं तथा सुविभक्तभागा देयाजन

भूमीसु सुविभक्तभागादिसासु कम्भभूमौ सुजे विचनराचा उरंत चक्रवर्ती वासुदेवावलदेवा मंडिलीया

एषवादेसच्छे कर्मभूमिकादिकभरते एरवते जेनरमनुष्य ४ अंतर्पुष्पीदिक चक्रवर्त्तिवासासुदेववलदेव सामान्यराजायुवराजादिकच्छतपटवं

सामान्यराजायुवराजादिकच्छतपटवं

ग्रस्ताः संसारमतिपतन्ति अतिव्रजन्ति वा इतिव्यक्तं किंभूतं सर्वदुःखानि संनिनीयन्ते
 लयनमिति अयथापरिग्रहः क्रियते तदा हपरिग्रहस्यैव चार्थाय शिल्पयतं शिचेते वज्जजनं
 दिक्कलाचद्विसप्ततिः सुनिपुणाः लेखादिकाः यकुनरुतपर्यवसानागणितप्रधाना इतिव्यक्तं तथा चतुःप्रष्टिं च महिलागुणान् यत्त्रयालिङ्ग
 नादीनामटानां क्रियाविशेषाणां वात्स्यायनाभिहितानां प्रत्येकमष्टमेदत्वाच्चतुःप्रष्टिमहिलागुणाभवन्तीति गीतहत्तादयो वास्त्रीजनोचि
 तावात्स्यायनाभिहिताश्चतुषष्टिरेवेति ताश्च किम्बिधान् रतिजननानिति प्रतीतं तथा सिष्यशेषेवन्ति शिल्पेन सेवाहृत्य र्थेन राजादीनामवल

सिष्यसयंसिक्खाए बह्वजणोक्लाओय वावत्तरिसुनिपुणाओ लेहातियाओ सउणरूया वसाणा
 ओगणियप्पहाणाओ चउसडिं चमहिलागुणे रतिजणणेसिष्यसेवं असिमिसिकिसिवाणिज्जंवव

लोकविज्ञानकलाबहोतरनेविषे डाहा निपुणलेखकादिचक्षुरनोलिखिवो पंखीयानागब्दथवयानछे हडेछे अंककलाप्रधानगणितआ
 लिंगनादिकस्त्रीनागुणकामीजनने चित्तसमाधिनाउपजावणहार राजादिकनीसेवासीखे खड्गादियास्त्रअभ्यासलिखिनादिचेतक

ध्विकाः प्रत्यन्तराजानः सार्थवाहाः प्रतीताकौटुम्बिकाग्रामहत्तराः सन्तोथेसेवकाः यमात्याराजचिन्तकाः एतेचउल्लक्षणान्ये
 धेयमादयः परिग्रहंसच्चिन्वन्तिपिंडयति किंभूतं अनन्तमपरिमाणत्वात् असरणं आपद्रुभ्यो रचनासमर्थत्वात् दुरन्तंपययसानदारण
 त्वात् अभ्रुवंनावस्थम्भाविनमादित्योदययावत् अनित्यं ननित्यमस्थिरत्वात् अशाश्वतंप्रतिचरणंविद्यारत्वात् पावकमनेमंतिपायकमे
 णान्नावरणादीनां मूलंचक्रिरियब्बंति जिनागमांजनांजितबुद्धिचक्षुषामवकरणीयं विचेपणीयंत्याद्यमितियावत् विनायमूलं
 यधन्धपरिक्लेशं वल्लंअनन्तान्केशकारणमिति कंथं नवरंसंक्लेशच्चित्ताविशुद्धितदेवादयः तंधनकनकरत्न निचयंपिण्डयन्तसैवलोभ

पावकमनेमं अत्रकिरियब्बं विद्यासमूलं वहबंधपरिक्लेशवज्जलमणंतं संकिलेसकरणं तंतंधणकरणं
 गरयणनिचय पडियाचेवलोभधत्यासंसारं अतिवयंति सब्बदुक्खसंनिलयणं परिग्गहेसेवयअट्टाए

यत्यजेजिनागमसांभलीच्छांदि विनायनोमूलकारणवधंधपरिक्लेशकर घणाच्छेन्नंतकएनोकारण एहवोतिंधनकनकरत्ननोसमूहमि
 छताळंतानिचे लोभेग्रसहता संसारमांदिअतिअमणकरे सर्वदुःखजन्मादिकघरस्यानकपरिग्रहसेववानेअर्थे विद्यानयतसीखे यथा

न्मंतिअबुद्धयोमन्दबुद्धयोवादुदबुद्धियुक्तापरिग्रहमितिप्रस्तुतं तथापरिग्रहस्यैवंचार्थायकुर्वन्तिप्राणानजीवानांबंधकरणं हननक्रियाः
 चलीकनिकृतिसातिसंप्रयोगान्तत्वालीकंष्टपावादःनिकृतिःअत्यन्तादरकरणेनपरवच्चनंसातिसंप्रयोगोविगुणद्रव्यस्यद्रव्यान्तरमः
 नगुणोत्कर्षभ्रमोत्पादनं परद्व्याभिज्जत्तिपरधनलोभं परद्रव्याभिधानं वा प्रथमान्तत्वं च प्राकृतत्वात् तथा स परदारंगमणासेवणाएव
 विस्तरणंतिस्वदारगमनेआयासंशरीरमानसोर्व्यायामं कुर्वन्तीति प्रकृतं परदारोसेवनायांचविस्तरणंअप्राप्तौमनःखेदं परस्वयामनःप
 कुर्वन्तीतिकलहभण्डनवैराण्ण्यचतवकलहोवाचिकःभण्डनंकार्यिकं वैरंअशुशयापुवन्धःअगमानविमाननातवअप्रमानानिनिविनयं३३

लित्रनियडिसातिसंपन्नोगे परद्व्वअभिज्जासपरदारगमणसेवणाए आयासविसूरुं कलह भंडण
 वैराण्यअवमाणविमाणणाओ इच्छसहिच्छप्पिवासा सतततिसिया तरुहगीहि लोभधत्याअत्ता

जीवनीहिंसाकरे ह्यषावोलेपरवंचनादिगुणरहित सहितपारकाधनलेवानोलोभ परस्त्रीतिहनागमे सेववेभोगवेकरीनिशरीरनो
 मननोखेदपामेवचनराडिभंजण मननोद्विपअप्रमान मनुष्यनिकदर्थना अभिलाषमोटीलक्ष्यातिणेकरी निरंतरतरस्या अप्राप्तअथ

न्वंति अत्र बुद्धयो मन्दबुद्धयो वा दुष्टबुद्धियुक्ता परिग्रहमिति प्रस्तुतं तथा परिग्रहस्यैव चार्थाय कुर्वन्ति प्राणानां जीवानां बधकरणं हननक्रियां तथा
 अलीकनिकृति सातिसं प्रयोगानुत्तवालीकं च पावादः निकृतिः अत्यन्तादरकरणेन परवच्च नं सातिसं प्रयोगो विगुणद्रव्यस्य द्रव्यान्तरमीलने
 नगुणोत्कर्षमोत्पादनं परदब्बाभिज्जन्ति परधनलोभं परद्रव्याभिधानं वा प्रथमान्तत्वं च प्राकृतत्वात् तथा सपरदारंगमणासेवणाएआयास
 विस्तरणंति स्वदारगमने आयासं शरीरमानसोर्व्यायामं कुर्वन्तीति प्रकृतं परदारोसेवनायां च विस्तरणं अत्राप्तौ मनः खेदं परस्य वामनः पीडां
 कुर्वन्तीति कलहमण्डनवैराण्यचतकलहोवाचिकः भण्डनं कायिकं वैराण्ययथापुवन्धः अगमानविमाननातत्र अपमाननानि विनयं भ्रंशा

लिप्रनियडिसातिसंप्रयोगे परदब्ब अभिज्जासपरदारगमणसेवणाए आयासविस्तरणं कलह भंडण
 वैराण्य अत्रमाणविमाणाओ इच्छमहिच्छप्पिवासा सतततिसिया तएहगेहि लोभवत्या अत्ता

जीवनीहिंसाकरे म्पाबोलेपरवंचनादिगुणरहित सहितपारकाधनलेवानोलोभ परस्त्रीतिहनागमे सेववेभोगवेकारीनिशरीरनोखेद
 मननोखेदपामेवचनराडिभंजण मननोद्वेषअपमान मनुष्यनेकदर्शना अभिलाषमोटीदृष्ट्यातिशेकारी निरंतरतस्या अत्राप्तार्थनी

गन्थिल्येवेवातायिच्चतेद्वितिसम्बन्धतथा असिमसिकिसिवाणिज्जंति असिखल्लाभ्यासंमसित्तिमपीकृत्यमच्चरलिपिपिच्चानंरुपिः ज्ञेत्वक
 पणकर्मवाणिज्जं वणिग्व्यवहारं तथाव्यवहारं वादच्छेदनंअत्यसत्यदूसत्यत्यरुप्पगंतंतिचर्थयास्सं अर्योपायप्रतिपादनंयास्सं राजनीत्या
 दिदूसत्यत्तिदूपुयास्सं धनुर्वंदंसरुप्रगतां क्षुरिकादिमुष्टियहणोपायजातंविविधाद्ययोगयोजनावज्जप्रकारांअवयीकरणादियोगप्रयोगान्
 परिग्रहाययिच्चतद्वृत्तप्रकृतं तथाअन्येषुचउक्ते भ्यथिल्लादिभ्योतिरिक्ते पुएवमादिपुएवंप्रकारेषु वज्जपुकारणयतेपुपरिग्रहोपादानहेतु
 यतेपुअधिकरणभूतेपुप्रवत्तमानाद्वृत्तिगम्यं यावज्जीवमाजन्मनडिज्जाएत्तिवज्जवचनस्यनज्जं तेविनज्जंन्तेसंचिच्यंत्युपचि

हारंअथसत्यं दूसत्यं च्छरुप्पवाय विविहाओय जोगजुंजणाओय अखेसुयएवमादीएसु वज्जका
 रणसएसु जावज्जीवंनडिज्जेण संचिणंति मंदनुद्धीपरिग्रहस्सेवय अट्टाएकरेतिपायाण वइकरणंअ

मकयविक्रयविवादनोभाजवो धनउपार्जवानोसस्स धनुविद्यानीकला खल्लादिकनीमुष्टिसाहवानो नानाप्रकारनावयीकरणादिकना
 प्रयोगप्रयुंजवायीखे अनैराएआदिदेइने घणाकारणनाशतनेविषे जावजीवलगेपडेमिले दुटवुद्धिनाधणी परिग्रहसेववानेष्वर्थकरे

आश्रयद्वारा णिते च ईन्द्रियलेशान्ति ईन्द्रियाणि असृष्टानिलेश्याश्चाप्रशस्ता भवन्तीत्यर्थः तथा सयणसंपन्नो गति स्वजनसंप्रायोगान्
 इच्छतीति संबंधः सचित्ताचित्तमिच्छाकाण्ड्रव्याणि अनंतकानि इच्छन्ति परिगृहीतुतथा सदेवमनुजा सुरेलोकैलोभात्परिग्रहोलोभपरि
 ग्रहो नतु धर्म्मार्थपरिग्रहो जिनवरैर्भणितो यदुतनासिद्धेदृशः परिग्रहो दान्यः पाशु इव पाशो बंधनं प्रतिबंधः प्रतिबंधस्थानमभिष्वंगाश्रय इत्यर्थः
 तथा अस्ति सर्वजीवानां सर्वलोकपरिग्रह इति गम्यं अविरतद्वारेण सूक्ष्माणामपि परिग्रहसंज्ञा सद्भावादिति । क्व यथा कुर्वन्तीत्युक्तमथया
 ह्यंफलं परिग्रहो ददाति तदुच्यते परलोकं मियत्ति परलोकैकजन्मान्तरविषये च नष्टाः सुगतिना यातु सत्पथं यथा च्छतमपविष्टत्ति अज्ञान

द्वाद् अणंतकाद् इच्छन्ति परिवेत्तु सदेवमणुयासुरं मिलो एलोभपरिग्रहो जिणवरे हिंभणिश्रोनत्थि
 एरिसोपासोपडिबंधो अत्थिसव्वजीवाणंसव्वलोएपरलोगं मियनट्टातमंपविट्टामहयामो हसहि यमती

श्यादिस्वजनसंयोगजलवणादिअचित्तसुवर्णादिमिआदिद्रव्यअनंतच्छेवाच्छे परिग्रहिवालेवा देवतासमुत्थ असुरसहितलोकने विषेलोभप
 रिग्रहताश्रीजिनवरैरेकस्यो नथीएहवोपासबंधनप्रतिबंध आश्रयच्छेसर्वजिवनेसर्वलोकनेपरलोकनेनष्ट अंधकारतेहमाहिपइटाउरकटो

विमाननाः कर्दर्यनाः किंभूताः संतः कुर्वन्तीत्याह इच्छन्सिद्धिच्छिपिवाससययति सिद्यति इच्छामिहाययन्मयनर्यादी
 नामिथते एषपिपासापनिच्छातयासततंसंततं पिताइवत्वपितामेतेतथातथातएहगिहिलोभयत्यात्वात् इद्र्याव्ययेच्छाद्विरप्राप्तार्याका
 चालोभश्चित्तपिमोहैतैर्ग्रास्यतिव्याघ्रायेतेतथाअन्ताण्अण्णिग्नश्चित्तिआत्मनाअनिगृहीताअनिगृहीतात्मानइत्यर्थः कुर्वन्तिकोधमान
 मायालोभानितिकंथंअकीर्त्तिनीयान्निदिदान् तथापरिग्रहएवचभवंति नियमाच्छल्यानिमायादीनिवीणिण्डंडाच दुःप्रणिहितमनो
 पाषायलक्षणाः गोरवाणिचकृद्विरससातगौरवरूपाणि कपायाः संज्ञाअप्रतीताः कामगुण्अग्रहगायत्तिकामगुणाः शब्दादयः पंचतएव

एअनिगगिहयाकरंति कोहमाणमायालोभे अकित्तणिज्जेपरिगगहेचेवहुंति नियमासल्लदंडायगा
 रवायकसायसखायकामगुण अग्रहगाय इंदियलेसाओ सयणसंपयोगा सचित्ताचित्तमीसगाइ

आकाचाचित्तनोमोहतिण्णस्य आत्मातिणेकरो अनिग्रह्यासरणरहितकरे क्रोधिमानेमायालोभे अकीर्त्तनीयसाधुनेनटवायोष्यपरि
 यहेनेविये होइं निवययत्यमायादिमनोदंडादि त्रिणिगारवक्रोधादिसंज्ञाआचारादि शब्दादिकप्राणातिपातादिक ५० द्रियदण्यले

आश्रयद्वारा गते च इंद्रियलेसाडति इन्द्रियाणि असंभृतानि लेख्याद्या प्रयस्ता भवन्तीत्यर्थः तथा स्वयणसंपद्योगेति स्वजनसंप्रायोगान्
 इच्छतीति संबन्धः सचित्ताचित्तमित्येका गिद्रव्याणि अनंतकानि इच्छंति परिगृहीतुतया सदेवमनुजा सुरलोकैकलोभात्परिग्रहोलोभपरि
 ग्रहो न तु धर्मायं परिग्रहो जिनवरैर्भणितो यदुत नास्ति द्वैदृशः परिग्रहो दान्यः पाशुद्वयपायो वंधनं प्रतिबंधः प्रतिबंधस्थानमभिध्वंगाय यद्भवत्यर्थः
 तथा अस्ति सर्वजीवानां सर्वलोके परिग्रह इति गम्यं अविरतद्वारेण सूक्ष्माणामपि परिग्रहसंज्ञा सङ्गावा दिति । अथा यथा कुर्वन्तीत्युक्तमथया
 ह्यं फलं परिग्रहो ददाति तदुच्यते परलोकं मियति परलोके च जन्मान्तरविषये च नष्टाः सुगतनायात्सत्पथसंज्ञासत्तमपविष्टत्ति अज्ञान

द्वाद् अणंतकाइ इच्छंति परिचेत्तु सदेवमणुया सुरं मिलो एलोभपरिग्रहो जिणवरे हिंभणिओ नत्थि
 एरिसोपासोपडिं धो अत्थिसव्वजो वाणं सव्वलो एपरलोगं मियनट्टातं मंपविट्टा महयासो ह मच्चियमती

श्यादि स्वजनसंयोगजलक्षणदि अचित्तसुवर्णादि मिथ्यादि द्रव्य अनंतच्छेवाच्छे परिग्रहिवालेवा देवतामनुष्य असुरसहितलोकने विपेलोभप
 रिग्रहतात्री जिनवरैरेकह्योनयी एहवोपासबंधनप्रतिबंध आश्रयच्छे सर्वजिवने सर्वलोकने परलोकने नट अंधकारतेहसां हि पद्मठा उरकटो

विमाननाः कर्दयनाः किंभूताः संतः कुर्वन्तीत्याह इच्छमहिच्छपिवाससययतिसियत्तिदृच्छामभिलापमात्रंमहेच्छामहाभिलापयत्कपयर्थादी
नामिषतेएषपिपासापानेच्छातयासततंसंततंतटपिताइववटपितामेततथातयातएहगिहिलोभयत्याटणाद्रथ्याव्ययेच्छाट्ट्विरप्राप्तार्याकां
द्यालोभद्वित्तयिमोहेतैर्गसाअतिव्याप्तयेतेतथाअत्ताणअण्णिगहियत्तिआत्मनाअनिगट्हीताआनइत्यर्थः कुर्वन्तिकोषमान
मायालोभानितिकंथंअकीर्त्तिनीयान्निदितान् तथापरिग्रहएवचभवन्ति नियमाच्छल्यानिमायादीनिवीण्णिदंडाच्च दुःप्रणिहितमनो
याकायलक्षणाः गोरवाण्णिचच्छद्विरससातगौरवरूप्याणि कपायाः संज्ञाश्चप्रतीताः कामगुणश्चएहगायत्तिकामगुणाः शब्दादयः पंचतएव

एअनिगगहियाकरंति कोहमाणमायालोभे अकित्तण्णिजेपरिगहेचेवज्जंति नियमासल्लदंडायगा
रवायकसायसखायकामगुण अणहगाय इंदियलेसाओ सयणसंपयोगा सचित्ताचित्तमीसगाइ

याकाचापित्तनोमोहतिणेश्या आत्मातेणैकरो अनिग्रह्यासरणरहितकरे कोषेमानेमायालोभे अकीर्त्तनीयसाधुनेनटवायोग्यपरि
ग्रहनेविषे होइं निचयथल्यमायादिमनोदंडादि त्रिणिगारवकोधादिसंज्ञाआहारादि शब्दादिकप्राणातिपातादिक इंद्रियलक्षणे

आश्रयद्वाराणि ते च ईदियलेसाउत्ति इन्द्रियाणि असेहतानिलेख्याश्चाप्रशस्ताभवंतीत्यर्थः तथा सयणसंपन्नो गति स्वजनसंप्रायोगान्
 इच्छतीति संबंधः सचित्ताचित्तमित्रकाणि द्रव्याणि अनंतकानि इच्छंति परिगृहीतुतया सदेवमनुजा सुरलोकैलोभात्मरिशहोलोभपरि
 ग्रहो नतुधर्म्मार्थपरिग्रहो जिनवरैर्भणितोयदुतनासिद्देहशः परिग्रहदैन्यः पाशद्वयपाशोबंधनप्रतिबंधः प्रतिबंधस्थानमभिख्वंगाश्रयइत्यर्थः
 तथाअस्ति सर्वजीवानां सर्वलोकेपरिग्रहइतिगम्यं अविशतद्वारेणसूक्ष्माणामपिपरिग्रहसंज्ञासंज्ञावादिति । अथयथाकुर्वन्तीत्युक्तमयथा
 ह्यंफलंपरिग्रहोददाति तदुच्यतेपरलोगंमिदंति परलोकेचजन्मान्तरविषयेच नष्टाः सुगतिनायात्सत्यथश्वात्सतमपविष्टंतिअज्ञान

दब्बाइं अणंतकाइं इच्छंतिपरिषेत्तु सदेवमणुयासुरंमिलोएलोभपरिगगहो जिणवरेहिंभणिओनत्थि
 एरिसोपासोपडिंधोअत्थिसव्वजीवाणंसव्वलोएपरलोगंमियनइतमंपविट्टामहयामोहमहिचयसती

शादिस्वजनसंयोगजललवणादिअचित्तसुवर्णादिमिआदिद्रव्यअनंतच्छेवांछे परिग्रहियालेवादेवतामनुष्यअसुरसहितलोकनेविपेलोभप
 रिग्रहताश्रीजिनवरैर्देकह्योनथीएहवोपासबंधनप्रतिबंध आश्रयच्छेसर्वजिवनेसर्वलोकेनेपरलोकनेनष्ट अंधकारतेहसांहिपइठाउत्कटो

मग्नाः मद्यमोहमोहिममद्रुति प्राकृतत्वान्महासोहेनप्रकटोदयचारितमोहनीयेनमोहितमतयकिंभूतेइत्याहत्तमित्त्रारजनीतहृदद्वा
 नाधकारोयः सतमित्त्राधकारतत्वकेयुजीवस्थानकेपुनद्याइत्याहत्वसस्यावरसूक्ष्मवादेपु पञ्जत्तमपञ्जत्तद्रहयायत्करणादिदं दृश्यं पञ्ज
 त्तमपञ्जत्तगसाहारणपत्तेय सरीरेसुयञ्चंडजपोतजजरायुजरसुजसंसे इमसंसुच्छिमलभ्रजउववाइएसुनरगतिरियदेवमणसेसुजरा
 मरणरोगसोगवञ्जलेसुपलिधोवमसांगरोवमाणि अथाइयं अणवदगं दीहमञ्चं चाउरंतं संसारकं तारमिति अस्यचव्याख्याचतुर्थाध्यय
 नवदवसेयाकेएवं फलभुजोभवतीत्याहजीवालोभवस संन्निविष्टालोभवसेनपरिग्रहेसंन्निविष्टा अभिनिविष्टा इत्यर्थः एसोसोइत्याद्यथ्य

तिमित्त्राधकारेतसथावरसुहुमवायरेसुपञ्जत्तमपञ्जत्तगएवंजावपरियदृंतिदीहमइंजीवालोभवसंस

न्निविष्टाएसोसोपरिगहसफलविवागोइहलोइओपरलोइओ अप्यसुहोवञ्जदुकलोमहभओवञ्जर

मोहनीयमोहीच्छेदुद्धिअज्ञानपणोत्तेणेकरी अंधारोवंसं थावरसुक्ष्मवादेपर्याप्तोअपर्याप्ता एपर्वतएहवाजीयसंसारमाहियवित्तनकरे
 दीर्घपथजीवलोभने एकाग्रचित्त एपूर्वोक्त परिग्रहनोफलविपाककह्यो इहलोकसंबंधीयो परलोकसंबंधीयो अल्पसुखघणोदुःखमहाभयघ

यननिगमनव्याख्याचास्यपूर्ववदिति । छ । अधुनाश्रवणपंचकनिगमनायगाथाकंदंयकमाह एतेहिगाहा एतैरन्तरोपवर्णितस्यरूपैःपंच

यप्यगाढोदारणोक्कसोअसाओवाससहस्सेहिं सुचतीनयअवेदयित्ताअत्थिड्ढसोक्खोत्तिएवमाहंसु
नायकुलनंदणोमहप्पाजिणोओवरवीरनामधेज्जोक्केहीयपरिगहस्सफलविवांगंएसोसोपरिगहो
पंचमोनियमाणामणिकणगरथणमहरिहएवंजावइसस्समोक्खवरमुत्तिमगस्सफलिहभूयोचरि
मंअहम्मदारंसम्मत्तं ५ एएहिंपंचहिंअसंवरेहिंरयमादिणिहुअणुसमयंचउविहगतिपेरंतं अणुपरि

णीरलेकरीप्रगाढरौद्र कर्कशकठोर असातानाकारणवर्षनेसहस्सेसुं काइनकी विणभोगव्ये छेनिचेछूटवीनथीइमकक्षीञ्जातकुलनेविपे
नंदनखृद्विकारक महंतआत्मारगद्वेपरहित प्रधानवीरनामधेयतेणे कक्षोपरिग्रहनो फलविपाकएपूर्विकक्षोपरिग्रहरूपपांचमो
आश्रवहार निश्चयानाप्रकारे मणिसुवर्णं चंद्रकात्यादिमहार्थं सुगंधद्रव्यमोदकादिककसुरीकर्पूरादि कपरिग्रहमुक्तिप्रधाननिर्लो
भतामात्रनेफलहसरीपोछे छेहलोअधर्मद्वारसमाप्तं ५ छिंवेएतलेपांचआश्रवहारप्राणातिपातादि कक्ष्याश्चिधेतेहनोप्रतिपचपांचसंवर

भिरसंवरैः प्राणतिपातादिभिराश्रवैरजइव रजोजीवस्वरूपो परंजनात्कर्म ज्ञानावरणादिआचिणित्तु आचिन्त्यआत्मप्रदेयैः सहो पधित्य अनुसमयं प्रतिक्षणं चतुर्विधा चतुःप्रकारादेवादिभेदेन गतिर्गतिनामकर्मोदयसंपाद्योजीवपर्यायः पर्यान्तो विभागोयस्यसु तथा तंश्चतुपरिवर्तते परिभ्रमन्ति संसारभवमिति स्ववर्गद्ग्राहा सर्वगतीनां देवादि सच्चिन्वनीनां प्रस्कन्दाः गमनानि सर्वगतिप्रस्तु न्दातान् करिष्यन्त्यनन्तकाननंतानकृतपुण्याश्चविहिता श्वनिरोधलक्षणपवित्रानुष्ठानाः येचनशृण्वन्ति धर्मश्रुतरूपं श्रुत्वांचयेप्रमा दान् लभयन्ति श्रुतार्थसंस्वरात्मकं नानुतिष्ठन्तीत्यर्थः अणुसिद्धंगाहाश्रुशिष्टं गुरुणोपदिष्टमपिवज्जविध्वज्जप्रकारं धर्ममिति सस्वम्भः यदृत्तिसंसारं? स्ववगतीपक्वं देकाहंति अग्रंतगी अकथपुण्याजियनसुणं तिधम्मं सो जणयजेपमायंति२

हार चहंसादिकेहेहं एसंवरद्वारकहिवानेकाजेशियनेआमंतणदीदूहे एणंपवेषोचप्रकारनेआश्रवद्वारेकरी रजनीपरेनिर्मलजीवने मलिनसरिखोकरे समयर प्रतेकर्मलपाजे देवनरकतियंचमनुष्यगतिविभागहेपरिअमणकरेसंसारमांहि? सर्वदेवभवादिसंघं धिनी गतिप्रसंधगमनेजाइवा मिथ्यादृष्टिपुरुषवुद्धिरहितअधर्मयुक्ततेहनेशीखनलाने अकृतपुण्यजेपुरुषनसांभले धम्मं जेसांभलीनेजेप्रमाद

पाठान्तरेण अनुशिष्टाः अनुयासिता बहुविधयथा भवन्ति मिथ्यादृष्टयो नरा अत्रुहयो बहुकानि काचित्कर्मणाः तत्रबद्धं स्यप्रदेशेषु संश्लेषितं निकाचितं दृढतरंबद्धं उपशमनादिकरणानामविपयीकृतमितिभावः शृण्वन्ति केवलमनुहत्यादिना धर्मश्रुतरूपं नच न पुनःकुर्वन्ते अनुतिष्ठन्तीति ३ किंसकागाहा किंशक्यं कर्तुं नशक्यमित्यर्थः जइतिपादपूरणे यत्यस्मान्नेच्छयनेत्यय ऊपधंसुधाप्रत्यु पकारानुपेक्षितयादीयमानमिति गम्यं पाठमपाठं किंरूपमित्याह जिनवचनंगुणमधुरं विरेचनं त्यागकारिसर्वदुःखानां४ पंचव गार्हापंचवप्राणातिपाताद्याश्चहाराणि उज्ज्वलात्यक्ता पञ्चैवप्राणातिपातविरमणादिसंवरान् रक्षित्वापालयित्वा भावेनान्तंकरण

अणुसदृपिवज्जविहं मिच्छदिदृष्टियजिनराअनुद्धीया वद्वनिकाइयकस्मासुरंतिधम्मं नपरंकरंति ३ किंसक्काकाउं जेजनेच्छहओसहंसुहापाउं जिणवयणंगुणमज्जरं विरेयणंसव्वदुक्खाणं पंचेवव

करे २ श्रीगुरुउपदिष्टएहवोपणिवज्जप्रकारेधर्म मिथ्यादृष्टीपुरुषपुद्धिरहितअधर्मयुक्ततेहनेगीपनलागे वांधिनिकाचितकर्म सांभलेषमं परंनकरेआचरेनहीं ३ तुम्हे सुंकरीसकोजिकार्इदुःकरक्रिया जेनयीवांछताओपधफोकपीवा जिनवचनश्रीवीतरागनोभायोगुणेक

भिरसंपरैः प्राणातिपातादिभिराश्रयै रजद्रव रजोजीवस्वरूपो परंजनात्कर्मज्ञानाश्रयादिआचिषिणु आचिन्त्यआत्मप्रदेयैः स हो
 पचिद्य चतुस्रयं प्रतिचरणं चतुर्विधा चतुःप्रकारादेवादिभेदेन गतिर्गतिनामकर्मोदयसंपाद्योजीवपर्यायः पर्यान्तो विभागीयस्यस
 तथा तं चतुपरिवर्तते परिभ्रमन्ति संसारभवमिति स्वर्गद्वैगहा सर्वगतीनां देवादि सभ्रन्विनीनां प्रस्रन्दाः गमनानि सर्वगतिप्रस्र
 न्दातान् करिष्यन्त्यनन्तानन्तानकृतपुण्याद्यविहिता अवनिरोधलक्षणपवितानुष्ठानाः ये च नशृण्वन्ति धर्मश्रुतरूपं श्रुत्वा च ये प्रमा
 द्यन्ति द्ययन्ति श्रुताथसंवरालोकं नानुतिष्ठन्तीत्यर्थः अणुसिद्धंगाहाश्रुशिटं गुरुणोपदिष्टमपि बहुविधप्रकारं धर्ममिति सभ्रन्धः

यदृत्तिसंसारं स्वर्गगतीपक्व देकाहंति अश्रुतंगे अकथयपुणालियेन सुश्रुतिधर्मसो जं श्रुयजे प्रमायंति र

द्वार षड्विंसादिके द्वे ए संवरद्वार कश्चिद्वाने काजेशिष्येने आमतवणदीद्वे एणोपर्वे पांचप्रकारेने आश्रवद्वारे करी रजनीपरेनिर्मलजीवने
 मखिनसरिखोकरे समयर प्रतेकर्मलपार्जे देवनरकतियंचमनुष्यगतिविभागकेपरिभ्रमणकरे संसारमांछि सर्वदेवभवादि संवधिनी
 गतिप्रस्रंघगमनेजाइया मिथ्यादृष्टिपुरुषबुद्धिरहितअधर्मयुक्ततेहनेशीखनलागे अकृतपुण्यजेपुरुषधनसांभले धर्मजेसांभलीनेजेप्रमाद

मन्महावीर्यमरानस्वामिना अविपर्ययमालेणाहसाधर्म्यं नतुयुगपत्सकालसंशयव्यवच्छेदसर्वस्वभापातुगामिभापादिभिरतियैरिति
 सर्वदुःखिस्मोचणार्थमिति षट्मगाहाप्रथमसम्बरद्वारं भवत्यहिसाद्वितीयं सत्यवचनमित्येवं भतनामकं प्रज्ञप्तं प्ररूपितं दत्तं वितीर्णं
 मगनादि अनुज्ञातं भोग्यतयवतीर्णं पीठफलकावग्रहादिनत्वशनादितदहत्तं ग्राह्यमितिशेषः संवरोत्ति दत्तानुज्ञातग्रहणलक्षणसूतेः य
 सम्बरद्वत्यर्थः इदं च सम्बरशब्दं विनागायापद्याहं प्रसिद्धलक्षणं भवति नचसम्बरशब्दवर्जिता काचिद्वाचनोपलभ्यते तथा ब्रह्मचर्यं
 अपरिग्रहत्वं चतुर्थपञ्चमौ सम्बराविति २ तत्पगाहा तत्ततेषु प्रससुमध्ये प्रथमसम्बरद्वारजहिसातसथा वरसव्यभूयखेमकरिति तस

विमोक्त्वणद्वारे १ षट्मंजुंतिअहिसावितियं सव्ववयणंति पन्नत्तं दत्तमणुणायसंवरो वंभचेरमपरि
 गहंतं च २ तत्पप्रठमंअहिसा तस्सथावरसव्वभूयखेमकारी तीसेसभावणाओकिंचिवोच्छं गुणलेसं ३

चनपरूपयोदीधुं अनुज्ञातीर्थकरिं संवरद्वार ब्रह्मचर्यएचोथो परिग्रहटालीनिनिःपरिश्रपणुपांचमोसंवरद्वार २ तिचाप्रथमजीवदया
 तसथावरसर्वभूतप्राणीनिचेमकारी तेअहिसा ५ भावनासच्चित्ते कांईएवाकचिस्युं गुणनोलियमात्र ३ तेएजेआगलिककीस्ये रूडा

इत्या कर्मरजोविप्रमुक्ताइति प्रतीतं सिद्धानां मध्येष्वरासिद्धिवरासकलकर्मक्षयलस्या भावसिद्धिरित्यर्थः तांचतएवअनुत्तरां सर्वो
 ज्ञानानिगच्छन्तिइतिप्रग्रथ्याकरणे पञ्चसाध्यनविवरणं समाप्तं । उक्ताआश्रवाश्रयतत् प्रतिपक्षभूतानांसंस्वराणां प्रथममहिंसा
 लक्षणसंस्वरमभिधातुकामसात प्रस्तावनार्थशियमामन्त्येदमाह हेजंबूएत्तोगाहा इतआश्रवभणनानन्तरं संस्वरयंसंस्वरः कर्मणा
 मनुपदानन्तस्य द्वाराणोप द्वाराण्य पायासंस्वरद्वाराणि पञ्चवक्ष्यामि प्राणतिपातविरमणादिक्रमेण यथाभणितानि भगवताश्री

कविभक्तजगणं पंचैवयरक्विक्रजगणभावेणं कर्मारयविष्ममुक्ता सिद्धिवरमणुत्तरंजंति ५ इतिपंचमंत्रासं
 वदारंसंस्तं ५ जंबूएत्तोसंवरदाराइं पंचवोच्छामिआणुपुव्वीएजहभणियाणिभगवयाससव्वटुकव

रिमधुरोमीठोफेडणहारसर्वदुःखनो४ पांचप्राणतिपातादिकांडिपांचसंस्वरभावेअंतःकरणसुहृदाखीकरीकर्मारजथीविप्रमुक्तमुक्तिप्रधां
 नपणुत्तरतेहनेविपे ५ इतिपंचमंत्राश्रवद्वारंसमाप्तम् ५ अहोजंबूआगलि जेणेअनुष्टुभेकर्मआवताराखिइं तेहनाद्वारापांचकहिस्थुंअनु
 क्रमेअिमगौतमादिगणघरआगलिभायोभगवंतेसर्वदुःखजरामरणादिमूकाववनेअर्थे १ पचिलोहोइश्रीजीवदयाबीजोसंस्वरद्वारसत्यव

गुणपराध्यानिवाद्यथाशीलस्यगुणवराणांच वरगुणानां व्रजः समुदायो येषुतानिशीलगुणव्रतानि तथासत्यं सृपायादवर्ज्जनं चार्थं
मायावर्जनं तत्प्रधानानिव्रतानिन्यानि तानि तथासत्यार्जवानिवातथानरकतिरयमनुजदेवगतिर्विवर्जयन्ति मोक्षं प्रापकतया व्यवच्छेद
यतियानितथासर्वैर्जिनैः शिष्यन्ते प्रतिपाद्यन्ते यानि तानि सर्वजिनशासनानि तान्येवकप्रत्यये सर्वजिनशासनकानिकर्मरजोविदार
यन्ति स्फोटयन्ति यानि तानि तथाभवयतविनाशनकानि अतएवदुःखयतविमोचनकानि सुखगतप्रवर्तनकानि तीचकथं कापुरूपदुःखेनो
त्तीर्थन्ते निष्ठां नीयन्ते इति कापुरूपदुःखतराणि सत्पुरुषं निषेवितानिवाचनान्तरे सम्पुरिसतीरियाद् सत्यु रूपप्राप्ततीराणीत्यर्थः

वरवयाद् सञ्ज्वव्वयाद् नरगतिरिय मगुयदेवगतिविवज्जयकाद् सव्वजिणसासणकाद् कम्मरय
विदारगाद् भवसयविणासणकाद् दुहसयविमोयणकाद् सुहसयपव्वत्तणकाद् कापुरिसदुरुत्त

रकगतिथिं च गतिमनुद्यगतिदेवगतिनिवारणहारं सर्वजिनभगवंतशीपववावांछे कर्मरजनाविदारणहार भवनायतनाधिनायकने
कारक दुःखनायतनामकाङ्गहार सुखनायतनाप्रवर्त्तावक कापुरूपनेपालतां दुःकर स्वरधीरनेसेव्यायकामोचनो जाड्ढो मार्गदेवलोका

स्यावराणां सर्वपांभूतानां ज्ञेयकारणशीलातस्या अहिंसायाः सभावनास्तु भावनापञ्चकोपेतायाएवकिंचित्ति किञ्च नाल्प' ब्रह्मे गुणो
 देयं गुणलेशमिति साम्प्रतं सविशेषणमन्तरोदितमेवार्थं गद्ये नाह ताण्डित्ति यानिसम्बन्धयेनाभिहितानि पुनरिमानि ब्रह्म
 भाणानि हेसुव्रतगोभनव्रतजंवनामन् मर्हातिकरणत्वजोगत्वयेणयावज्जीवतया सर्वविषयनिवृत्तिरूपत्वात् अणुव्रतापेक्षयाहृदन्ति
 व्रतानि नियमामहाव्रतानि लोयधिद्वयव्याद्'ति लोककृतिदानि जीवलोक्चित्तस्यास्थकारोणिव्रतानियानितानितवावाचनांतरे
 लोयधियसव्वयाद्'ति तत्रलोकायहितं सर्वददति यानितानि तथाश्रुतसागरदेशितानि यानितयातथातपो नशनादिपूर्वकर्मनिज्ज
 रणफलं संयमः दयिय्यादि संरक्षणलक्षणोभिनवकर्मानुपादानफलसद्रूपानि व्रतानितपसंयमव्रतानि तपसंयमयोर्वानास्तिथयःश्रयो
 येपुतानितपःसंशमाव्ययानितयाशीलंसमाधानंगुणाश्चविनयादयः तैर्वराणि प्रधानानि यानिव्रतानितानिशीलवरगुणव्रतानि शील

ताण्डिसद्रमाणि सुव्ययमहवयाद्' लोकहितव्यव्याद्' सुयसागरदेशियाद्' तवसंजमवयाद्' सीलगुण

व्रतमोटाव्रतभयलोकनेचित्तकारीया सुखससुद्रभाया तपसंयमव्रतआचारविनयादिगुणप्रधानव्रत सत्यमायानोपरित्यागव्रतकेन

गुणधराव्ययानिवाचयथाशीलस्यगुणवराणांच वरगुणानां व्रजः समुद्रायो येषुतानिशीलगुणव्रतानि तथासत्यं मृषावाद्बल्लनं चार्थं
 मायावर्जनं तत्प्रधानानिब्रतानियानितानि तथासत्यार्जवानिवातथानरकतिरयमनुजदेवगतिर्विवर्जयन्ति मोक्षं प्रापकतयाव्यवच्छेद
 यतियानितानितथासर्वैर्जिनैः शिथन्ते प्रतिपाद्यन्तेयानितानिसर्वजिनयासनानितान्येवकप्रत्ययेसर्वजिनयासनकानिकर्मरजोविदार
 यन्ति स्फोटयन्तियानितानि तथाभवशतविनाशनकानि अतएवदुःखशतविमोचनकानिसुखशतप्रवर्तनकानीतिचकथं कापुरैपदुःखेनो
 तीर्यन्ते निष्ठानीयन्तेइति कापुरुषदुरुत्तराणि सत्पुरुषं निषेवितानिवाचनान्तरे सम्पुरिसतीरियाद् सत्पुरुषप्राप्ततीराणीत्यर्थः

वरवयाद् सञ्ज्ववव्याद् नरगतिरिय मणुयदेवगतिविवज्जयकाद् सव्वजिणसासणकाद् कम्मरय
 विदारगाद् भवसयविणसासणकाद् दुहसयविमोयणकाद् सुहसयपव्वत्तणकाद् कापुरिसदुरुत्त

रकगतिथिंचगतिमनुष्यगतिदेवगतिनिवारणहारं सर्वजिनभगवंतशीपववावंछे कर्मरजनाविदारणहार भवनाशतनाविनाशकने
 कारक दुःखनाशतनामूकावणहार सुखनाशतनाप्रवर्तवक कापुरुषनेपालतांदुःकर स्वरधीरनेसेथ्यायकामोचनोजाइवोमार्गदेवलोक

स्यावराणां सर्वपांभूतानां चेमकरणशीलातस्या अहिंसायाःसभावनास्तु भावनापञ्चकोपेतायाएवकिंचित्ति किञ्च नाल्पं वच्ये गुणो
 द्वेयं गुणलेगमिति साम्प्रतं सविशेषणमनन्तरोदितमेवाथं गद्ये नाह ताण्डित्ति यानिसस्वरयब्देनाभिहितानि पुनरिमानि वक्ष्य
 माणानि हेसुव्रतयोभनव्रतजंबूनामन् महातिकरणत्वजोगत्वयेगयावज्जीवतयासर्वविषयनिवृत्तिरूपत्वात् अणुव्रतापेक्षयावृद्धन्ति
 व्रतानि नियमामहाव्रतानि लोयधियव्वयाद् इति लोकवृत्तिदानि जीवलोकचित्तस्यास्वकार्णीणिव्रतानियानितयावाचनान्तरे
 लोयधियसव्वयाद् इति तत्वलोकायचित्तं सर्वं ददति यानितानि तथाश्रुतसागरदेशितानि यानितयातयातपो नयनादिपूर्वकर्मनिज्ज
 रणफलं संयमः दृथिव्यादि संरक्षणलक्षणोभिनवकर्मानुपादानफलसुद्रुपाणि व्रतानितपसंयमव्रतानि तपसंयमयोर्वीनास्तिव्ययःष्वयो
 येपुतानितपःसंयमाव्ययानितयाशीलंसमाधानंगुणाश्चविनयादयः तैर्वराणि प्रधानानि यानिव्रतानितानिशीलवरगुणव्रतानि शील

ताण्डिउद्माणिसुव्वयमहवयाद् लोकहियव्वयाद् सुयसागरदेशियाद् तवसंजमवयाद् सीलगुण

व्रतमोटाव्रतभयलोकनेहितकारीया सुत्तससुद्रभाष्या तपसंयमव्रतआचारविनयादिगुणप्रधानव्रत सत्यमायानोपरित्यागव्रतकेन

गुणवराख्यान्याश्चवाशीलस्थगुणवराणांच वरगुणानां व्रजः समुदायो येषुतानिशीलगुणव्रतानि तथासत्यं स्यावावदवर्जनं
 मायावर्जनं तत्प्रधानानिव्रतानिन्यानि तानि तथासत्यार्जवानिवातथानरकतिरयमनुजदेवगतिर्विवर्जयन्ति मोक्षं प्रापकतयाव्यं
 यतियानितानितथासर्वजिनैः शिष्यन्ते प्रतिपाद्यन्तेयानितानिसर्वजिनशासनानितान्येवकप्रत्ययेसर्वजिनशासनकानिकर्मरजो
 यन्तिस्फोटयन्तियानितानि तथाभवशतविनाशनकानि अतएवदुःखशतविमोचनकानिसुखशतप्रवर्तनकानीतिचकथं कापुरूपदुः
 क्षीर्यन्ते निष्ठांनीयन्तेइति कापुरूपदुःखराणि सत्पुरुषं निषेवितानिवाचनान्तरे सप्पुरिसतीरियाइं सत्पुरुषप्राप्ततीराणी

वरवयाइं सच्चञ्जवव्याइं नरगतिरिय मगुयदेवगतिविवज्जयकाइं सव्वजिणसासणकाइं कम्मरय
 विदारगाइं भवसयविणासणकाइं दुहसयविमोयणकाइं सुहसयपव्वत्तणकाइं कापुरिसदुरत्त

रकगतिथिं च गतिमनुष्यगतिदेवगतिनिवारणहारं सर्वजिनभगवंतशीपववावांछे कर्मरजनाविदारणहार भवनाशतनाविना
 कारक दुःखनाशतनामकावणहार सुखनाशतनाप्रवत्तावक कापुरूपनेपालतांदुःकार सूरधीरनेसेव्याथकामोचनोजाडूवोमार्गदेव

स्यावराणां सर्वेषांभूतानां क्षेमकरणीशीलातस्या अहिंसायाःसभावनास्तु भावनापञ्चकोपेतायाएवकिंचित्ति किञ्च नाल्पं वक्ष्ये गुणो
 देयं गुणलेशमिति साम्प्रतं सविशेषणमनन्तरोदितमेवार्थं गद्ये नाह ताण्डित्ति यानिसम्बन्धशब्देनाभिहितानि पुनरिमानि वक्ष्य
 माणानि हेसुव्रतगोभनव्रतजंनू नामन् महान्तिकरणत्वजोगत्वयेगयावज्जीवतयासर्वविषयनिवृत्तिरूपत्वात् अगुव्रतापेक्षयावृहन्ति
 व्रतानि नियमामहाव्रतानि लोयधिद्वयव्याद् इति लोकधृतिदानि जीवलोकचित्तस्थास्यकारीणिव्रतानिनियानिततयावाचनान्तरे
 लोयधिसव्याद् इति तत्रलोकायहितं सर्वददति यानितानि तथाश्रुतसागरदेशितानि यानितथातथातपो नयनादिपूषकर्मनिज्ज
 रणफलं संयमः दृघिव्यादि संरक्षणलक्षणोभिनवकर्मानुपादानफलसुद्रूपाणि व्रतानितपसंयमव्रतानि तपसंयमयोर्वीनास्तिव्ययःष्ययो
 येपुतानितपःसंयमाव्यायानितथाशीलंसमाधानं गुणाश्चविनयादयः तैर्वराणि प्रधानानि यानिव्रतानितानिशीलवरगुणव्रतानि शील

ताण्डिद्रुमाणि सुव्यमहव्याद् लोकहित्यव्याद् सुयसागरदेशित्याद् तवसंजमव्याद् सीलगुण

व्रतमोटाव्रतमयलोकनेहितकारीया सुवसुद्रुभाष्या तपसंयमव्रतआचारविनयादिगुणप्रधानव्रत सत्यमायानोपरित्यागव्रतव्रत

ससुदायो येषुतानिशीलगुणत्रतानि तथासत्यं स्यावादवर्जनंअर्थिधं
 गुणधराव्ययानिवाच्यवाशीलस्यगुणवराणांच वरगुणानां व्रजः ससुदायो येषुतानिशीलगुणत्रतानि तथासत्यं स्यावादवर्जनंअर्थिधं
 मायावर्जनं तत्प्रधानानिप्रतानिनियानितानि तथासत्याज्जवानिवातयानरकतिरविर्वर्जयन्ति मोचं प्रापकतयाव्यवच्छेदे
 यतियानितानितथासर्वैर्जिनैः शिथ्यन्ते प्रतिपाद्यन्तेयानितानिसर्वजिनशासनानितान्येवकप्रत्ययेसर्वजिनशासनकानिकर्मरजोविदार
 यन्तिस्फोटयन्तियानितानि तथाभवशतविनाशनकानि अतएवदुःखशतविमोचनकानिसुखगतप्रवर्तनकानीतिचकथं कापुरुर्यैदुःखिनो
 तीर्थन्ते निष्ठांनीयन्तेइति कापुरुर्यैदुःखतराणि सत्पुरुषं निषेवितानिवाचनान्तरे सप्पुरिसतीरियाइं सत्पुरुषप्राप्ततीराणीत्यर्थः

वरवयाइं सच्चञ्जवव्याइं नरगतिरिय मगुयदेवगतिविवज्जयकाइं सव्वजिणसासणकाइं कापुरिसदुरुत्त

विदारगाइं भवसयविणसासणकाइं दुहसयविमोयणकाइं सुहसयपव्वत्तणकाइं कापुरिसदुरुत्त
 रजगतिविं च गतिमसुध्यगतिदेवगतिनिवारणहारच्छे सर्वजिनभगवंतशीपववावांछिं कर्मरजनाविदारणहार भवनाशतनाविनायकने
 काइं वःखनाशतनामकावणहार सुखनाशतनाप्रवत्तावक कापुरुपनेपालतादुःकार सुरधीरनेसेव्याकामोअनोजाइवोमार्गदेवलोका

स्वयराणां सर्वेषांभूतानां चेमकरणशीलातस्या अहिंसायाःसभावनास्तु भावनापञ्चकोपेतायाएवकिंचित्ति किञ्च नाल्पं वक्ष्ये गुणो
 देवं गुणलैगमिति साम्प्रतं सविशेषणमनन्तरोदितमेवार्थं गद्ये नाह ताण्डित्ति यानिसम्बरशब्देनाभिहितानि पुनरिमानि वक्ष्य
 माणानि हेसुवतगोभनव्रतजंवनामन् महांतिकरणवजोगत्वयेगयावज्जीवतयासर्वविषयनिवृत्तिरूपत्वात् अणुव्रतापेक्षयावृहन्ति
 व्रतानि नियमामहाव्रतानि लोयधियव्यव्याद्दंति लोकधृतिदानि जीवलोकचित्तस्यास्थकारीणिव्रतानियानितानितवावाचनांतरे
 लोयधियव्यव्याद्दंति तत्रलोकायचित्तं सर्वददति यानितानि तथाद्युतसागरदेशितानि यानितयातयातपो नयनादिपूर्वकर्मनिर्ज
 रणफलं संयमः दृथिव्यादि संरक्षणलक्षणोभिनवकर्मानुपादानफलसाद्रूपाणि व्रतानितपसंयमव्रतानि तपसंयमयोर्वानासिस्थयःषयो
 येपुतानितपःसंयमाव्ययानितयाशीलंसमाधानंगुणाश्चविनयादयः तैर्वराणि प्रधानानि यानिव्रतानितानिशीलवरगुणव्रतानि शील

ताण्डित्द्रुमाणि सुव्यमहव्याद्दं लोकहित्यव्यव्याद्दं सुयसागरदेशित्याद्दं तवसंजमव्याद्दं शीलगुण

व्रतमोटाव्रतभयलोकनेहितकारीया स्वल्पसुसुद्रभाष्या तपसंयमव्रतआचारविनयादिगुणप्रधानव्रत सत्यमायानोपरित्यागव्रतकेन

देपु मध्ये प्रथममाद्यं; स्वप्नद्वारमहिंसा किंभूतायासासदेवमनुजासुरस्य लोकस्यभवति दीवत्तिह्वीपोदीपो वायथागाधजलधिमध्यम
 ग्नानास्यैरस्थापदकदम्बकदर्थितानां महोर्मिमालामध्यमानगावाणांत्वाणं भतिह्वीपःप्राणिनामेवमयमहिंसासंसारसागरमध्यगतानां
 व्यसनगतखापदापीडितानां संयोगवियोगवीचिविधुराणां त्वाणंभवति तस्याः संसारसागरोत्तारहेतुत्वात् इतिअहिंसोदीपउक्ता
 वायथावाहीपान्धकारनिराकृतहृत्प्रसराणां हेयोपादेयार्थहीनोपादानमूढमनसां तिमिरनिकरनिराकरणेन प्रवृत्त्यादिकारणंभव
 त्येवमहिंसाज्ञानावरणादिकर्मतमिअश्रंसनेन विगुह्वबुद्धिप्रभापटलप्रवर्त्तनेन प्रवृत्त्यादिकारणत्वादीपउक्ता तथा त्वाणंस्वपरेपासाप
 दसंरक्षणात्तथा शरणंतथैवसम्पदः सम्पादकत्वात् गम्यते अर्थोर्धिभिराश्रीयतइति गतिप्रतिष्ठन्ति आसतेसर्वगुणाः सुखानीयायस्यां

णं१ निब्बुद्ध२ समाह्वी३ संती४ किन्ती५ कन्ती६ रइय७ विरइयट सुयंग८ तिन्ती९० दया११ विमु

स्थनोकारण२ समाधिनोकारण३ उपद्रवनिवृत्ति४ कौर्त्तिनोकारण५ कांतियधारेयरीरनी६ मननेरतीउपजावे७ हिंसाथीनिवृत्ति
 नोकारण८ द्वादशांगीअंगनोकारण९ संतोयनोकारण१० अभयनोकारण११ बंधनयीम्हकावे१२ क्रोधनोनिग्रह१३ सम्यक्तनोचारा

इह पुरुषप्रहृष्यं स्वीणामुपलक्ष्यमिति नतन्वियेषोत्व प्रतिपत्तव्य वक्तृचैहवाक्यं तच्च ग्रन्थान्तरेभ्यो ऽवसेयं शिष्याणामयमगसुगपण्या
 यगाद् इति निर्वाणगमनेमार्गद्वय मार्गोयानितानि तथा स्वर्गचदेष्टिनं प्रणयंति नयन्तियानितानि तथा क्वचित्सुगपयाणकानीति पाठः
 तत्र स्वर्गगन्तव्ये प्रयाणकानीव गमनानीवयानितानि स्वर्गप्रयाणकानि ततः कर्मधारयः अथ महाव्रतसंज्ञितानां सुखरहाराणां परि
 माणमाह सुखरहाराणिपंच एतेपामेष शिष्टप्रणेतकत्वमाह कथितानि तु भगवता अभिहितानि पुनरेतानि भगवता श्रीमन्महावीरे
 षातः श्रद्धेयानि भवन्तीति भावइति प्रथमशंकराख्येन प्रस्तावनां अथ प्रथमशब्दरनिरूपणायाह तथेत्यदि तत्र तेपुपुषुसुखरहा

राद् इंसप्पु रिसनिसेवियाद् निव्वारणमणमग्ग सग्गप्पणायकाद् संवरदारद् पंचकहियाणिओ
 भगवयातत्थपटमंअहिंसानासासदेव मग्गुया सुखस्सलोगस्सभवति दीवोताणंसरणगतीपइइनिव्वा

तेहनेपुष्पाडणहार संवरट्टिरूपद्वारपांचकक्षा श्रीमहावीरे देवतिहां प्रथमश्रीजीवदया जेअहिंसासदेवमनुव्यअसुर जेलोकेऊद्
 दीपनीपरित्ताणसरणरापणंहारआपदायी संपदानादेणहारअेयार्थीद् आदरवायोग्यसर्वसुखनोआधार मोचनोकारण चित्तसुख

यावुद्धिः साफल्यकारणत्वाद्बुद्धि यदाह वाहत्तरिकलाकुसलापंडियपुरिसापंडियाच्चैवसुब्वकलाणं पवरंजोषम्भकलानयाणंति धर्मे
 चाहिसैवधतिच्चित्तदाढं तत्परिपालनीयत्वादस्याहतिरेवोच्यते सद्यद्विहेतुत्वेन सद्यद्विरेवोच्यते एवंचद्विद्विद्वि - तथासाद्यपर्थवसित
 मुक्तिस्थिते हेतुत्वास्थितिः तथापुष्टिः पुण्योपचयकारणत्वात् आहचमुष्टिः पुण्योपचयनं दयतिसद्यद्विंनयतीति नन्दा भदंतेकल्याणी
 करोति देहिनमिति भद्राविशुद्धिपापचयोपायत्वेन जीवनिर्मलता स्वरूपत्वात् आहचमुष्टिपापचयेण जीवनिर्मलता - तथाकेवल
 ज्ञानादिलब्धिमित्तत्वाह्विषिषिट्टि प्रधानदर्शनमतमित्यर्थः तदन्यदर्शनस्याप्राधान्यादाहच कंतीए पट्टियाए पयकोडीएपलाल
 भयाएजलेत्तियं नतायंपरस्वपीडानकायवाः कल्याणं कल्याणप्रापकत्वात् मङ्गलं इरितोपयान्ति हेतुत्वात् प्रमोदः प्रमोदोत्पादकत्वात् वि

विद्वीर? ठितौर पुडा २३ नंदी २४ भद्दा २५ विसुद्धी २६ लद्वी २७ विसिद्धिद्वी २८ कल्लाणं २९ मंगलं

कारण २० द्द्विनोकारण २१ सादिअपर्थवसितएहवीमुक्तिनेविपेस्थितनाकारण २२ पुण्यपुष्टनोकारण २३ आनंदनोकारण २४ कल्याण
 नोकारण २५ निर्मलपणानोकारण २६ केवलज्ञानलब्धिनोकारण २७ निर्मलदृष्टिनोकारण प्रधानदर्शननोकारण २८ कल्याणनोकारण २९

साप्रतिष्ठातथा निर्वाणंभोजसुद्वेतुत्वान्निर्वाणं तथा निर्देतिः स्यास्थं समाधिः समताः यक्तिः यक्तिहेतुत्वात् गान्तिः द्रोहविरतिः कीर्त्तिः
 ख्यातिहेतुत्वात् कान्तिः कमनीयताकारणत्वात् रतिश्चरति हेतुत्वात् विरतिश्च निवृत्तिः पापान्त्रुतं श्रुतज्ञातमद्रं कारणं यस्याः
 साश्रुताद्वा आह च पदसंनानां तत्रोदयादुत्थादित्तिहेतुत्वात्तृप्ति ततः कर्मधारयः तथा दयादेहिरच्वा तथा चिमुच्यते प्राणीसकलबन्ध
 नेभ्यो ययासाविमुक्तिः तथा चान्ति क्रोधनिग्रहसूदन्यत्वाद्दहिंसापि चान्तिरुक्तासम्यक्तं सम्यग्वोधरूपमारुध्यते ययासासम्यक्काराधनां
 महंति चि महतीसर्वधर्मानुष्ठानानां दृहती आह च एकं विय एकवयं निद्विदं जिनवरेहिंसव्वे हिंसाणातिवायविरमणसबाससतस्रर
 कउद्वा बोधिः सर्वधर्मप्राप्तिरहिंसा रूपत्वाच्चतस्या अहिंसावोधिरुक्ता अथवा हिंसासानुकम्पाः साचबोधिकारणमिति बोधिरवोच्यते
 बोधिकारणत्वं चानुकम्पायाः अणुवं पाकामनिज्जरबालतवेदाणविष्णयविष्णोसंजोगविष्णयोने सवणुसवइडुडिसकारेइतिषचनादिति

ती १२ खंति ३ सम्भत्ताराहणा १४ महंती १५ बोही १६ बुद्धी १७ धिती १८ सुमिद्धी १९ रिद्धि २०

धणशर १४ अहिंसाभगवतीमोटी १५ बोधिमेधकुमारवत् १६ निर्मलबुद्धियाद् १७ चित्तदृक्ताथाद् १८ सवणुसवोकारण १९ ऋद्धिमी

स्थानं सम्बन्ध प्रतीतः गुप्तिरशुभानां मनःप्रसृतीनां निरोधः विशिष्टो व्यवसायोनिन्द्यो व्यवसायउच्छ्रयशुभावोन्नतत्वं यन्नाभावतो देवपूजा आयतनं गुणानामाश्रयः यजनमभङ्गयस्य दानं यतनंवा प्राणिरक्षणं प्रपन्नः अप्रमादः प्रमादवर्जनं आश्वासः आश्वासनं प्राणिनामेव विश्वासो विश्रम्भः अभङ्गति अभयं सर्वस्यापीति प्राणिरक्षणस्य अनाघातश्चमरिवोक्षपविताएकाथगब्दद्वयोपादानात्

४६ आयतनं ७ जयण ४८ सम्पन्नाश्रो ४९ विसासो ५० अभञ्जो ५१ सव्यस्सवि ५२ अस्मा
घाञ्जो ५३ चोक्ल ५४ पत्रिती ५५ सुती ५६ पुया ५७ विमल ५८ पभासाय ५९ निमलतरत्ति ६० एव

नोआश्रय ४७ जयणाप्राणरापवानोकारण ४८ जीवदयानोपालणहारप्रमादटाले ४९ जीवनेसमतानोकारण ५० सर्वजीवनेविश्वास
नोकारण ५१ जीवनेअभयनोकारण ५२ सघलाद्गतसथावरप्राणीने ५३ अमारिराखवानेमिनाथनीपरे ५४ जीवदयाचित्तचोखुंकरे ५५
चित्तपवित्करवानोकारण ५६ अतिहीपवित्करे ५६ भावथकीदेवनोपजीवोतेदया ५७ निर्मलाद्गनोकारण ५८ प्रभानोकारणतेदया ५९
अत्यन्तमलरहितेभणोदया एतलेनामिकहीहिवेसमाधिसभणीकहेच्छे ६० इत्यादिकअनेकनामकद्या आपणेंगुणेंनीपजाव्याएत

भूतिः सर्पविभूतिनिवन्धनत्वात्, रक्षाजीवरक्षणस्वभावत्वात् सिद्धावासः मोक्षवासनिवन्धनत्वात् अनाश्रवः कर्मवन्धनिरोधोपायत्वात्
 केवलिनः स्थानकेवलिनमहिंसायां व्यवस्थितत्वात् शिवसमितीलसंयमोक्ति यशिवहेतुत्वेन शिवसमतिः सम्यक्प्रवृत्तिसाद्रूपत्वाद्
 हिंसासमिति शीलसमाधानं तद्रूपत्वाच्छीलं सयमोहिंसातत्परमइतिरूपप्रदर्शनैवससुचये शीलपरिघरोक्ति शीलपरिग्रहं चारित

३० यमोत्तरं विभूतिं ३२ सिद्धावासो ३३ रक्ता ३४ अणासवो ३५ केवलीयं द्वाणं ३६ शिव ३७ समि
 यो ३८ शील ३९ संजमोत्तिय ४० शीलघरो ४१ संवरोय ४२ गुत्तौ ४३ ववसाओ ४४ उत्सतोय ४५ जख्यो

इरितोपयांतिनोकारण ३० हर्षनोकारण ३१ सर्वविभूतीनोकारण ३२ जीवरक्षानोकारण ३३ मोक्षनावासनोकारण ३४ कर्मबंधकंधवानो
 कारण ३५ केवलीसर्वजीवनीदयानेच्छाधारिरह्यादयाथकीसर्वसिधिप्राप्त्या ३६ निरुपद्रवोकारणतेदया ३७ सम्यक्प्रवर्तितवानोकारण
 ३८ शीलसमाधिनीकारण ३९ हिंसायकीनिवर्त्तितानोकारण ४० शीलवसिवानास्थानकतेदया ४१ संवरकरिवोएदयाप्रसिद्धनाम ४२ त्रिणि
 पगुप्तिनो ४३ निवयधर्मरूपविवसायथीलाभ ४४ कंचभावेजीवदयानोपालवो ४५ भावयकीयज्ञतेआत्मानिर्भल ४६ उत्तमगुण

स्थानं सखरश्च प्रतीतः गुप्तिरशुभानां मनःप्रभृतीनां निरोधः विशिष्टो बवसायोनिच्यो व्यवसायउच्छ्रयश्चभावोन्नतत्वं यज्ञाभावतो
 देवपूजा आयतनं गुणानामाश्रयः यजनमभङ्गयस्य दानं यतनंवा प्राणिरक्षणं प्रपन्नः अप्रमादः प्रमादवर्जनं आश्वासः आश्वासनं
 प्राणिनामेव विश्वासो विश्रम्भः अभवति अभयं सर्वस्यापीति प्राणिगणस्य अनाघातश्चमरिवोक्षपवित्राएकार्यशब्दद्वयोपादानात्

४६ आयतणं ७ जयण ४८ मप्पमाओ ४९ विसासो ५० अभओ ५१ सव्वस्सवि ५२ अमा
 षाओ ५३ चोक्ख ५४ पत्ति ५५ सुती ५६ पुया ५७ विमल ५८ पभासाय ५९ निम्मलतरत्ति ६० एव

नोआश्रय ४७ जयणाप्राणरापवानोकारण ४८ जीवदयानोपालणहारप्रमादटाले ४९ जीवनेसमतानोकारण ५० सर्वजीवनेविश्वास
 नोकारण ५१ जीवनेअभयनोकारण ५२ सघलाइत्तसथावरप्राणीनि ५३ अमारिराखवानेमिनायनीपर ५४ जीवदयाचित्तचोखुंकरे ५५
 चित्तपवित्करवानोकारण ५६ अतिहीपवित्करे ५६ भावयकीदेवनोपजीवोतेइया ५७ निर्मलाइनोकारण ५८ प्रभानोकारणतेदया ५९
 अत्यन्तमलरहिततेभणीदया एतलेनामिकहीहिवेसमाधिसभणीकहेछे ६० इत्यादिकअनेकनामकच्चा आपणेगुणेनीपजाव्याएत

पतिग्रयपवित्राद्युचि भावशौचरूपा आहच सत्यं शौचंतपःशौचंशौचमिन्द्रियनिग्रहः सर्वभूतदयाशौचं जलशौचंच पशुममितिपूता पवित्रापूजावाभावतोदेवताया अर्चनंविमलप्रभासा तद्विबन्धनत्वात् निम्नलतरत्ति निर्मलंजीवं करोति यासातथा अतिशयेनवानि श्मंखानिर्मलतरा इतिनाम्नां समाप्तौ एवमादीन्येवं प्रकाराणि निजकगुणनिर्मितानि यथार्थानीत्यर्थः अतएवाह पर्यायनामानि तत्तद्वर्थाश्रिताभिधानानि भवन्त्यहिसायाः भगवत्यादृति पूजावचनं एयासाभगवत्यहिसायासा भीतानामिव शरणमित्यत्राशासि कादेहिनामितिगम्यं पक्षीणं पिवगमणंति पचिणामिव विहायोगमनं हितदेहिनामिति गम्यमेवमन्यान्यपिषट्पदानि व्याख्ये

मादौणि नियगुणनिम्नयाद् पञ्जवनामाणिङ्गंति अहिसाएभगवतीए एसाभगवतीअहिसाजा
साम्भीयाणंपिवसरणंपक्षीणंपिवगयणं तिसियाणंपिवसलिलं खुहियाणंपिवअसरणं४समुद्मज्ज्मे

खानामाहिसहिसालाभेणैकारणिशोद् अहिसाजीवदयाभगवतीनागुणकहेच्छे एभगवतीपूज्यदयाकेहवीच्छे अहिसाजीवदयाजि मरीचताप्राणीनेकोईसरणराखतोशोद् तिमः विमपंखीयानिगननोआधार तस्यानेजिमप्राणीनोआधार भूयानेजिमपञ्चनी

विधिष्टतरिका प्रधानतरिका अहिंसा
 यानि किंभूतादीनां शरणादिसमेवसानेत्याह एतेति एतेभ्योऽनन्तरोदितेभ्यः शरणादिभ्यो विधिष्टतरिका प्रधानतरिका अहिंसा
 चित्तयेति गम्यते शरणादितो हितमनैकान्तिकमनात्यन्तिकं भवत्यहिंसा तस्तु तद्विपरीतं मोक्षावाप्तिरिति तथायासा इत्यादियासौ
 वपोतवह्णं च उष्णयाणं च आसमपयं इ दुहृष्टियाणं च उसहिबलं ७ अडवीमज्जे च सत्यगमणं ८ ए
 त्तोविसिद्धतरिका अहिंसा जासापुठवीजलअगणिसारुय वणगफतीबीजहरिय जलचरथलचरख
 हचरतसथावरसव्वभूय खेमकरीएसामगवती अहिंसाजासा अपरिमियनाणदं सणधरेहिंसीलगु
 आधार ४ समुद्रमाहिजिमप्रवहणनोआधार ५ गाद्रभैसखालीहरणादिकअठवीनाजीवनेवासरखिवानोठामधरोगांतकपीड्याप्राणी
 नेओपघांनोबल ० जिमअठवीमाहिभूलानिसायनोबल ८ एतलाऊं तीतरगाठीविशिष्टदयाअधिकीछे अहिंसाभगवतीजेतेष्टयवीपाणी
 यभिवायुवनस्पतीशाल्यादिहरीकाय जलचरथलचरखेचरतसथावर सर्वभूतप्राणीनेचेमनीकरणकारी एदयाभगवती दयाजेअहिं
 साकृणिरपालीतेकहेछे जेहनोमापलोनथीएहवोत्रानदर्शनधरणहार शुद्धआचार मूलगुणादिकथल्युत्थानादिक अनयनादि १०

अपि ययपवितागुचि भावशौचरूपा आहच सत्यं शौचंतपःशौचंशौचमिन्द्रियनिग्रहः सर्वभूतदयाशौचं जलशौचंच पञ्चममितिपूता
 पवितापूजाभावाभावतोदेवताया अर्चनंविमलप्रभासा तन्निबन्धनत्वात् निम्नलतरत्ति निर्मलंजीवं करोति यासातथा अतिशयेनवानि
 र्मं खानिर्मलतरा इतिनाम्नां समाप्तौ एवमादीन्येवं प्रकाराणि निजकगुणनिर्मितानि यथार्थानीत्यर्थः अतएवाह पर्यायनामानि
 तत्तद्वर्माश्रिताभिधानानि भवन्त्यहिंसायाः भगवत्याइति पूजावचनं एषासाभगवत्यहिंसायासा भीतानामिव शरणमित्यत्राखासि
 कादेहिनामितिगम्यं पक्खीणं पिवगमणंति पच्चिणांमिव विहायोगमनं हितादेहिनामिति गम्यमेवमन्यान्यपिषट् पदानि व्याख्ये

मादीणि नियगुणनिश्चिदाइं प्रज्जवनामाणिहुंति अहिंसाएभगवतीए एसाभगवतीअहिंसाजा
 साभीयाणंपिवसरणंपक्खीणंपिवगयणं तिसियाणंपिवसलिलंइ खुहियाणंपिवअसणं४ससुइमउक्के

खानाममांहिअहिंसालाभेणकारणिहोइं अहिंसाजीवदयाभगवतीनागुणकहेहं एभगवतीपूज्यदयाकेहवीहं अहिंसाजीवदयाजि
 मरीहताप्राणीनेकोइसरणराखतोहोइंतिमं जिमंपंखीयानेगननोआधारं तस्यानेजिसंपांणीनोआधारं भूयानेजिसअब्बनो

प्रतिपक्ष रूपं स्वभावंसर्गापवर्गप्रामिलक्षणंचकार्यमिति तथाचवधिजिनायिशिष्टावधिज्ञानिनस्तरपि विज्ञाताज्ञपरिज्ञया बुद्ध्याप्रत्या
 ख्यानपरिज्ञयाचसेविताच्छब्दीमनो मातृग्राहिणी ऋजुसामन्त्रं तमन्तगाहिणी ऋजुमर्दमणोनाणं पायंविसेसविमुचंधडाभिसं चिंति
 यंसुणत्तिवचनात् मतिर्मनःपर्यायज्ञानविशेषो येषातेऋजुमतयस्तरपि दृष्टाचयलोकिताविपुलमतयोमनोविशेषयथाच्छिमनः पर्ययज्ञा
 निनःउक्तं चविडलंबयत्युविसेसणांशं तगाहिणीमर्दं विडलाचिंतियमणुसरद्वडं पसंगउपज्जवसएहंतैरपिविदिता ज्ञाता पूर्वधरैरधी

हिजणेहिंविणया उज्जुमतीहिंविदिद्विविपुलतीहिंविदिता पुव्वधरेहिंअधियाविडव्वीहिं प्रतिणाआ
 भिणवोहीयनाणीहिंसुयनाणीहिं मणपज्जवणाणीहिंकीवलनाणीहिं आमोसहिपत्तेहिंखेलोसहिप

रीदीठिअपधिज्ञानेएदयाप्रज्ञादंजाणी सामान्यपणेमनयरीयज्ञानतेणेदयाएदीठी विशेषसहितमनःपर्यायज्ञानतेणेएदयाजाणी १४
 पूर्वनाधरणहारतेणेदयापालीअधिकवैक्रियलब्धिसहिततेणेदयापालीनिसारीपालीमतिज्ञानीतेणेपणिदयापाली श्रुतज्ञानीइंपणिद
 यापालीमनःपर्यवज्ञानीयेदयापाली केवलज्ञानीइंदयापाली इसादिकनेस्पर्यवेकरीसर्वव्याधिउपसमाववासमर्थएहवीलब्धनाधरण

विडित्ति विद्वं भासंति यपत्तिपासवणं एएअन्ने यवहजेसिं सव्वेयसुरभयोवयवारोगोवसमसमत्था तेऊं तितउसहिंपत्ता जोसुत्तपएषव
 ऊसुयमणुधावइपयाणुसारीसो जोअत्थपएणत्थं अणुसरइसवीयबुद्धीओ कोट्टयधसुसुण्णिगलसुत्तत्थाकोट्टबुद्धीया तथासंभिन्नं सर्वतः
 सर्वशरीरावयवैः श्खन्तीति संभिन्नओतारः अथवासंभिन्नानि शब्दादिविषयैः प्रत्येकं ग्राहत्वेन व्याप्तानि ओतोसीन्द्रियाणियेपांते
 संभिन्नओतसः सामत्थे नवाभिन्नान् परस्परभेदेन शब्दान् श्खन्तीति संभिन्नओतारसो इहगगाथाजोसुणइसव्वओ सुणइसव्वविस
 एवसव्वसो एहिंसुणइवऊएवसहे भिन्नेसंभिन्नसोउसामनोवलिकैर्निश्चलमनोभिवागवलिकैः इदप्रतिज्ञैः कायवलिकैः परीपहापीडितय
 रीरैः ज्ञानादिवलिकैर्इदज्ञानादिभिः क्षीरमिवमधुरवचनमाश्र्वंतिचरन्ति येतेक्षीराश्रवालब्धिविशेषवन्तसैः एवमन्यदपिपदइयंइह

भिखसोतिहिंसुयधरेहिंमणवलएहिंकायवलएहिंनाणवलएहिंदंसणवलएहिंचरित्तवल

व्यावडेसर्वशरीरनेअवयवकरीसांभले देखे श्रुतनाधरणहारे मनजेहनानिश्चलकेतेणेजेहवोबोलेतेहवोनिर्वाहे' परीसहानासहणहारे
 जेहने ज्ञाननोत्रलेणेजेहनेदर्शनोवलकेतेणे' जेहनेचारित्तनावलकेतेणेदयापालीदुग्धनीपरेजेहनोवचनमिठोहेमधुनीपरेमिष्टवचनछे

ताश्रुतनिषद्वासतीपठिताविज्वलिचिं पद्मन्त्रित्तिकुर्विभवे क्रियकारिभिः प्रतीर्णानिस्तीर्णान्भाजन्मपालितेत्यर्थः आभिषिण्योश्रियना
 णीधीत्यादि समणुचिन्नेत्येतदन्तंसुगमं शबरंअमोसहिंपत्तेहिति आमर्शःसंस्पर्शःसएवौषधिरिवौषधिः सर्वरोगापहारित्वात्तापशरण
 प्रभावोत्थिविशेषसां प्राप्तायेतेतया तैरेवमुत्तरत्वापि नवरंखेलोनिष्ठोवनं यक्षःमहःशरीरविष्णोसहित्ति विषुपोमृतपुरीषावयवाःअ
 यथाविस्तिविष्ठापत्ति प्रश्रवणंमूलशेषं तथैवसव्वोसहित्तिसर्वएवानन्तरोदिता अमर्शादयोन्वच वहवचौषधयः सर्वौषधयःबीजकल्पा
 बुद्धिर्येपति बीजबुद्धयःअथमात्मवायनानार्थसम्ब्रह्मबुद्धिकाश्रयधिका बुद्धिर्येषां तद्व्यर्थः कोष्ठद्वबुद्धिर्येषांतेकोष्ठबुद्धयः सकृत्ज्ञाता
 विनष्टबुद्धयद्वत्यर्थः पदेनैकेनपदयताव्यनुसरन्ति मदावुसारिणः इहगाथाभवन्तिसंकरिसणमामोसुत्तीपुरिसाणविषुसोविष्याअन्वे

त्तेहिंजल्लोसहिपत्तेहिंविष्णोसहिपत्तेहिंसव्वोसहित्तिहिवौजबुद्धोएहिंकोठ्ठबुद्धोहिंपयाणुसारीहिंसं

शरतेणेएदयापालीजेहनानुखमांहिलायकतेहजओषधीसमानहेंशरीरनोमलतेहजओषधीवडीनीतिलबुनीतिलबुनीतिओषधीहेजेहनेखेल
 जखवडीनीतिलबुनीतीएसर्वओषधीहेबीजसरीखीजेहनीबुद्धिहेकोष्ठकसरीखीबुद्धिकोठामांहिषालीविणसेनहीएकपदकेडेअनेकपद

विदित्ति विद्वं भासंति यमत्तिपासवणं एएअन्ने यवइजेसिं सख्येसुरभयोषयवारोगोषसमसमत्था तेज्जं तितउसहिंपत्ता जोसुत्तपएणप
 ऊरुयमणुधावइपयाणुसारीसो जोअत्यपएणत्वं अणुसरइसवीयबुद्धीओ कोइयधणसुण्णिगलसुत्तत्थाकोइबुद्धीया तथासंभिन्नं सर्वतः
 सर्वगरीरावयवैः श्खन्तीति संभिन्नओतारः अथवासंभिन्नानि शब्दादिविषयैः प्रत्येकं शब्दत्वेन व्याप्तानि ओतोसीन्द्रियाणियेपति
 संभिन्नओतसः सामस्ये नवाभिन्नान् परस्परभेदेन शब्दान् श्खन्तीति संभिन्नओतारसौ इहगाथाजोसुणइसख्यओ सुगणइसख्ययिस
 एवसख्यसो एहिंसुणइवइएयसइ भिन्नेसंभिन्नसोउसामनोयलिकैर्निखलमनोभियाग्वलिकैः इदप्रतिज्ञैः काययलिकैःपरीपछापीयित्तग
 रीरैःज्ञानादिवलिकैर्हृदज्ञानादिभिः क्षीरमिवमधुरवचनमाश्रयंतिघरन्ति येतेक्षीराश्रवालब्धियिशेषयन्तसौः एयमन्यदपिपदइयंप्रुए

भिणुसोतिहिंसुयधरेहिंसणवलएहिंकायवलएहिंनाणवलएहिंदंसणवलएहिंचरित्तवल

थावडेसर्वथरीरनेअवयवेकरीसांभलेदेखेश्रुतनाधरणशारेमनजेचनानिखलछेतेणैजेअवोवोलितेअवोनिर्वाहें परीसशानासउणशारे
 जेअनेज्ञाननोवलतेणैजेअनेदर्शनोवलछेतेणैजेअनेघारित्तनाखलछेतेणैदयापालीडुग्धनीपरजेअनोषषनमिठोछेमधुनीपरेमिअयचनए

गायार्द्धं श्रीरमरुसप्यिसाउवमाउवयणे तदासवाङ्गंति महानसंरसवती स्थानमुपचाराद्रसवत्यपिमहानसंचचीणं महानसंयेपांते
 चीणमहानसिका स्वार्थानीतभक्ते नलक्षमपिटप्रितोभोजयतां यावदालनानतद्भुक्तं तावन्नचीयते तथाचतिवयचरणञ्चारयावि
 यिटाफायगमनलब्धियुक्तास्ते चजंघाचारणाविद्याचाराणार्थेति इहगाथाअद्रसयचरणसमत्याजंघाविज्जाहिचारणामुणभो जंघाहि
 जाद्रपटमोनिभ्रं काठरविकरेहिं । एगुप्याएणगओरुयगवरमिओ तओपडिनियत्तोवीएणंनदीसरमिहंतओएइतद्रएणंर पढंमेणपंड
 गवणंवीइउप्याएणणंदणंएइतद्रएउप्याएणतओइहजंघाचारणोएइ३ पढंमेणमाणुसोत्तरणंसंघंदीसरंवीयएणएइतओतद्रएणंकवचे
 इयवंदणोइहगं ४ पढंमेणणंदणवणेवीउप्याएणपंडगवणंसिएइइहंतद्रएणं जोविज्जाचारणोओइ ५ चउत्थभन्तिएहिं इहएवंयावत्कर
 यात्छहभन्तिएहिंअट्टमभन्तिएहिंएवंदसमदुपालसचोइससोलसअट्टमासमासदोमासतिमासचउमासंपंचमासइतितद्रट्टयंत्रटिचिसंयाक

एहिंखीरासवेहिंमज्जासवेहिंसप्यियासवेहिंअखीणमहाणसिएहिंचारणेहिंविज्जाहरेहिंचउत्थ

धीसरीओषोपओवचनतेणेअखीणजेभातपाणीखूटेसाधुनायतनेजमाडितोहे' खूटेनहीजंघाचारणविद्याचारणएकांतरउपवासकरण

पिठराडुष्टु तमेवचरन्ति गवेपयन्ति ते उक्त्वित्तचरकाः एवं सर्वतनवरं निक्षिप्तं पाकस्थालीस्थं अन्तं वसे चणकादिप्रान्तं तदेवभुंक्ताव
 शेषं पर्युषितं वारुचं निस्त्रेहं समुदानं भेदं अन्नदूलाएहिंति दोपान्नभोजिभिः मौनचरकैः वाचंयमैः संखटे नहस्तेन भाजनेन च दीय
 मानमन्नादिग्राह्यमित्येवंरूपः कल्पः समाचारो येषां ते संखटकल्पिकास्तैः यत्प्रकारं देयद्रव्यं तज्जातेन तत्प्रकारेण द्रव्येण संस्पृष्टे हसा

भत्ति एहिं छद्भु भत्ति एहिं अद्रुम भत्ति एहिं दसम भत्ति एहिं एवं दुवालस च उदस सोलस अद्रुमास समास दोमा
 सति मास च उमास पंचमास छमास भत्ति एहिं उक्त्वित्तचर एहिं एवं निक्त्वित्तचर एहिं अत्र तचर एहिं पंत

हारवे उपवासनाकरणहारतिण्युपवासनाकरणहारतेषु दयापाली ४ च्यारउपवासनाकरणहारदयापाली इम ५ उपवासनाक
 रणहार ६ उपवासनाकरणहार ७ उपवासनाकरणहार १५ उपवासनाकरणहार १५ मासनाकरणहारमासनाकरणहा
 र ३ मासनाकरणहार ४ मासनाकरणहार ५ मासनाकरणहार छमासनाकरणहार दंडलीउपाडी अनैरानैकाजै एहवोजलहो
 यतोले दंडलीथी अनैरेठा मिंघाल्यो एहवोलेवोकल्पे वालचणादिकनालेणहारजीमतांजगस्थी तेहनलेणहार लूखाआधारनाले

भाजनेताभ्यां दीयमानं ग्राह्यमित्येवंरूपः कल्पः समाचारीयेषां तेतज्जातसंस्पृष्टकल्पिकासौ उपनिधिना प्रत्यासन्न्यापरन्ति प्रत्या
 सन्नमेयगृह्णन्ति येते औपनिधिका तैः शुद्धैः पणिका श्रंकितादिदोषपरिहारचारिणसैः संख्याप्रधानाभिः पंचपादिपरिमाणयतीभिर्दे
 त्तिभिः सकृद्भक्तादिपातपातलक्षणाभिचरन्ति येते संख्यादत्तिकासौ दत्तिलक्षणं चैतत्तदुत्तीजजति एवारिखेवईच्छंति तत्तियाच्यव्यौ

चरएहिं लूहचरएहिं समुदाणिचरएहिं अखगिलाइएहिं मोणचरएहिं संसृष्टकप्पीएहिं तज्जायसं
 सृष्टकप्पीएहिं लवनिहिएहिं सुद्धेसणिएहिं संखादत्तिएहिं दिदृष्टलाभिएहिं अदिदृष्टलाभिएहिं पुष्ट

णहारसमुदाणीभिदानालेणहारि जिवारेगिलायपयोपामेआहारविनातिवारेआहारलेवो मौनावलंबीसावद्यवचनवोलिखरब्धे
 शयितयाभाजनिदीयेतेलेवो जेद्रव्यदेवायोग्यत्वेतेणैखरब्धाहायथाभाजनि दीदृत्तेलेवोतेणेआचारत्वे जेउपासरायीदूकडाजपा
 हारनेविचरे संकादिदोषटालीआहारलीदृत्तेणे दातनीसंख्यादंआहारल्येतेणे जेदीसतास्थानकळंतीआख्योपाहारले जेपूर्वेदी
 गोनयीतेणेदीजितोपाहारलीदृत्तेणेसाधवेजेगृहस्थसुजनेपूजेजेभगवनआभातकल्ये एमकहेतेलेवो सदाजपांविशकरेतेणेसदापरिम

गृह्णन्ति अष्टलाभिकाये अष्टपूर्वेण दीयमानं गृह्णन्ति
 चिन्ननिवाया उदती होइ द्रव्ये तरादृष्टि लाभिकाये दृश्यमानस्थानादीनीतं गृह्णन्ति अष्टलाभिकाये अष्टपूर्वेण दीयमानं गृह्णन्ति
 पृथलाभिकाये कल्पते इदं भवते साधो इत्येवं प्रअपूर्वकमेव लब्धं गृह्णन्ति भिन्नस्यैव पिण्डस्य उदनादि पिण्डस्य पातः पातक्षेपो ये पांयास्त
 तथासिते भिन्नपिण्डपातिकातैः परमितपिण्डपातकैः परमितगृहप्रवेशादिना वृत्ति संक्षेपवद्भिः अंताहारैत्यादि च नानिपदानि

लाभि एहिं अथं वी ल एहिं पुर मडू एहिं एका स णि एहिं नि विति एहिं मि ण पिं ड वा ति एहिं पर मि य पिं ड
 वा ति एहिं अं ता हा रे हिं पं ता हा रे हिं अ र सा हा रे हिं वि र सा हा रे हिं तु च्छा हा रे हिं ल हा
 हा रे हिं अं त जी वि हिं पं त जी वी हिं लू ह जी वी हिं तु च्छ जी वी हिं उ व सं त जी वी हिं प सं त जी वी हिं वि वित्त जी

इडकरे एकासणमोटातपनेपारणे विगेरहितजीमेनेओदनादिकटकडाकरीपालेप्रखेपेतेणेदयापालीपरमाणोतेतघरतथाकवलतथाद्रव्य
 इमकरीआहारल्येबालचणादिकआहारलीइं उगखोउपराडिआहारल्येचैंगमरिचादिरसरहितनोलेणहारसरहितअल्पयाहार
 लूखीआहारअंतजीवीप्रांतजीवी लुख्यजीवीअल्पआहारजीवीकपायथीउपयम्याजावजीवतांईतेणेदयापालीचंद्रमानीपरेश्यांतजीवी

प्राग्देयनवरं पूर्णतचरणं गवेगणमात्रमुक्तमिहत्वाहारो भोजनंजीवनंतुतयैवाजन्मापिप्रवृत्तिरितिपियेपोवसेयः तथापरसंश्लिंयादि
भिरसंस्कृतं विरसंपुराणत्वाद्भ्रतरसं तथातुच्छमल्पं तथाउपयान्तजीविभिरंतर्दन्त्यपेक्षयाप्रशान्तजीविभिः वद्विद्वत्यपेक्षयापिपिक्तो दो
पविफलेभक्तादिभिर्जीवंति येतेविविक्तजीविनसोः अक्षीरमधुसर्पिकैः दुग्धचौद्रदृष्टतर्जकैः टाणाइएद्विंति स्यानंऊर्द्ध स्यानंनिपदन
स्यानंचयर्जनस्यानंतदभिग्रहविशेषेणदधतिविदधति येतेतथा तैएतदेवप्रपञ्चयति प्रतिमास्यायिभिः प्रतिमया कायोत्सर्गेणभिच्युप्रति

दोहिंअखीरमधुसर्पिण्येहिंअमज्जमंससिएहिंठाणाइएहिंपडिमद्वाइएहिंठाणुकडुएहिं विरासण्य
एहिंपोसज्जिएहिंंडायाएहिंलगडसातिएहिंएगपासाएहिं आयावएहिंअवाउएहिंअण्डु, मएहिं

तेष्वेवद्विंरं गृह्णतिदोषरहितआहारलीडं दुग्धमधुगुलखंडादिदृष्टएतलावानानल्पे मद्यनात्यागीसां सनात्यागीकाउसगकरेभिच्युनीर
प्रतिज्ञानापालकतथाकायोत्सर्गेरद्विएकथांनकेऊकडूठारहेतेष्वेवीरासण्यरहे तेष्वेद्यापालीपल्पंकाशनादिकरीवसेतेष्वेद्यापालीडं
डानीपरेलंवापगकरीखडू एकजपासेखडूपासोफिरवेनहीआतापनाकरे तेष्वेद्यापालीजे प्रावरणविनारहेताडितापसहेजेसुखनोबेअं

मायावामाश्रय्यादिकयातिष्ठतिर्येतथातैः स्थानमुत्कुटुकास्तौ वीरासनंभूयस्त्रपादस्थसिंहासनोपयेयनमिति
 तदस्त्रियेपान्तेवीरासनिकास्तौनियद्यासमपुतोपवेयनादिकातयाचरंतीतिनैपद्यिकास्तौदण्डस्यैवायतं संस्थानंयेपामस्त्रितेदंडायतिकास्तौ
 लगण्डं दुःसंस्थितंकाष्ठं तद्वत्स्थिरः पाण्डुरीनां भूलगने न शेरते येतेलंगडशायिनस्तौ उक्तं च वीरासणं तसींहासणोव्यजहमुक्कजाणुग
 णिविष्टोदंडगलगडउवमा आयतकुञ्जे यदोण्हं पिय एकएयपाश्वेर्भूम्यासम्बध्यते येपानद्वितीयपाश्वेर्न भवंतीत्येकपाश्वुकास्तौः आता
 पकैरातापनकारिभिः आतापनाचविविधायतश्चाह आयावणाउतिविहा उक्तोसामञ्जिमजहन्नाय उक्तोसाउनिवृणानिसन्त्रमष्कार
 वियजहन्नाः अप्राहतैः प्रावरणवर्जितैः अनिष्टुभएचिंति अनिष्टीवकैः सुपक्षेष्णापरिष्ठापकैः अकण्डूयकैः धतकेय

अकण्डूयएहिंधूतकेसमंसुलोमनखेहिंसव्वगायपडिकम्मविप्पसुक्केहिंसमणुचिन्नासुयधरविदितत्यका

परिठवेनहीखाजिखणेनही शुशुपानकरेमसक नास्मशुनाकेयरोमकचा दिकनानखआदितेसर्धगतसमसा शरीरनोसंस्कारकरि
 वाथकीविप्रमुक्तशरीरनीसंभालनकरेतेणेदयापाली सेवीअहिंसासुवनाधरणहार जाय्याअर्थनोसमूहएचपीमुच्चिष्ठेजेचनीस्त्रिरईण

रश्म्युनखैः धृतासंस्कारोपेक्षया त्यक्ताः केशाः शिरोजाः रश्म्युच्छिक्चूर्चकेशाः रोमाणिकचादिलोमानि नखाद्य प्रसिद्धावैततयातैः सूर्य
 गात्रप्रतिकर्मविप्रमुक्तेः अभ्यङ्गादिवर्जनात् समणुचिन्द्रत्तिसमनुचिर्चिर्णाश्चासियितेत्यर्थः तथाश्रुतधरासूत्रधराविदितोर्यकायोर्यराग्रिः
 श्रुताभिषेयो ययासातथा साविदितार्थकाया बुद्धिर्मतियेषां तैतथा ततः कर्मधारयेश्रुतधरविदितार्थकायबुद्धयः तैः समनुपावितेति सख
 न्यः तथाधीरास्थिराथचोभावामतिरवग्रहादिका बुद्धिचौत्पत्तिकथादिका येषां तैतथातेचयेते इत्युद्देशे अशीविषानागाः तेचते उग्र
 तेजसश्च तीव्रप्रभावाशीत्रविषाद्भूत्यर्थस्तत्कल्पासत्त्वदृशा शोपेनोपघातकारित्वत्तेतथा निश्चयोवस्तुनिर्णयोव्यवसायः पुरुषकारस्तयोः
 पर्याप्तयोः परिपूर्णयोक्तताविहितामतिर्बुद्धियेषां तैतथापाठान्तरेण निश्चयव्यवसायौविनीतौ आत्मनिप्राप्तौतैः पर्याप्ताचकृतामतिर्बु
 शेतयानित्यं सदास्वाध्यायोर्वचनादिध्यानचित्तनिरोधरूपंयेषां तैतथा ध्यानविशेषोपदर्शनार्थमाह अमुबहुंसततंधर्मं ध्यानमाश्चाविन

यत्रुद्धीहिं धीरमतिबुद्धिणोयजेते आसीविसुउगतियकप्पाणिच्छय ववसायपज्जसकयमतीयाणि

दिक्कमतिवत्पातिक्वादिकबुद्धिर्वंत. जेहनीहृष्टिविषसर्पंप्रायसरखी संतेजउल्कृष्टतेजजेहनोक्तेतेसरिखां वस्तुनोनिर्णयपुरषाकारप्रति

पणीयः इहचोच्छ्रयस्यपुं लिङ्गत्वेपि प्राकृतत्वान्नपुंसकलिङ्गनिर्देशोनदोषायति उं छमेवविशेषयन्नाह अकयमित्यादि अलतःसा
 ध्वंदायकेनपाकतो नविहितः अकारियति नचान्यैःकारितः अणाह्वयति अनाहृतोऽहस्येनसाधोरनिमन्त्रणपूर्वकं दीयमानः अमु
 द्विष्टोयावन्तिकादिभेदवर्जितः अकीयकडति नक्रियतेनक्रयेणसाध्वर्थकतः अक्रीतकृतएतदेवप्रपञ्चयति नवभियकोटीभिसुपरियुद्धः ता
 ये मानधंति१ नधातयति२ घ्रंतंनानुजानाति३ नपचति४ नपाचयति५ पचन्तंनानुजानाति६ नदृणाति७ नक्रापयति८ क्रीणन्तं

व्यतरगणंतसथावरसव्वभूयसंजय दयद्वयाएसुद्धं उं छंगवेसयव्वं अकयमकारियमणाहुयमणुदिट्टं
 अकयकडंनवकोडीहिं परिसुद्ध दसहियदोसिहिं विप्पसुक्कं उगमउप्पायणे सणासुद्धवगयचुयचइ

रसर्षभूतनेसंयमदयाने अर्थसुधोआहारगवेषवो साधुनेअर्थकीधोनथी अनेरापाहेकराव्योनथी नूहतरादिकरहित उद्वेशिकदोषर
 हितसाधुनेअर्थमूल्येनथीलीधो नवकोडीपरिसुद्धतेकेहीनदृणेनदृणावेर नदृणतानेअनुमोदे३ नपचनेनपचावे५ नपचतानेअनुमोदे
 ६ वेचातो नलीधुं७ नलिबरावे८ नवेचातालितानेअनुमोदे ९ शुद्धनिर्दीप दशसंकादिदोषेकरीरहित तेयकीम्काणो उद्गमन १६

नानुजानाति? तथादशभिश्चदोपैर्विप्रसुक्तास्तेचामीसंकयरे मक्खियरे निक्खित्तरे पिह्विय४ साहरिय५ दायगु६ म्मीसे७ अपरिणयट
 लिक्त८ षड्डिय१० एसणदोसादसहवन्ति? उग्गमुप्पायणेसणासुद्धंतिउत्तमरूपात्त्यादनरूपाचयाएपणागवेपणातयामुद्धोयसतया
 ततोत्तमपोडयविष आहचअहाकम्महे सियरे पूइकम्मयेरे सीसजाएय४ उवणा५ पाऊडियाए६ पाउयरे७ कीयट पामिस्सेट परियट्टि
 ए१०अभिहडे११ उम्भन्ने१२ मालोहडे१३अच्छिज्जे१४अणसडे१५ अज्जोयरएय१६ सोलसमे१७ उत्पादनापिपोडयविधेवआहच
 धाई१ दूईरे निमित्तेरे आजीव४ वणिमगे५ तिगिच्छाय६ कोहे७माणेट माया८ लोभेहवन्तिदसए पुब्बिं११ पच्छासंथव१२विज्जा
 १३संतेय१४ चुसचोगेह१५ उप्पायणाएदोसासोलसमेम्भूलकम्मये१६ ववगयसुयवइयचत्तदेहंचत्ति अपगता स्वयंएयग्भताः देयवस्तु
 सम्भवाद्यागन्तुकावाकस्यादयच्यु ताहताः स्वतःपरतोवादेयवस्वात्मिकाः पृथिवीकायिकादयः चइयत्ति त्याजितादेयद्रव्यात् पृथक्का
 रिता दायकेनचत्ति स्वयमेवदायकेन त्याक्तादेयद्रव्यापृथक्कृतादेशा अभेदयिवचयादेहिनी यस्मादुंछात्सतथा सचकिमुक्तं भवति
 प्राप्तुक्कचप्रगतप्राणिकोहृद्व्याख्या पुनरेवं अपगतउयतचे तनापर्यायादचेतनत्वं प्राप्तःच्यु तेजीवनादिक्रियाग्योग्रहः व्याचितस्ताभ्य
 एववायुः क्षयेणभ्रंशितः त्यक्तदेहपरित्यक्तजीवसंसर्गसमुल्लयशक्तिजनितहारादिपरिणामप्रभावोपचयइति उत्पादनादोपवर्जितत्वं प्रप

पणीयः इहचोच्छ्रयस्यपुं लिङ्गत्वेपि प्राकृतत्वान्त्रपुं सकलिङ्गनिर्देशोनदोषायेति उं छमेवविशेषयन्वाह अक्रयमित्यादि षष्ठतःसा
 ध्वयंदायकेनपाकतो नविहितः अकारियंति नचान्यैःकारितः अणाह्वयंति अनाहृतोऽहस्येनसाधोरनिमन्त्रणपूर्वकं दीयमानः अनु
 द्विष्टोयावन्तिकादिभेदवर्जितः अकीयकडंति नक्रियतेनक्रयेणसाध्वर्थकृतः अकीतकृतएतदेवप्रपञ्चयति नवभिश्चकोटीभिसुपरिशुद्धैःता
 ये मानहंति। नधातयतिर घं तंनानुजानाति३ नपचति४ नपाचयति५ पचन्तंनानुजानाति६ नक्षणाति७ नक्रापयति८ क्रीणन्तं

रयतत्परिगणं तसथावरसव्वभूयसंजय दयद्वयाएसुद्धं उं छंगवेसयव्वं अक्रयसकारियमणाहुयसएदिहं
 अक्रयकडंनवकोडीहिं परि सुद्ध दसहियदोसेहिं विष्पसुक्कं उगमउप्पायणे सणासुद्धवगयचयचुचद

रसर्वभूतेसंयमदयाने अर्थसुधोआहारगवेपवो साधुनेअर्थकीधोनथी अनेरापाहेकराव्योनथी नूहतरादिकरहित उदेशिकदोषर
 शितसाधुनेअर्थसुल्ले नथीलीधो नवकोडीपरिशुद्धतेकेहीनइणेनइणावेर नइणतानेअनुमोदे३ नपचनेनपचावेपु नपचतानेअनुमोदे
 ६ वेचातोनलीपुं७ नलिबरावेत् नवेचातालितानेअनुमोदे ८ शुद्धनिर्दीप दशसंक्रादिदोषेकरीरहित तेयकीम्बंकाणो उन्नमन १६

पि वन्दनेन स्वर्बनेन यथासौ एसोजस्रगुणावियरंति अवारित्यादसदिसासु इहराकहासुसुव्वसिपञ्चक्खं अज्जदिद्वोसि नापिमाननया
 आसनदानादिप्रतिपत्थानापिपूजनयातीर्थनिर्म्माल्यदानमस्तकगन्धक्षेप्रमुखविस्त्रि कानमस्कारमालयादानादिलक्षणयानाप्युक्तव्य
 योगेनेत्याह नवीत्यादितथानापि दम्भतयादम्भे न मायाप्रयोगेणनापिरक्षणयादायकास्य पुत्रवर्णकगृहहादीनां नापियासनयायिञ्चे
 णयोगेनाप्युक्तव्यमनुदायिनेत्याहनवीत्यादि ननैवलक्षणं शब्दप्रमाणस्त्रीपुरुषवास्त्वादिलक्षणं उत्थाताः प्रकृतिधिकाराः रक्तदृष्टादयः
 स्वप्नोनिद्राविकारः ज्योतिषांचनचलचन्द्रयोगादिज्ञानशास्त्रं निमित्तं चूडामण्याद्युपदेशोनातीतादिभावसंचावनं कथा अर्थकथा
 दिकाकुञ्जकंपरेषां विस्वयोत्पादनप्रयोगः एभिराचिप्ते न यत्प्रयुक्तं दानायदायकेन व्यापारितं भैक्षंतत्तथा तथानापिष्ठीलनयाजाक
 वृद्धनतः नापिनिन्दयादेयदायदोषोद्घटनेननापिगर्हणयालोकसमचंद्रायकनिन्दयानार्थे तत्तितथेनेत्याह नवीत्यादिनापि भेषणया

विडंभणरक्खणसासणाएभिवक्खं गवेसियव्वंनविवंदणाए नविमाणणाएनविपूथणाए नविवंदणमाणण

नेलेवोनही मायाराखीक्कोकरोराखी कलाशीखवीभिच्चालेवीगवेपवीनहीं गृहस्यनोस्तवनकरी गृहस्यनेथायनादिदेवे गृहस्यनेपू

स्वयन्नाचरणिसव्यकहापउयणक्खासुउवणीयं ननैवनिपद्यगोचरगतआसने उपविश्वकथाप्रयोजनं धर्मकथायापारं यत्करोति तं नि
 पद्यकथाप्रयोजनं तस्मात् आख्यायतात् आख्यानकप्रतिबद्धश्रुतात् दायकावचनार्थं नटेनेव प्रयुक्तान् यदुपनीतं दायकेनदानार्थमुप
 षितं तत्तथाभैचंगेपयितव्यमितिसम्बन्धः नचैवच्चिकित्साघरोगप्रतीकारो सन्त्वचेटिकादिदोषदेवाधिष्ठाचरादुपर्योग्मूलं हतांज
 ल्याद्योपधिम्मूलंभेपजंचद्रव्यसंयोगरूपंहेतुकारणं लोभापेक्षया यस्यभिचस्य तत्तथाभैचंगंभिच्चासम्बद्धोपपगवेपयितव्यमन्वेपयितयंता

यचत्तदेहं चफ्रासुयंचननिसिज्ज कदा पयोयणफ्रासुउवणीयंनतिगिच्छा संतमूलभेसज्जकज्जहेउं
 नलवखणुपायसुमिणजोइसनिमित्त कइकुहकप्पओत्तं नविडंभणए नविरक्खणएनविसासणएन

उत्पादनारूपजे एषणातेणेकरी स्वयमेववेगलाथयाचुआ सच्चित्तच्छांद्या अचित्तथयोदेहप्रासुक आसनेवैसीकथाप्रयोजनंभाटचारण
 नीपरेव्याख्यानकरे वैद्यकर्ममंतजडीभौषधकाजेकरे सासुद्रादिकलक्षण चंद्रधनुपादिकनिद्राविकार नक्षत्रचंद्रग्रहादिसखरूपचूडा
 मणिकथाधिकयउपजाववाभणीकथानोकचिबो सायाकरीनलेबो आषाढभूतिवत् गृहस्थनादीकराराखीनलेबो कलादिकनेयीखयी

नापि नवीत्यादिनापि मिततया मितभावं मुगस्येत्यर्थः नापि
 क्रोधनतयानापिवनीपकतयारं कवस्रसिध्याकरणेन नाप्युक्तवयमीलनेनेत्याह नवीत्यादिनापि मिततया मितभावं मुगस्येत्यर्थः नापि
 प्रार्थनयायाज्ञया अपितुसाधुरूपसंदर्शनेन आह च पङ्क्तिविण सित्तासिचयं कालेण भक्त्वएत्ति नापि सेवयथा स्वाग्निनोऽप्येत्यथ नापि
 युगपदुक्तवमीलकेनेत्याह नवीत्यादियद्येवमेवं च न गवे प्रयतिभै चं भिक्षुसार्द्धि वज्जगवेपणायां किञ्चिद्धोऽसौ भवेदित्याह अज्ञातस्वयं स्वज
 नादिसम्बन्धाकथनेन गृहं स्यैरपरिज्ञातस्वजनादिभावः तथा अगृह्णति अग्रथितपरिज्ञानेपितेषु तेन सम्बन्धिना प्रतिवद्ध आहा रेवा

प्रथणाएनविसेवणाएनविमितयप्रत्यणसेवणाएभिक्त्वं गवेसियध्वं अणएअगृह्णति अदीणे अथि
 मणे अकलुणे अविसाती अपरितंतजोगी जयणवडणकरण चरियविनयगुणजोग संपत्तं भिक्त्वं

रिद्रीरांकपणे भिक्षागवेपवीनहीं मितपणोकरोइणेभावेनलेवोयाचकनीपरैलालपालकरीनलेवो ठाकुरनीसेवाओलगकरी मितप
 णुंकरोएणेभावेयाचकनीपरैलालपालकरीनलेवोयाचकनीपरैलालपालकरीनलेवो ठाकुरनीसेवाओलगकरी मितप
 दीननयाइं आहारनेअलाभं दुमनोनयाय दयामणोनयाय विपवादर्हित संयमनेयिपेउद्यमंतएहवेयोगेसहितहोइं पांस्यासंयम

दायकस्य अदिश्वतोभयोत्पादनेनापि तर्ज्ज्जं नया तर्ज्ज्जं नीवालनेन द्वास्थसिरेदुष्टेत्यादि भनणरूपयानापि ताङ्गनयाषपेटादिदानतः
नाप्युक्तययोगेनेत्याह नवीत्यादिनापि गौरवेणगवेषण राजपूजितोच्चमित्याद्यभिमानेननापि कुघनतयादारिद्र्यभावेन प्राकृतत्वेनया

पूयणाएभिक्वंगवेसियब्बं नविहीलणाएनविनंदणाए नविगरहणाएनविहीलणानिंदणागरहणाभि
क्खंगवेसियब्बं नविभेसणाएनवितज्जणाएनविमेसणतज्जणतालणभिक्वंगवेसियब्बंनवि
गारवेणंनविकुहणाए नविवणिमयाएनविगारवकुहणवणिमयाए भिक्वंगवेसियब्बंनविमित्तयाएनवि

जयेवासमुहपतीयादिस्वयनकरौ आसनादियासमसकषाली भिच्चागवेपवीनही जातिकुलादिदोषनेउषाडवे बीजादोषनेउषाडेजे
देतोनहोइतेहनेवीहावीने जात्यादिकनोदोषउषाडेनही बीजादोषउषाडेनही जेदेतोहोइतेहनेवीहावीने भिख्यागवेपवीनहीग्र
हस्यनाच्छतादोपकश्चिकेकरी ग्रहस्थसाहमीआंगुलीकरीकहे रेदुष्टजांणीससांसतोरहे चपेटादिकदीइं हाकनेदेवेकरीवीहाडे तजे
षपेटादिकदीइं एमकरीभिच्चागवेपेनहीं ऊं राज्यपूज्यब्बंमुजनेसकमाने दरिद्रीनेभाब्बे रांकनीपरैलालिपालिकरे राज्यपूजितद

कोधनतयानापिवनीपकतयारंकवस्तुस्त्रियाकरणेन नाप्युक्ततयमीलनेनेत्याह नपीत्यादिनापिमिलतयामित्तर्भावसुपगस्येत्यर्थः नापि
 प्रार्थनयायाज्ञया अपितुसाधुरूपसंदर्शनेन आहचपडिङ्गुविण सित्तासियंकालेणभक्त्वएत्ति नापिसेवनया स्वाभिनोभ्यत्यथत् नापि
 युगपदुक्तवमीलकेनेत्याह नवीत्यादियद्ये वमेवंचनगवेपयतिभैक्षंभिदुस्तार्हिर्वङ्गवैपण्यायां किस्त्रिधोऽसौ भवेदित्याहअज्ञातस्वयंस्वज
 नादिसम्बन्धाकथनेन गृहस्यैरपरिज्ञातस्वजनादिभावः तथाअगट्टिएत्ति अग्रथितपरिज्ञानेपितेषु तेनसम्बन्धिनानाप्रतिबद्धआहा रेवा

पत्थणाएनविसेवणाएनविमित्तयप्रत्यणसेवणाएभिवत्सं गवेसियध्वंअखाएअगट्टिएअदुङ्गे अदीणेअधि
 मणेअकलुणेअविसाती अपरितंतजोगीजयणघडणकरण चरियविनयगुणजोग संपुत्तंभिवत्सु

रिद्रीरांकपणे भिच्चागवेपवीनहीं मित्तपणोकारीइणेभावेनलेवोयाचकनीपरैलालपालकारीनलेवो ठाकुरनीसेवाओलगकरी मित्तप
 णंकारीएणेभावेऽयाचनाकारीर सेवायेकारीएइ भेदेनलेवोभिच्चागवेपवीनहींएणीपरै अजाण्योस्वजनगट्टहस्यस्योअप्रतिबद्धेपरहित
 दीननथाइं आहारनेअलाभेदुमनोनयाय दयामणोनयाथविपवादरहित संयमनेपिपेउद्यमंतएहवेयोगेसहितहोइं पांस्यासंयम

षट्पञ्चदशेति आहारिदायकेवा अद्विष्टः अदुष्टोवा अहीणेति अहीणोअच्युभितः अविमनानविगतमानसः अलाभादिदोषात् अक्र
 हणोनदयास्थाननिवृत्तित्वात् अविषादीअविषादवानदीनमित्यर्थः अपरितांताः अश्रान्तायीगार्मनः प्रभृतयः सदनुष्ठानेषु यस्यसोपरि
 तांतयोगाद्यतएव्यतनंप्राप्तेषु संयमयोगेषु प्रयत्नः उद्यमः घटनंचप्राप्तसंयमयोगप्राप्तयेयत्नएवतेकूरेतेसयतनघटनकरणः तथापरितः
 सेषितोषिनयोयेन सचरितविनयः तथागुणयोगेन क्षमादिगुणसम्बन्धे नसंप्रयुक्तोयः सतथा ततःपदत्रयस्य कर्मधारयः भित्त्याभिञ्जे
 पणायानिरतोभवेदिति गम्यतेइमंचन्ति इदंपुनः पूर्वोक्तगुणभिजादिप्रतिपादनपरं प्रवचनभित्तियोगः सर्वजगज्जीवरक्षणरूपाया

भिकखे सणाएणिरएइमंच सखजगज्जीव रक्खणदयदृयाएपावयणं भगवया सुकहियंअसक्केहियंपे
 नेविपेयत्तवंत अप्राप्तसंयमनीप्राप्ततेषटना वेळंनोकरवोसेव्योए हंवोविनयच्चमादिगुणसंयोग संप्रयुक्तसहितएहवो चारितीवोभि
 चानीगवेखणानेविपे तत्पररुद्धं आगलिकहीससर्वं ८४ लक्ष्मीवायोनिराखवानेविषे एहवीदयातेहनेअर्थे श्रीसिद्धांतप्रवचन श्रीम
 शशीरदेवे रुडोभाष्योजीवनाहितने जन्मांतरेगुद्धफलपर्येपरिणमे आगामियकालेकल्याणरुद्धं निर्दोषन्यायवृत्तिनोमार्गमोक्षप्रते

दयाः तदर्थप्रावचनं प्रवचनंशासनंभगवता श्रीमन्महावोरेण सुकथितंन्यायावाधित्वेन आत्मनांश्चितं चाल्महिर्तंपेच्चाभाविर्यति प्रेत्यज
 न्मान्तरेभवति शुद्धफलतया परिणमतीत्येवं शीलंप्रेत्यभाविकं आगमिष्यतिकालेभद्रंकल्याणं यत्तदागमिष्यद्भद्रंशुद्धिनिर्दीपंनैयाउयति
 नैयायिकंन्यायट्तिअकुटिलंमोचप्रतिअनुत्तरं सर्वोत्तमंसर्वपांडुःखानामसुखानां पापानांचतत्कारणानां व्यपयमनसुपयमका
 रणंयत्तत्तथा अथयदुक्तंतीसेसभावणाएउ किंचिवोच्छंशुद्धेसंतितवकाः भावनाअस्यां जिज्ञासायामाह तस्मैत्यादि तस्यप्रथमस्यव
 तस्यभवन्तीति घटनाइमावक्ष्यमाणप्रत्यक्षाः पञ्चभावनाभाष्यतेचास्य तेव्रतेनात्मायकाभिस्ताभावनाद्वैयर्षिसमित्यादयः किमर्थाभवन्ती

च्चाभावियं आगमेसिभद्दं सुद्धंनैयाउयं अकुडिलं अणुत्तरं सब्बदुक्खपावाणविउसमणंतस्सइमापं
 चभावणाओ पढमस्स वयस्स ज्जंतिं पाणाइ वायवेरमणं परिरक्खणइयाए पढमं ठाणं गमणगुण

जातासरलमार्गसर्वोत्तसप्रधानसर्वदुःखनाकारणजेपापप्राणातिपातादिअढारपापस्थानकतेअनोउपसमावणहारएइवोप्रवचनतेपचि
 लाव्रतनीएत्यद्यपांचभावनाजांणिवीप्रथमव्रतनीहोइं प्राणातिपातादिवेरमणजीवचिंस्थानिपेधपणोराखवानेअर्थेपहिलीभावनाकहे

अष्टव्यङ्ग्येति आहारेदायकेवा अद्विष्टः अदुष्टोवा अदीर्घोति अदीर्घो अच्युभितः अविमनानविगतमानसः अलाभादिदोषात् अक
 र्णानदयास्थाननिश्चिन्तात् अविषादीअविषादवानदीनमित्यर्थः अपरितांताः अत्रान्तायोगमनः प्रथतयः सदनुष्ठानेषु यस्यसोपरि
 तांतयोगात् अथतएवयतनंप्राप्तेषु संयमयोगेषु प्रयत्नः उद्यमः षटनंचअप्राप्तसंयमयोगप्राप्तयेत्यलएवतेकूएतेसयतमषटनकरणः तथापरितः
 सेवितोयिनयोयेन सचरितविनयः तथागुणयोगेन अभादिगुणसम्बन्धे नसंप्रयुक्तोयः सतथा ततः प्रदत्वयस्य कर्मधारयः भिक्ष्याभिश्चै
 पणायानिरतोभवेदिति गम्यतेइमंचन्ति इदंपुनः पूर्वोक्तगुणभिच्चादिप्रतिपादनपरं प्रवचनभित्तियोगः सर्वजगज्जीवरक्षणरूपाया
 भिक्षुसंयाणिरएइमंच सखजगज्जीव रक्खणदयद्वयाएपावयणं भगवया सुकहियंअसक्तोहियंते

नेषियेत्यंत अप्राप्तसंयमनीप्राप्ततेषटना वेळंनोकरवोसेव्योए हवोविनयअभादिगुणसंयोग संप्रयुक्तसहितएहवो चारितीयोभि
 धानीगवेखणानेविपे तत्परळइ आगलिकहीससर्व ८८ लक्षजीवायोनिराखवानेविषे एहवीदयातेहनेअर्थे श्रीसिद्धांतप्रवचन श्रीम
 हावीरदेवे कडोभाष्योजीवनाहितने जन्मांतरेशुद्धफलपणेंपरिणमे आगामियकालिकत्याणळइ निर्दोषन्यायदृष्टिनोमार्गमोक्षप्रते

दयाः तदर्थप्रावचनं प्रवचनशासनं भगवता श्रीमन्ब्रह्मवोरेण सुकथितं न्यायावाधित्वेन आत्मनाहितं आत्महितं पञ्चाभाविद्यंति प्रेत्य ज
 न्मान्तरे भवति शुद्धफलतया परिणमतीत्येवं श्रीलंप्रेत्यभाविकं आगमिष्यतिकाले भद्रं कल्याणं यत्तदागमिष्यद्भद्रं शुद्धं निर्दीपं नैयालयति
 नैयायिकं न्यायवृत्तिश्च कुटिलं मोक्षप्रतिच्छेदुत्तरं सर्वोत्तमं सर्वपांडुः खानामसुखानां पापानां च तत्कारणानां व्यपयमनमुपशमका
 रणं यत्तत्तथा अथ यदुक्तं तीर्त्तिसभावणाएव किंचिदोच्छं गुणुदेसंति तत्तकाः भावनाश्च स्यां जिज्ञासायामाह तस्मै त्यादि तस्य प्रथमस्य त्र
 तस्य भवन्तीति षट्नाइमावक्ष्यमाणप्रत्यक्षाः पञ्चभावनाभाव्यते चास्य ते त्रतेनात्मायकाभिस्ताभावनाईर्यासमित्यादयः किमर्थी भवन्ती

च्चाभावियं आगमेसिभद्दं सुद्धं नैयालयं अकुडिलं अणुत्तरं सब्बदुक्खपावाणविउसमणं तस्सइमापं
 च्चभावणाओ पठमस्स वयस्स ऊंतिं पाणाइ वायवेरमणं परिरक्खणइयाए पठमं ठाणं गमणगुण

जातासरलमार्गसर्वोत्तमप्रधानसर्वदुःखनाकारणजेपापप्राणातिपातादिचठारपापस्थानकतेह नोउपसमावणहारएहवोप्रवचनतेपचि
 लाव्रतनीएपत्यच्चपांचभावनाजांणिवीप्रथमव्रतनीहोइं प्राणातिपातादिवेरमणजीयधिंस्थानिपेधपणोराखयानेअथेपचिहलीभावनाकहे

द्याः तदर्धप्रावचनं प्रवचनंशासनंभगवता श्रीमन्महाबोरेण सुकथितंत्यायावाधित्वेन आत्मनां हितं आत्महितं पेच्चाभावियंति प्रेत्य ज
 न्मान्तरे भवति शुद्धफलतया परिणमतीत्येवं श्रीलंप्रेत्यभाविकं आगमिष्यतिकाले भद्रं कल्याणं यत्तदागमिष्यद्भद्रं शुद्धं निर्दिष्टं नेया उच्यति
 ेयाधिकं न्यायवृत्तिश्च कुटिलं मोक्षप्रतिबन्धुश्च नुत्तरं सर्वोत्तमं सर्वेषां दुःखानामसुखानां पापानां च तत्कारणानां व्यपयमनमुपशमका
 रणं यत्तत्तथा अथ यदुक्तं तीर्त्से सभावणा एत किंचिद्वोच्छं गुणु देसं तितत्तकाः भावनाश्चस्यां जिज्ञासाथामाह तस्मै त्यादि तस्य प्रथमस्य व
 तस्य भवन्तीति घटना इमावच्यमाणप्रत्यक्षाः पञ्चभावनाभाव्यते चास्य तेव तेनात्मायकाभिस्ताभावना र्द्वयसंमित्यादयः किमर्थी भवन्ती

च्चाभावियं आगसेसिभद् सुद्धं नेया उच्यं अकुटिलं अणुत्तरं सब्बदुक्खपावाण विउसमणं तस्स इमापं
 ाभावणाओ पढमस्स वयस्स ऊंतिं पाणाइ वायवेरमणं परिरक्खणदुयाए पढमं ठाणं गमणगुण

ासरलमार्गसर्वोत्तमप्रधानसर्वदुःखनाकारणजेपापप्राणातिपातादिघटारपापस्थानकतेह नोउपसमावणहारएहवोप्रवचनतेपच्चि
 लात्रतनीएपत्यचपांचभावनाजां णिवी प्रथमत्रतनी होइ प्राणातिपातादि वेरमणजीवधिंस्थानिपेधपणी राखयानेचयेपच्चिलीभावनाकहे

त्याचपाणाइत्यादि प्रथमव्रतस्य यत्प्राणान्तिपातविरमणलक्षणस्यपरिरक्षणस्वरूपं तस्यपरिरक्षणार्थाय पढमंतिप्रथमभावनावसि
 गम्यते स्थानेगमनेचगुणयोगंच स्वपरप्रवचनोपघातवर्जं नलक्षणगुणसम्बन्धं योजयति करोतियासातथा युगान्तरेयुगप्रमाणभू
 भागेनिपतति यासायुगान्तरनिपातिका ततःकर्मधारयसतसायाहृथाचनुपाइरियवन्ति ईरितव्यंगतव्यंकेनेत्याह कीटपतंगदयवसा
 यस्याषराचकीटपतङ्गवसस्यावराशेषु द्यापरोयसो ननित्यं पुष्पफलत्वक्प्रवालकंदम्बलकंदकृत्तिकावीजहरितपरिवर्जं केन सम्य

जोगनुं जणनुगंतरनिवतियाए दिड्डीएइरियव्वं कीडपयंगतसथावरदयावरेण निच्चंयुष्पफलतयप
 वालकंदमूलदगमद्वियवीय हरियपरिवज्जणसमं एवंलुसव्वेपाणाणहीलियव्वा ननिंदियव्व्याण

छेस्थानचालवोचापणोतयाचनेरोकोईहेलेनहीतेहनीपरेप्रसुं जवेच्छेजिहाएहबीहटे भूसुरप्रमाणभूमिकालगीजेपडेजोयतांमार्गिएह
 बीहटिंचालवोकीडलापतंगदिक्त्रसथावरजीवनेविपेजेदयापरतेणेचालवोसदाफूलफलखालि अंकुराकंदम्बलपांणीमाटीयाल्यादिद
 णादिसजीवजांणीपरिहरेतेणेइमचालवोसम्यक्प्रकारेइणीपरेनिश्चेसमसजीवध्वगणवानऊइं हेलेवानहीनिंदनीकनऊइं गरहि

गिति प्रतीतं नवरं प्रवालपल्लवाङ्कुरः दकसुदकमिति अथेय्यासमित्याप्रवर्त्तमानस्य यत्स्यात्तदाह एवं बुद्धि एव च द्वैर्यासमित्यावर्त्तमानस्ये
 त्थर्थः सर्वप्राणाः सर्वजीवान्हीलयितव्या अवन्तिसंरक्षणप्रयतत्वान्वतानवन्नाविपयीकरोतीत्यर्थः तथाननिन्दितव्यानग
 हितव्याभवन्ति सर्वथापीडावर्ज्जं नोद्यतत्वेन गौरव्याणामिव दर्शनात् निन्दाचस्वसमन्वागर्हा वापरसमन्वातथानहिंसितव्याः पादा
 क्रमणेनमारणतः एवं नष्टे त्तव्याद्विधाकरणतो नसेत्तव्याः स्फोटनतः नवह्येयवृत्ति नव्यथनीया परतापनात् नभयंभीति दुःखं वाशरी

गरहियव्वा नहिंसियव्वानभिंदिद्यव्वा नवह्येयव्वानभयदुक्खं च किंचिल्लभापावेउ जेएवंद्ररियास
 मिएजोगेणभाविञ्चोभवति अंतरप्पा असवलमसंकिलिङ्गनिव्वण चरित्तभावणाए अहिंसएसंजएसु

वानङ्गइं पगनेसाकमवेमारवानङ्गइं द्विखंडकरवानङ्गइं भाजवानङ्गइं इमचालतांजीवविराधनाङ्गइं नही भयशरीरादिदुःख
 अल्पमात्रमाडवायोग्यनङ्गइं जेएहवोपदवाक्यालंकारे द्वैर्यासमितिनियोगे भाव्योवास्थोङ्गइं अंतराल्माजीवपापमलरहित विसुद्धम
 ननोपरिणाम अखंडएहवोचारीतसामायकादि भावनाङ्करीजीवनेराखवो संयमवतमीचनोसाधकः छियेवीजीभावनाकहेकेम

त्याहपाणाइत्यादि प्रथमव्रतस्य यत्प्राणातिपातविरमणलक्षणस्यपरिरक्षणस्वरूपं तस्यपरिरक्षणार्थाय प्रथमंतिप्रथमभायनायस्य
 तिगम्यते स्यानिगमनेचगुणयोगंच स्वपरप्रवचनोपधातवर्जं नलक्षणगुणसम्बन्धं योजयति करोतियासातया युगान्तरेयुगप्रमाणम्
 भोगेनिपतति यासाद्युगान्तरनिपातिका ततःकर्मधारयस्तस्यथाहृथाचक्षुपाइरियवन्ति इरितव्यंगतव्यंकेनेत्याह कीटपतंगादयत्तसा
 दसावराथकीटपतङ्गत्वसस्यावराक्षेपु दयापरोयस्ते ननित्यं पुष्पफलत्वकप्रवालकंदम्बलकंदकृत्तिकावीजहरितपरिवर्जं केन सम्य

जोगजुंजगजुगंतरनिवतियाए दिद्वीएइरियव्वं कीडपयंगतसथावरदयावरेण निच्चंपुष्पफलतयप
 वालकंदम्बूलदगमद्वियत्रीय हरियपरिवज्जएणसमं एवंखुसव्वेपाणाणहीलियव्वा ननिंदियव्वयाण

हेस्यानचालवोधापणोतथाचनेरोकीइहेलेनहीतेचनीपरेप्रसुंजवेच्छेजिहांएचवीदृष्टे भूसुरप्रमाणभूमिकालगीजेपडेजोयतांमार्गिणह
 वीदृष्टिंचालवोकीडलापतंगदिदकतसथावरजीवनेविवेजेदयापरतेणेचालवोसदाफलफलकालि चंकराकंदम्बूलपांणीमाटीयाल्यादित
 णादिसजीवजांणीपरिचरेतेणेइमचालवोसस्यक्प्रकारेइणीपरेनिश्चेसमसालवीवद्यवगयवानुइं हेलेवानहीनिंदनीकनउइं गरदि

मरणपरिक्लेशैः फलभूतैः वाचनान्तरेभयमरणपरिक्लेशैः संक्लिष्टमशुभंयत्तत्तथा नकदाचिन्नकश्चनापि कालेमध्येणपावणंतिपाप
 केनैवमनसापावर्गंति प्राणातिपातादिकं पापंकिञ्चिदल्पमपिध्यातव्यमेकाग्रतया चिन्तनीयंएयमनेन प्रकारेण मनःसमित्तियोगेन
 चित्तसत्प्रवृत्तिलक्षणव्यापारेण भावितोवासितोभवत्यन्तरात्माजीवः किञ्चिद्वदत्याहअसबलाद्यसंक्लिष्टनिर्वर्णचरित्तभावनाकः अस्म

रिकिलेससंक्लिष्टं नकथाविमरणंपावणंपावर्गंकिञ्चिद्विभ्रमायव्वं एवंमणसमित्तियोगेणभावितो
 भवतिअंतरप्याअसवल मसंक्लिष्टं निव्वण चरित्तभावणाएअहिंसए संजएसुसाज्जे तद्दयं चवद्द
 एपावएपावकंअहम्मिकंदाएणंनिसंसंवहबंध परिक्लिसेवज्जलंजरामरणपरिक्लिसे संक्लिष्टं नक्

वाजेपापनाफलआगामिधे कालेभोगवीद्दं संक्लिष्टपाडवो कदाचिमनेकरीचिंतविवोनही पाडवोपापमने कांद्दिचिंतववोनहीएणीपरे
 मनसुमतीनेवोगेभाव्योभास्योज्जद्दं अंतरात्मापापरहित विसुद्धमननोपरिणाम अखंडचारित्तभावनाद्दं करी जीयराखेसंयतीमोक्षनो
 साधकवीजीभावनाकहीद्दं छेवचनेकरीदुष्टपरिणामपापमयएहवेकरी धर्मअटतेहनाकर्तव्यसरीखो रोट्टकर्मकारीखुगरहितवधका

रादिकिञ्चिदल्पमपि लभ्यायोग्यो प्रापयतु' जेद्वृत्तिनिपातोवाक्यालङ्कारेणवमनेनन्यायेनेथ्यासमितिवोगेनेर्द्र्यासमितियापारेणभावि
तोवासितोभवन्त्यन्तरात्माजीवः किञ्चिद्व्याहृशंवल्लेनमालिन्यमात्ररहितेन असंक्लिष्टेनविशुद्धमानपरिणामयतोनिर्त्रयेनाज्ञेनेना
षण्डनेतियावत्चारित्र्येणसामादिकादिनाभावनावासनायस्यसोअश्रवलाअसंक्लिष्टनिर्त्रणचारित्र्यभावनायाः अयवाअश्रवलाक्लिष्टनिर्द्र
णचारित्र्यभावनयाहेतुभूतयाअहिंसकोऽवधकः संयतोऽपवादाद्युपरितमात् मीचसाधकद्रुतिविद्रुयंचत्ति द्वितीयंपुनर्भविनावस्तुमनः
समितिसुखमनसापापंनध्यातव्यमेतदेवाह मनसापापकेनपापकमिति काकाथ्येयं ततश्चापापकेनदुष्टेनसतामनसायत्पापकमशुभं तन्न
कदाचिन्नमसापापकंकिञ्चिद्यातव्यमेति वक्ष्यमाणवाक्येनसम्बन्धः पुनःकिंभूतं पापकमित्याह अधर्मिकाणामिदमार्मिकं तच्चतद्द्वाराण्यं
चेतिप्रथमार्मिकद्वाराण्यंशं श्रुत्वावर्जितं वधेनहननेनवन्धे न संयमेनपरिक्लेशेनच परितापनेन हिंसागतेनवज्जलंमृचुरंयत्तत्तथाजरा

साङ्ग १ नितियंचमणेण प्रावणपावकंअहम्भिकं दारुणंसंभवहबंध परिक्लिसवज्जलंभयमरणप
नेकरीपापधितवेनही बुष्टपरिणामिसहित पापधर्मभूटअधर्मरौद्रकर्म स्रुगएहितताडेवेबंधे परितापवेधणोभयमरण परिक्लेशएह

तानेवाह आहारएसणाएसुष्टं उच्छंगवेशियम्भंति व्यक्तं इदमेवभाषयितुमाह अज्ञातःश्रीमत्प्रजितादित्वेन दायकजनेनावगतः कथितः स्वयमेवयथाहं श्रीमत्प्रजितादिरिति अश्रियोचप्रतिपादितः परेणवाचनान्तरेअन्नाए अकश्चिद्यदुद्धेति दृश्यतेअहीणेइत्या-
तपूर्ववत् भिक्षुभिर्चैपणयायुक्तः समुदायेउणत्तिअटित्वाभिच्चाचर्याङ्गोचरं उं छमिवोच्छमल्पाल्पगृहीतंभैद्यं गृहीत्वाआगतोरुसजन-
पार्श्वं समीपंगमनागमनातिचारणां प्रतिक्रमयेनइय्यापथिकादण्डकेनेत्यर्थः प्रतिक्रान्तंयेनसतथाद्यालोर्यणंवत्तिआलोचनं यथागृ-
तभक्तपाननियेदनंतयोरेवोपदर्शनंअदाऊणत्तिहत्वागुरुजणस्सत्तिगुरुं रुसंदिष्टस्यवाटपभस्यजहोवएसंतिउपदेशानतिक्रमेण निर-

चरित्तविनयगुणजोगसंप्रउत्ते भिक्खूभिक्खे सणाए जुत्ते समुदाणिऊणभिक्खचरियं उं छ्वेत्तूण

आगएगुरुजणस्सपासंगमणागमणातिचारपडिक्कमणपडिक्कंतेआलोचण दायणंचदाऊणगुरुजणस्स

नीगवेयणाकरषीकारिवो आचरिवोविनयमदमादिगुणनेयोगसहित चारीतीयोभिचानीएपणाइंसहित जेकुलंजिनेद्रेकत्थाते-
नेसमुदाणीएहवीभिच्चाचरीइंभमीने थोडोर लेइनेआब्योरुसजननेपासे जातांआयतां अतीचारपडिक्कमणकरीनियत्तीववोपडि

सासंक्षिप्तनिर्वाणचारित्रभावनायावा अहिंसकः संयतः सुसाधुरिति प्राग्वत् तद्व्यं चत्ति तृतीयं पुनर्भावनावस्तुवचनसमितियत्तवाचापापं
नभणितव्यमित्येतदेवाह वद्वैपावियाएद्वत्तिकाकाध्येतव्यं एतद्याख्यानं च प्राग्वत् ३ चत्तयंति चतुर्थं भावनावस्तुआहारसमितिरिति

यातिवद्वैपावियाएओपावकां किंचिविभासियव्यं एवं वद्वैसमितिजोगेण भाविओभवद्वै अंतरप्याअस
बलमसं किलिद्वं निव्वणचरित्त भावणाएअहिंसओ संजओ सुसाहुइ चत्तयं आहारएसणा एसुद्वं
सुच्छंगवेसीयव्यं अखाएअकहिंएअसिद्वे अदीणेअकलुणे अविसाती अपरित्तं जोगी जयणुषडणकरण

रेवंधकरे परितापवोअसातारूपधणो जरामरणपरिल्लेयसंकेय नंकरवोवचने पाडवोपापकां द्वैवचनपापकारीयोनबोसवो एणीपरे
वचनसमितियोगेभाथ्योऊइ अंतरात्मापापमलरहित विशुद्धमननोपरिणामअखंड चारित्तभावनाइं करी जीवनोराखनोसंवततो
सुनोशाधकइ वचयीभावनाकहीइंके आहारनीएषणाइं निर्दोषअल्पमालगवेषवो देणहारग्रहस्ये अजाण्यो साधस्वजननेआपण
पुनजणावे अनेरेकस्योनयी दीनपण्यारहितदयामणापणेरहित विषवादेरहितमनवचनकायानायोगलाधीवस्तुनोराखको अलाधी

तानेवाह आहारएसणाएसुष्ट्वं उक्त्वंगवेसियम्बंति व्यक्तं इदमेवभावयितुमाह अन्नातःश्रीमत्प्रव्रजितादित्वेन दायकजनेनावगतः अक
 थितःस्वयमेवयथाहं श्रीमत्प्रव्रजितादिरिति अग्निष्टोत्रप्रतिपादितः परेणवाचनान्तरेअन्नाए अकहिचएअबुद्धेति इत्थतेअदीणेइत्यादि
 तपूर्ववत् भिक्षुभिर्चैपणयायुक्तःसमुदाणोउत्तिअटित्वाभिवाचयार्होचरं उं क्कमिबोक्कमल्लाल्पगृहीतंभैच्च्यं गृहीत्वाआगतोरुक्कजनस्य
 पार्श्वं समीपंगमनागमनातिचारणां प्रतिक्रमणेनइत्यापथिकादण्डकेनेत्यर्थः प्रतिक्रान्तंयेनसतथाआलोयणंवन्तिआलोचनं यथागृही
 तभक्तपाननिवेदनंतयोरेवोपदर्शनंचदाजणत्तिहत्वागुरुजणस्सत्तिगुरुं बसंदिष्टस्यवाटपमस्यजहोवएसंतिउपदेशानतिक्रमेण निरति

चरित्तविनयगुणजोगसंपत्तं भिक्खू भिक्खुं सणाए जुत्ते समुदाणिज्जणभिक्खुचरियं उं क्कधेत्तण
 आगएगुरुजणस्सपासंगमणागमणातिचारपडिक्कमणपडिक्कंतेआलोयण दायणंचदाजणगुरुजणस्स

नीगवेपणाकरवीकरिवो आचरिवोविनयमदमादिगुणनेयोगसहित चारीवीयोभिचानीएपणाइं सहित जेकुलंजिनेट्टेकच्चातिव
 नेसमुदांणीएह्वीभिवाचरीइं भमीने थोडोर लेइनेआथ्योरुक्कजननेपासे जातांआवतां अतीचारपडिक्कमणकरीनिवत्तीववोपडिक

सांस्कृतनिर्गणघारित्वावनायावा अहिंसकः संयतः सुसाधुरिति प्राग्वत् तद्व्यं चत्ति तृतीयं युनर्भावनावस्तुवचनसमितियत्ववाचापापं
नभणितथमित्येतद्वाच वदएपावियाएदृत्तिकाक्काध्यतय्यं एतद्वाख्यानं च प्राग्वत् ३ चत्तयंति चतुर्थं भावनावस्तुवाचरसमितिरिति

यातिवद्वए पावियाएओपावकं किंचिविभासियव्वं एवं वद्वसमितिजोगेण भाविओभवद्वअंतरप्पाअस
बलमसं किलिद्वुनिव्वणचरित्त भावणाएअहिंसओ संजओसुसाहुइचत्तय्यं आहारएसणा एसुद्धं
सुच्छं गवेसीयव्वं अखाएअकहिणअसिद्धे अदीणेअकलुणे अविसातीअपरित्तं जोगीजयणवडणकरण

रेपंधकरे परितापवोअसातारूपवणो जरामरणपरिके गसंकेय नंकरवोवचने पाडुवोपापकांइवचनपापकारीयोनवोलवो एणीपरि
इवनसमितियोगेभाव्योहुइं अंतरात्मापापमलरहित विग्रुद्धमननोपरिणामअखंड घारित्वावनाइं करी जीवनोराखनोसंयतमो
अनोसाधकश् चतुर्थीभावनाकशीइंके आहारनीएवणाइं निर्दोषअल्पमातृगवेपवो देणहारग्रहस्थे अजाख्यो साधस्वजननेआपण
पुनअणाये अनेरेकस्त्रीनथी दीनपण्यारहितदयामणापणेरहित विषयादरहितमनवचनकायानायोगलाधीवस्तुनोराखवो अलाधी

चित्तःशुभमनाः असंक्लिष्टचेताः अविग्रहमणेति अविग्रहमनाः असंक्लिष्टकलहचेताः अव्युत्तहमनायाः अविद्यमानासदभिनिवेशः
 समाहितमणेति समंतुल्यं रागहे पानकलितं आहितमुपनीतमात्मनिमनोयेनससमाहितमनाः शसेनचोपयसेनअधिकं मनोयस्य
 समाधिकमनाः समाहितंवा स्वस्थंमनोयस्यसमाहितमनाः अद्वाचतत्वअद्धानंसंयमयोगविषयोवानिजाभिलाषः संवेगश्चमोक्षमार्गा
 भिलाषः संसारभयंवानिर्जराचकर्मक्षमणं मनसियस्यसअद्वासंवेगनिर्जं रामनाः प्रवचनवात्सल्यभावितमनाद्भनिकंथं उत्यायचप्रहृ

हियमणैसद्वासंवेगनिर्जरमणै प्रवयणवच्छ्लभावियमणैउड्डै ऊणयपहृजहराद्रिणियंनिमंतद्रत्ताय
 साहवेभावश्रीयविदिखे यागुरुजणैणंपविड्डे संपमज्जिऊणससीसंकायं तहाकरयलं अमुच्छिण

धर्मनेविषेमनसून्यचित्तनथी चित्तमाहीकिसोप्लोशनावे कलहनेविषेमननथी समभावेरागहेपरहितमनछे तल्लनोसहृहवो मोचनो
 अभिलाषकर्मचयनोउपायएइविषेमनछेजेह्नो श्रीसिद्धांतनावाच्छल्ये भाव्योमनजेह्नो ऊठीनेप्रकर्षेहृष्टुष्टचित्तछतोजेष्टयादिदेइने
 निमंतनीने साधर्मिकभक्तिकरी दीघेगुरुजननेवेठो सुखवस्त्रिकारजोहरणकरीपूंजीने मसकसहितगरीरतया हसतलपूंजीनेअ

चारं च दीपवर्जनेन अथ प्रमत्तः पुनरपि चयने पण्यायाः अपरिज्ञातानालोचितदीप रूपायाः प्रयतौ यत्नवान् प्रति क्रम्य कायोत्सर्गद्वारेणेति
 भायः प्रयान्त उपयान्तो मुत्सुकः आसीनः उपविष्टः स एव विशेष्यते सुखनिपन्नः अनावाधवृत्त्योपविष्टः ततः पदत्वयस्य कर्मधारयः सुहृत्तं
 मातृकं च कालंध्यानेन धर्म्मार्दिना सुभयोगेन संयमव्यापारेण गुरुविनयकरणादिना ज्ञानेन ग्रन्थानुप्रेक्षणरूपेण स्वाध्यायेन वाधीत
 गुणनरूपेण गोपितं विषयान्तरगमने निरुद्धं मनोयेन सतथा अतएव धर्म्मेश्रुतचारित्ररूपे मनोयस्य सतथा अतएवाविमनाः अग्रन्य

जहोव ए संनिरद्वयारं अप्पमत्तो पुणरविश्रणे सणा एपयत्तो पडिक्कमित्ता पसंते आसीण सुहनि सणो सु
 ऊत्तमेत्तं चक्काणं सुहजोगनाण सज्जाय गोवियमणे धम्ममणे अद्विमणे सुहमणे अविग्गहमणे समा

म्यो निवर्त्थो जेणीपरे आहारादिकलीधोद्धोइंति मक्कहिधो देखाडवो करीने गुरुजनने जिमश्री गुरुसमीपे उपदेशसांभल्योति मनि र
 तीचारदोपवर्जित आदरतो प्रमादरहित ऊं तोवलीजे काइं गुरुआगलीअणजाणते आलोडुन ऊइं यत्नवंत कायोत्सर्ग करी पडिकस्याम
 यांत चित्तैषठो निरावाधक्ते सुहृत्तं मातृकालधर्मादिकाथ्यानकरे शुभयोगसंयमव्यापार अर्थचिंतने पूर्वार्धित सुखनो गुणवोगोपिवो मन

धर्षणव्यस्यारुथसावनात्माथैकः परमार्थकारीत्यर्थः असुरसुरंति एवंभूतशब्दवर्जितः अथचवंतिवचवचेति शब्दरहितं अद्भुतमनुरसुक्तं अ
 विलंपितं अनतिमंदं अपरियाटिपरियाटिवर्जितं भुंजेज्जाइतिक्रियायाविशेषणानामानि आलोयभातणेत्ति प्रकाशमुखेभायणेयद्यथ
 वालोकेप्रकाशेनाथकारे पिपीलिकाबालादीनामनुपलंभात्तथाभाजनेपात्रे पातंविनाजलादिसम्पतितसत्त्वादर्शनादिति यतोमनोवा
 कायसंयतत्वेन प्रयत्नेनादरेण व्यपगतसंयोगसंयोजनादोषरहितं अखिणं गालंचत्ति रागपरिहाणेत्यर्थः विगयधूमंति द्वे परहितमाहच
 रागेण सद्गालं दोषेण सधूमगंवियाणाहिति अचक्षुधुरः उपाञ्जनं प्रक्षयप्रचोपाञ्जनं तच्च व्रणानुलेपनं च तेभूतं प्राप्तं यत्तत्तथा
 तत्कल्पमित्यर्थः संयमयात्वासंयमप्रवृत्तिसैव संयमयात्वात्मानात्तन्निमित्तं हेतुर्वतत्संयमयात्वात्मानात्तन्निमित्तं भवतिसंयमभार

जणवणानुलेवणभूयसंजमजायामायानिमित्तं संजमभारवाहणद्वयाए भुंजेज्जापाणधारणद्वयाए

द्गालदोषरहितरागपरिहरेद्याहारनेविषे द्वेषरहितआहारनेविषे धुरीतेहनोळं जणवांग व्रणफोडलोओपधलगाडवोतेहसरीखो
 संयमयात्वात्मानानिमित्तं संजमरूपीयोऽभारवद्विवाभणी आहारलीदं प्राणधरवानेयर्थे संयतसाधुसम्यक्प्रकारेणणीपरि आहार

दृष्टोतिशयप्रमुदितयथारातिकं यथाज्येष्ठं निमन्व्यचसाधून् साधर्मिकान् भावतश्च भक्त्याविद्वृषयत्तिवितीर्णे च भुञ्जत्वमिदमयनादी
न्येषमनुष्नातेचसतिभक्तादौगुरुजनेन गुरुर्यावपविष्टचित्तासनेसंप्रसृष्टसुखयस्त्रिका रजोहरणाभ्यां सद्योपिकायंसमस्तकंगरीरंतया
करतलं हसतलं च अस्त्वर्चिते आहारविषयेनस्वडिमानमंगतं अगृह्यः अप्राप्त रसेनाकाङ्क्षावान् अग्रयितः रसातुगतंतुभिरसंदर्भितः अग
रितिः पाहारविषये अकृतगर्ह इत्यर्थः अनध्यपयन्तो नरसेषु एकायमनाः अनाविलोकलुपः अलुब्धः लोभविरहितः अणत्तद्विपत्ति नात्वा

अग्निद्वे अगट्टिए अग्ररहिते अणज्जोववणे अणाद्वे अलुद्वे अणत्तद्विए असुरसुर अचवचवं अदुयम
विलं वियत्रपरिसाडिआलौयणभायणे जयमप्यमत्तं ववगयसंजोगमण्णिगालं च विमयधमं अक्खोवं

खिंतवतो रसनीआकात्वारहित रसनारागरहित आहारविषे निंदारहित रसने विषे एकाग्रचित्तनथी निर्मलचित्तलोभरहित अना
आर्किकते विधिकहेच्छे परार्थकारी एहवोक्खतो आहारकरे जीमतो सडसडाटनकरे । चवरशब्दनकरे उतावलोनजीमे सांसतो नजीमे
विंशुभूमिकाइं पडेतिमनजीमे प्रकाशवंतभाजने यत्तासहितप्रयत्तिं आदरेजिमकाइं अजयणानथायतिमजीमे संवोजनादोषरहित

धएवयस्यास्यसावनात्माथकः परमार्थकारीत्यर्थः असुरसुरंति एवंभूतशब्दवर्जितः अथचर्वन्तिवचवचेति शब्दरचितं अद्भुतमनुत्सुकंअ
 विलंपितं अनतिमंदं अपरियाटिपरियाटिवर्जितं भुंजेज्जाइतिक्रियायाविशेषणनामानि आलोयभातणेत्ति प्रकाशमुखेभायणेयय
 यालोकेप्रकाशेनान्धकारे पिपीलिकावालादीनामनुपलंभान्तथाभाजनेपात्रे पात्रंविनाजलादिसम्पतितसत्त्वादर्शनादिति यतोमनोवा
 फायसंयतत्वेन प्रयत्नेनादरेण व्यपगतसंयोगसंयोजनादोपरचितं अशिंंगलंचत्ति रागपरिहाणेत्यर्थः विगयधूमंति हेपरहितमाहच
 रागेण सद्गलं दोशेण सधूमगंवियाणाश्चित्ति अचस्यधुरः उपाञ्जनं प्रचणप्रचोपाञ्जनं तच्च व्रणानुलेपनं च तेभूतं प्राप्तं यत्तत्तथा
 तत्कल्पमित्यर्थः संयमयातासंयमप्रवृत्तिसैव संयमयातामात्रातन्निमित्तं हेतुर्यततसंयमयातामात्रानिमित्तं किमुक्तं भवतिसंयमभार

जणवणाणुलेवणभूयसंजमजायामायानिमित्तिं संजमभारवाहणद्वयाए भुंजेज्जापाणधारणद्वयाए

इंगालदोपरहितरागपरिहरेआहारनेविषे हेपरहितआहारनेविषे धुरीतेहनीचं जणवांग व्रणफोडलोओपधलगाडवोतेहसरीखो
 संयमयातामात्रानिमित्तं संजमरूपीयोभारवह्निवाभणी आहारलीङ्गं प्राणधरवानेअर्थे संयतसाधुसम्यक्प्रकारेएणीपरे आहार

यहनार्थतया द्रव्यभावेनेह यथाह्यस्योपाह्वानं भारवहनायिविधीयतेनप्रयोजनान्तरे एवंसंयमभारवहनयैव साधुभुंजीतनवलरूपनिमित्तविषयलौल्येनवा विकलोहिभोजनसंयमसाधनं शरीरंधारयितुं समर्थोभवतीतिभुंजेज्जति भुंजीतभोजनंकुर्वीततयाभोजनेकारणान्तरमाहप्राणधारणार्थतयाजीवितव्यसंरक्षणायेत्यर्थः संयतःसाधुःश्रमितिवाक्यालङ्कारेसमियंति सम्यक्निगमयन्नाह एयमाहारसकःसंयतः सन्भवत्यन्तरात्मा असवल्लासंक्लिष्टनिर्व्रणचारित्रभावनाकः असवल्लासंक्लिष्टभावनयावाहेतुभूतयावा अहिंसंजएणंसमियंएवंआहारसमितिजोगैणभावितोभवति अंतरप्राञ्चसवलमसंक्लिष्टं निव्वणचरित्त

भावंणाएअहिंसएसंनएसुसाहुं पंचमगंपीठफलगसिज्जासंधारग वत्यपत्तकंबलदंडकरयहरणचो समिते योगव्यापारभाव्योक्तं अंतरात्मानमलरहित असंक्लिष्टपरिणामअखंडचारित्र भावनादं हिंसादीपरिहितसंयमवंतसाधु ४

साधुमीभावनाकहेहे पाटलोपाटीयोगिज्जासंधारो वस्त्रपातकंबलोदांडो रजोहरणोचोलपट्टो मुंघपतीपादपुंछणो एउपगरणसंय

प्रसिद्धं एयंपीति एतदपि अनन्तरोदितमुपकरणमपि शब्दादन्यमपि संयमस्योपलं हणार्थतया संयमपोपणायतथावातातपदं यमशकशी
 तपरिरचणार्थतया उपकरणमुपकारकं उपधीरागहं परहितं क्रियावियोगपणमिदं परिहरियञ्चंति परिभोक्तव्यं नविमपादिनिमित्त
 मितिभावना संयतेनसाधुनानित्यंसदा तथाप्रत्युपेक्षणाप्रस्फोटनाभ्यां सद्यप्रमाजनासांतथा तथातत्रप्रत्युपेक्षणायाचक्षुर्व्यापारेण

लपद्वगसुहपोत्तिय प्रायपुं क्खणादिद्यंपि संजमसखवत्रू हणइयाएवातातपदं समसगसौयपरिरक्त्व
 णइयाएखवगरणंरागदोसरहित्यं परिहरितत्वं संजएणंनिच्चं पडिलेहणपफोडणप्रमञ्जणाएअहोय
 यरात्रोयअप्पमत्तेणहोइसययं निक्खियञ्चं च भियणमंडोवहिउवकरणं एवंआयाण

मनापोपवाभणी वायुआतपडांसमसाताडिएतलाराखवानिअर्थे उपधिरागहंपरहितभोगवतो चारितीयोसदा निरतीचारहठीराधी
 नेप्रतिलेखेजवणास्योविसारि रजोहरणादिकनेव्यापारवे दिवसरतिअप्रमत्तपणेहोइस्ये निरंतरम्बं कवोलोपोपातोमाटीनोपात्वयि
 शेपवस्त्रादिकनोत्पगरणणी परलेवोपावो निक्षेपणम्बं किबोसमितिने योगेभाव्योहोइ चंतरात्मा सलरहितपाडुवापरणाभरहित

प्रस्फोटनया आस्फोटनेन प्रमार्जनया च रजोहरणादिव्यापाररूपया अहोयरावृत्ति अङ्गिचरावृत्ति अग्रमन्ते न भवति सततं निन्दे
 तयं धर्मोक्तयं ग्रहीतयं चादातयं चादातयं किं तदित्याह भाजवंपालं भाण्डं तदेव सन्नयं उपधिश्च वस्त्रादि एतत्तयलक्षणमुपकरण
 सुपकारकारिस्वित्तिकर्मधारयः निगमयन्वाह एवमादानेत्यादिपूर्ववन्वरं इह प्राकृतयेत्यान्यथा पूर्वापरपदनिपातसो नभाण्डस्यो
 पकरणस्यादानं च ग्रहणं निक्षेपणाचमोचनं तत्त्वसमितिर्भाण्डादाननिक्षेपणासमिति रिति वाच्ये आदानभाण्डनिक्षेपणासमिति रित्युक्तं
 धयाध्ययनार्थं निगमयन्वाह एवमिति उक्तकसेण इदमहिंसा लक्षणं संवरस्थानान्त्रवस्त्रद्वारसुपायः सम्यक्संवृतं अशेषितं भवति कं विध

भंडणिकवे त्रणासमिदं जोगेण भावितो भवति अंतरप्या असवलमसंकि लिङ्गं निव्वणचरित्तभावणाय

अहिंस एसंजए सुसाङ्ग एवमियं संवरस्त्रदारं संमं संचरियं ऊं तिसुप्यणिहियं इमेहिं पंचहिं वि

अपंडधारितभावनाइं करी अहिंसकसंयमवंतमोचसाधकप एप्रतजलक्षणसंवरद्वार सम्यक्प्रकारे संचर्यो आशेष्यो होइं ऊडानिधा
 ननीपरराखी एभावनारूपपांच कारणिमनवचनकाया परिरक्खितपणेण एहवोजांणीसदा आमरणांतलगातेपुणएयोगपूर्वोक्तभावना

सदित्याह सुप्रणिश्चितं सुप्रणिधानवत् सुरचितमित्यर्थः केः किम्बिधैरित्याह एभिः पंचभिः कारणैः भावनाविशेषैः अहिंसापालनहेतु
भिः मनोवाकायपरिरुद्धिभिरिति तथानित्यं सदाचामरणान्तं चावत् मरणरूपमन्तं यावत् मरणत्वात् एतयोर्गोनन्तरोदि
तभायनापंचकरूपोव्यापारो नेतव्योवोढव्यङ्ग्यतिभावः केनदृष्टिमता स्वस्थचित्तेनमतिमताबुद्धिमताकिंभतोययोगः अनाश्रवः नवकर्मा
नुपादानरूपः यतोकलुषोपापस्वरूपः छिद्रमिव छिद्रं कर्मजलप्रवेशान्निषेधेनाच्छिद्रः अच्छिद्ररूपत्वादेवापरिखावीनपरिखवतिकर्म
जलप्रवेशतः असंक्लिष्टोनचित्तसंक्लेशरूपः शुद्धोनिर्दोषः सर्वजिनैरनुज्ञातः सर्वार्हतामनुमतः एवमितीर्यासमित्यादि भावनापञ्चक

कारणाहिंमणवय कायपरिरुक्त्वएहिंनिश्चंआमरणंतंचएसजोगोनियव्वोधिदितिमतामतिमताश्रणा
सवो अकलुसोअच्छिद्रो अपरिस्सातीअसंकलिद्धो सुद्धोसव्वजिणमणुस्सातो एवंपठमंसंवरदारंफ्रा

रूपनिर्वहिवोचित्तनोस्थिरपणो बुद्धिवंतकर्मरूधवानोकारणनिर्मल छिद्ररहितकर्मरूपजलप्रवेशनथी चित्तनोक्लेशनथीनिर्दोषअनं
तातीर्थंकरनीअनुज्ञादीधीच्छे एणीपरेप्रथमसंवरदार आदखोवाररसंभाल्यो अतीचारसुद्ध पञ्चवाड्योअनेरानेउपदेस्योअतीचार

योगेनप्रथमं संस्वरद्वारमहिंसा लक्षणं फ्रांसिस्थितिस्पृष्टमुचितकाले विधिना प्रतिपन्नं पालितं सततं सम्यगुपयोगेन प्रतिचरितं सोऽहियंति
 गोभितमन्येषामपि तदुचितानां दानादतिचारवर्जनाद्वा शोधितं वानिरतिचारं कृतं तीरितं तीरं पारं प्रापितं कीर्तितमन्येषामुपदिष्टं
 धाराधितमेभिरेव प्रकारैर्निष्ठानीतं आज्ञया सर्वज्ञवचनेनानुपालितं भवति पूर्वकालसाधुभिः पालितत्वाद्द्विचिंतकालसाधुभिश्चानुप
 द्यात्पालितमिति केनेदं प्ररूपितमित्याह एवमित्युक्तरूपं ज्ञातमुनिना क्षत्रियविशेषरूपेण यतिना श्रीमन्महावीरिणेत्यर्थः भगवदेशु

सियंपालियं सोहियंतिरियं किं द्वियं आराहियं आणाए अणुपालियं भवति एवं नायमुणिणा भगवया
 पणवियं परवियं प्रसिद्धं सिद्धसिद्धवरसासणमिणं आधवियं सुदेसियं पसत्यं पढमं संवरदारं सम्भत्तंति

टाबीशुद्धकीधो जिनवचनेणैकरीपूर्वकालेजे साधुह्रवातेणैपाल्योक्तेहोद्दं एणीपरैज्ञातकुलोद्भवतत्वनाजाण महावीरदेवैशिय्यनेक
 स्योयियेपयीकक्ष्योप्रसिद्धकिधो तत्वकरीदेखाड्यो मुक्तिप्रधानशासनमतजांणिवोपू ज्यस्थानकिज्जुह्यो १२परिखदामां हिउपदेख्योप्रशस्त
 प्रधानप्रथमसंस्वरद्वारसमाप्तं श्रीसुधर्मास्वामीकहंजंबूप्रतेएतले प्रथमसंस्वरद्वारकह्योहिंवेवीजोसंस्वरद्वारकहंजे पहिलेसंस्वरद्वारेप्राणा

यीदिभगयुक्ते न प्रज्ञापितं सामान्यतोविनेयेभ्यः कथितं प्ररूपितं भेदानुभेदकथनेन प्रसिद्धं प्रख्यातं सिद्धं प्रमाणप्रतिष्ठितं सिद्धानां नि
 ष्ठितार्थानांवरशासनं प्रधानाज्ञासिद्धवरशासनमिदमेतत् आशुवियंति अर्घः पूजातस्यत्राप्राप्तिर्जातायस्य तदवर्षापितं अर्थवाचाप्यपितं
 प्रापितंयत्तदर्थोपितं सुदुदेशितं सुदुदर्थितं सदेवमनुजासुरायां पर्वदिनानाविधनयप्रमाणैरभिहितं सुदेशितं प्रयत्नमङ्गल्यमिति
 प्रयत्नसंस्वरद्वारं समाप्तमिति । इतिशब्दसमाप्तौ ब्रवीमिसर्वत्रोपदेशेनाहमिदं सर्वपूर्वोक्तं प्रतिपादयामिनस्वमनीयिकयेति प्रशब्द्याक
 रणानां च पष्ठमध्ययनं विवरणतः समाप्तं ब्याख्यातं प्रथमसंवरार्थयनमय सूत्रकमसम्बद्धं वानन्तरार्थयने प्राणातिपातविरमणसुक्तं
 तच्चसम्यग्भावतौलीकविरमणवतामेव भवतीत्यलीकारिविरतिरथ प्रतिपादनीयेत्येवसम्बद्धं द्वितीयमध्ययनमारभ्यतेऽस्य चेदमादि

वेमिद् नंबूएत्तोवितियं च सच्चवयणं सुद्धं सुयियंसिवंसुजायं सुभासियंसुकहियंसुव्वयंसुदिद्धंसुपति

तिपातनोवेरमणकच्छोते सम्यक्तोहीजपालीसकेजोचलीनवोलेंतेकिमद्मकहेच्छेसुसावायाचोलोगंसव्वजणज्जइगरहिचोच्चविसा
 सापभूयाणतम्हामोसंविज्जणइतिवचनात्तेभणीवीजोचध्ययन सत्यवचननीस्वरूपकहीयेच्छे अहो जंबूएप्रथमसंवरभायानंतरवीजो

सुखं जंबूद्वत्यादितत्र जंबूरिति शिष्यामन्त्रणं विद्मंश्चत्ति द्वितीयपुनः सम्बरद्वारं सत्यवचनं सद्भो मुनिभ्यो गुणैभ्यः पदार्थभ्यो यादृशितं सत्त्वं
 आह च सच्चं चिदं सया मिह संतो मुण्डगुणापयत्वावा तच्च तद्वचनञ्च सत्यवचनं एतदेव सुबन्नाह सुद्वं निर्दोषं अतएव शुचिकं पवितं
 शिवं गिवहेतुः सुजातं शुभविचोत्सन्नं अतएव सुभाषितं शोभनव्यक्तवाग्मं शुभाश्रितं सुखाश्रितं सुधासितं वासुव्रतं यो भननियमरूपं
 यो भनो मध्यस्थः कथाप्रतिपादको यस्य तत्सुकथिकसुदृढं अतीन्द्रियार्थदर्शिनः इदमपवर्गादिहेतुतयोपलब्धं सुप्रतिष्ठितं समस्तप्रमाणैरु
 पपादितं सुप्रतिष्ठितयगः अथाह तख्यातिकं सुसंजमिवयणबुद्ध्यंति सुसंजमितवचनैः सुनियं त्वितवचनैरुक्तं यत्तत्तथासुखरणा
 नरहृपभाषां परवलवगन्ति प्रवरवलवतासुविहितजनस्य बद्धमतं संमतं यत्तत्तथा परमसाधूनां नैष्ठिकसुनीनां धर्मचरणं धर्मानुष्ठानं

द्वियं सुपद्मद्वियजसं सुसंजमियं वयंणबुद्ध्यं सुरवरनरवसभपवरवलवगसुविहितजणवहुमयं पर

संवरद्वारसत्यवचननिर्दोष पवित्रमोक्षनोहेतुभलीपरनीपनी भलोभाष्यो अर्थयो भनकहणारसत्यवचननारुडोव्रत रुडोदीठोपरमा
 णिकरीसचित्ते निर्मलीख्यातिजससत्यनीच्छे निरतीचारवांसंथममतिच्छे सत्यवचननोबोल्योप्रधानदेवतामांश्छे नरसनुष्यमांश्छिद्यभ

यत्तत्तथा तपोनियमाभ्यां परिगृहीतमङ्गीकृतं यत्तत्तथा तपोनियमौ सत्यवादिन एव स्यातां नापरस्येति भावः सुगतिपथदेयकंचलो
 क्तोत्तमव्रतमिदमित्युक्तं विद्याधरगगनविद्यानां साधनं नासत्यवादिनस्ताः सिद्ध्यन्तीति भावः स्वर्गमार्गस्य च सिद्धिपथस्य च देगकं
 प्रवर्त्तकं यत्तथा अद्वैतयं वितथत्वरहितं तंसच्च उज्जुगंति सत्याभिधानं यत्तद्वितीयं समरद्वारसमिहितं तद्वृत्तकं ऋजुभापप्रवर्त्तिक
 लात्तथा अकुटिलं अकुटिलस्वरूपत्वात्तत्भूतः सद्भूतोऽर्थोऽभिधेयो यस्य तद्भूतार्थं अर्थतः प्रयोजनतो विस्वद्वं निर्दोषं प्रयोजनापन्नमिति

मसाङ्गधम्मचरण तव नियम परिगृह्य सुगतिपह देसियं च लो गुत्तमं च वयमिणं विज्जा हरगगण
 गमण विज्जाणसाहणसगगमगं सिद्धिपह देसियं अविताहितं सच्च उज्जुय अकुटिलं भूयत्यं अत्यं तोवि

समाने प्रधानबलवन्त उत्तमजनसाधुने सत्येतेषु भेदे उत्कृष्टी चारितवनी क्रियाहे एहयासाधुने धर्मनो यगुष्टान चाचरवो १ रभेदे तप
 अभिग्रह विशेषसाचसोयसो सुगतिपंथनो देखाडण्डारलोकमाहिउत्तम एसत्यारूपीओवचन विद्याधरनीविद्यायाकायने विपंगमन
 जाइवोविद्यानोसाधकहोइ देवलोकनोमार्ग सिद्धिपंथनो देखाडण्डार अविताध्यखोटोनथी सत्यचनसरलेणं याकोनहोअदभुत अर्थ

भावः उद्योतकरं प्रकाशकारिकथं यतः प्रभापकं प्रतिपादकं भवति केपामित्याह सर्वभावानां जीवलोकनीयाधारश्चेति प्रभापिकमिति विशेषेण अविस्वाद्यव्यभिचारियथार्थमिति कृत्वामधुरं कोमलं यथार्थमधुरं प्रत्यक्षदेवतमेव देयतेव यत्तदाद्ययकारकं चित्तदिग्गय फरकार्यकारकं तदीहृयंकेपुकेपामित्याह यवस्थान्तरेपु अथस्याविशेषेषु बद्धपुमनुष्याणां यदाहसत्येनाग्निर्भवेच्छीतोगांधं देत्तेपुसत्यतः

सुदं उज्जोयकरं पभासकरं भवति सब्भावाण जीवलोकि अविस्वादिजहृथमधुरं पञ्चक्खं देवयं च नंतं अक्खरकारकं अथत्यं तरेसु बद्धएसु माणुसां सञ्चैण महासमुद्दमज्जे चिद्वृत्तिन निरुज्जंति मूढा णि याविपोयासञ्चैणय उदगसंभंति न बुद्धंति नयमर इथाहं चते लभंति सञ्चैणय अगणि संभंमंमि

अर्थयकीनिर्दीप उद्योतनो करणहार जीवलोकने दीपकप्रभासनो करणहार होद्द सर्वसमस्तं जीवादिभाव जीवलोकने विषे देखे संवाद पदे नशीसाचोचर्थमधुरमीठो होद्द प्रत्यक्षदेवतासरीखीलोकने आश्चर्यलपजवे अवस्थांतरविशेषेणामनुष्येने सत्यने प्रमाणे महाभो दासमुद्दमांश्चिनिरावाधुं तो र्हेवोलवाभणीदिशि बूद्धयकाभूला अनेरीदिशि अण्यो प्रवहणसत्यने प्रमाणे घणालदकमांश्चिद्वे नक्षे

नासिष्ण्वन्ति सत्येनसत्या रञ्जयते फणीएतदेवाह सत्येनहेतुना मद्यासमुद्रमध्ये तिष्ठन्तिननिमज्जन्ति मूढाणियाविति मूढं
 नियतदिग्जमनाप्रत्यलं ध्याणियंति अग्रतण्डुलं ध्वनीकंवा तत्प्रपत्तंकंजनसैन्ययेपातेतथा तेषिपोताबोधिस्थितातथासत्येनच दिक्सम्भ्र
 मेपि सम्भ्रमकारणत्वादुदकस्रव उदकसम्भ्रमस्रवापि ननुष्णइति वचनपरिणामान्नोक्षं तेनस्राव्येतेनचमियन्ते सायंचगांधंचते
 लभन्ते सत्येन चाग्निसम्भ्रमेपि प्रदीपनकेपि नदहति षड्जुकाभार्जयोपेताः मनुष्यानराः सत्येनचतप्ततैलत्वपुलोचसीसकानि प्रती
 तानि छिबंति ह्युपंति धारयन्तिहस्ताश्रुलिभिरिति गम्यते नचदहन्ते मनुष्याःपर्वतटङ्गान् पर्वतैकदेगादिसुप्यन्ते नचम्वियन्ते

विनडवभंति उज्जुगामणुसासच्चैयथतत्तल्लतउयलोह सिसकाद्रं छिन्नंति धरेतिनयडवभंति मणु
 सापञ्चयकडकाद्रुहिं सुचंतिनयमरंति सच्चैयथपरिगगहिया असिपंजरगयासमराञ्चो विण्णिद्रंति

मरेनहीतिशाय सायाहपामेते सत्येऋरीअग्निपलेषणनेषिपे श्लेपणिनशीसरलसत्यपादी मणुष्यसत्यवचनें तातोतेलकथीरलोचशी
 सोफरये अयशधरेऽयजपरराहे' नदास्केमणुष्यसत्यवादीहेते पर्वतनाशिधरयकीमूःके' मरे'नशी'सत्यपादी सत्यवचनें परिगणाए

सत्ये नचपरिगृहीतायुक्ताइत्यर्थः; अस्मिंपंजरीशक्तिपंजरगता खड्गशक्तियग्रकररिपुसुरपवेदिताइत्यर्थः; समराट्पि रणाट्पि निर्दंति
 न्तिनिर्यान्ति निर्गच्छन्ति अन्यथाच अक्षतशरीराइत्यर्थः; केइत्याह सत्यवादिनः सत्यप्रतिष्ठा यधयन्थाभियोगैरयोरेभ्यः ताडनसं
 यमनवलाकारघोरयावयैभ्यः प्रमुच्यन्तेचअमित्तमध्यात्शतुमध्यान्त्रिर्यान्तिअनघाच्चनिर्दोषाः सत्यवादिनः सादेव्यानिच सात्रियानि
 चदेयताः कुर्वन्ति सत्यवचनरतानांआहच प्रियंसत्यंवाक्यंहरति हृदयं कस्यनजनेः गिरंसत्यांलोकः प्रतिप्रदमिमामर्थयतिच सुराः
 सत्यादाक्याददति सुदिताः कामिकफलमतः सत्यादाक्याद्गतमभिसतं नास्तिभुवने तमितियस्मादेयं तस्मात्सत्यंद्वितीयमहाव्रतं भग

अणहाय सच्चवादीवहबंधभिन्नोगैरधोरेहिं पमुच्चंतिअमित्तमज्जाहिंनिद्रंतिअणहायसच्चवादी
 सादिव्वाणियं देवयाउकरेतिंसच्चवयणेरत्ताणंतंसच्चंभगवंतंतित्यगरसुभासियं दसविहं चोइसपुब्बी

षड्रपनेभालानापंजरामांछिपाद्या संग्रामथीनीकले अणहणेशरीरेसत्यवादीमार बांधवोआभिओगीपणिविरोधरौद्रवीहामणो
 तेइयकीम् काइंवेरीमाहिथीम् काइं नीकले निराबाधशरीरेसत्यवादीनी सानिधीदेवताकरेअनेकउपद्रवटाले साहाज्ये सत्यवच

वदूभट्टारकंतीर्थकरशुभापितं जिनैः सुदृक्तं दशविधं दशप्रकारं जनपदसम्मतसत्यादिभेदेन दशविकालिकादिप्रसिद्धं चतुर्दशपूर्वविधि-
 प्राशुतार्थविदितं पूर्वगतांशविशेषाभिधेयतया ज्ञातं महर्षीणां च समयेन सिद्धान्तेन प्रदत्तं समयप्रतिज्ञाया समाचाराभ्य
 गमः पाठान्तरे महारिसिसमयपद्मचिन्तंति महर्षिभिः समयप्रतिज्ञासिद्धान्ताभ्युपगमः समाचाराभ्युपगमोचेति चरितं यत्तत्तः
 देवेन्द्रनरेन्द्रेर्भाषितो जनानामुक्तोऽर्थः पुरुषार्थसाक्षाद्यो धर्मादिर्यस्य तत्तथा अथवा देवेन्द्रनरेन्द्राणां भासितप्रतिभासितोर्थः प्रा-

हिं प्राञ्जल्यविदितं महारिसीशय समयप्रदिष्टं देविंदनरिंदभासियत्थं विमाणियसाहियं महत्यं
 संतोसहिविज्जा साहण्डुं चारणगण समणसिद्धविज्जं मणुयगणारणवंदणिज्ज अमरगणारणं च

नने विपेरातच्छेतेपूर्वोक्तजेसत्य भगवंतपूज्याबीजोव्रततीर्थं करनो सुभाषितरूडोभाष्योदशप्रकारेसत्यवचन चउदेपूर्वधरेपूर्वमाहिलो
 ध्यनतेहनोजाणउत्तमसाधुतेणं सिद्धांतभणवेंदीधोसौधर्मइंद्रे चक्रवर्तिपरूष्याअर्थवेमानिकदेवताइ उपदेसपणिपरूष्यो मोटोऊ
 संतश्रौपधीविद्यासाधवानेअर्थे विद्याधरचारणादिकसम्बहसाधुनेसीधी विद्यामनुयनानासम्बहदनीकछे देवतानासम्बहनोअर्चनीव

जनयस्य तत्तथा अथवादेवेन्द्रादीनां भाषिताद्यर्थजीवाद्योजिनवचनरूपेण येनतत्तथा तथैवैमानिकानां साधितं प्रतिपादितमु
पादेयतयाजिनादिभिर्वत्तत्तथा वैमानिकैर्वासाधितं कृतमासेवितं समर्थितं वायत्तत्तथामहायंमहाप्रयोजनंएतदेयाच्च मन्वीपधी
षिदानां साधनमर्थः प्रयोजनं यस्तद्विना तस्याभावात्तत्तथा तथाचारणगणानां विद्याचारणादिवृन्दानां यमणानांघसिद्धाःविद्याः
ष्याकायगमनवैक्रियकरणादिप्रयोजना यस्मात्तत्तथा मनुजगणानांच वन्दनीयंस्तुत्यं अमरगणानांवाचनीयंपूज्यं असुरगणानांच
पूजनीयं अनेकपापण्डपरिगृहीतं नानाविधव्रतिभिरङ्गीकृतं यत्तल्लोकिसारभूतं गम्भीरतरं महासमुद्रादतियेनाचोभ्यत्वात् स्थिर

अच्चणिज्जंअसुरगणारं च पूयणिज्जंअरणेगपासंडपरिगहियं जंतंलोकंसिसारभूयं गंभीरतरंमहा
समुद्राओधिरतरं मेरुपव्वयाओसोमतरं चंदमंडलाओदिततरंसूरमंडलाओ विमलतरंसरयन

जनीकेछे भवनपत्यादिदेवतासमूहनो पूजनीकेछेसत्यवादीअनेकपाखंडीपरदर्शणीकतेणे आदखोछेजेतेलोकमांछि प्रधानवस्तुसत्य
वचनछेगंभीरअधिक महासमुद्रयीगाढोनिचल मेरुपर्वतयकीगाढोसौम्यचंद्रमानामांडलाथीगाढो तेजवंतछेखुर्येनामांडलाथीजिन

तरुकेभेषुपर्वतात् अचलितत्वेन सौम्यतरं चन्द्रमण्डलात् अतिशयेन सन्तापोपशमहेतुत्वात् दीप्ततरंसूरमण्डलात् यथावहसुप्रकाश
नात्तेजस्विनांचाल्यन्तानभिभवनीयत्वात् विमलतरं शरन्नभस्तलादतिनिर्दोषत्वात् सुरभितरमिव सुरभितरं गन्धमादनाम्नजदन्ताक
गिरिविशेषात् सहृदयानामतीव हृदयावर्जकत्वात् अपिचलोके अपरिशेषानिःशेषामन्त्वाहरिणोगिमेपिमन्त्वादयः योगवशीकरणा
दिप्रयोजनाद्रथं संयोगः जपाश्चमन्त्रविद्याजपनानि विद्याश्च प्रज्ञायादिकाजुंभकाश्च तिर्यग्लोकवासिनो देवविशेषाः अस्त्राणिनारा

हतलाञ्छोसुरभितरं गंधमायणाञ्छो जेवियलोगंमिञ्चपरिसेसा मंताजोगाजावयविज्जायजंभकाय
अत्याणियसत्याणियसिक्खाञ्छोय आगमायसव्वाद्दं विताद्दं सच्चैपद्द्वियाद्दं सच्चंप्रिय संजमस्सउवरो

लगाढीयरदकालनोआकायतेहनोतलो सुगंधगाढीगंधमादनपर्वतगजदंतोतेचथकी सत्यवचनगाढोसुभगजांणवो जेलोकमांहिसम
सुहरिणगमेखीदेवतासाधीद्दं वशीकरणादिकयोगमंतादिक जापविद्याप्रज्ञादिकदेवताजुंभकादि गरयउपराजवोवांणनांखधोख
ज्ञादिकलिखवोगणिवोशीखे सिद्धांतएतलासर्वपदार्थ सत्यनेविषेप्रतिधाजेसाचोउद्दं संयमनेशनाधाउपजावैते अत्यमावनवोलयोजी

चादीनि घेष्यायुधानि सामान्यानि वाशास्त्राणि वार्थशास्त्रादीनि शास्त्राणि वाखद्गादीन्येष्यायुधानि यिद्यायकलाग्रहणानि ष्टा
 गमायसिद्धान्ताः सर्वाण्यपिपितानि सत्येप्रतिष्ठितानि असत्यवादिनां नकेपिमन्त्रादयोऽर्थाससाधकाप्रायोभवंतीतिभायः तदा
 सत्यमपि सदृभूतार्थमात्रतया संयमस्योपरोधकारकं वाधकं किञ्चिदल्पमपि नवक्तव्यं किंरूपंतदित्याह हिंसयावीयधेन सायद्येन
 पापेनालापादिना संप्रयुक्तं यत्तत्तया आहचतहेव कारणं काणित्ति पंडगंपंडगत्तिय वाधियंवाविरोगित्ति तेषां चोरोत्तनोपभेदः
 रित्तिभेदसात्कारिकाविकयास्थ्यादिकयासात्कारकंयत्तत्तया तथाअनर्थवादे निःप्रयोजनोनाजल्पकलहश्च कलिसात्कारकंयत्तत्तया अना

हकारकं किंचिनवत्तत्त्वं हिंसासावज्जसंप्रयुक्तं भेतविकहकारकं अणत्यवाय कलहहारकं अणज्जं
 अववाययिवावसंप्रयुक्तं वेत्तवउज्जधेज्जवह्लंनिह्लज्जं लोयगरहणज्जं दुदिट्टं दुस्सुयं अमुणियं

यनीयतपापसहित ज्ञानादिकनेभेदकारीयो स्त्रीभर्ताराजदेगादिकनीकथानोकहणहारकार्यविनावोलें कलहकारीबोवचननवोलें
 नार्थअन्यायअपवादधनपर निंदासहितविटंवनावलघटपणोलज्यारहितएहवोतेहनेतेलोकनिंदेहीलेरुटदीठोडुटसांभल्योअजांणपुबे

धर्मनार्यप्रयुक्तं अन्यायंचान्यायोपेतं अपवादः परद्रूपणाभिधानं विवादो प्रतिपत्तिस्वतंत्रप्रयुक्तं यत्तत्तथा बेलंबंपरेपां विडंबनकारिओ
 जीवलंबंधैर्दं चष्टवितार्या वड्डलंप्रचुरधैर्यमोजवड्डलं निर्लज्जमपेतलज्जं लोकगर्हणीयं निदं दुष्टमसम्यगीचिंतं दुःश्रुतमसम्यगाकर्णितं
 दुर्मुणितं असम्यक्ज्ञातं आत्मनः स्वयनास्तुतिपरिसु निंदागर्हानिन्दासेवाह नसत्तिनासिनभवसिस्त्वमिति गम्यते मेधावीअपूर्वश्रुत
 ग्रहणदृष्टेयक्तियुक्तः तथानत्वमसिधन्यो धनंलब्धा तथानासि नभवसिप्रियधर्माधर्मप्रियतथा नत्वंकुलीनः कुलजाततथानासिनभवसि
 दानपतिर्दानदातेत्यर्थः तथानत्वमसिन्मूरधारभटः तथानासिनभवसिप्रतिरूपोरूपवान् नत्वमसिलटासौभाग्यवान् नपरिडतोमुद्धिमा

अप्पणोयवणापरिसुनिंदानसिमेहावी एतंसिधख्योनसिप्रियधम्मो नतंकुलिणोनसिदाणप्रतीनतंसि
 सूरोनसिपडिख्वो नतंसिलट्टोनपंडिओ नवड्डसुओनवियंतंतवस्सी णयाविपरलोग निच्छियमती

आपणीस्तुतिकरेअनेरानीनिंदा तं तोबुद्धिवंतनहीधननोलेणधारनही तं तो प्रियधर्मीनहीनिर्मलकुलजातिनो तं नहोइं दाननो
 दातारनहीडं सूरनहीं तं तोपिंडेरूपवंतनही तं तोसोभागवंतनही तं तोपंडितनही तं वड्डश्रुतनहीं तं तोतपस्वीनहीनयीपरलो

नृञ्ज्युतः आकर्णिताधीत वञ्जयास्त्रः वञ्जसुतोवा वञ्जः पुत्रो वञ्जयिष्योवानापि च त्वंतपस्वी चपकः न चापि परलोकाविषये निश्चिन्तानिः सं
 सयामतिरस्येति परलोकनिश्चितमतिरसि भवसि सर्वकालमाजन्मापीति किं वञ्जनोक्ते न वर्जनीयवचनविषयमुपदेय सर्वस्वमुष्यते जाति
 कुलरूपव्याधिरोषणवापीति दूहजात्यादीनासमाहारं दृहसुतो जात्यादिना निन्दितेन परिचित्तपीडाकारित्वात् यद्भवेद्वर्जनीयं परि
 र्ज्ञप्त्यं तदेवं विधं सत्यमपि न वक्तव्यमिति वाक्यार्थः तत्र जातिर्मातृको कुलं पैतृकः पक्षः रूपमाकृतिः व्याधिश्चिरस्याताः कुष्ठादि रोगः यीघ्र
 तरथातीक्ष्णरादिर्षीविकल्पे अपि समुच्चयेदुहिलंति द्रोहवत् पाठान्तरेण दुहश्चोत्ति द्रव्यतो भावतश्च उपचारं पूजासुपकारं च अतिक्रान्तं
 एवं विधं त्वेषं प्रकारं पुनः सत्यमपि सदूभूततामात्रेण आस्त्रासत्यं न वक्तव्यं न वाप्यं अथ केरिसंगति अथ यशब्दः परप्रश्ने कीदृशं किं विधं पुण्या

सि सव्वकालं जाति कुल रूवे वाहिरोगिणवा विजं होद्र वञ्जणिज्जं दुहश्चो उवचारसतिकंतं एवं विहंतु

कने विपेगता गति निश्चयकारणी मति नही सर्वकाल आजन्म लगी मातृपक्ष पितापक्ष गौरव र्णादिरूपव्याधि कुष्ठादि दुष्ट रोग जे होद्र वरज
 षायोप्ये वञ्जं प्रकारे पूजा अति क्रांत एह वा ए विधे पणि सत्य वचन न बोल बोहि वे केह बो पुन र पि वली सत्य वचन तु पुनः बोल बो जे ते ब्रह्म का

इति द्रष्टुनरिति पूर्ववाक्यार्थपि च योत्तरवाक्यार्थस्य विशेष्योतनार्थः आइति वाक्यालङ्कारार्थः सच्चंतुत्तिसत्यमपि भाषितव्यं वक्तव्यं
 तत्तद्द्रष्टैस्त्रिकालानुगतिलक्षणे पुद्गलादिभिर्वस्तुभिः पर्यवेद्य नवपुराणादिभिः क्रमवर्त्तिभिः धर्मैर्गुणैर्वर्णादिभिः सप्तभावभिः कर्मैरेवक
 र्माभिः क्षयादिब्यापारैर्वज्रविधैश्चिह्नैः साचार्यकैश्चित्तकर्मादिभिः क्रियाविशेषैः आगमैश्च सिद्धान्तार्थैर्दुक्तमितिसम्बन्धः कार्योऽर्थस्योत्तर
 त्वसमस्तनिर्देशेषु प्राकृतयैलीवशतोद्ब्यादियुक्तत्वं च नस्य तदभिधायकत्वादयवां द्रव्यादिपुविपयेद्रव्यादिगोचरमित्यर्थः तथानामा

सच्चंपिनवत्तब्बं अहकेरिसकंपुणाइं सच्चंतुभासियव्वंजंतदब्बेहिं पज्जवेहियगुणेहिं कम्मं हिं वज्जवि
 हेहिं सप्पेहिं आगमेहिय नामक्खायं निवात उवसगतद्वियसमास संधिपयहेउजोगिय उणाइकि

लादिपट्द्रव्यज्जनानवापर्याइं करी वर्णादिकगुणैकरी अनेकव्यपारेकरी षण्णप्रकारेचीतरानीकलाइं करी सिद्धांतनाअर्थतणेकरीने
 बोलेदेवघटादिक्रियापद अनेकअर्थनेविपे उवसमीपेघातुनेकरीये नामेरपत्पं नामेयअर्थयीभावादि० समासवेपदएकठामेलीइं
 विभक्तिचावेतेपदपंचहेतुयोगीकहरिपेण उणादिकअनेकप्रत्ययछे क्रियाइं करीपदनिष्पत्तियथापठतीतिपाठकघातुभूसत्तायांस्वरअ

नृवृद्धयुतः आकर्णिताधीत वृद्धयास्त्रः वृद्धसुतोवा वृद्धः पुत्रो वृद्धशिशुयोवानापि च त्वं तपस्वी चपकः न चापि परलोकाविपये निश्चितानिः यं
 सयामतिरस्येति परलोकनिश्चितमतिरसि भवसि सर्वकालमाजन्मापीति किं वृद्धनोक्ते न वर्जनीयवचनविषयमुपदेय सर्वस्य मुष्यते जाति
 कुलरूपव्याधिरोगेण वापीति द्रुहजात्यादीनासमाहारं दृढं स्ततो जात्यादिना निन्दितेन परिचित्तपीडाकारित्वात् यद्भवेद्वर्जनीयं परि
 षत्तयं तदेवं विधं सत्यमपि न वक्तव्यमिति वाक्यार्थः तत्र जातिमूर्ति कोकुलं पैटकः पक्षः रूपमाकृतिः व्यायिचिरस्याताः कुष्ठादि रोगः यीम्र
 तरथातीज्वरादिर्वा विकल्पेऽपि समुच्चयेदुद्दिशंति द्रोहवत् पाठान्तरेण दुहश्चेति द्रव्यतो भावतश्च उपचारं पूजासुपकारं च प्रतिश्रान्तं
 एवं विधं त्वेवं प्रकारं पुनः सत्यमपि सदृभूततामात्रेण आस्तामसत्यं न वक्तव्यं न वाच्यं अथ केरिसंगतिश्च यद्बदः परप्रश्ने कीदृशकं किं विधं पुण्या

सि सव्कालं जाति कुलरूपे वा हि रोगेण वा विजं होद् वृज्जणिज्जं दुहश्चो उवचारमतिकं तं एवं विहंतु

कने विपे गता गति निश्चयकारणी मति नही सर्वकालाजन्मलगीमाह पक्षपितापक्षगौरवर्णादिरूपव्याधिकुष्ठादिदुष्टरोगजो होद् वरज
 पायोग्ये वेडं प्रकारे पूजा अति क्रांत एह वे एण विधे पणि सत्यवचन न बोल बोहि वै के हवो पुन रपि वली सत्यवचन तु पुनः बोल बो जे ते द्रव्यका

त्रिकालविषयविधमपि सत्यं भवतीति योगः दशविधत्वं च सत्यस्य जनपदसम्मतसत्यादिभेदान्त्याह च जगत्तत्र संभय रठवणाश्चाने ४
रूपे पदुच्चैर्षं सच्चैयववहार ७ भावः जोगेः दशमेऽवमसच्चैयत्ति तलजनपदसत्यं यथा उदकाय कोंकणादिदेशरूढापयद्रुतिवचनं
संमतसत्यं यथा समानेपि पङ्कसम्भवे गोपालादीनामपि सम्मतत्वेनारविन्दमेव पङ्कजमुच्यते न कुवलयानी स्यापनासत्यं जिनप्रति
मादिपुजिनादिष्यपदेशः नामसत्यं यथा कुलमर्द्धं यन्नपिकुलवर्द्धं न इत्युच्यते रूपसत्यं यथाभावतोऽसमणोपितद्रूपधारिश्चमण इत्युच्यते प्र
तीतसत्यं यथा च नामिकाकनिष्ठां प्रतीत्यदीर्घेत्युच्यते सेवमध्यमां प्रतीत्यङ्गसेतिव्यवहारसत्यं यथागिरिगतलगादिपुदह्यमानेपुव्यवहा
राग्निर्दिह्यते इति भाव सत्यं यथासत्यपि पञ्चवर्णत्वे शुक्लत्वलक्षणभायोत्कटत्वाच्छुक्लावलाकिति वोगसत्यं यथादण्डयोगादण्डइत्या
दि औपम्यसत्यं यथासमुद्रयत्तडागइत्यादि तथा जहभणितं हयकम्पुणा होइति यथायेन प्रकारेण भणितं भणनक्रियादशविधसत्यं सद्

रियाविहाणघातुसर विभत्तिवणजुत्तं तिकालंदसविहं पि सच्चजहभणितं हय कम्पुणा उं त्तिदुवा

कारादि १४ विभक्तीत्यादिद्वयादिद्ववर्ण ३ अंजनसहित चतीतचनागतवत्तमान दशभेदे सत्यबोलवोजिमकच्योतिमर्द्धे तिमत्रचरलि

ख्यातनिपातोपसर्गतद्वितसमाससंधिपदहेतुयोगिकोणादिक्रियाविधानघातुस्वरविभक्तियण्युक्तमितितवनामेतिपदगब्दमम्बन्धान्नाम
 पदमेवमुत्तरत्तापितच्चाव्युत्यन्नेतरभेदात् द्विधातव्रव्युत्यन्त्रं देवदत्तादि अव्युत्यन्त्रं छिल्लेत्यादि आख्यातिपदं साध्यक्रियापदं यथाप्यफ
 रोत् करोतिकरिष्यतितत्तदर्थं द्योतनायतेषुतेषु निपन्तीतिनिपाताः तत्पदंनिपातपदं यथावाचाखलित्यादि लपसञ्जंते यथाप्यफ
 युञ्जंतेभ्रूयुपसर्गासुद्रुपंपदसुपसर्गपदं प्रपरापेत्यादिवत् तस्मैद्वितंतिद्वितमित्यान्वर्थ्याभिधायकायेप्रत्ययासोतद्विधाः तदन्तंपदंययागो
 भ्योद्वितोगथोदेयः नाभेरपत्यं नाभेयइत्यादिसमसंसमासःपदानामेकीकरणरूपः तत्पुरुपादिसात्पदंसमासपदं ययाराजपुरुषइत्या
 दिसन्धिः सन्धिकर्पसोतपदं यथादधीदं नद्यैयेत्यादितथाहेतुः साध्याविनाभूतत्वलक्षणेययानित्यःशब्दःकृतकत्वादितियोगिक्रयंदेतेया
 भेष्यादिसंयोगवत् यथाउपकरोति सेनयाभियाति अभिषेणयतीत्यादि तथाउणादिलग्नप्रभृतिप्रत्ययान्तपदं यथाभ्राशुस्वादुतयाकि
 याविधानं सिद्धक्रियाविधेः कांतप्रत्ययान्तपदविधेरित्यर्थः यथापाचकः पाकइत्यादि तथाधातवोभ्यादयः क्रियाप्रतिपादिकाः स्वरा
 षकारादयः खक्कादयोवा सप्तकच्चिद्रसाइतिपाठः तत्ररसाः शृङ्गारादयो नवयदाह शृङ्गारहास्यकरुणारौद्रवीरभयानकाः स्वरा
 नुतयान्ताद्यनवनवाच्यरसाच्छताः विभक्तयः प्रथमाद्याः सप्तवर्णिककारादित्यञ्जनानि एभिर्युक्तंयत्तत्तथा अथसत्यंभेदतच्चाह त्वैकाल्यं

त्रिकालविषयं दयविषमपि सत्यं भवतीति योगः दयविषयत्वं च सत्यस्य जनपदसन्नातसत्यादिभेदात् अत्र च जणवयः संमथरठवणाः ३ नामिः ४
 रूढेषु पदुच्चैर्दं सञ्चैववहारः ७ भावः ८ जीगेः दयमेववमसञ्चैयत्ति तत्रजनपदसत्यं यथा उदकायै कोंकणादिदेशरूढ्यापयइतिवचनं
 संमतसत्यं यथासमानेपि पङ्कसम्भवेगोपालादीनामपि सम्मतत्वेनारविन्दमेव पङ्कजमुच्यते न कुवलययादीनि स्थापनासत्यं जिनप्रति
 मादिपुजिनादिव्यपदेशः नामसत्यं यथाकुलमवह्वं वन्नपिकुलवह्वं न इत्युच्यतेरूपसत्यं यथाभावतोऽसमणोपितद्रूपधारिश्चमणइत्युच्यतेप्र
 तीतसत्यं यथाचनामिकाकनिटकांप्रतीत्यदीर्घतुच्यतेसैवसध्यमां प्रतीत्यङ्गस्वेतिव्यवहारसत्यं यथागिरिगतत्वादिपुदह्यमानेषुव्यवहा
 राग्निरिदह्यते इतिभाव सत्यं यथासत्यपि पञ्चवर्षत्वे शुक्लत्वलक्षणभायोत्कटत्वाच्छुक्लावलाकिति योगसत्यं यथादग्दयोगादङ्गइत्या
 दि औपम्यसत्यं यथासमुद्रवत्तडागइत्यादि तथाजहभणियंतहयकमुणा होइति यथायेनप्रकारेणभणितंभणनक्रियादशविषसत्यंसद्

रियाविहाणधातुसर विभक्तिवणुत्तंतिकालंदसविहंपि सच्चजहभणियंतहय कम्, एण्डं त्तिदुवा

कारादिः ४ विभक्तीत्यादिद्वत्यादिद्ववर्णं ३ व्यंजनसहित अतीतचनागतवर्त्तमान दयभेदेसत्यबोलवोजिमकह्योतिमछे तिमअचरलि

भूतार्थतया भवति तथा तेनैव प्रकारेण कर्मणा वाचरे लेखनातिक्रिय यासद्भूतार्थज्ञापने सत्यं दृश्यविधेयमेव भवतीति यनेन चेद्दत्तुं भवति
 नैकेषु सत्यार्थवचनं वाच्यं हस्तादिकर्मार्थव्यभिचार्यार्थसूचकमेव सुभयत्रायव्यभिचारितया पराव्यसनस्याहुटिलाध्ययनायम्भुत्तु
 त्वादिति तथा दुबालसविहाय होइ भासति हादृश्यविधा च भवति भापा तथा च प्राकृतसंस्कृतभाषामागधपिगाचसूसेनी च पंडेत्तम्भूरि
 भेदो दृश्ययोपादपन्नं गः इयमेव पद्विधा भाषा गद्यपद्यभेदेन भिद्यमाना हादृशधा भवतीति तथा वचनमपि योऽययिधं भवति तथा हि
 ययणतियं३ लिंगतियं३ कालतियं३ तह परोक्खपञ्चकं उवणीयाद्दुच्छकं अकल्यं चैव सोलसमं तत्रयचनत्रयं एकवचनद्विवचनपञ्चवच
 नरूपं यथा वचः वचौ वच्चाः लिङ्गतिकं स्त्रीपुंनपुंसकरूपं यथा कुमारी वचः कुण्डं कालतिकमतीतानागतवर्तमानकालरूपं यथा च
 करोत् कारियति करोति प्रत्यचं यथायं एषः परोचं यथासातथा उपनीतवचनं गुणोपनयनरूपं यथारूपवानयं अपनीयवचनं गुणाप

लसविहाय होइ भासा वयणं पिय होइ सोलसविहं एवं अरहंतमणुखायं समाक्खियं संजएण कालं

षनादिक्रियाकी जतो सत्यवचन होइं भाषाना वारहभेद जांणि वा वचनपुण होइं सोले प्रकारे जांणिवो एणी परे तीर्थं करे चतुष्पादी

नयनरूपं यथा दुःशील्यं उपनीतापनीतवचनं यत्कैकगुणमुपनीयगुणान्तरमपनीयते यथारूपवानयं किन्तु दुःशीलः विपर्ययेणत्वप
 नीतोपनीतवचनं तद्यथा दुःशील्यं किन्तु रूपवान् अथ्यात्मवचनं अभिप्रेतमर्थं गोपयितुं कामस्य सहसा तस्यैव भगवन्मिति एवमिति उक्त
 सत्यादिस्वरूपवधारणप्रकारेण अर्हदनुज्ञातं समीचितं बुद्ध्यापर्यालोचितं संवतेन संवसवताकाले चावसरेवक्तव्यं न तु जिनाननु
 ज्ञातपर्यालोचितमसंवतेनाकालेचेति भावना आह चतुर्द्वीएनि एज्जभासेज्जा उभयलोगपरिसुद्धं सपरोभयाणं खलुनसल्लहापीडज
 णगंतु एतदर्थमेव जिनशासनमित्ये तदाह इमंचेत्यादि इदंचप्रत्यचप्रवचनमिति योगः अलीकमसद्वृत्तार्थं प्रिसुनं परोक्षस्यपरस्य
 द्रूपणाविष्कारं पसमथाव्यभापं कडुकमनिटार्थं चपलमुत्सुकतयासमीचितं यद्वचनं वाक्यंतस्यपरिरचणलक्षणोयोर्थसास्यभा
 नपरकटकचपलवचनपरिरचणतायैः प्रावचनंप्रवचनं शासनमित्यर्थः भगवताश्रीमन्महावीरेणमुटुकथितं

चअलियं प्रिसुणफरसकडुयचवल वयणपरिरक्खणट्टयाए प्रावयणं भगवया सुकाहि

रतीयोअवसरे वीलवोएप्रत्यचख्खावाद्वीलवोचाडीनोकरवो कठोरवचनअनिटयचन उतावलपणेवचनराख

भूतार्थतया भवति तथा तेनैव प्रकारेण कर्मणावाचरलेखनातिक्रिय यासद्भूतार्थज्ञापने सत्यं दृशविधमेव भवतीति यनेन चेदुक्तं भवति न केवलं सत्यार्थवचनं वाच्यं हस्तादिकर्मण्यव्यभिचार्यार्थसूचकमेव सुभयत्वाप्यव्यभिचारितया पराव्यसनस्याकुटिलाध्ययसायस्वचतुल्लात्वादिति तथा दुबालसविहाय होद्रभासति हादृशविधा च भवति भापा तथा च प्राकृतसंस्कृतभाषा मागधपिशाचसूसेनी च पठेत्त्वभूति भेदोद्देश्यपियेपादपञ्चमः इयमेव पद्विधा भाषा गद्यपद्यभेदेन भिद्यमाना हादृशवा भवतीति तथा वचनमपि योद्दृशविधं भवति तथा चिः पयणतियंश्च लिंगतियंश्च कालतियंश्च तद्दपरोक्त्वपञ्चकलं उवणीयाद्दृशकं अज्जल्यं चैव सोलसमं तत्त्वचनत्वयं एकवचनद्विवचनवद्वव नरूपयया दृचः दृचौ दृचाः लिङ्गतिकं स्त्रीपुंनपुंसकरूपं यथा कुमारी दृचः कुण्डं कालतिकमतीतानागतवर्त्तमानकालरूपं यथा च करोत् करिष्यति करोति प्रत्यचं यथा च एषः परोक्षं यथा सा तथा उपनीतवचनं गुणोपनयनरूपं यथा रूपवानयं अपनीयवचनं गुणानः

लसविहाय होद्रभाषा वयणं पिय होद्र सोलसविहं एवं अरहंतमणुष्यायं समाक्खियं संजएण कालं

पनादिक्रियाकीजतोसत्यवचन होद्रं भाषानाकारहभेदजांणिवा वचनपुण होद्रं सोलिप्रकारेजांणिवोएणीपरें तीर्थंकरें अतुन्नादी

चोलक्षणः प्रस्तुतसंवराध्ययनस्य वार्यो भिधेयः संवरार्थं च अवरणाच्च परमदं सुदृ, जाणिज्जणंति परमार्थो ह्येयोपादेयवचनैदं मयंसुष्टु
 सम्यक्त्वात्वा ननैववेगितं वेगवतविकल्पव्याकुलतयेत्यर्थः वक्तव्यमितियोगः नत्वरितंवचनचापल्यतः नचपलंकायचापल्यतः नकट,
 कमर्थतः नफरुपवर्णतः नसाहसं साहसप्रधानमतकिंतंवा नचपरस्य जन्तोःपीडाकारंसावद्यं सपापंयत्वचनविधिं निपेधतोभिर्धाय
 साम्प्रतंविधित आह सत्यं सद्भूतार्थं हितंचपय्यंमितं चपरिमिताक्षरं ग्राहकंचप्रतिपाद्यस्य विधित्वात्प्रतीतिजनकं शुद्धंपूर्वोक्तं
 वचनदोपरहितं सद्गतमुपपत्तिभिरवाधितं अकारहलंच अमन्मनाक्षरं समीहितंपूर्वबुद्ध्यापर्यालोचितं संयतेन संयमयताकालेवावसरं

रंसावज्जं सच्चंच हियंचमियंच गाहणंचसुद्धंसंगथमकाहलंच समक्खियंसंजतीणं कालंमियव
 त्तव्वंपंअणुवीयसमिति जोगिणभाविअो भवति अंतरप्पासंजयकर चरणणयणवयणो सरोसच्च

पापवचनबोलबोनसत्यवचनहितकारीयो शुभभगवनथोडोबोलबोप्रतितीकारीयोवचननिर्दोषकाई वांधीनसकेस्यष्टाक्षरवचनबोलेआ
 लोचीनेचारीतीये अवसरं बोलबोएणीपरे आलोचीनेबोलवारूपजेसमिति व्यापारतेणे करीने भाव्योवास्योद्धोइ अंतरालाजीव

मुकथितमित्यादिपरिरक्त्वणह्याएत्ति यावत्पूर्ववत् नवरं द्वितीयस्य त्रतस्थालीकवचनस्य द्रुति विगेषः पटमं: ॥ प्रदमं भादना न लु ५: ३
विचिन्त्यसमिति योगलक्षणं तच्चैवं श्रुत्वाकण्यं सद्गुरुसमीपे संवरं द्रुति संवरस्य प्रस्तावान्नापायादपिरतिलक्षणस्य अर्थं प्रयोजनं मो

यं अत्तहियं पेच्चाभावियं आगमेसिभहं सुद्धं नेयाउयं अकुडिलं अणुत्तरं सव्वदुक्खपावाणं विउस
मणंतस्सइसापंचभावणाओ विविततस्सवयस्स अलियवयणस्स वेरमणपरिरक्ख णद्वयाएपटमं सोऊण
संवरं परमं सुद्धं जाणऊणं नवेदयं नतुरियं नचवलं नकडुयं नफरुसंनसाहसं नयपरस्सपीलाक

वानेअर्थेसिद्धांतश्रीमहावीरें रूडीपरेकह्योजीवनें हितकारीयो परभवेअशुभफलदायक आगामिक कालेकल्याणरूपनिर्दोषन्याय
सांगकुटिलपणारहित प्रधानसर्वदुःखनोहेतुपापतेहनो उपसमावणहार तेवीजासंवरद्वाररूपएआगलिकहीस्ये पांचभावनाभाविए
वासिणतेभायनावीजा त्रतनीअलीकवचननेपरिहर वानेअर्थे सत्यवचनराखवाने अर्थे प्रथमसांभलीने संवरनोअर्थपरमार्थसम्यकप्र
कारेरूडीजाणीने उतावलोनवोले श्रीभ्रनहीचपलनहीअनिटनहिकठोरनहीसहसात्कारे नहीपरजीवनेपीडाकारीयोनहीएहवोस

यंतिचलीकादिकं गृह्यते तदन्यस्य भयनक्रियाया अविषयत्वात् अन्यच्च उक्तव्यतिरिक्तमेवमादिकमेकजातीयं भयेत् क्रोधाग्निप्रदीप्तः
सन् तद्गत्यादि सम्पन्नो एतदन्तं व्यक्तं तद्गतिं तृतीयं भावनावस्तु किं तदित्याह लोभो न सेवितव्यः कस्मादित्यत आह लुब्धो लोभवान् सन्
लोलो व्रते चञ्चलो भण्डलीकं एतदेव विषयभेदेनाह चेतस्य ग्रामादेः क्षपिः भूमेर्वावास्तुनो वा गृहस्य क एणत्ति कृते हेतोः लुब्धो लोभो

सीलं हरेण्ज्जविण्यं हरेण्ज्जसच्चं सीलं विण्यं हरेण्ज्जवेसोवहेज्ज वत्थुं भवेज्जगमो भवेज्ज वेसोवत्थुं
गमो भवेज्ज एवं अरुं च एवमादितं भरेण्ज्ज कोहणिसंप्रलित्तो तद्गहाको हो न सेवियज्जो एवं खंती एभा
विञ्चो भवति अंतरप्पा संजयकरचरण नयणवयणोसूरोसच्चज्जव संपणो २ ततियं लोभो न सेवियंज्जो

सत्यनें हरेणं शीलनें हरेणं विनयनें हरेणं सत्यशीलविनयहरेण अप्रियहोइं क्रोधिकरी जीवदोषनो आवासथाय द्वेषवंतहोइं अप्रियशीले
द्वेषवंतहोइं एणीपरे चने रोइत्त्यादिकबोले क्रोधरूपमग्निवत्योतेणेकारणयकी क्रोधसेववोनही एणीपरे चमाइं करी भाव्यो वास्यो हो
इं अंतराल्माजीवनें संबस्थाहाथपगआंखिमुखतेसांधुसुर सत्यवादी सरलं पणासहितर तीजी भावनलोभनसेवे लोभी व्रतविषे चपलए

यक्तव्यं नान्यथा एवमुक्तेन भाषणप्रकारेण अणुवीद्वसमतीजोगेणंति अमुविचिन्त्य पर्यालोच्य भाषणरूपायासमिति सम्यक्प्रवृत्तिः।
 सानुविचिन्त्यसमिति तयोयोगसंबधस्तद्रूपोवा व्यापारोवाभुविचिन्त्यसमितियोगसो नभावितोभवत्यन्त रामाजीयः किंविधइत्याहः न
 तकरचरणनयनवदनः सूरः सत्याजं वसम्पन्नइतिप्रतीतमिति विद्वयंतिद्वितीयं भायनावस्तुयत्क्रोधनिग्रहणं एतदेवाह क्रोधोनासेः न
 व्यःकस्मात्कारणादित्याह कुद्वः कुपितः चाण्डिक्यं रौद्ररूपत्वं सञ्जातमस्येति चाण्डिक्यतोमनुयोलीकं भणेदित्यादिसुगमंनवरं वैरः
 दुसयानुबन्धं विकथां परिवादरूपां सीलं समाधिं वेसोत्ति द्वेष्योऽप्रियो भवेत् एवंवस्तुदोषावासगम्यः परिभवस्थानं निगमनमाहए

ज्वसंपुणो? वितियंकोधोणसेवियव्वो कुद्वोचंण्डिकिओमणसो अलियंभणेज्जफरुसं भणेज्जअलि
 यंपिसुणंफरुसंभणेज्ज कलहंकरेज्ज वैरंकरेज्जविगहंकरेज्ज कलहंवेरंविगहं करेज्जसच्चं हणेज्ज

संखाब्दं इक्षपगभांखिसुखनेहनाएहवोसाधुसूरसत्यसरलसहित? चिद्विबीजीभाबनाकहेहे? क्रोधनकरवोनसेववोक्रोधेकरीरौद्रथाहं
 मनुयवपा बोले? परनाअपवादेवोले? कठोरवचन चाडीकठिनवचन बोले? कलहकरे? वैरद्वेषकरे? विकथाकरे कलह वैरविकथाकरे

यादिसुखहेतोःकृतेतथा शक्यायावसतेः यत्रैवाप्रसारितपादैः सुष्यतेसाश्रय्याःतस्यैवसंसारकस्यैवा अर्द्धं तृतीयचक्रस्य कम्मलखण्डादिः
 कृतेपादःप्रोक्तस्य रजोहरणस्यच कृतेउपसंहरन्नाह अन्येषुचएवमादिषु बहुषुकारणशतैस्त्वित्यादिव्यक्तमेवचउच्यंति चतुर्थं भावना
 वस्तुन्रभाइयत्वं'ति नभेतर्क्यं नभयंविधेयमितियतः भीतंभयार्त्तं प्राणिनं सुखरतिवाल्यालङ्कारेभयानिविधाभीतयः अतितित्तिच

स्व पायपुं कृणस्व काएण लुद्धोलोलोभणेज्ज अलियं सीसस्व सिस्सिएकाएणलुद्धो लोलोभणेज्ज
 अलियं अण्णे सुयएवमादिएसु बहुसुकारणसएसु लुद्धोलोलोभणेज्जअलियं तग्हालोभोनसेविय
 वोएवंमुत्तीएभावितोभवति अंतरप्पासंजय कारचरणयण वयणोसूरोसच्चज्जवसंपणोइ चउत्थं

लीनिं'काजे'रजोहरणनेकाजे' लोभीत्रतविषे'चपलबोले' स्रपाश्रियनेकाजे' श्रियणीनेकाजे'लोभी त्रतविषेचपलबोलेस्रपाचनेरोएआ
 दिदेवनेघणाकारणगतनेविषे'लोभी त्रतविषेचपलबोलेस्रपातेभणी लोभनसेववोएणीपरेनिर्लोभपणे भाव्योवास्योहोइ'अंतरात्माजीव
 संवस्याहसपगभाखिसुखतेसापुसूरसत्यवादीसरलपणोसहितइ चउथीभावनाभयनोकरवो बीहतानेनिचे नानाप्रकारभयथावितुच्छ

शेदलीकंपवमन्याय्यटसूत्राणिनेतव्यानिनवरंकीर्तिंल्ल्वाते लोभस्यौपघादिप्राप्ते कृततयाक्वध्वेः पर्यारादिकायाःसौम्यस्यगीतउष्वा

लुङ्गोलोलोभणेञ्ज अलियं खेतस्सवत्युस्स वाकएणलुङ्गोलोलोभणेञ्ज अलियं किन्तीएवलाभस्सवक
एणलुङ्गोलोलोभणेञ्ज अलियं इड्डीएव सोक्खस्सवकएण लुङ्गोलोलोभणेञ्ज अलियं भत्तस्सवपायास्स
वकएणलुङ्गोलोलोभणेञ्ज अलियं पीठस्सव फलगस्सवकएण लुङ्गोलोलोभणेञ्ज अलियं सेज्जाएवसं
थारकस्सवकएण लुङ्गोलोलोभणेञ्ज अलियं वत्थस्सव पत्तस्सवकएणलुङ्गोलोलोभणेञ्ज अलियं कंवल

इपोष्ठतोबोलें चपावाद् घेतंठघाडीभूमिकानें घर तेहनें कारणप्रयोजनें लोभीव्रतविषे चपलबोलें चपावादख्यातिचोपधपामवाने
काजे अयेलोभीव्रतविषे चपल बोले चपावादक्खद्विपरिवारादिक सुखशीतलच्छायादिकनें काजे लोभीव्रतविषे चपलबोले चपावाद
भातनें पाणीनें काजे लोभीव्रतविषे चपल बोले चपापाटिनें पाटीयानें काजे लोभीव्रतविषे चपलबोले चपावाद
यप्रमाणसंथारानें काजे लोभीव्रतविषे चपलबोले चपा वस्सकल्पचोलपटानेकाजे पालानें काजे लोभीव्रतविषे चपल बोले चपाकांवे

प्राणापचारकावरादेः जरयावाग्दत्योर्वा अन्यस्माद्वाताद्वाग्दत्योत्पादकत्वेन व्याध्यादिसहयादिष्टवियोगादेः कस्माच्चैदितिवाचना
 न्तरेद्दमधीतं अन्यस्माद्वा एवमादिकादिति एतन्निगमनमाह एवंधैर्येण सत्वेनभावितोभवत्यन्तरात्माजीवः किम्बिधद्वत्याह संयमे
 त्यादिपूर्ववत् पंचमंगंति पंचमकंभावनावस्त्वितिमस्यते यदुतहास्यं नसेयितव्यं परिहासोनविधेयोयतः अलीकानिसद्भूतार्थनिद्रव

मगंभीतो नसमत्थो अणुचरियं तस्मान्भीतियव्वं भयस्वववाहिस्सवा रोगस्वजराएवं मच्चुस्सव
 अस्सवएवमादियस्स एवंधेज्जाणिभावितोभवति अंतरप्पासंजयकरचरणयणवयणो सूरुसच्च
 उजवसंपणो४ पंचमगंहासं नसेवियव्वंअलियाद्दं असंतगाद्दं जंपंतिहासयित्ता परपरिभवकारणं

यकीव्याधिजपेजंरोगजपेजंराराणीपरिस्वत्युमरणयनेरोएआदिदेइनेएणीपरिधीरजपणेभाव्योवास्योचोइदं अंतरात्माजीवसंबख्याहस्त
 पगआंखिमुखतेसाधुसूरसत्यवादीसरलपणासहित४ पांचमीभावनारूपहास्यनेसेवेनहीकूडाअणुहं ताएहवावचनबोलिहास्यधंतपर
 हास्यनाकारकपरनेंपराभवनीकारणहासोहासोके परनेपीडानोकारणहास्यचारित्वनोभेदवदनपसारेदांतउघाडे नेत्वगगलाथायघ

नितिआगच्छन्ति किंभूतं भीतं लज्जयंति लघुकंसत्वसारवज्जिं तत्वेन तुच्छं क्रियाविगोपणं चेदं तेन लघुकं गीभं तथा भीतोः द्वितीयः स्रष्टा यो न भयतीत्यर्थः मनुष्यो न रतथा भीतो भूतवर्षप्रितैर्गृह्येत अधिष्ठीयेत तथा भीतो न्यमपि भेयेत् तथा भीतः तपः प्रधानसंयमसापः संयमसापि ऊरलंकारे सुश्लेष्यजेत् अलीकमपि ब्रूयादिति हृदयं अहिंसादिरूपत्वाच्च संयमस्य तथा भीतश्च भारं न निशरेत् तथा सत्पुत्र्य निशेषितं च मार्गं धर्मादिपुरुषार्थोपायं भीतो न समर्थो न चरितुमासेवितुं यतएवं तस्मात् न भाद्रयज्वन्ति न भेतव्यं भयस्यपि न भयहेतोर्षीसात् इष्टतिर्यन्मनुष्यदेवादेः तथा आलोङ्गवादिपि नेत्याहवाचिस्त्ववत्तिव्याधेः कसेण प्राणापहारिणः कुठादेः रोगादा गीभ्रतरं

नभीद्रयज्वंभीयं सुभया अद्रितिलज्जवंभीओ अविज्जओ मणसोभीओ भूते हि विवेक्ये ज्जाभीओ अखं पिज्जं भेसेज्जाभीओ तव संजमं पिज्जसुएज्जा भीओ यभारं ननेच्छरेज्जा सप्पुरिसनिसेवियं च

सत्वयजितवीहकणसुखार्द्रियापाखेरहीनसके मनुष्यवीह्यो भूतते हनेच्छलेवीह्यो अनैरानेज्जं निशेषीह्ये वीह्यो तपरं संयमने जिचेस्व केरीह्यो संयमरूपभारनिरवाहीनसके सत्युष्यनोसेव्यो आदस्यो मार्गं वीह्यो समर्थं नहीपालवाभयणी तेषेकारणिं वीह्यो न हीं वीह्यवा

प्राणापचारकावरादेः जरयावास्त्योर्वा अन्यस्माद्वाताहयाङ्गयोत्पादकत्वेन व्याध्यादिसहशादिष्टवियोगादेः कस्माच्चैदितिवाचना
 न्तेरेइदमधीतं अन्यस्माद्वा एवमादिकादिति एतन्निगमनमाह एवंधैर्येण सत्वेनभाविताभवत्यन्तरात्माजीवः किस्विधइत्याह संयमे
 त्यादिपूर्ववत् पंचमंगति पंचमकंभावनावस्त्वितिमस्यते यदुतहास्यं नसेवितव्यं परिहासोनविधेयोयतः अलीकानिसदूभूतार्थनिद्रव

मगंभीतोनसमत्यो अणुचरित्यं तरुहानभीतियव्वं भयस्ववाहिस्सवा रोगस्वजराएवं मच्चुस्सव
 अणुस्सवएवमादियस्स एवंधेज्जाणिभाविताभवति अंतरप्पासंजयकारचरणनयणवयणो सूरुसच्च
 उजवसंपणो४ पंचमगंहासं नसेवियव्वंअलियाइं असंतगाइं जंपंतिहासयित्ता परपरिभवकारणं

यकीव्याधिजपजैरोगजपजैरराएणीपरिस्वत्युमरणअनेरोएआदिदेइनेएणीपरिधीरजपणेभाब्योवास्थोहोइं अंतरात्माजीवसंबन्धाहस
 पगआंखिसुखतेसाधुस्वरसत्यवादीसरलपणासहित४ पांचमीभावनारूपहास्यनेसेवेनहीकूडाअणुहं ताएहवावचनबोलेहास्यवंतपर
 हास्यनाकारकपरनेंपराभवनीकारणहासोहासोच्छे परनेपीडानोकारणहास्यचारितनोभेदवदनपसारेदांतउघाडे नेलगगलाथायघ

रूपानि असंतगाइं असन्ति असदुभूतार्थानि वचनानीति गस्यते अगोभनानि वा अयान्तानि वा अनुपयमप्रधानानि अल्पन्ते द्रव्ये
 हासइत्तत्तद्वासावतः परिहासकारिणः परपरिभवकारणंचहास्यं अपमाननाहेतुरित्यर्थः परपरिवादीन्यद्रूपणाभिधानं प्रियरटोदत्त
 तथा तद्विधंहास्यं परपीडाकारकंचहासमिति व्यक्तं भयविमुक्ति कारकंवृत्ति भेदश्चास्ति भेदो विमुक्तिश्च विद्वत्तनयनवदनादित्येन
 विद्वत्तयरीराकृतितयोः कारकं यत्तत्तथा तच्चहास्यं अथवा राजदन्तादिदृश्याद्विमुक्तोर्भेदमागस्य भेदकारकमिति वाच्ये भेदविमुक्ति
 कारकमित्युक्तं अन्योन्यजनितंच परस्परकृतंच भवेद्वासंयतस्ततो अन्योन्यगमनंच परस्परविगमनीयंच भवेत्तु मर्मप्रच्छन् परदार्यादि
 दुषे टितंतया अन्योन्यगमनंच परस्परविगम्यंच भवेत्कर्मलोकनिन्द्यजीवनवृत्तिरूपंकन्दर्पीभियोगमनंबन्तिकन्दर्पीयकान्दर्पिकादे
 वविशेषाहास्यकारिणो भण्डप्रायाश्चाभियोगश्च अभियोगार्हाश्चादेवकारिणो देवा एतेषु गमनहेतुर्यत्तथा तच्च भवेद्वासंयमभिप्रायो

चहासं परपरिव्रतप्पियंचहासं परपीलाकारणंचहासं भेदविमुक्तिकारकंचहासं असोखजण्डं

णोरसतांषां षपडे एतलानोकरणहारहासोमां होमां हि उपजाव्यो ज्जं इं हासोमां होमां हि गमतो षपुनः होइकुचेटामां होमां हि गमज

हास्यरतिः साधुचारित्तलेशप्रभावाद्देवपूतपदमानः कान्दर्पिकेषु आभियोगिकेषु चोत्पद्यतेनमहर्द्धिकेष्विति हास्यमनर्थीयेति आह
 च जोसंजयोविषयासुअप्यसत्यासुवदृक्कचिंविशोतव्विहेसुगच्छइनिधमाभद्रउचरणहीणो एयासुत्तिकन्दर्पीदिभावनाव्विति तथाआसु
 रियकिव्विसत्तंचणेज्जासंति आसुरियत्तिअसुरभावं किव्विसत्तंचि चण्डालप्रायदेवविशेषत्वं वाविकल्पेनयेत्प्रापयेज्जन्मान्तरेहास्य
 कारिचारित्तिजीवंहास्यंहासः यस्मादेवंतस्माद्वासुनसेवितव्यमिति अथैतन्निगमनमाह एवमुक्तेनहास्यवर्जनप्रकारेणमौनेिनवचन
 संयमनेनभावितोभवत्यन्तरात्मासंयतादिविशेषणः एवमिणमित्याद्यथयननिगमनं पूर्वाध्ययनवद्वाख्येयमिति सप्तमाध्ययनविवरणं

चहोज्जहासं अणोरणगमणंचहोज्जममं अणोरणगमणंचहोज्जकक्कं कंदप्पाभिओगगअणंचहोज्ज
 हासंआसुरियं किव्विसत्तंचणेज्जहासं तरुहाहासंनसेवियव्वं एवंओणेणयभाविओ भवतिअंतर

होइं लोक्कनेनिंदनीकक्कमथायकंदर्पीओदेवताथाइं आदेशकारीदेवताहोइंहासयकीभवनपतीदेवतानीजातितथाकिव्विखीदेवताथाइं
 हासयकीतेभणीहासोनेसेवोएणीपरेवचननेमोन्ये करीभाव्योवास्योइइं अंतरात्माजीवसंवस्यच्छेइहापगथांखिसुखतेसाधुच्चरसत्यव

समाप्तमिति व्याख्यातं स्वपावाद्संस्वराख्यं द्वितीयं संस्वराध्ययनमयं सुवृत्तकमसंस्वद्वयमयानन्तराध्ययने घपापाद्विरामात् न घपापाद्विरामात्

प्यासंज्ञकरचरणयणवयणो सूरौसञ्चञ्जवसंपणोप एवमिणं संस्वरस्वद्वारं समं संचरियं होइं सु
प्यणिहियइमेहिं पंचहिं विकारणेहिं मणवयणकायपरिरक्खिण्हिं गिच्चं आमरणंतंच एमो जोगो
णेयव्वो धितिमयां मतिमया अणसवो अकलुसो अच्चिहो अपरिस्वातो असं किलिद्रो सञ्जिणम
गुणांओ एवं वितियं संस्वरदारं फासियं पालियं सोहियं तिरियं किट्टियं अणुपालियं आणाए

घनसरलपणेसंहितपू एणीपरेप्रतत्तसंस्वरद्वारसम्यक्प्रकारे आचखो होइं रूडा निधाननीपरे राख्योइगो पाचंकारणे करीजनवचनकाया
इं करी राखे एं वोजाणी सदाजावजी वलगे एपूर्वोक्तभावना रूपयोगनिरवहवो तेजां गिवो चित्तनो स्थिरपयो ते बुद्धि वंतकर्म रं घवानो का
रणं निर्मलयपापं छिद्ररहितकर्म रूपजलसरवे नही जिहां कि सो चित्तनो क्लेगनेयी सर्वतीर्थं करते गे अमुच्चादीधीछे एणीपरे बीजो संस्वरद्वार
कांयाइं करी फरसवो वारं वारं संभालीनिपाले अती चारटालवे शुद्धकरे तीरपंक्तचाडे अनेराने उपदेसे पूर्वसाधइं पाल्योति मपाले साधारं

दानधरमणवतामेव सुनिर्वाहंभवतीत्यदत्तादानविरमणमथाभिधानीयंभवतीतितदनेनप्रतिपाद्यतेइत्येवं सन्ध्वमदत्तादानसंवराख्यं
तृतीयसंस्वराध्ययनमारभ्यतेस्य चेदमादिसूत्रं जंबूइत्यादि तत्रजंबूरित्यामन्त्रणं दत्ताणुन्वायसंवरोनामन्ति दत्तंचवित्तीर्णमन्त्रादि
कमनुज्ञातंच प्रातिहारिकपीठफलकादिग्राह्यमिति गम्यते इत्येवंरूपः संवरोदत्तानुज्ञातसंस्वरइत्येवं नामकंभवति तृतीयसंस्वरद्वार

आराहियं भवति एवंनायमुणिणा भगवथांप्रणवियं परवियं पसिद्धं सिद्धिवरसासणमिणंआष
वियं सुदेसियं प्रसत्यं वितियंसंवरदारंसम्भत्तं त्तिवेमि ७ जंबूदत्तमणुखायसंवरोनामहोइं तंतियं
सुव्वयमहव्वयं परदव्व हरणपडिविरइकरणजुत्तं अप्ररिमियमणंततएहामणुगत्यमहिच्छमणुवयण

करीआराधे होइं एणीपरे ज्ञातच्चत्वी नेकुलेजपनासिद्धार्यरायनोपुत्रतत्वनोजाणच्छे तेणेभगवंतेसामान्यथकीयेपनेकह्योविशेषथकीभे
दप्रभेदेकरीकह्यो व्याख्यातकीधोतत्वकरीदेखाद्योजेसंसारथकी मूं कथातेहनोप्रधानयासनपूज्यथानकेकह्यो उपदेश्योपरसभामांहि
प्रयस वीजोसंवरद्वारसमाप्तं इतिव्रवीमि७ अहोजंबूदीधीअनुं ज्ञातीथंकरे आअवरूंधवोनाममोइं तीजो अहोसुव्रतीजंबूमहाव्रत

मितिगम्यते हे सुव्रतजंबूनामन् महाव्रतमिदं तथागुणानामिहिकामुष्णिकोपकाराणां कारणभूतं व्रतं गुणव्रतं किंस्वरूपमिदमित्याह
परद्रव्यहरणप्रतिषेधित्कारणयुक्तं तथाअपरिमिता अपरिमाणद्रव्यविषया अनन्तावाचयायांत्पणा विद्यमानद्रव्याव्यदेश्यातवाप
द्रुगतं महेच्छं वा अविद्यमानद्रव्यविषयैश्चमहाभिलाषं यन्मानोमानसंबन्धवांकृताभ्यां यत्कल्पं परधनविषयत्वेन पापरूपमादानं
ग्रहणं तत्सुट निगृहीतं नियमितं यत्तत्तथा तथासुसंयमितमनसा संवृतेन चेतनाहेतुना इशौषपादौषनिभूतौपरधनादानव्यापा

कलुमत्रायाणसुनिगृहीतं सुसंजमियमणहृत्प्रायनिज्जयं निगंघनिद्विकंनिवृत्तं निरासवंनिभूयं
विमुच्चं उत्तमनखसभपवरवलवगसुविहितकरणसंज्ञं परमसाज्जधं चरणं जत्ययगाभागरनगर

पारकाद्रव्यनोहरवोलेवोनिषेधोनिवरतवोतिकरणशुद्धिसहित जेहनोप्रमाणनथीषनंतीदृष्यासहित मोटीदृष्यामनवचने कलुषप
णे लेवो रुडीपरेनिग्रहोतेनिषेधोच्छं रुडीपरेसंबन्धोमन इहापगनिद्वल्लतोतेनिग्रंथ तेउकटोतीर्थकरे उपदेखोकार्मसादानरहितं
पेदाव्योपापमलजेणे संसारसंज्ञे शयीविमुक्तच्छं उत्तममोटीमनुष्यमांश्चिदृषभसमान प्रधानबलवंतसाधुलोकनेमने गमतोच्छेउत्कृष्टो

राडुपरती यत्तत्सुस्यमितमनीहस्तपादनिकृतं अनेनचविशेषणह्येनमनोवाक्कायनिरोधः परधनंप्रतिदर्शितः तथानिग्रन्थं निर्गत
 बाह्याभ्यन्तरग्रन्थं नैष्टिकं सर्वधर्मप्रकल्पयंत्यर्त्तितरामुक्तं सर्वज्ञैषपादेयतयेति निरुक्तं अथ्यभिचरितं वानिराश्रवं कर्मादानर
 चितंनिर्भयमविद्यमानराजादिभवं विमुक्तं लोभदोषत्यक्तं उत्तमनररूपभाषां पवरवलवगत्तिप्रधानवलवतांच सुविहितजनस्यचसुसा
 धुलोकस्यसम्मतमभिमतं यत्तथा प्र... तां धर्मचरणं धर्मावुष्ठानं यत्तत्तथा यत्तचटतीये सखरेग्रामाकरनगरनिगमखेटकर्वटमड
 गाल्यापूर्ववत् किञ्चिदनिर्दिष्टस्वरूपं द्रव्यं इत्यन्तदेवाहमणिमौक्तिक शिलाप्रवालकांस्य
 मद्रोणमुखसंवाहप

सुह संवाहप्रदृणासमगयं च किञ्चिद्व्यंमणिसुत्तसिलप्रवालकंसद्रूसरय
 प्रडियं परुहद्रुं विप्रण्डुं नकम्पतिकस्वति कहेउवागिणहेतुं वा अहिरस्यसुवस्य

जोव्रतजिह्वाग्रामभगरजिह्वावाणीयानावासमाटीनागढेजिह्वाडूकडागामनथीमाडवीतेजिह्वादां
 गोसीनोवासपाठणतापसनाठामकांडं कद्रव्यमणिसुक्ताफलसिलापरवालो कांसोवस्वरूपोप्रधानसुवर्णे

मितिगस्यतेहेसुव्रतजंबूनामन् महाव्रतमिदं तथागुणानामिहिकासुष्मिकीपकाराणां कारणभूतव्रतं गुणव्रतं किंस्वरूपमिदमित्याद्य
परद्रव्यहरणप्रतिविरतिकरणयुक्तं तथाअपरिमिता अपरिमाणद्रव्यवियया अनन्तावाचयायां टण्या विद्यमानद्रव्याव्ययेच्छ्रातयाय
दगुगतं महेच्छं वा अविद्यमानद्रव्यविषयमहाभिलाषं यन्मनोमानसं वचनं च वां क्ताभ्यां यत्कल्पं परधनविययत्वेन पापरूपमादानं
ग्रहणं तत्सुट निगृहीतं नियमितं यत्तत्तथा तथासुसंयमितमनसा संबटेन चेतनाहेतुना हस्तौचंपादौघनिगृहीतौपरधनादानव्यापा

कलुमआयाणसुनिगृहीतं सुसंजमियमणहृत्यप्रायनिज्जयं निगंथनिट्टिकं निरुत्तं निरासवं निभुं यं
विसुच्चं उत्तमनखसभपवरवलवगसुविहितं जणसंभत्तं परमसाज्जं धम्मं चरणं जल्ययगामागरनगर

पारकाद्रव्यनोहरवोलिवोनिषवोनिवरतवोतिकारणशुद्धिसहित जेहनीप्रमाणनयीअनंतीटण्यासहित सोटीइकामनवचनने कलुषं प
खे लेवो रुडीपरेनिग्रह्योतेनिषेधोच्छे रुडीपरेसंवस्योमन हस्तपगनिश्चलकृतोतेनिग्रंथ तेउकटोतीर्थं करे उपदेश्यो कर्मआदानरहितं
पेटाल्योपापमलजणे संसारसंक्लेशयो विसुक्ते उत्तमसोटीमनुष्यमाहितपभसमान प्रधानबलवंतसाधुलोकनेमनने गमतोच्छेउत्कट्टो

राडुपरतौ यत्रतत्सुस्रयंमितमनोहस्तपादनिरुद्धं अनेनचविशेषणहंयेनमनोवाकायनिरोधः परधनंप्रतिदर्शितः तथानिग्रन्थं निर्गत
 माद्याभ्यन्तरग्रन्थं नैष्टिकं सर्वधर्मप्रकर्षपर्यंत्यर्त्तिततरासुक्तं सर्वज्ञैरुपादेयतयेति निरुक्तं अथ्यभिचरितं वानिराश्रवं कर्मादानंर
 चितंनिर्भयमविद्यमानराजादिभयं विमुक्तं लोभदोषयुक्तं उत्तमनंररुपभाषां पवरवलवगत्तिप्रधानबलवतांच सुविहितजनस्यचसुसा
 धुलोकस्यसुस्रतमभिमतं यत्तथा परमसाधूनां धर्मचरणं धर्मादुष्ठानं यत्तत्तथा यत्रचतृतीये सम्बरग्रामाकरनगरनिगमखेटकर्वटमड
 वद्रोणमुखसंवाहपत्तनाश्रमगतंच ग्रामादिख्यापूर्ववत् किञ्चिदनिर्दिष्टस्वरूपं द्रव्यं इत्यन्तदेवांहमणिमौक्तिकं श्रियाप्रबालकांस्य

निगमखेटकव्वडमडंबदोणसुह संवाहपट्टणासमगयं च किञ्चिद्व्यंमणिसुत्तसिलप्पवालकंसद्रूसरय
 यवरकणगरयणमादिप्रडियं परुहद्वंविप्पणद्धं नकप्पतिकस्सति कहेउवागिरहेतुं वा अहिरस्ससुवण

साधुनोधर्मश्रुष्टानथाचरवो लीजोव्रतजिहंश्रामआगरजिहंवांणीयांनावासमाटीनागढ्छेजिहंढूकडागमंनधीमांडवीतेजिहंदां
 णल्ये जलवटयलवटनोमार्गंछे घोसीनोवासपाटणतापसनाठामकांडूंकद्रव्यमणिसुक्ताफलसिलापरवालो कांसोवस्त्ररूपोप्रधानसुवण

दूय रजतवरकनकरत्नादिकमित्याह प्रतिपत्तं अष्टं पस्यदृष्टिं विस्मृतं विप्रणष्टं स्वामिकैर्गवेषयद्भिरपिन प्राप्तं न कल्पते न युज्यते न स्यसिद्धिः
 असंयतस्य संयतस्य वा कथयितुं वा प्रतिपादयितुं अर्थग्रहणं प्रवर्तनं मा भूदिति कृत्वा ग्रहीतुं वा दातुं तन्निरुत्तत्वात् साधोयतः साधु
 नेषं भूतेन विरुत्तं अमित्यत आह हिरण्यं रजतं सुवर्णं च द्वैमते विद्ये ते यस्य हिरण्यसुवर्णिकसन्निपेधेनाहिरण्यसुवर्णिकासौ न सः
 तल्ये उपेक्षणीयतया लेटुकां च नेयस्यं सतयातेन अपरिग्रहो धेनादिरुत्तः संवते चेन्द्रियं संवरेण्यः सो परिग्रहं संवतसो न सो किविदुः

विकीणसमलेटु, कंचणायं च परिग्रहं संबुद्धेण लोगं भिविहरियत्वं जंपियहो ज्जाहिद्वज्जातं खलगतं
 खेतगतं रत्नमंतरगंयं च किंचिपुष्पफलतयप्पवालं कंदमूलतणकटुसकराद्रं अप्यं च वज्रं च अणुं च

रत्नभादिदेइने पडिउं होइं वीसखो नीगम्योधणीने लांधोनही अकल्पे किणहीने कश्चिकेचनो लेवोनकल्पे ष्वटितखोनोरत्नवि
 शेषसरीखो पापाणसुवर्णपरिग्रहं रहितसंख्यो लोकं माहिविचरेच्छं जेवलीधननोसंखुहहोइं द्रव्यजातिपयिं कणं एकठोकरेतेखलो
 सेतजिशांधान्यवाये अटवीमथगतचपुनः कांइइ पुष्पमूलकालसंखुराकंदमूलतणाकाष्ठकांकरा थोडोवणोअणुं यामातं मोटोनकल्पे

व्यमासितव्यं संचरितव्यं वासाधुनेतिगस्यते यदपिचभवेद्द्रव्यजातं द्रव्यप्रकारं खलगतं धान्यमलनस्थानाश्रितं चेतगतं कर्षणभूमि
 संश्रितं रन्वसंतरगयंचित्ति अरण्यमध्यगतं वाचनान्तरे जलयलगयंखेत्तमंतरगयंचित्ति दृश्यते किञ्चिदनिर्दिष्टस्वरूपं पुष्पफलत्वक्
 प्रयालकन्दभूलक्षणकाष्ठयर्करादीनि प्रतीतं अल्पं वा मूल्यतो वहुवातयैवअणुवास्तोकं प्रमाणतः स्यूलकंवा तयैवनकल्पतेनयुज्यतेयव
 गृहेगृहस्थण्डलादिरूपे अदत्तेस्वामिना ननुज्ञाते गृहीतुमादातुं जेद्दति निपातग्रहणे निषेधः उक्तोषुनातद्विधिमाह इण्हिहणित्ति
 अहन्यहनि प्रतिदिनमित्यर्थः अवनग्रहमनुज्ञाप्ययेह भवदीये अवग्रहे इदं इदं चसाधुप्रायोग्यं द्रव्यं गृहीष्यामिद्दतिष्टे न तत्स्वामि
 नाएवं कुरुतेत्यनुमतेयतीत्यर्थो गृहीतव्यमादातव्यं वर्जयितव्यश्च सर्वकालमवियत्तत्ति साधून्प्रतिप्रीतिमतो यत्गृहंतत यः प्रवेयः स
 तथा अवियत्तत्ति अप्रीतिकारिणः सम्बन्धियङ्क्तपानंतत्तथातद्वर्जयितव्यमितिप्रकमः तथा अवियत्तपीठफलकयथ्यासंस्तारकवस्त्रपात

धूलगंवानकप्पतीउगगहेअदिणंमिगिगहेउजदिणिदणिउगगहेअणुणवियगेरिहयव्वंज्येव्वोयसव्वका

अवग्रहयं डिलनो विणदीधिलेवोजेदिनदिनप्रते अवग्रहअणुंजाणवेलिवो परिहरवोसर्वकालनेविपे अप्रतीतकारीयो तेहनेघरेपेसवो

कालदण्डकारजोहरणं निपद्याचोलपट्टकमुखपोत्तिकापादप्रोक्षनादिप्रतीतमेव किमेवंविधभेदमित्याह भालनंपातं भाण्डं च तदेव
 घण्यंउपधियस्त्रादिरैतएवोपकरणमिति समासतद्वज्जं वितथ्यमिति प्रकमः अदत्तेतत् स्वामिनाननुज्ञातमिति छात्रातयापर
 परिषादोविकलयनं वर्जयितथ्यमिति तथापरस्य दोषोद्वूपणं द्वेषोवावर्जयितव्यः परिवर्द्धनीयेन द्रूपणीयेन च तीर्थकरगुरुभ्यांतयोरनु

लंअचियत्तघरप्पवेसोअचियत्तभत्तपाणंअचियत्तपीठफलगसेज्जासंधारगवत्थपायकंवलंदंगरओ
 हरणनिसेज्जंचोलपट्टगमुं हपोत्तियपादपुं क्खणादिभायणभंडोवह्निउवकरणंपरपरिवाओ परस्सदो
 सोपरववएसैणजंचगिण्हेंति परसनासिद्धजंचमुकयदाणस्सयअंतराइयं दाणस्सविप्पनासोपेसुखुंचे

अप्रतीतकारीयानो भतमांणीवरजेनल्ये अप्रीतकारीयानो वाजोटपाटीओ उपाअयस्थानक वस्त्रपांतिकांबलोइंडोरजोहरणवैसवा
 नोठामचोलपटोमुं हपती भाजनमाटीनोभांडोउपधि एउपगरणअनेरानोअपवादनबोले अनेरानोदोपनबोले परअनेरागिलायने
 नामेनेआइं जेआपणपेले परअनेरानेनासनपमाडे जेरुडोकीषोहोइतेस्योकीषोखेदाननो विप्रकरेदीधानोनायनकरे अनेरानी

ज्ञातत्वेनादत्तरूपत्वादिति अदत्तलक्षणं हीदंसामीजीवाद्दत्तं तिलयरेणं तद्देवयगुरुर्हिति तथापरस्याचार्यग्लानादेव्यं पादेयेनव्याजे
 नच यच्चगृह्णाति आदत्तैवैयावत्यकरादिसत्तेनान्ये नच वर्जयितव्यमाचार्यादेरेवदायकेन दत्तत्वादिति तथापरस्यपरसम्बन्धिनानाशय
 तिमत्परादपङ्कते यच्चसुकृतं सञ्चरितमुपकारं वा तत्सुकृतनाशनं वर्जयितव्यं तथादानस्य चान्तराधिकंविघ्नः दानविप्रणशोदत्ताप
 लापः तथापैमूल्यं चैवपिशुनकर्ममत्सरित्वं चपरगुणानामसहनं तीर्थकाराद्यननुज्ञातत्वाद्दर्जनीयमिति तथाजेविण्य्यादियोपिचपीठ
 फलकयव्यासंसारकवस्त्रपातकं बलमुखपोत्तिकापादप्रोव्धनादिभाजनभाण्डोपधुपकरणं प्रतीत्येति गम्यते असंविभागी आचार्य
 ग्लानादीनामेपणागुणविशुद्धिलब्धं सन्निविभजतेऽसौ नाराधयति व्रतमिदमिति सन्धः तथासंग्रहश्चिन्ति गच्छोपग्रहकरस्य पीठा
 दिकस्योपकरणस्यै पणादोपविमुक्तस्य लभ्यमानस्यात्मभ्रित्वे नन विद्यतेसंग्रहेरुचिर्यस्या सावसंग्रहश्चि तववद्वेतेणेयत्ति तपश्चवाक्

वमच्छरित्तंच जेवियपीठ फलगसेज्जासंधारगवत्थ प्रायकंबलदंडगर श्रीहरणनिसेज्ज चोलपट्टसु.

चाडीनकरेचेवपदपूर्णं परगुणनोचसहवो जेचारितीवोवाजोपटीयो उपासरोसंधारोवस्त्रपातकांबलोदांडो रजोहरणवैसवानो

तपोयाचो तयोस्तेन चौरस्तपोवाकस्तेन ततः स्वभावतो दुर्बलांगमनगारमवलोक्य कोपिक्रिय नय्याकरोतितयाभोः साधो मद्यं यः प्रयते
 ततगच्छे मासञ्चपकः एवंष्टष्ठे योविवचित्तञ्चपकोऽसन्नप्याहएवमेतत् अथवाधूर्त्ततयावृत्तेभोत्रावकः साधवः क्षपक्राएवभवन्ति त्रावकस्तु
 मन्यतेकथं स्वयमालानं अयंभट्टारकः क्षपकतयानिस्य हृत्वात्प्रकाशयतिइति कृत्वेवंविधमालोद्वत्यपरिहारपरं सकलसाधुसाधारणं
 यधनमाधिकरोतीत्यतः सएवायं योमयाविवचित्तइत्येवं परसम्बन्धितप आत्मनिपरप्रतिपत्तितः सम्पादयं सापसो नउच्यते एवंभगवन्
 सखंपागमीत्यादिभावनया परसम्बन्धिनीवाचमालानि तथैवसम्पादयन् वाक्सेनउच्यते तथारूवतेण्ययति एवंरूपयन्तमुपलभ्यसत्वं
 रूपवानित्यादिभावनया रूपसेनो रूपंचद्विधा शरीरसुन्दरतासु विहितसाधुनेपथ्यं च तत्रसाधुनेपथ्यं यथादेहोरुगाउमन्त्रे
 जेसिंजष्टे णफासियं अंगमलिणायचोलपट्टादोन्निथपायासमकखाया तत्रसुविहिताकाररञ्जनीयं जनमुपजीवितकामोसुविहितः

हपोत्तिपायपुं कृणादि भायणभंडोवहि लवगरणंअसंविभागी असंगहरुद्रतववद्र तेण्येरूवतेण्येय

ठामचोलपटोमुं हपतीभाजन माटीनोभांडोलपधि, लपगरणनोसंविभागनकरावे सूक्तोभिलितोनलीष्टं तपवद्रनोचौररूपनोचौर

तपोवाचो तयोस्तेन चौरस्यपोवाकस्तेन ततः स्वभावतो दुर्वलांगमनगारमवलोक्य कोपिकिस्र नश्याकरोतितयाभोःसाधो मञ्जं यः प्रयते
 तत्रगच्छे मासञ्चपकः एवं दृष्टे योविवक्षितचपकोऽसन्नाप्याहएवमेतत् अथवाधूर्त्ततयावृतेभोत्रायकः साधयः चपकाएभयन्ति त्रायकस्तु
 मन्यतेकयं स्वयमात्मानं अयं भट्टारकः चपकतयानिस्सृ हृत्वात्प्रकाशयतिद्विति कृत्वैवंविधमात्मोद्वत्यपरिहारपरं सकलसाधुमाधारणं
 पचनमाधिकरोतीत्यतः सएवायं योमयाविवक्षितद्वत्येवं परसम्बन्धितं प च्छात्मनिपरप्रतिपत्तितः सम्पादयं सापसो नउच्यते एवंभगवन्
 सत्यंयागमीत्यादिभावनया परसम्बन्धिनीवाचमात्मनि तथैवसम्पादयन् वाक्स्तेनउच्यते तथारूवतेण्ययत्ति एवंरूपवन्तमुपलभ्यसत्यं
 रूपवानित्यादिभावनया रूपसो नो रूपंचद्विधा शरीरसुन्दरतासु विहितसाधुनेपथ्यं च तत्रसाधुनेपथ्यं यथादेशोरगाउमन्त्रे
 जेसिंजश्रेणफ्रासियं अंगमलिणायचोलपट्टादोन्त्रियपायासमकलाया तत्रसुविचिताकाररञ्जनीयं जनमुपजीवितुकामोसुविहितः

हपोत्तिपायसुं छणादि भायणभंडोवहि उवगरणंअसंविभागी असंगहहृदुतववद्द तेण्येरूवतेण्येय .

ठामचोलपटोसुं हपतीभाजन माटीनोभांडोउपधि उपगरणोसंविभागनकरावे सूक्तोभिलितोऽनलीङ्गं तपवद्दुनोचौररूपनोचौर

रूपंचन्द्रादिकं गणः कुलसमुदायः कोटिकादिकः संघसत् समुदायरूपः चैत्यानिजिनप्रतिमाएतासांयोर्यः प्रयोजनंसतथा तत्रचनिर्ज
 रार्थिकर्मचयकामः वैयावृत्त्यं व्यावृत्तकर्मरूपसुपष्टम्भनमित्यर्थः अनिश्चितकीर्त्यादिनिरपेक्षं दशविधं दशप्रकारमाह चवेयावच्चं वावड
 भायोद्ब्रह्मसाहचर्यनिमित्तं अन्नाद्वैद्याणविहितासंपायणमे सभावत्यो आयरियउवञ्कारे थेरतवस्त्रीः गिलाणप्र सेहाणसाहम्मि
 यः कुलगणः संघः ० संगयं तमिहकायव्वंति वज्रविधंभक्तपानादिदानभेदेनानेकप्रकारं करोतीति तथानच नैवच अकियत्तस्मिन्ति

उवञ्कारे सेहेसाहम्मिएतवस्त्री कुलगणसंघचेद्रयडुं य निज्जरद्वीवेयावच्चअणिस्सियं दसवियवडुं वि
 हंकरेद्र नयअचियत्तस्सपरं प्रविसइनयअचियत्तस्स भत्तपाणंगिएहइनयअचियत्तस्ससेत्रइपीठफल

पाणीलेवोग्रहवो आदानआपवानिकुशल गाढोवालद्रुवलो गिलाणहृमासखमणीतपस्वी प्रवत्तावितेआचार्य उपाध्यायशिय साध
 मिकतपस्वीएकगुरुनाथिय घणागुरुनाथिय कुणगणनोसमुदाय ज्ञाननेअर्थे निर्जरानोअर्थी वेयावच्छकरे कीर्त्तिनवांछे दशे प्र
 कारे घणेप्रकारे वेयावचकरवोवांछे अप्रतीतकारीए घरेप्रवेशनकरे अप्रतीतकारीयानोभातपाणीनल्ये अप्रतीतकारीयानोनसेवे

महाव्रतमिदमदत्तादानविरतिस्वरूपं स्वाभ्यादिभिरननुज्ञातकारित्वात्तस्येति अथप्रश्रयः कीदृशः पुनः प्रादतिभ्रंशंकारिष्यतापद्यति
 व्रतमिदं दृष्टप्रश्रयउत्तरमाह येसेइत्यादि योसाधुरूपधिमक्तपानादानंच संग्रहणंच तयोः कुगलोपिधिज्ञेयः सतया मालचे त्यादिममा
 षारद्वन्द्वसूतो अत्यन्तं यद्वालदुर्बलम्बानदृष्टव्यपकं तत्तथा तत्रविषयेवैयाहृत्यं करोतीति योगः तथाप्रष्ट्याचार्योपाध्यायो दृष्टद्वन्द्वैक
 त्यात्प्रथर्यादिषु तत्रप्रवर्तितलक्षणमिदं तवसंजमजोगेसुं जोजोगो जल्यतंपवत्ते इत्यसङ्गं वनियत्तेषु गणतत्तिज्ञोपवत्तदं इतरौप्रती
 तौतथासेहेति शेषे अभिनवप्रव्रजितेसाधर्मिके समानधर्मिकेलिङ्गप्रवचनाभ्यांतपस्विनि चतुर्थभक्तादिकारिणितयाकुलंगच्छसमुदाय

ईसततं अणुवद्वैरेयनिश्चरोसी सेतारिसएनाराहए वयमिणंअहकेरिसए. पुणइअराराहएवयमि
 णंजेसेउवहिं भत्तपाणसंगहणंदाणकुसले अच्चंतवाल्दुब्बलगिणालाण बुद्धमासखमणेपवत्तिआयरिय

यानोकरणहार असमाधिनीकरणहार सदावतीसकवलउपरांतिजिमेते अप्रमाणभोजीनिरंतररोसम् केनहीवेरलागोरांले सदा
 रोसम् केनही तेपूवकस्योएहवोसाधु आराधिनही तीजोव्रतहिधेकेहवो बलीआराधितीजोव्रत जेतेसाधुचारितीयोउपधिवस्स भात

कारो तथासंग्रहे शिष्यादि संग्रहणे उपग्रहे च तेषामेव भक्त्युतादिदानेनोपष्टभनेयः कुशलः स तथा सेतारिसेत्तिसतादृशकाराधयति
प्रतमिदमदत्तादानविरतिलक्षणं इमंचेत्यादिद्वैसंग्रहणं प्रयचनमिति सम्बन्धः परद्रव्यहरणविरमणस्यपरिरक्षणं पालनंस एवार्थः
नयविष्परिणामेति कंचिजणं यथाविणसेति दिणसुकयदाज्जणयकाज्जणयन होद्रपच्छायावितिसंवि

भागसौलिसंगहोवगह कुसलेसेतारिस एआराहेतिवयमिण्ड्रसंचपरद्व्वहरणविरमणपरिरक्खणइ
याएपावयणं भगवयासुकहियं अत्तहियं पेच्चाभाविकं आगमेसिभहं सुदं नेयाउयं अकुच्चिलं अनुत्त

नल्ये किणहीनेदानादिकधर्मयकीउपराठोनकरे कोद्रनोदीधोनाखिनकरे रूडोकीधोदीधो वेयावचनकीधानोलिवे पथात्तापनकरे
सुभक्तोभातपाणीलेइसंविभागकरे शिष्यनोसंग्रहकरे तेहनेपुणभातपाणी सुत्वादिकउपष्टंभकरवोतेहनेविपे निपुणतेतेहवोचारिती
योतपवतआराधे तीजोवतएप्रत्यक्षपरनोद्रव्यहरवोते विरमयोनोअर्थ राखवानेअर्थ श्रीसिद्धांतश्रीमहावीरदेवे रूडोकासोसकलजी
वनेहितकारी परभवेहितनोकारण चागामीयेकालकल्याणनोहेतुं निर्दोपन्यायमार्ग चक्कवांकोनही प्रधानसर्वदुःखनाकारणउप

धर्मीतिकारिणोऽगच्छं प्रविशति न चैनेव च अविद्यत्सत्ति धर्मीतिकारिणः शकं गच्छाति यद्दृभक्तपानं न पापियत्तप्रति धर्मीतिकर्तुः
सत्कसेवतेभजते पीठफलकथया संसारकवस्वपातकं बलकरजोहरणनिपद्याचोलपट्टकमुपुपोत्तिका पादमोन्दनाटिभाननभाण्डो
पशुपकरणं तयानचपरिवादंपरस्य जल्पति नचापिदोपानपरस्य गच्छाति तथापरव्यपदेयेनापि ग्वानादिव्याजेनापि नकिंचित्
क्रातिनचविपरिणमवति दानादिधर्मोद्दिमुखीकरोति किञ्चिदयिजनंनचापिनाययति अपक्रवहारेणदत्तदुक्तवितरणरूपंमुचरितं
परसखन्धितया दत्वाचदेवंदत्वावैयाटन्यादिकायंनभवति पश्चात्तापवान् तथासंविभागशीलः लव्यभक्तादिसच्चिभाग

गसेज्जासंधारगवत्थपाय कंवत्तवंडगरओहरण निसेज्जचोलपट्टसुहपोत्तिय मायसुं छणार्इमायणमं
डोवहि उवगरणंनयपरिवायंपरस्सजंपंतिनयाविदोसेपरस्संगेगहतिपरववएसेणविनकिंचिगिरहति

षालोटपाटीयोउपात्रय । २। हायनोसंधारोवस्सपातकावलोदांडो खोहरणवैसवानोताम चोलपटोमुं हयत्तीपायमूं छणो भाजनमा
टीनोभांडोउपधि उपगरणपरनाथपवाद नवोलेपरनोदोपनग्रहे परचनेरागिलाणादिकनोनोनामलेइं काइकिंचिन्यात्वभातपर्माणी

कारी तथासंग्रहे शिष्यादिसंग्रहणे उपग्रहे च तेपामेवभक्तश्रुतादिदानेनोपष्टभानेयः कुशलःसतथा सेतारिसेत्तिसताहशआराधयति
प्रतमिदमदत्तादानविरतिलक्षणं दूमंचेत्यादिदिसंग्रहप्रत्यक्षं प्रवचनमिति सम्बन्धः परद्रव्यहरणविरमणस्यपरिरक्षणं पालनंसएवार्थः
नयविष्परिणामैतिकंचिजणंणयाविणसेतिदिशसुकयदाजणयकाजणयनहोद्रपच्छायावितेसंवि

भागसीलेसंगहोवगह कुसलेसेतारिसएआराहेतिवयमिणंदूमंचपरद्वहरणवेरमणपरिरकषणदृ
याएपावयणंभगवयासुकहियं अत्तहियंमेच्चाभाविकं आगमेसिभहं सुद्वंनेयाउयं अकुडिलं अनुत्त

नल्ये किणहीनेदानादिकधर्मयकीउपराठोनकरे कोद्रुनोदीधोनास्तिनकरे रूडोकीधोदीधो वेयावचनकीधानोलेवे पद्यात्तापनकरे
सुभतोभातपांणीलेद्रसंविभागकरे शिष्यनोसंग्रहकरे तेहनेपुणभातपांणीसूत्रादिकउपष्टंभकरवोतेहनेविपे निपुणतेतेहवोचारिती
योतपत्रतआराधे तीजोव्रतएप्रत्यक्षपरनोद्रव्यहरवोते विरमवोनोअर्थ राखवानेअर्थ श्रीसिद्धांतश्रीमहावीरदेवे रूडोकस्योसकलजी
वनेहितकारी परभवेहितनोकारण आगामीयेकालकल्याणनोहेतुं निर्दोपन्यायमार्ग अबक्रवांकोनही प्रधानसर्वदुःखनाकारणउप

शास्त्रावस्तुत्तस्यैव प्रवचनं यासन्मित्यादिव्यक्तं यावत्परिरक्त्वणद्वयाएति पदमंतिप्रथमं भायनायस्तुविविक्तपश्चति शमोनामतत्वाद्
 देवकुलंप्रतीतं समामहाजनस्थानं प्रपाजलदानस्थानं आवसथः पट्टिवाजकस्थानं दृष्टनूलंप्रतीतं भारामोमाधवीलताद्युदेतोदम्पति
 रमणाश्रयोषनविशेषः कन्दरादरी आकारो लोहाद्युत्पत्ति स्थानं गिरिगुहाप्रतीता कर्मान्तो यत्र सुधादिपरिकल्प्यते चदानं पुष्पादि
 महत्संकुलमुख्यवादीवज्जनभोग्यं यानशालारथादिगृहं कुपितशालाहल्यादिगृहोपस्करशालामण्डपो यथादिमण्डपः गूढगृहं
 रसयानं च प्रतीतं लयनं शैलगृहं आपणः पथस्थानं एतेषां समाहारहन्व सतततन्मन्यग्रिमं वैवमादिके एवं प्रकारे उपाश्रयेभवति वि
 रंसव्वदुकुलपावाणं विउसमणंतस्सद्भापंच भावणाश्रोततियस्स वयस्सज्जंति परदव्वहरणवेरमण

परिरक्त्वणद्वयाए पट्टमंदिवकुल सभापवावसहरक्कलमूल आरामकंदरागरगिरिगुहकम्म उज्जाण
 समावणहारतेतीजाव्रतनीजे आंगलिकदिस्से पांचभायना लोजाव्रतनीशेइं परद्वथलेवोतेहनो वेरमणराखवानिषये प्रथमदेहरो
 राजसभा पांणीनीपव तापसनोठाम दहननेसं लेखीपुक्कपरमेतेआराम युफाभागरलोशादि पर्वतनीगुफाकोशादिककमाविये कुल

हर्त्तव्यमिति सम्बन्धः किंभूतेदकमुदकं हृत्तिकाष्टयिवीकायः बीजानिगाल्यादीनि हरितंद्रुर्वादिवनस्यतिस्वसप्राणादीन्द्रियादयः तैर
 संसक्तोयःसतयातव तथाकृते गृहस्थेन स्वार्थेनिवर्त्तिते फासुएत्ति पूर्वोक्तगुणयोगादेव प्रासुके निज्जीये विविक्तेख्यादिदोपरहिते
 अतएवप्रयशे उपात्रयेवसतौ भवतिविहर्त्तव्यमासितव्यं यादृशेपुनर्नासितव्यं तथासावुध्यते आहाकम्भवञ्जलेयन्ति आधयासाधूनास
 तस्याधानेन साधूनात्रितेत्यर्थः यत्कर्मप्रथिव्याद्वारम्भक्रियातदाधाकर्म आहच ह्रियंमिसमाहेत एगमशेगंच गाहगंजंतु वहशंकरे
 इंदायाकायाणतमाह कर्मंतु तेनबड्डलः प्रचरसहाबड्डलं यत्रसतथा जेसेत्तियएवंविधः संवर्जयितव्यएवोपात्रय इतिसम्बन्धः अनेन

ज्ञाणसालकुवियसालमडंबसुखधर सुसाणलेणआवणे अस्संमियएवमादियंमि दगमहियवीजह
 रिततसपाणअसंसत्तेआहाकडेफासुएफासुएविवित्ते पसंतउवसएहोद्र विहरियव्वंअहाकम्भवड्ड

नाष्टवरयादिकनोषर धरवाखरानीशालायज्ञादिकनो मंडपसूंनोषरश्लसानपर्वत्तकोरीधरकस्याच्छे हाठअनेराएथादिदेइनेथानक
 यांणीमाटीशाल्यादिद्रुर्वादिक तसप्रांणबेद्रियादिक तेणेकरीरहितड्डइं साधुनेकाजेकीधोनथी प्रासुकस्वीपशुपंडगरहितरूडोउ

साक्षात्सप्तस्यैव प्रवचनंशासुनमित्यादिव्यक्तं यावत्परिरक्कणद्वयाएत्ति पठमंतिप्रथमं भावनायसुविविक्तपमृति शमोनामतताह
 देवकुलंप्रतीतं सामामहाजनस्थानं प्रपाजलदानस्थानं भावसथः परित्राजकस्थानं दृष्टमूलंप्रतीतंआरामोमाघवीडताद्युपेतोदम्पति
 रमणाश्रयोषनवियोगः कन्दरादरी आकारोलोहाद्युत्पत्ति स्थानंगिरिगुहाप्रतीता कर्मान्तो यत्तुधादिपरिकल्प्यंते उद्यानं पुष्पादि
 महच्चसंकुलमुत्पवादीवड्डजनभोग्यं धानयांलारथादिगृहं कृपितयालाहल्यादिगृहोपस्करयालामखडपो यन्नादिमण्डपः गूढ्यगृहं
 श्रमयानंष प्रतीतं लयनं शैलगृहं आपणः पथस्थानं एतेषां समाहारइन्द्र स्तततवचन्यधिसं चैषमादिके एवंप्रकारे उपाश्रयेभवतिवि

रंसव्वडुकुलपावाणं विउसमणंतस्सइमापंच भावणाश्रोततियस्स वयस्सडुंति परदव्वइरणवेरमण
 परिरक्कणद्वयाए पठमंदेवकुल सभाप्रवावसहककुलमूल आरामकंदरागरगिरिगुहकम्म उज्जाण

समाषणहारतेतीजाव्रतनीजे आगलिकचिस्खेपांचभायना त्रीजाव्रतनीशोइं परइव्वलेवोतेइनो वेरमणराखंवानेअथे प्रथमदेइरो
 राजसभा पांणीनीपव तापसनोठाम दृचनेच्च लेख्नीपुरुषरमेतेआराम गुफाआगरलोहादि पर्वतनीगुफाकोठादिककमाविये फूल

कौलोकद्वयाश्रितदोषवर्जितो धिविक्तानांवानिर्दोषाणां वासोनिवासो यस्यांसाविविक्तवासवसतिस्त्रिद्विपयाया समितिसस्यक्प्रवृत्ति
 सायायोयोगः सम्बन्धस्तेन भावितोभवत्यन्तरालमाकिम्बिधद्रुत्याह नित्यंसदा अधिक्रियतेधिकारीक्रियते दुर्गतावात्मायेन तदुरधिकरणं
 दुरनिष्ठानं तस्ययत्करणं कारापणंच तदेवपापकर्म पापोपादानक्रिया ततोविरतियः सतथादत्तोनुज्ञातश्च योवग्रहोवग्रहणीयंवस्तुतत्र
 रुचिर्यस्यसतयेति वीर्यतिद्वितीयभावनावस्तु अनुज्ञातसंस्तारकग्रहणंनाम तच्चैवं आरामोदम्पतिरमणस्थानभूतमाधवीलतागृह्यादि
 युक्तःउद्धानं पुष्यमहचसंकुलमुत्सवादौ बह्वजनभोग्यं काननं सामान्यदक्षोपेतं नगरासन्नं चवननगरविप्रकृष्टं एतेषां प्रदेशरूपोयो

हिंचअसंजमोजत्थवद्वतीसंजयाण अद्वावज्जेयब्बेडुडवस्सएसेतारिसए सुत्तपरिकुट्टेएवंविवित्तवासव
 सहिसमितिजोगणभावितो भवतिअंतरप्पानिच्चंअहिंकारण कारावणपावकाअविरएदत्तमणुणाय

चंदनेकरीशोभानेकरवे छायाखडीदूधोल्हो छाणकरीलीषो वाररलिंपावो अग्निनोवालवो हांडलानोचलाववो मांहियकीवाहिर
 यकी असंयमप्राणीनोघातजिहावत्ते साधुनेअर्थे वर्जवोनिश्चे तेहवोउपाअयतेतेहवो आगमनिधिद्ध पूर्वोक्तप्रकारे स्त्रीयादिरहित

मूलगुणानुसृत्य परिहारउपदिष्टः सतया आसियति आसिक्तमासेवनमीपदुदकच्छटकप्रत्ययः संसिञ्जियतिप्रग्राभंनयसाकारेण
 कचपरशोधनं उत्सिक्तमत्ययं जलाभिषेचनं सोचियति शोभनं वन्दनमालाचतुष्कपूरयादिना शोभाकरणं छदणशिक्षादनं दर्भादिपट
 लकरणंदुमणित्तिषेदिकयाधवलनं लिपणंति छगणादिनाभूमेः प्रथमतोलिपनं अणुलिपणंति सकृत्स्त्रिमायाभूमेः पुनर्लिपनं कञ्चणति
 ग्रेत्यापनोदायवैखानरस्य स्वलनं शोधनार्थंवा प्रकाशकरणायवादीपप्रबोधनं भण्डचालणति भाण्डादीनां पिठरकादीनां प्रख्यादी
 नांघाततट्टस्यस्थापितानां साध्वयंचालनंस्थानान्तरस्थापनमेतेषां समाहारद्वन्द्वः विभक्तिलोपच दृश्यसतभासिक्तादिरूपः पन्तरे
 चिचउपात्रयस्य मध्ये मध्ये च असंयमोजीवविराधनायत्रयस्त्रिज्जुपात्रये वर्तते भवतिसंयतानांसाधुनामर्यायहेतवेवज्जेयमेच्छति
 पर्जन्ययितव्य एवउपात्रयोवसतिः सतादृशः सूत्रप्रतिकुष्ठः आगमनिषिद्धः प्रथमभावनानिगमनायाह एवसुक्तेनाशुठानप्रकारेण विवि

लेयजेसेआसितसम्पिञ्जिओ सित्तसोहियछाणडुमण लिंपणअणुलिंपणजलण भंडचालणंअंतोवा

पात्रयहोइंतेइनेविवेचारीवीयोविवरे आधाकर्मीवज्जलप्रचुरजेइवोउपात्रयतेपाणीइंकांओ .सारवशीइंकारीप्रमाज्यवेषोखाओ

लोलोकद्वयात्रितदोषवर्जितो विविकानांवानिर्दोषाणां वासोनिवासो यस्यांसाविविक्तवासवसतिसाद्विपयाया समितिसम्यक्प्रवृत्ति
 सायायोयोगः सम्बन्धस्तेन भावितोभवत्यन्तरालाकिम्बिधद्वयाह नित्यंसदा अधिक्रियतेधिकारीक्रियते दुर्गतावात्मायेन तदुरधिकरणं
 दुरनिष्ठानं तस्ययत्करणं कारापणंच तदेवपापकर्म पापोपादानक्रिया ततोविरतियः सतथादत्तोनुज्ञातश्च योवग्रहोवग्रहणीयंवस्तुत
 द्बर्चिर्यस्यसतयेति वीर्यतिद्वितीयभावनावस्तु अनुज्ञातसंसारकग्रहणं नाम तच्चैवं आरामोदम्पतिरमणस्थानभूतमाधवीलतागृह्यादि
 युक्तः उद्यानं पुष्पमहृच्चसंकुलसुखवादी बद्धजनभोग्यं काननं सामान्यदृष्टोपेतं नगरासन्नं चवननगरविप्रकटं एतेषां प्रदेशरूपोयो

हिंचअसंजमोजत्यवदतीसंजयाण अष्टावज्जेयब्बेज्जउवस्सएसेतारिसए सुत्तपरिकुट्टेएवंविवित्तवासव
 सहिसमितिजोगेणभावितो भवतिअंतरप्पानिच्चंअहिंकरणे कारावणपावकम्मविरएदत्तमणुणाय

चंदनेकारीशोभानिकरवे छायाखडीद्रुधोल्यो छाणकारीलीष्यो वाररलिंपावो अग्निनोवालवो हांडलानोचलाववो मांदिथकीवाहिर
 यकी असंयमप्राणीनोषातजिहंवात्ते साधुनेअर्थे वर्जवोनिश्चे तेहवोउपाअयतेतेहवो आगमनिपिद्ध पूर्वोक्तप्रकारे स्त्रीआदिरहित

भागः सतथा तत्रयत्किञ्चिदिति सामान्येनावग्रहणीयं वस्तुतदेवविशेषेणाह इक्ष्णुं उवा डंढणसदृश्यं तदणयियेयं एयञ्जटिनकं जंतुं जं
जलायंजंढणविशेषमेव पर्णमित्यर्थः तथापराटणविशेषः मेरासुं जसिरिकाकूचेयेन तदणयियेयेण कुविंदास्रदृकूपन्ति कुगदं
योराकारकृतोविशेषः पलांकांवादीनां म्ब्यकोसदपाटप्रसिद्धतणविशेषः वल्लजः तणविशेषः पुष्पफलत्वन् प्रवालकन्दधूलतणकाठ
यकराः प्रतीतासतः परादीनां इन्वपुनस्ताच्चादिवस्य तत्तथातदृगृह्णाति आदत्तेकिमर्थस्योपधिसंसारकरूपस्योपधेरयथा संसारक

उगहक्यौ? वितियं आरासुज्जाणकाण एवणप्पदेसभागे जंकिंचिइक्कडंवाकटिणगंवाजंतुगंवापर
मेरकुसुसडभप्रवाल सुयगतल्लुगपुष्पफलतय पवालकंदमूलतणकट्टसकरा इंगेरिहतिसेज्जावहि

एहोवासतेहवीवसतो समितिनयोगे भाव्योवास्थोहोइत्तरात्माजीव सदाअधिकरणनोकरवो कराववोतेहिजपापकर्मयो निवर्त्यो
दीधीतीर्थंकरणधरे अतुञ्जा अवग्रहनीरचिअभिलाप? वीजीभावनाकहेहं स्त्रीपुष्यकीडाकरे फूलफलभोगनोठाम सामान्यदृष्टते
काननगरथीदूकडातेवन एतलानेप्रदेशभागे डेकाई डंढणद्वसरीपो जलात्रये जपनाटणविशेषतणविशेषध्वं जटण

स्योपधे शार्थाय हेतव इह तदिति शेषो ह्यथ तस्मात् न कल्पते न युज्यते अवग्रहे उपाश्रयांतर्वर्तिनि अवग्राह्येवस्तु न्यदत्ते अननुज्ञातिशया दायिनागिह्रिडं जेति ग्रहीतमादातुं जेदिति निपात अयमभिप्रायः उपाश्रयमनुज्ञाप्यतन्मध्यगतं तृणाद्यपितुज्ञापनीयमन्ययातदग्राह्यं स्यादिति एतदेवाह इणिहणिति अहनिअहनि प्रतिदिवसं अयमभिप्रायः उपाश्रयानुज्ञापनादिने उपग्रहन्ति अवग्राह्यमिक्कडादि अनुज्ञाप्यग्रहीतव्यमिति एवमित्यादिनिगमनं प्रथमभावनानावदवसेयं नवरमवग्रहसमिति योगेन अवग्रहणीयत्वादिदिविपयसम्यक् प्रवृत्तिसंबन्धिनेत्यर्थः इयंतुत्ततीयभावनानावस्तुश्रयापरिकर्मवर्जनं नामतच्चैवं पीठफलकशय्यासंसारकार्यतायैर्हचानच्छेत्तव्या नच

स अद्धानकप्पएउग्गहे अदिखुंभिगेरिहउं जेदिखुंदिखुंउग्गहं अणुणवियगेरिहउं एवंउग्गहसमिति

जोगेण भावितो भवति अंतरप्पाणिच्चं अहि करण करणकारावण पावकम्मविरए दत्तमसु णायउग्गह

विशेषपुत्रयडाभपरालमेदपाटदेयेत्तणविशेषत्तणफलफलच्छालि अंकाराकंदम्बलत्तणकाष्ठकांकराआत्तामांगीलेवा संघारारूपजेउपधि तेहनेअर्थेनकल्पे अवग्रहविणमांग्ये अदत्तनलेवुं जेदिनदिनप्रते अवग्रहअनुज्ञामांगीने अहं लेवोएणीपरे अवग्रहनीसमितिजोगे

धेदेनेन तत्भूम्याश्चित्तद्यादीनां कर्त्तनेन भेदेनेनच तेषांपाप
निलयेयसेतनिवासं करोति शय्यांययनीयं तत्रगवेपयेन्मृगयेत् न
नचदंगसयकेषु धिययेजुभितव्यं चोभःकार्यः अतश्चदंशाद्यापनयनार्थं अग्निधूमोवांनकर्त्तव्यः एवमुक्तप्रकारेणसंयमपञ्जलेयुधियादिभं
रक्षणप्रचुरःसंवरवज्जलः प्राणातिपाताद्याथवहारनिरोधप्रचुरः संहतवज्जलः कपायेन्द्रियसंहतत्वप्रचुरः समाधिपञ्जलेचित्तसास्य

रथीर ततियंपीठफलगसेज्जासंधारगड्याएरुक्खानच्छिं दियव्वानयच्छेयणभेयणेएय सेज्जाकारि
यव्वानंसेवाउवस्सएवसेज्जा सेज्जंतत्थेवगवसेज्जानयविसमंके रेज्जानयनिवायपवायउसुगतनडंस

भाथोषास्योहोइं अंतरत्वाजीवसदाअधिकरणकरवो कराववो तेहीजपापकर्मथकी निवर्त्तो दीधीतीथंकरगणधरेयाच्चाच्छे अवग्रह
नीरुच्चिअभिलायर तीजीभावनाकहेछे वाजोडपाटीयो उपाययने संधाराने अर्थेवृत्तेदेवानहीनच्छेदेवा ताडपत्तादिकनभेदेवोपा
षाणादिकउपायनेकानेकरवो जेग्रहस्यनेउपाययेवसे पाटियाटलासिज्जादिकतिहांगवेपे जं चीनीचीवसतीजांणीसमीनकरे

प्रचुरःधीरोबुद्धिमानक्षोभोवा परीपहेषु कायेनस्पृशन् नमनोरथमात्रेणतृतीयसंवरमितिप्रक्रमगम्यं सततमध्यात्मनि आत्मानमधि
कृत्यध्यात्वालंबनं ध्यानं चित्तनिरोधसो न युक्तोयः सतथातत्रालाध्यानं असुगेहं असुककुले असुगसिखे असुगरस्मृष्टाणद्विएनमतव्विरा

मसकैसुक्खूमियव्वं अग्निधूमोयनकायव्वो एवंसंजमवज्जले संवरवज्जले संवुडवज्जलेसमाहिबज्जले
धीरकाएणफासयंति सययंअज्जम्पज्जाणजुत्ते समीएएवंगेचरेज्ज धम्मं एवंसिज्जासमितिजोगेण
भावितोभवद् अंतरप्पाणिच्चं अहिकरणकरणकारावणपावकम्मविरद्दत्तमणुस्साय उग्गहस्यीइच्च

वायुनोअभावडांसमसाने खोभनकरे अग्नीधूमालोनकारीवोएणीपरे पृथिवीआदिराखवानेविपे वज्जलसंयमआश्रवनेरूंधवेकारीव
ज्जलसंवरद्द्रीसंवरधेकारीवज्जलसंहत चितनेस्वस्थपणेकारीवज्जलसमाधि अकायरकायाद्दंकारीपालतोकायाद्दंकारीफरसता निरंतर
आत्मास्वरूपनोचिंतववोध्यानसहित समेभावेद्दमरागद्वेपरहित आचरेचारित्तधम्मं एणेप्रकारेउपाश्रयसमिति जोगेकारीभाव्योवा
स्योहोद्दं अंतरात्माजीवसदाअधिकरणकरयो कराववो पापकर्मथीविरमवो दीधोतिथंकरणधरनीआज्ञाद्दं अवग्रहनीएचिवांछां

षणेत्यादिरूपांसमिष्टि समितः समित्तिभिः एकःससहायोपि रागाद्यभावात् चरेदतुतिष्ठेत् घसंचारित्वं अयत्ततीयभावनानिगम
 नायाह एवमनन्तरोदितन्यायेन शय्यासमिति योगेन शयनीयविषयसम्यक् प्रवृत्तियोगेन शयंपूर्ववत् दूहचतुर्थभापनायस्तु अनुप्रात
 भक्तादिभोजनलक्षणं तत्रैवं साधारणः सङ्घादिकादिसाधर्मिकस्य सामान्योयःपिण्डस्य भक्तादेः पात्रस्य पतद्गुट्टहलक्षणस्यउपल
 क्षणत्वादुपथ्यन्तरस्य च पात्रेवाधिकरणे लाभोदायकाल्यकायात्प्राप्तिः ससाधारणपिण्डपात्रलाभस्तत्र सतिभोक्तव्यमभ्यवहर्त्तव्यं परि
 भोक्तव्यं च केनकथमित्याह संयतेनसाधुनासमित्यंतिसम्यक्यथादत्तादानं नभवतीत्यर्थः सम्यक्तमेवाह नशाकरूपादिकं साधारणस्य
 पिण्डस्य शाकरूपाधिकेभागेभुज्यमाने संघादिके साधोरप्रीतिरुत्पद्यते ततस्तददत्तं भवति तथानरवद्वन्ति प्रचुरं प्रचुरभोजनेप्यप्रीति
 रेष प्रचुरभोजनताच साधारणपिण्डे भोजकान्तरापेक्षया वेगेनभुज्यमाने भवतीति तन्निपेधायाहनवेगितं शासस्य गिलनेवेगवत्

उत्पत्त्यं साहरणपिण्डवायलाभेसद्भोक्तव्यंसंज्ञएणसमितं नसायसूप्राहिकं नक्त्वधनवेगियनतुरियंन

श्वठयीभाषनासाधारणषणाधरनोपिण्डाहार लाधेच्छतेभोगववो चारीतीइंसमितिसालणोन्मंगव्यधिकनलेवो घणोलिवोघणोलितां

नत्वरितं मुखक्षेपेन चपलं हस्तग्रीवादिरूपकायचलनवत् नसाहसमवितर्कितं अतएव नचपरस्यपीडाकारं च नतत्यावद्यं चेति परपीडा
 करसावद्यं किंबद्धनोक्तेन तथाभोक्तव्यं संयतेन नित्यं यथाचेतस्य संयतस्य तद्वाटतीचक्रतं नसीदति नभ्रस्यति दुरचंचेदं सूक्ष्मत्वादि
 त्यतथाह साधारणपिण्डपाले लाभे विषयभूते सूक्ष्मं सुनिपुणमतिरचणीयत्वादुक्त्वात् नित्यत्वात् अदत्तादानविरमणलक्षणेन व्रते
 नयन्निमनमालनोनियन्त्रणं तत्तथापाठान्तरेण अदितादानात् व्रतमितिवुद्ध्या नियमेनावश्यतया यद्विरमणं निवृत्तितत्तथा एत

चवलनसाहसं नयपरस्वपीलाकारं सावज्जं तहभोत्तव्वंजहसे ततियं वयं नसीयति साहरणपिण्डवा
 यत्ताभिसुद्धमे अदिष्टदाणवयनियमवेरमणे एवंसाहारणपिण्डवायत्ताभेसमिति जोगेण भाविञ्चोभ

पुनअप्रतीतऊपजेकवलगिलताउतावलो उतावलो नगिले पीघ्ननहीचपलनही सहसात्कारेपरमे पीडानकरे सावद्यनलेवोतिमजभो
 जनकरवोजिमतेसाधुने त्रीजाव्रतनेविषे सीदाहू नही साधारणपिण्डपालनेलेवेकरी अतिविपुलद्यदत्तनेअणलेवेकरी व्रतअभिग्रहा
 दिकपापथीनिवर्त्येहिं इमषणांधरिआहारलाधेहते समितिरूपजोगेकरी भाव्योयास्योहोइं अंतरालाजीवसदाअधिकरणकरवोक

इणेत्यादिरूपांसमिष्टिः समितिभिः एकःससहायोपि रागाद्यभावात् चरेदनुतिष्ठेत् धर्मधारितं पयदतीयभावनानिगमनायाह एवमनन्तरोदितन्यायेन शय्यासमिति योगेन शयनीयविषयसम्यक् प्रवृत्तियोगेन शयंपूर्ययत् इहचतुर्थभावनायसु अमुष्मात् भक्तादिभोजनलक्षणं तच्चैवं साधारणः सङ्घादिकादिसाधर्मिकस्य सामान्योयःपिण्डस्य भक्तादेः पातस्य पतद्गुह्यलक्षणस्यउपलक्षणत्वादुपथन्तरस्य च पालेबाधिकरणे लाभोदायकात्कथात्प्राप्तिः साधारणपिण्डपातलाभसत् सतिभोक्तथमभ्यवहर्त्तथं परिभोक्तथं च केनकथमित्याह संयतेनसाधुनासमिष्टितसम्यक्कथयादत्तादानं नभवतीत्यर्थः सम्यक्तमेवाह नयाकरूपादिकं साधारणस्य पिण्डस्य याकरूपाधिकेभागेभुज्यमाने संघादिके साधोरप्रीतिरुत्पद्यते ततस्तददत्तं भवति तयानरवद्वन्ति प्रचुरं प्रचुरभोजनेप्यप्रीतिरेव प्रचुरभोजनताच साधारणेपिण्डे भोजकान्तरापेक्षया वेगेनभुज्यमाने भवतीति तन्निषेधायाह नवेगितं यासस्य गिलनेवेगवत्

उत्थं साहरणमिण्डवायलाभेसद् भोक्तव्वंसंज्ञएणसमितं नसायसूप्राहिकं नक्खधनवेगियनतुरियंन

इचउयीभावनासाधारणधणाधरनोपिण्डआहार लाधेच्छतेभोगववो चारीवीइंसमितिसालणोच्छं गच्चधिकनलेवो धणोल्लेखोघणोल्लेतां

न्वादेर्लानादिभ्योवितरणं ग्रहणंद्गतस्यैव परेणदीयमानस्यादानं प्रच्छन्नाविस्तृतसूत्रार्थप्रश्नः एतासुविनयः प्रयोक्तव्यःतत्त्वदानग्रहणयो
 गुर्वनुज्ञालक्षणः प्रच्छन्नायांतुवन्दनादिर्विनयः तथा निःकमण प्रवेशनायस्तु आवश्यिकी नैपथ्यादिकारणमथवाहसप्रसारणपूर्वकंप्रमा
 र्जनानन्तर पादविच्छेपलक्षणः किंयज्जना प्रत्येकं विषयभणनेनेत्यतश्चाह अन्येषुचैव मादिकेषु ब्रह्मपुप्रकारणशतेषु विनयःप्रयोक्तव्यः
 कस्मादेवमित्याह विनयोपि नकेवलमग्रनादितपोपितु विनयोपितपोवर्त्तते आभ्यन्तरतपोभेदेषु पठितत्वात्तस्य यद्येवंततः किमत
 चाहृतपोपिधर्मः नकेवलं संयमोधर्मस्तपोपि धर्मोवर्त्तते चारित्रांशत्वात्तस्य यतएवंतस्माद्विनयः प्रयोक्तव्यः केष्वित्याहगुरुषु साधुषु

त्रिणश्रोप्रउंजियब्बो दाणग्गहणपुच्छणासुविणश्रो पउंजियब्बो निक्खमणपवेसणासुविणश्रोप
 उंजियब्बो अण्णे सुथएवमाइसुबज्जसु कारणसतेसुविणश्रो पउंजियब्बोविणश्रोवि तवोतवोविध

विनयप्रज्ञंजवोअनेरानेदेवोपोतेग्रहवो गुरुनेविषेपूछे त्रिनयकरवोनीकलतांआवस्सहीकहिवा थानकनेविषेप्रवेशकरतांनिससहीर
 विनयतेह्नोकरवो बलीअनेराएआदिदेइने घणाकारणनाशततेहनेविषे विनयकरिवोविनयतेतपवोल्बो तपतेहीजधम्मं तेभणीविन

त्रिगमयन्त्राच्च एवमुक्तन्यायेन साधारणपिण्डपातलाभे विषयभूते समितियोगेन सम्यक्प्रवृत्तिसम्बन्धे नभाषितो भगवन्ताराकाकिं भूतवृत्त्याच्च निञ्चमित्यादि तथैव पंचगमंति पंचसंभावनावस्तुकिंतदित्याच्च साधर्मिकेषु विनयः एतदेवपिपदभेदेनाह उच्यते
करणपारणासुत्तिश्चाल्मनोन्वस्य वाउपकरणं ग्लानाद्यवस्थायामन्येवोपकारकारणं तच्चपारणेतपसः श्रुतस्तथादियुतस्यपारगमनं उपकारणपारणेतयोः विनयः प्रयोक्तव्यो विनयश्चेच्छ्रकारादिदानेन बलात्कारपरिहारादिलक्षण एकत्वान्यत्रच गुर्यनुश्रयाभोजनादिकृत्यकरणलक्षणः तथावाचनासूत्रग्रहणं परिवर्त्तनातस्यैव गुणनंतयोर्विनयप्रयोक्तव्यो चन्दनादिदानलक्षणः तयादानं लब्धस्या

वतिश्रंतरं प्र्याणिस्रं अहिकरणकरणकरावण पावकस्मविरते दत्तमणुष्यायउगगहरुथी ४ पंचमगं
साहम्मिएसुविणश्रो पठं जियव्वो उवयारणपारणासु विणश्रोपठं जियव्वो वायणपरियट्टणासु

रावयो पापकर्मथकीनिवर्त्यो दीधोतिशंकरनीआश्चाइं अग्रग्रहनीरुचिअभिलाप ४ पांचमीभाषनाकहेह्छे साधर्मिकनेविपे विनयप्र
जुंजयो रोगीयानीसंभालकरवी तपस्वीनापारणानीचिंतातेहनो विनयकरवोवाचनासुत्रनोग्रहवो भूत्वकस्थानोगुणिवो तेहनेविपे

बोधकलुसो अच्छिहोअपरिस्साई असंक्किलिहो सुद्धीसब्बजिणमणुन्नाओ एवंतइयं संवरदारं फासियं पालियं सोहियंतीरियं किट्टि
 यंसंआराहियं आणाए अणुपालियं भवइएवं नाइसुणियो भंगवयापन्नवियं परूवियंपसिद्धं सिद्धवरसासणमिणं आधवियं सुदे
 सियं पसत्यंतइयं संवरदारं समत्तंत्तिवेमि इदंचनिगमनंसूत्वं पुस्तकेपु किच्चित्थाचादेव चावत्करणेनच दर्शितंव्याख्याचास्यप्रथम

जोगोनियव्वोधिइमयामइमया अणासवोअकलुसो अछिहोअपरिस्साई असंक्किलिहो सव्वजिण
 मणुखाओ एवंतइयंसंवरदारंफासिद्धं पालियंसोहियंतिरियं किट्टियं अणुपालियं आणाएआरा
 हियंभवति एवंनायसुणिया भगवथापणवियंपरूवीयंससिद्धं सिद्धिवरसासणमिणं आधवियंसुदे

चित्तनोथिरपणो बुद्धिवंतकर्मणं धवानोकारण निर्मलअपापछिद्ररहित कर्मजलअवेनही जिच्चांकिखोचिच्चनोक्को शनहीसर्वतियंकर
 तेणेआज्ञादीधीक्के एणीपरतीजो संवरद्वारकायाइं करीफरसवो वाररसंभारे टालेदोपशुद्धकरे तीरपळ्ळं चाडेअनेरानेउपदेसेपूवं
 साधेपालीतिमपाले आज्ञाइं करीआराधेहोइं एणीपरे ज्ञातच्चतीसिद्धार्थरायनोपुत्ततत्वञ्च श्रीमहावीरदेवे सामान्यथकीकच्चिओ

तपस्विषुषु च अष्टमादिकारिषु विनयप्रयोगेहितीर्थकाराद्गुञ्जास्वरूपादत्तादानविरमणं परिपालितं भवतीति पंचमभाष्यनानिगमनाय
 माह एवमुक्तान्यायेन भवत्यन्तरत्माकिंभूतः नित्यमित्यादिपूर्ववत् अथाध्ययनोपसंहारायमाह एषमिणं संवरस्मदारं सम्प्रसंघट्टियंशोर्
 सुष्पण्णिविद्यं द्रुमेहिंपंचहिं कारणेहिं मणवयणकायपरिरक्खिएहिं निच्चं आमरणंतं च एसजोगो नेयव्योधितिमयामतिमयाअयास

श्रोतरुहाविणओ पडं जियव्वो गुरुसुसाह तवस्वीसुयएवंविणएणभाविओ भवतिअंतरप्पानिच्चं
 अहिकरणकरणकावणपावकम्म विरते दत्तमणुष्यायउग्गहस्यीपु एवमिणंसंवरस्मदारंसम्प्रंचरि
 यंहोइसुपण्हियं द्रुमेहिंपंचहिंविकारणेहिं मणवयणकाय परिरक्खिएहिं निच्चं आमरणंतं वएस

यकरयोगुरुनेविपे साधुनेविपे तपनाकरणहारनेविपे एणोपरेविनयकरीने भाव्योद्धइं अंतरात्माजीव सदाअधिकरणकरवोकराववो
 पापकर्मतेयकीविरमवोदीधोतिंधंकरनीआज्ञा अवग्रहनीरुचिअभिलाषुएणेप्रकारेएप्रत्यक्षसंवरद्वारसस्यकुप्रकारे आचकोशोइं क
 षानिधाननीपरंएपूर्वकक्षोपांचिकारणेकरी मनवचनकायाइं करीराखे सदाजावजीवलगे पूर्वभावनारूपजोग जाणीनेनिरुवचिवो

योचकलुसो अच्चिहोअपरिस्साई अस्संकलिहो सुद्धोसव्वजिणमणुन्नाओ एवंतइयं संवरदारं फासियं पालियं सोहियंतीरियं किट्टि
 यंसंआराहियं आणाए अणुपालियं भवइएवं नाइसुणियो भंगवयापन्नवियं परूवियंपसिद्धं सिद्धवरसासणमिणं आघवियं सुदे
 सियं पसत्यंतइयं संवरदारं समत्तंत्तिवेमि इदंचनिगमनंसूतं पुसुकेपु किच्चित्वात्तादेव यावत्करणेनच दग्गितंवाख्याचास्यप्रथम

जोगोनियव्वोधिइमयामइमया अणासवोअकलुसो अच्चिहोअपरिस्साई अस्संकलिहो सव्वजिण
 मणुणाओ एवंतइयंसंवरदारंफासिद्धं पालियंसोहियंतिरियं किट्टियंअणुपालियं आणाएआरा
 हियंभवति एवंनायसुणिणा भगवयापणवियंपरूवीयंससिद्धं सिद्धवरसासणमिणं आघवियंसुदे

चित्तनोधिरपणो बुद्धिवंतकर्मरू धवानोकारण निर्मलअपापच्छिद्रहित कर्मजलअवेनही जिहांकिखोच्चित्तनोक्के यनहीसर्वतिथंकर
 तेणआज्ञादीधीच्छं एणीपरेवीजो संवरदारकायाइं करीफरसवो वाररसंभारे टालेदोपगुहकरे तीरपह्णं चडिअनेरानेउपदेसेपूवे
 साधिपालीतिमपाले आज्ञाइं करीआराधिहोइं एणीपरे ज्ञातचत्तीसिद्धार्थरायनोपुलतत्वज्ज श्रीमहावीरदेवे सामान्यथकीकहिओ

संवराध्ययनवद्वयेति समाप्तमटमाध्ययनविवरणं व्याख्यातं तृतीयं संवराध्ययनमयचतुर्थं ब्रह्मचर्यं संवराध्ययनमारम्भतोपस्य च पूर्वेषु सप्तसूत्रकमष्टतय संवन्धोऽथवानन्तराध्ययने दत्तादानविरमणमुक्तं तच्च प्रायोविरमणोमैयुनोपेतानां मुकरंतदिष्टमभरतीति तद्विहाधिधीयतइत्ययमपरः तदेवंसम्बन्धस्यास्ये दमादिसूत्रं जंबूइत्यादितत्तजंबूरित्यामन्त्रणं एतौयत्तिद्रुतयादत्तादानविरमणाभिधानसंवरभरणनादनन्तरं बंभचेरंति ब्रह्मचर्याभिधानं चतुर्थसंवरद्वारमुच्यते इतिशेषः किंस्वरूपं तदित्याह उक्तमाः ब्रधानायेतपःप्रभृतयसोतया तवतपोनगनादिनियमाः पिण्डविद्युद्ब्यादयः उत्तरगुणाः ज्ञानविशेषे प्रबोधोदर्यनं सामान्यावबोधधारितं सावद्यवो गनिवृत्तिलक्षणं सम्यक्तं मिय्यात्वमोहनीयचयोपशमादिसुखो जीवपरिणामः विनयप्रभृत्यानाद्युपचाराः ततएतेषां ब्रह्मविषयस्य

सियं प्रसृत्यं ततित्यंसंवरद्वारंसम्भत्तं त्रिबेन्नि ८ जंबूएत्तोयं बंभचेरं उत्तमतवनियमनाणदं षणचरि

व्याख्यातकरीघातत्वकरीदेखाद्यो प्रसिद्धमेदप्रभेदेकरीकहिचोजेसंसारयकीमुक्त्वासेहनी प्रधानएशासनपूज्यथानकेकज्ञोपरखदामा शिष्यदेशे मंगलीकरूप तीजोसंवरद्वारसमाप्तं ८ अहो जंबूतीजायकीचोयोसंवरद्वार ब्रह्मचर्यप्रधानतपउत्तरगुणज्ञानदर्थनसम्यक्

कारण्यत्तत्तथा ब्रह्मचर्यवान् हितपः ब्रह्मतीशुत्तमान् प्राप्नोति नान्यथा यदाहजद्राणीगाहानोपठियं गाहायमाश्चिंसादयः नि
यमाद्रव्याद्यभिग्रहा पिण्डविशुद्धादयोवा तेचतेगुणानां मध्ये प्रधानाद्यतैर्युक्तं यत्तत्तथा हिमवंतमहंततेयमंतंति हिमवन्तपर्वतवि
शेषास्यकाशान्महन् गुरुकंतेजस्विचप्रभाववद्यत्तत्तथा तथाहिपर्वतानां मध्ये हिमवान् गुरुकःप्रभावकाश्चैवं व्रतानानामिदमितिभावः
आहच प्रतानांब्रह्मचर्यंश्चिनिर्दिष्टं गुरुकं व्रतंतज्जन्यपुण्यसम्भारसंयोगाद्गुरुच्यते तत्वान्तरीयर्युक्तं एकतश्चतुरोयेदाः ब्रह्मचर्यंच
एकतएकतः सर्वपापानि मद्यं मांसश्च एकतः प्रशस्तं प्रशस्तं गम्भीरमनुत्यं स्तिमितं स्थिरं मध्यं देहिनीन्तकरणं यस्मिन्सतितत्तथा
आर्जवैः ऋजुतोपैतैः साधुजनैराचरितमासेवितं मोक्षस्यच मार्गद्भवमार्गो यत्तत्तथा वाचनान्तरे प्रशस्तैः प्रशस्तैः गम्भीरैरलक्ष्य
देव्यादिविकारैः स्तिमितैः कायचापलादिरचितै मध्यस्थरागाहै पानाकलितैः आर्जवैसाधुजनैराचरितं मोक्षमार्गश्च यत्तत्तथा तथा

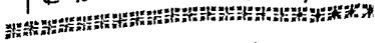
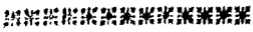
त्तसम्भत्तविण्यमूलं जन्मनियमगुण्यहाणजुत्तं हिमवंतमहंत तेयवंतंपसत्यगंभीरं धिमियमज्जंञ्च

चारितसमकितसहित विनयएतलानोमूलकारण अभिग्रहादिमूलगुणउत्तरगुणमांहिप्रधानसहित हिमवंतपर्वतयकी मोठोतेज

मियसनीहखेनोपादेयत्वात् पद्मसरस्वाङ्गं धर्मसस्य पालिभूतं रञ्जकत्वेनपालीकल्पं यत्तत्तथा तथा मशागकटारकाप्य मशागक
 टारकाः चान्ध्यादिगुणास्तौ पातुं बभूवमाधारसामर्थ्यान्वाभिकल्पं यत्तत्तथा मशाधिपटपट्टाद्वयस्यतिविशारभूर्षड्वयमशाधिपटपट्ट
 षाथितानां परमोपकारकत्वसाधस्यार्थैर्धर्मसस्य स्वान्धभूतं तस्मिन्सतिसर्वस्यधर्मशाखिन उपपद्यमानत्वेननालकल्पं यत्तत्तयामशान
 गरपागारकवाडफलिहभूयंति महानगरमिव महानगरं विविधसुखहेतुत्वसाधर्माद्धर्मः तस्यप्राकारद्वयकपाटमिय परिधमिव यच्च
 न्महानगरप्राकारकपाटपरिधभूतमिति रञ्जुपिनद्धइव चन्द्रकेतुरम्भिनियंति तेचेन्द्रयटिविशुद्धानिकगुणपरिरतं यस्मिंश्च यवचत्र
 धर्मभने विराधिते भवति सम्पद्यते सहसाश्चकस्मात्सर्वसर्वथा सम्भग्नं घटइव मर्दितंमयितं दधीवविलोडितंचूर्णितं घणकद्रुष पिटं
 कुगल्यतमतः प्रयिटतोमरादियल्यशरीरमिव संजातदुष्टगल्यं पक्षट्टन्ति पर्वतशिखरात्रण्डगैलइव स्वाश्रयाञ्चलितं पतितं प्रासादगिण्ज

भूयं महानगरपागार कवाडफलियभूयं रञ्जुपिणद्धोवद्रं दकेऊ विस्नुद्धगेण गुणसंपिणद्धं नंमियभ

नाभिसरोखोमोटोयाखाटचनायडसरीखो मोटोनगरनोप्राकारगढ़ कमाडभोगलसरीखो रामडीइंभाखो इंद्रमहोत्खेध्याजानिर्म

रादेः कलयादिरिवाधोनिपतितं खण्डितं दण्डइवविभागो नच्छिन्नं परिशटितं ऊष्ठाद्यु पृहताङ्गमिव विध्वंसं विनाशितं च भस्वीभूत
 भिव पवनविकीर्णदार्विवनिसत्ताकता गतं एपांसमाहारहन्वः कर्मधारयोवा किमेवंविधं भवतीत्याह विनयशीलतपो नियमगुणसम्बुद्धं
 विनयशीलतपो नियमलक्षणानां गुणानां हन्वः इह च सम्बुद्धशब्दस्य ह्यान्दसत्वान्त्तु सकनिदेशः तस्मितितदेवं ब्रह्माभूतं च वैभगवन्तं
 भट्टारकं तथाग्रहगणनत्तत्तारकाणां वा यथा लडुपतिश्चन्द्रप्रवरइतियोगसूत्रेण दं व्रतानामिति श्रेयवाशब्दपूर्वविशेषणपेक्षया संमुञ्चये

गां होद्र सहसासव्वसंभगस्यो ह्ये च सुखियकुसलित्तपल्लङ्ग पडियखंडिय परिसडियविणासियं विणय
 सीलतवनियमगुणसमुहं तं वैभं भगवंतं गृहगणनत्तत्तारगाणं च जहा लडुपतीसखिसुत्तसेलप्य

लभने करुणे करी सचित्तजेव्रतचोथे भागेच्छते होद्रं सहसात्कारेण सवलोथडनीपरे मर्दितकमलनीपरे मथ्योदहीनीपरे चिणानीपरे चूर्ण
 यल्यसहितगरीरनीपरे पर्वतनाशिखरनीपरे काठखंडोखंडकीधानीपरे शरीरविणठानीपरे विणासे विनयशील तपनियमगुणनो
 सम्बुद्धतेव्रत्ता चैवंपूज्यमोटोते इज्जपरलपगारेण्डेके ग्रहनासम्बुद्धजिसनत्तत्त तारामाहिविहचंद्रमामोटो माणिकमोतीसिलपरवा

मिथमनोहरत्वेनोपादेयत्वात् पद्मसरस्वाङ्गं धर्मस्तस्य पालिभूतं रञ्जकत्वेनपालीकल्पं यत्तत्तया तथा मयागन्तारणाइव मयागन्त
 टारकाः चान्यादिगुणास्ते पातुं वभूतमाधारसामर्थ्यात्वाभिकल्पं यत्तत्तया मद्यापिटपटत्रइवपतिविसारभूषणइवमणपिटपरत्र
 षात्रितानां परमोपकारकत्वसाधस्यार्द्धिमस्तस्य स्तम्भभूतं तस्मिन्सति सर्वस्यधर्मसाधिन उपपद्यमानत्वेननालकल्पं यत्तत्तयामरण
 गरपागारकवाडफलिहभूयंति महानगरमिव मज्जानगरं विविधसुखहेतुत्वसाधर्मोद्धर्माः तस्यमाकारइयकपाटमिय परिषमिय यत्र
 न्महानगरप्राकारकपाटपरिधभूतमिति रञ्जुपिनइइव चन्द्रकेतुरम्भिनियंति तेचेन्द्रयष्टिविशुद्धानेकगुणपरित्तं यस्मिंश्च यत्रचत्रइ
 धर्मभग्ने विराधिते भवति सम्पद्यते सहसाचकस्मात्सर्वसर्वथा सम्भग्नं घटइव मर्दितंमयितं दधीयविलोडितं चूर्णितं घणकइप पिटं
 कुगल्यतमतः प्रविटतोमरादिशल्ययरीरमिव संजातदुष्टयत्वं प्लष्टंति पर्वतशिखराज्ञइवैलइव स्वाश्रयाच्चलितं पतितं प्रासादशिल्प

भूयं महानगरपागार कवाडफलियभूयं रञ्जुपिणइवोवद्दकेज विमुद्दगेण गुणसंपिणइवंमियभ
 नाभिसरोषोमोटोयाषाहचनाथडसरीखो मोटीनगरनोप्राकारगढ कमाडभोगलसरीखो रासडीइवंबांधो इन्द्रमहोत्सवेध्वजानिर्भ

निम्नगानां नदीनां यथानदीनां शीतोदा प्रवरात्तथेदं व्रतानामित्यर्थः उदधिषु यथास्वयं भ्रूमणोतिमसमुद्रोमहत्वेन प्रवरमेवमिदं व्रतानां प्रवरमिति स्थगवरेचेव मंडलियपव्ययाणपवरेत्ति यथामाण्डलिकपर्वतानां मानुषोत्तरकुण्डलवररुचकवराभिधानानामध्ये रुचकवरस्वयोदयद्वीपवर्तीप्रवरएवमिदं व्रतानांप्रवरमितिभावः तथा एरावणशक्रगजोद्यधुकुञ्जराणां प्रवरएवमिदं व्रतानांसिंहोवा यथास्वगाणामाट्यपमूनां प्रवरः प्रधानः एवमिदं व्रतानां एवगणांचित्प्रवकाणामिव प्रकमात् सुपर्णकुमाराणां यथावेणुदेवप्रवर

न्तगाणं उदहीसु जहासयं भ्रूमणोरुयगवरोचेव मंडलिकपव्ययाणं प्रवरे एरावणइ वकुंजराणंसी
होजहामिगाणप्रवरो पन्नगाणंचेव वेणुदेवधरणे जहापणगइ दरायाकप्याणंचेव बंभलोएसभासु

श्चिर्मवंतपर्वतत्र्योपधीइं करीप्रधान जिमनदीमांश्चिशीतानदीमोटी जिमसमुद्रमांश्चिसयंभ्रूमणसमुद्रमोटी रुचकपर्वतजिमप्रधानजि
ममंडलीकपर्वतमांश्चि मानुषोत्तरपर्वतत्रेष्टजिमसमस्तहस्तीमांश्चि एरावणहस्तीमोटीप्रधान जिमस्वगादिकपशुमांश्चिसिंहमोटीप्र
धानपन्नगमांश्चि वेणु देवमोटीप्रधानदेवतानोराजा पन्नगनोराजाधरणेद्रजिम जिमकल्पमांश्चिब्रह्मलोकमोटी सभामांश्चिसुधर्मांस

तयामण्यथन्द्रकान्ताद्यामुक्तासुक्ताफलानि शिलाप्रवालानि विद्रुमाणि रत्नरत्नानि यद्भरगाद्रीनि तेषामाकरा उत्पत्तिभूमयोयेते
 तथातेर्पावायथाममुद्रः प्रवरस्त्रयेदं व्रतानामिति शेषसर्वत्र ह्यखवैड्यै चैवरत्नविशेषो यथा मणीनां मुकुटं चैव भूषणानां यस्त्राणां मित्रचोमयु
 गलंकार्पांसिकवस्त्रस्य प्रधानत्वात् इह चैव शब्दो यथा र्थोऽप्यव्यः अरविन्दं पद्मं यथा सुष्यज्येदमेवमिदं व्रतानां गोमीसंभवे
 पत्तिगोपीर्षचंदनं यथा चन्दनानां हिमवंतो जे न हिमवान् गिरिविशेषे यद्यौपधीनामद्भुतकार्यकारियनस्त
 तिविशेषे पागागा न्नीतोदाचेवत्तियीतोदेव

। णं वत्था णं चै

६ । दाचे वनि

रणमाहि वस्त्र

नमो टो जिम

निम्नगानां नदीनां यथानदीनां शीतोदा प्रवरातयेदं व्रतानामित्यर्थः उदधिपुत्रयास्वयं भूरमणोतिमससुद्रोमहत्वेन प्रवरमेवमिदं व्रतानां प्रवरमिति स्थगवरेचेव मंडलियपख्याणपवरेत्ति यथामाण्डलिकपर्वतानां मानुषोत्तरकुण्डलवररुचकवराभिधानानामध्ये रुचकवरस्त्वयोदयद्वीपवर्ती प्रवरएवमिदं व्रतानां प्रवरमिति भावः तथा एरावणशक्रगजोयथाकुञ्जराणां प्रवरएवमिदं व्रतानां सिंहोवा यथास्वगाणामाटव्यपन्नूनां प्रवरः प्रधानः एवमिदं व्रतानां एवगणांचित्तिप्रवकाणामिव प्रक्रमात् सुपर्णकुमाराणां यथावेणुदेवप्रवर

न्तगाणं उदहीसु जहासयं भूरमणोरुयगवरोचेव मंडलिकपख्याण प्रवरे एरावण इ वक्रुं जराणं सी
होजहामिगाणपवरो पन्नगाणंचेव वेणुदेवधरणे जहापणगदं दरायाकप्याणंचेव बंभलोएसभासु

चिमयंतपर्वतत्रोपधीदं करी प्रधान जिमनदीमां हिशीतानदीमोटी जिमससुद्रमां हि सयं भूरमणससुद्रमोटी रुचकपर्वतजिमप्रधानजि ममंडलीकपर्वतमां हि मानुषोत्तरपर्वतत्रे टजिमसमस्रहस्तीमां हि एरावणहस्तीमोटी प्रधान जिमस्वगादिकपशुमां हि सिंहमोटी प्रधानपन्नगमां हि वेणुदेवमोटी प्रधानदेवतानोराजा पन्नगनोराजाधरणेद्रजिम जिमकल्पमां हि ब्रह्मलोकमोटी सभामां हि सुधर्मास

तथामण्यथन्द्रकान्ताद्यासुक्तासुक्ताफलानि शिलाप्रवालानि विद्रुमाणि रक्तरत्नानि पद्मरागादीनि तेषामाकरा उत्पत्तिभूमयोयेते
 तयातेपावायथामसुद्रः प्रवरस्तथेदं व्रतानामितिशेषसर्वत्रहृद्यवैड्यैश्चैवरत्नविशेषोयथामणीनांसुकुटैश्चैव भूयणानां यस्त्राणास्त्रियस्योमयु
 गलंकार्पासिकवस्त्रस्य प्रधानत्वात्इहचैव यन्दीयथार्थोष्टव्यः अरविन्दं पद्मं यथा पुष्पज्येष्टमेवमिदं व्रतानांगोभीसंज्ञे
 वत्तिगोशीर्षचंदनंयथाचन्दनानां हिमवंतोचैवत्ति हिमवानिवच्यौपधीनां यथाहिमवान् गिरिविशेषच्यौपधीनामदुभुतकार्यकारियनस्य
 तिविशेषोपाणामुत्पत्तिस्थानमेवंब्रह्मचर्यमौपधीनामामर्शोपथ्यादीनामागमप्रसिद्धानामुत्पत्तिस्थानमितिभावः सीतोदाशेषवत्तिशीतोदय

वालरत्तरयणागराणंच जहासमुद्देवेरूलिओंचैव जहामणीणंजहमलडोचैव भूसृणाणंवत्याणंचै
 वकसोमनुयलंअरविंदंचैव पुष्पजडुंगोसीसंचैव चंदणाणंहिमवंतोचैव ओसहीणंसीतोदाचैवनि

लोरातारत्नतेरुनीखांणिमांछिचपुनः जिमसमुद्रमोटोजिमसर्वमणि मांहेवैरुथमणिमोटो जिमसुगटप्रधानसर्वआभरणमाहिवस्त्र

मांछिकपासनोनीपनोवस्त्रगुलप्रधान सर्वफलमांछिजिम अरविंदनामाकमल ज्येष्ठप्रधानजिमचंदन मांछिगोशीर्षचंदनमोटोजिम

निम्नगानां नदीनांयथानदीनां शीतोदा प्रवरातयेदं व्रतानामित्यर्थः उदधिपुयथास्वयं भूरमणोतिमससुद्रोमहत्वेन प्रवरमेवमिदं व्रतानां प्रवरमिति स्थगवरेचेव मंडलियपव्वयाणपवरेत्ति यथामाण्डलिकपर्वतानां मानुषोत्तरकुण्डलवररुचकवराभिधानानांमध्ये रुचकवरस्त्वयोदयद्वीपवर्त्तीप्रवरएवमिदं व्रतानांप्रवरमितिभावः तथाएरावणशक्रजोयथाकुञ्जराणां प्रवरएवमिदं व्रतानांसिंहोवा यथास्वगणामाटव्यपन्नूनां प्रवरः प्रधानःएवमिदं व्रतानां एवगणांचेवत्तिप्रवकाणामिव प्रकमात् सुपर्णकुमाराणां यथावेणुदेवप्रवर

न्तगाणंउदहीसु जहासयंभूरमणोरुयगवरोचेव मंडलिकपव्वयाण प्रवरेएरावणद्र वक्रुंजराणंसी
होजहामिगाणपवरो पन्नगाणंचेव वेणुदेवधरणे जहापणगद्रं दरायाकप्राणंचेव बंभलोएसभासु

श्चिमवंतपर्वतश्चोपधीद्रं करीप्रधान जिमनदीमांहिशीतानदीमोटी जिमससुद्रमांहिसयंभूरमणससुद्रमोठी रुचकपर्वतजिमप्रधानः
ममंडलीकपर्वतमांहि मानुषोत्तरपर्वतश्चेष्टजिमसमस्तहस्तीमांहि एरावणहस्तीमोटीप्रधान जिमस्वगादिकपशुमांहिंसिंहमोटीः
धानपन्नगमांहि वेणुदेवमोटीप्रधानदेवतानोरजा पन्नगनोरजाधरणेद्रजिम जिमकल्पमांहिवृहल्लोकमोटी सभामांहिसुधर्मांग

साथा व्रतानां ब्रह्मचर्यमिति प्रकृतं यथाघरणोपचगेन्द्राणां भुजगवराणां नागकुमाराणां राजापन्नगेन्द्रराजः पद्मगानांप्रथरः एव
 मिदं व्रतानामिति प्रक्रमः कल्पानामिव देवलोकानां यथा ब्रह्मलोकः पद्ममदेवलोकः ततः चैतस्य महत्वात्तदिन्द्रस्यातिशुभपरिणामत्वाच्च
 पवरण्वमिदं व्रतानां सभासुच प्रतिभवनविमानभाविनीषु सुधर्मसमाहत्यादसभा अभिपेकसभा अलंकारसभाव्यसायसभाचेत्येवं
 सुपञ्चसुमध्वे यथासुधर्मा भवति प्रवरातयेदं व्रतानामिति स्थितिषु आयुक्तेषु मध्ये लवसप्तमानुत्तरभवस्थितिर्वा शब्दो यथाश
 ततो यथा प्रवराप्रधानातयेदं व्रतानामिति तत्रैकोनपञ्चाशत् उच्छ्वासानालवो भवति ब्रह्मादिसं वलयनया लवसत्प्रमाणः कालो
 वः ततो लवैः सप्तमैः सप्तप्रमाणैः सप्तसंख्यैर्विवचिताध्यवसायविशेषस्य सुक्तिसम्पादकस्यापर्यमाणैर्या स्थितिर्वध्यते सालवसप्तमेत्यभि
 यते तथा दाणाण्यं चैव धर्मयदानदानानां मध्ये अभयदानमिव प्रवरमिदं तत्त्वदानानि ज्ञानधर्मोपग्रहभयदानभेदात्क्षीणि किन्निरागो

यजहामवेसुज्जमाठिईसुलवसत्तमव्य पवरादाणां चैव अभञ्चोदाण्यं किमिराञ्चो चैव कंवलारुण्यं संघय

भामोटीप्रधान चाज्जखामां हिलवसत्तना देवताप्रधान दानमां हेजिम अभयदानमोटीप्रधान कंवलमां हि जिमरातो कंवलप्रधान संघय

व्यक्तं वलांति कम्बलानां च वासोविशेषाणां मध्ये कृमिरागद्वृक्किमिरागं रक्तकम्बलमिव प्रयरत्विदं व्रतानां तथासं हृणणे चैव वज्जिरिस
 हेत्तिसं हनानां पक्षांमध्ये यज्जक्कपभनाराचसं हननमिव प्रवरमिदं व्रतानां मिति संठाणे चैव च उरं चेतियेष संस्थानानां चतुरस्रसंस्थान
 मिवेदं प्रयरं व्रतानां तथाथानेपुच परमशुक्लायानं शुक्लायानचतुर्थभेदरूपयथाप्रवरमेवमिदं व्रतेष्विति गम्यं नाणे सुयपरमकेवलंतुसि
 द्धंति ज्ञानेष्वभिनिबोधिकादिपु परमंचतत्के बलंपरिपूर्णविशुद्धं वास्तुतावधिमनः पर्ययापेक्षया परमकेवलं चाधिकज्ञानमित्यर्थः तुरेव
 कारणः सिद्धं प्रवरतया प्रसिद्धं यथा तथेदमपि त्रैविष्वतिगमनीयं लेखा सुचक्षणाद्या सुपरमशुक्लेषु शाशुक्लायानतृतीयभेदवर्तिनीयथा

यणे चैव वज्जिरिसभेसंश्राणे चैव समचउरं सेजभाणे सुय पवमसुक्कक्षाणं नाणे सुय परमकेवलंतुसिद्धं
 लेसा सुय परमसुक्कलेसा तित्यकरो चैव जहा सुणीं वासे सुजहा विदेहे गिरिराया चैव मंदरवरेवणे

णदेमां हि यज्जक्कपभनाराचसंघयणप्रधानसंस्थानमां हि समचउरं संस्थानप्रधानध्यानमां हि प्रधानपरमशुक्लायानज्ञानमां हि प्रधा
 नकेवलज्ञानकहिउं लेखामां हि प्रधानशुक्लेषु जामसुनीमां हेतीर्थं करप्रधानजां णवो जेतमाहे जिममहाविदेह जेतमोटी पर्यतमां

साया व्रतानां ब्रह्मचर्यमिति प्रकृतं यथाधरणीपद्मेन्द्राणां भुजगवराणां नागकुमाराणां राजापद्मेन्द्रराजः पद्मगानां
 मिदं व्रतानामिति प्रकृतमः कल्याणामिव देवलोकानां यथा ब्रह्मलोकः पद्ममदेवलोकः ततः चैत्रस्य महत्वात्तदिन्द्रस्यातिशुभपरिणः
 प्रवरणवमिदं व्रतानां सभासुच प्रतिभवनविमानभाविनीषु सुधर्मसमाहत्यादसभा अभिपेकसभा अलंकारसभाव्यवसायसः
 लचणासुपञ्चसुमध्ये यथासुधर्माभवति प्रवरातयेदं व्रतानामिति स्थितिषु आशुक्केषु मध्ये लवसप्तमानुत्तरभवस्थितिर्वा
 द्यार्थं ततो यथाप्रवराप्रधानातयेदं व्रतानामिति तत्रैकोनपञ्चाशत् उच्छ्वासानां लवो भवति ब्रह्मादिसं वलयनं वा लवसत्प्रमारः
 पिलवः ततो लवैः सप्तमैः सप्तप्रमाणैः सप्तसंख्यै विवचिताध्यवसायविशेषस्य सुक्तिसम्पादकस्याप्येवमाणैर्या स्थितिर्बध्यते सालवसप्तः
 धीयनेतयादायाण्यं चैव यमयदानानां मध्ये अमयदानमिव प्रवरमिदं तत्तदानानि ज्ञानधर्मोपग्रहाभयदानभेदात्क्षीणि किं

यजहाभवे सुज्जमाटिई सुलवसत्तमव्व पवरादायाण्यं चैव अभञ्चोदायाण्यं किमिराञ्चो चैव कंवलाण्यं संवय

मामोदीप्रधान चाज्जखामां हिलवसत्तनादेवताप्रधान दानमां हि जिमअभयदानमोटीप्रधानकंवलमां चि जिमरातो कंवलप्रधान संवय

व्यक्तं वलागुंति कम्बलानां च वासोयिगोपाणां मध्ये दृग्भिरागद्वक्त्रिभिरांगरक्तकम्बलमिव प्रवरत्विदं व्रतानां तथासं हृणणे चैव वज्जारिस
 हेत्तिसं हनानां पक्षांमध्ये वज्जकृपभनाराचसं हननमिव प्रवरमिदं व्रतानां मिति संठाणे चैव च उरं चैत्तिगोपसंस्थानानां चतुरस्रसंस्थान
 भिवेदं प्रवरं व्रतानां तथाथानेषु च परमशुक्लाथानं शुक्लध्यानचतुर्थभेदरूपयथा प्रवरमेवमिदं व्रतेष्विति गम्यं नाणे सुयपरमकेवलं तसि
 द्धंति ज्ञानेष्वाभिनिवोधिकादिषु परमंचतत्के बलं परिपूर्णविशुद्धं वाश्रुतावधिमनः पर्ययापेक्षया परमकेवलं चाधिकज्ञानमित्यर्थः तुरेव
 कारार्थः सिद्धं प्रवरतया प्रसिद्धं यथा तथेदमपि व्रतेष्विति गमनीयं लेखासु च कृष्णाद्यासु परमशुक्लेषु श्याशुक्लाध्यानतृतीयभेदवर्त्तिनीयथा

यणे चैव वज्जारिसभेसं दृग्भाणे चैव समचउरं सेवभाणे सुय पवमसुक्लज्जाणं नाणे सुय परमकेवलं तु सिद्धं
 लेसासुय परमसुक्लेसातित्यकरो चैव जहासुणीणं वासे सुजहा विदेहे गिरिराया चैव मंदरवरेवणे

णं इमां हि वज्जकृपभनाराचसंघयणप्रधानसंस्थानमां हि समचउरं संस्थानप्रधानध्यानमां हि प्रधानपरमशुक्लाध्यानज्ञानमां हि प्रधा
 नकेवलज्ञानकचिठं लेखां मां हि प्रधानशुक्लेषु जामसुनीमां हेतीर्थं करप्रधानजाणवो ज्ञेवमाहे जिममहाविदेह ज्ञेवमोटी पर्यतमां

स्था व्रतानां ब्रह्मचर्यमिति प्रकृतं यथाधरणोपचगेन्द्राणां भुजगवराणां नागकुमाराणां राजापन्नगेन्द्रराजः पञ्चगानांप्रवरः एष
 भिदं व्रतानामिति प्रक्रमः कल्याणामिव देवलोकानायथाब्रह्मलोकः पद्ममदेवलोकः ततः चैतस्य सहस्रान्तदिन्द्रस्यातिशुभपरिणामत्याच्च
 प्रवरएवमिदं व्रतानां समासुच प्रतिभवनविमानभाविनीषु सुधर्मसमाहृत्पादसभा अभियेकसभा धर्लंकारसमाध्ययसायसमाचेत्पेवं
 लक्षणासुपञ्चसुमन्त्रे यथासुधर्मा भवति प्रवरातयेदं व्रतानामिति स्थितिषु आयुक्तेषु मध्ये लवसप्तमानुत्तरभवस्थितिर्वा गब्दीययाग
 दार्थं ततोयथाप्रवराप्रधानातयेदं व्रतानामिति तत्रैकोनपञ्चाशत् लच्छास्त्रानालवोभवति ब्रह्मादिसं बलयनंवा लवसात्प्रमाणः कालो
 पिलषः ततो लवैः सप्तमैः सप्तप्रमाणैः सप्तसंख्ये विवचिताध्यवसायविशेषस्य सुक्तिसम्पादकस्यापर्यमाणैर्या स्थितिर्बध्यते सालवसप्तमेत्यभि
 धीयते तथादायाण्यं चैव अभयदानं दानानां मध्ये अभयदानमिव प्रवरमिदं तत्रदानानि ज्ञानधर्मोपग्रहभयदानभेदात्क्षीणि किमिरागो

यनहाभवे सुहुमाठिई सुलवसत्तमन्व प्रवरादायाण्यं चैव अभश्चोदायाण्यं किमिराश्चो चैव कंवलयाण्यं संघय

भामोटीप्रधान आऊखामाहिलवसत्तना देवताप्रधान दानमाहिजिम अभयदानमोटोप्रधानकंवलमाहि जिमरातो कंवलप्रधान संघय

गांवेरस्य परस्परानुशयस्य विरमणं विरामः करणमुपशमनयनं निवर्तनं पर्यवसानं निष्ठाफलं यस्य तत्तथा सव्यसमुद्रमहोदधि तिल्यं सर्वभ्यः समु-
 द्रेभ्यः सक्ता गाल्महा नुदधिः स्वयंभूरमण इत्यर्थः तद्दद्यदुन्निस्सारत्वेन तत्सर्वसमुद्रमहोदधिस्त्रयातीर्थं मिषतीर्थं पवित्रता हेतुर्थं तत्तथा अथवा सर्व
 समुद्रमहोदधिः संसारोतिदुस्तरत्वात्तन्निस्सारणे तीर्थं मिषतरणोपाय इव यत्तत्तथेति त्वत्तार्थः तिल्यरेहिं सुदेसियमगंतीर्थं करैर्जिनैः सुदेसि
 तमार्गमुदृग्मितगुह्यादितत्यालनोपायं नरयतिरियविविज्जियमगंनरकतिरश्वासंन्धीविविज्जितो निप्रेधितो मार्गो गतिर्येन तच्चासञ्जपवि
 त्तसु निम्नियसारं सर्वपवित्वाणि समस्तपावनानि सुदु विहितानि साराणि प्रधानानि येन तत्तथा सिद्धिविमाणाणश्च वंगुयदारं
 सिद्धिविमानानां चापाहत्तं अग्रगतावराणीकृतमुद्वाटितमित्यर्थे द्वारं प्रवेशमुखं येन तत्तथेति त्वत्तार्थः देवनरिन्दनमंसियपूयं देवानां नराणां

गगनं रगतिरियविविज्जियमगं सव्यपवित्तसु निम्नियसारं सिद्धिविमाणाश्च वंगुयदारं २ देवनरिन्द

हिंमोटासमुद्रसरीखो संसारइमजाणिवोतिहनो तीर्थउतरिवानोठामएहवो ब्रह्मचर्यश्रीभगवंतभण्योतीर्थं करैरूडीपरेदेखाडोगुप्ता
 दिकमार्गजेहनो नरकतिर्थं च गतिरूपवर्जवानोमार्गं सर्वजेपवित्निर्मलवस्तुसंसारमां हिच्छे' ते सर्वसारभूतजेषु निर्मपीपीच्छे मोक्षदेवलो

तास्थिसंयतद्गतिश्चे तास्थिताचसाधोर्गृहं तस्यचीणमासादिभावेसतीतिइत्युच्यतेव्यवस्थितवाक्यार्थं समाप्तौपाश्यान्तरेणप्रज्ञाचर्यंत्रतंनो
 तंप्रसावयतिएष्यमाणेनवचनेनभणितंत्रह्यचर्यलक्षणंभगवतामहावीरेणंतंचद्रुमंतितच्चेदंयचनंपद्यत्रयप्रभृतिरुं पंचमहव्ययसुभ्ययश्च
 लंपञ्चमहाव्रतनामकानिसुव्रतानितेपांमूलमिवमूलंयत्अथवापञ्चमहाव्रताः साधवंशेषांसम्बन्धिनां सुव्रतानांगोभननियमानामूलंयत्
 अथवापञ्चानामहाव्रतानांसुव्रतानांवायुव्रतानांमूलंयत्तत्तथाअथवाहेपञ्चमहाव्रतसुव्रतमिदं ब्रह्मचर्यमितिप्रहारांसमणामणाइलमाहु
 सुचिद्वं समणंसभावंयथाभवतीत्येवंअनाविलैरकल्पैःसाधुभिर्यतिभिसुदुचरितमासेवितंयत्तत्तथावेरविरामणपञ्जवसा

जावज्जीवाएजावसेअद्वि संजयोत्ति एवंभणियं वयं भगवथातंचद्रुमं तंचद्रुमंपंचमहव्ययसुव्ययमूलंस
 मणमणाइलमाहुसुचिणं वेरवेरमणपञ्जवसाणंसव्वससुद्धमहोदहितित्यं ? तित्यकरोहिंसुदेसिय

जीवलगे जिहांगेसरीरमांदिमांसलोहीरहितहाडङ्कू तेसंयतीसाधु एणीपरेकह्यो व्रतश्रीमहावीरदेवे तेआगलिंएषपांचमहात्र
 तसुव्रतङ्कडातेहनोमूल साधुभावसहितआकुलव्याकुलरहितसाधेआचख्यो विरोधतेहनोउपयमाविधोतेहीजनेटफलेके सर्वससुद्रमां

तास्थिसंयतद्गतिश्चेत्तास्थिताचसाधोर्ध्वं तस्यक्षीणमांसादिभावेसतीतिइतिशब्देव्यवस्थितवाग्यार्थं समाप्तौवाक्यान्तरेणब्रह्मचर्यव्रतंशो
 तंप्रसावयतिएवंवक्ष्यमाणेनवचनेनभणितंब्रह्मचर्यलक्षणंभगवतामहावीरेणतंचद्रमंतितच्चेद्वचनंपद्यत्रयप्रभृतिकंपंचमह्व्ययमुअयश्च
 खंपञ्चमहाव्रतनामक्रानिसुव्रतानितेषामूलमिवमूलंयत्अथवापञ्चमहाव्रताः साधवसोपांसम्बन्धिनां सुव्रतानांयोगेभननियमानामूलंयत्
 अथवापञ्चानामहाव्रतानांसुव्रतानांवाणुव्रतानांमूलंयत्तत्तथाअथवाहेपञ्चमहाव्रतसुव्रतमिदं ब्रह्मचर्यमितिप्रकृतंसमणमणाइलसाङ्ग
 सुचिन्त्रं समणंसिंभवांयथाभवतीत्येवंअनाविलैरकलुषैःशुद्धस्वभावैःसांभुभिर्यतिभिःसुदृचरितमासेवितंयत्तत्तथायेरविरामणपञ्जवसा

जावज्जीवाएजावसेअश्री संजयोत्ति एवंभणियं वयं भगवथातंचद्रमं तंचद्रमंपंचमह्व्ययसुव्वयमूलंस
 मणमणाइलसाङ्गसुचिण्यं वेरवेरमणपञ्जवसाणंसव्वससुद्धमहोदहितित्यं १ तित्यकरेहिंसुदेसिय

जीवलगे जिवांलगेसरीरमांहिमांसलोहीरहितहाडङ्कूटंतेसंयतीसाधु एणीपरेकक्ष्यो व्रतश्रीमहावीरदेवे तेआगलिंएषपांचमहात्र
 तसुव्रतङ्कडातेहनोमूल साधुभावसहितआकुलव्याकुलरहितसाधैश्चाचख्यो विरोधतेहनोउपशमावियोतेहीजनेटफलेषु सर्वससुद्रमां

गाँवैरस्य परस्य रात्रुशयस्य विरमणं विरामः करणमुपशमनयनं निवर्तनं पर्यवसानं निष्ठाफलं स्यत्तथा सत्त्वसमुद्रमहोदहित्यं सर्वेभ्यः समु-
 द्रेभ्यः सकाशाल्महासुदधिः स्वयंभूरमण्डित्यर्थः तद्दद्यदुन्निस्तरत्वेन तत्सर्वसमुद्रमहोदधिसायातीर्थमिव तीर्थं पवित्रताहेतुयत्तत्तथा अथ वा सर्व-
 समुद्रमहोदधिः संसारोतिदुस्तरत्वात्तन्निस्तरणे तीर्थमिव तरणोपाय इव यत्तत्तथेति तत्तार्थः तित्ययरेहिंसुदेसियमगतीर्थं करेजिनैः सुदेसि-
 तमार्गं सुदृग्मितगुह्यादितत्पालनोपायं नरयतिरियविविज्जियमगं नरकतिरथासंबन्धीविविज्जितो निपेधितो मार्गो गतिर्येन तच्चासञ्चपवि-
 त्तसु निम्नियसारं सर्वपवित्राणि समस्तपावनानिसुनिर्मितानि सुदुविहितानिसाराणि प्रधानानियेन तत्तथा सिद्धिविमाणश्रवंगुयदारं
 सिद्धिविमानानांचापाहत्तं अथ गतावरणीकृतमुद्घाटितमित्यर्थे द्वारं प्रवेशमुखेन तत्तथेति तत्तार्थः देवनरिंदनमंसियपूयं देवानां नराणां

गगनं रगतिरियविविज्जियमगं सत्त्वपवित्तसुनिम्नियसारं सिद्धिविमाणश्रवंगुयदारं २ देवनरिंद

हिंसोटासमुद्रसरीखो संसारइमजाणिवोतेहनो तीर्थउतरिवानोठामएहवो ब्रह्मचर्यश्रीभगवंतभख्योतीर्थं करेरूडीपरदेखाद्योगुमग्रा
 दिकमार्गजेहनो नरकतिर्यंचगतिकरूपवर्जवानोमार्गं सर्वजेपवित्निर्मलवस्तुसंसारमां हिच्छं तेसर्वसारभूतजेणनिर्मापीच्छं मोक्षदेवलो

तास्थिसंयतद्गतिश्चे तास्थिता च साधोर्म्हं तस्य चीणमांसादिभावेसतीति इति यद्देव्यवस्थितवाक्यार्थं समाप्तौ वाक्यान्तरेण ब्रह्मचर्यव्रतं नो
 तुं प्रस्थापयति एवं वच्यमाणेन वचनेन भणितं ब्रह्मचर्यं लक्षणं भगवता महावीरेण तं च द्रुमं तितच्चेदं वचनं पद्यत्रयप्रभृति कं पंचमहव्ययमुप्ययम्
 लंपश्चमहाव्रतनामक्रानि सुव्रतानि ते पांशूलमिव मूलं यत् अथ यापश्चमहाव्रताः साधवसोपांमस्वन्धिनां सुव्रतानां गोभननियमानां मूलं यत्
 अथ वापश्चानां महाव्रतानां सुव्रतानां वायुव्रतानां मूलं यत्तत्तथा अथ वाहेपश्चमहाव्रतसुव्रतमिदं ब्रह्मचर्यमिति प्रकृतं समणमणा इलमाहुः
 सुचिद्वं समणं तिसभावं यथा भवतीत्येवं अनाविलैरकलुपैः शुद्धस्वभावैः साधुभिर्यतिभिः सुदृचरितमासेवितं यत्तथा येरविरामणपञ्जावसा

जावज्जीवा एजावसेऽश्रुतौ संजयोति एवं भणियं वयं भगवयातं च द्रुमं तं च द्रुमं पंचमहव्ययमुप्ययमूलं स
 मणमणा इलमाहुः सुचिख्यं वेरवेरमणपञ्जावसाणं सव्वससुद्धमहोदहितित्यं ? तित्यकरेहिंसुदेसिय

जीयलगे जिहालगे सरीरमां हि मांसलोहीरहितहाडुद्धं ते संयती साधु एणीपरेकक्ष्यो व्रतश्रीमहावीरदेवे ते आगलिं एह पांचमहाव्र
 तसुव्रतरूडातेहनोमूल साधुभावसहितआकुलव्याकुलरहितसाधैश्चाचख्यो विरोधतेहनोउपयमावियोतेहीजनेटफलेच्छं सर्वससुद्रमां

चर्यमित्योगः समुष्णिचि सयथोक्तो मुनिर्यथासंयतः संयमवान् स एव भिक्षुः भिक्षुणशीलोयः शुद्धं चरति ब्रह्मचर्यमिति अत्र ब्रह्मचारी तु न
 ब्राह्मणादिरित्याह च सकलकलाकलापकलितोपिकविरपिपण्डितोपि चिप्रकटितसर्वशास्त्रतत्त्वोपि चिचेद्विसारदोपि चिमुनिरपिपि
 यतिविततनानाद्भुतविश्वमदर्शकोपिचि स्फुटमिहजगति तदपि नसकोपिचियदिनाच्चाणिरक्षतितयाद्दृश्यमाणं पाश्र्वं स्थं शीलकर
 णं अनुचरता ब्रह्मचर्यं वर्जयितव्यानीत्यस्य ब्रह्मणपदस्य वचनपरिणामाहर्जयितव्यमित्योगः किंभूतरतिश्च विपररागोरागश्चपित्वा
 दिपुस्त्रे हररागोहेपद्य प्रतीतो मोहश्चाज्ञानमेपां प्रवर्द्धनं करोत्तियत्तत्तथा किंमध्यं यस्य तत्किमध्यं किंशब्दस्याच्चेपाथं त्वादसारमित्यर्थः
 प्रमाद एव दोषो यत्प्रमाददोषं पाश्र्वं स्थानां ज्ञानाचारादिवर्द्धित्तिनां साध्याभासानां शीलमनुष्ठानं निष्कारणं शब्दय्यातरपिण्डपरि

द्रुसंचरतिरागदोस मोहपवडुणकरं किंमज्जं प्रमायदोसपासत्थशीलकरणं अभंगणाणियतेल्लम

रूडोसंयततेजभिक्षु जेणेसधो ब्रह्मचर्यं चाचख्यो ब्रह्मचर्यं आगलिकहीसिंविषयरग स्रे हविरोधश्चानतेहनीष्टद्धिनो कारणहारं
 एसां चिस्योच्छे एतावताकांदिनही प्रमादतेही जजेहनोदोपच्छे एहवोपासत्यानोअनुष्ठानब्रह्मचारीइं टालवो धीमां प्रणादिककरीचोप

चेन्द्रेर्नमंसितानमस्कृताः येतेषांपुञ्जसर्चनीयं यत्तत्तथा सव्वजुगुत्तममंगलमगं सर्वजगदुत्तमानां मङ्गलानांमार्गत्रयायोद्यं याप्रधानं यत्तत्तथा दुद्धरिसंगुणनायकमेकं दुद्धं यमनभिभवनीयगुणान्वयतिप्रापयतीति गुणनायकमेकमहितीयममह्यं मोक्षुपपद्यतिडंसगभयंमोक्षपथस्यसम्यग्दर्शनादेरवतंसभूतं श्रेष्ठरकल्पप्रधानमित्यर्थः इतिदोधकार्यः तथायेनशुद्धचरितेनसम्यग्साधयेन भवतिमुत्राहाणोयथार्थं नामत्वात् सुत्रमणः सुतपाः सुसाधुनिर्वाणसाधकयोगसाधकः तथासद्भक्तिसयथोक्तचरित्यथावद्वसुद्रटाः यः सुद्धं चरतिब्रह्म

नमंसियपूयं सव्वजगुत्तममंगलमगं दुद्धरिसंगुणनायकमेकं मोक्षपहस्रवडंसगभूयं ३ जेणसुद्धचरिएणंभवति सुवंभणोसुसमणोसुसाङ्गं सुद्धसीसुसुणीसुसंजए सएवभिव्वज्जोसुद्धं चरतिवंभचेरं

कनाउवाद्याळें हारजेणैएहवोब्रह्मचर्यभगवंतवखाण्योर देवताचक्रवर्त्यादिनसेपूजे सर्वजगमांहिजेउत्तममंगलिकळे तेहनोमार्गकेणेपराभधीनसकिद्धं गुणनोनायक एकवह्मचर्यमोचपंथने सुगटसमानएतावताचनेराद्दमोचनमार्गळे परंएसरीखोनथी जेणें साधूंसुधेभाचसोचोद्दं ब्रह्मव्रतनेपालवेवाह्मण अमणहुः करतपनोकरणहारतेहीजज्ञानदर्शनचारित्वनोसाधक सुष्टुचरित्युसुनो

चर्यमितियोगः समुणित्ति मयथोक्तो मुनिर्यथासंयतः संयमवान् स एव भिक्षुः भिक्षुणशीलायः शुद्धं चरति ब्रह्मचर्यमिति अब्रह्मचारी तु न
 ब्राह्मणादिरित्याह च सकलकलाकलापकलितोपिकविरपिपण्डितोपि हि प्रकटितसर्वयास्ततत्वोपि हि वेदविसारदोपि हि सुनिरपि वि
 यतिविततनानाद्भुतविभ्रमदर्शकोपि हि स्फुटमिहजगतितदपि नसकोपि हि यदिनाच्चाणिरक्षतितथाइदं यद्यमायं पाश्वं स्थं शीलकर
 गंधनुचरता ब्रह्मचर्यं वर्जयितव्यानीत्यस्य वच्यमाणपदस्य वचनपरिणामाद् वर्जयितव्यमितियोगः किंभूतरतिश्च विपयरागोरागश्चपित्वा
 दिपुस्त्रे हररागोद्वेषश्च प्रतीतो मोहश्चाज्ञानमेपां प्रवर्द्धनं करोत्तियत्तथा किंमध्यं यस्य तत्किमध्यं किंयद्ब्रह्मस्योच्चे पाथं त्वादसारमित्यर्थः
 प्रमाद एष दोषो यत्तत्प्रमाददोषं पाश्वं स्थानां ज्ञानाचारादिबहिर्वर्तिनां साध्वाभासानां शीलमनुष्ठानं निष्कारणं यथातरपिण्डपरि

इमं चरति रागदोस मोहपवडुणकरं किंमज्झ प्रमाथदोसमासं त्यसीलकरणं अभंगणायते सुम

रूडोसंयततेजभिक्षु जेणेसधो ब्रह्मचर्यथाचस्यो ब्रह्मचर्यथागलिकहीसिंविपयराग स्त्रे हविरोधश्च ज्ञानतेहनीदृष्टिनो करणहारं छे
 एमां हिस्थो छे एतावताकां ई नही प्रमादते ही जजेह नो दोषं छे एहवोपासथानो अणुठान ब्रह्मचारी इ टालवो धीमां पणादिककरीचोप

भोगादिपार्थस्य गीर्वाणतः पदत्रयस्य कर्मधारयस्य कारणमासेवनं यत्तथा एतदेव प्रपञ्चते अथञ्च नानि घटतवयाम्बुजपादिनाते ल
 मञ्जनानि चतैलस्नानानि तथाथभीष्णमनवरतं कक्षाशीर्षिकरचरणवदनानां धावनं च प्रक्षालनं संवाहृतं मातृकमघहसादिमातृघप
 नरूपमहूपरिकर्मापरिमर्दनं च सर्वतः शरीरमलनं अनुलेपनं च विलेपनं चूर्णेर्गन्धद्रव्यक्षौद्रैर्वादिवासनाघपनं वागुरुधूपदि
 भिः शरीरपरिमण्डनं च तदनुभूषणं कुशं कर्पूरं चरितं प्रयोजनमस्येति वाक्यधिकं नखकेयवस्रसमारचनानादिकं तच्च हसितं च हासः भगि
 तं च प्रकमाहि हतं नाद्यं च हतं गीतं च गानं वादितं च पटहादिवादनं नटानाटयितारो नत्तं काव्ये दृश्यन्ति तस्माच्च रत्नाखिलकाः मञ्जा

ज्ज्याणिय अभिकवणं कक्वसौ सकारचरणवयण धोवणसंवाहणगायकस्य परिमहृणा गुलेवणचुस्य
 वासधवूणसरीरपरिमंडण वाडसिकनहवत्यकीससमारवणाइय हसियभणियनट्टगीय वाइयनड

उत्तैलतथामञ्जनानवारत्वारकक्षा मक्षकहायपगसुखएतलानोधीडूबो अंगनोचांपवो गालनोचांपवो सर्वथकीशरीरनोमेलठतारवो
 विलेपनपूर्णवासवोयरीरने एणैकरीधूपवो शरीरेशिणगारकरिवो तेषे चारित्तकावरोयाय नखवस्त्रकेशादिकनोसमारवो हस्त्रिवोभ

अग्रतीताएतेषां प्रेक्षणं च नानाविधबंधखेलकादिसंबन्धिवेलंबकाद्यपिडम्बकाविद्रूपकाद्रुतिद्वन्द्वः छान्दंसत्वाच्च प्रथमावच्छेदचनलोपोह
 स्थः यज्जयितव्याद्रुतियोगः किंबद्धनायानिचवसूनिश्चिद्गारागाराणिशुद्धाररसगेरानीयान्यानिचोक्तव्यतिरिक्तानिएवमाद्रिकाणिएव
 अकाराणितपःसंयमत्रह्यचर्याणांघातश्चदेयतउपघातश्चसर्वतोविद्यतेयेषु तानितपःसंयमत्रह्यचर्यघातोपघातिकाणिकिमतश्चाहअनुचर
 ताश्चाशेषमानेनत्रह्यचर्यवर्जयितव्यानि सर्वकालंअन्यथात्रह्यचर्यव्याघातोभवतीति तथाभावयितव्यश्च भवत्यन्तरात्माएभिर्वच्यमाणैः त
 पो नियमशीलयोगैः तपः प्रभृतिव्यापारैरनित्यकालं सर्वदा किंतेतद्यथा अस्मात्कंचदन्तधावनंच प्रतीतोस्वेदमलजह्वधारणंचतवस्वेदः प्र

नहृगज्जलमसूत्रपेच्छण्वेलंबक जणियसिंगारागाराणि अस्थाणियएवमाद्रयाणि तवसंजमंत्रभरेषा
 तोवषाद्रयाद्रं अणुचरमाणान्त्रं भचेरं वज्जेयव्वाद्रं सब्बकालं भावियव्वोयभवति अंतरप्याद्रमेहिं

णियोफुयास्त्रनो नाटिकगाद्रवोषाजितनोवजाडवो नाचणहारनचावणहार वत्तद्रुखेलेजेठीमसूत्रजोद्रवो भांडचेष्टातेहनाविनोदश्च
 गाररसनाधरअनेरा एथादिदेहने तपसंयमत्रह्यचर्यनादेशथी घातकारीयासर्वथी घातकारीयाब्रह्मचर्यनापालणचारने एपूर्वीक्तस

भोगादिपार्श्वस्यशीलंततः प्रदत्तयस्य कर्मधारयस्य करणमासेवनं यत्तथा एतदेव प्रपंच्यतेस्यस्यज्ञाना निघट्टतवयाम्त्रयणादिनातैल
 मञ्जनानिचतैलस्नानानि तथाअभीक्ष्णमनवरतं कक्षाशीर्षिकरचरणवदनानांघावनंचप्रक्षालनंसंवाहृतं मातकर्मचहस्तादिमातृघप
 नरूपमङ्गपरिकर्मापरिमर्दनंचसर्वतः शरीरमलनंचतुलेपनंचविलेपनं चूर्णगन्धद्रव्यक्षोदैर्वासद्यशरीरादिवासनाधूपनं वागुरुघृपादि
 भिः शरीरपरिमण्डनंचतदनुभूषणंबकुशंबकूर्चरित्वं प्रयोजनमस्येति वाक्यिकंनखकेयवस्त्रसमारचनादिकं तच्चहसितंचहासःभणि
 तंचप्रकमाहिद्वतंनाद्यंचटत्तं गीतंचगानंबादितंचपटहादिवादनं नटाद्यनाटयितारो नत्तं काचयेद्यत्थन्ति तस्माच्चवरत्वाखेलकाःमहा

ज्जाणाणियत्रभिकवणं कक्वसीसकरचरणवयण धोवणसंबाहणगायकम्परिमद्दणायुलेवणचुस्य
 वासधूवणसरीरपरिमंडण वाउसिकनहवत्यकेससमारवणाद्रय हसियभणियनट्टगीय वाद्रयनड

उतैलतयामञ्जनवारवारकक्षा मस्तकहायपगमुखएतलानोषोडूवो अंगनोचांपवो गतनोचांपवोसर्वथकीशरीरनोमेलउतारवो
 विलेपनचूर्णवासवोशरीरने एण्णकरीधूपवो शरीरीयणगारकरिवो तेषेचारित्वाकवरीथाय नखवस्त्रकेशादिकनोसमारवो हसिवोभ

यच्चनियमचद्रव्याद्यभिग्रहः तपश्चानशनादि गुणाश्चन्द्रलगुणादयविनयद्याभ्युत्थानादिभिरिति द्वन्द्वस्तएतेआदिर्वेषां योगानां तितथा
 तैर्भावयित्तथो भवत्यन्तरालेति प्रकृतंभावनाचास्त्रानादीनासासेवामानानिन्दनं दंशादिस्यशर्शानाचोपेक्षेति कथमेभिर्भावयि
 तथ्योन्तराले त्याहयथासेतस्यत्रह्यचारिणः स्थिततरकंभवतिब्रह्मचर्यंइमं चेत्यादिप्रवचनस्त्ववनं पूर्ववत्तस्मे त्यादितस्यचतुर्थस्यव्रतस्ये
 सापञ्चभावनाभवन्ति अत्रह्यचर्यविरमणपरिरक्षणार्थतायैतत्पठमंतिपंचानां प्रथमांभावनावस्तुस्त्रीसंस्काराश्रयवर्जनलक्षणंतच्चैवंशय

चअत्रं भचे रेवेरमणपरिरक्त्वणदृयाएपावयणंभगवयासुकहियं पेच्चभाविकंआगमेसिभहं सुद्धंने
 याउयंअकुडिलं अणुत्तरंसव्वदुक्त्वपावाणं विजसमणंएयस्सइमापंचभावणा चउत्थवयस्सइउं तिअत्रं

अणलाधेमानं अपमानं निंदाडांसमसानो फरसअभिग्रहादिकतपज्ञानादिक विनयआदिदेई जिमतेथिरकरणयाइं ब्रह्मचर्यएपू
 र्विकहिच्यो अत्रह्यचर्यैरमण व्रतराखवानेअर्थे श्रीसिद्धांतभगवंतेरूडोकहिच्यो भवनेअंतरेशुभफलद्ये आगामिककाले कल्याणया
 इंनिर्दोपन्यायमार्गं सरलप्रधानसर्वदुःखअनेपापनो उपशमावणहारतेआगलिकहीसे पांत्तभावनाचउथाव्रतनीहोइ अत्रह्यचर्यधी

खेदः मनःकारकडीभूतः यानिचलातिवेति जल्लोमलविशेषः एवंमौनव्रतंचकेयलोचश्चप्रतीतौ च्चमाचक्रोषनिग्रहः दस्येन्द्रियनिग्रहः
 श्चचेलकंधवस्त्राभावः क्षुत्पिपासेच प्रतीतेलाघवंचाल्योपधिल्वं शीतोष्णौ च प्रतीतेकाष्ठयथाचफलकादिग्रयनंभूमिनिपज्जाच भूम्यासनं
 तथापरगृहप्रवेशेचशय्याभिचाद्यर्थलब्धेचाभिमताशनादावपलब्धे चेषल्लब्धेवायोमानद्याभिमान अपमानश्चदेन्यं निन्दनंकुम्भनंदंगकस्य

तवनियमसौलजोगेहिं णिच्चकालंकिंते अरहाणकअदंतधोवण सेयमलजल्लुधारणंमूणवयकेसलो
 एयखमदमअचेलग खुप्पीवासलाघवसीतोसिण कइसेज्जाभूमिसेनिसेज्ज परघरपवेसलद्वावलद्धमा
 णवमाणनिंदण दंसमसकफासनियम तवपुणविणयमादिएहिं जहासेथिरतरकंहोइ बंभचेरंइमं

पर्वणपरिचरे सर्वकालिभाव्योवास्योहोइ अंतरात्माजीवएधागलिकहीस्ये तप १ रअभिग्रहादिक आचारजोगिकरी सदाकालतेकिहां
 ध्यानकरेनही दांतणनकरे मुखधोवेनही प्रखेदहाथकटिनोमैलबीजोमइलघरवो बोलिनहीसावद्यलोचनोकरिवो च्चमाकरेइं द्रीदमे
 पञ्जरहितभूषतिष्ठासहे अल्पउपधिनोराखवो सीतउष्णकाष्ठपरिच्छये भूमिइं वैसिवोपारकेषरेपइसिवोअसनादिकने काजेलाधे

योगानां तितथा
 यश्च नियमश्च द्रव्याद्यभिग्रहः तपश्चानग्रनादि गुणाश्च मूलगुणादय विनयश्चाभ्युत्थानादिभिरिति हृन्वसत एते आदिर्देषां
 तेर्भावि यतव्यो भवत्यन्तरालेति प्रकृतं भावनाचाखानादीनासासेवामानापमाननिन्दनं दंशादिस्वर्गानां चोपेक्षेति कथमेभिर्भावि
 तयोन्तराले त्याह्यथासितस्य ब्रह्मचारिणः स्थिततरकं भवति ब्रह्मचर्यद्रुमं चेत्यादिप्रवचनखवनं पूर्ववत्तस्मै त्यादितस्य चतुर्थस्य व्रतस्य
 मापश्च भावनाभवन्ति अत्र ब्रह्मचर्यविरमणपरिरक्षणार्थं तायेतत्पठमंतिपंचानां प्रथमां भावनावस्तुस्त्रीसंस्तुताश्रयवर्जनलक्षणं तच्च वंशय

च अत्र भवेत्त्वे रमणपरिरक्षणद्वयाएपावयणं भगवया सुकहियं पेच्चाभाविकं आगमेसि महं सुद्धं ने
 याउयं अकुडिलं अणुत्तरं सव्वदुक्खपावाणं विजसमणं एयस्सइमापंचभावणा चउत्थवयस्सइ तिअत्रं

अणलाधिमानं अपमानं निंदाडांसमसानो फरसअभिग्रहादिकतपज्ञानादिक विनयश्चादिदेहे जिमतेथिरकरणथाइं ब्रह्मचर्यएप्
 विंकिच्छिओ अत्र ब्रह्मचर्यविरमण व्रतराखवानेअर्थे श्रीसिद्धांतभगवतेरूडोकच्छिओ भवनेअंतां रेशुभफलद्ये आगामिककाले कल्याणया
 इं निर्देपन्यायसार्ग सरलप्रधानसर्वदुःखअनेपापनो उपशमावणहारते आगलिकहीसे पांचभावनाचउथाव्रतनीहोइ अत्र ब्रह्मचर्यथी

स्वेदः मनः करकडीभूतः यानि चलाति वेति जल्लोमलविशेषः एवं मौनव्रतं च केयलोचयप्रतीतौ क्षमाचक्रोषनिग्रहः दसस्येन्द्रियनिग्रहः
अचेलकंचवस्त्राभावः क्षुत्पिपासे च प्रतीतेलाघवं चाल्पोपधित्वं शीतोष्णौ च प्रतीतेकाष्ठयथाचफलकादिद्ययनं भूमिनिपज्जाच भूम्यासनं
तथापरगृहप्रवेशे च यथाभिचाद्यैलब्धे चाभिमताशनादावपलब्धे चेषल्लब्धे वायोमानश्चाभिमान अपमानश्चैदं न्यं निन्दनं कुत्सनं दंयकस्य

तवनियमसौलजोगेहिं शिञ्चकालं किंति अग्रहाणकअदंतधोवण सेयमलजल्लधारणं मूणवयकिसलो
एयखमदमअचेलग खुप्पीवासलाघवसीतोसिण कइसेज्जाभूमिसेनिसेज्ज परधरपवेसलद्दावलद्धमा
णवमाणनिंदण दंसमसकफासनियम तवपुणविणयमादिहिं जहासेधिरतरकंहोइ वंभचेरंइमं

वर्षेपरिचरे सर्वकालिभाव्योवास्योहोइ अंतरालाजीवण्वागलिकहीस्ये तपः २ अभिग्रहादिक आचारजोगिकरी सदाकालतेकिहां
स्नानकरेनही दांतणनकरे सुखधोवेनही प्रखेदहाथकटिनोमैलबीजोमइलधरवो बोलिनहीसावद्यलोचनोकारिवो क्षमाकरेइं द्रीदमे
पक्षरहितभूषतिपासहे अल्पउपधिनोराखवो सीतउष्णकाष्ठकपरिच्छेये भूमिइं वैसिवोपारकेषरेपइस्सिवोअसनादिकने काजेलाधे

स्वन्धिनीपुरपास्त्रियोवायत्रेति प्रकृतंमोहदोषेत्यादिविशेषणं कथास्वपियुज्यतेतेऊयज्जणिज्जन्तियेचशयनादयोयेचवेस्थानामवकाशा
 येपुवासतेस्त्रियः कथयन्तिकथासोवज्जनीयाऊवार्क्यालङ्कारेकिंविधाइत्याहइत्यसंशतसंकिलिदृत्ति स्त्रीसंसक्तेनस्त्रीसम्बन्धेनसंक्लिष्टा
 दुटयेतेतथा नकेवलमुक्तरूपावर्जनीया अन्येपिचैवमादय अवकाशायात्रयावर्जनीयाइतिकिंबहुना जल्येत्यादिउत्तरत्ववीयाप्रयोगा
 दिहवीयाइत्याततोयत्रयत्वन्नानोविभ्रमोवाचित्तन्नान्तिब्रह्मचर्यमनुपालयामिनयेत्येवंरूपमृद्गाररसप्रभवंसनसोऽस्थिरत्वंआह
 चयच्चित्तदत्तेरनवस्थितत्वं शृङ्गारजंविभ्रमउच्यतेऽसौभंगोवा ब्रह्मव्रतस्यसर्वभङ्गइत्यर्थः भंशनावादेशतोभङ्गः आर्त्तं इष्टविषयसंबो

क्लृणंमोहदोसरतिरागवदृणाओ कहिंतियकहाओ बह्वविहाओतिऊ वज्जणिज्जाइत्यिसंसत्तसं
 किलिष्टाअखेवियएवमादीय अवकासातेहवज्जणिज्जा जत्यमणो विभ्रमोहा भंगोवाभंसणावा

वारवारअज्ञानपणो द्वेषकामरागस्त्रिहएतलावधारणहारीस्त्रीछे' कहेस्त्रीकथानानामकारे'स्त्रीनासिणगारनीवाततेनिश्चेवर्जवीटा
 लवीस्त्रीसहितंमक्तेशनोकरणहार अनेराएआदिदेइने यानकतेनिश्चेवर्जवाटालवाजिहारहितामननोविभ्रमरूपजे चित्तनोभंग

नेयथाचासनंविष्टरं गृहं गेहं द्वारं तस्यै वसुखं अङ्गणमच्छिरं आकाशमनाटतस्थानं गवाचीषातायनः शालाभाण्डयालादिका अभि
 लोष्यते अथ लोष्यते यत्र स्यै तदभिलोकनमुन्नतस्थानं पच्छं धृत्य गतिपद्याद्वास्तुकं पद्यात् गृहकं तथा प्रसाधनकस्य मण्डनस्य स्र्वात्तिकायाश्च
 स्नानक्रियायोयेवकाया आश्रयास्ते तथा ते चेति इन्द्रः तत एते स्त्रीसंसर्गो न संस्क्रिष्टावर्जनीया इति सुखन्धः तथा अथ काया आश्रयानेयेयेगिया
 णंति ये स्थानानां तथा अथ ये वतिष्ठन्ति यत्र येष्ववकाशेषु स्त्रियः किंभूताः अभीक्ष्णमनवरतं मीहदोषस्याज्ञानस्य रतेः कामरागस्य रागस्य च
 स्त्रीहरागस्य वर्धनादृष्टिकारिकायास्ता तथा कथयन्ति च प्रतिपादयन्ति कथावज्जविधावज्जः प्रकाराः वातिकुलरूपनेपथ्यविषयाः स्त्रीस

भचे रवेरमण्यपरिरक्वणद्वयाए पटमंसयणासणधरदुवार अंगण आगासगवक्वसाला अहिलोय

एष च्छ्वत्सुकपसाहणकरहाणिका वकासाश्रवकासा जेयवेसियाणं अत्यं तियजत्यद्रुत्थिकाउअभि

निवर्त्तावबोराखवाने अर्थे पहिलीभावना सिज्जाभद्रासनधरनोवारणो आंगणो उवाडोठामगडप भंडशालादिजिहारत्यांयकांयनेक

पदार्थदीप्ते पाखलोघरमाथोभोहलइतेठाम स्नानक्रियानोआश्रयविषये प्रकाशठामजेवस्थानाभाश्रयतेहनेविषे वेसेजिहास्त्रीरहे

न्तरात्माकिंविधः चारतसभिविधिना आसक्तं ब्रह्मचर्यमनोयस्य स आरतमनाः विरतो निवृत्तो ग्रामस्येन्द्रियवर्गस्य धर्मो लोलुपतया स्ववि
 पयग्रहणस्वभावो यस्य स तथा ततः पदद्वयस्य कर्मधारयः अतएवाह जितेन्द्रियत्रह्यचर्यगुप्तइति वीर्यातिद्वितीयं भावनायस्वुकिं तदित्याहना
 रीजगस्य मध्ये स्त्रीपर्पदोऽन्तः न नैव कथयितव्या केत्याह कथावचनप्रवृत्तयोरुपाविचित्रामध्याविविधा विविक्ताज्ञानोपटम्भादिकारणव
 र्जाक्कीदृशीत्याह विब्वोकविलाससंप्रयुक्ता तत्र विब्वोकविलासलक्षणमिदं इष्टानामर्थीनां प्राप्तापभिमननगर्वसंभूतः स्त्रीणामनादरकृतो
 विब्वोको नाम विज्ञेयः विलासलक्षणं पुनरिदं स्थानासनगमनानां हस्तान्नूनेतकर्मणांचैव उत्पद्यते विशेषोयः द्विष्टः स तु विलासस्यात्
 न्येत्वाह विलासो नैव ज्ञेय इति तथाहासः प्रहसिकाभिधानोरसविशेषः मृद्धारोपिरसविशेष एव तयोश्च स्वरूपमिदं हास्योहास्यप्रल
 तिहासो विद्वतांगवेषचेष्टाभ्यः भवति परस्थायः स च भूत्वा स्त्रीनीचगलगतः तथाव्यवहारः पुनायोरन्योन्यं रक्तयोरतिप्रकृतिः शृङ्गार

यं नारीजणस्वसर्वभे न कहेयव्वाकहाविचित्ता विचित्तोयविलाससंप्रयुक्ता हाससिंगारलोडयकह

धीर्दैनानाप्रज्ञारिस्त्रीनीचेष्टानैव नोस्ते हसहितहास्यसिंगारलोकीककथानीपरं मोहनीउपजावणहारएहवीकथावेहं स्त्रीपुरुषनो

न्तरात्मा किंविधः आरतमभिविधिना आसक्तं ब्रह्म चैव मनोयस्य स आरतमनाः विरतो निवृत्तो ग्रामस्येन्द्रियवर्गस्य धर्मो लोलुपतया स्ववि
 पयग्रहणस्य भावो यस्य स तथा ततः पदद्वयस्य कर्मधारयः अत एवाह जितेन्द्रिय ब्रह्म च यद्युत्तद्वृत्ति वीर्यं तद्वितीयं भावनावस्तु किं तदित्याह न
 रीजगत्स मध्ये स्त्रीपदोऽश्रंतः न नैव कथयितव्या केत्याह कथावचनप्रवृत्त्यै विविधा विविक्ताज्ञानोपष्टम्भादिकारणव
 र्जा कीदृशीत्याह विब्वो कविलाससंप्रयुक्ता तत्र विब्वो कविलासलक्षणमिदं दूष्टानामर्थानां प्राप्तावभिमानगर्वसंभूतः स्त्रीणामनादरकृतो
 विब्वो को नाम विज्ञेयः विलासलक्षणं पुनरिदं स्थानासनगमनानां हस्तस्त्रनेत्रकर्मणां चैव उत्पद्यते विशेषोयः स्निष्टः स तु विलासस्य प्रक
 त्ये त्वाद्धर्विलासो नितजो ज्ञेय इति तथा हासः प्रहसिकाभिधानो रसविशेषः ष्टङ्कारोऽपि रसविशेष एव तयोश्च स्वरूपमिदं चास्त्रीहास्यप्रक
 तिहासो विद्वतांगवेपचेष्टाभ्यः भवति परस्याभ्यः स च भूत्वा स्त्रीनीचवालगतः तथा व्यवहारः पुनायोरन्योन्यं रक्तयोरतिप्रकृतिः शृङ्गार

यं नारीजणस्य भर्तुर्न कहेयव्वा कहा विचिता विचित्तोय विलाससंप्रयुक्ता हाससिं गार लो द्वयकह

वीष्टेनानाप्रकारिस्त्रीनीचेष्टानेव नोस्ते हसहितहास्यसिणगारलोककथानीपरं मोहनी उपजावणहार एहवीकथावेहं स्त्रीपुरुषनो

रसहेधासम्भोगोविप्रलम्बश्च एतत्प्रधानायालौकिकीअसंविग्रलोकसम्बन्धिनीकथावचनरचनासातथा साचमोहजननीमोहोऽपि
 यागद्धोयिकल्पार्थः तथाननैवआवाहोभिनवपरिणीतस्य वधूवरस्यानयनंविवाहद्वयपाणिग्रहणं तत्प्रधानायावरकथा परिरे
 याहविवाह्वरावायाकथासा तथासापिनकथयितव्येति प्रक्रमःस्त्रीणांवासुभगदुर्भगकथासा साचसुभगादुर्भगावाद्देह्ययीयाःसुभगाः
 गाभाभवतीत्येवंरूपानकथयितव्येति प्रक्रमःचतुःपष्ठिद्यमहिलागुणाः अलिंगनादीनामथानांज्ञामकर्माणां प्रत्येकमष्टभेदः
 ष्टिलागुणावात्स्यायनप्रसिद्धास्तेवानकथयितव्या तथाननैवदेशजातिकुलरूपनामनेपथ्यपरिजनकथा वास्त्रीणांकथयितव्येति
 सातलाटादिदेशसम्बन्धिनां स्त्रीणांवर्णनं देशकथायथालाघ्यः कोमलवचनारतिनिपुणावा भवन्तीत्यादिजातिकथा यदः
 णीधवाभावेयाजीवंतिसताद्वधन्यामन्येजनेशूद्रीः पतिलक्षेत्र्यनिन्दिताः तथाकुलकथायथाअहोचौलक्यपुत्रीणां साहसं

व्यंमोहजणणी नआवाहविवाहवरकहाविव ईत्थीणंवासुभगदुर्भगकहा चउसट्टिंमहिलागुणः

थाणोकरवो पांणीग्रहणपरणहारएतलानीकथानकच्चिवीएस्त्रीसोभागवतीदोभागणीएहवीकथानकच्चिवी चउसट्टिखं

पत्युं ह्यैवैश्वर्यम्नोवाः प्रेमरहिताश्चपि द्रुतिरूपकथायथाचन्द्रवक्त्रासरोजाचीसद्मीः किलाटीनोमतांसास्याद्देवाना
मपिदुर्लभानामकथासासुंदरीतिसत्यसौन्दर्यातिययसमन्वितत्वात् नेपथ्यकथायथाधिग्नारीरौरीच्याबहुवसनाच्छादिताङ्गलतिकल्वात्
यद्यौवनंनयनांचक्षुर्मोदायभवति सदापरिजनकथायथा चेटिकापरिवारोपि तस्याः कान्तोविचक्षणः भावज्ञः स्रे ह्यवानुदञ्चोविनीतः
सकुलसायाकिंरुडना अन्याश्चपिचण्वमादिकाउक्तप्रकाराः कथास्त्रीसम्बन्धिकथा शृङ्गारकरणाः शृङ्गाररसद्वयः शृङ्गाररसेनकरणा

चनदेसजाति कुलरूवणामनेवत्यप्रिजणकहाओ द्रुथीयाणंअंयावियएवमाइयाओ कहाओसिं
गारकलुणाओतवसंजमवंभचे रवाओ वधाइयाओअणुचरमाणेणं वंभचे रंनकहेयव्वानसुणेयव्वा

त्सायनग्रन्थेप्रसिद्धतेकथानकहिवीनकहेस्त्रीनादेशजातिकुलनीरूपनी स्त्रीनानामनीनेपथ्यनीकथाचेटकादिकपरिवारनीकथाएपूर्वो
क्तस्त्रीनीकथा अनेरीपिणकथाएआदिदेइने कथाकेहवीछं गारदयामणास्त्रीनावचनतपने संयम १७भेदने ब्रह्मचर्यनीदेशथीविरा
धनासर्वथीविराधनाथाइं आचरतोडं तो ब्रह्मचर्यएपूर्वोक्तकथानकहिवी अनेराकहतांयकांसांभलवीनही चियामाहिचिंतवनीनही

रसहेधासम्भोगोविप्रलम्बश्च एतत्प्रधानायालौकिकीअसंविग्रलोकसस्वन्धिनीकयावचनरचनासातथा साचमोहजननीमोडोडीरिका
 यागब्धेयिकल्पार्थः तथाननैवत्रावाहोभिनवपरिणीतस्य वधवरस्थानयनंविवाहश्चपाणिग्रहणं तत्प्रधानायापरकथा परिणेतृकथाश्चा
 वाहृषिवाहवरवाचाकथासा तथासापिनकथयितव्येति प्रक्रमःस्त्रीणांवासुभगदुर्भगकथासा साचसुभगादुर्भगावार्द्रहगीयामुभगादुर्भ
 गायाभवतीत्येवंरूपानकथयितव्येति प्रक्रमःचतुःपष्ठिद्यमहिलागुणाः अलिंगनादीनामटानांज्ञामकर्माणां प्रत्येकमटभेदत्वेनपतुःस
 ष्टिलागुणावात्स्यायनप्रसिद्धास्तेवानकथयितव्या तथाननैवदेशजातिकुलरूपनामनेपथ्यपरिजनकथा वास्त्रीणांकथयितव्येति प्रक्रम
 सातलाटादिदेशसस्वन्धिनां स्त्रीणांवरणं देशकथायथालाघ्यः कोमलवचनारतिनिपुणावा भवन्तीत्यादिजातिकया यथाधिगुत्रात्प्र
 णीधवाभावेयाजीवंतिस्तदाइवधन्यामन्ये जनेगदूः पतिलक्षेयनिन्दिताः तथाकुलकथायथाअहोचौलक्यपुत्रीणां साहसंजगतोधिजं

वंमोहजणणी नत्रावाहृविवाहवरकहाविव ईत्थीणंवासुभगदुर्भगकहा चउसट्टिमहिलागुणाणं

धाणोकरयो पाणीग्रहणपरणहारएतलानीकथानकहिवीएस्त्रीसोभागवतीदोभागणीएहृवीकथानकहिवी चउसट्टिकीनागुणावा

आयाहोवध्यावरगृहानयनंविवाहः पाणिग्रहणंचोलकेत्ति विहिणाचूलाकम्मं बालानांचोलयंनामत्तिवचनाञ्चोलकंवालचूलाकम्मं
 खाधारणमित्थर्यःततस्सेपुचय्यद्दःपूर्ववाक्खापेच्चयासमुच्चयार्थः तिथियुमदनतयोदयीप्रभृतिपुयञ्जेपुनागादिपूजादिपुसुउत्सवेपुइन्द्रोत्सव
 दिपुयेस्त्रीभिःसार्द्धंशयनसम्प्रयोगासेनलभ्याद्रष्टुमितियोगः किंभूताभिःशृङ्गारागारचारुवेपाभिः शृङ्गाररसागारभूताभिः योभनं
 पथाभिश्चेत्थर्यः स्त्रीभिरितिगम्यते किंभूताभिर्हावभावप्रललितविचैपविलासशालिनीभिः तत्रहायादिलक्ष्णंहावोसुखयिकारः स्यात्
 भावःस्याच्चित्तसम्भवःविलासोनिवृत्तोज्ञेयोविस्तमोन्नयुगान्तयोः अथवाविलासलक्षणमिदं स्थानासनगमनानां हस्तम्बूनेत्रकर्मणः
 चैवउत्पद्यतिविशेषोयः श्लिष्टःसतुविलासःस्यात् प्रललितंललितमेव तल्लक्षणंचेदं हस्तपादांगविज्ञासोन्ननेतौष्ठप्रयोजितः सुकुमारोधि

गारचारुवेसाहिं हावभावललियवत्ये वविलास सालिणीहिं अणुकुलपेमाकाहिंसहिं अणुभूयास

योतिथिनेयिपेजागनीपूजानाटिकगीतादि इंद्रमहोत्सवादिक अंगारनोघरमनोज्ञेयपहायभावविलासधित्तनोविकारस्त्रीनी कामदे
 षाललितलीलाद् विलासकरीण्तलेप्रकारिविराज्यभांन स्ने हवंतएहवीस्त्रीसहित भोगव्यासजनसहितरतिना सुखप्रधानफूलेकार

निचतुच (तावद्वाच्यं न चक्षुषानमनसानवचसाम्प्रार्थयितव्यानीतिपापकानिपापहेतुत्वादिति एवं स्त्रीरूपधिरतिसमितियोगेन भाषितो
 भवत्यन्तराले त्यादिनिगमनवाक्यं व्यक्तमेवेति च उच्यते चतुर्थं भावनावस्तुत्कामोदयकारिवस्तुदयं न भणनस्मरणवर्जनं तत्रैवं पूर्व्वरतं ग
 हस्यावस्थाभाविनीकामरतिः पूर्व्वकीर्द्धितं गृहस्थावस्थाग्रं द्युत्तादिकीर्द्धनंतया पूर्व्वकालभाविनः सग्रन्याः शुशुरकुलं सुखन्धसम्बद्धाः
 गालकगालकादयः ग्रन्याश्च गालकादिसम्बन्धास्तद्गार्थास्तत्पुत्रादयः संस्तुताश्च दयनाभाषणादिभिः परिचितायेतेतयाततएतेपांडुः
 ततएतेनयमणेनलभ्याः द्रुष्टुं नकथयितुं नापिस्मर्तुं मितिसम्बन्धः तथा जेतत्तिये एतेवच्यमाणाः केष्वित्याह आवाहविवाहचोलएमुयन्ति

जोगेणंभावितोभवतिअंतरप्या आरतमणविरयगामधम्मे जितिदि एव भचे रगुत्ते ३ चउत्थं पुव्वर
 यपुव्वकीलियपुव्वसंगंथसंथूया जेतआवाहवीवाह चोलकेसुयतिहि सुजस्ये सु उखवेसुयसिंगारा

दंपंतपत्नीवच्यसक्तमनेकरीनियन्तेविषयथी जीत्याच्छेदं द्रीजेणे ब्रह्मचर्यगुप्तीकरीपाले ३ चउथीभावनागृहवासपूर्वे विषयसेव्याच्छे
 पूर्व्वे जूषटादिकक्रीडाकरीहोदं पूर्व्वे सालायालीसंघातेहस्यावोल्याहोदजिमतिमवहने आश्वीकस्योपरनेपरणाश्वी चोदलीनोराख

आवाहोवथावरटहानयनंविवाहः पाणिग्रहणंचोलकेत्ति विहिणाचूलाकम्म' बालानांचोलयंनामत्तिवचनाञ्चोलकंवालचूलाकम्मंश्चि
 खाधारणमित्यर्थः ततस्तेपुत्रग्रहः पूर्ववाक्यापेक्षयासमुच्चयार्थः तिथिपुमदनतयोदशीप्रभृतिपुत्रेषुनागादिपूजादिपुसुवत्सवेपुइन्द्रोत्सवा
 दिपुयेस्त्रीभिः साहं शयनसम्प्रयोगास्तेनलभ्याद्रष्टुमितियोगः किंभूताभिः शृङ्गारागारचारुवेप्राभिः शृङ्गाररसागारभूताभिः शोभनने
 पयाभिश्चेत्यर्थः स्त्रीभिरितिगम्यते किंभूताभिर्हवभावप्रललितविचेपविलासयालिलीभिः ततहायादिलक्षणंहावोसुखविकारः स्यात्
 भावः स्याच्चित्तसम्भवः विलासोनेतजोद्धेयोविस्समोम्भुयुगान्तयोः अथवाविलासलक्षणमिदं स्थानासनगमनानां हस्तान्ननेतकर्मणा
 चैवउत्पद्यतिविशेषोयः श्लिष्टः सतुविलासः स्यात् प्रललितंललितमेव तल्लक्षणंचेदं हस्तपादांगविज्ञासोम्भनेतौष्ठप्रयोजितः सुकुमारोधि

गारचारुवेसाहं हावभावललियवत्ये वविलास सालिलीधिं अणुकुलपेभाकाहिंसहिं अणुभूयास

योतिधिनेविपेजागनीपूजानाटिकगीतादि धूं द्रुमहोत्सवादिक शृंगारनोषरमनोच्चवेप्रहायभावविलासचित्तनोविकारस्त्रीनी कामचे
 शाललितलीलाद् विलासकरीएतलेप्रकारेविराज्यसांन स्नेहवंतएहवीस्त्रीसहित भोगव्यासजनसहितरतिना सुखप्रधानफलेकरी

धनिनखलितं तत्र कौर्त्तितं विद्धेपः लक्षणं त्विदं च प्रयत्ने नरचिंतो धम्मे सुखयवन्धनः एकांशे देयधरये सांभू लखलां छनललाटे कांतलिपि
 तां विपमां पत्रलेखिकां असंजस विन्यसामञ्जनं नयनाजयोः तथा अनादरवद्दत्वात् ग्रन्थिर्जपनवाससः वसुधालम्बितः प्रान्तः स्रग्ध्यात्
 सुसंज्ञयांशुकः जवने शरविन्यासोरसनायासयोरसि इत्यवज्ञाकृतं यस्यादज्ञानादिवमण्डनं वितनोति परांशो भांसविचेप इति स्मृतः ए
 भिर्याः शालतेयो भन्ते तास्यथाताभिश्च नुक्कलमप्रतिकूलं प्रेसं प्रीतिर्यासांताश्च नुक्कलप्रेमिकासाभिश्चिं तिसाईं सहस्रनुभूतावेदितायय
 नानि च स्थापाः सम्रयो गाश्च सम्पर्काशयनसम्प्रयोगाः कथं भूताश्च तसुखानि ऋतुसुभानि वा कालोचितानीत्यर्थः यानि वरकुसुमानि च
 गुरभिचन्दनश्च सुगन्धयोवरचूर्णरूपा वासश्च पशुभस्पर्शानि वारूखस्पर्शानि वा वस्त्राणि च भूषणानि चेति द्वन्द्वश्लेषां योगुणश्लेषपयुक्ता
 श्लेषतयारमणीयातीक्ष्णैय मसुरनटादिकारणानि नलभ्यानि द्रष्टुमितियोगः तत्र नटानाटकानां नाटयितारः नर्तकायेत्यन्ति जह्नुव

यणसंपयोगात्सुहयरकुसुम सुरभिचंद्रणसुगंधवरवासधूव सुहफरिसवत्यभूसण गुणोववेवार

सुगंधचंदनगोपीर्षादि सुगंधद्रव्यरूडे वासधूपनो उद्धेवो सुखकारीयो फरिसवस्त्रभूषण गुणो करीसहितरमणो कवाजीतगीत घणान

रत्नाखेलकामह्लाः प्रतीतामौष्टिकामह्लाएवयमुष्टिभिः प्रहरन्तिवेलंबगति वेङ्गस्वकाविदूषकाः कथकाःप्रतीतासवकायेउत्सवन्नेनद्या
दिकावातरन्तिलासकायेरासकान् गायन्ति जयशब्दप्रयोक्तारोभाङ्गवाङ्मत्यर्थःआख्यायकायेशुभाशुभमाख्याति लंखामहावंशाग्रखेल
कामंखाश्चितफलकहस्ताः भिक्षाकाह्णइह्लाद्विषाभिधानवाद्यविशेषवन्ततुं बवीणिकावीणावादकालाचराःप्रेचाकारिविशेषाएतेषां
हृन्धःततःएपांयानिप्रकरणानि प्रक्रियास्तानिचतथा बह्वविधन्यानेकविधानि मङ्गरस्वरगीयसुसाराङ्गंति मधुरस्वराणां कलध्वनीनां
गायकानांयानिगीतानि गेयानिसुस्वराणिशोभनखड्गादिस्वरविशेषाणितानि तथार्किंबहुना अन्यानिचउक्तयतिरिक्तानि एवमादि

मणिज्जालुज्जगेज्जपउरनहसौथग जल्लमल्लसुष्टियवेलंबग कहगपवगलासगआङ्कवग संखमंखतु
णइल्लतुं बवीणिय तालायरप्रकरणाणिय बह्वणिमङ्गरसरगीय सुस्सराङ्गं अणाणिय एवमाङ्कयाणि

चावणहारनाचणहार वरतजपरिखेले जेठीमल्लमूंठीङ्करीविटे लोकनेहसविकयाकहे उदकेरासडीङ्गरेले शुभाशुभकहेवांसने
अग्रचेढेभीखमांगेपाठीओलेङ्गं बाजीतवजाडे हूं बडानीवीणातालोटावजाडे मधुरेसादेगानकार्यकरे षणेमधुरेसादेगीतगाङ्गं भलो

कानिएवप्रकाराणि तपःसंयमब्रह्मचर्यघातोपघातिकाणि अनुचरताब्रह्मचर्यननैवयानितानिकामोक्षोपकारीणित्रयमणेन संयतेनत्र
 ह्यघारिणेतिभाव लम्भत्तिलभ्यानि लचितानि द्रष्टुं प्रेक्षितुं नकथयितुं नापिचक्षतुं जेदृतिनिपातः निगमयन्नाह एयंपूर्यरतः पूर्यकी
 डितविरतिसमितियोगेनभावितोभवत्यन्तरात्मा आरतमनोविरतग्रामधर्माजितेन्द्रियो ब्रह्मचर्यगुप्तदृति पंचमंगति पञ्चसंभायनायस्तु

तवसंयमत्रं भवे रघाओवषादूयाद् अणुचरमाणेणं बं भवे रंनताद् संमणेणलभ्मादद्दुं नकहेउं ने
 वियसुमरेउं जेएवंपुव्वरयपुव्वकीलियं विरतिसमिदूजोगेणभाविओभवद् अंतरप्पाओरयमणेण
 विरयगामधम्मेजितिदिएवंभचेरगुत्ते ४ पंचमगं आहारप्रणियनिद्वभोयणविवज्जए संजएसुसाड्ड

जेइनोखरचयनेराएयादिदेइने तपसंयमब्रह्मचर्यनेदेश्यकीघातयाद् सर्वथकीघातनाकरणहार आचरतोऊंती ब्रह्मचर्यनहीतरूप
 घारितीओलोभीनेदेखवायोग्यनही कच्चिवायोग्यनही संभारिवायोग्यनही जेसाधुएणीपरे पुर्वलीरीतेपुर्वलीकीडाविरमवारूपसमि
 तियोगेकरीभाव्योवास्योहोइं अंतरात्माजीवरगतमनेकरी निवत्थोइं द्रियनाविषयथी जिते द्रियवृत्तो ब्रह्मचर्यगुप्तिकरीपाले ४ पांच

प्रणीतभोजनवर्जनं एतदेवाह आहारोयनादिसएवप्रणीतोगलत्स्ने हविन्दुः सचस्निग्धभोजनंचेतिहन्धः तस्ययर्जकोयस्य र
 संयमवानुसुसाधुः निर्वाणसाधकयोगसाधनपरः व्यपगताअपगताचीरदधिसर्पिनवनीततैलगुडखण्डमत्स्यखिडकायतः सतथ
 काचेहखण्डयर्कराः मधुमद्यमांसखाद्यकलक्षणाभिः विकृतिभिः परित्यक्तोयसतथाततः पदद्वयस्यकर्मधारयः सएवंविधः कृतोभू
 रोयेनसतथाकिमित्याहननैवदर्पणुं दर्पकारकमाहारं भुञ्जीतेतिशेषः तथानवद्वयोदिनमध्ये न वृद्धकत्वइत्यर्थः ननियगंतिः
 प्रतिदिनमिति यायत् नयाकरूपपादिशालनकदलीप्रचुरंनेत्यथीनखड्गंनप्रभूतंयतआह जहादवगीपउरिंधण्येयणेसमाएओर

ववगयखीरदहिसप्यिनवणीय तैलगुडखंडमच्छं डिय मज्जमज्जमंसखज्जग विगद्द परिचित्तक
 हारानदप्पणं नवज्जसोननितिकनसाथ सूपादिकंनखद्धतहान भोत्तब्बंजहासिजायामायाए भः

सीभावनाअथनादि४ रसचोपडोषणोभोजनतेहनोटाक्षणहार साधुमोचनोसाधकहोद्दं रचितद्रूधदहीदृतमांखणतैलगु
 करमधुमद्यमांसखावेकरी विगयरहितहोद्दं आहारकरवाथकीर्पनवधेतेभणी घणीवारनजीमेन्नदनथाद्दं सालणोदादि

तिरिक्तो नर्थदण्डः १२ हिंसिष्यतीत्याद्याथित्यदण्डो हिंसादण्डः ३ अनभिसन्धे नदण्डोऽकस्मादण्डः भित्वादेरभित्नादिवुद्धाविनायनेदृ
 टिविपर्यासितादण्डः स्वपावाददण्डः ६ अदत्तादानदण्डः ७ अथ्यात्मदण्डः श्लोकाद्यभिभवद्वत्यर्थः ८ मानदण्डो जात्यादिमदः ९ मित्वद्वेष
 ति १३ भूयगामन्ति चतुर्दशभूतग्रामाजीवसच्छवाः तलैकेन्द्रियाः स्रज्ज्याः १ वादराचर द्वीन्द्रिया ३ त्वीन्द्रिया ४ चतुरिन्द्रिया ५ पक्षेन्द्रि
 या ६ संज्ञिनः असंज्ञिनश्चेति इतिसप्तते प्रत्येकं पर्याप्तकामेदाद्विधेति चतुर्दशपरमाहन्क्रियन्ति पञ्चदशपरमाधार्मिकानारकाणां
 दुःखोत्पादका असुरकुमारवियेषाः ते चामीश्वरे १ अंवरिसीचेवर सामेय ३ सवलेविय ४ रं ६ ५ उवरदं काले ७ कृशाकाले ८ आवरेषसि
 पत्ते ९ धणु १० कुंभे ११ बालुय १२ वेयरणित्तिय १३ खरसूरे १४ महाधोसे १५ एतेपथरसाहित्तिगाहासोलसायन्ति गाथाप्रोहयेति

मा १४ पनरस्परमाधम्मिया १५ सोलसगाहासोलसाय १६ असंजम १७ अत्रं भ १८ शाय १९ अ
 प्रकारेषत्रस्यैव्यथाताना अध्ययन १८ वीसर २ असमाधिनास्थानक २१ सबला परीसहर २२ आखास्यगडांगना अध्ययन २३ तीर्थंकर

गायेतिगाथाभिधानं षोडशमध्ययनं त्रैपातानिगाथाषोडशकानि सूत्रकृतांगस्यप्रथमश्रुतस्त्वान्नाथयनानि तानिचैतानिसमउ? वेया
 लीयं२ उवसगपरिख३ शोपरिखाय४ निरययिभत्ती५ वीरत्यचोय६ कुसीलाणपरिभासा७ वीरिय८ धम्म९ समाही१० सग११ समो
 सरण१२ यद्वत३३ गंथो१४ जमईयं१४ तहगाहा१६ सोलसमंचेव अक्कयणं असंजमत्तिसप्तदशविधोऽसंयमः सचायंपुढवि१६ दगरञ्ज
 गणि३माख्य४ वणप्फई५ विद्वि३चउडपणिंदि६ अज्जीव१० पेहं११ उवेह१२ पमज्जण१३ परिठवण१४ मणो१५ पइकाए१७ अवं
 भत्ति अटादयविधन्नह्यतच्चैवं ओरालियंच१ दिव्वं२मणवइ३ कायाण३ कारणजोगेचिं अणुमोयण१ कारावणकरणेणहारसवंभंति
 औदारिकंमनःप्रभतिकरणानामनुमोदनादिद्योगैर्नवधाएवं दिव्वमपीत्यथाशधानायत्ति एकोनविंशतिज्ञानाध्ययनानि तानिचान्बनि
 उखित्तनाए१ संघाडेर अंडे३ कुमेय४ सेलएठु वेय६ रोचिणी७ मही८ मायंदी९ चंदिमाइय१० दावहवे११ उदगणाए१२ मंडुके१३ ते
 यलीइय१४ षेदिफले१५ अयरकंका१६ आइन्ने छंछुपुं डरिए१६ असमाडिठाणत्तिविंशतिरसमाधिस्थानानिचिन्तास्वास्थ्यस्याश्रयाः
 तानिचान्बनि द्रुतचारित्वं१ अग्रमार्जितचारित्वं२ दुःप्रमार्जितचारित्वं३ अतिरिक्तयथासनिकत्वं४ आचार्यपरिभाषित्वं५ पस्यविरोप
 धातित्वं६ भूतोपधातित्वं७ संजलनत्वं८ प्रतिचणोरोपणत्वं९ क्रोधनत्वमत्यन्तक्रोधनत्वमित्यर्थः१० दृष्टमासिकत्वं१० परोक्षसावर्णवादित्व

तिरिक्तो नर्घदण्डः १२ चिंसियतीत्याद्याश्चित्यदण्डो हिंसादण्डः ३ अनभिसन्धे नदण्डोऽकस्माद्दण्डः मित्वादेरमित्वादिदुष्टाविनायानंह
 टिविपर्योसितादण्डः स्वपावाददण्डः ६ अदत्तादानदण्डः ७ अध्यात्मदण्डः शोकाद्यभिभवइत्यर्थः ८ मानदण्डो जात्यादिमदः ९ मितद्वेय
 दण्डः मात्वादीनामल्पापराधेषु महादण्डनिवर्त्तनलक्षणः १० मायादण्डः ११ लोभदण्डः १२ ऐर्यापथिकः केवलयोगप्रत्ययः कर्मबन्धदू
 ति १३ भूयगामन्ति चतुर्दशभूतग्रामाजीवसम्बन्धाः तत्रैकेन्द्रियाः स्रक्ष्माः १ वादराचर द्वीन्द्रिया ३ त्रीन्द्रिया ४ चतुरिन्द्रिया ५ पञ्चेन्द्रि
 या ६ संचिन्नः असंचिन्नश्चेति इति सप्तते प्रत्येकंपर्याप्तकापर्याप्तकाभेदाद्विधेति चतुर्दशपरमाहस्मियन्ति पञ्चदशपरमाधार्मिकानारकाणां
 दुःखोत्पादकाभसुरकुमारवियेषाः तेचामीश्वरे १ अंबरिषीचिवर २ सामेय ३ सवलेविय ४ रुद्र ५ उवरुद्रैकाले ७ कृष्णकाले ८ भावरेवसि
 पत्ते ९ धणू १० कुंभे ११ बालुया १२ वेयरणिन्तिय १३ खरस्वरे १४ महावोसे १५ एतेपंखरसाह्वयन्ति गाहासोलसायन्ति गाथापोडयेति

मा १४ पनरस्वरमाधस्मिया १५ सोलसगाहासोलसाय १६ असंजम १७ अत्रंभ १८ गाय १९ अ

प्रकारेष्वत्रह्यध्याताना अध्ययन १८ वीसर ० असमाधिनास्थानक २१ सबला परीसहर २२ आखासूयगडांगना अध्ययन २३ तीर्थीकर

गार्थेतिगाथाभिधानं षोडशमध्ययनं त्रैपांतानिगाथाषोडशकानि सूत्रकृतांगस्य प्रथमश्रुतस्त्वन्वाध्ययनानि तानिचैतानिसमूहः वेदा
 लीयं२ उवसगगपरिखः३ योपरिखायः४ निरयविभक्तीः५ बीरत्यमोयः६ कुसीलाणपरिभासाः७ वीरियः८ धम्मः९ समाहीः१० मग्गः११ समो
 सरणः१२ अहत्तहंः१३ गंधोः१४ जमईयंः१५ तहगाहाः१६ सोलसमंचेव अक्कयणं असंजमत्तिसप्तदशविधोऽसंयमः सचायंपुठविः१७ दगरअ
 गणः३ मारुयः४ वणप्फईः५ विईतिः७ चउटपणिंदिः८ अज्जीवः१० पेहंः११ उवेहः१२ पमज्जणः१३ परिट्टवणः१४ मणोः१५ पडुकाएः१७ अयं
 भत्ति अष्टादशविधत्रह्मात्तच्चैवं ओरालियंचः१ दिव्वं२ मणवइः३ कायाणः३ कारणजोगेहिं अणुभोयणः१ कारावणकरणेणहारसर्वभंति
 औदारिकंमनःप्रभतिकरणानामनुमोदनादियोगेनवधाएवं दिव्वमपीत्यष्टाशधानायत्ति एकोनविंशतिज्ञानाध्ययनानि तानिचान्बनि
 उखित्तनाएः१ संघाडेः२ अंडेः३ कुमेयः४ सेलएतुं वेयः६ रोहिणीः७ मल्लीः८ मायंदीः९ चंदिमाइयः१० दावइवेः११ उदगणाएः१२ मंडुक्केः१३ ते
 यलीइयः१४ शेदिफलेः१५ अवरकंकाः१६ आइन्ने सुं सुपुं डरिएः१७ असमाहिठाणत्तिविंशतिरसमाधिस्थानानिचिन्तासास्थस्याश्रयाः
 तानिचान्बनि द्रुतचारित्वं१ अप्रमार्जितचारित्वं२ दुःप्रमार्जितचारित्वं३ अतिरिक्तगथासनिकत्वं४ आचार्यपरिभाषित्वं५ पस्यविरोप
 धातित्वं६ भूतोपधातित्वं७ संजलनत्वं८ प्रतिब्रणोरोपणत्वं९ क्रोधनत्वमत्यन्तकोधनत्वमित्यर्थः१० पट्टमासिकत्वं१० परोक्षस्यावर्णवादित्त्व

मित्यर्थः अमीक्षणमवधारकत्वं १ शङ्कितस्याप्यर्थस्यावधारकत्वमित्यर्थः नवानामधिकरणानामुत्पादनं २ पुराणानातिपामुदोऽनं ३ ?
 सरजस्वपाणिपादत्वं ४ अकालस्वाध्यायकरणं ५ प्रकलहकरत्वं ६ कलहहेतुभूतकर्त्तव्यकारित्वमित्यर्थः रात्रौ महाशब्देनोऽनं ७ ?
 भङ्गाकरत्वं ८ गणस्यचित्तभेदकारित्वं ९ मनोदुःखकारिवचनभाषित्वं १० असूरप्रमाणभोजित्वमुदयादस्नमयं यावद्भोक्तृत्वः ११ ?
 एप्रणायामसमित्वंचेति २० सवलायत्तिष्कविंशतिसवलाः चारित्वमालिन्यहेतवस्तेचामी षडलकर्म १ मैथुनमतिक्रमादिनाः २ ३ ४ ५ ६ ७
 जनं ३ आधाकर्मणः ४ शय्यातरपिण्डस्य ५ औद्देशकक्रीतापमित्यकाच्छेद्याभिरुष्टादेश्च ६ भोजनं प्रत्याख्येयाऽनग्रनादिभोजनं ७ ८ ९ १० ११ १२
 गणाङ्गणान्तरसंक्रमणं ८ मासस्यांतस्त्रिकृत्वोनाभिप्रमाणाजलावगाहनं ९ मासस्यान्तस्त्रिमासाकरणं १० राजपिण्डभोजनं ११ १२ १३ १४
 ध्याप्राणतिपातकरणं १२ एवंष्टयावादनं १३ अदत्तग्रहणं १४ तथैवानन्तर्हितायांसचित्तप्रथिव्याकायोत्कर्गादिकरणं १५ एवं १६ १७ १८ १९ २० २१ २२

समाहिंश्याणां २० सवलाय २१ परीसहाय २२ सुयगडुञ्जयणा २३ देव २४ भावणा २५ उद्दे २६ स २६ गुण

देव २४ भावनार २५ पांचमहाव्रतनी ब्रह्मकल्प ६ विवहार १० दंशान्शुतस्बंध १० एवं २६ उद्देसा साधुना गुण २७ आचारकल्प २८ प्रकारे

मनःप्रसृतीनामवितथत्वं ७ छमा १८ विरागता १६ मनःप्रसृतिनिरोधाच्च १२ ज्ञानादिसम्पन्नतो २५ वेदनाधिसहनं रमारणा १० नि
 सर्गसहनंचेति २७ अथवावयवकृद्भिर्दियारणंचनिर्गहोभावकरणसञ्च १३ खमया १ विरागयाविय १ मणमार्द्दणं निरोहोय १८ नाग
 एष २४ जोगंमिजुत्तया २५ वेयणाश्चियासण्याः २६ तहमरणंतेसलेहणायएधणगारगुणा एकंप्पत्तिअट्टाविंशतिविषः आचार २३ ए
 निपीयांतमाचाराद्भिमित्यर्थः सचैवंसत्यपरिष्ठा १ लोकविजडरसीउसणिज्जा ३ संमत्तं ४ अवंति ४ धुवविमोहो ७ उवहाणच्छयं ८ अ ४ ५ ६ ७ ८
 खा ८ प्रथमस्य श्रुतस्कन्धस्याध्ययनानि द्वितीयस्यतुपिंडेसण १ सेज्जरइरियाभासाजायाय ४ वत्थपूपाएसा ६ उग्गहपडिमा ७ सत्तसन्ति
 ह्या ४ भावणा ५ विसुत्ती ६ उग्घाद्दअणुगुर्घा ६ २ आरुहणा ३ तिविहमोनिसीचंतु इतिअट्टावीसविहोआयारपकपयनामोत्ति उह्वति
 कंयतलघुमासादिकप्रायश्चित्तंवर्यते अनुह्वतिकंतयत्रगुरुमासादि आरोपणाचयत्तैकस्मिन्प्रायश्चित्तेऽन्वदप्यारोप्यतइतिपावसुयन्ति

२७ कप्प २८ पावसुय २६ मोहणिज्जे ३० सिद्धातिगुणाय ३१ जोगसंगह ३२ तित्तीसासायणा ३३ सु

पापश्रुतना २८ प्रकार मोहनीयना ३० प्रकार सिद्धनागुण ३१ प्रकार जोगसंग्रह ३२ ३३ प्रकार आशानना ३२ ३३ प्रकार आदिदेइ एकआ

एकोनविंशत्यापयुतः प्रसंगाः तेचामीश्रुदृनिमित्तगाद्दिबुः। प्यायंरतलिक्खुं३ तोमंच४ अंगरसे६ लक्खुं७ वंजणंच८ ति विहं पुणेक्केफ़
 सुत्तं वित्तीतहवित्तिचं४८ पावसुयमउणतीसविहंगंधव्व२५ णट्टवव्वु२७ आउधधुवेयसंजुत्तं२९ सोहणिज्जत्ति विंशन्नोहवनीयस्या
 नानिमहामोहबंधहेतवः तानिचास्वनिजलनिवोलनेनतसानांविहंसनं एवंहसादिनासुखादिश्रोतसांस्थगनेन२ वद्वीदिनाशिरोवे
 ष्टनतःसुत्तरादिना शिरसोभिघातेन भवोदधिपतितजंतनां द्वीपकल्पखदेहिहिनोहननं सामर्थ्यं सत्यपिघोरपरिणामात्ग्लानस्यौपधा
 दिभिरप्रतिचरणं तपस्विनोबलात्कारेणधर्मादून्नंश्रनं सम्यग्दर्शनादिमोक्षमार्गस्य परेषांविपरिणामकरणेनापकारकरणं८ जिना
 नांनिन्दाकरणं९ आचार्यादिखंसनं१० आचार्यादीनां ज्ञानदानादिभिरुपकारिणां कार्येष्वप्रतिपर्यं११ पुनःपुनरधिकरणस्य
 रुपःप्रयाणकदिनादेः कथनं१२ वयीकरणादिकरणं१३ प्रत्याख्यातभोगप्रार्थनां१४ अभीक्ष्णमवञ्ज्युतत्वेप्यात्मनोवञ्ज्युतत्वप्रकाशनं१५
 एवमतपस्विनोपितपस्विता प्रकाशनं१६ वञ्जनस्यांतर्दूमेनाग्निनाहंसनं१७ स्वयंकृतस्याकृत्यस्यान्यकृतत्वाविर्भावनं१८ विचित्रता
 याप्रकारैः परवच्चनं१९ अशुभपरिणामात्सत्यस्यापि ष्ठपेति सभायांप्रकाशनं२० अक्षीणकलहत्वं२ विचित्रंभोत्यादनेन धरधनापहरणं
 १२ एवंपरदारलोभनं२३ अकुमारत्वेप्यात्मनः कुमारत्वभणनं२४ एवमव्रह्मचारित्वेपि ब्रह्मचारिताप्रकाशनं२५ यैतैश्चयंप्रापितसास्ये

वसन्तेद्रुथे लोभकरणं २ ६ यत्प्रभावेन ख्यातिं गतस्तस्य कथञ्चिदन्तरायकरणं २७ राजसेनाधिपराद्रुचित्तगादेर्वृज्जननायकस्य १
 अपख्यतोपि पश्चामीति माययाभरणं २ ६ अवज्ञया देवेष्वहमेव देव इति प्रत्यापनमिति ३० सिद्धार्द्रगुणायति एकतिंशत्सिद्धा
 सिद्धानामादित एव गुणाः सिद्धादिगुणासिद्धानां वा आत्यन्तिकागुणाः सिद्धातिगुणाः ते चैवं सेणतं सेणचउरं सेणवट्टेणमंड
 तेद्रुतिसंस्थानपंचकस्य निषेधतः वर्षणपञ्चकस्य गन्धद्वयस्य रसपञ्चकस्य स्पर्शाष्टकस्य वेदत्वस्य च तथा अकायः असंगः अरुहयेति
 डिसेषणसंठाणेषु वणपूगंधररसपूफासु वेदेयत्रपणपणदुपणदृतिहाइगतीसअकायसंगरुहा अयवाक्षीणाभिनिवोधिकज्ञा
 वीणश्रुतज्ञानावरणशून्यत्वं कर्मभेदानाश्रित्यै कतिंशत् आहचणवदरिसणम्मिचत्तारि आउएंपंचआदिसेअंतेसेसेदोदो
 भिलापेणद्गतीसंति जोगसंगहन्ति द्वाविंशद्योगसंग्रहाः योगानां प्रशस्तथापाराणां संग्रहायोगसंग्रहाः तेषामीआलोयण
 लाये १ आचार्यस्यापरिआधित्वमित्यर्थः २ आर्षद्वैसुददृढधम्मया अणिस्खिउवहाणेय अनिअतंतपइत्यर्थः ४ सिक्खासुत्तार्थग्र
 प्पडिकम्मया ६ अणययातपसोऽप्रकाशनं अलोभेयत्तितिक्खापरीपहजयः अज्जेयः अज्जेवे १० सुईसत्यं संयमइत्यर्थः ११
 सम्यक्तशुद्धिः १ २ समाधीय १ ३ आर्यारेविणउवए आरारोपगतत्वं विणयोपगतत्वं चेत्यर्थः १ ५ धिइमईयअदेन्यं १ ६ संवेग १ ७ पणिहीमा

यानकार्थत्यर्थः १८ सुविधिः सदनुष्ठानं १९ संवरे २० अत्तदोसोवसंहरि २१ सव्वकामविरत्तया २२ पञ्चक्खाणम्बलगुणविषयं २३ उत्तरगुणविषयं च २४ विउत्तगो २५ अय्यमाये २६ लवालवेच्चणे २७ सामाचार्यानुष्ठानं २८ सज्जाणसंवरजोगिय २९ उदएमारणंति ३० संगायं च मरिखा ३१ पच्छित्तकरणे ३२ अराहणायमरणंति ३३ वत्तीसंजोगसंगहा तयस्सिं शदाथातनाएवंचैतारो ३४ इणियस्ससेहो ३५ पुरायोगंता भवति आसायणासेहस्से ३६ त्ये वमभिलापोहस्सुत्तरलाधिकस्य पुरतो गमनं ३७ स्यानं ३८ एवंपाखंतोगमनं ३९ स्यानं ४० निपदनं ४१ एवमा सन्ने गमनं ४२ स्यानं ४३ निपदनं ४४ विचारभूमौ तस्यपूर्वमाचमनंततो निदत्तस्य पूर्वगमनागमनालोचनं ४५ रात्तौकोजागत्तीति ४६ पृष्ठे तद्वचनाप्रतिश्रवणं ४७ आलापनीयस्य पूर्वतरमालापनं ४८ लब्धस्याश्रनादेरन्यस्मै पूर्वमालोचनं ४९ एवमन्यस्योपदर्शनं ५० एवंमित्त्वणं ५१ रत्ताधिकमनापृच्छ्यान्यस्मै भक्तादिदानं ५२ ख्यंप्रधानतरस्यभोजनं ५३ व्याहरतोरत्ताधिकस्यवचनाप्रतिश्रवणं ५४ रत्ताधिकस्यसमदं

रिंदात्रादिष्काइयं कारेता एजुत्तरियाएवुड्डिएसुतीसात्रो जावओभवेतिकाहिकाविरतीपणिहि

दिदेइनेकीषा एकथकीप्रारंभी एकरनीदृष्टिकरीइं तीसजिहंगेहोइं तीसजोगजपरित्तिणिअधिकविरति एकाग्रपणोअविरतिअ

वसुदेव्ये लोभकरणं २ ई यत्प्रभावेन ख्यातिं गतस्तस्य कथञ्चिदन्तरायकरणं २७ राजसेनाधिपराद्रुचित्तगादेव उन्नतनायकस्य हि
 अपयतोपि पश्चामीति मायया भरणं २६ अवज्ञया देवेष्वहमेव देव इति प्रत्यापनमिति ३० सिद्धाद्रुगुणायति एकत्रिंशत्पुण्या
 सिद्धानामादित एव गुणाः सिद्धादिगुणासिद्धानां वा आत्यन्तिकागुणाः सिद्धातिगुणाः तैश्चैवं सेणतं सेणचउरं सेणवट्टेणमंडले
 ते इति संस्थानपंचकस्य निषेधतः वर्णपञ्चकस्य गन्धद्वयस्य रसपञ्चकस्य स्पर्शादृकास्य वेदत्वयस्य च तथा अकायः असंगः अरुहयेति ६
 विसेहणसंठाणे ५ वसुधृगंधररस ५ फासट वेदेय ३ पणपणदुपणदृतिहाइगतीसअकायसंगरुहा अथवाक्षीणाभिनिमीधिकज्ञान
 क्षीणश्रुतज्ञानावरणइत्येवं कर्मभेदानात्रित्यै कत्रिंशत् आहचणवदरिसणमिचत्तारि आउएंपंचआदिभेअंतेसेसेदोभे
 भिलाषेणइगतीसंति जोगसंगहृत्ति हात्रिंशद्योगसंग्रहाः योगानां प्रशस्तव्यापाराणां संग्रहायोगसंग्रहाः तेषामीआलीयण
 लावे २ आचार्यस्यापरिआवित्त्वमित्यर्थः २ आर्षदुसुददृढधम्मया अणिस्सिउवहाणेय अनिअंततमइत्यर्थः ४ सिक्खासुत्तार्थग्रह
 पडिकम्मया ई अणययातपसोऽप्रकाशनं अलोभियट तित्तिक्खापरीयहजयः अज्जवेयः अज्जवे १० सुईसत्यं संयमइत्यर्थः ११ सम्मदिदी
 सम्यक्तदुद्धिः १२ समाचीय १३ आयारेविणउवए आयारोपगतत्वं विणयोपगतत्वं चेत्यर्थः १५ धिइमईयअदन्यं १६ संवेग १७ पणिहीमा

यानकार्यत्यर्थः १८ सुविधिः सदुष्ठानं १९ संवरे २० अप्तदोसोवसंहारे २१ सव्यकामविरत्तयार २२ पञ्चक्खाणमूलगुणविषयं २३ उत्तरगु
णविषयं च २४ विउत्सगने २५ अण्यमाये २६ लवालवेचणे २७ सामाचार्यानुष्ठानं २८ सज्जाणसंवरजोगेय २९ उदएमारणंति ३० संगारुं च प
रिष्ठा ३१ पच्छित्तकरणे इत्ये ३२ वत्तीसंजोगसंगहा तयस्सिं शदाशातना एवं चैतारो राइणियस्ससे हो पुरयोगंता
भयति आसायणसेहस्से त्ये वमभिलापोइश्वस्तवरत्नाधिकस्स पुरतोगमनं १ स्थानं २ आसनं ३ एवं पाण्डुतोगमनं ४ स्थानं ५ निषदनं ६ एवमा
सन्ने गमनं ७ स्थानं ८ निषदनं ९ विचारभूमौ तस्य पूर्वमाचमनं ततो निवृत्तस्य पूर्वगमनागमनालोचनं ११ रात्रौ कोजागर्त्तीति पृष्ठे तद्वच
नाप्रतिश्रवणं १३ आलापनीयस्य पूर्वतरमालापनं १३ लब्धस्याऽशनादेरन्यस्मै पूर्वमालोचनं १४ एवमन्यस्योपदर्शनं १५ एवंमिन्त्रणं १६
रत्नाधिकमनापृच्छ्याम्यस्मै भक्तादिदानं १७ स्वयंप्रधानतरस्यभोजनं १८ व्याचरतोरत्नाधिकस्यवचनाप्रतिश्रवणं १९ रत्नाधिकस्यसमदं

रिंदात्रादिप्लुक्काइयं करेत्ता एतुत्तरियाएवुड्ढिएसुतीसाओ जावओभवेतिकाहिकाविरतीपण्हि

दिदेइनेकीषा एकथकीप्रारंभी एकरनीवड्ढिकरीइं तीसजिहांलगेहोइं तीसजोगजपरित्तिणिअधिकविरति एकाग्रपणोअविरतिअ

दृष्टतायश्चेन्नयञ्जधाभाषणं२० व्याहृतस्य किंभणसीति प्रतिभणनं२१ प्रेरणायां क्रोसित्वमित्ये वसुसु' तयचनं२२ ग्वानं प्रतिचरेत्तानां२३
 योत्वमेव किंन प्रतिचरसीत्यादिभणनं२४ धर्मदेशयतिगुरोरावन्यमनस्कत्वं२५ कथयतिगुरौ नस्मरसीति भणनं२५ धर्मकयाच्चाच्छेदं२६ षि
 द्वावेलावर्त्ततद्वृत्तिवचनतः पर्यदोभेदनं२७ पर्यदस्यैवस्थितायाः धर्मकथनं२८ गुरुसंसारकस्यपादघटनं२९ गुरुसंसारकेनिः३०
 एयमुच्चासने३१ एवंसमासने३२ गुरौ किंचित्पृच्छत्यासनस्यस्यैवोत्तरदानं चेति३३ सुखं चिद्विद्वान्निगत्सुरेन्द्राः विंयतिर्भवनम् ॥३४॥
 वैसानिकेषु द्वौज्यौतिकेषु चन्द्रसूर्याणामसह्यातत्वेपि जातिग्रहणात् द्वितीयमेवेति इयं चेन्द्रसह्यायद्यपि' वक्ष्यमाणसूत्रगल्पाः ॥३५॥
 यतेतयापिग्रन्यान्तरादवसेयाभवन्तीत्यनुवर्त्तने सर्वत्रग्रहस्थानेणसृजति वाक्ययोगोद्घटयसेनयएतेएकवादिसह्योपितायसं ॥३६॥
 भाषाभवन्ति एतेपु किंभतेषु आदिप्रथमंएकादिकं द्वित्यादिकं सह्याविशेषं कृत्वाविषयएकोत्तरकया दृष्ट्याइतिगज्यतेवर्द्धि ॥३७॥
 धियं प्राप्तेषु कियतीं सह्यायावद्द्विवित्याह तीसतोजावचभवेतिकाहिया विंशद्यावद्भवति जायतेतिकाधिकास्त्रयस्त्रिंशतः ॥३८॥
 वित्यर्थः घनेनच क्रियास्थानादियदानो संक्षेपार्थसूत्रे नधीतापि सह्यायथोक्तादयिगताभवति ततएवंदृष्ट्वे तेषुसंकादिनिरः ॥३९॥
 यामनंयद्दृष्टिसम्बन्धनीयं तथाविरतयः प्राणातिपातादिविरमणानि प्रणिषयः प्रणिधानानि विविधैकाग्रत्वानितेषु अवि ॥४०॥

विरमणेपु अन्येषु च उक्तव्यतिरिक्तेषु एवमादिकेष्वेवं प्रकारेषु बहुषु स्थानेषु पदार्थेषु सङ्ख्यास्थानेषु वाचतस्त्रिंशदादिषु जिनप्रशसोषु जि
नभाषितेषु अद्वितीयेषु सत्येषु शास्त्रतभाषेषु श्रीघतोच्चयस्वभाषेषु अतएवावस्थितेषु सर्वदाभाषेषु किमतआहयङ्कासन्देहंकाङ्क्षां अन्योन्यम
तप्रहणरूपां निराकृत्यसद्गुरुपर्युपासणादिभिः अहृत्तेऽद्दधातिशासनं प्रवचनं भगवतो जिनस्य अमणइति प्रक्रमः पुनः किंभूतः अनिदा
नोदेवेन्द्राद्यै रशुभार्थप्रार्थकः अगौरवः ऋद्धादिगौरववर्जितः अलुब्धोऽलम्पटः अस्मृदोमनोवचनकायगुप्तश्चसतयेति अपरिग्रहसंघतः
अमणइत्य, क्तमधुना अपरिग्रहत्वसेव प्रक्रान्ताध्ययनाभिधेयं वर्णयन्नाह जोसोत्तियोयंच्यसाणविशेषणः सम्बरवरपादपः चरमसंवर

सुअविरतीसुय अणेषुयएवमादिषु बहुषुद्वाणेषु जिणपसत्थे सुअवितहेसुसासयभावेसुअवद्विए
सुसंकंखंनिराकरिता सद्दहतिसासणंभगवंतोअणिताणे अगारवेअलइअमूठे मणवयणकायगु

नेराएआदिदेइने घणास्थानपदार्थवीतरागिप्रशस्वरूडाभाख्यो जिमंभाख्योतिमजसाचोछे सासताभावसर्वदाकालिइ अवटंभ्यारहे
संदेहकांचानेराणीनिराकरीने तहत्तिकरीसाने शासनश्रीवीतरागनोनिदांनरहित गारवरहितअलंपटंपंडितमनवचनकायाइ

द्वारमितियोगः किंभूतःसम्बरपादपइत्याह धीरवरस्यश्रीमन्महावीरस्य यद्वचनमाज्ञाततः सकायाद्याविरतिः परियद्यान्विरतिः सेव
प्रविशारोविशारोयस्य सम्बरपादपस्य सतथावज्जविधेनिकप्रकारस्वरूपविशेषोयस्य सतयातत्रसम्बरपद्मे बज्जविधप्रकारत्वं विचित्रवि
पयापेक्षयाचयोपशमाद्यपेक्षयाच पादपद्मेचम्बलकंदादिविशेषापेक्षेयतिततःपदद्वयस्यकर्मधारयःसम्यक्कामेवसम्यग्दयनेमेवविशुद्धंनि
र्दोपंम्बलंकन्दस्थाधोवर्त्तितस्य सतथाधृतिःचित्तस्वास्थ्यं सैवकन्दःस्नान्दाधोभागरूपोयस्य सतथायिनयएववेदिकापाखंडं तः परिकररूपा
यस्यसतथा निगयतेलोकत्तिप्राकृतत्वाच्चै लोके निर्गतं त्रैलोक्यगतं भुवनत्रयव्यापकमतएवविपुलं विस्तीर्णयद्यथाःख्यातिसुदेवनिचितो

त्तं जोसोवीरवरवयणविरतिपवित्थर बज्जविहपगारो समत्तविशुद्धबद्धमूलो धितिकंदोविणयवेद्
ओनिगयतेलोकविपुलजसनिचिय पोणपीवरसुजायखंधो पंचमहब्बयविसालसालो भवणातयंत

करीगुप्तिजभागलिकहीस्ये महावीरतेहनोप्रधानवचनतेथकी परिग्रहनीनिवृत्तितेहीजविसारजेहनो अनेकप्रकारेसम्यक्तनिर्भल
तेणेकरीवाधोम्बलजेहनोएहवोसंवरहच्च धैर्यरूपकंदेखिनयरूपवेदिकापासयनो उपगारनीकल्योत्रिलोक विसारणजसमाकरोस्य

निविडःपीनंस्यूलं पीवरोमहान्सुजातःसुनिपन्नः स्कन्धीयस्यसतथापञ्चमहात्रतान्येवविशालाः विसीर्णाशालागाखायस्यसतथाभाव
 नैवानित्यत्वादिचिन्तात्वक् वल्कालंयस्य वाचनान्तरेभावनैवत्वगन्तो वल्कावसानं यस्यसतथा ध्यानंचधर्मध्यानानादिशुभयोगाश्च सद्य
 पारान्नानंचबोधवियोगः तान्येवपञ्चवराङ्कुराः प्रवालप्रवरप्ररोहातानि धारयतिथः सतथाततः पदद्वयस्यकर्मधारयःयद्यवोयेगुणाःउ
 त्तरगुणाशुभफलरूपातएव कुसुमानितैः सहद्वोजातिसहृद्विर्यस्यतथा शीलमैवैहिकफलानपेक्षप्रवृत्तिससमाधानमेववासुगन्धःसन्न
 न्धीयत्वसतथा अणह्ववफलोत्ति अनास्रवः अनाश्रवोनवकर्मानुपादानं सएवफलंतस्यसतथा पुनश्चपुनरपि मोक्षएवंरवीजसारोमिं
 जालक्षणाः सारोचस्यसतथा मन्दरगिरिशिखरमेरुधराधरशिखरं याचूलिकाचूडासातथासाइव्यस्य प्रत्यक्षस्यमोक्षपरैर्यरमोक्षेभाव

उभाणसुभगजोगनाणपञ्चववरंकुसुधरो वज्रगुणकुसुमसमिद्धो सीलसुगंधो अणह्वयफलो पुण्योय

लमोटोरुडोनीपनोएहवो खंधयुडजेहनोपांचमहात्रतरूपविसीर्णं शाखाजेहनीभावनारूपपद्यालिनोद्धेहडो भलोध्यानशुभयोगरूप
 ज्ञानचक्राप्रवालप्रधान अंशूरानोधरणहारधणागुणरूप फूलतैषेकरीसृष्ट्याचाररूप रुडोगंधेकर्मनोरूंधवोतेरूपफलवलीमो

द्वारमितियोगः किंभूतःसुखरपादपइत्याहं वीरवरस्यश्रीमन्महावीरस्य यद्वचनमाज्ञाततः सकागाद्याविरतिः परिग्रहाद्विद्वत्तिःसैव
 प्रविशारोपिस्तारोयस्य सुखरपादपस्य सतथावज्जिविधोनेकप्रकारस्वरूपविशेषोयस्य सतथातवसुखरपक्षे वज्जिविधप्रकारत्वं विचिन्तयि
 पयापेक्षयाद्यथोपशयमाद्यपेक्षयाच यादपक्षेचमूलकंदादिविशेषापेक्षेयतिततःपदद्वयस्यकर्मधारयःसस्यत्कमेवसस्यगर्दगनमेवविगुहंनि
 दोपंमूलकन्दस्याधोवर्त्तितस्य सतथाधतिःचित्तस्वास्थ्यं सैवकन्दःस्नान्दाधोभागरूपोयस्य सतथाविनयएववेदिकापाश्र्वं तः परिकररूपा
 यस्यसतथानिगणयतेलोकिकित्तिप्राकृतत्वाच्चै लोके निर्गतं तैलोक्यगतं भुवनतयव्यापकमतएवविपुलं विस्तीर्णयद्ययःख्यातिसदेवनिचितो

त्ते जोसोवीरवरवयणविरतिप्रवित्थर वज्जविहपगारो समत्तविसुद्वचद्वमूलो धितिकं दोविणयवेद्र
 ओनिगणयतेलोकिकविपुलजसनिचिय पीणपीवरसुजायखंधो पंचमहव्वयविसालसालो भवणातयंत

करीगुप्तिजेषागलिकहीस्ये महावीरेतेह्नोप्रधानवचनतेथकी परिग्रहनीनिदृतितेहीजविसारजेह्नो अनेकप्रकारेसस्यक्तनिर्मल
 तेषेकरीवाधोमूलजेह्नोएह्वोसंवरह्व धैर्यरूपकंदेष्टेविनयरूपवेदिकापासयनो उपगारनीकल्योतिलोक विसारणजसमाकरोस्य

हृत्प्रमाणतः तथा सवरक्तायदलजायति तसकायरूपं शंखादिसचेतनमचेतनं वा एषं स्थावरकायरूपं रत्नादिद्रव्यजातं वस्तु सामान्यं म
 नसापिचेतसापि आस्तांकायेनपरिश्र्हीतुं स्वीकर्तुं एतदेवविशेषेणाह नहिरख्यसुवर्णचेतवास्तुपरिकल्पते परिग्रहीतुमितिप्रक्रमः
 नदासीदासमृतकमेथहयगजगवेलकंवादास्थाद्वप्रतीतानयानयुग्ययनासनानि यानंरथादिकंयुग्यं वाहनमातंगोस्रकदेशप्रसिद्धोवा
 जंपानविशेषः नक्षत्रकमातपधारणं नक्तुं डिकाकमण्डलूनोपाजहौप्रतीती नपेङ्कगव्यञ्जनतालहन्तकानि पेङ्कगुंमयूरपिच्छं व्यञ्जनं

चकिंचिअप्पं वावज्जं च अणुं चथूलं च तं सथावरकायद्वजायं सणसाविपरिषेत्तूणं हि रसुसुवस्सखे
 त्तवत्थु नदासीदासभयकपेसहयगयगवेलगंवां लजाणजुगसयणासणाइं नअत्तकंनकांडिकानवा

पाटणरत्नखांणिप्रसुखतापसनाआयम एतलेठानेगतरत्तोकाईएक अल्पयोडोषणोनाक्कोपरिमाणेकरी मोटोस्यूलतसथावरकायद्र
 व्यजातिद्रव्यमोसमूहमनेकरीपुण परिग्रहवानकल्पे रूपो सोनोचेतशाल्यादिकवस्तुषर नकल्पे दासीदास भुतकचाकरवतागरोधो
 डाहाथीगाइं छाालीनीजागिनकल्पे रथवाहनविशेषपल्पं कभद्राशननकल्पे छतनकल्पेकमंडलुनकल्पे पादत्वाण नकल्पे मोरपीछ

मोक्षे सकलकर्मचयलक्षणैर्गन्तव्ये सुक्तिरेव निर्लोभतैव मार्गपन्थामोक्षवरसुक्तिमार्गसास्य शिखरभूतः शेषरकल्पः कोसावित्याह सखर
 एवाश्रयनिरोधएषवरपादपः प्रधानद्रुमः सखरवरपादपः पञ्चप्रकारस्यापिशंवरस्य उक्तस्वरूपे सत्यपि प्रकृताध्ययनमनुसरन्बाहचरमं
 पञ्चमंसखरद्वारं आश्रयनिरोधसुखमिति पुनर्विशेषयन्नाह यत्रचरमसंवरद्वारेपरिग्रहविरमणलक्षणैः सति न कल्पते न युज्यते परित्य
 ष्ठीति मितिसखन्धः किंतुदित्याह ग्रामाकारनगरखेटककर्बटमंडवद्रोणमुखपत्तनाश्रमगतं वा ग्रामादिव्याख्यानं पूर्ववत् वायञ्जत्तरपदा
 पेक्षया विकल्पार्थः किंचिदित्यनिर्दिष्टस्वरूपं सामान्यं सर्वमेवेत्यर्थः अल्पं वा स्वल्पतः बद्धं वा मूल्यतः एवं च गुं वा श्लोकं प्रनाणतः स्थूलं च म

मोक्षवरवैयसरो मंदरगिरिसिहरचुलियाद्रुमस्य सोक्खवरसुत्तिमगस्य सिहरभूत्रोसंवर
 वरपायवो चरिमंसंवरदारं जत्यनकप्रद्रुगामागरणगर खेटकवडमंडवद्रोणमुह पट्टणासमगत्य

धनारूपप्रधानबीजसारभूत मेरुपर्वततेहनोसिखरतेचूलिका एहवोप्रधानसुगती निर्लोभमार्गनी शिखरभूतं गसरीखो संवररूपप्र
 धानदृजपांचमोसंवरद्वारजांणिवो जिहानकल्पे ग्रामश्रगरनगरं साटीजागदहोइं कुत्थितवासडूकडोवासनथी जलवटथलवटमार्ग

इत्प्रमाणतः तथा सुवरकायद्वज्जायंति त्वसकायरूपं शंखादिसचेतनमचेतनं वा एषं स्यात्वरकायरूपं रत्नादिद्रव्यजातं वस्तु सामान्यं
 नसापिचेतसापि आस्तांकायेनपरिश्रहीतं स्वीकर्तुं एतदेवविशेषेणाह नहिरख्यसुवर्णं चेतवास्तुपरिकल्पते परिश्रहीतमितिप्रक्र
 नदासीदासभृतकप्रेय्यहयगजवेलकंवादास्थीदियप्रतीतानयानयुग्ययनासनानि यानंरथादिकंयुग्यं वाहनमातंगोल्लकदेशप्रसिद्धो
 जंपानवियेषः नक्षत्रकमातपवारणं नकुडिकाकमण्डलूनोपाजहौप्रतीतौ नपेङ्कणथञ्जनतालहन्तकानि पेङ्कणंमयूरपिच्छं व्यञ्ज

चकिंचिच्चम्पं वावज्जं च अणुं चथूलं च तसथावरकायद्रव्यजायं सणसाविप्ररिषेत्तूणहिरसुसुवसुखे
 त्तवत्यु नदासीदासभयकपेसहयगयगविलगंवां लजाणजुगसयणासणाइं नक्षत्रकंनकोडिकानवा

पाटणरत्नखाणिप्रसुखतापसनाद्याश्रम एतलेठानेगतरह्योकार्द्वैएक अल्पथीडोषणोनाङ्कोपरिसाणंकरी मोटोस्यलत्वसथावरकाट
 व्यजातिद्रव्यनीसम्बन्धमनेकरीपुण परिश्रहवानकल्पे रूपो सीनोचेतवाल्यादिकवस्तुवर नकल्पे दासीदास भृतकचाकरवतागरो
 डाहाथीगाइं क्वालीनीजागिनकल्पे रथवाहनविशेषपपत्यं कभद्राश्रमनकल्पे छलनकल्पेकमंडलूनकल्पे प्रादत्वाण नकल्पे सीरपी

मोजेसकलकर्मचयलक्षणोन्नत्ये सुक्तिरेवनिर्लोभितैव मार्गपन्थासोच्चवरसुक्तिमार्गसास्य शिपरभूतःशेखरकल्पः कोसावित्याहसम्बर
 एवाश्रयनिरोधेष्वरपादपः प्रधानद्रुमः सम्बरवरपादपः पंचप्रकारस्यापिशंवरस्य उक्तस्वरूपसत्यपिप्रकृताध्ययनमसुसरत्वाहचरमं
 हीतिमितिसम्बन्धः किंतदित्याह ग्रामाकरनगरखेटककर्वटमंडंबद्रोणमुखपत्तनाश्रमगतंवाग्रामादिव्याख्यानपूर्ववत् वायव्यउत्तरपदां
 पेचयाविकल्पार्थः किंचिदित्यनिर्दिष्टस्वरूपं सामान्यं सर्वमेवेत्यर्थः अल्पं वा स्वल्पतः बह्वं वा नृल्पतः एवं चणुं वा स्लोकं प्रमाणातः स्थूलं च म

मोक्खवरवीयसारो मंदरगिरिसिहरचुलियाइवइमस्स मोक्खवरसुत्तिमगस्स सिहरभूओसंवर
 वरपायवो चरिसंसंवरदारं जत्यनकप्पइगामागरणगर खेडकळडमंडंबदोणसुह पट्टणासमगय

धनारूपप्रधानवीजसारभूत मेरुपर्वततेहनोसिखरतेचूलिका एहवोप्रधानसुगतीनिर्लोभमार्गो यिखरभूतखंगसरीखो संवररूपप्र
 धानदणपोचमोसंवरद्वारजांणिवो जिहानकल्पे ग्रामआगरनगर साटोनागढहोइं कुत्थितवासटूकडोवासनथी जलवटथलवटमार्ग

इत्प्रमाणतः तथा सवरकायदेवजायति त्वसकायरूपं शंखादिसचेतनमचेतनया एषंस्थावरकायरूपं रत्नादिद्रव्यजातं वस्तुसामान्यं म
 नसापिचेतसापि आस्तांकायेनपरिश्रितुं स्वीकर्तुं एतदेवविशेषेणाह नहिरय्यसुवर्णंचेतवास्तुपरिकल्पते परिग्रहीतुमितिप्रक्रमः
 नदासीदासमृतकप्रेषहयगजगवेलकंवादांस्त्वादेवप्रतीतानयानद्युगयनासनानि यानंरथादिकंयुग्यं वाहनमालंगोस्तुकेदेयप्रसिद्धोवा
 जंपानवियेपः नखत्तकमातपधारणं नकुंडिकाकमण्डलूनोपाजहौप्रतीतौ नपेङ्कणयञ्जनतालदन्तकानि पेङ्कणंमयूरपिच्छं व्यञ्जनं

चकिंचिच्चम्पं वावज्जं च अणुं चथूलं च तसथावरकायद्वजायं मणसाविपरिघेत्तूणां हिरण्यसुवर्णख
 त्तवत्यु नदासीदासमयकपेसहयगयगविलगंवां लजाणजुगसयणासणाहं नखत्तकंनकींडिकानवा

पाटणरत्नखांणिप्रमुखतापसनाद्याथम एतलेठानेगतरत्नोकार्दिकेक अल्पधोडोघणोनाक्रोपरिसाणं करी मोटोस्थूलत्वसथावरकायद्र
 व्यजातिद्रव्यतोसमूहमनेकरीपुण परिग्रहवानकल्पे रूपो सोनोचेतशाख्यादिकवस्तुघर नकल्पे दासीदास भूतकवाकरवतागरोधो
 डादाधीगाद्दंछालीनीजाग्निनकल्पे रथवाहनविशेषपमल्पं कभद्राशननकल्पे छवनकल्पेकमंडलुनकल्पे पादलाण नकल्पे सोरपीछ

मोक्षे सकलकर्मक्षयलक्षणैर्गन्तव्ये मुक्तिरेव निर्लोभतैव मार्गपन्थामोचवरमुक्तिगार्गसास्य शिष्यभूतः शिष्यरकल्पः कोसायित्याहसुष्यर
 एवाश्रयनिरोधणश्रवरपादपः प्रधानद्रुमः सखरवरपादपः पंचप्रकारस्यापिश्रवरस्य उक्तस्वरूपे सत्यपि प्रकृताध्ययनमनुसरन्नाहचरमं
 पक्षमंसखरद्वारं आश्रयनिरोधमुखमिति पुनर्विशेषयन्नाह यत्तत्रसंस्वरद्वारेपरिग्रहविरमणलक्षणैः सति न कल्पते न युज्यते परिप्र
 शीतमिति सखन्धः किंतु दित्याह ग्रामाकरनगरखेटकर्कटमंडवद्रोणमुखपत्तनाश्रमगतं वा ग्रामादिव्याख्यानं पूर्ववत् वायद् उत्तरपदा
 पेक्षया विकल्पार्थः किंचिदित्यनिर्दिष्टस्वरूपं सामान्यं सर्वमेवेत्यर्थः अल्पं वा स्वल्पतः बद्धं वा क्लृप्ततः एवं अणुं वा श्लोकं प्रनाणतः स्युलं चम

मोक्खवरवीयसरो मंदरगिरिसिहरचुलियाइवइमस्स सोक्खवरमुत्तिमगस्स सिहरभूओसंवर
 वरपायवो चरिअंसंवरदारं जत्थनकप्पइगासागरणगर खेडकव्वडमंडंबदोणमुह पट्टणासमगय

सुनारूपप्रधानवीजसारभूत मेरुपर्वततेहनोसिखरतेचूलिका एहयोप्रधानचुगतीनिर्लोभमार्गनो शिखरभूतं गसरीखो संवररूपप्र
 धानरत्नपांचमोसंवरद्वारजाणिवो जिहानकल्पेग्रामआगरनगर साटीनागढहोइं कुन्धितवासडूकडोवासनथी जलवटयत्तवटमार्ग

इत्युक्तं तत्रैतन्मतेन चेतनं वा एषं स्थावरकायरूपं रत्नादिद्रव्यजातं वस्तु सामान्यं
 न तत्रापि चेतनं स्यात् तत्रैतन्मतेन चेतनं वा एषं स्थावरकायरूपं रत्नादिद्रव्यजातं वस्तु सामान्यं
 न तत्रापि चेतनं स्यात् तत्रैतन्मतेन चेतनं वा एषं स्थावरकायरूपं रत्नादिद्रव्यजातं वस्तु सामान्यं
 न तत्रापि चेतनं स्यात् तत्रैतन्मतेन चेतनं वा एषं स्थावरकायरूपं रत्नादिद्रव्यजातं वस्तु सामान्यं

चित्तं चैतन्यं च अणुं च धूलं च तस्यैवैतन्मतेन चेतनं वा एषं स्थावरकायरूपं रत्नादिद्रव्यजातं वस्तु सामान्यं
 न तत्रापि चेतनं स्यात् तत्रैतन्मतेन चेतनं वा एषं स्थावरकायरूपं रत्नादिद्रव्यजातं वस्तु सामान्यं

अथैतन्मतेन चेतनं वा एषं स्थावरकायरूपं रत्नादिद्रव्यजातं वस्तु सामान्यं
 न तत्रापि चेतनं स्यात् तत्रैतन्मतेन चेतनं वा एषं स्थावरकायरूपं रत्नादिद्रव्यजातं वस्तु सामान्यं

वंशादिमयंतालहन्तकं व्यञ्जनविशेषएव नचापिनापिचअथोलोहंत्वपुंक्वंगंताम्रं शुल्बं सीसकंनगंकांस्थत्वपुकताम्रसंयोगजंरजतरूप्यं
जातरूपंशुवर्णंमणयश्चन्द्रकान्ताद्यामुक्ताधारपुटकंशुक्तिसंपुटं शङ्खःकंबूःदन्तमणिः प्रधानदन्तोहसिप्रमृतीनांदन्तजोनामणिःऽऽहं नि
पाणंशैलःपापाणःपाठान्तरैणलेसत्ति तत्वज्ञेयःक्षेपद्रव्यं काचवरःप्रधानकाचः चेलंबवस्त्रं चर्माजिनमेतेपांहृन्धः ततएपाःकानियानि
पात्राणिभाजनानितानि तथामहाहार्षिणमहाहार्षिनिवज्जम्बूल्यानीत्यर्थः परस्यान्यस्यथुपपातंच ग्रहणैकाग्रचित्ततांलोभंपञ्चर्षींजन
यनियानितानिअथुपपातलोभजननानि परियट्टिडंति परिकर्षयितुंवापरिपालयितुमित्यर्थः नकल्पन्तद्भ्रुतियोगः गुणवडत्ति गुण

हणनपेङ्गणवीयणतालियंटाकाणयावि अयतउयतंबसीसकंसरययजायखूवे मणिमुतीधारापुड
कसंखदंतमणिसिंगसेलकायवरचे ल चम्पपत्ताइं महारिहाइं परस्सञ्ज्कोववायलोभनणणाइं प

भासादिकनोवीजणोताडनोनीपनोनकल्पे लोहंनोतरञ्चानो तांयानोसीसानोकांसानोरूपानो सोनानोचंद्रकांतादिमोतीसीपनापु
उयंखदांतमणिनाऽङ्गपापाण काचप्रधानवस्त्रचर्मएतलासंघीयापात्री वज्जम्बूल्यपरचनेरानिलेवाभणी एकाग्रचित्तनाकरणहारलो

वतोमूलगुणादिसम्पन्नस्येत्यर्थः नचापिपुष्पफलकन्दमूलादिकानि सतःसप्तदशोयेषां त्रीत्यादीनांनितथा सप्तदशकागिसर्वधान्
 निविभिरपियोगैःसनःप्रभृतिभिःपरिग्रहीतुं कल्पन्त इतिप्रकृतमेवकिसमर्थमित्याह औपधभेषज्यभोजनार्थाय तत्रौपधभेषकांगंभेषज
 द्रव्यसंयोगरूपंभोजनं प्रतीतमेव संज्ञाणंतिविभक्तिपरिणामात् संयतस्यसाधोकिंकारणं कोहेतुरकल्पने उच्यते अपरिसमितज्ञान
 रियट्टिउं गुणवयो नयाविपुष्पफलकंदमूलादिकाइं सणसत्तरसाइं सब्धखाइंतीहिंविजोगेहिं

परिषेत्तुं औसहभेसज्ज भोयणइयाए संज्ञाणंकिंकारणं अपरिसमिथणाणदंसणधरोहिं सौलगुणवि
 णयतवसंज्ञमनायकेहिं तित्यं करेहिंसब्बजगजीववच्छेलेहिं तिलोयमहिणहिं जिणवरिंदेहिंएसजो

भनाउपजावणहारपरावर्त्तिवानकल्पे गुणवंतनेनकल्पे पुष्पफलकंदमूलादिक सणसत्तरसोजेत्रीत्यादिकएसर्वधान्य त्रिऊंयोगेम
 वचनकायाइं करीपरिग्रहवानकल्पे औपधजातिना घणीजातिनाभोजनएतलानेअर्थे चारितीइं किंसोकारणपरमाणरचितज्ञा
 दर्यननाधारणहारे मूलगुणादिउत्तरगुणादि विनयादिगुणतपसंयमना नायकतीर्थंकरदेवे सर्वज्ञगजीवनेवात्मल्यकारी त्रिलोक

वंयादिमयंतालवृत्तं व्यञ्जनविशेषएवनापिनापिचञ्चयोलोहंत्वपुक्वंगंताम्बं शुल्लं सीसकंनगंकांस्त्यत्रपुक्ताम्बसंयोगजंरजतंरुष्यं
 जातरूपंमुवणंमण्यश्चक्रकान्ताद्यामुक्ताधारपुटकंशुक्तिंसंपुटं शङ्खःकंबूःकंबूःदन्तमणिः प्रधानदन्तोहसिप्रमथतीनांदन्तजोवामणिःऋतंनि
 पाणशैलःपाप्राणःपाठान्तरेणलेसति तत्रश्लेषःश्लेषद्रव्यं काचवरःप्रधानकाचः चेलंबस्त्रं चर्माजिनमेतेपांहृद्द्वः ततएप्रानःक्लानियानि
 पात्राणिभाजनानितानि तयामहार्हाणिमहार्धानिवृद्धल्वानीत्यर्थः परस्थान्यस्यधुपपातंच ग्रहणैकाग्रचित्तांलोभंघमूर्च्छांजन
 यन्तियानितानिच्युपपातलोभजनानि परियट्टिडंति परिकर्षयितुंवापरिपालयितुमित्यर्थः नकल्पन्तद्रुतियोगः गुणववृत्तिगुण

हणनपेङ्गणवीयणतालियंटकाणयावि अयतउयतंबसीसकंसरययजायखूवे मणिमुत्तीधारापुड
 कसंखदंतमणिसिंगसेलकायवरचेल चम्पत्ताइंमहारिहाइं परस्त्रञ्ज्जोववायलोभजणयाइंप

बांसादिकनोवीजणोताडनोनीपनोनकल्पे लोहनोतरुद्यानो तांबानोसीसानोकांसानोरूपानो सोनानोचंद्रकांतादिमोतीसीपनापु
 डगंधदंतमणिनाइंगपापाण काचप्रधानवस्त्रचर्मएतद्यासंबधीयायाती बृद्धमूल्यपरथनेरानेलेवाभणी एकाग्रचित्तनाकरणधारलो

संनिधीकर्तुं सुविहितानामिति सम्बन्धः तत्र श्रोतः कूरं कुस्त्रापामापाः ईषत्स्विन्वासुत्तादय इत्यन्ये गंजति भोज्यविशेषः तर्पणाशक्त
 वः मधुति वदरादिचूर्णः भुञ्जियति धानाः पललति तिलपिष्टं स्वपोसुत्तादिविकारः शम्बुलीतिलपर्पटिकवेष्टिमाच प्रतीताः वररसेका
 णिचूर्णक्रीशकानि च रूढिगम्यानि पिण्डागुडादिपिण्डाशिखरिणीगुडमिश्रं दधिबद्धति घनीतीमनं मोदकाः लड्डुकाचीरं दधिचव्य
 क्तं सर्पिष्टं नवनीतं चणं तैलं गुडं खण्डं च कथानि मच्छं द्विकाखण्डविशेषः मधुमद्यमं सानिप्रतितानि खाद्यकानि आशोकवर्त्तय
 व्यञ्जनानि तक्रादीनि शालकानि वा तेषां विधयः प्रकारास्तौ पाद्यकथञ्चनविधयस्तएतेषां मोदनादीनां द्वन्द्वः ततएते आदिर्यस्यतत्त
 याप्रणीतं प्रापितं उपाययसतौ परगृहे वा आरण्ये अटव्यां न कल्पते न सङ्गच्छते तर्दपिसन्निधीकर्तुं सञ्चयीकर्तुं सुविहितानां परिग्रह
 परिवर्जनेन शोभनानुष्ठानानां सुसाधनमित्यर्थः आह च विडमुक्ते इमं लोणं तेस्य च फ्राणियं गते संनिधि मच्छं तिनाय पुत्तवडर

नवणीयति लुगुडखंडमच्छं डित मधुमज्जमं सखज्जकवंजण विहिमाद्रुकंपणितं उवस्सएपरधरेवरण

डीगुलखंडमिश्रितदधिलिनीमण लाडू आद्रूधदही घृतमांखण तैलगुडखांडसाकर मधुमद्यमांसखाजलानीजातिसालगाएहनी

र्यनधरैः सर्वविद्भिः शीलं समाधानं गुणाः स्रलगुणादयो विनयो भ्युत्थानादिकः तपः संयमौ प्रतीतौ तान्त्रयन्ति द्विं प्रापयन्ति ते तयाते
 स्त्रीयं करैः शासनप्रवर्तकैः सर्वजगज्जीवत्वलैः सर्वैस्त्रे लोकाय महितैः जिनाच्छस्त्रस्वीतरागाः तेषां पराः केवलिनस्तो पा मिन्द्रास्त्रीयं कर
 नाम कर्मोदयवर्त्तितत्वाद्ये तेतयाते एपापुष्पफलधान्यरूपायो निरुत्यन्ति स्थानं जगतां जगमानां उसानामित्यर्थो हृदोपलब्धो केवलज्ञानेन
 ततश्च न कल्पते न सङ्गच्छते यो निःसमुच्छेदो यो निःस्रं सकर्तुं सिंति गम्यते परिग्रहे श्रीपथाद्युपयोगे च तेषां सोपय्यं भवतीति इति यद्दत्त
 पदार्थेनेनैवं तेन वर्जयन्ति परिहरन्ति पुष्पफलधान्यग्रहणभोजनादिकं केचन मणसिंहाः सुनिपुण्णवायदपि च श्रोदनादितदपि न कल्पते

श्रीजगणं दिश्या न कप्पद्गोशीसमुच्छेदोत्ति तेणवज्जंति समणसीहा ! जंपियत्रोदणकुम्भासगंजीतप्प
 णमंयुभुंजियपललसूपसंकुलि वेढिमवरसंखचुखकोसग पिंडसिहरणीवट्टगमोयकखीरदहिंसपि

पूज्यनीकच्छस्त्रस्वीतरागमां हि केवली एहजो निजीवनीदीठी न कल्पे यो नीनोच्छेदवो तेणेकारणेवर्जे साधुमां हि सीहसमाने जेपुण्णकर
 उडदकुम्भापविशेषसात् वोरचनूनीसेक्योधान तिलवटसुहादितिलसंकुलि वेढमीवरसारकचूर्णकोशकएलोकच्छुडीजांणवा गुलनीपौ

अनेन न च छद्दि ताभिधान ए पणा दोष उक्ताः पात्रकरणत्ति प्रादुःक्रियते अन्धकारादपवरकादेः साध्वर्थवचिःकरणेन दीपमण्यादिधरणेन
 वाप्रकाशते यत्तत्प्रादुःकरणमगनादिश्चाह चणीयदुवारं धारेगवक्वकारणाद्रूपावकरणं तु पा मिच्चं ति अपमित्यकं उत्यज्जकसुच्छिन्नमि
 त्यर्थः आह च पा मिच्चं जं साह्यणष्टाठ छिं द्विडविया विं त्ति एषां च समाहार इन्द्रः सीसकान्तिमिअजातं साध्वर्थं गृहस्थार्थं वादित उपस्कृतं
 आह च पदं सं चिय गि हि सं जय मी सो वे क्व उडा इमी सं तु कौय गड्ति की तेन क्रयेण कृतं साधुदानाय कृतं की त कृतं आह च दब्बा इ पडु च्च हिं किण
 णं साह्यणष्टा एकीयं तु पा ऊडं वत्ति प्रागृत्तिकेत्यर्थः तस्य चणं चेंदं सु ऊ मे य र मुख क्कण मव स क्कण मे य पा ऊ डिया ततः पदत्रयस्य समाहार इन्द्रः
 चण्डः पूर्ववाक्यापेक्षया विकल्पार्थः दानमर्थोयस्य तद्दानार्थं पुण्यार्थं प्रकृतं साधितं पुण्यप्रकृतं पदद्वयस्य इन्द्रः तदाश्रमणाः पंचविधाः नि
 ग्रन्यसक्ततावसरोरय आजीवपंचहाससणावनीपकाश्चतस्रु कास्त्रा एवार्थः प्रयोजनं यस्य तत्तथा तद्भावस्तत्ताया वा विकल्पार्थः कृतं निया
 दितं इह कश्चिद्दत्तादानमेवावलंबते दात्यव्यं मयेति अन्यस्तु पुण्यं समभूयादित्येव मन्यस्तु अमणानम्यस्तु वनीपकानिति चत्वारोपि चैद्दे
 शिकस्य भेदा एते उक्ता इति पच्छाकम् इति प्रद्यादानानंतरं कर्मभाजन धावनादियत्वायनादौ तत्प्रत्यात्ममूर्तिपुरेकम् इति पुरोदानात्पूर्वं
 कर्महस्तधावनादियत्वा तत्पुरः कर्मणी इत्यति नैत्यिकं सार्वदिकमवस्थितं मनुष्यपोषादिप्रमाणं उदकमक्खियंति उदकादिना संख्यं यदा

यत्तियदपिषोद्विष्टादिरूपं मोदनादिनकल्पते तदपिचग्रहीतुमितिस्वन्धः उद्विष्टंयावदर्थिकान् पापण्डिनःत्रमणानुसाधुन्नेःःःःः
 भिषाप्रगमादौ यद्विद्यावितरणंतदौद्वैधिकमुद्विष्टं आहचउद्विसियसाहुमाईउमब्बियभिकखवियरणंजचत्तिस्यापितं प्रयोजनेःःःः
 गृहस्थेनचतदर्थं स्यापितंयत्तत्स्यापितमाहचसोहोचसियखीराहुठावणं ठवणसाहुणहाएरचितकं मोदकचूर्णोदिसाब्बाद्यर्थंःःःः
 पुनर्मेदकादितयाविरचितंश्रीद्वैसिकभेदेयं कर्माभिधानउक्तःपर्यवजातंपर्यवोऽवस्थातरं जातोयत्वतत्पर्यवजातंक्रूरादिकमुद्वरितंःःःः
 दिनाविमिश्रितंकरंवादिंकंपर्यायान्तरमापादितमित्यर्थः अयमप्योद्वैशिकभेदकताभिधानउक्तःप्रकीर्णंविचित्रं विद्वद्वितंपरिसाःःःः

कप्यद्रतंपिसंनिहिं काजणसुविहियाणंजंपिय उद्विद्वद्विविथरचितकपज्जवजात पकिसुपाओकरण
 पामिब्बंमीसककीयकडं पाहुडंवादाण्डं' पुखपगडं'समणवणीमगुठयाएवंकैथंपच्छाकम्पुरेकम्पानि

जेविधिप्रकारेइत्यादिक प्रणीतरसउपाअयनेविषे अनेरानेघरेचटवीनेविषे नकल्पे तेवस्तुसंचयकरिवाभणी कडाभउठाननाकरण
 शारेजेएहवोशोइतेनल्ये जेसाधुनेउद्वैशीकीधो साधुकाजेथापीम्बूषो साधुनेकाजेरच्यो करवोकरीम्बूके नांखतीलेइआवेखंधारे

चनेननचछर्दिताभिधानएपणादोपलक्तः पाठकरणात्त प्राडु।कयत अ०प०ग०।१२०
 वाप्रकाशते यत्तत्प्राडुःकरणमयनादिआहचणीयदुवारं धारेगवक्वकरणाइपावकरणं तुपामिच्चंति अयमित्यकंउत्पज्जकमुच्छिन्नमि
 त्यर्थः आहचपामिच्चंजंसाहणहाउच्छिंदिवियाविंतिनिर्णयं चसमाहारद्वन्द्वः मीसकत्तिमिअजातंसाध्वथं गृहस्थार्थंवादिउपस्कृतं
 आहच पदमंचियगिहिसंजयमीसोवेक्खडाइमीसंतुकीयगड्ढित्तिकीतेनकयेणकृतंसाधुदानायकृतंकीतकृतंआहचदव्वाइपडुच्चंदिंकिण
 णंसाहणहाएकीयंतुपाळ्डंवत्ति प्राकृतिकेत्यर्थःतसुचणंचेदंसुळ्ढमेयरसुखकणमवसकणमोयपाळ्डिडियाततः पदत्वयस्यसमाचारद्वन्द्वः
 चगद्दः पूर्ववाक्वापेचयाविकल्पार्थः दानमर्थीयस्य तद्दानार्थंपुण्यार्थंप्रकृतंसाधितं पुण्याप्रकृतंपदद्वयस्यद्वन्द्वः तदाश्रमणाःपंचविधाःनि
 ग्रन्यसक्ततावसंगेरुय आजीवपंचहाससणावनीपकाश्चतुर्कु कास्तएवार्थः प्रयोजनंयस्यतत्तथातद्भावस्तत्तातयावाविकल्पार्थःकृतंनिष्पा
 दितंइहकश्चिहातादानमेवावलंबतेदात्यव्यंमयेति अन्यस्तुपुण्यंममभूयादित्येवमन्यस्तु अमणानन्यस्तुवनीपकानिति चत्वारोपिअत्रौद्दि
 थिकस्य भेदाएतेउक्ताइतिपच्छाकम्भंति पश्चादानानंतरंकर्मभाजनधानादियत्नायनादौ तत्पश्चात्कर्मपुरेकम्भंति पुरोदानात्पूर्वं
 कर्महसाधावनादियत् तत्पुरः कर्मणीइयंति नैत्यिकंसर्वदिकमवस्थितं मनुष्यपोषादिप्रमाणं उदकमक्खियंति उदकादिनासंखटंयदा

हम्विखयसुदगाद्गणा उजंजून् अयमेपणदोपउक्तः अतिरित्तं तिवत्तीसंकिरकवलाआहारोफुक्खिउपरओभणियोपुरिसख्खमहिंलायाए
 षट्ठावीसंभवेकवलाए तत्प्रमाणातिक्रान्तमरिरिक्तमयंचमण्डलीदोपउक्तः मोहरेचेवत्ति मोख्येणपूवंसंखवपयात् संसयादिनापउ
 भापित्वेनयसुभ्यतेतनौखरमयसुत्यादनादोप उक्तसयंगगहत्ति स्वयंमालनादत्तं गृह्यतेयत्तत्स्वयंग्राहं अयमपरिणताभिधानदोपउक्तो
 दायकस्यदाने अपरिणतत्वादिति आहडंतिखग्रामादेः साध्वर्थमानीतमाह्वतं आहचसगामपरगाममाणियं आहडंततं होइमड्डिउ

तिकमतितिकंमक्खिकं अइरित्तं मोहरंसयगाह साहडंमड्डिओवलित्तं अह्वेज्जंचेवअणिसिद्धं जंतं

अजयालोकरीदेओच्छीनोआणीदे काईआपणेअर्थेकाईसाधुनेअर्थेतेमिअ वेचातोआण्यो जीमणवारआधीपाच्छीकरे दाननेअर्थेपुख्य
 नेअर्थेयाआदितापसने रांकयाचकनेअर्थेएणीपरेकीधो साधुनेदीघापूठेभाजनहसादिधोवे जेदानपहिलोहसादिधोवे नित्यपिंड
 सदाएकधरआहारउदकादिकेखरड्यो इरकवलउपरजीमे आहारवत्तीसं किरकवलाहारो कुक्खिउपरओभणियोपुरिसख्खमहिंलाए
 षट्ठावीसंभवेकवलादातारनीकीर्त्तं करेआफणीइआग्रहेदातारनोमननथी सामुहोआण्योमाटीनोलेपउघाडील्ये उदालीनेदेवरावे

बलितंति उपलक्षणत्वान्मृत्तिकाग्रहणस्यष्टिकाजतुगोमयादिना उपलिप्तं सत्यदुद्भिद्यददातितंष्टत्तिकोपलिप्तं उद्भिन्नमित्यर्थः आ
 हचछगणाद्रणोवलितं उद्भिर्भृदियजंतमुद्भिन्नं अच्छिज्जं चैवत्तिअच्छेद्यं यदाच्छिन्नमृत्यादिभ्यःस्वामीददातिआहचअच्छेज्जं अच्छि
 दियजंसामीभिञ्जमाद्रिणेअनिष्टुष्टं वल्लसाधारणंसत्यदेकएवददातिआहचअणिसष्टं सामन्नं गोद्वियभन्नाद्दददएगस एतेपूद्दिष्टादिपु
 प्रायउद्भमदोपा उक्तातप्राययत्ततिथिपु मदनलयोदश्यादिपु यज्ञेषुनागादिपूजासु उत्सवेषुच शक्रोत्सवादिपु अन्तर्बहिर्वाचपाश्रयात्
 भवेत्त्रयमणार्थंस्थापितं दानायोपस्थापितं हिंसालक्षणयत् सावद्यं तत्सम्प्रयुक्तंनकल्पतेतदपिचपरिग्रहीतुं अथेति परप्रश्नेकीदृशंकिंवि

तिहिमुजरणे सुलसवेसुय अंतोव्ववहिज्जहोज्जं समणद्वयाएठवियंहिंसा सावज्जसंपउत्तनकप्पइ
 तंपियपरिधेत्तुं अहकेरिसयं पुणेोतंकम्मंतिजंतं एकारस्सपिंडवायसुद्धं किरणहणपवणकयकारि

नियेवेजणानीवसुएकनाभावविनाल्ये जेतेमदनतेरसप्रमुखजाग्यादिक इंद्रमहोत्सवादिक्कमोहिथीवाहिरकाढीहोइं साधुनेकाजे
 थापीन्स्वोहिंसासावद्यतेणैकरी सहितएहवायस्वआहारादिकनकल्पेतेपुणपरिग्रहवो अथहिवेकेहवोवलीतेकल्पे जेतेआचारंग

धंपुणाइति पुनाः कल्पतेसंगच्छतेपरिगृहीतुमोदनादीनि प्रकृतं उच्यते यत्तदेकादशपिंडपातशुद्धं आचारांगस्य द्वितीययुतस्कन्धप्रथमाध्ययनस्यैकादशभिः पिण्डपाताभिधायिकैरुद्देशैर्विसुद्धं तदुक्तदोषविसुक्तं यत्तत्तथा तथाक्रयणंमूल्ये नग्रहणं हननं विनायनं पचनं चाग्निनापाकइतिहन्धः एपांयानिहन्तकारितानुमोदनानि स्वयंकरणकारणानुमतयः तानितथाताएव नवकोव्याविभागाइतिसमासः ताभिः सुपरिसुद्धं निर्दोषं दशभिश्चदोषैर्विप्रसुक्तं तेचशक्लितादयः एयणादोषाः उद्गमआधाकर्मादिप्योडशविधः उत्पादनाधाव्यादिप्योडशविधैवएतत्सुद्धयमेपणागवेपणाभिधाना उद्गमदोषात्पदानैपणातया शुद्धं ववगयच्युचइयचत्तदेहंचित्थपगतमोषतश्चेतनापर्यायादचेतनत्वं प्राप्तं च्युतं जीवनादिक्रियाभ्योभ्रष्टं च्यावितं तेभ्यएवआयुक्षयेणभ्रंशितं त्यक्तदेहंचपरित्यक्तजीवसंसर्गसमुत्थशक्तिजनिताहा

याणुं मोयणा नवकोडौहिंसुपरिसुद्धं दसहियदोसेहिंविष्मसुक्तं उद्गमउप्रायणेसणाएसुद्धं ववग

माहेपिंडेपणाअध्ययने १ उद्देशेआहारलेवानीविधिकहीच्छे दोषरहितवेचातो प्राणविनाशपचवोकरवोकराववो अतुमोदवो नवकोटिकरी निर्दोषदशयंकादिकदोषरहित आधाकर्मादि १ इदोषधातिदोषादिश १ इ एवेह एषणाइकरीशुद्ध चेतनाजाइवेकरी अचेतन

रादिपरिणामप्रभापचयं च तथा चससुच्चयेप्रासुकं च निजोवमित्ये तत्पूर्वोक्तस्यै व व्याख्यानं कल्पते ग्रहीतुमिति प्रकमसाथाव्ययगत
 सयोगसनागारं विगतधूमं चेति पूर्ववत्पटस्थानकानि निमित्तं यस्य भैचवर्तनस्य तत्तथातानि चाम्बुनि वेयण? वेवावच्चै? इरिंयद्वा
 एप? संजमद्वाए४ तहपाणवत्तियाए५ छट्टंपुणधम्मचिंताएत्ति पट् कायपरिरचणार्थमिति व्यक्तं दृष्टिहृष्टिनि अहनि? प्रतिदिनं स
 र्धदापीत्यर्थः प्रासुकेन भैचोणभिन्नासम्बुहेन वर्त्तितव्यं वृत्तिः कार्या तथा यदपि च औपधादितदपि संनिधित्तं न कल्पत इत्युच्यते षट् नौक

यत्तु यच्च विद्यच्च तदेहं च फ्रासुयं च ववगयसंजोगमणिगलं विगयधूमच्छट्टाणनिमित्तं छक्कायपरिर
 क्खणद्वादिणिसुफ्रासुकेण भिव्खेणवद्वियव्वं जंप्रियसमणस्सुविहियस्सुत्तरोयायंके बड्ढप्पगारंमि

घयोजीवनादिक्रियाथीचव्योयस्त्वे करीयजीवकीधो त्यक्तजीवजीवरहितप्रासुकजीवरहित संयोजनादोपरहित आहारनोवपांणिवो
 तेणे रहितआहारजपरिहेपरहित छहेकारणे चाहारल्ये नान्यथा छक्कायराखवानिअर्थेवेयण? वेवावच्चै? इरियद्वाएय? संजमद्वाए४
 तहपाणवत्तियाए५ छट्टंपुणधम्मचिंताएइ दिवसदिवसप्रतेप्रासुक भिच्चाइं वर्त्तवोचारीत्तीइं जेआगलिकहीसेतेसाधुने पासत्थादि.

धंपुणाइति पुनाः कल्पते संगच्छते परिहृती तमोदनादीनि प्रकृतं उच्यते यत्तदेकादयः पिंडपातशुद्धं आचारांगस्य द्वितीयश्रुतस्कन्धप्रथमाध्ययनस्यैकादयःभिः पिण्डपाताभिषायिकैरुद्देशैर्विसुद्धं तदुक्तदोषविसुक्तं यत्तत्तथा तथा क्रयणं मूल्ये नग्रहणं हननं विनायनं पचनं चाग्निनापाकइति हन्वः एषां यानि कृतकारितानुमोदनानि स्वयंकरणकारणानुमतयः तानितया ता एव नवकोद्याविभागा इति समासः ताभिः सुपरिसुद्धं निर्दोषं दशभिश्चैतैर्विसुक्तं ते च शङ्कितादयः एषणादोषाः उद्गमआधाकर्मादिप्योद्दशविधः उत्पादनाषाब्द्यादियोद्दशविधैव एतत्तद्द्वयमेपणागवेषणाभिधाना उद्गमदोषात्पादनैपणातया शुद्धं ववगयच्युचइयचत्तदेहं च त्तिव्यपगतमोषतश्चेतनापर्यायादचेतनत्वं प्राप्तं च्युतं जीवनादिक्रियास्योन्मटं च्यावितं तेभ्य एव आशुद्धयेण भ्रंशितं त्यक्तदेहं च परित्यक्तजीवसंसर्गसमुत्पद्यति जनिताहा

याणुं मोयणा नवकोडीहिंसुपरिसुद्धं दसहियदोसिंहिं विष्मसुक्तं उद्गमउष्मायणे सणाएसुद्धं ववग

माहेपिंडेपणाअध्ययने १ उद्देशे आहारलेवानीविधिकहीर्षे दोषरहितवेचातो प्राणविनाशप्रचवोकरवोकराववो अनुमोदवो नवकोटिकरी निर्दोषदशयंकादिकदोषरहित आधाकर्मादि १ ६ दोषधातिदोषादिश १ ६ एवेहं एषणाइकरीशुद्ध चेतनाजाइवेकरी अचेतन

रादिपरिणामप्रभवापचयंयत्तत्तथा चसमुच्चयेप्रासुकं चनिर्जोवमित्ये तत्पूर्वोक्तस्यै व व्याख्यानं कल्पते ग्रहीतुमिति प्रकमसायाव्यपगत
सयोगमनागारं विगतधूमंचेति पूर्ववत्पटस्थानकानि निमित्तं यस्यभैक्षवत्तनस्य तत्तथातानि चाम्बुनि वेयणः वेवावञ्चे २ इरियद्वा
एप ३ संजमडाए ४ तहपाणवत्तियाए ५ छट्टंपुणधम्मचिंताएत्ति षट् कायपरिच्छणार्थमित्यक्तं इण्हिण्हिण्हिण्हि प्रतिदिनं स
र्वदापीत्यर्थः प्रासुकेनभैक्षेणभिचासम्बहेने वर्त्तितव्यं इत्तिः कार्यातथायदपि च औपधादितदपि संनिधिक्षतं न कल्पत इत्यञ्जरघटनीक

यच्चुयचवियचत्तदेहं च फासुयं च ववगयसंजोगमणिगलं विगयधूमछट्टाणनिमित्तं छक्कायपरिर
क्खणद्धादिण्हिण्हिफासुकेण भिक्खेणवट्टियब्बं जंपियसमणस्ससुविहियस्सउरोयायंके बड्डप्पगारंमि

थयोजीवनादिक्रियायीचव्योशस्वे करीचजीवकीधो त्यक्तजीवजीवरहितप्रासुकजीवरहित संयोजनादोपरहित आचारनोवपांणिवो
तेणे ररहितआहारऊपरिद्वेपरहित छहेकारणेआहारल्ले नान्यथा छक्कायराख्वानेअर्थेवेयणः वेवावञ्चे २ इरियद्वाए ३ संजमडाए ४
तहपाणवत्तियाए ५ छट्टंपुणधम्मचिंताए ६ दिवसदिवसप्रतेप्रासुक भिचाइं वर्त्तवोचारीवीइं जेआगलिककीसेतेसाधुने पासत्यादि

धंपुणाइति पुनाःकल्पतेसंगच्छतेपरिष्टहीतुमोदनादीनि मद्यतंतुच्यतेयत्तदेकादयपिंडपातशुद्धं आचारांगस्यद्वितीययुतस्कन्धप्रयमा
 ध्ययनस्यैकादशभिः पिण्डपाताभिधायिकरुद्धे शैविसुद्धं तदुक्तदोषविमुक्तं यत्तत्तथा तथाक्रयणंमूल्ये नग्रहणं हननंविनाशनं पचनंषा
 ग्निनापाकइतिहृन्दः एषांयानिहृतकारितानुमोदनानि स्वयंकरणकारणानुमतयःतानितथाताएव नवकोट्यापिभागाइतिसमासः ता
 भिःसुपरिसुद्धं निर्दोषं दशभिश्चदोषैर्विप्रमुक्तं तेचशङ्कितादयःएषणादोषाः उद्गमआधाकर्मादिपौड्यविषः उत्पादनाषाब्धादियौड्य
 विषैषएतत्तृहयमेपयागवेपणाभिधाना उद्गमदोषात्पादनैषणातया शुद्धं ववगयचुयचइयचत्तदेहं चत्तिथ्यपगतमोषतचे तनापर्यायाद
 धेतनत्वं प्राप्तं च्युतंजीवनादिक्रियाभ्योभ्रष्टं च्यावितंतेभ्यएवआद्युक्तयेणम्नं धितं त्यक्तदेहं चपरित्यक्तजीवसंसर्गसमुत्पद्यत्तिजनितान्ना

याशुंमोयणा नवकोटौहिंसुपरिसुद्धं दसहियदोसेहिंविष्पमुक्तं उद्गमउप्यायणेसणाएसुद्धं ववग

माहेपिंडेपणाअध्ययने१ उद्दे शेषेआहारलेवानीविधिकहीछे दोषरहितवेचातो प्राणविनाशपचवोकरवोकराववो अमुमोदवो नवको
 टिकरीनिर्दोषदशयंकादिकदोषरहित आधाकर्मादि१६दोषधातिदोषादिश१६ एवेहं एषणाइकरीशुद्ध चेतनाजाइवेकरी अचेतन

एपाह्वन्धःततएतान्यादिर्यस्य तत्तथाएतदपिच संयमस्योपहृणार्थमुपटन्मार्थं नपरिग्रहसंज्ञयाआहच जंपिवत्थंयपायंवाकं वलंपाययुं
 क्खणंतेपिसंयमलज्जद्वाधारैतीपरिहरंतिया परिभुंजतइत्यर्थः नसोपरिगहोवुत्तोनाद्भुत्तेण ताद्गणामुच्छापपरिगहोवुत्तोद्भुत्तं महे
 सिष्णाचस्रद्गुरुणेत्यर्थः तथावातातपदंगमशकयीतपरिरक्षणार्थतया उपकरणंरजोहरणादिकंरागह्वे परहितं यथाभवतीत्येवंपरिह
 र्त्तयं परिभोक्तयं संयतेननित्यं एवमपरिग्रहतास्यभवतिआहचअक्रत्तिसोहीएउवकरणंवाहिरंपरिहरंतो अपरिगहोत्ति भणितो
 जिणेह्दितेलोक्कदंसीह्दं तथाप्रत्युपेक्षणं चक्षुपानिरीक्षणं प्रस्फोटनंआस्फोटनं आभ्यांसहयाप्रमार्जनारजोहरणादिक्रियासातथातस्यां

णरागदोसरहियंपरिविहियब्बंसंजएणिच्चंपडिलेहणपफोडण पमज्जणाएअहोयराओयअप्रमत्ते
 णंजंतिसययंनिक्विवियब्बंचगिरिहयब्बंचभायणभंडोवहिंउवकरणंएवंसेसंजएविमुत्ते निसंसंगोनिप

गह्वेपरहितभोगविवोसाधुचारीकीदं नित्यप्रतेरूडीपरेजोवो अक्खोडापक्खोडापूजवो रात्तिअनेदिवसे प्रमादरहितहोद्द निरंत
 ररूक्कवोयच्चिवो भाजउभाडउपधिउपगरण एवूर्वीक्तेसंयमवंतेसूकाणोनथी संगरहितपरिग्रहरहितएचि समतारचितस्वे हरूपी

तुयदपिचत्रमणस्य सुविहितस्यतुशब्दोभाषामात्रे पतद्दृढइधरिणःसपातस्यसम्भवतिभाजनंचपातं भांडंघग्मयंतदेयउपधिसचीपधित
 उपकरणंचोपग्रहिकं अथवाभाजनंचभाण्डं चोपधियेत्ये वरूपमुपकरणं भाजनभांडोपधु पकरणं तदेयाच्च पतद्दृढं पातं पातबन्ध
 नंपातबन्धः पातकेसरिकापातप्रमाजंनपोतिका पातस्यापनयत्वकम्बलखण्डे पातं निधीयतेपटलानिभिच्चावसरे पातप्रन्धादकानि
 वस्त्राद्यएडानितानिचयदिसर्वसोक्तानि तदातीक्ष्णियभवन्ति अन्यथापंचसप्तचेतिरजस्वायंचपातवेदनंचीयरंगोच्छ्रकः पातयस्त्रप्रमाजंन
 हेतुःकम्बलयकलरूपः तयएवपच्छदौ द्विसौत्विकौटतीयचौरिणिकःरजोहरणंप्रतीतंचोलपट्टकःपरिधानवस्त्रं मुखानन्तकंसुखवस्त्रिका

यकेसरियापायद्वयंचपडलाइं तिखिवरयत्ताणंगोच्छ्रओ तिनित्यपक्कागारओहरणचोलपट्टकमु
 णणंतकमादीयंयंप्रिय संजमस्सउववूहणइयाए वायायवदंसमसगसीय परिरक्कणइयाएउवगर

वीपूंजणीहेठलोगोच्छोपडलातिणियथदीहायप्रमाणरजस्वाणपातानावींणकपरलोगोच्छोविणियपक्खेवडीरजोहरणओधोचोलयटो.
 मुंषपत्तीइत्यादिउपगरणजांणिया एपूंवेकस्सासंयमने उपटंभनेअर्थे वायरोच्चातपडांसमसायीत एतलानेराखवानिषेथे उपगरणरा

योयैरसुख्येनसयामितरजःशमितरजःशमितरयोवाशमितरागहैपःसमितःसमितिपुपंचसुसस्यगृहृष्टिसम्यग्दर्शनीसमश्चयःसर्वप्राणि
 भूतेषु तत्रप्राणाहोर्द्रियादित्यसाः भूतानिस्थायराःसुसमणत्तिसएवस्रमणइतिवाप्यनिष्ठाकिंभूतांसावित्याह श्रुतधारकःऋजुकी
 वक्रःउद्यतोवानलसःसंयतः संयमीसुसाधुःसुदुनिर्वाणसाधनपरःशरणं त्राणं सर्वभूतानांष्टधिव्यादीनां रक्षणादिनासर्वजगद्वत्सलीवा
 रसत्यकर्त्ताहितइत्यर्थः सम्यभापकश्चसंसारंतेस्थितश्च संसारसमुच्छिन्नैत्तिसमुच्छिन्नसंसारःसततं सदामरणांनां पारगःसर्वदेव

सुसेहसमणेसुयधारएउज्जुएसंजए सुसाहसरणंसव्वभूयाणं सव्वजगवच्छेलेसच्चभासकीयसंसारं
 तैवितेयसंसारसमुच्छिन्नै सययंसरणाणपारएपारकैय सव्वेसिसंमयाणं प्रवयणमायाहिंअट्टहिं

मोजेसाधुसर्वप्राणभूतनेविषे तेनिश्चेयमण वारञ्चंगनोधरणहारसाधु क्रियानेविषेसावधानसंयती मोक्षनोसाधकसरणनोदायकस
 र्वभूतनेसर्वजगनेवाच्छल्यनीकरणहार साचनोबोलणहारसंसारतेहनोअंतवरति संसारच्छेद्योटाळ्यो निरंतरसरणनो पारगांसीपार
 पड्ढाडवानेसमर्थं सर्वसंशयनोपारगामी तथाआठप्रवचनीमातापांच समित्तिविणिगुप्पितेणकरी आठकर्मनीगांठिनोमूंकावण

अथोपराजयतिरात्रिदिवं अग्रमत्तेनाप्रमादिनाभवन्ति सततंनिचेष्यं चमोक्तव्यं ग्रहीतव्यं चेति किंतदित्याह भाषणम् उोयद्विउय
 करणेष्वमनेन न्यायेन संयतः संयमीविमुक्तत्यक्तघनादिनि सङ्गोभिष्वङ्गवर्जितः निर्गतापरिग्रहश्चिर्यस्यसतयां निर्म्ममोममेतियद्
 वर्जोनिस्त्रे ह्वन्धनश्चयः सतथा सर्वपापविरतः वास्यामपकारिकायां चन्दनेचोपकारेकेसमानस्तुल्यः समाचारोयिकल्पोवायस्यसतयाद्वे
 परागविरहितइत्यर्थः समाउपेक्षणीयत्वेन तुल्यदृशमणिमुक्तायस्य सतथालोढौचकाश्चनेच समउपेक्षकत्वेन तुल्योयः सतयाततः कर्म
 धारयः समश्चरूपीदेन्याभावात् मानेनपूजयासच्चापमानान्यत्कारोमानापमाननातस्यां शमितमुपशमितं रजः पापं रतं वारतिर्विषयेपुर

रिगाहरुद्रनिष्ममेसिनेहवंधणे सव्वपावविरएवासीचंद्रणसमाणकप्पोसमतिणमणिमुत्तलेद्रुकंचणस
 मेसमेयमाणावमाणणाए समियरणसमियरागदोसे समितेसमोद्द्रुसममहिड्रीसमेयजेसव्वपाणभूए

यावंधनरहितसर्वपापयकी निवर्त्त्यो वांशोलेकरीक्खेदेतेहचंदनलेपकरे तेसरीखोआचारसरीखो दृशमाणिकमोतीपाषाणसुवर्ण
 सरीखोसरिखोक्खतोपज्जो हेत्थोएवेह्मनेविषे उपयस्योपापरजयकी उपसमाव्यारागद्वेषसमितो पांचसुमतिनेविषेसमकितट्टीस

शरीरस्य; पाठान्तरैरिति निरतः इति एतन्निमित्तं च
 संविद्यमानोऽस्य साधुदानाद्वा लज्जुत्ति रज्जु रिव रज्जुः सरलत्वात् धन्यो धनलाभयोऽप्यपि
 त्वसामर्थ्यादितिः चान्तिचमः जितेन्द्रिय इति व्यक्तं यो धिदो वा शुद्धकारी सुहृद्वा सर्वप्राणिमित्तानदानदा ॥ १५ ॥
 परिहारी संयमात्तव हिलेखान्तःकरणवृत्तियस्य सोवहिलेख्यः अममो ममकारवर्जितः अकिञ्चनो निर्द्रव्यः छिन्नग्रन्थः त्रुटितस्त्रेहः पाठा
 छिन्नसोयत्ति छिन्नयोकोथवा छिन्नश्रोताः तत्र श्रोतो द्विविधं द्रव्यश्रोतो भावश्रोतश्च तत्र द्रव्यश्रोतो नद्यादिप्रवाहः भावश्रोतश्च संसा

अमुं उमत्तनिक्वेवणासमि ए उच्चारपासवणखेलसिंघाणजल्ल पारिठावणियासमि एमणगुत्ते वइ
 गुत्ते कायगुत्ते गुत्तिं दि ए गुत्तवं भयारी चाइलज्जु धणोतवस्सीखंति खमेजिइं दि ए सोहि के अणि

सुमतो एयणासमितिसमितोलेवोभाडोआतोद्धं कयोतिणिसमितिवडीनीतिलहुनीतीञ्जेयानासिकानो मैलपारिधापनिकासमितिस
 गुप्तिकायगुप्तिसुत्ते द्रियगुप्तिसिद्धाचारीत्यागी सर्वसंसारसंगरहितलज्जावंत धनवंततपस्वीचमाइकरीनेसहणहार

तस्य नवालादिमरणानि भविष्यन्तीत्यर्थः पारगद्यसर्वेषां शयानां च्छेदकइत्यर्थः प्रवचनमाह भिरष्टभिः समिति पंचकगुप्तित्वय रूपामिः
 कारणभूताभिरष्टकर्मरूपोयोग्रन्थिस्तस्य विमोचकोद्यटमानमथनोष्टमदस्थाननाथकः स्वसमयकुशलस्य स्वसिद्धान्तनिपुणसमवति सुप
 दुःखनिर्वियेपोहर्षादिरहितइत्यर्थः अमंतरवाहिरिति अर्थ्यंतरस्यै वयरीरस्य कार्मणलक्षणस्य तापकत्वादभ्यन्तरं प्रायश्चित्तादिपट
 विषंवाह्यसायौदारिकलक्षणस्य शरीरस्य तापकत्वाद्वाह्यमथनादिपटविधं अनयोश्च हं इत्यन्तर्वाह्ये सदानीत्यंतपएव उपधा
 नद्यगुणोपष्टं भकारितपउपधानंततच सुज्ज् ज्ञातूः अतिथयेनोद्यतः चांतःक्षमावान् दान्तश्च इन्द्रियदेमनश्चियनिरएत्तिभाजनः परेयां

अष्टकस्रगंठीविमोचके अष्टमयमहणेससमयकुसलेय भवइसुहृदुहृनिव्विसेसेअभिभंतरवाहिरंमि
 सतातवोवाहणंमियसुहुज्जुए खंतंतीयहियनिरए द्वारयासमिआसासमिए एसणासमिआया

षार आठमदोमर्दणहार आपणासिद्धान्तनेविषेडाहिओहोइं सुखदुःखनेविषेहर्षविषवादेरहित प्रायश्चित्तादितपइ सदतातपवि
 धिइं करी अणसणादितपइ सावधानपणेउद्यमकरेजमा इंद्रीदेमेआपने अनेपरनेहितनेविषे तत्परइत्येसुमते सुमतोभाषासुमते

चङ्घितकारीत्यर्थः पाठान्तरे धृतिर्निरतः इरिएत्यादीनि दशपदानि पूर्वोक्तार्थप्रपञ्चरूपाणि प्रतीतार्थान्येव तथात्यागीसर्वसंगत्यागात्
 संविन्नमनेऽस्त्रसाधुदानाद्बालज्ज, त्ति रज्जु, रिवरज्जुः सरलत्वात् धन्यो धनलाभयोग्यत्वात् तपस्वीप्रयत्नतपोयुक्तत्वात् चान्याचमतेन
 त्वसामर्थ्यादितिः चान्तिचमः जितेन्द्रियइत्यक्तं शोभितोगुणयोगात् शोधिदोवाशुद्धकारीसुद्धद्वारसर्वप्राणिमित्तं अनिदानोनिदान
 परिचारीसंयमात्तवहिलेस्थान्तःकरणवृत्तियस्य सोवहिलेस्थः अममोममकारवर्जितः अकिञ्चनो निर्द्रव्यः छिन्नग्रन्थः लुटितस्त्रे हः पाठा
 न्तरेच्छिन्नसोयत्तिच्छिन्नयोकोथवा छिन्नश्रोताः तवश्रोतोद्विविधं द्रव्यश्रोतोभावश्रोतश्च तत्रद्रव्यश्रोतोनद्यादिप्रवाहः भावश्रोतश्च संसा

एभंडमत्तनिकले वणासमिए उच्चारपासवणखेलसिंधाणजल्ल पारिठावणियासमिएमणशुत्ते वड्ड
 शुत्ते कायशुत्ते शुत्तिंदिएगुत्तवंभयारी चाद्रलज्जु, धणोतवस्वीखंति खमेजिद्रुंदिएसोहिक्के अणिए

सुमतो एषणासमितिसमितोलेवोभांडोआलोखुं कवोत्तिणिसमितिवडीनीतिलहुनीतीक्ष्णानासिकानो मैलपारिधापनिकासमितिस
 मितोमनगुप्तिवचनगुप्तिकायगुप्तिगुप्तं द्वियगुप्तिवत्तुचारीत्यागी सर्वसंसारसंगरहितलज्जायंत धनवंततपस्वीचमाइकारीनेसहणहार

रसमुद्रपात्यशुभोलोकथवहारः सच्चिन्मोयेन सतया निरूपलेपोऽविद्यमानकर्मानुलेपः एतच्च विवेपणं भाविनिभूतयदुपचारमात्रित्यो
 ध्यतेऽपिमलवरकांस्थभाजनमिव विमुक्ततोयः अमणपक्षेतोयमिवतोयसम्बन्धहेतुसेहः संशेविवन्ति संगद्वयनिरञ्जनः साधुपक्षे रञ्जनं
 जीपस्वरूपोपरञ्जनकारिरागादिकंस्तु अतएवाहविगतरागद्वेपमोहः क्लृप्ताद्वद्वन्द्वियेपुगुप्तः ययाश्चिकच्छपः प्रीयापञ्चमैयतुभिः पादैः क
 दाचित्गुप्तोभवतीत्येवंसाधुरपीन्द्रियेष्विन्द्रियाण्याश्चित्येत्यर्थः जात्यकाञ्चनमिवजातरूपः रागादिनुद्रयपोशाह्वयसस्वरूपद्रव्यैः पुञ्ज

याणेअवहिलेखे अमसेअकिंचणेछिन्नगंथे निरुवलेविसुविमलवर कंसभायणंचेवसुक्नतोएसंखेविव
 निरंजणेविगयरागदोसमोह कुम्भोद्रवइंदिएसुगुत्ते जच्चकरणंगंजयस्वे पुक्खरपत्तं वनिरुवलेवे

जितेन्द्रिय गुणैकरीयोभ्योनियाणारहित जेहनीलेख्यावाहिरनथीसंयमथीममतारहितधर्मोपगरणअधिककांडुनरांखेवास्त्यभयं तर
 ग्रंथेद्योकर्मलेपनथी निर्मलप्रधानकांसीनाभाजननीपरे जिमपांणीकांसीनेभेदेनहीयंखनीपरेरंगनलागेरहितरागद्वेपमोक्षयकीका
 छवानीपरेइंद्रीगोपयीके जाचासुवर्णनीपरेरूपसहित कमलनापांनडानीपरे निरुपलेपसौम्यपणेचंद्रमासरीखोसूर्यनीपरेदीपतोते

रपत्रमिवपद्मदलमिवनिरुपलेपोभोगमृद्विलेपापेक्षयाचन्द्रद्वसौम्यतयापाठान्तरेण सौम्यभावतयासौम्यपरिणामेनअनुपतापकतया
 सूरद्वदीप्रतेजाःतपस्तेजःप्रतीत्यश्चलोनित्यलः परीपहादिभिःयथामन्दारोगिरिवरोमेरित्यर्थः अक्षोभःक्षोभवर्जितः सागरद्व
 स्मिमतःभावकक्षोलरक्षितः तथाष्टयिवीवसर्वस्पर्शविपक्षःशुभाशुभस्पर्शपुसमचित्तद्वत्यर्थः तवसाइत्यत्तितपसापिचहेतुभूतेनभस्मराशि
 क्वन्द्भवजाततेजावक्लिःभावनैह यथाभस्मच्छन्नोवक्लिंरंतज्जं लतिवह्निर्हानीभवतीत्येवंश्रमणः शरीरमाश्रित्यतपसाङ्गानोभवतिअन्त
 स्तुशुभलेख्ययादीष्यतद्वृत्तिज्वलितज्जताशनद्व तेजसाव्वलन्साधुपक्षेतेजोज्ञानं भावतमोविनाशकत्वात् गोशीर्षचन्दनमिवशीतलोमनः

चंदोद्ववसोमभावयाए सूरुवदित्तये अचलेजहमंदरे गिरिवरेअक्लोभे सागरोव्वथिमियेपुटवी
 वियसव्वफासविसहे तवस्साइयभासरासिद्धन्ते वजाततेए जलियज्जयासणोविव तेयसाजलंतेगोसी

जनिचलजिममेरुपर्वतमपरीसहजपने साधुअचलक्षोभरक्षितसमुद्रनीपरे मर्यादानलोपेष्टयवीनीपरेसर्वफरससहेतपेकरीराखोडे
 छांदूअग्निसरीखाजेतेजवंतसाधुजाजुल्यमानअग्निनीपरे तेजेकरीदहदीयमानगोशीर्षचंदननीपरेशीतलअनेसुगंधजिमद्रुहपाणीनि

रसमुद्रपात्यशुभोलोकथवहारः सच्चिन्मोयेन सतथा निरुपलेपोऽविद्यमानकर्मानुलेपः एतच्च विधेयं भाविनिभूतवदुपचारमात्रित्यो
 प्यतेसुयिमलधरकांस्थभाजनमिव विमुक्तोयः अमणपक्षेतोयमिवतोयं सखन्वहेतुस्ते हः संखेद्विवन्ति संसुद्रवनिरञ्जनः साधुपक्षेरञ्जनं
 लीपस्वरूपोपरञ्जनकारिरागादिकं वस्तु अतएवाहविगतरागहे पमोहः कूर्म इव इन्द्रियेपुगुप्तः यथाहि काच्छपः प्रीयापञ्चमैश्चतुर्भिः पादैः क
 दाचित्पुगुप्तोभवतीत्येवंसाधुरपीन्द्रियेव्विन्द्रियाण्याश्रित्येत्यर्थः जाल्यकाञ्चनमिवजातरूपः रागादिजुद्रुथपोहाह्वयस्वरूपइत्यर्थः पुञ्क

थाणेअवहिलेखे अममेअकिंचणेछिन्नगंधे निरुवलेविसुविमलवर कंसभायणंचेवसुकृतोएसंखेविव
 निरंजणेविगयरागदोसमोह कुम्भोद्वदं दिएसुगुत्ते जञ्चकणगंवजायखेवे पुकखरपत्तं वनिरुवलेवे

जितेन्द्रिय गुणेकरीशोभ्योनियाणारहित जेहनीलिश्याबाहिरनथीसंयमथीममतारहितधर्मीपगरणअधिककांद्रनरांखेवास्त्यअभ्यं तर
 ग्रंथेदोर्कर्मलेपनथी निर्मलप्रधानकांसीनाभाजननीपरे जिमपांणीकांसीनिभेदेनहीशंखनीपरेरंगनलागेरहितरागहेपमोहयकीका
 खानीपरेइंद्रोगोपथीछे जाचासुवर्णनीपरेरूपसहित कमलनापांनडानीपरे निरुपलेपसौम्यपणेचंद्रमासरीखोख्यनीपरेदीपतोते

रंङ्ङव्यप्रसक्तः यथा भारंङाभिधानः पक्षीचप्रसक्तचितोभवतीत्येवमयमपीति खङ्गः आटव्यः चतुष्पदविशेषः सद्यो कश्चं गोभवती
 त्युच्यते खङ्गविपाणमिवैकजातोरगादिसहायवै कल्पादेकौभूतइत्यर्थः स्याणुरिवोद्धकायः कायोत्वर्गकालेशून्यागारमिवाप्रतिकर्माद्
 तिथ्यक्तं सुन्वागारावणसं तोत्ति सुन्वागारस्यभूत्यापणस्यचान्तमध्ये वर्त्तमानः किमिवकिम्बिधइत्याहनिर्वतः शरणप्रदीप्यध्यानमिव
 वातवर्जितगृहदीपज्वलनमिवनिःप्रकम्पोदिव्याद्युपसर्गसंसर्गेपि शुभध्याननिश्चलः जहाखुरेचेवएगधारिति चेवशब्दः ससुच्चये यथाक्षुर

लिलं वसुद्धिहियए भारंङेचेवअप्पमत्तेखगगविसाणंच एगजाएखाणूववउडुकाए सुखागारेव्वअप्प
 डिकम्मे सुखागारावणसं तोनिवायसरणंप्रदीवज्जाणमिव निप्पकंपेजहा खरोवेवएगधारे जहा

नापाणीनीपरेशुद्धहृदयभारंङपंखीनीपरे प्रमादरहितसदासावधान अटवीनीजीवगेडोतेहनेएकसौंग थांभानीपरेउद्धं कायकायो
 त्सर्गकरीखंभनीपरेरहे जिमसूनाघरकोइसंभारनकरे तिमसाधुप्रतिकर्म्मं रचित सूनोघरहाटतेहमांछि वायरहितरहिओदीवोडो
 लेनहीतिमध्यानथी साधुडोलेनहीजिमत्तरपलो एकधारोवहेतिमसर्पएकहटिइं जोइं वांकोनजोवेजिमआकासनेआलंयननथीपंखी

सन्तापोपशमनात् सुगन्धिचयीलसौगन्ध्यात् क्रदकद्रवनदद्रवसमएवशमिकः समभावोयस्यसतथा यथाहिवाताभावेऋदः समोभयति
 अनिम्नोन्नतजलोपरिभागइत्यर्थः तथासाधुः सत्कारन्यत्कारयोरनुन्नमानिन्नभावतयासमोभवतीति उदृष्टदृष्टमुनिर्मलमिवादर्यमण्डल
 तलंप्रकटभावेननिर्मायितया अनिगूहितभावेन सुखभावःशोभनस्वरूपः शुद्धभावोवेति शौंडीरधारभटः कुञ्जरद्रवपरीपहसैन्यापेच्च
 यादृपभद्रवजातस्यामा अङ्गीकृतमहाव्रतभारोहहने जातसामर्थ्यः सिंहेवायथास्वगाधिपइतिस्वरूपविह्वेषणंभवति इःप्रपृथ्व्यःअपरि
 भवनीयोष्टगणामेवंसाधुःपरीपहाणामिति सारदसलिलमिवशुद्धहृदयोयथाशारदजलं सुद्वंभवतीत्येवमयंशुद्धहृदयइतिभावनाभा

सचंद्रणंपिवसौयलेसुगंधियहरतोविवसमितभावे उग्वोसियसुनिम्नलवं आयंसमंडलतलव्वपागड
 भावेणसुद्धभावे सेंडीरेंकुंजरोववसभोव जायथामेसीहोव जहामिगाहिवेहोइ दुष्परिसोसारयस

अपरलेभागे समोदीपाव्योद्योष्पोहवोअतिनिर्मलआरी सानोतलोतेहनीपरेप्रगटभावे निर्मलभावेहस्तीनीपरेशौंडीरपरकटकमां
 चिनिर्भयच्छतोपेसे दृपभनीपरेबलेकरीभारवहिवासमर्थ जिमसींहृद्यगनोठाकुरहोइंते अटवीनाजीवने अनाकलनीयअशरदृकाल

रंडइवअप्रमत्तः यथा भारंडाभिधानः पक्षीअप्रमत्तश्चितोभवतीत्येवमयमपीति खल्लः आटव्यः चतुष्पदविशेषः सद्ये कश्च गोभवती
 त्पु च्यतेखल्लविपाणमिवैकजातोरगादिसहायवै कल्पादेकीभूतइत्यर्थः स्थाणुरिवोद्धकायः कायोत्सर्गकालेशून्यागारमिवाप्रतिकर्माद्
 तिथ्यक्तं सुन्नागारावणसंतीति सुन्नागारस्यसूत्यापणस्यचान्तसंध्येवर्त्तमानः किमिवकिस्मिन्घट्ट्याहनिर्वातः शरणप्रदीप्यध्यानमिव
 वातवर्जितघट्टदीपज्वलनमिवनिःप्रकम्पोदिव्याद्युपसर्गसंसर्गेपि शुभध्याननिश्चलः जहाखुरेचेवएगधारिति चेवयब्दः ससुच्चये यथाक्षुर

लिलं वसुद्धिहियए भारंडेचेवअप्पमत्तेखगविसाणंच एगजाएखाणूववउड्डुकाए सुखागारेव्वअप्प
 डिकम्मे सुखागारावणसंतीनिवायसरणंप्यदीवज्झाणमिव निष्पक्कंपेजहा खरोवेवएगधारे जहा

नापांणीनीपरेशुद्धहृदयभारंडपंखीनीपरे प्रमादरहितसदासावधान अटवीनीजीवगेडोतेहनेएकसींग थांभानीपरेउड्डु कायकायो
 त्सर्गकरीखंभनीपरेरहे जिमसूनाघरकोइसंभारनकरे तिमसाधुप्रतिकर्म्म रचित सूनीघरहाटतेहमांछि वायरहितरहिअदीदीयोडो
 लेनहीतिमध्यानथी साधुडोलेनहीजिमछरपलो एकधारेवहेतिमसर्पएकहृष्टिइं जोइं वांकोनजोवेजिमआकासनेआलंयननथीपंखी

एकधार एवं साधुसुखगलक्षणैकधारः जहाअहीचेवएगदिद्विदिति यथाअहीरेकदृष्टिर्बहुलक्षः एवंसाधुसौचसाधनेकदृष्टिआगासंचेयनि
 रालंबेति आकाशमिवनिरालंबोयथाकाशमनालंबनंतयासाधुनाकिञ्चिदालंबते एवंसाधुग्रामदेशकुलाद्यालंबनरहितइत्यर्थः विहग
 इवसर्वतोविप्रसुक्तः निःपरिग्रहइत्यर्थः तथापरलृतोनिलयोवसतिर्यस्यसपरकृतनिलयोयथोरगः सर्पतथाप्रतिबद्धः प्रतिबन्धरहितोअनिल
 इववायुरिव कीवइववाअप्रतिहतगति अप्रतिहतविचारइत्यर्थः ग्रामेग्रामेचेकरालंब्यावत् नगरेचपञ्चरात्रिंदूइज्जंतइतिविहरंचेत्यर्थः
 एतच्चभिक्षुप्रतिमाप्रतिपन्नसाध्वपेक्षयास्त्रमवगन्तव्यं कुतएवंविधोसाधित्याह जितेन्द्रियोजितपरीषहोयतइतिनिर्भयो भयरहितः

अहीवेवएगदिद्वीआगासंचेव निरालंबेविहगेविवसब्बओ विष्णुमुक्केकयपरिनिलए जहाचेवउरएअप्र
 डिबद्धोअनिलोव्वजीवोव अपडिहयगईगामेगामेयएगरायं एगरेऽपंचरायं इइजंतैयजितितिदिए

यानीपरेसर्वथानकनेविषे अप्रतिबंधविहारीपारकाकीधाषरतिहावसे जिमसर्पपारकाइंकीधेघरिरहे तिमसाधुप्रतिबंधरहितवाय
 भीपरेष्यवाजीवनीगतिसमानं कोईखलीनसकेग्रामग्रामनेविषे एकरातिनगरंनेविषे पांचरात्रिरहे पछेविचरतो जितेन्द्रियपरीष

वडित्तिविहान्गीतार्थः पाठान्तरेणविशुद्धो निरतिचारः सचिन्ताचित्तमिच्छकेपुद्रव्ये पुविरागतांगतः संघयाद्विरतःसुक्तद्रवमुक्ताः लघुकाः
 गौरवत्वयत्यागात्निरवकाच्चः आकांक्षावर्जितः जौवितमरणयोराशयायांछयाविप्रमुक्तोयः सतथानिःसन्धिः चारित्वपरिणामव्यवच्छे
 दाभावेननिःसन्निधानं निर्वर्णनिरतिचारं चारित्वं संघमंधीरोबुद्धिमान् चोभोवाकायेनकायक्रिययानमनोरथमात्रेण स्पृशन्सतत

जियपरिसह्यनिभभएविउ सचिन्ताचित्तमौसकेहिंदब्बेहिं विरागयगएसंचयतोविरएसुत्ते लज्जके
 निरवकंखेजौवियमरणासविष्यमुक्ते निस्सनेहेनिब्बणंचरित्तं धीरेकायेणफासयंतिसययं अजम्भप्प
 उभाणजुत्ते निज्जके एगेचरेज्जधम्मं इमंच परिग्गहवेरमणपरिरक्खणइयाए पावयणंभगवयासुंके

इनोजीपणहारभयरहितविद्वांस सचिन्तयचित्तमिच्छनेधिपे द्रव्यनेधिरागपणेपज्जंतो परीग्रहराखवाथकीनिवर्त्थो निर्लोभपणोगार
 वरहितआकांक्षारहित जीववानीमरवानीवांछारहित स्नेहरहितअतिचाररहित चारीत्वकायरपणारहित कायाद्रं करीपालतो
 निरंतरअथात्मध्वानंरहितएतावता एकाग्रचित्तच्छेतोउपशान्तविरति रागद्वेपरहितपाले धर्मएप्रत्यक्षपरिग्रहवेरमणरूपव्रतराखिवां

सनवरतमध्यात्मनाशुभमनसाथानं यत्तेनयुक्तोयः सतथानिश्चतः उपशान्तः एकोरागादिसहायाभावात् चरेदनुपालयेद्वृत्तं चारितवत्तत्रण
मितिद्रुमंचेत्यादि रक्खणदृयाएदृत्ये तदन्तं दुगमंनवरं चपरिग्रहरूपं विरमणंयत्तथापठमंति पञ्चानामध्ये प्रथमंभावनावस्तुयब्दनि

हियं अत्तहियंपेच्चाभाविकं आगमेसिभहं सुद्धं नेयाउयंअकुडिलंअणुत्तरं सव्वदुक्खपावाणंविउस
वणंतस्सद्दमापंचभावणाओचरिसस्सवयस्स ऊंतिपरिग्गह्वेरमण रक्खणदृयाएपठमं सोद्धं दिएण
सोच्चासद्दाद्रं मखणं भहगाद्रं किंतेवरसुरवसुयिंगपणवद्दह, रक्खभिवीण विपंचिवल्लयिउद्दीसक

नेपथ्ये ओसिद्धांतत्रीमहावीरभगवंते रूडीपरेकहिच्चोसर्वजीवनेहितकारी परभवेसुखनोकारणंआगामिककालिंभद्रकल्याणनोकार
णनिर्दोपन्यायमार्गसरलसर्वोत्तम सर्वदुःखपापतेहनोनिवारणहार तेहनीएआगलिकहीस्ये पांचभावनाच्छेहला व्रतनीहोइं परिग्र
ह्वेरमणत्रतरूपराखवानेअर्थे प्रथमकानिं करी नेसांभलीने शब्दमननेगमताकल्याणकारीयाकिहां प्रधानमोटासामादललहुमादल
दाइरसरस्वतीवीणा वीणा। विपंचीर वल्लकी३ एत्तिणीवीणाविसेष वाजितविशेषघंटानाशब्दविशेष वारहत्तर्येनोनिर्घोषवीणानोवि

स्पृहत्वंनामतच्चैवं श्रीवेन्द्रियेणश्रुत्वाशब्दान् मनोज्ञाःसन्तोयेभद्रकास्ते मनोज्ञभद्रकास्तान्किंतेत्ति तद्यथावरमुरजामहामदलाः
 द्रह्मामदलाएवपणवालघुपटहा दहुरत्तिदुर्दुरटः चर्माननद्यमुखःकलयः कच्छभीवाद्यविशेषः वीणाविपंचीवस्त्रकीचवीणाविशेषोपावर्तः
 यकंवाद्यविशेषएव सुषोपावण्टाविशेषः नन्दीद्वादशतूर्यनिर्घोषः तानिचाम्बुति भंभामउद्मद्दुक्कतिसिलाय करदुकंसालाकाहः
 वीणावंशोसंखोपणवोयत्रारसमो तथासूसरपरिवादिनीवीणाविशेषएव वंशोविष्णुतुणकोवाद्यविशेषः एवाकोप्पेवं तन्त्रीवीणाविशेषः
 तलाहस्ताःतालाकंसिकाःतलतालावाहस्ततालाएतान्ये व तूर्यांशुवाद्यानिएपांयोनिर्घोषोनादःतथागीतंगेयंवादितंचवाद्यं सामान्याः

सुषोसण्दिसूसरपरिवादिशिखंसतूणक पव्यथतंतीतलताल तुडियनिर्घोसेगीयवाइयाद्दं णडण्ट्ट
 गजक्षमक्षमुष्टिक वेलंबककहकपवक लासकआइक्खकलंखमंख तूणइल्लतूं ववीणियतालायरपकर

शेर्पांसलीवाजितविशेष वीणातांतीतालोटाकांसीनाताल एतलाजेवाजिततिहनेजेनिर्घोषयब्द गाइवोसमुच्चयवाजितनचावणहा
 नाचणहारवरतऊपरखेले जेठीमस्सुद्धंठीइवीदे लोकनेहस्रावे कथाक्रहेरासगावे शुभाशुभकहेवंशनेअग्रेखेले पाटीथीदेखाडेवा

सनपरतमध्यात्मनाशुभमनसास्थानं यत्तेनयुक्तोयःसतथा निश्चतःउपशान्तःउपशान्तःएकोरागादिसहायाभावात्चरेदनुपालयेद्धर्मं चारितः।।ग
मितिद्वमंचेत्यादि रक्खणद्वयाएदृत्ये तदन्तं सुगमंनवरंअपरिश्रहरूपंविरमणंयत्तथापढमंति पञ्चानामध्ये प्रथमंभावनावसुः।।२।।नि

हियं अत्तहिंयंपेच्चाभाविकं आगमेसिभद्दं सुद्धं नेयाउयंअकुडिलंअयुत्तरं सब्बदुक्खपावाणंविउस
वणंतस्सद्दमापंचभावणाओचरिसस्सवयस्स ऊंतिपरिगगह्वेरमण रक्खणद्वयाएपढमं सोद्धं दिएण
सोच्चासद्दाइं मण्णं भद्दाइं किंतेवरसुरवसुयिंगणवद्दह्, रक्कच्छभिवीण विपंचिवल्लयिवद्दीसक

नेथये श्रीसिद्धांतश्रीमहावीरभगवंते रूडीपरेकहिओसर्वजीवनेचित्तकारी परभवेसुखनोकारणआगामिककालिभद्रकल्याणनोकार
णनिर्दोपन्यायमार्गसरलसर्वोत्तम सर्वदुःखपापतेहनोनिवारणहार तेहनीएआगलिकहीस्ये पांचभावनाक्खेहला व्रतनीहोइं परिग
ह्वेरमणव्रतरूपराखवानेथये प्रथमकाने'करी नेसांभलीने शब्दमनेगमताकल्याणकारीयाकिहां प्रधानमोटासादललहुमादल
दाडरसरखतीवीणा वीणा। विपंचीर वल्लकीर एतिणीवीणाविशेष वाजितविशेषघंटानाशब्दविशेष बारहृत्तर्धनोमिर्षोपधीणानोवि

स्मृत्त्वं नाम तच्चैवं श्रोत्रेन्द्रियेण श्रुत्याशब्दान् मनोच्चाः सन्तोये भद्रकास्त्रे मनोच्चभद्रकास्तान् किंतेति तद्यथावरसुरजामहामर्दलाः
 द्रङ्गामर्दला एव पणवालषुपट्टहा दहुरन्ति दुर्दुःखः चर्मावनद्धसुखः कलयः कच्छभीवाद्यविशेषः वीर्याविपंचीवल्लकी च वीर्याविशेषोपाबद्धः
 यकवाद्यविशेष एव सुषोपाघण्टाविशेषः नन्दीद्वादशद्वयनिर्घोषः तानि चान्द्रति भंभामल्लङ्घुक्कति सिलाय करदुकं सालाकाहलः
 वीणावंशोसंखोपणवोयवारसमो तथासूसरपरिवादिनी वीणाविशेष एव वंशो वैणुतुणकोवाद्यविशेषः एवाकोष्पेवं तन्त्री वीणाविशेष एव
 तलाहस्ताः तालाकंसिकाः तलतालावाहस्तताला एतान्येव तर्थाग्निवाद्यानि एषां योनिर्घोषोनादः तथागीतंगंवादि तंचवाद्यं सामान्यगिः

सुषोसणंदि सूसरपरिवादिणि वंसतूणक पव्वथतंती तलताल तुडियनिग्घोसे गीयवाइयाइं णडण्ट
 गजल्लमल्लसुट्टिक वेलं चककहकपवक लासक आइक्खकलंखमंख तूणइल्लतूं ववीणियतालाय रपकर

येपयांसलीवाजितविशेष वीणातांतीतालोटाकासीनाताल एतलाजिवाजिततेह नोजेनिर्घोषयब्द गाइवोससुच्चयवाजितनचाषणहार
 नाचणहारवरतळपरखेले जेठीमल्लमूंठीइं वीटं लोकनेहसात्रे कथाकृत्तरासगावे शुभाशुभकहेवंशनेअग्रखेले पाटीओदेखाडेवा

मनवरतमथात्मनाशुभमनसास्थानं यत्तेनयुक्तोयः सतथानिभृतः उपशान्तः एकोरागादिसहायाभावात् च रेदुपालयेदुर्मं चारितलक्षण
मितिदुर्मंचेत्यादि रक्खणद्वयाएदुल्ये तदन्तं सुगमंनवरं चपरिग्रहरूपं विरमणंयत्तथापठमंति पञ्चानामध्ये प्रथमंभावनावस्तुयब्दनि

हियं अत्तहियंपेच्चाभाविकं आगमेसिभहं सुद्धं नेयाउयंअकुडिलंअणुत्तरं सव्वदुक्खपावाणंविउस
वणंतसइमापंचभावणाओचरिमस्सवयस्स जंतिपरिणहवेरमण रक्खणद्वयाएपठमं सोदं दिएण
सोच्चासइद्दं मखणं भइगाइं किंतेवरसुरवसुयिंगपणवदइ, रक्खभिवीण विपंचिवल्लयिबइीसक

नेथये श्रीसिद्धांतश्रीमहावीरभगवंते रूडीपरेकहिओसर्वजीवनेहितकारी परभवेसुखनोकारणंआगामिककालिभद्रकल्याणनोकार
णनिर्दोपन्यायमार्गसरलसर्वोत्तम सर्वदुःखपापतेहनोनिवारणहार तेहनीएभागलिकहीस्ये पांचभावनाकेहला व्रतनीहोइं परिग्र
हधैरमणवतरूपराखवानिअर्थे प्रथमकाने'करी नेसांभलीने शब्दमनेगमताकल्याणकारीयाकिहां प्रधानमोटासामदललहुसामदल
दाइरसरसतीवीणा वीणा। विपंची२ वल्लकी३ एतिणीवीणाविशेष वाजितविशेषघंटानाशब्दविशेष वारहत्तर्येनोभिर्घोषवीणानोवि

स्पृहत्वंनामतच्चैवं श्रोत्रेन्द्रियेणश्रुत्वाशब्दान् मनोश्चाःसन्तोयेभद्रकाशे मनोश्चभद्रकाशान्किंतेत्ति तद्यथावरसुरजामहामर्दलाह
 दङ्गामर्दलाएवपणवालघुपट्टा दहुरत्तिदुर्दुरटः चर्मावनद्दुमुखःकलयः कच्छभीवाद्यविशेषः वीणाविपंचीवल्लकीचवीणाविशेषाबद्धी
 शकवाद्यविशेषएव सुषोपाघण्टाविशेषः नन्दीद्वादशद्वयनिर्घोषः तानिचान्ति भंभामउद्दमद्दलऊकृत्तिसिलाय करदुकंसालाकाहल
 वीणावंशोसंखोपणवोयवारसमो तथासूसरपरिवादिनीवीणाविशेषएव वंशोवेणुतुणकोवाद्यविशेषः एवाकोप्येवं तन्त्रीवीणाविशेषएव
 तलाहस्ताःतालाकंसिकाःतलतालावाहस्ततालाएतान्ये व ह्यर्थाणिवाद्यानि एषांयोनिर्घोषोनादःतथागीतंगेयंवादिंतं चवाद्यं सामान्यमि

सुषोसण्दिसूसरपरिवादिणिवंसतूणक पव्ययंततीतलताल तुडियनिग्घोसेगीयवाद्दयाद् एण्डण्ट
 गजङ्गमङ्गसुट्टिक वेलंबककहकपवक लासकआद्दकलकलंखसंख तूणद्दुल्लतूं ववीणियतालाथरपकर

शेषांसलीवाजितविशेष वीणातांतीता लोटाकांसीनाताल एतलाजेवाजिततिह्नोजेनिर्घोषशब्द गाद्दवोसमुच्चयवाजितनचावणचार
 नाचणचारवरतज्जपरखेले जेठीमङ्गमूंठीद्दवीट्टे लोकनेहस्राधे कथाकृत्तेरासगाधे शुभाशुभकहेवंशनेत्रेखेले पाटीचोदेखाडेवा

तिद्वन्द्वः ततः श्रुत्वैतियोगाद्द्वितीया तथा नटनर्त्तकयस्त्रमस्रुः शौटिकविडम्बककथकस्रवकलाशकाख्यायकलंखमंखट्णइस्रुतं बधीणकताला
 यैः पूर्वव्याख्यातैः प्रक्रियन्ते विधीयन्ते यानि तानि नटादिप्रकरणानि च कानि तानि तथा च वज्रनिचनेकानि मधुरस्वरणां कलष्व
 नीनां गायकानां यानि सुखस्वराणि तानि तथा तानि श्रुत्वा तेषु अमणेन न सक्तव्यमिति सम्बन्धः तथा काश्चिद्व्याभरणविशेषः मेख
 लापितद्विषेप एव कलापकोश्रीवाभरणं प्रतरकाणि प्रतरकश्चाभरणविशेषः प्रादजालकंपादाभरणं त्रिण्डिकाप्रतीताः किंकर्ष्यः शुद्धषण्डिका

शाणियवह्णिमङ्गलि मङ्गरसरगीयसूस्वराइं कंचीमेहलाकलावगपत्तरक पहरकपायजालकघं
 टियखिंखणिरयणोरुजालय कुद्वियनेउरचलणनालय कणंगनियलजालक भूसणंसद्वाणिलील

जितदं वानीषीणा तालीदीयेनाचकरे घणामधुरामीठास्वरएहवाजे गीतजेह्नोस्वररूडोके कंचीस्त्रीसंबंधीयो कडिनोच्चाभरणमे
 खलाकलापकतेहीजनोविशेष आभरणविशेषपद्मिद्वानोच्चाभरणविशेष स्त्रीनापगननिउरधंटिकाघंटा त्रांङ्गीधंटिकारत्नसंबंधीयो
 बंधाजालीसरीखोसुद्रिकानेउर चलणमालिकाएत्रिणिपगनाच्चाभरणविशेष कनकः निगडः जालकः एत्रिणिच्चाभरणविशेषः

सूत्रप्रधानं रयणत्तिरलसम्बन्धिवर्जोद्य
तथैयकनकनिगडांनिजालकंचाभरण
फुटिलगमनकुर्वाणामुदीरितान् संज
माधुर्यविशिश्टध्वनिविशेषाणिंरूपां
तिवादाद्यवह्निस्रचराणिंमधुरज

चंक्रममाणानुं दीर्घ

ऊरजणभासियाद्

गारतेहनाशब्दतेकिमजप

हवाशब्दकोर्द्वेचारित्रीयानीस्तुतीकरे तेहनावचनवह्वणामधुरजनद्यमच्छरीकलोकतेहना भाष्यावचनसंभलीतयाद्यनेराएद्यादि

पादाभरणंचलनमालिकापि
लीलाचंक्रम्यमाणानांहेलवां
तानि भणितानिचकलानि
तथागुणवचनानिचस्तु
सबन्धात् तेप्रद्यन्येपुचैवमा

णाणियवहुणीम

यव्वं नरज्जियव्वं

पादाभरणंचलनमालिकापि

लीलाचंक्रम्यमाणानांहेलवां

तानि भणितानिचकलानि

तथागुणवचनानिचस्तु

सबन्धात् तेप्रद्यन्येपुचैवमा

दिके खेवप्रकारेषु यद्भेदमनोच्चभद्रकेपुनतेष्विति योजितमेवंअरणेन सक्तव्यमितिसम्बन्धः कार्यणरक्तव्यं नरागः कार्यः नराः इत्यादि भद्रा
 मेष्वाकाक्षाः नकार्याः नमोहितव्यं तद्विपाकपर्यालोचनायां नमूढे नभाव्यं नविनघातंतदर्थमात्मनः परिपांवाविनिवृत्तः नराः इत्यादि भद्रा
 सत्यं नलोब्धव्यं सामान्ये नलोभोनविधेयः नतोष्टव्यं प्राप्तौ नतोपोविधेयः नहसितव्यं प्राप्तौ विस्वयेन हासोनविधेयः नष्टः तागाग्रराम
 तिघातद्विपर्ययानां तत्त्वित्तेपुयद्भेषु कुर्यात्पुनरपि चेतियद्भेदगताप्रकारान्तरं पुनरन्यदपि बोध्यत इत्यर्थः श्रोत्रेन्द्रियेण नराः इत्यादि भद्रा

नगिज्जिक्तयब्ध्वं नसुज्जिक्तयब्ध्वं नविनिगवायं आवज्जिक्तयब्ध्वं नलुलियब्ध्वं नतुसियब्ध्वं नहसियब्ध्वं नसतिंचम
 तिंचतत्यकुक्जापुणरवियसोद्दिण्य सोच्चिसद्दाइ अमख्य, एपावकाइः किंतिअक्कोसफरुसखिंसण

देइनेयद्भेदेषु मनोश्चरुडाशब्दकल्याणकारी यातेहनेविषेअमणसाधुतेहने संबधनकारिवोनराचिवो तेहनेविषेगृहीनथाइ ब्रह्मी
 नकरेयद्भेदकरीघातनपांमे व्याघातनोकारिवो लोभनकरीवोसांभलिवैतोपनकारिवो हासोनकारिवोसंभारवोनही मतीनकरवीतिहान
 करेवलीकानिकरीसांभलीनेयद्भेदमनोश्च पांडुओतेकाणरआक्रोशमरफौटइत्यादि कठोररेसुं डनिंदानोवचनएकुशीलीयोचपमांनय

नोच्चासंतोयेपापकास्ते असनोच्चापापकातान् किंतेत्ति यद्यथाआक्रोयोन्वियस्वेत्यादिवचनं परंपरेसुं उद्भूत्यादिखिसनं निन्दावचनं अशीलोसावित्यादिकं अपमानननमपूजावचनं यूयमित्यादिवाचेत्वमित्यादितथातर्जनं ज्ञायसिरेद्भूत्यादिवचनं निर्भर्त्यं नं अपसरमेदृष्टि मार्गादित्यादिकं दीप्तवचनं कुपितवचनं त्रासनं फेल्कारादिकं भवकारि उक्कृतं अव्यक्तमहाध्वनिकरणं रुदितं अशुविमोचनं युक्तं शब्दितं रटितमारटीरूपं क्रन्दितमाक्रन्दिः इष्टवियोगादाविवनिर्घुष्टं निर्घोषरूपं रसितं शूकरादिशब्दितमिवकरणं करणोत्पादकं विलपितमार्त्तस्वरूपमित्येषां हृन्द्ः ततस्वानिद्युत्वातेष्वितिसम्बन्धात् तथाक्रोशादिशब्देपुच्येवमादिषु शब्देष्वमनोच्चापापकेपुनतेष्वितियोजितमेव

अवमाणणतज्जणनिभमच्छणदिन्नवयणतासण उक्कुवियरुणरडियकंदिय विग्घुठुरसियकलुणविल
वियाद्रं अणं सुय एवमाद्रएसुसद्दं सु अमणुणपावएसुनतेसु समणंणसियब्बं नहीलियब्बं ननिंदि

चनरेतंला निभ्रं छवानोवचनरेपापीठ दीनवचनतासवानोवचन अव्यक्तशब्दरौद्ररडवो आक्रंदशब्दनेष्टनेमरणपोकारीररोद्धवी
सीयालनीपरेयब्दनोकरवो सांभलतांआगलानेमनेकरणजपजेएहवा आत्तं स्वरनेवीलवा अनेराईएयादिदेईने शब्दबलनोच्चापा

अमणेनरोपितव्यं नहीलितव्यं नावज्ञाकार्यानिनिन्दितव्यं निन्दानकार्यानिखिंशतव्यं लोकसमत्वं निन्दानकार्यानिच्छेत्तव्यं अमनोऽहरेण
 तोर्द्रथस्वच्छे दोनकार्यः नभेतव्यं तस्यैवभेदोनविधेयः नवहेयव्यंति नवधोविधेयः ननुगुसाहसिकांवाजुगुसायत्तं नलभ्याउचितोत्पाद
 यितुं जनयितुं स्वस्यपरस्यवाप्रथमभावनानिगमनार्थमाह एवमुक्तानीत्याश्रितेन्द्रियविषयाभावनाश्रितेन्द्रियनिरोद्धयमन्ययानर्थइत्ये
 यंरूपापरिभावनाश्रितोचनानातयाभावितोवासितो भवतिजायतेन्तरालाततश्चमनोऽमनोऽज्ञात्वाभ्यांयैसुभिभुभिभित्तुभाशुभाशुभाशु
 इतिगस्यते तेषुकमेण योरगद्वेषोतयोविषयेप्रणिहितः संवृतः आत्मायस्यसतयासाधुनिर्वाणसाधनपरः मनोवचनकायगुप्तः संवृतः सं
 यव्यंनखिंसिचव्यं नखिंसिचव्यंनभिंदियव्यं नवहेयव्यं नदुगुं क्वावत्तियावि लम्भाश्रयाएलं एवंसोइं

दियभावणाभाविश्राभवइ अंतराप्यामणुणाभणुस्ये सुभिभुभिभरागदोसेपणिहियप्या साहुमणवय

दुषातेयद्भनेविषे चारीतीयोरोसनकरेहीलेनही निंदानकरेखिंसेनहीछेदननकरे भेदेनहीबंधनकरे दुगंछाजपजेतिमनकरे लहि
 पायोप्यनधीएणीपरे श्रितेन्द्रियनेविषेभावनाइं भाष्योवास्योहोइं अंतरात्माजीवमनोऽन्नधमनोऽन्नरूडा पाडूवोरगद्वेषसंख्योआत्मा

वरयान्पिहितेन्द्रियोनिरुद्धहृषीकःप्रणिहितेन्द्रियोवा तथाभूतःसन्चरेदनुचरेदनुपालयेद्धर्मचारित्वं वीर्यतिद्वितीयंभावनावस्तुचतु
रिन्द्रियसंबरोनामतत्रैवंचक्षुरिन्द्रियेण हृद्वा रूपाणिनरयुग्मादीनि मनोज्ञभद्रकाणिसचिक्ताचिक्तामिश्रकाणिके त्याहकाष्ठे फलका
दौपुस्तेचवस्त्रे चित्तकर्मणि प्रतीतेलेख्ये ह्यन्तिकादिशेषेयैलेचपाषाणोदन्तकर्मणिचगजविपाणविपयायांरूपनिर्माणक्रियायां पञ्चभिर्व

णकायगुत्ते संवुडेपणिहिद्रंदिण चरेज्जघम्भं१ विद्रयंत्रक्लुद्रंदिण पासीयरूवाणिमणुशाभद्र
काद्रं सचिक्ताचित्तमीसकाद्रं कष्टेघोत्येयचित्तकर्म लेप्पकर्मसेलेयदंतकर्म पंचहिंबवखे हिंअरणेग
संठाणसंठियाद्रं गंधिमवेटिसपूरिससंधाद्रमाणिमस्राद्र वज्जविहाणियअहियं नयणमणसुहकरा

साधुमनवचनकायगुप्ति संवरवंतसंबख्या रूंधणहारद्रंद्रियनाआचरे धर्मवीजीभावनाआंलेकरीदेखीनेरूपमनोज्ञकल्याणकारीयो
सचिक्ताचित्तमिश्ररूपकाष्टकर्मवस्त्रनारूपचित्तामकर्म माटीनारूपपायाणदांतनारूपपांचवर्णसहितअनेकसंस्थानिकरीसंस्थितसच्चि
तगंधीनेनीपाय्यारूपमालावत् वीटीनेनीपाय्याकंडुकवत् भरीनेनीपाय्यापित्तलादिप्रतिमावत् घणाखंडजोडे मालाघणेप्रकारेअत्यं

र्यैयुक्तानीतिगम्यते तथा चनेकसंस्थानसंस्थितानिग्रन्थिमग्रन्थनेन नियन्त्रंभालावत्वेष्टिसंवेष्टेनेनेनिर्वृत्तंपुष्पगेडुकवत् पूरिसंपरणेन निर्वृत्तंपुष्पफूरितवंशंपंजरकरूपशेषपरकवत् संघातिसंसङ्घातेननियन्त्रं इतरैतरनिवेशितनालपुष्पमालावत् एपांहन्धःकानिचैतानी त्याहमाल्यानिमालासुसाधनिपुष्पाणीत्यर्थः बद्धविधानिचाधिकमत्यर्थंनयनमनसां सुखकराणियानिनितथा तथावनखण्डात्पूर्वं तांशुश्रामाकरनगराणिचप्रतीतानि क्षुद्रिकाजलाशयविशेषः पुष्करिणीपुष्करवतीवर्तुलावा वापीचतुष्कोण्यादीर्षिकाऋजुसारणीगुञ्जालिकावक्रसारणीसरः पंक्तिकायत्वेकस्मात्सरसोन्यस्मिनन्यस्मादन्यत्वसञ्चारकपाटकेनोदकं सञ्चरतिसासरसरपंक्तिका सागरः समु

द्रं वणसंडेपव्ययगामागर नगराणियत्बुद्धियपुष्करणि वाविदौहिहयगुं जालिय सरसरपंतिसागर
बिलवंतियखातियनंदिसरतलाग वप्पिणिफुल्लुप्पलपलमपरिमंडियाभिरामे अणेगसलणगणमिड्ड

तथांश्चिमनसुखकारीद्रं वनखंडपर्वत ग्रामआगरनगरनी खार्दिनाङ्गीकमलसहितवावडीलांबीसारणी वांकीसारणीसरोवरनीपंक्ति समुद्रधाननीखाणिखार्दिनदी सरतलावक्वाराविकस्याफूल उत्पलकमलपद्मकमल तेषेकरीमंडितरमणीकअनेक पंखीयांनासम्बद्ध

द्रोविलपंक्तिकाधातुखनिपद्धतिः खाइयत्तिखातवलयंनदीनिम्नगाः सरःस्वभावजोजलाश्रयविशेषः तडागःकृतकः वप्पिणत्तिकेदाराः
 एतेपाद्वन्द्वःततस्नान् इद्वेतिप्रकृतंकिंभूतान् फुल्लैर्विकसितैरुत्पलैर्नीलोत्पलादिभिःपद्मैः सामान्यैपुण्डरीकादिभिः परिमण्डतायेत्रभि
 रामाद्यरस्यास्रोतथातान् अनेकयकुनिगणानां मिथुनानि विचरितानि सञ्चरितानियेषुनेतथातान्तथावरमण्डपाप्रतीताः विविधा
 निभवनानिगृह्याणितोरणानि प्रतीतानिचैत्यानिप्रतिमादेवकुलानि प्रतीतानि सभावञ्जनोपवेशस्थानं प्रपाजलदानस्थानं द्याव
 सथःपरित्राजकवसतिसुदृतानि शयनानिशय्याश्चासनानिच सिंहासनादीनिशिविकाजंपानविशेषः पार्श्वतोवेदिकाउपरिचकूटाकृतिः

एविचरितेवरमंडवविविहभवण तोरणचेद्रयदेवकुल सभाप्रभावसहसुकय सयणासणसीयरह
 सगडजाणजुगयसंदणनरनारीगखेथ सोमपडिहूवदरिसणिज्जे अलंकिथविभूसिए पुव्वकयतव

जोडोत्तेणेकरी विचित्रप्रकारेप्रधानमंडप नानामकारेधरतोरणप्रतिमानो देहरोराजसभापर्ववसतिरूडांकीधा पल्यं कभद्रायनपा
 लखीरयगाडलारथसंग्रामिक देशप्रसिद्धरथनोविशेषपुरुषपत्नीसमूह उपद्रवरहितदेखणहारमनगमतादेखवायोग्यसुगटसहितवस्त्रा

रथः प्रतीतः शकटं गन्त्रीयानं गन्त्रीविशेष एव युग्यं वाहनं गोखेदेयप्रसिद्धं वाजं पानं स्यन्दनोरथविशेषः नरनारीगणाद्येति हन्वस्तां यकिं भूतान् सौम्याचरौद्राः प्रतिरूपाद्गृधरं प्रतिरूपं ये पाते दर्शनीयाश्च मनोज्ञा ये ते तथातान् अलङ्कृतविशेषितान् क्रमेण सुकुटादिभिर्वस्त्रादिभ्यर्षवृक्षतस्यतपसः प्रभावेन यत्सौभाग्यं जनादेयत्वं तेन सम्प्रयुक्ता ये ते तथातान् तथा नटनर्तकयज्ञसुमौष्टिकविडम्बककयकसवकलासकाण्याकलंखमंखद्वणइल्लतुं वकीणककृतालाचरैः पूर्वव्याख्यातैः प्रक्रियन्ते यानि तानि तथातानि च कानीत्याह वृद्धनिःसुकराणानि यो भनकर्माणि दृष्टेति प्रकृतं ते ख्वितिसम्बन्धात्तेषु अन्येषु च वैसादिकेषु रूपेषु मनोज्ञभद्रकेषु नञ्प्रयोगेन सक्तव्यं नरक्तव्यं यावत्करणा

प्रभावसोहृगसंप्रउत्ते नटुनडगजल्लसुद्विय वेलंबककहकपवगलासग आद्रकखलंखमंखद्वणइल्लतुं वविणीयतालायर पकरणाणियवृद्धिणिसुकयणाणि अखेसुयएवमाद्रएसुखेवसु मणुष्यमद्दएसु

दिकनीविभूपूर्वलाकीधा तपनेप्रभावेसौभाग्यसहित नचावणहारनाचणहार वरतउपरखेलेजेठीमसुम्बंठीथेकरीवीटे लोकनेह साधेकथानाकरणहारकूदेरासेरसे शुभाशुभनाकयकवंशाग्रिखेलेपाटीद्रुं करी भीखमागेवाजीवज्जाडे दंबानीवीणातालीदेइनेना

नृगर्द्धितव्यमित्यादीनि षट्पदानि ह्यनिरुद्धतिवामतिवातवतेपुरुषेषु कुर्यात्पुनरपिचक्षुरिन्द्रियेण हृद्धारूपपाणिचमनोन्नपापका
निकितेत्तद्यथा गंडीत्यादि वातपित्तश्लेष्मसन्निपातजंचतुर्द्दीगण्डं तदस्यास्तीति गण्डीगण्डमालावान् कुष्ठमष्टादशभेदमस्यास्तीति

नतेसुसमणेणसज्जियब्धं नरज्जियब्धं नरज्जियब्धं नसुज्जियब्धं नविनिगधायमावज्जियब्धं नलुभि
यब्धं नरसियब्धं नहसियब्धं नसतिंचमतिंच तत्थकुज्जापुणरविचक्खुंदिएण प्रासियरूवाणिअमण
खपावकाइं किंतेगडिकोठिकुणिए उदरिकच्छे ल्लपइल्ल कुज्जपंगुलवामणअंधल्लगणगचक्खुं विणिएह

घकरानोवियेप घणारूडाकर्मकौषाअनेराएथादिदेइने रूपनेविषेमनोन्नकल्याणकारीया तेहनेविषेसाधुतेणेंसंगनकरे राचेनही
गृहीनथायमूर्च्छानकरे रूपेकरीव्याघातनपामेस्वाध्यायनेविषे लोभनकरिवोदोपनकरिवो हासोनकरिवोसंभारवोनही मतितिचंन
करवीपलीचक्षुइं द्रीइं करी एहवारूपदेखीनेव्याघातनपामे अमनोन्नपाडूवातेकेहाकंठमाला कुटीगर्भदोषयकीएकपगच्छोटीएकहा
यच्छोटीजलीदररोगपामादिरोग हायहपगकठिनयाइं कूबडोपांगुलोवांसणोजात्यं धकाणो जन्मापूठेअंधपाटलीलेइचालेपियाचि

कुठीतवसप्तमहाकुष्ठानि तद्यथाश्रवणो१ बुम्बर२ रिश्वजिह्व३ काकपाल४ काकन५ पोण्डरीक६ दद्रु७ कुष्ठानीतिमहत्त्वं चैपांसर्वेषा
 त्वग्रभ्रेश्यादसाध्यत्वाच्चेति एकादयश्चुद्राणितद्यथा स्यू लामारकमर्द्वाकुष्ठैककुष्ठा३ चर्मदलविसर्पपरिसर्प६ विचचिंका७ सिष्मः८ कि
 टिभः९ पामा१० यतारक११ संज्ञानौतिसर्विण्यथष्टादशसामान्यतः कुष्ठं सर्वसन्निपातजमपिवातादिदोषोत्कटतया भेदभाग्भवतीति
 कुष्णिगिगर्भाधानदोषान् क्रस्त्रैकपादोन्यनैकपाणिवर्षाकुष्णिकुं टद्दत्यर्थः उदरिन्ति जलोदरीतत्वाथावुदराणितेषामध्ये जलोदरमसाध्य
 मितितदिष्टनिर्दिष्टं योपाणित्वचिरोत्थानिसाध्यानि तानिचाथावेवषथक्पृथक्समस्तौ रपिचानिलाद्यैः४ लीहोदरं५ बद्धगुदं तथैवआ
 गन्तुकं६ सप्तमष्टमञ्जलोदरंचेतिभवन्तियानिकच्छ्रुत्तिकण्डूतिमान् पद्मल्लन्तिपदंस्त्रीपदंपादादौकाठिन्यं यदुक्तं प्रकुपितावातपित्त
 चेक्षणोषःप्रपञ्चावंशणोरुजंघास्त्रविष्टमानाः कालान्तरेणपादमाश्रित्ययनैःशनैःशोफसुपजनयति यत्तस्त्रीपदमाचक्षतेपुराणोदकभूयि
 टासर्वतुपुचयीतलायेदेशास्तौ पुजायंतिस्त्रीपदानिविशेषतः पादयोर्द्विस्तयोश्चापि जायेतेस्त्रीपदंशृणां कर्णोष्ठनासासासपिचक्षचिदिच्छन्ति
 तद्विदःकुजष्टादौकुजयागात् पंगुलःपद्मचंक्रमणासमर्थःवामनः खर्वशरीरःएतेचमातापितृशोणितशुकदोषेणगर्भस्यदोषोद्भवात्कु
 जवामनकादयोभवन्तीत्युक्तं गर्भेवातप्रकोपेणदोषदेवापमानितेभवेत्कुजाः कुष्णिःपद्मभूकोसन्मतएववाचं धेक्षगति अन्यएवांधिल

कोजात्यन्धः एगचकुत्तिकाणः एतच्चदोषहयंगभगतस्योत्वद्यतेजातस्य घतवगभस्यस्यहृष्टिभागमप्रतिपन्नं तेजोजात्यन्धत्वं करोतितदेका
 च्चिगतंकाणत्वंविधत्ते तदेवरक्तागुगतं रक्ताच्चिपित्तागुगतं पिङ्गाच्चंभे ग्रागुगतं शुक्लाच्चमिति विण्हयत्ति विनिहत्तचक्षुरित्यर्थः तत्र
 यद्यातस्यचक्षुर्विनिहननेनान्धत्वं काणत्वंवातदेनेनदर्शितमितिसृष्टिसृष्टगत्ति सृष्टपिसृष्टकेनपिश्याचकेन वर्त्ततेयत्कतथाग्रहग्रहीत
 इत्यर्थः अथवासर्पतीतिसर्पि सचगर्भदोषाल्कर्मदोषाद्वाभवति स किलपाणिगृहीतकाष्ठः सर्पतीतिशल्यकः शल्यवान् गूलादिशल्यभिन्न
 इत्यर्थः आधिनाविशिष्टचित्तपीड्याचिरस्थायिगदेनवारोगेणरजयासद्योघातिगदेनवापीडितोयसतथातोगंध्यादिपदानामेकाल्यद्वन्द्वः
 तत्तद्द्वे तिम्रष्टतंविद्यतानिचष्टतककड्येराणि सकिमिणकुचिहयंवत्ति सृष्टमिभिर्यः कुचितश्चसतथातंवाद्रथ्यराशिं पुरीपादिद्रव्यसम्बु
 द्वे द्विति म्रष्टतंतेष्वितिसम्बन्धात् तेषुगंध्यादिषु रूपेषुअमनोघ्नपापकेषुनश्रमणेन रोपितव्यं यावत्कारणान्त्र चीलितव्यमित्यादीनिपट्

यसप्पिसल्लगवाहिरोगपीलिय विगताणियमतककलेवराणि सकिमिणकुचिहयंचदब्बरासिं अरणे

म्रष्टोव्याधिरस्थायीरोगतत्कालघाती तेषेपीड्यारौद्ररूप म्रष्टकनाकलेवरक्षमिसृष्टिद्रुक्ष्यो एष्वोद्रथ्यनोसग्रहदेखी अनेराएभा

पदानिदृश्यानिनजगुसाष्टितिकाअपिलभ्याउचितायोग्ये त्थर्थः उत्पादयितुं निगमयन्नाह एवंचक्षुरिन्द्रियभावनाभावितोरात्रे त्यादि
 व्यक्तमेव तद्दयंतिदृतीयंभावनावस्तुसु गन्धसंघतत्वं तच्चैवंघ्राणेन्द्रियेणाध्यायगन्धान् मनोश्चभद्रकान् किंतेचित्तद्यया जलजस्यलजसर
 सपुष्पाणिफलपानभोजनानि प्रतीतानि कुष्ठसुत्यलकुष्ठं नगरत्तिगन्धद्रव्यवियेषः पत्रं तमालपत्रादिचोयत्तित्तकदमनकः पुष्पफला

सुयएवमाद्रसु अमणुणपावस्तुनतेसु समणेणरुसियब्बंजाव नंदुजंछावत्तियावि लभ्भाउप्पातेउए
 वंचचक्खु, दिव्यभावाणाभावितोभवद् अंतरप्पामणुणामणुणे सुसुभिद्रुभिरागदोसपणिहिअप्पासा
 ऊसणवयणकायगुत्ते संवुडेपणिहिंदिएचरेज्जधम्मं २ तद्दयंघ्राणिंदिएण अग्ग्घाद्रयगंधाद्रं मणुसुभ

दिदेद्देअमनोश्चपाडूवातेहनेविषे साधूद्रंरीसनकरिवीयावत् दुगंछाउपजाववायोग्यनही लहिवायोग्यनहीएणीपरि चक्षुद्रंद्रियभा
 वनाभाथोवास्तोहोद् अंतरात्माजीवमनोश्चअमनोश्चरूप शुभपाडूअारागहेषसंचआत्मासाधु मनवचनकायाद्रं करीगुप्तिसंबस्यो
 धंद्द्रियभाचरे धर्मरतीजीभावना नासिकाद्रं करीसूधीनि गंधमनोश्चकल्याणकारिणी तेकेहीजलनायलनासरसताजाफूलफल

तिविशेषः मरुकः प्रतीतः एलारसः सुगन्धिफलविशेषरसः पिकमंसिति पिकासंस्कृमासीति गन्धद्रव्यविशेषः गोयीर्षाभिधानं सरसंयच्च
 न्दनंतत्तथाकर्पूरोधनसारलवङ्गानि फलविशेषपाच्यरुदारविशेषः कुङ्कुमं काश्मीरजं कक्कोलानि फलविशेषाः उशीरं वारणी मूलं श्वेत
 चन्दनं श्रीखण्डं श्वेदोवास्यन्दचन्दनं मलयजं सुगन्धानां प्रधानदलानां युक्तियोजनं येषुवरधूपवासेषु तत्तथातेषु

इगाद्रं किंति जलयथलयसरसपुष्पफल प्राणभोयणकोडुतगरपत्तचोय दमणकमरुयएलारसपिक
 मंसिगोसीसरसचंदण कप्पूरलवंगअगरकुं कुम कक्कोलउसीरसेयचंदण सुगंधसारगजुत्तिवरधू
 ववासेउउयपिंडिमणीहारिसगंधेषु अण्ये सुयएवमाद्रएसु गंधेसुमणुणभद्रएसुनतेसुसमणेणसज्जि

पांणीभोजनउपलोठगंधद्रव्यविशेष तमालपतसुगंधच्छालिदमणो मरुचोएलचीरसपच्योगंधद्रव्यविशेषगोयीर्षं ताजोचंदनकपूरलवंग
 अगरकेसरफलविशेषवालोकुकडिचंदन सुगंधसारसहितप्रधानधूपवासस्तुकालेजेयोग्यधणोउत्कटद्विधिविदियेप्रसरतोएहवोगंधनो
 विशेषचनेरा एचादिदेइनेगंधमनोज्ञकल्याणकारी तेहनेविषेचारीवीद् आसक्तपणोनंकरिषोयावत् संभारेनहीमननकरे तिष्ठानं

न्यात्तेषुभक्षेपुशब्क लिका प्रभृतिपुत्रयुक्त्विविधेषुविचित्रेषु लवणरससंयुक्तेषुतयामधुमांसेप्रतीते बद्धप्रकारामल्लिकानिटानकप्रकृतमूल्य
निपादितंयदाह णिष्टाणंजासयसहस्रं दालिकास्त्रिमिट्टुरिकादिसेन्धानं सन्धानेनास्त्रीकृतमामलकादिदुग्धं दधिचप्रतीतेसरकोगुड
धातकीसिद्धं मद्यं वरयारुणीमदिरासीधुकापिमानेमद्यविशेषैतथाशाकमष्टादशं यत्राहादेशसाकाष्टादशः ततः एपांइन्धः ततस्त्रोचतेवज्ज
प्रकाराद्ये तिकर्मधारयः ततस्त्रो यसाकाष्टादशताचैवमाहारस्य स्वायोदणोर जावणश्च तिन्रियमंसाद् ६ गोरसो ७ जूसोट भकडोटगु
खलावणिया १० मूलफला ११ हरिययं १२ डागो १३ होइरसालूय १४ तहपाणं १५ पाणीय २ पाणं गंश्चेवअष्टारसमोसागो निरुवश्च

मज्जमंसवज्जप्पकारमज्जिय निष्टाणगदालियंबसेहंव दुइदहिसरयमज्जवरवारणी सीऊकापिसा
यणसायद्वारसवज्जप्पगारिसु भोयणेसुयमणुखवस्सगंध रसफासवज्जदव्वसंभिएसु अस्से सुयएवमाइ

रीसहितमधुमांसघणाप्रकारना आहारविशेषघणे मूलेनियजाव्यो उडंदप्रमुखनाघोइवडा दूधदहीगुडधातकीपुष्पयीनिप्यन्नमद्यप्र
धानमदिरामदंविशेषमद्यविशेषअटारहसाकसहित बद्धप्रकारना भोजनअशनादिक मनोज्ञजेठनावर्णगंधरसस्पर्श घणेद्रव्येकीधाच

भात्तेषुभक्षेपुग्यक्, लिका प्रभृतिषुबद्धविधेषुविचित्रेषु लवणरससंयुक्तेषुतथामधुमांसेप्रतीते बद्धप्रकारामज्जिकानिठानकप्रकटम्बुल्य
निपादित्यदाच षिष्टाणंजासयसहस्रं दालिकास्तमिदुरिकादिसेन्धुं सन्धनेनाम्नीकृतमामलकादिदुग्धं दधिचप्रतीतेसरकोगुड
धातकीसिद्धं मद्यं यरवारणीमदिरासीधुकापिथानेसद्यविशेषीतथायाकमष्टादशं यत्वाहादियसाकाटादयःततः एपांइन्धुःततस्तेचतेवड्ड
प्रकाराद्येतिफर्मधारयः ततस्तेषुसाकाटादशताचैवमाहारस्य स्वयोदयोरे जावणश्च तिन्त्रियमंसाद्दं गोरसोऽजूसोऽ भक्खोऽगु
खलावणियाः० मूलफलाः११ करिययं१२ डागो१३ होइरसालूयः१४ तहपाणं१५ पाणीय २ पाणं३चेवअट्टारसमोसागोनिश्चरुवह

मज्जमंसवज्जम्पकारमज्जिय निष्ठाणगदालियंवसेहं व दुद्धदहिसरयमज्जवरवारणी सौज्जकापिसा
यणसायट्टारसवज्जम्पगारेसु भोयणेषुसुयमणुस्सवखगंध रसफासवज्जद्वसंभिएसु अरण्ये सुयएवमाद्

रोसहितमधुमांसघणाप्रकारना आहारविशेषघणे स्त्रलेनिपजाव्यो लडं प्रमुखनाधोऽवडा दूधदहीगुडधातकीपुष्पयीनिष्पन्नमद्यप्र
धानमदिरामदविशेषमद्यविशेषअट्टारहसाकसहित बद्धप्रकारनाभोजनअथनादिक मनोज्ञजेहनावर्णगंधरसस्पर्श घणेषुद्रव्येकीधाच

सयैवलपुराणजलवत्नीरसंचविगतरसमितिद्वन्द्वोऽतस्मानि आस्वाद्यतेष्विति योगात्तेष्वन्ये प्रचेवस्मदिकेपुरसेष्वमनोज्ञपापकेपुनत्रम
 णोनरोपितव्यमित्यादिपूर्ववत् पंचमगति पञ्चमकंभावनावस्तुस्यार्थनेन्द्रियसंवरसञ्चैवं स्यार्थनेन्द्रियेण स्पृहास्यार्थान्मनोज्ञं भद्रकान्
 किं तन्तितद्यथादगमंडवन्ति उदकमंडपाउदकचरणेद्युक्ताचाराः प्रतीताश्चे तचन्दनश्रीखण्डशीतलं विमलंघ जलं पानीयं त्रिविधा
 फुसुमानां स्वसराययनानि उशीरंवीरणीमूलं मौक्तिकानि मुक्ताफलानि मृणालं पद्मनालं दोसिणत्ति चन्द्रिकाचेतिद्वन्द्वोतसाः
 तथापेङ्गणानां मयूरागानां यत्तत्त्वेपकः सन्तालंरन्तं वीजनकं चैतानि वायूदीरकाणिवस्तुनिर्जेनिताः सुखासुखहेतवः शीतलाश्च

मगंफ्रासिंदिएणं फ्रासियफ्रासाद्रं मणुणभद्काद्रं किंतेदगमंडवहारसेयचंदण सीयलविमलजल
 विविहकुसुमसत्थरउसीर सुत्तिंगमुणालदोसिणा मेङ्गणउवखेवगतालियंट वीयणगजणियसुह

कल्याणकारीतेकेहापाणीनोमंडपप्रसिद्ध उजलोचंदनताढोनिर्मलएह्वोजेपाणी नानाप्रकारफलनासाथरा वालोमेतीकमलनाल
 मोरपीछवायुनोघालवो ताडहचनोबीजणोउपजाव्या सुखकारीथाशीतलएह्वोवायुं श्रीफ्रकालेजेह्वनासुखकारीयाफ्रसखेवणापल्यं

रसंस्कृतानीत्यर्थः विरसानि पुराणयत्नेनविगतरसानिश्रीतानि अनौचित्येनश्रीतलानिरूघाणिस्त्रेहानिनिज्जं पत्तिनिर्याप्यानि
चनिर्यानाकारकाणि निर्वखानीत्यर्थः यानिपानभोजनानितानितथातस्मानितथादोसीणंति दोपान्नं रात्रिपर्युषितं व्यापन्नं विनष्टवर्णं
कुथितंकोथवत् पूतिकमपवितं कुथितपूतिकंवात्यन्तकुथितंअतएवामनोच्चमसुन्दरं विनष्टमत्यन्तविकृतावस्थाम्राप्तं ततः प्रसूतः बज्जदुर
भिगन्धोयेनतत्तथातएतेषां इन्धोतसीतितथातिक्तं चनिंबवत् कटुकं चशुं व्यादिवत् कपायंचविभीतकवत् आम्बरसंचतक्रवत् लिद्रं च

वखकुहियपूइयअमणुखविण्डु सूय२ बज्जदुभिभगंधियाद्रं तित्तकडूयकसायअं विलरस लिंदनीर
साद्रं अखं सुय एवमाद्रएसुरसेसु अमणुखपावएसु नतेसुसमणेणरुस्तियब्बं जावचरेज्जधम्मं ४पंच

सरसपाणीभोजनवासीअन्व विनष्टवर्णकृच्छ्राअपवितअमनोच्च विण्डाप्रसूतनीलिभख्याएहवा घणोदुगंधतीखोनींबसरीखोकडूवोक
सायलोवहेडासरीखो खाटोरससेवालसहितपुरातनपाणीसरीखो रसरहितएहवारसआखादीद्विषनाणिवो अनेराईएआदिदेई
नेरसअमनोच्चपाडूआ तेहनेविषेघारितीईरीसनकारिवोयावत् पालिधर्म ४ पांचमीभावनाफरसइंद्रीयेकरी फरसीनेफरसमनोच्च

सशैवलपुराणजलधत्नीरसंचविगतरसभितिदन्वोऽतस्तानि आखाद्यतेष्विति योगान्तेष्वन्ये पुंचैवस्मदिकेपुरसेष्वसनोन्नपापकेपुनश्चम
 णेनरोपितव्यमित्यादिपूर्ववत् पंचमगति पञ्चमकंभावनावस्तुस्यर्शनेन्द्रियसंवरसञ्चैवं स्यर्शनेन्द्रियेण स्पृहास्यर्शान्मनोन्नं भद्रकान्
 किं तत्तितद्यथादगमंडयति उदकमंडपाउदकचरणयुक्ताहाराः प्रतीताखे तचन्दनश्रीखण्डशीतलं विमलंच जलं पानीयं विविधा
 कुसुमानां स्रसराशयनानि उशीरंवीरणीमूलं मौक्तिकानि मुक्ताफलानि च्छणालं पद्मनालं दोसिणत्ति चन्द्रिकाचेतिद्वन्द्वेतस्ताः
 तथापेच्छणानां मयूरांगानां यउत्तैपकः सन्तलंरन्तं वीजनकं चैतानि वायूदीरकाणिवस्तुनितैर्जनिताः सुखासुखहेतवः शीतलाद्य

मंगंफ्रासिंदिएणं फ्रासियफासाइं मणुखमहकाइं किंतेदगमंडवहारसेयचंदरण सीयलविमलजल
 विविहकुसुमसत्थरउसीर सुत्तिंगमुणालदोसिणा पेऊणउक्खेवगतालियंठ वीयणगजणियसुह

कल्याणकारीतेकेहापांणीनोमंडपप्रसिद्ध उजलोचंदनताढोनिर्मलएहवोजेपांणी नानाप्रकारफलनासाथरा वालोमोतीकमलनाल
 मोरपीख्वायुनोवालवो ताडहचनोवीजनोउपजाव्या सुखकारीयाशीतलएहवोवायुं श्रीमकालेजेहनासुखकारीयाफरसखेघणापत्यं

रसंस्कृतानीत्यर्थः विरसानि पुराणयत्नेनविगतरसानिशीतानि अनौचित्येनशीतलानिरूचाणिनिस्त्रे चानिनिज्जं पत्तिं नियर्थाप्यानि चनियर्थानाकारकाणि निर्बलानीत्यर्थः यानिपानभोजनानितानितथातसानितथादोषीणिति दोषान्नं रात्रिपर्युषितं व्यापन्नं विनष्टवर्णं कुथितं कोथवत् पूतिकमपवित्तं कुथितपूतिकंवात्यन्तकुथितं अतएवामनोज्ञमसुन्दरं विनष्टमत्यन्तविद्वतावस्थाप्राप्तं ततः प्रसृतः बज्जदुर भिगन्धोयेन तत्तथातएतेषां हन्वोतस्तीतितथातिक्तं चनिंबवत् कटुकं चशुं व्यादिवत् कषायं च विभीतकवत् आम्बरसंचतकवत् लिङ्गं च

वसुकुहियपूद्रयत्रमणुखविण्डु सूयर् बज्जदुभिभगंधियाद्रं तित्तकडूयकसायत्रंबिलरस लिंदनीर साद्रं अणुं सुय एवमाद्रएसुरसेसु अमणुखपावएसु नतेसुसमणेणरुसियव्वं जावचरेज्जधम्मं ४पंच

सरसपाणीभोजनवासीचन्न विनष्टवर्णकृच्छ्राअपवित्तत्रमनोज्ञ विणष्टाप्रसूतनीलेभस्याएहवा घणोदुंगंधतीखोनींबसरीखोकडूबोक सायलोबहेडासरीखो खाटोरससेवालसहितपुरातनपांणीसरीखो रसरहितएहवारसआखादीद्वेषनाणिवो अनिराईएचादिदेई नेरसअमनोज्ञपाडूआ तेहनेविषेचारितींद्रीसनकरिवोधावत् पालेधर्मं ४ पांचमीभावनाफरसद्रं द्रीयेकरी फरसीनेफरसमनोज्ञ

सर्वैवलपुराणजलवत्नीरसंचविगतरसमितिहन्वोऽतस्मानि आस्वाद्यतेष्विति योगान्तेष्वन्ये पुत्रैवस्मदिकेपुरसेष्वमनोन्नपापकेषुनश्चम
 णेनरोपितव्यमित्यादिपूर्ववत् पंचमगति पञ्चमकंभावनावस्तुस्वर्थनेन्द्रियसंवरस्वच्चैवं स्वर्थनेन्द्रियेण स्पृहास्वर्थान्मनोन्नं भद्रकान्
 किं तत्तितद्यथादगमंडयन्ति उदकमंडपाउदकचरणेषुक्ताहाराः प्रतीताश्चे तचन्दनश्रीखण्डशीतलं विमलंच जलं पानीयं विविधा
 कुसुमानां खसाराशयनानि उशीरंवीरणीमूलं मौक्तिकानि मुक्ताफलानि मृणालं पद्मनालं दोसिणन्ति चन्द्रिकाचेतिहन्वोतसाः
 तथापेङ्गुणानां मयूरांगानां यत्तत्त्वेपकः सन्तालंष्टनं वीजनकं चैतानि वायुदीरकाणिवस्तूनिर्जनिताः सुखासुखहेतवः शीतलाश्च

मंगंफ्रासिंदिएणं फ्रासियफ्रासाद्रं मणुखभद्रकाद्रं किंतेदगमंडवहारसेयचंद्रण सीयलविमलजलं
 विविहकुसुमसत्थरउसीर सुत्तिंगसुणालदोसिणा पेङ्गुणउक्खेवगतालियंट वीयणगजणियसुह

कल्याणकारीतेकेहापांणीनोमंडपप्रसिद्ध उजलोचंद्रनताढोनिर्मलएहवोजेपांणी नानाप्रकारफूलनासाधरा वालोमोतीकमलनाल
 मोरपीछवायुनोघालवो ताडहृत्तनोवीजणोउपजाव्या सुखकारीयाशीतलएहवोवायुं श्रीप्रकालेजेहनासुखकारीयाफरसछेवणापल्यं

शीतायेतथाताश्चपवनान्वायून् कशीष्मकालेऽणकालेतथासुखस्पर्शानिचवह्ननिशयनानि आसनानिचप्रावरणगुणांश्च शीतापहा
रकत्वात्प्रशिरकाले शीतकालेअद्भारेपुप्रतापना शरीरस्यांगारप्रतापनाश्चातपः सूर्यतापःस्निग्धस्त्रुदुकयीतोष्णलघुकाशयेऽऋतुसुखा
शैमतादिकालविशेषेषु सुखकराःस्पर्शाः अद्भसुखंचनिवृत्तिंच मनःस्वास्थ्यं कुर्वन्ति येतेतथासेत्तितान् स्पृष्टाद्भतिप्रकृतंतेष्विति सम्ब

शीतलेयप्रवणेगिह्नकाले सुहफांसाणियत्रुडिणिसंयणाणिय पाउरणगुण्येयसिसिरकाले अंगारप
तावणायत्रायवनिद्वमलयसीय उसिणलज्जयायजेउउसुहफांसा अंगसुहनिव्वत्तिकराए अस्सेसुय
एवमाइएसुफासिसु मणुण्णभइएसुनंतेसु समण्येणसज्जियव्वं नरज्जियव्वंनंगंज्जियव्वं नमुज्जियव्वंन

कादिकवस्सनागुणशीतकालिइं अंगारेकरीशरीरतपाविवो सूर्यनोतांबडोचोपडोा सुंहालातांढाज्जा हलयाजेऽऋतुनासुखकारी
याफरसभंगनेसुख चित्तनेसमाधिनाकारणहार अनेराइएआदिदेइनेफरस मनोज्ज रुडातेहनेविषे चारितीइं सं गनकारिवोरांषेन
शीग्टवीनयाइं सुखाइंनहीफरसनेविषेघातनयामि लोभनंपामिदोपनंकहेहांसनंकरे संभारवोनहीमतिनकारिवी तिहांनकरेवलीफ

न्धात्तेपुचन्ये पुचैवमादिकेपुस्यर्थेपुमनोञ्जभद्रकेपुनश्मणेनसक्तव्यमित्यादिपूर्ववत् तथापुनरपिस्वर्थनेन्द्रियेणस्य द्वास्वर्थान्चमनोञ्ज
 पापकान्किंतेत्तितद्यथाचनेकोबद्धविधोबन्धोरज्वादिभिःसयमनंबधोविनाशः ताडनंचपेटादिना अंकनंतप्तायःशलाकयांककरणं अति
 भारारोहणं अङ्गभञ्जनंशरीराववप्रमोटनं शूचीनांनखेषुप्रवेयोयः सतथागतस्यशरीरस्य प्रक्षयनंचौराणंगतप्रक्षयनं तथालाञ्चार

विनिग्धायमावज्जियव्वंनलुभियव्वंनलुसियव्वंनहसियव्वंनसत्तिंचमत्तितत्थकुज्जा पुणरविफ्रासिंदिए
 णफ्रासियफ्रासाइं अमणुणपावकाइं किंतेअण्णेगवंधवहतालणकणअइभारारोहणं अंगमंजणसइ
 नखप्पवेसगायपत्थणलक्खारसखार तेल्लकलकलतओयसिसक काललोहसिंचणहडिबंधणरज्जुनि

रसइंद्रीयेकरीफरसीनिफरस अमनोञ्जपाडूओतेकेचाअनेकबंधनेकरीवांध्यो मारयोचपेटादिकेताडवो तातीशिलाकाइं अंकनोपा
 डवोधणाभारनोआरोपवो शरीरनायवयवनीभांजिवो सूचिनखमांहिसंचारवो पाछणेफाड़वोलाखनोरसखारो तेलकलकलंतोत
 रुओसीसोकालोहो तेणेकरीसींचवोखोछेवालिवो रासडीवेडीसांकलहाथनोखोडोइत्यादिकेकरीयांधिवो हांडलामांहिपचेअग्नि

सेनचारतेलेन तथाकलकलन्ति कलकलशब्दकरेति यत्कलकलं अतितप्तमित्यर्थः तेनत्वपुण्यासीसकेनकाललोहेन चयत्सेचनमभिये
घनंयत्तत्तथा हडीबन्धनं खोटकचेपः रज्ज्वानिगडैः सङ्कलेनहस्तांडुकेनचयानि बन्धनानितानितच्छब्दैरेयोक्तानि तयाकुंभ्यांभाजन
वियेपेपाकः पचनंदहनमग्निना सिंहपुच्छंसेपस्त्रोटनंउद्वन्धनमुल्लम्बनंशूलभेदःशूलिकाप्रोतनंगजचरणमलनं करचरणकर्णनासी
ष्ठगीर्यच्छेदनं प्रतीतं जिह्वाच्छेदनं जिह्वाकर्षणं वृषणनयनच्छेदयदंतानां यद्भजनमामर्दनं तत्तथा योक्तायूपेवृषभसंयमनंलताकिंवा
कर्पोवर्षः एपांयेप्रहारस्येतथा पदपाष्णिं पादपाष्णिं जानुअधीवत् प्रस्ताराः पाषाणाएपांयोनिपातः पतनंसतया पीडनंयंतपीडनंकपि

गलसंकलहत्यं दुहकुं भिप्रागदहण सीहपच्छणउब्धंघणसूलभेयगयचलणमलणकरचरणकुन्ना
सोद्वसीसर्धेयणजिभंछण वसणनयणहिययंतदंतभंजण जोत्तलयकसप्पहार वादपरिहज्जाणुं प

स्यं गलेद्द्रीनोच्छेदवो वृषस्योजं चोवांधे खलीद्दं परोषिहाथीनेपगे मर्दवोहाथपगकाननाकहोठ मसकच्छेदेजीभनोकाढवोद्द्रीनी
गोलीकाटे नेत्वच्छेदयोधंतकारिवो दांतएतलानोभांजवोजोत्तकांब ताजणनेप्रहार पगनीपांनहीद्दंठीचणपापांणएहनोजेअंगनेविधे

कच्छू स्त्रीव्रकण्डूतिकारकः फलविशेषः अग्निवह्निः विच्छू यडक्कन्ति वृश्चिकदंशः वातातपदंशमशकनिपातचेतिहन्वः ततसान्स्सृष्टाडुष्ट
निपद्यादुरासुनानिदुर्निपीथिकाकष्टस्वाध्यायभूमीः स्फृष्टातेष्वितिसम्बन्धात् तेषु कर्कशगुरुशीतोष्णरूचेषु बद्धविधेषु अन्येषु चैवमादिकेषु
स्यैष्वसनोक्तेषु नतेषु अमणोरुपितव्यमित्यादिषु च सभावनानिगमनं पूर्ववत् इहपञ्चमसम्बरे शब्दादिपुरागद्द्वेपनिरोधनं यद्भाव

त्थरनिवायपीलणकविकच्छू अगणिविच्छू यडक्कवायातव दंसमसकण्णिवाएदुद्धृणि सज्जदून्निसेहि
याकवखडसुरसौय उसिणलुक्खेसुवडविहेसु अण्ण सुयएवमाइएसु फासेसुअमण्णपावएसुनतेषु
समण्णससियब्बंणहोलियब्बं ण्णिण्णियच्चं नखिसियब्बंणछिंण्णियच्चं नभिंण्णियच्चं नवहेयच्चं नदुग्गुं

पाडुओईपनीपरेपीलवो कड'चिअग्निवीछुनोडं क वायुअतपडांस मसाशरीरविषेपाडिवो दुःखकारीयोअकनकटकारिणीस्वाध्या
यभूमिकाकरकशभारी ताढाऊङ्गालूखाषणेप्रकारे अनेराइएआदिदेइनेफरस अमनोअपाख्खातेहनेविषे चारीतीयेरीसनकरेही
लेनहीनिंदेनही खिसेनहीछेदेनहीभेदेनही बधनकरेदुगंछाउपजेतिमनकरे लहिवानोयोगनकरेण्णीपरे फरसइंद्रीभावनाइं करी

नत्वेनोक्तं तत्तेपुतदनिरोधोपरिग्रहस्थिति मन्तव्यं तद्विरतएवचापरिग्रहोभवतीति आहचजेसहकूररसंगंधमागयेफासएयसंपप्य

छावत्तियव्यं लभ्भाउप्याएउं एवंफासिंदियभावणाभाविश्रोभवद् अंतरप्यामणुखामणुखसुनुभि
दुन्भिरागदोसपणिहियप्यासाहुमणवयणकायगुत्ते संवुडे पणिहिद्दि ए चरेज्जधम्मं ५ एवमि
णंसंवरस्सदारं सम्मंसंवरियंहेतिसप्पिणिहियं इमेहिंपंचहिंविकारणेहिंमणवयणकायपरिरकिं
एहिणिच्चंआमरणंतंच एसजोगोनेयव्वोधितमयामतिमया अणासवोअकलुसो अक्खिहोअपरि

भायोषाख्योहोद् अंतरात्माजीवमनोच्चअमनोच्च कूडापांडुवारागहेपकूडांनिधाननीपरे राख्योआत्मासाधुमनवधन कायगुप्पिसं
वसाकं थ्याद्दं द्रीजेणेपाले धम्मं ५ एपूर्वीक्तसंवरद्वारसम्यक्प्रकारे सं बख्योहोद् कूडानिधाननीपरे राख्यो इणेपंचभावनारूपीइका
रणेमनवधनकायाद्दं करी राखीयेसदाजावजीवलेगे एसंवररूपजोगजांणिबोधैर्यपणासद्धित मतिवंतेआश्वरदहितनिर्मलच्छिद्ररुचि
तपापत्रवेनशीलेयरुधितनिर्दीप सर्वजिनवरेअनुज्ञातजांण्यो एणीपरेपांचमोसंवरद्वारफरस्थो पाल्योसोअ्योतीरपकूषाद्यो अनेरा

मणुष्यपावणेही एउसन्वकरेज्जपंडि एसे होत्तिद ते विरएअकिंचणेत्ति एवंमिणमित्यादि पंचमसस्वराध्ययननिगमनं पूर्ववदिति अथ सस्वरपंचकस्य निगमनार्थमाह एतानिपंचापि हे सुव्रतयोभननियममहाव्रतानि रुस्वररूपाणि हे तु शतैरुपपत्ति शतैर्विविक्तैर्निदोपै पुष्कलानिविस्तीर्णानिनयानितानितथायानिके इत्याह कथिताप्रतिपादिताः अर्हच्छायनेजिनागमेपंचसमासेन संक्षेपेणसंवराः सस्वर

स्साइअसंकिलिठोसुद्धो सव्वजिणमणुष्साओ एवंपंचमंसंवरदारं फासियंपालियं सोहियंतिरियं किट्टियं अणुपालियं आणएआणआराहियंभवति एवंनायसुण्णिणाभगवथापणवियंपरुवियं प्रसिद्धंसि द्विवरसासणमिणं आषवियं सुदेसियं प्रसत्थं पंचमंसंवरदारं सम्मत्तं त्तिविमि१० एथाइवयाइ

आगलिकीर्त्तीरुडीपरे पाल्योहोइअच्चाइं करी आराधोहोइएणीपरेज्जातसुनीओमहावीरभगवंते कद्धोप्ररूष्योप्रसिद्धकीधोसिद्ध वरप्रधानयासनएहअण्णाल्योकरुडोपरेप्रकास्योप्रसस्तभलो पांचमोसंवरद्वारसमाप्तययो सुधर्मस्वामीकहेछे ऊं इमकऊं १० एपूर्वकच्चाव्रतपांचे अहोसुव्रतजंबूमहामोटाव्रतहेतुने शतेकरीविचितप्रकारे विस्तीर्णकच्चाछे अरिहंतनेशासणे पांचसंक्षेपेकरीसं

नत्वेनोक्तं तत्तेषु तदनिरोधोपरिग्रहस्यादिति मन्तव्यं तद्विरतएव चापरिग्रहो भवतीति आह च जेसह रूवरसंगंघमागयेफासएयसंपप्य

छावत्तियत्वं लभ्भाउप्पाएउं एवंफासिंदियभावणभाविञ्चोभवद् अंतरप्पामणुखामणुखसुवृभि
दुवृभिरागदोसपण्हियप्पासाह्मणवयणकायगुत्ते संवुडे पण्हिद्दि ए चरेज्जघम्मं ५ एवमि
णंसंवरस्सदारं सन्मंसंवरियंहेतिसप्पिण्हियं इमेहिंपंचहिंविकारणेहिंमणवयणकायपरिरक्खि
एहिण्णिच्चंआमरणंतंच एसजोगोनेयव्वोधितमयांमतिमया अण्णासवोअकलुसो अछिद्दोअपरि

भायोवाख्योणेद्दं अंतरात्माजीवमनोस्रश्मनोस्र रूडापाडुवारागहेप रूडांनिधानेनीपरे राख्योआत्मासाधुमनवचन कायगुप्पिसं
बद्यारूंध्याद्दं द्रीजेणेपाले धम्मं ५ एपूर्वीत्तसंवरद्वारसस्यक्प्रकारे सं वख्योछोद्दं रूडानिधानेनीपरे राख्यो इणेपंचभावनारूपीइका
रणेमनवघनकायाद्दं करीं राखीयिसदानावाजीवलगे एसंवररूपजोगजाणिवेधियपणासहित मतिवंतेआअवरहितनिर्मलच्छिद्ररहि
तपापअवेनशील्लेयरहितनिर्दोप सर्वजिनवरेअनुज्ञातजांख्यो एणीपरेपांचमोसंवरद्वारफरख्यो पाल्योसोअथोतीरपड्ढवाद्यो अनेरा

चकानिदुःखसतविनायकानि सुखयतप्रवर्त्तकानिकापुरुषदुरुक्ताणि सरपुरुपतीरितानि निर्वाणगमनसर्गप्रयाणकानि पञ्चापिसम्भार
 द्वाराणिसमाप्तानीति ब्रवीमीति समाप्ताप्रश्रव्याकरणाङ्गटीकाः । नमः श्रीवर्द्धमानाय श्रीपार्श्वप्रभयेनमः नमः श्रीसरस्वत्यैसप्तशयिभ्यो
 नमोनमः । इच्छिगमनिकार्थं यन्मयाभ्युहयोक्तं किमपिसमयहीनं तद्वियोध्यं सुधोभिः नचि भवति विधेयासर्वथोस्मिन्नुपेक्षादयित
 जिनमतानां तादृशिवर्गेण परेपांडुर्लक्षाभवति हि विवक्षास्फुटमिदं विधेयाहृदयानामतुल्यचनज्ञानमहर्षानि राज्ञायाधीभिपुनर
 रतितरां माह्वयजनैस्ततः शास्त्रार्थमवचनमनघं दुर्लभमिच्छततः सिद्धान्ततत्त्वज्ञैः स्वयम्बुद्ध्यास्वयत्नतः नपुनरखादाख्यातएवग्राह्यो निया
 गतः तथैयंमास्तुसे पापसंघमत्युपजीवनात्तदृहन्त्यायासुषारित्वाहितार्थं च प्रवृत्तितः ५ योजिताभिमतं प्रमाणमनघं व्युत्पादयामासियान्

रेणु प्रख्वीसति समियसहिंयं संवुडेसता जयणघडणसुविमुद्धदंसणो एएअणुचरियसंजएचरि
 मसरीरधरे भविस्सतीति ॥ पणहवागरणेणं एगोसूयक्खंधो १० अज्जकयणं एक्कंसरगादससुचैव

धारदोस्ये एतावतानिर्मलसंवरनोप्रतिपालकतेणेजभवेमोच्चजाइं धनंतसुखप्राप्ते ॥ इति श्रीप्रद्व्याकरणद्वयगमांगसमाप्तम् ॥

द्वाराणि विश्वाराणि तपंचविंशतिप्रतिव्रतंभावनापंचकस्य सम्भरतया प्रतिपादितातत्त्वादिति अथसम्भरासेविनोभायनीफलभूताम
 वस्यादर्शयति समितः द्वैर्यासमित्यादिभिः पंचविंशतिसङ्ख्याभिरनन्तरोदिताभिः भावनाभिः संहितो ज्ञानदर्शनाभ्यां स्य संहितो वासुदेवतव
 कपायेन्द्रियसम्भरेण्यः सतथा सदासर्वदायतनेन प्राप्तसंयमयोगप्राप्त्यर्थघटनयासुयिसुद्वं दर्शनत्रद्वान
 रूपयस्यसतथा एतानुत्तरूपान् सम्भराननुचर्यासिच्यसंयतः साधुचरमशरीरधरो भविष्यति पुनः शरीरस्याग्रहीता भविष्यतीति भावः वा
 चनान्तरे पुनर्निगमनमन्यथा धीयते यदुत एतानि पंचापिसुव्रतमहाव्रतानि लोकवृत्तिद्व्रतानि श्रुतसागरदर्शितानि तपः संयमव्रतानि
 शीलगुणधरव्रतानि सत्याजव्रतानि नरकतिर्यङ्गजुजदेवगतिविवर्जकानि सर्वजिनशासनकानि कर्म रजोविदारकाणि भवगतविवमो

पंचविस्वयमहव्वयाद् हेउसयविचित्तपुक्कलाद् कंहियाअरहंतसासणेपंचसमासेणसंवरवित्य

वरभस्थविशारे पचवीसंभावनापांचेसमितिसमितो ज्ञानादिसहितकषायद् द्वीयेसं वस्योसदा पाभ्यासंयमयोगनेविपे यत्तपप्राप्त
 संयमनेपामिवानीघटना विशुद्धनिर्मलदर्शणसदृशरूपजेचना एपूर्वोक्तसंवरभाचरीने संयमवंतचारितीयोषरमशरीरनोधरण

प्रस्यानैर्विविधैरस्यनिखलंशोषादिसम्बन्धितत् नानादृत्तिकथाः कथापथमतिकान्तं चचक्रेतपः निःसम्बन्धविषारमप्रतिष्ठतं गाम्साग
 सारात्तथाई तस्याचार्यनिनेखरस्यमदवदादिप्रतिसर्द्धि नस्तद्वन्धोरपि बुद्धिसागरइतित्यातस्यसूरैर्भुवि खंदोपवृत्तिरुदयं पुरपथः गद्दा
 दिसप्तदशः श्रीसंविग्नविहारिणः श्रुतनिधिवारिवचूडामणे० शिष्ये णामयदेवात्यः सूरिणाविवृतिः कृताप्रद्रव्याफरणंगस्य श्रुत
 भत्यासमासतः८ निरुतककुलनभसलचंद्रोणाख्यमूरिसुख्येन पण्डितगणेनगुणवत्प्रियेणसंशोधिता चयं शुभंभयत कल्याणमस्त ।
 दिवसेषु लदिसिज्जंति एकंतरसु आयंबिलेषु निरुद्धेषु आजुत्तभत्तपाणएणं अंगवहाआयारस्स ।
 इति श्रीमन्नव्याकरणम् दशमाङ्गम् समाप्तम् ॥

... ..

